

שעה"כ

3		הקדמת המו"ל
4	הקדמת הגר"ש ויטל ז"ל	
6	תפילה בעשיה - 6, שם ארארית"א - 7, תפילה בשמחה - 8, קבלת ואהבת לרעך כמוך - 9, לא להתפלל בקול רם - 10, אמירת עשרת הדברות - 11, ח"י ברכות - 11, יפנה ויטול (שערות הראש והזקן) - 12, נטילת ידיים - 13, סדר נטילת ידיים - 15, אשר יצר - 20, אלקי נשמה - 23, הנותן לשכוי בינה - 27, לא ללבוש ב' בגדים ביחד - 31, לבישת המלבושים - 32, לבישת מנעלים - 32, מאה ברכות - 36,	הקדמה
38	ההפרש בין כוונת ברכת המצות ובין כוונת ברכת הנהנין, חוץ מי"ח ברכות העמידה - 38, פירוט ברוך אתה - 40	כוונת הברכות הק'
44	כוונת שם הוי"ה - 44, להיות מעשרה הראשונים - 45, כניסה לבית הכנסת - 46,	כוונת הברכות הק'
48		עניני שבת ואבגית"ץ
50		כניסה לבית הכנסת
51	טלית היא אור מקיף, ויש טלית קטן וטלית גדול - 51, קשרים ואוירים שבציצית כנגד שם ב"ן, אותיות ומילויים - 52, למה עם"מ יש להם י אותיות, וב"ן רק ט' - 57,	ציצית א
57	ציצית מלשון הסתכלות - 57, ג' בחי' שערות בראש ז"א - 60, טלית הוא מקיף - 61, ציצית קודם לתפילין - 63, מיקום נקב הציצית - 64, עטיפה - 67	ציצית ב
69	כניסת המוחין בז"א מאו"א ביניקה - 69, טיפת או"א - 70, עירבוב המוחין בטיפה - 71, כוונות בק"ש כהמשך להנ"ל - 73	ציצית ג
75	תכלת ולבן, מוחין דאו"א ציץ וציצית - 75, כפולים ושזורים - 80, עוד במוחין דאו"א - 81, ב' ציציות לפנוי וב' לאחריו - 83	ציצית ד
84	ציצית ותפילין - 84, תשמישי מצוה תשמישי קדושה - 86, ציצית לבנות, והחזקת הציצית בשעת ק"ש - 87, מקום הנקב - 88	ציצית ה
88	מנהגי אריז"ל בעשיית ציצית	ציצית ו
90	כוונות יחודים לתקן ביטול מצות ציצית תפילין תפילה וק"ש - 90, להסתכל בציצית - 91	ציצית ז
92	סדר כוונת כתיבת התפילין כפי הוי"ה ד' הוי"ת, ושמות אהי"ה ואדנ"י - 92, פירוט בפרשיות של ראש - 92, פירוש בפרישות של יד - 94, עוד כוונה במ"ב אותיות - 95, עוד כוונה בשם אהי"ה - 96	תפילין א
96	סדר כתיבת התפילין	תפילין ב
103	למה יש ד' בתים בתפילין של ראש וא' בתפילין של יד	תפילין ג
105	ש וצץ, וענין הרצועות	תפילין ד
106		תפילין ה

שעה"כ

133		תפילין ו
137		תפילין ז
139		תפלת השחר א
142		תפלת השחר ב
146	ענין מנפה - 163, פיטום הקטורת נגד מנפה - 164, נוסח פיטום הקטורת לתיקון הצות - 164, יהוד נגד מנפה - 165, עוד דבר בעל עת שתריצה - 166, למנצה בנגינות - 167,	תפלת השחר ג
168	ב' בחי' כ"ח, ומ"ב שבקדיש - 168, קדיש שבין תיקון כל עולם ועולם - 169, קדיש קודם הודו - 169, בחי' י' וי"ג בכל ד' עולמות אבי"ע - 170, למה יש קדיש בין כל חלק תפילה המתייחס לעולם אחר חוץ מבריאה ואצילות - 172, הקדיש מחבר בין עולמות כקל' נוגה - 173, אופן עליית העולמות - 174, קדיש דברכו - 176, קדיש לאחר עמידה 176, קדיש אחרי ובא לציון - 177, מנהג שנה אבילות - 177, שונה עליית עולמות בין שבת ליום חול - 179, כוונת הקדיש בעצמו - 180, שורש ענין הקל' וקדיש - 182, עוד בבי' פעמים י"ד ב' פעמים כ"ח ב"פ מ"ב - 183, מוחין דנה"י דאו"א והמלוכשים בהם - 185, שמיה רבא - 187	קדיש א
194	פסוקי דזמרא	תפילת השחר א
213	למה אין ק"ש במנחה, ולמה אין נפילת אפיים בערבית	קריאת שמע א
216	הפרש שיש בארבע בחינות של הק"ש שבכל יום	קריאת שמע ב
218	ג' בחי' הזיווג זו"ן כתוצאה בד' בחי' קריאת שמע הנ"ל	קריאת שמע ג
222	עוד בשינוים בין ד' מיני ק"ש ובעיקר במילת ישראל ובמילת אחד	קריאת שמע ד
226	כוונת המשך ק"ש וברכת ק"ש ותפילת י"ח ענין רמ"ח - 226. עזרת אבותינו - 227. אזהרות קודם ק"ש - 228. יהוד ק"ש עד עזרת - 229. יהוד ק"ש - 230. בשכמל"ו - 230. שמע ישראל - 231. שמע ישראל - 233.	קריאת שמע ה
237	פירוט כוונת ק"ש וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד באריכות אהבת עולם - 237. זווג ק"ש קודם תפילת י"ח - 240. גידול נוק' בק"ש - 241. ד' פעמים ק"ש - 241. ק"ש יניקה - 242. ב' זוגים באו"א - 244. זווג ק"ש על פי ב' זוגים שבאו"א - 246. שמע - 246. ישראל - 250. הוי"ה אלקינו - 252. אחד - 254. אחד - 259. אחד, נוק' - 261. בשכמל"ו - 264. מלכותו - 265. לעולם - 266. ועד - 267.	קריאת שמע ו
267	צינון הנה"י ואריכות בענין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד	קריאת שמע ז
273		קריאת שמע ח

שעה"כ

הקדמת המו"ל

עיי' לשון רבינו בכוונות תפילין פרק ב: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתשרה שכנינתך במעשה ידי, ותצליחני בכתיבתי זאת, שאני כותב ספר זו לשם קדושת תלמוד תורה שציונו ה' אלהינו, ותצילינו מטעות הכתיבה ומטעות הכוונה, אמן כן יהי רצון, ויהי נועם ה' אלהינו כו', עכ"ל.

הנה ספר זה ככל ספרי, אמור לעזור ללומד להבין דברי האריז"ל ולכן הבאתי היכן שדבריו היה עשירים מקום אחר, ובפרט בפע"ח, ועיי' לשון הלש"ו בהק' לשער הפונה קדים: ספר הנורא פרי עין חיים הנה הדפוס היותר משובח והיותר מתוקן שראיתי הוא דפוס דובראוונא תקס"ד, אמנם גם הוא משובש הרבה ואפשר להגיהו מספר שער הכוונות הנדפס בירושלים ע"ה ת"ו. כי בימינו זכינו שנדפסו בירושלים ע"ה ת"ו כל השמונה שערים, והם: שער הקדמות, שער הכוונות, שער מאמרי רשב"י עם שער מאמרי רז"ל, שער הפסוקים עם ספר הליקוטים, שער המצות, שער הגלגולים, שער רוח הקודש. וכל אלו השמונה שערים הם מה שסידרם מהרש"ו ז"ל בנו של מהר"ח ז"ל מכת"ק של מהר"ח ז"ל. והנם שעיקרן כל הדברים הנאמרים בכל השמונה שערים הנה הם בהספרים שחשבנו לעיל, עכ"ז הנה נמצא בהם חידושים רבים ג"כ. וגם הרי אפשר לתקן מהם כל השיבושים שבהספרים הקודמים שהם נדפסו מהעתקות שונות, אבל כל השמונה שערים הרי הם מכת"ק של מהר"ח ז"ל. אמנם הנה בכל הספרים הקודמים שחשבנו לעיל נמצא ג"כ חידושים רבים למאד מה שלא נמצא בהשמונה שערים כלל. וכו' ונמצא בפרי עין חיים ענינים רבים מה שלא נמצא בשער הכוונות. וכו' וסדר הלימוד בעין חיים למתחילים כתבנו שם בהקדמה ע"ש. ועכ"פ הוא כי העין חיים הוא העיקר לכל, ומצורף אליו הספר מבוא שערים, ואח"כ הפרי עין חיים, אלא שנצרך להגיהו מספר שער הכוונות כנ"ל, ואח"כ שאר כל הספרים הנזכרים. [יש להדגיש שאחרי ע"ח לומדים פע"ח ולא שע"כ, ונראה לי שזה יותר קריא, וכמו שכל לומד יראה לעצמו, ועוד שהרי נראה מסידור הרש"ש שהוא גם כן לקח הפע"ח כמקור לדברי הכוונות כמו השעה"כ עצמו].

וכמוכן כל מקום שאפשר להביא מקורו בדברי הזהר הבאתי, וגם הבאתי את

הגליונות הלש"ו

שעה"כ

שער הכוונות

הקדמת מוהרש"ו ז"ל לשער הכוונות

השער השישי שער הכוונות

הקדמת מוהר"ר שמואל ויטאל ז"ל בנו של מוהר"ו ז"ל לשער הכוונות

(א ע"א) אמר הצעיר שמואל בן הרב הגדול המחבר כמהר"ר חיים ויטאל ז"ל, באשרי כי אשרני ה' והנחני בדרך אמת ובמעגלי יושר וזכני והחיני וקיימני לגמור את חיבורי הגדול שחיברתי ביאור על המשה חומשי תורה וקראתי שמו תוצאות חיים, ואחריו תיכנתי ותקנתי ספר שני בדרושים נאים עולת הדיש בחדשו לחדשי השנה, למשמרות ערב ר"ה וקראתי שמו ספר מקור חיים. וגם מצאה ידי ותקנתי סדר נאה ויאה בהלכות גיטין וחליצה ומיאונין, וקראתי שמו ספר חכמות נשים, מלבד ספר שאלות ותשובות אשר מתחדשין בכל עת ועדיין לא נשלם, וקראתי שמו ספר באר מים חיים.

ובראותי כי אחרי רדף לבן אמרתי אני אל לבי עד מתי יהיה ספר אבא מארי ורבי ז"ל גנוזים תחת ידי ואני ובני וביתי נעבוד את ה' ואין לזולתי חלק בהם להיות כי כל הקורא בהם ילאה להיותם רובם ככולם מפוזרים ומפורדים כנתינתם מסיני ואין מוקדם ומאוחר בתורה אחת למעלה ושבע למטה אחת הנה ואחת הנה פתח בכ"ד וסיי"ם בחבי"ת והנה אבא מארי ז"ל להיות לבו רחב כפתחו של אולם וכל רז לא אניס ליה והוא המאסף הוא המשביר בר לרעב ולצמא לא שת לבו לקרבה אל המלאכה הזאת ולתת סדר בכל ספריו וכעת העיר ה' את רוחי וטרחתי ויגעתי ומצאתי והוצאתי לאור משפט הספרים האלו כאשר עיני כל העוסקים בהם תחזנה משרים בעזה"י וחלקתי אותם לח' שערים כרצון אבא מארי ז"ל כי לעשות רצונו נתכונתי האמנם שנית דרכו בכמה מקומות לצורך שעה ותקנתי וסדרתי השמונה שערים בדרכים אחרים כדי להיות נקל מאד בפי הקורא בהם ומובטח אני בחסד עליון ית' שבאמצעות המלאכה הזאת תמלא הארץ דעה את ה' בהיות שמרחתי מאד בגופי ובממוני וגם אור עיני אינם כאתמול וכשלושום כי כשל בעוני כחי וקרבו ימי הזקנה וכשל כח הסבל מלסבול וחסרון כיס קשה מכולם האמנם תהיה זאת נחמתי כי אהיה מזכה את הרבים עד ביאת משיחנו בב"א ומלאו פני תבל בזיו חכמת הקבלה ובא לציון גואל אכ"ר

ועוד זאת הוספתי לעשות בסוף הספר מפתחות מפותחות פתוחי הותם תכנית תוספות טובה מרובה על העיקר כאשר עיניך תחזנה מישרים בעה"י.

ואלו הם פרטי השערים:

השער הראשון יפתח בכל ההקדמות של החכמה מראשית האין סוף, דרוש אחר דרוש, מקושרים כשלהבת קשורה בגחלת עד סוף עולם העשיה, וקראתי שמו שער ההקדמות.

השער השני יפתח בכל מאמרי חכמת האמת כמו ספר התיקונים וספר הזוהר, פרשה אחר פרשה כסדרה, וגם איזה מדרש של רשב"י ע"ה כמו בשיר השירים או במגילת רות או בספר יצירה או בפרק שירה ובספרא דצניעותא, וקראתי שמו שער מאמרי רשב"י.

השער השלישי יפתח בכל מאמרי חז"ל בין בכל התלמוד ובין בכל שאר מדרשי חז"ל כמד"ר ותנחומא וספרי וספרא והילקוט וכיוצא וקראתי שמו שער מאמרי חז"ל השער הרביעי יפתח בביאור הפסוקים פרשה אחר פרשה ונביא אחר נביא ראשונים גם אחרונים והמה בכתובים דרך ישרה שיבור לו האדם וקראתי שמו שער הפסוקים

שעה"כ

השער החמישי יפתח מכל פירושי המצות מעשה ולא תעשה, מסודרים על סדר הפרשיות כל מצוה ומצוה במקומה כנתינתה מסיני באמת ובאמונה, וקראתי שמו שער המצות.

השער השישי יפתח מכל הכונות שבתפילות בימי החול ובשבתות ובימים טובים ובימים נוראים, וכונת המצות כלליות ופרטיות, ות"ת כנגד כולם, וקראתי שמו שער הכונות.

השער השביעי יפתח בהקדמות נאות לרוח הקדש ולנבואה וגם יחודים וכן רבים ואזהרות לתיקון הנפש ותיקונים למי שרוצה לשוב מחטאיו כמשפטו וכדינו וקראתי שמו שער רוח הקודש

(א ע"ב) השער השמיני יפתח בכמה הקדמות בענין הנשמות ובענין שכר הצדיקים וגם עונש הרשעים ודרושים בענין ד' יסודות ארמ"ע וכל הנבראים ודרושים רבים ונפלאים בענין הגלגולים ונזכר בהם גלגולים של כללים ופרטים וקראתי שמו שער הגלגולים ואלה שמותם כסדרם וכצביונם שער הקדמות א' שער מאמרי רשב"י ב' שער מאמרי חז"ל ג' שער הפסוקים ד' שער המצות ה' שער הכונות ו' שער רוח הקדש ז' שער הגלגול ח' פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים בינ"ו

שעה"כ

הקדמה אחת קמנה

¹דע כי כל תפילה היא בעולם העשייה², בסוד תפילה לעני (תהלים קב א), והיא המלכות⁴³ השואלת צרכיה ומתפללת אל זעיר אנפין⁵. וסימנך ואני תפלה⁷⁶ (שם קט ד), וזהו הטעם שכל לשון תפלה נכתב בתורה בלשון שפיכת נפש, כמו שאמר הכתוב (שמואל א' א טו) ואשפוך את נפשי לפני ה',⁸ והיא⁹ בחינת מלכות דאצילות או עולם העשייה הנקרא נפש¹⁰.

- מאיר הכוונה -

¹ פע"ח 7 ע"7.

² מלכות לעשייה (נוסף בפע"ח).

³ ללה ועניה (נוסף בפע"ח).

⁴ עי' זהר ח"א כד ע"א: דצלותא איהי מצוה, ודא שכינתא ואורייתא דאיהו קב"ה, לא צריך הפסקה ביניהו (ש"ש). ועי' זהר (ח"א השמטות דף רסב ע"ב) צלותא דאיהי שכינתא אדני סלקא לגבי בעלה דאיהו יהו"ה וסליקת כלא דבזמנא דאיהו מתכסי מינה באלין קליפין איהי אתקריאת עניה יבשא ולית לה אלא מה דיהבין עבדין בחשאי.

תרגום: התפלה, שהיא שכינה, אדנ"י, עולה לבעלה שהוא יהו"ה, ומעלה הכל. שבזמן שהוא מתכסה ממנה בקלפות הללו, היא נקראת עניה יבשה, ואין לה אלא מה שנותנים עבדים בחשאי. ועי' תיקו"ז סה ע"א: ועוד שכינתא אתקריאת צדקה וקודשא בריך הוא בעל צדקה ובגלותא איהי עניה ובנהא עניים וקודשא בריך הוא כביכול איהו עני כד איהו בר מאתריה ובגינה אתמר הן אראלם צעקו חוצה וכו' ובאן אתר איהו עני ואיהי עניה בצדיק דאיהו ברית ובגין דחאבו ביה ישראל לתתא איהו נהר יחרב ויבש בבית ראשון ושני.

תרגום: ועוד שכינה נקראת צדקה והקדוש ברוך הוא בעל צדקה ובגלות היא עניה ובניה עניים והקדוש ברוך הוא כביכול הוא עני כשהוא מחוץ למקומו ובגולה נאמר הן אראלם צעקו חוצה וכו' ובאיה מקום הוא עני והיא עניה בצדיק שהוא ברית ומשום שחטאו בו ישראל למטה הנהר ההוא יחרב ויבש בבית ראשון ושני

מהתיקונים משמע שיש עניות של הדעת שהוא הפנימיות והמתקלא גם אצל הז"א. עי' שער הק"ש פרק ה ד"ה כוונת יחוד ק"ש שתפילה דרבנן ובנה"י וי"ל כי כל נה"י נקרא עשייה כי עשייה היא נוק' וכל נה"י נתן לנוק', עי' זהר ח"א קנא ע"ב ג' עדרי צאן [הובא לקמן הערה 1070] (ש"ש).

⁵ בעלה שיתן לה חסרונה (נוסף בפע"ח).

⁶ עי' תיקו"ז ז ע"א: ובגין דא אתמר בה אשה (ויקרא יב ב) כי תזריע אתתא אית לה לאקדמא בכל פקודיא דאתמר בה אשה יראת ה' היא תתהלל (משלי לא ל) ובגין דא מצא אשה בקדמיתא מצא טוב (שם יח כב) דאתמר ביה טוב ה' לכל (תהלים קמה ט) ואי אקדים לה בצלותא כמה דאוקמוהו⁶ אדנ"י שפתי תפתח (שם נא יז) מיד ויפק רצון מה' (משלי יח כב) ובגין דא כוונה דאיהי מחשבה צריך לאקדמה למצוה ובגין דא שויאו רבנן כוון מחשבתא דצלותא בברכה קדמא דהכי אוקמוהו אם לא כוון בברכה ראשונה חוזר לראש

ובגין דא צריך לאקדמא יראה מסטרא דשכינתא בין באורייתא בין בפקודיא אבל מסטרא דקודשא בריך הוא צריך לאקדמא אורייתא ליראה בכל פקודיא דיראה באורייתא אית דאתקרי נוקבא תורה שבעל פה דבגינה אתמר תמן אז ירננו עצי היער (תהלים צו יב)

תרגום: ולכן נאמר בה "אשה כי תזריע" אשה יש לה להקדים בכל המצוות, שנאמר בה "אשה יראת ה' היא תתהלל". ולכן "מצא אשה" בתחלה "מצא טוב", שנאמר בו "טוב יהו"ה לכל". ואם הקדים אותה בתפלה, כמו שבארו "אדנ"י שפתי תפתח", מיד "ויפק רצון מה", ולכן הכוונה שהיא מחשבה צריך להקדים למצוה, ולכן שמו חכמים כוונת מחשבת התפלה בברכה הראשונה, שכן פרשוהו (ברכות לד ע"ב), אם לא כוון בברכה ראשונה חוזר לראש.

ולכן צריך להקדים יראה מצד השכינה בין בתורה בין במצוות, אבל מצד של הקדוש ברוך הוא, צריך להקדים תורה ליראה בכל המצוות, שיראה של תורה יש שנקראת הנקבה, תורה שבעל פה, שבשבילה נאמר שם "אז ירננו עצי היער".

⁷ כי אני היא המלכות (נוסף בפע"ח).

⁸ ורבים כמוהו (נוסף בפע"ח).

⁹ שהיא או (פע"ח).

¹⁰ "הנקרא נפש" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "כי שנהים נקראים נפש". ס"א לכן התפילה נקראת בלשון שיחה, דכתיב תפלה לעני וכו' ישפוך שיחו (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

מצאתי כתוב בספרי המקובלים שהאומר שם זה הקדוש בשומע תפלה שאין תפלתו חוזרת ריקם, ולא כתבתי ניקוד אלפא ביתות וניקוד השמות, לפי שאין אתנו יודע עד מה, עד ישקיף וירא ה' משמים.
ונלע"ד חיים כי הוא שם זה ארארית"א¹¹, כי ראשי תיבותיו הוא, אחד ראש אחדות ראש יחוד תמורתו אחד^{12,13}.

הקדמה אחת בענין צרות המשיח¹⁴.
צריך לדעת מ"ש חז"ל (סנהדרין צו ע"ב) די לו להקב"ה באבלו ודי להם לישראל באבלם¹⁵.

ומאמר זה יובן בהקדמה אחת, והיא כי קודם דור המבול ודור הפלגה, היה הקב"ה משפיע שפע נשמותיו הקדושות ששים רבוא נשמות קדושות, עד שדור המבול קלקלו כ"כ שבחר השי"ת לכלותם, כדי לצרוף אותם בנה ובכניו כמו שנבאר אח"כ¹⁶. וכן בדור הפלגה היו ג"כ שפע הנשמות הקדושות על דרך הכולל, עד שפגמו בעון המגדל וחלקם הקב"ה לשבעים שרים, ובירר לישראל לו שנאמר (דברים לב ט) כי חלק ה' עמו¹⁷.
וכשישראל נכנסו לארץ, והיו ששים רבוא נשמות קדושות, דור אחר דור ופגמו ג"כ בעון ע"ז ש"ד ג"ע וכיוצא, והיה משלה להם נביאיו להוכיח, לראות אם יחזרו בתשובה, כדי שלא יהיה צורך לעשות צירוף הצריך לנשמתם, כמו הרב ורעב כו'. וכשהעונות גברו ולא רצו לחזור בתשובה, וראה בהכמתו שצריך לעשות להם צירוף כולל, מפני שכבר לא

- מאיר הכוונה -

¹¹ אַרְאֲרִיתָא (ש"ש על פי ספר הקנה, אמנם אצלנו זה בספר הפליאה עמוד ר"ח). וז"ל הספר הפליאה: על מה שנקרא אראריתא ר"ל אחד ראש אחדות ראש יחודו תמורתו אחד ר"ל לא תוכל למצא אם תרצה להמירו בשום ענין אלא אחד שהוא ראש לכל ראש וסוף לכל סוף. ועי' אריכות בספר פרדס רמונים (שער כא פרק ג), ועי' ע"ח שער פ"ח דרוש יג.
¹² ז"ל תפילת ר' נחוניאל בן הקנה: אייחד שמך בשמות הכתר שהם אַרְאֲרִיתָא ר"ת אחד ראש אחדותו [ראש] (רוממותו) יחודו תמורתו אחד.

¹³ פיסקא זו ליתא בפע"ח. מע"ח דע כי יש מלאך א' ממונה על התפילה ומעלה אותה למעלה בעת ההיא ככה פס י"י [י"ה - ליקוטי תורה] שעמו צנה [לייר - ליקוטי תורה] הקצ"ה את העולמים ולכל עולם ועולם מהלך ת"ק שנה ובעת אחד מהלך אותם והנה על אלו המלאכים נאמר ורגליהם רגל ישרה כי אותיות ישרה הוא ת"ק י"ה [שעולה ת"ק שנה בחי' י"ה לז"א - נוסף בליקוטי תורה] והנה תפילה [ואתחנן - ליקוטי תורה] כמנין ישרה וזהו רמז משה ואתחנן אל ה' בעת ההיא ר"ל כי בעת ההיא כנ"ל [חליתי פני מלאכים שיעלו תפילתי העולה כמנין ואתחנן - ליקוטי תורה] מעלין התפילה ת"ק שנה הליכה לכן ישרה תפלה ואתחנן מנין א' לרמז כל הנ"ל [וזוהו בעת ההיא היינו בעת שהתפלות עולין ע"י המלאכים המעלין התפלה ע"י פס י"ה - ליקוטי תורה]. (נוסף בפע"ח).

¹⁴ עי' לקמן דרושי תפילין דרוש ה והערה 874.

¹⁵ עי' סנהדרין צז ע"ב: אמר רב כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים ושמואל אמר דיו לאבל שיעמוד באבלו כתנאי רבי אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין אלא הקדוש ברוך הוא מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושין תשובה ומחזירן למוטב.
וז"ל הש"ש: דיו להקב"ה באבלו, ר"ל שנפרע בעונם ע"י הגלות והריגה ודיו לישראל באבלם ר"ל שסבלו עונם ע"י הגלגול והריגה ובזה נמחל עונותם ואין צריך עוד תשובה ובלא שתשובה הם נגאלים.

¹⁶ עי' ענין דור המבול ודור הפלגה וכו' בדרושי הפסח א' (ריש דרוש א'). ועי' הערה בסוף הספר 1.

¹⁷ עי' זהר ח"ג רחצ ע"ב: קב"ה ברר לון לממנן תריסין על שאר אמין ואתון מה כתיב כי חלק יי' עמו יעקב חבל נחלתו דלא יהב להו לרברבא ולא למלאכא ולא לממנא אחרא.
תרגום: הקדוש ברוך הוא ברר להם לממוני המגנים על שאר האומות ואתם מה כתוב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו שלא נתן אותם לשר ולא למלאך ולא לממונה אחר.

שעה"כ

יועיל להם להמית אותם במיתה כדרך בני אדם ושיחזרו בגלגול, כי העונות גברו כמו בדור המבול, ואז נחרב הבית.

וא"ת והרי אותם שעבדו ע"ז בדור אחר, או אותם שהמיתו לזכריה במקדש. לא קבלו ענשם שכבר מתו, זה אינו, שהקב"ה המיתם כדי לגלגלם, ואותם עצמם שעבדו ע"ז בדור אחר או שהמיתו לזכריה, הם עצמם באו בגלגול לקבל ענשם בחורבן הבית, וכל אחד קבל ענשו כפי מה שחטא. יש שנהנה בעבירה מעט, יהרג בצער היותר נקל שאפשר וימות תיכף. ויש שנהנה הרבה ובעל בעילות הרבה או כדומה, הנה לאיש הזה ידקרוהו ויחיה ימי מספר ברעב ובחוסר כל, ויראה את בניו שחוטים לעיניו ח"ו, הכל במדה במשקל כדי למרק כל אחד כפי מה שחטא.

ואותם בני ישראל שנשארו מן החורבן, היה כור ומצרף להביא כל אותם הנשמות שנהרגו, ולכך בימי גלות בבל ובית שני היו פרים ורבים הרבה, ע"כ¹⁸.

¹⁹אסור לאדם להתפלל תפילתו בעצבון²⁰, ואם נעשה כך אין נפשו יכול לקבל האור העליון הנמשך עליו²¹ בעת התפילה. אמנם בעת שמתודה הודיו, ומפרט הטאיו, אז טוב להתעצב בלבד, אבל בשאר התפילה נמשך לו נזק נפלא גדול על ידי עצבות²². אבל צריך להראות לפניו ית' הכנעה גדולה באימה ויראה, אמנם תהיה בשמחה יתירה וגדולה בכל האפשר כדמיון העבד המשמש את רבו בשמחה יתירה, ואם משמשו בעצבות עבודתו נמאסת לפניו²³, וכמעט שעיקר המעלה והשלמות והשגת רוח הקודש תלויה בדבר זה, בין בעת תפילתו ובין כשעושה איזה מצוה משאר המצוות, וכמו שאמרו בגמרא (ברכות ל ע"ב) מההוא דהוה קבדה טובא כו' ואמר תפילין קא מנחנא²⁴, ואל תבוז לענין זה כי שכרו גדול מאד²⁵.

- מאיר הכוונה -

¹⁸ עי' ש"ש שנראה לו שזהו מכתבת הרמ"ק.

¹⁹ פע"ח כח ע"ב.

²⁰ עי' הערה בסוף הספר 2.

²¹ זו (פע"ח).

²² "נמשך לו נזק נפלא גדול על ידי עצבותו" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "לא יקום נגד עיניו שום עצבות אפילו לחגות עצירות שחטא בהם".

²³ ודע שהתפלה צדמע מרובה לפי שהדמעות נמשכין מחו"צ וכשאלו צ' ספירות נפתחים אז יחול אור כתר עליהם וימשכו רחמים לכל הגמות הר"א הלוי להר"מ קורליווארי (נוסף צפע"ח).

²⁴ ז"ל: מאי וגילו ברעדה אמר רב אדא בר מתנא אמר רבה במקום גילה שם תהא רעדה אביי הוה יתיב קמיה דרבה חזייה דהוה קא בדח טובא אמר וגילו ברעדה כתיב אמר ליה אנא תפילין מנחנא רבי ירמיה הוה יתיב קמיה דרבי זירא חזייה דהוה קא בדח טובא אמר ליה בכל עצב יהיה מותר כתיב אמר ליה אנא תפילין מנחנא.

²⁵ עי' זהר ח"ב קסה ע"א: ועלזו לפניו מלפניו לא כתיב אלא לפניו דהא לית מאן דינדע ביה כלום אבל לפניו מאן דעייל לקמיה דהאי רקיע אצטריך למיעל בחדוה ולא בעציבו כלל בגין דהאי רקיעא גרים דתמן לא שריא עציבו ורוגזא כלל דהא תמן כלא איהו בחדוה ועל דא כהן גדול דקיימא לקמיה לא הוה עאל לבי קודשא בר בחדוה ולאחזאה חדוה דהא אתרא גרים ועל דא כתיב (שם ק ב) עבדו את יהוה בשמחה באו לפניו ברננה דהא אצטריך דלא לאחזאה בה עציבו ואי תימא אי הכי האי מאן דאיהו בצערא ובדוחקא דלא יכיל למחדי לביה ומגו דוחקיה אית ליה למתבע רחמין קמי מלכא עלאה אי הכי לא יצלי צלותא כלל ולא ייעול בעציבו כלל דהא לא יכיל למחדי לביה ולאעלא קמיה בחדוה מאי תקונא אית ליה להאי בר נש אלא ודאי הא תנינן כל תרעין ננעלו ואסגירו ותרעין דדמעין לא אסגירו ולית דמעא אלא מגו צערא ועציבו וכל אינון דממנן על אינון תרעין כלהו מתברין גזיזין ומנעולין ועיילין אינון דמעין וההיא צלותא עאלת קמי מלכא קדישא כדין ההוא אתר אית ליה דוחקא מההוא עציבו ודוחקא דההוא בר נש כמה דאת אמר (ישעיה סג ט) בכל צרתם לא צר תיאובתיה דההוא עלמא עלאה לגבי האי אתר כדכורא דתיאובתיה תדיר לגבה דנוקבא כד מלכא עאל לגבי מטרוניתא אשכח לה בעציבו כדין כל מה דאיהי בעאת בידהא אתמסר וההוא בר נש וההיא צלותא לא אהדר בריקניא וקודשא בריך הוא חייס עליה זכאה חולקיה דההוא בר נש דאושיד דמעין קמי קודשא בריך הוא בצלותיה

שעה"כ

²⁶קודם שהאדם יסדר תפילתו בבית הכנסת מפרשת העקידה ואילך²⁷, צריך שיקבל עליו מצות (ויקרא יט יח) ואהבת לרעך כמוך. ויכוין לאהוב כל אחד מבני ישראל כנפשו, כי ע"ז תעלה תפילתו כלולה מכל תפילות²⁸ ישראל, ותוכל לעלות למעלה ולעשות פרי^{30,29}. וביפרט אהבת (א ע"ג) החברים העוסקים בתורה ביחד, צריך כל אחד

- מאיר הכוונה -

תרגום: ועלזו לפניו לא כתוב מלפניו אלא לפניו שהרי אין מי שידע בו כלום אבל לפניו מי שנכנס אצל הרקיע הזה צריך להיכנס בשמחה ולא בעצב כלל משום שהרקיע הזה גורם ששם לא שורה עצב ורגז כלל שהרי שם הכל בשמחה.

ועל זה כהן גדול שעומד לפניו לא היה נכנס לבית הקדש רק בשמחה ולהראות שמחה שהרי המקום גורם ועל זה כתוב עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה שהרי צריך שלא להראות בו עצב.

ואם תאמר אם כך מי שהוא בצער ודחק שלא יכול לשמח את לבו ומתוך דחקו יש לו לבקש רחמים לפני המלך העליון אם כך לא יתפלל תפלה כלל ולא יכנס בעצב כלל שהרי לא יכול לשמח את לבו ולהיכנס לפניו בשמחה מה התקון שיש לאדם הזה.

אלא ודאי הרי שנינו כל השערים ננעלו ונסגרו ושערי דמעות לא נסגרו ואין דמעה אלא מתוך צער ועצב וכל אותם הממנים על אותם השערים כולם משברים חתיכות קשות ומגעולים ומכניסים אותן דמעות ואותה תפלה נכנסת לפני המלך הקדוש.

ואז לאותו מקום יש דחק מאותו עצב ודחק של אותו אדם כמו שנאמר בכל צרתם לא (לו) צר תשוקת אותו העולם העליון למקום הזה כזכר שתשוקתו תמיד אל הנקבה כשנכנס המלך למלכה ומוצא אותה בעצב אז כל מה שהיא רוצה נמסר בידיה ואותו אדם ואותה תפלה לא חוזרת ריקם והקדוש ברוך הוא חס עליו אשרי חלקו של אותו אדם ששופך דמעות לפני הקדוש ברוך הוא בתפלתו.

ועי' שער המצות פרק א': גם דע כי העושה מצוה אין מספיק לו במה שיעשה אותם שהרי מצינו בדברי רז"ל שאמרו כל העושה מצוה א' מטיבין לו ומאריכין לו ימיו וכיוצא בזה אמרו כל המקיים מצוה פלוני יש לו כך וכך והנה אנחנו ראינו כמה וכמה מצות שעושים בני אדם ואינם מתקיימים דברי רבותינו ח"ו בענין גודל שכרם אפילו בעולם הזה אבל השרש שהכל נשען עליו הוא שבעשיית המצוה אל יחשוב שהוא עליו כמשא וממנה להסירם מעליו אבל יחשוב בשכלו כאלו בעשותו אותה המצוה ירויח אלף אלפים דינרי זהב ויהיה שמח בעשותו אותה המצוה בשמחה שאין לה קץ מלב ומנפש ובחשק גדול כאלו ממש בפועל נותנים לו אלף אלפים דינרי זהב אם יעשה אותה מצוה וז"ס הפ' תחת אשר לא עבדת את ה' אלקים בשמחה ובטוב לבב וכו' וז"ס רב ברונא דחד יומא סמך גאולה לתפילה ולא פסק חוכא מפומיה כל ההוא יומא וזה יורה על היות אמונת בטחונו בבורא ית' בתכלית האחרון יותר משאם היה השכר מזומן לפניו בפועל וכפי גודל שמחתו באמת ובטוב לבב הפנימי כך יזכה לקבל אור עליון ואם יתמיד בזה אין ספק שישירה עליו רה"ק וענין זה נוהג בקיום כל המצות כולם בין בעת שעסוק בתורה שיהיה בחשק גדול נמרץ בהתלהבות עצום כאלו עומד לפני המלך ומשרת לפניו בחשק גדול מצוה חן בעיניו לקבל ממנו מעלה יתירה וגדולה.

²⁶ פע"ח כח ע"ב.

²⁷ "מפרשת העקידה ואילך" נמחק צפע"ח.

²⁸ נמחק צפע"ח.

²⁹ וילכ"ח (נוסף צפע"ח).

³⁰ זהר ח"ג מט ע"ב:

שעה"כ

ואחד לכלול עצמו כאלו הוא אבר אחד מן החברים שלו. ובפרט אם יש להאדם ידיעה והשגה לדעת ולהכיר לחברו בבחינת הנשמה, ואם יש איזה חבר מהם בצרה צריכים כולם לשתף עצמם בצערו, או מחמת חולי או מחמת בנים ח"ו, ויתפללו עליו. וכן בכל תפילותיו וצרכיו ודבריו ישתף את חברו עמו, ומאד הזהירני מורי ז"ל בענין אהבת החברים שלנו של חברתינו.³²

³³ גם הזהירני מאד מורי ז"ל שלא להכניס האצבע לתוך האזנים כדי לנקות הזוהמא שבהם בתוך התפלה כלל³⁴, מהתחלת הברכות עד גמר עלינו לשבח, ואם עשה כך צריך נטילה.

³⁵ גם מעולם לא התפלל תפילתו בקול רם, אפילו סדר התפילה של מיושב כגון הזמירות וכיוצא בהם, להורות הכנעה ואימה ויראה לפני השי"ת.³⁶ ואמנם ביום שבת היה

- מאיר הכוונה -

<p>(שם סה ג) שומע תפלה עדיך וגו' שומע תפלה דא קודשא בריך הוא רבי חזקיה אמר שומע תפלה שומע תפלות מבעי ליה מהו שומע תפלה אלא תפלה דא כנסת ישראל דאיהי תפלה דכתיב (שם קט ד) ואני תפלה (ס"א) (שם סט יד) ואני תפלתו ודוד בגין כנסת ישראל קאמר לה ומה דאמר ואני תפלה כלא חד ועל דא שומע תפלה ודא תפלה של יד דכתיב (שמות יג טז) על ידכה בה"א עדיך כל בשר יבאו בשעתא דגופא שריא בצערא במרעין במכתשין כמה דאת אמר (&) ובשר כי יהיה בעורו את הנגע בעור הבשר הבשר החי ובגין כך לא כתיב (&) כל רוח יבאו אלא כל בשר יבאו מהו עדיך אלא כמה דאתמר (&) והובא אל הכהן דא הוא קודשא בריך הוא הדא הוא דכתיב (&) ואם יראנה הכהן תא חזי באתר חד אהרן הכהן ובאתרא אחרא הכהן סתם ודא קודשא בריך הוא אמר רבי יצחק והא כתיב (&) נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן אי הכי דא קודשא בריך הוא אמר ליה אין בגין דביה תלייא כל דכיותא וכל קדושה אמר ליה אי הכי אמאי והובא והועלה מבעי ליה אמר ליה כמה דאת אמר (שמות כז ז) והובא את בדיו בטבעות דעייל דא בגו דא אוף הכא והובא דיכנסון ליה לכהנא לדכאה ליה (כד אהדר ביה) ויעלון מלה קמיה</p>	<p>שומע תפלה עדיך וגו', שומע תפלה זה הקדוש ברוך הוא. רבי חזקיה אמר שומע תפלה, היה צריך להיות שומע תפלות, מה זה שומע תפלה. אלא תפלה זו כנסת ישראל, שהיא תפלה, שכתוב ואני תפלה (ואני תפילתי), ודוד אמר אותה בשביל כנסת ישראל. ומה שאמר ואני תפלה הכל אחד. ועל זה שומע תפלה, וזו תפלה של יד, שכתוב על ידכה בה"א. עדיך כל בשר יבואו, בשעה שהגוף שרוי בצער במחלות ומכות, כמו שנאמר ובשר כי יהיה בעורו, את הנגע בעור הבשר, הבשר החי, ולכן לא כתוב כל רוח יבואו, אלא כל בשר יבואו. מה זה "עדיך" אלא כמו שנאמר, והובא אל הכהן, זהו הקדוש ברוך הוא, זהו שכתוב ואם יראנה הכהן. בא וראה, במקום אחד אהרן הכהן, ובמקום אחר הכהן סתם, וזה הקדוש ברוך הוא. אמר רבי יצחק, והרי כתוב נגע צרעת כי תהיה באדם והובא אל הכהן, אם כך זה הקדוש ברוך הוא. אמר לו, כן. משום שבו תלויה כל טהרה וכל קדושה. אמר לו אם כך למה והובא, היה צריך להיות והועלה. אמר לו כמו שנאמר, והובא את בדיו בטבעות, שמכניס זה לתוך זה, כמו כן כאן "והובא" שיכנסו לכהן לטהר אותו, (כשחוזר בו) ויכניסו דבר לפניו.</p>
--	--

³¹ שעה"ג הק' לח.

³² עי' הערה בסוף הספר.

³³ פע"ח כח ע"ב.

³⁴ עי' אר"ח (סימן צב סעיף ז) מקום מטונף היינו מקומות המכוסין באדם לפי שיש בהם מלמולי זיעה וכן אם חיכך הראש: הגה ולכן אסור ליגע במקומות אלו בשעה שעומדים בתפלה או עוסק בתורה (כל בו) וכן בצואת האוזן והאף כ"א ע"י בגד (מהרי"ל).

³⁵ פע"ח כח ע"ב.

³⁶ גם מעולם לא התפלל תפילתו בקול רם, אפילו סדר התפילה של מיושב כגון הזמירות וכיוצא בהם, להורות הכנעה ואימה ויראה לפני השי"ת נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "גם ראיתי למורי זל"ה ש"ל היה מרים קולו בתפלתו אפילו בזמירות ובתפלה דמיושב לפי שצריך להראות הכנעה לפני השי"ת כעבד המתחנן לקונו".

שעה"כ

מרים ומנביה קולו בנעימה בתפילה דמיושב יותר מעט ממה שהיה עושה בחול. ואף זה לא היה עושה אלא מפני כבוד השבת³⁷.

גם הייתי נוהג לומר בכל בקר קודם התפלה פרשת המן ועשרת הדברות וכיוצא בזה בפרשיות אחרות³⁸, ומנעני מורי ז"ל שלא לאומרם³⁹ ובפרט בעשרת הדברות הזכיר לי טעמו של דבר, כי הרי בימי הראשונים קבעום בתפלה, ומפני המינין שלא יאמרו שאין עוד ח"ו תורה מן השמים אלא עשרת הדברות בלבד, לכן בטלום, ומי זה יערב אל לבו לחזק את המינין ולנהוג מה שביטלו רז"ל בגמרא (ברכות יב ע"א).

⁴⁰ענין⁴¹ מורי ז"ל בקומו בלילה אף אם היה קודם אור היום היה מסדר כל הברכות של שחר עד פרשת העקידה, ואח"כ היה קורא ועוסק בתורה, ובהאיר היום היה מתעטף בתחילה בציצית ואח"כ היה מניח תפילין⁴², הפך מן המקדימין התפילין אל הטלית, וטעות גמור הוא בידם, כמו שיתבאר סודם למטה בע"ה. ואח"כ היה מתחיל תפלתו ואומר מן פרשת העקידה ואילך.

כל הח"י ברכות שיש מן על נט"י⁴³ עד סוף ברכת התורה, כולן הייב האדם לסדרם ולברכם בכל יום אע"פ שלא נתחייב הוא בהם, לפי שכולם הם רמזים נפלאים אל אורות עליונים, ואין לבטלם אפילו אם האדם לא ישן בלילה או אם לא הסיר מצנפתו או בגדיו או סודרו או מנעליו וכיוצא בזה, צריך לברכן בכל יום כולן אע"פ שלא נתחייב בהם, לפי שעל מנהגו של עולם נתקנו, הוין מברכת שעשה לי כל צרכי ביום ט' באב ויום הכיפורים, שאז כל העולם יחפיים⁴⁴, וגם הוין מברכת ענט"י ומברכת אשר יצר, ששתי ברכות אלו אם לא נתחייב בהם אין לברך עליהם⁴⁵.

גם בענין הי"ח ברכות הנזכרות אשר נהגו העולם לסדרם בבית הכנסת וכל העם משיבין אמן אחריהם, ויש מפקפקין ומגמגמין בדבר זה לומר שכיון שענו השומעין אמן אחר האיש הראשון שבירך אותם כבר יצאו כולם ידי חובתן ואסור להם לחזור ולברכן. וראיתי את מורי ז"ל שהוא לא היה מסדרם בביה"כ אלא בביתו בקומו ממיטתו כפי סדר הנזכר בגמרא (ברכות ט ע"ב), אבל כשהיה איזה אדם מברך ומסדר הברכות בביה"כ, היה

- מאיר הכונה -

³⁷ גם כל הזמירות והקרצנות ותפלה דמיושב שהוא דיוכר היה אומר הכל מסידור שזידו (נוסף צפע"ח).

³⁸ "וכיולא בזה צפרשיות אחרות" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "אחר התמיד".

³⁹ לאומרנו (פע"ח כט ע"א).

⁴⁰ פע"ח יב ע"א.

⁴¹ נמחק צפע"ח.

⁴² ואח"כ היה הולך לבה"כ מעטוף ומוכתר בתפילין וצליצית טלית גדול וקם היה מתחיל מן חלקינו וחלקי אבותינו שהוא פרשת העקידה (נוסף צפע"ח)

⁴³ הנותן לשכוי בינה (פע"ח).

⁴⁴ "כל העולם יחפיים" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "שאז הכל אסורים צנעילת הסנדל".

⁴⁵ ענין ח"י ברכות שהוא מן הנותן לשכוי בינה עד סוף ברכת התורה כבר ביארנו שהם י"ח ברכאין דמטטרוין של עשיה והם צחי' ו' אירופים של שדי [אל"ו - לש"ו] שיש צו' כלים האמצעים דז"א דעשיה כמבואר במקומו (פע"ח יג ע"ג).

שעה"כ

עונה אחריהם אמן, ואפילו אם היה באמצע הזמירות, היה מפסיק לענות אחריהם אמן, אף אם היו המברכים רבים⁴⁶.

גם הי"ח ברכות שיש מברכת ענמי⁴⁷ עד סוף ברכת התורה, הנה הם כדוגמת הי"ח אזכרות שיש באותם הפסוקים של יהי כבוד ד' לעולם כו', וכנגד הח"י אזכרות שיש בשירת הים, ושם ביארנו סודם ע"ש (לקמן יא ע"ד ויו ע"ד, ועי' עוד פע"ח לה ע"ד) (שהם בז"א דעשיה).

⁴⁸ונבאר תחילה דרך כללות ענין ב' הברכות הראשונות של יפנה ויטול ידיו וזה עניינם: דע כי שתי המעשים האלו הם בסוד תיקון עולם העשיה⁴⁹, וזה עניינם: יפנה ויעשה צרכיו.

הכוונה בזה הוא⁵⁰ דע יש באדם העליון⁵¹ ב' בחינות שערות, אם⁵² שערות הראש ואם⁵³ שערות דיקנא.

והנה שערות הזקן דו"א הם תקיפין ודינין קשים מאוד⁵⁴, שהיותם משתלשלים ויורדין למטה נעשה מהם המותרות⁵⁵ שהם סוד⁵⁶ הקליפות⁵⁷.

⁵⁸ואמנם שערות דיקנא דאריך אנפין הם רחמים, יען כי הם לבנים⁶⁰⁵⁹, ולכן הם כופין⁶¹ את הדינין. אבל בז"א הם שערות חזקים מאד, יען כי הם שחורים, והם דינין תקיפין.

וזהו הטעם כי בנוקבא דזעיר אנפין לא יש בה בחינת זקן, לפי שדינין שבדיקנא הם חזקים מאוד⁶², ואם הנקבה שהיא האחרונה שבכולן הסמוכה אל הקליפות היתה לה זקן, היה אל החיצונים⁶³ אחיזה גדולה בה, והיו הדינין מתרבים לאין קץ. (א ע"ד)

- מאיר הכוונה -

⁴⁶ ובזכרת התורה של שחר היה עונה אמן זין צרכה ראשונה להערב נא והוא כמ"ס הפוסקים כי הם ב' צרכות ולעפ"י שמתחיל והערב נא צו"ו אינו אלא ב' צרכות ואינו צרכה א' וע"כ היה עונה אמן באמצע ב' צרכות אלו (נוסף בפע"ח).

⁴⁷ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁴⁸ פע"ח יג ע"א.

⁴⁹ עי' לקמן דרוש תפילת השחר יא ע"ד והלאה.

⁵⁰ מלינו ב' נקדים יס צאדם העליון הוא ז"א דעשיה: הא' הוא נקב האחר של הגדולים והב' הוא נקב היסוד של הקטנים והענין הוא כי כזר ביארנו כי השערות שצאדם הם בחינת מ"נ של ציור המלכים וכולם הם דינין תקיפין (נוסף בפע"ח).

⁵¹ שהוא ז"א (נוסף בפע"ח).

⁵² נמחק בפע"ח.

⁵³ נמחק בפע"ח.

⁵⁴ עי' אד"ר קלה ע"ב, ועי' ע"ח א"א ה כלל ב.

⁵⁵ עי' אד"ר קלד ע"א שתיקון ט' היא מותרי מוחא, אמנם הגר"א בספד"צ משמע שזה כל הדיקנא, ועי' גר"א יהל אור שזה כך בשערות הראש גם@להוסיף@. ועי' מים אדירים מג, שהם באים מעכירת ופסולת המוח.

⁵⁶ "מהם המותרות שהם סוד" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "ממותרם בחי".

⁵⁷ ממש (נוסף בפע"ח).

⁵⁸ והנה גם צא"א יס ב' מיני שערות ההם (נוסף בפע"ח).

⁵⁹ עי' אד"ר קכח ע"ב.

⁶⁰ כמ"ס ושער ראשו כעמר נקי (נוסף בפע"ח).

⁶¹ יס בהם כח לכפות את הדינים ולצמם (פע"ח).

⁶² עי' אד"ר רצו ע"א שערוי דנוקבא כלילן ביה גוויי (ס"א גוויי בגו גוויי), כדכתיב ודלת ראשך כארגמן (שם ז), אתקטר גבורה בחמש גבוראן. תרגום: @

⁶³ הקלי' (פע"ח)

שעה"כ

והנה מסוף הדיקנא יצא ממותרות⁶⁴ בחי' הקליפות, ומקום יציאת המותר⁶⁵ הזה הוא נקב האחור העומד בין נצה והוד, תרי ירכין⁶⁶, בבחינה⁶⁷ החיצונית שבהם⁶⁸, בסוף אדם דעשיה⁶⁹, אשר שם סמוך לו הוא מקום הקליפות, וזהו סוד יפנה. אבל שערות הראש אינם כ"כ קשים, ולכן הם נמצאים גם בראש הנקבה⁷⁰, ועל כן אין נמשכים מותרות קליפה כמו אותם שבזקן. ואמנם יוצאים מהם מותרות דינין תקיפין מאד, אבל לא קליפות. ועיקר מוצאם הוא דרך היסוד⁷¹, אשר שם הוא המעבר הב' הדוחה מותרות המים דרך פנים ולא דרך אחר. ואלו הב' מיני מוצאות הם גדולים וקטנים אשר באדם העליון דעשיה⁷². והרי ביארנו ענין יפנה האדם בבקר, וכל זה הוא בעשיה כנוצר בזוהר פרשת במדבר (קכ ע"ב)⁷³, כי כנגד זה הוא תיקון סדר הקרבנות שאנו אומרים בתפלה⁷⁴, ונודע שהם בעשיה, וגם זה יתבאר אצלנו לקמן היטב מאד ע"ש.

ואמנם ענין יטול האדם⁷⁶ הוא באופן אחר, כי כמו שיש שערות⁷⁷ באדם העליון דעשיה שהם בחינת הדינין הקשים כנוצר, גם מלבד זה יש באדם עצמו סוד חמש מיני גבורות שהם: פ"ה, וחוט"ם, וזרו"ע, וי"ד, ואצבעו"ת⁷⁸, כמבואר אצלנו⁷⁹ באידרת נשא⁸⁰.

- מאיר הכוונה -

⁶⁴ המותרות שלהם והם (פע"ח).

⁶⁵ מותרות (פע"ח).

⁶⁶ תרי ירכין" נמחק בפע"ח.

⁶⁷ כלי (נוסף בפע"ח).

⁶⁸ כמבואר אצלנו שיש ג' כלים בכל ספירה וספירה (נוסף בפע"ח).

⁶⁹ שהוא ז"א אשר שם ואז מלותו נקב יונקים הקליפות כולם אשר שם (נוסף בפע"ח).

⁷⁰ כי אין כ"כ חשך אם יונקים מהם החיצונים ואין המותרות שלהם המתצרכים מהם ונעשים סיגים כל כך קשים ולכן אינם בחי' הקליפות ממש אמנם הם דינים קשים עד מאד ועיקר מוצאם לחוץ הוא דרך נקב השמאלי שביסוד כנודע שיש בו ב' נקבים א' להוציא טפת זרע וקרי וא' לזכות מותר המים (נוסף בפע"ח).

⁷¹ עי' שער מאמרי רשב"י י ע"א ז"ל: דע כי האבר הקדוש העליון יש לו שתי צנורות בתחתון כי מבשרי אחזה אלוה והאחד מזריע זרע קודש והצינור השני דוחה המותרות ומותרות אלו הם שור' הדינים וכמ"ש בס' הכונות בדרוש יפנה ויטול וגם שם נתבאר שכל זה הוא בז"א דעשיה ומוציא לחוץ ושתי הצנורות האלו הם סמוכין זה לזה כי אין ביניהם אלא כקליפת השום וכנגדם ח' וט' זה קדש וזה חול וזמ"ש דהא ח' לקבנך כי הם סמוכין זה לזה ובדבר מועט אפשר להתערב קדש בחול ח"ו ולפיכך אין ראוי לברא העולם בבחי' זו.

⁷² והנה ענין ב' נקבים אלו הנקב השמאלי של היסוד נתבאר בענין טעם בני ג' ובני ראוון וחלי שבט המנשי שיצאו לח"ל וע"ש וכן בענין מערת המכפלה שהיתה תחלה ביד בני חת וע"ש ואמנם בענין הנקב האחור נתבאר אצלנו בענין דרוש ז"א במאמר פרשת תלוי דף קפ"ד ב' בענין אינון תלת נקודין וכו' והראשון מהם נקרא סטרא אחרא והוא בחי' זה הנקב האחור וז"ס פעור וע"ש אך הם יונקים מן המוחין דקטנות שיוכל הארתם אל העורף העליון ומשם נמשך קו היושר עד פעור התחתון וכבר ידעת מ"ש בפרשת נשא כי שערות הזקן ממותרות מוחא נפקו וסיומם יוצא דרך פעור אל הקליפות ודי בזה (נוסף בפע"ח).

⁷³ עי' לשונו הובא בסוף הספר.

⁷⁴

⁷⁵ עי' לקמן יב ע"א.

⁷⁶ "יטול האדם" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "הנטיילה".

⁷⁷ הזקן (נוסף בפע"ח).

⁷⁸ פ"ה, וחוט"ם, וזרו"ע, וי"ד, ואצבעו"ת" נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "הפה וב' נקבי החוטם והזרועות והאצבעות".

שעה"כ

והנה שערות הזקן⁸¹ הם סביב החוטם וסביב הפה וסביב הזרוע⁸² וכו'. אמנם אלו⁸³ עצמם הנו' הם נמשכים ומתפשטין עד סיום האצבעות, ומשם יונקים החיצונים, כי כל גבורות האלו הם מתפשטין דרך הזרוע אל סיום האצבעות, ולכן יש ה' אצבעות ביד ימין כנגד ה' אותיות מנצפ"ך שהם ה' גבורות הנזכרות, אשר סיום התפשטותם הוא באצבעות. וכבר ידעת כי הם אותיות כפולות, ולכן הם ג"כ ה' גבורות אחרות ביד שמאל, בה' אצבעותיו השמאליות.

ואמנם כל זה הוא בז"א, לפי ששם אפילו בחסד שלו יש סיגים כנודע⁸⁴, כי גם מן הכסף יוצאים סיגים, וכן מן המים שהם בחסד יש בהם עכירות ושמרים⁸⁵ כנודע. וכן על דרך זה יש ברגלים ממש בה' אצבעותיו הימניים וה' השמאליות, ולכן לא תמצא אבר שיתגלו בו מציאות כל העשר אלא בידים וברגלים, לפי ששם הוא סיום השתלשלות הדינין.

- מאיר הכוונה -

⁷⁹ נמחק צפע"ח.

⁸⁰ קלז ע"ב: ותאנא חמש גבוראן אינון בהאי זעיר אנפין ואסתלקו לאלף וארבע מאה גבוראן ומתפשטאן בחוטמוי בפומא בדוועוי בידין באצבעין ובג"כ כתיב מי ימלל גבורות י"י (תהלים קו) גבורת כתיב כתיב הכא גבורות וכתוב התם (ד"ה א כט) לך י"י הגדולה והגבורה אלא הכי תאנא כד אתחבראן כלהו גבוראן כחדא אקרי גבורה חדא.

תרגום: ולמדנו: חמש גבורות הן בזה הז"א ועולות לאלף וארבע מאות גבורות ומתפשטות בחוטם, בפה, בזרועות, בידים, באצבעות. לכן נאמר "מי ימלל גבורות ה'". כתוב כאן "גבורת"? כתוב כאן "גבורות"! ונאמר שם "לך ה' הגדולה והגבורה"? אלא כך למדנו: כשמתחברות כל הגבורות כאחת, אז נקראות גבורה אחת.

ועי' ע"ח שער כב פרק ג: והנה, כשירדו אלקים דקטנות אל ג' אמצעיות דז"א, אז נעשו ב' הידים דז"א מבחי' ב' שמות דאלקים, כי כפי הזמנים כך משתנים הפעולות. ועתה, כשירדו אל הזרועות⁸⁰, אז נעשו בחי' ידים של ז"א מן מוחין דאלקים, ואז ה' אצבעות היד מה' אותיות אלה"ם, גם י"ד פרקין של אצבעות הם מילוי שם אלקים, והם י"ג אותיות⁸⁰, ובהם כללות השם, כנגד י"ד פרקין, והזרוע כולו כנגד השם אלקים עצמו, ולכן שורש הדינין בזרועות, כי הם סוד מנצפ"ך כפולות בימין ושמאל. והנה הדינין יש להם ה' מקומות כנזכר באדרא (קלז ע"ב), וא' מהם הוא הזרוע, וזהו הטעם שהקליפות נאחזות שם תמיד, וז"ס נטילת ידים.

ועי' שער לא פרק ב ז"ל: ואמנם צריך לידע על איזה סבה היתה כך, כי הרי אנו רואין שקו האמצעי נמשך ביושר בלי הפסק, ובב' הקוין ימיני ושמאלי יש הפסק בין חסד ונצח, ובין גבורה להוד, כי הרי הזרועות הם בפירוד מן השוקיים, ואין הקוין מחוברים יחד. ולהשיב את כל זאת צריך שנבאר לך מה ענין הצפרנים של האדם, גם ענין הקליפות והחצונים שמצינו לרז"ל (זהר ח"א רכז ע"ב) שניקתן מן הצפרנים, לכן צריך הקוצצן ליטול את ידיו. גם אמרו (זהר ח"א קפד ע"ב) כי בשחרית רוח רעה שורה על הידים, ואינה מסתלקת עד שיטול ידיו במים. גם להבין ענין נר"ה שהם (ברכות ו ע"א) ברכי דרבנן דשלהי מנייהו הוי, כי שם מתאחזין הקליפות בסוד (תיקו"ז עג ע"ב) שקר אין לו רגלים, ובסוד (איכה א יג) כל היום דר"ה היפך הוד, וכיוצא בזה. והרי נר"ה הם סוד ערבי נחל (ויקרא כג מ), סתומים ואין להם פתח פתוח כמו היסוד, וא"כ מהיכן הם יונקים⁸⁰.

אבל הענין דע, כי הקליפה מקום יניקתה הוא מסוף האצבעות מקום הצפרנים, כי משם או"פ בוקע ויוצא בין בצפרני ידיו בין בצפרני רגליו, כי מן הידים בוקע אור לצאת ולכנס בראשי הירכיים כנ"ל, ואז יונקים משם בעודו מגולה שם. וז"ס שארז"ל (שבת יד ע"א) כי הידים עסקניות הן ושניות לטומאה, וצריכין נטילה אפי' לחולין קודם אכילה, גם בקום האדם בבוקר ממטתו בלילה כבר שרתה עליהן רוח רעה וצריכין נט"י שחרית כנודע. כי לעולם החצונים כל יניקתן הוא מן הקצוות ומסיומן, כי אין להם רשות לעלות אל מקום הקדושה, אבל יונקים ממקום סיומא. והנה בקצוות ההם של הזרועות ושל הירכיים שם אחיזתן ויניקתן. והנה אנו רואין בחוש הראות כי הבשר שבסוף האצבע נבקע, ומתוכו יוצא וגדל הצפורן ויוצא לחוץ, ודרך אותו בקיעה יוצאין האורות הנ"ל, ויונקים משם החצונים לפעמים כשיש פגם ח"ו בישראל ולא תמיד.

⁸¹ לז"א (נוסף צפע"ח).

⁸² וסביב הזרוע נמחק צפע"ח.

⁸³ ה"ג (נוסף צפע"ח).

⁸⁴ עי' אד"ר קלז ע"א לגבי ז' צבעי העיין, שאפילו החסד שבז"א נחשב כדין.

⁸⁵ פהם מים עכורים (פע"ח).

שעה"כ

וזהו הטעם יטול ידיו בבקר אף אם לא עשה צרכיו, וזה לסיבת כדו להעביר מהם הזוהמא, כי כל זה הוא בסוד העשיה, אשר שם הוא סיום התפשטות הדינין ויציאת המותרות.

ואמנם אף אם ביארנו כי יטול ידיו הוא בסוד עולם העשיה, הנה הוא בו בבחינת היצירה אשר [בה], רוצה לומר בו"א אשר בעשיה, והבן זה ואל תתמה אם תמצא במקום אחר שהוא ביצירה.

והנה כבר ידעת כי יש ראשון לטומאה, ויש שני ושלישי ורביעי, והנה הם מלמטה למעלה. כיצד: הראשון הוא בעשיה, כי הקליפות אשר שם נקרא ראשון. והקליפה שביצירה נקרא שני, ולכן החולין הם ביצירה, והידים⁸⁶ הם שניות, ושני עושה שלישי בחולין⁸⁷. והתרומה הוא בבריאה, והקליפה אשר שם סביב לבריאה נק' שלישי, ומטמא⁸⁸ את התרומה שהיא בבריאה. והרביעי הוא פוסל בקדשים כנגד הקליפה שבאצילות, המטמא את הקדשים שהוא אצילות הנקרא קדשים. ואמנם המת הנקרא אבי אבות הטומאה אינו בכלל אלו הארבעה, ויתבאר במקומו (&)⁸⁹. וגם עיין בשער המצות בפרשת עקב בענין נטילת ידים של המזון (לח ע"א), כי שם נתבאר ענין זה היטב.

⁹⁰ועתה נבאר סדר נטילת ידים של שחרית⁹¹, הנה בתחילה יטול הכלי של המים בידו הימנית ונותנו בידו השמאלית⁹², ואח"כ שופך מים מידו השמאלית על ידו הימנית, ואח"כ ישפוך⁹³ מים מידו הימנית על ידו השמאלית, הרי פעם אחת, וחוזר כסדר הזה פעם ב' וג', באופן שתרחוץ כל יד ויד ג' פעמים. ולא תרחצם יחד ג"פ כל יד, אלא פעם אחת ביד זו ופעם אחרת ביד הב' בסרוגין, כי ע"י כן רוח הטומאה הנקראת שיבת"א⁹⁴ בת מלך היא ומקפדת ודולגת וקופצת עד שנעתקת לגמרי משם, ואם לאו אינה נעתקת וכן נמצא בזוהר בכ"י (###).

ועתה נבאר כוונת ברכת על נטילת ידים, הנה בברכה זו יש י"ג תיבות, והם כנגד י"ג מידות דא"א דעשיה⁹⁵, וכמו שביארתי לך כי נט"י היא בעשיה בסוד יפנ"ה ויטול ידיו כנ"ל.

- מאיר הכוונה -

⁸⁶ טמא צחולין וכו' וקם הם הידים ולכן (פע"ח).

⁸⁷ בתרומה (פע"ח).

⁸⁸ ופוסל (פע"ח).

⁸⁹ קהם סיגים הנשארים מצירור המלכים שמתו והם תחת עולם העשייה (נוסף צפע"ח).

⁹⁰ פע"ח יב ע"א.

⁹¹ כדו להעביר רוח הטומאה שעליהן (נוסף צפע"ח).

⁹² ע"י זהר ח"א קצח ע"ב: ז"ל: הא תנינן דכד בר נש קם בצפרא בעי לאסחאה ידוי מגו נטלא דמיא דאיהו מאנא ליטול מניה מיא מגו מאן דאסחי ידוי בקדמיתא כמה דאוקמוה ותא חזי בגין נטלא דא אוקימנא מלה ותו דבעיא ליה לבר נש לנטלא ידא ימינא בשמאלא בגין לשלטאה ימינא על שמאלא ויסתחי ימינא מן שמאלא ובגין כך איהו נטילא ועל דא מאן דנטיל ידוי יטול ימינא בשמאלא לאשלטא ימינא על שמאלא בגין דלא יהיב דוכתא ליצר הרע לשלטאה כלל והא אוקימנא.

תרגום: הרי שנינו, שכשאדם קם בבוקר, צריך לרחוץ ידיו מתוך נטלה של מים, שהוא כלי ליטול ממנו מים, מתוך מי שרחץ ידו בראשונה, כמו שבארנו. ובא וראה, בשביל הנטלה הזו בארנו את הדבר. ועוד, שצריך אדם ליטול יד ימין בשמאל, כדי להשליט ימין על שמאל, וירחץ הימין מן השמאל, ומשום זה היא נטילה. ועל כן מי שנוטל ידו, יטול ימין בשמאל, להשליט הימין על השמאל, כדי שלא יתן מקום ליצר הרע לשלוט כלל, והנה בארנו.

⁹³ תקח הכלי צידך הימנית ותשפוך (פע"ח).

⁹⁴ חולין קו ע"ב ושבת קט ע"א

⁹⁵ וזה ענין הכוונה של ענט"י בתחלה תכוין שהוא צ"א צעשיה כנ"ל@@@

שעה"כ

⁹⁶ואנו צריכים להעלותם ולזקפם⁹⁷ ולמתקם⁹⁸ חמש הגבורות שבהם ע"י מימי החסד שהם ה' חסדים. ולפי שאין המים ניטלים בזרועות אלא בידים⁹⁹, לכן לפחות אנו צריכים (ב ע"א) לחבר יחד שתי הזרועות באופן שלא יצאו קשרי הזרועות לאחור, בסוד כל אחוריהם

- מאיר הכוונה -

⁹⁶ בפע"ח אחרי הפיסקא הנ"ל ד"ה וזהו הטעם בא פסקא זו.

ענין הגזבה ידים יתבאר לך במ"פ זענין פרטוף ל"ה וע"פ גם זענין נשיאת כפים וע"פ אך דרך פרני האצבעות דרך הבקיעות אשר שם האורות של מוחין בוקעין ויוצאין לחוץ ואז האורות נכנסין בראשי פרקין עילאין נ"ה שהם ב' הרגלים ומאירים בה ולפעמים אנו צריכים ואז אנו מעלים הידים למעלה כדי שאתם האורות ילאו משם ויאירו צפרטוף ל"ה העומדת אחורי דעת דזעיר וזה נעשה בנשיאת כפים בצרכת כהנים כמבואר במקומו ואמנם עתה ענין הגזבה הידים הוא מפני שגודע כי הידים הם עסקניות ופניות לטומאה ורוח רעה שורה על הידים והענין הוא כי אין אחיזת החילונים אלא בסיום הדינים ובקצוותיהן כנ"ל ואין להם כח לינק למעלה מהקדושה אלא מסיומא ולמטה וע"כ הושמו הצפריים על ראשי האצבעות שהוא לבוש קשה למאוד והוא של קדושה שאל"כ לעולם היו ידים טמאות כנזכר בפרשת ויקהל (& ע"פ

ואמנם העודף מפרנים מכנגד צד האצבע שם הוא אחיזת הקליפות וניקתן מאותן האורות הבוקעים מתחת הצפריים ולכן צריך לחתוך אותם הצפריים שגדלו יותר מדאי ולהיות כי שם אחיזת הקליפות על כן צריך לטול הידים במים שהם בחי' החסד הכולל ה' חסדים ועי"כ נמתקים הה' גבורות דמנפך הכפולות בה' אצבעות יד ימין ויד שמאל ואז הקליפות שהיו נאחזים באותם ה"ג שבה' אצבעות הכפולות כנזכר הם נדחים ומתגרשים ומסתלקים משם ע"י הה"ח כי לעולם החסד דוחה ומגרש הקליפות משם אך אנו יראים שאם נניח האצבעות כפופים למטה ימשכו האורות ב' מוחין דזעיר הנמשכים דרך הקוים ימין ושמאל דרך הזרועות וילאו דרך בקיעות הצפריים ויחזרו הקליפות להתאחז שם ולינק משם על כן תיכף אחר הנטייה שנסתלקו הקליפות אנו מעלים הידים למעלה ומגביהים אותם עד הראש וע"י הגזבה הידים חוזרים האורות שהיו מתפשטות בהם ללכת דרך הצפריים ונכנסים במקומם וחוזרים עם המוחין דזעיר עצמו ממקום שילאו ועי"כ הקליפות אינם חוזרים להתאחז שם עוד.

עוד כוונה אחרת זענין הגזבה הידים למעלה שהוא עליית הידים אלו שזעשיה אל הליירה ע"י שם מ"ב שזיירה כמ"פ זכוונת הצרכות ע"פ ותחלה נבאר לך ענין המים כי תכוין בהם כאשר תקח בידך קודם שתרחץ בהם תכוין כי כל בחי' המים אלו הם ב' אותיות מ"י של שם אלקים ויכוין בא' וחמשים יודיין שיך ב' אחוריים של ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וד' אחוריים של ד' שמות אהי"ה ב' דיודיין וא' לאלפין וא' דהיין ובג' אחוריים של ג' שמות אלקים דיודיין לאלפין דהיין והם כמנין מ"י של אלקים (פע"ח יב ע"ד).

⁹⁷ אל מדרגתם הראשונה שהיה לז"א צבחי' ראש ממך (פע"ח יב ע"ג).

⁹⁸ עי' ע"ח שער לא פרק ב: גם הבן סוד נט"י, שלא אמר רחיצת ידים אלא בלשון נטילה, לרמז שצריך לשאת ולנטלם בסוד (תהלים קלד ב) שאו ידיכם קודש, כנזכר בגמרא (סוטה לט ע"א) ובזוהר (ח"ג דף יג ע"א). והטעם כי הנה רחיצת ידים סבתה הוא להרחיק הקליפות מקצוות אצבעותיו ומצפריים, כי שם מקומם כנ"ל, וזהו ע"י מימי החסד, וכדי שלא יחזרו הקליפות להתאחז באור היוצא מהם, צריך להגביה כלפי ג"ר הנקרא קדש, ואז אור היוצא חוזר ונכנס תוך המוחין ממש ממקום שיצאו.

⁹⁹ עי' שער מאמרי רשב"י מב ע"א: מן נקב השמאלי שהוא צורת נ' כפופה הפוכה משם מתפשט רוחא דחיי שבו דרך הזרוע דז"א כי גם הזרוע הוא צורת ו' פשוטה ויען כי הזרוע סגור וסתום ואין לו פתח פתוח בסופו להוציא אורו משם אל המלכות לכן אין רוחא דחיי דנקב שמאלי דחוטם דאריך אפין יוצא אל המלכות רק בסתום גמור ואינו נגלה כנז' אצלנו ענין יציאת האורות דרך סופי האצבעות במקום הצפריים. ואיך משם נעשות פרצוף לאה. אבל לעתיד לבא יתבסמו דיני הזרועות ואז יוכל לצאת רוחא דחיי דרך הזרוע אל המלכות בגילוי גמור.

שעה"כ

ביתה (מלכים א' ז כה)¹⁰¹. גם צריך לפשוט כפות הידים כמי שרוצה לקבל בהם איזה דבר, וזה לרמוז קבלת הטהרה¹⁰².

והנה ענין עליתם אינם עולים לעולם אלא בשם בן מ"ב¹⁰³, והנה נרמז שם בן מ"ב בשלשה הידים הניזכרין בתקונין (י ע"ב¹⁰⁴) בסוד יד הגדולה (שמות יד לא) ויד החזקה (דברים

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁰ עי' זהר (ח"א קנד ע"א): תו א"ר אלעזר הא דאתמר לאה אולידת שית בנין וברתא חדא הכי הוא ודאי רחל תרי בנין ודאי בני שפחות ארבעה תקונא דלהון היך קיימי אלא אינון ארבע קשרים דאקרון אחורים דכתיב (מ"א ז כה) וכל אחוריהם ביתה דהא בדוועא ימינא תלת קשרין אבל קשרא חד באמצעייתא דאיהו רב ואיהו אחור דאשתאר לבר וכן חד בדוועא שמאלא וכן חד בירכא ימינא וכן חד בירכא שמאלא וכד אתתקן כלא אשתכחו כלהו ביתה לקיימא קרא דכתיב וכל אחוריהם ביתה כל שאר קשורין כלהו אתחזיין במישר ואלין נפקין לבר מדוועין ולבר מירכין לאתחזאה בבני השפחות דאע"ג דאינון במניינא לא חשיבי כבני רחל ולא וביני כן נפקי לבר דבר אחר אלין אינון ארבע דכל שאר קשרין נטלי בגינייהו ואלין נטלי לון אמר רבי אבא הכי הוא ודאי (נ"א א"ר אבא דא לאו דא) ועל דא כלא מתתקן כחדא:

תרגום: עוד אמר רבי אלעזר, זה שנאמר לאה הולידה ששה בנים ובת אחת, כך זה ודאי. רחל שני בנים ודאי. בני השפחות ארבעה. תקונם איך עומדים, אלא אותם ארבעה קשרים שנקראים אחוריים, שכתוב "וכל אחוריהם ביתה", שהרי בזרוע ימין שלשה פרקים, אבל פרק אחד באמצע שהוא גדול, והוא אחור, שנשאר בחוץ. וכן אחד בזרוע שמאל, וכן אחד בירך ימין, וכן אחד בירך שמאל. וכשהכל נתקן, נמצאו כולם ביתה, לקיים את הפסוק שכתוב "וכל אחוריהם ביתה". כל שאר הפרקים, כולם נראים ביושר, ואלו יוצאים מחוץ לזרועות ומחוץ לירכיים להראות בבני השפחות, שאף על גב שהם במנין, אינם חשובים כבני רחל ולא, ולכן יצאו בחוץ. דבר אחר, אלו הם הארבעה שכל שאר הקשרים נוטלים בשבילם, ואלו נוטלים אותם. אמר רבי אבא, כך זה ודאי, (אמר רבי אבא, זה לא זה) ועל כן הכל נתקן יחד.

דאקרון אחורים - שרשם של בלהה וזלפה הוא באחוריים דרחל ולא (ח"ג נ"ה). ועי' ע"ח שער הקלי' פרק ב' (הקדו"ש מד ע"ד).

אשתכחו כלהו ביתה - משא"כ בסטרא אחרא שאחוריהם לחוץ ככתוב בפרשת פקודי רמד ע"ב (ד"א).

¹⁰¹ גם כריך צעת שתגביה ידך עד כנגד הראש שתכוין להכניס קשרי הזרועות לפניך מן הגוף שהם בסוד כל אחוריהם ציתה כנזכר צפרשת וילא והם אלילי הזרועות הנקרא קודדים זלע"ז וטעם הדבר לפי שכיון שאינם רוחלים במים אלל הידים והאזכעות ולל הזרועות ולכן לפחות כריך לחצר ב' הזרועות ביחד וקשרי הזרועות לפניך כנ"ל (פע"ח).

¹⁰² ואמנם הטעם שאין לנו רוחלים הזרועות הוא כמ"ס צפרשת נשא על החוטמא דזעיר אנפין לחית ביה תרין נוקבין וכו' ושם נחצאר כי בחוטם הזעיר שם מתקצצין כל הגבורות שבו וב' נקבי החוטם הם ב' אותיות ראשונות למנלפ"ך שהם ס סתומה ונ כזה ומ' סתומה מימין ונ"ן הפוכה משמאל בנקב הב' ומן חוטם דל"א נמשך רוחא לחיי אל זעיר והנה אותו הנקב החוטם הב' דזעיר הנרמז באת נ' הפוכה הוא מתפשט בזרוע דזעיר אנפין השמאלי ששם בחי' המלכות בסוד תפלה של יד וע"כ זרוע דז"א הוא סתום ואין בו פתח פתוח כמו צקו האמלעני שהוא הגוף ואל"כ הזרוע הוא אורתו פשוטה דמנלפ"ך

ולעתיד לבוא ימשך גם כן רוחא לחיי מחוטמא דע"ק דרך הזרועות דז"א ואז יתבסמו ליני הזרועות וגבורותיו ואז ימשך דרך שם האי רוחא לחיי אל המלכות שהיא תפלה של יד הניתנית בזרוע והוא הנקרא מלכא משיחא הנזכר באדרא רבא והנה עתה בגלות נמשך הוא רוחא לחיי בזרוע זעיר ומשם נמשך אל המלכות שהיא תפלה של יד אמנם אינו אלל בסיחוס וכנזכר כי אין בזרוע פתח פתוח כנ"ל אבל לעתיד לבוא ב"ב ימשך בגלוי גמור ע"כ אין לנו עתה נט"י רק עד הפרק עצמו דזרוע כי אין לנו עתה כח לבסמו ולמתקו עד לעתיד לבוא (פע"ח).

זרוע דז"א הוא סתום - ר"ל משום שאין בנו כח עתה להמשיך רוחא לחיי אל המלכות עד ביאת המשיח במהרה וכמו שפירש והולך (לש"ו).

¹⁰³ עי' לקמן דרושי קדיש דרוש א: אין שום עליה בעולמות אלא ע"י שם בן מ"ב ושם זה של מ"ב הוא אשר מעלה כל העליות שיש בכל העולמות משום דאיהו סליק ולא נחית כנז' פ' תרומה קל"ב ע"ב. ועי' עי' שעה"מ מ ע"א, שהוא מ"ב של פשוט ומילוי ומילוי דמילוי.

שעה"כ

ז (יט) ויד רמה (שמות יד ז) באמצעיתא, כיצד יהו"ה אלקינ"ו יהו"ה בימין, כו"ז במוכס"ז כו"ז ביד שמאל¹⁰⁵, יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א באמצע, הרי מ"ב¹⁰⁶.

- מאיר הכוונה -

וז"ל הזהר תרומה ז"ל: שמא דמ"ב אתוון רזא דייליה אבהן דקא מתעטרין בעלמא עלאה ועלמא עלאה במה דלעילא (ס"א וסלקא רזא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף) ועל דא סליק ולא נחית ואתעטר גו מחשבה עילאה זכאה חולקא דמאן דידע ליה ואזדהר ביה. תרגום: השם של מ"ב אותיות הסוד שלו האבות שמתעטרים בעולם העליון והעולם העליון במה שלמעלה (ועולה הסוד שלמעלה למעלה עד שמתעטר באין סוף) ולכן עולה ולא יורד ומתעטר בתוך המחשבה העליונה אשרי חלקו של מי שמכיר אותו ונזהר בו. ועי' שם טו ע"ד שעיקר המעלה הוא הג' י"ד?

¹⁰⁴ ז"ל: יד יהו"ה מימינא דאתמר בה וירא ישראל את היד הגדולה מסטרא דחסד יד רמה מסטרא דתפארת דאתמר בה ובני ישראל יוצאים ביד רמה יד חזקה באמצעיתא דאיהי יד יהו"ה הויה למהוי רחמי מכל סטרא דינא כבוש באמצעיתא יד רמה עלה אתמר והיה ה' למלך על כל הארץ ותלת זמנין י"ד אינון מ"ב אזכרות דתפלין דיד ותפלין דרישא תרגום: יד יהו"ה מימין, שנאמר בה "וירא ישראל את היד הגדולה" (שם יד לא) מצד החסד. יד רמה מצד התפארת, שנאמר בה "ובני ישראל יוצאים ביד רמה" (שם ח). יד חזקה באמצע, שהיא יד יהו"ה הויה להיות רחמים מכל צד, דין כבוש באמצע. יד רמה, עליה נאמר "והיה יהו"ה למלך על כל הארץ", ושלש פעמים י"ד הם מ"ב אזכרות של תפלין של יד ותפלין של ראש. ד"א – הסיבה ששם היד רמה שהיא הת"ת בשמאל והיד חזקה באמצע היא בחי' תפלין דר"ת שהחסדים סובבים את הגבורות.

ועי' עוד לט ע"א: תגין {לט ע"א} תליין במחשבה דלכא ומוחא¹⁰⁴ נקודין בדבורא דפומא אתוון בעובדא דאברין ולאלין (נ"א ומאלין) נקודין וטעמי ואתוון עביד ההוא סתים וגניז כורסיא טמירא עלאה ועליה אתמר אתה ה' לעולם תשב וכו' מאי אתה ההוא דאתמר ביה ה' אלקי אתה ארוממך בההוא דאתמר ביה רום ידיהו נשא ובגין דא אתמר למי נושאין כפים לרום השמים¹⁰⁴ הה"ד רום ידיהו נשא ומאי ניהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו חכמה כ"ח מ"ה¹⁰⁴ ועליה אתמר [מ ע"א] כ"ח מ"עשיו ה"גיד לעמו והאי איהו כ"ח פרקין דידין דמלכא עלאה דאינון כו"ז במוכס"ז כו"ז כנויין דיחודא עלאה דאיהו יהו"ה אלהינ"ו יהו"ה ובגין דאסתלק האי חילא מישראל אתמר בהון וילכו בלא כח לפני רודף

תרגום: התגים תלויים במחשבת הלב והמת, הנקודות בדבור הפה, האותיות במעשה האיברים. ולאלו (ומאלו) הנקודות וטעמים ואותיות עושה אותו סתום וגנוז כסא טמיר עליון, ועליו נאמר "אתה יהו"ה לעולם תשב וכו'" (&), מה זה "אתה", אותו שנאמר בו "יהו"ה אלהי אתה ארוממך" (&), באותו שנאמר בו "רום ידיהו נשא" (&), ובשבילו נאמר, למי נושאין כפים לרום השמים, זהו שכתוב "רום ידיהו נשא", ומיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא חכמה כ"ח מ"ה, ועליו נאמר "כ"ח מ"עשיו ה"גיד לעמו" (&), וזהו כ"ח הפרקים של ידי המלך העליון, שהן כו"ז במוכס"ז כו"ז. הכנויים של היחוד העליון, שהוא יהו"ה אלהינו יהו"ה. ומשום שהסתלק הכח הזה מישראל, נאמר בהם "וילכו בלא כח לפני רודף" (&).

¹⁰⁵ התחלקות של ה' אלקינ"ו ה' בימין וכו"ז וכו' בשמאל היא בתיקו"ז ה' ע"ב. ועי' עוד שם טז ע"ב שכו"ז וכו' הוא כינוי למט"ט [ולכן ביצירה]. ועי' גר"א לט ע"ב ז"ל: דאינון כו"ז כו' - הן בב' הידים השמות עצמן ב"ד פרקין דימין וחילופם בשמאל, ובכל א' מהידיים כולל ג' אבהן כמ"ש באד"ר (דף קמב ע"ב) דרועא קדמאה ג' קשרין אתקשרו ביה ואתכלילו כו' בג' קשרין דאבהתא כו' ע"ש. ופרק הד' שהן האצבעאן הוא אדם, כל הג' חיות חג"ת, ונושאין אותן לאדם בחכמה, ואלו ג' חיות הן ג' השמות דיחודא, והן מתייחדין באחד שהוא השלמת, ל"ב שבילין לאדם, וז"ש ידיהו יהו"ה, ג' הנ"ל, והן בר"ת נש"א

ועי' עוד עו ע"א בענין סילוק הידים למעלה.

ועי' קב ע"א: יד הגדולה דאתמר בה וירא ישראל את היד הגדולה ותניינא יד החזקה הה"ד (דברים ד') וביד חזקה וכו' ורזא דמלה ה' אלקינ"ו ה' יד הגדולה (כו"ז במוכס"ז כו"ז י"ד) החזקה ואינון (נ"א אימא עלאה ואימא תתאה) יד עלאה מסטרא דימינא יד תתאה מסטרא דשמאלא תרגום: יד הגדולה אחת שנאמר בה וירא ישראל את היד הגדולה והשנית יד החזקה זהו שכתוב וביד חזקה וכו' וסוד הדבר יהו"ה אלהינ"ו יהו"ה י"ד הגדולה כו"ז במוכס"ז כו"ז י"ד החזקה והם יד עליונה מצד הימין יד תחתונה מצד שמאל.

¹⁰⁶ כי קס זה זילירה כנודע וככח ג' ידים אלו קסם מ"ב אנו מעלים ואוחזים צעזיה להעלותן זילירה והם בחי' חג"ת וזהו הכוונה ענטי' ר"ל הגבחה כמו וינטלם וינשאם קהוא הגבחה אל היצירה ע"י ג' הידים כנזכר כי כן לרך הידים לאחוז ולהעלות והרי נמשכת הארת פנים של היצירה צעזייה קהוא קס מ"ה דאלפי"ן קהוא זילירה כנודע וגם לריך להמשיך האחוריים של מ"ה זילירה

שעה"כ

העשיה. גם יכוין כי ר"ת ענמ"י הוא עני בנימ' ק"ל, שהוא הריבוע והאחוריים¹¹⁹ של הוי"ה דמ"ה דאלפין דיצירה¹²⁰, להמשיך משם אור ג"כ אל עולם העשיה. וכבר ידעת כי ה' אצבעות הם ה' גבורות מנצפ"ך והם כפולות, וכנגדם ה' אצבעות ביד ימין וה' ביד שמאל¹²¹. וצריך להעלותם עד ג' ראשונות, ואז נטהרים ע"י המים, שהם ה' חסדים. גם תכוין למה שהודעתך איך אור המוחין דז"א נמשכין דרך צפרני האצבעות ושם נאחזים החיצונים, ואמנם ע"י העלתם למעלה אינם נאחזין לפי שאין יוצאים אז האורות משם¹²².

¹²³ ברכת אשר יצר היא כנגד אבא¹²⁴ [דזו"ן]¹²⁵ שבעולם העשיה, ולכן יש בה מ"ה תיבות¹²⁶ כמספר אדם שהוא חכמה אבא¹²⁷128. וז"ש "אשר יצר את האדם בחכמה", כי

- מאיר הכוונה -

¹¹⁹ היינו הרבוע שהיא האחוריים.

¹²⁰ יר"ד, יר"ד ה"א, יר"ד ה"א וא"ו, יר"ד ה"א וא"ו ה"א.

¹²¹ עי' לעיל הערה 80.

¹²² ולמטה אלא שחוזרים ונכנסים בהמוחין דז"א ממקום שיצאו מפע"ח (לש"ו), וכן הוא בע"ח לעיל הערה 98.

¹²³ פע"ח יג ע"ב.

¹²⁴ עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.** וכאן הוא אבא הכולל אר"א עלאין, ולכן עי"ש בסידור שכוללת גם אמא במילת יצר.

¹²⁵ נמחק בפע"ח.

ואמנם העודף מלפרנים מכנגד צקר האלכזב שם הוא לחיזת הקליפות ויניקתן מאותן האורות הבוקעים מתחת האפרנים ולכן כריך לחתוך אותם האפרנים שגדלו יותר מדאי ולהיות כי שם לחיזת הקליפות על כן כריך ליטול הידים צמים שהם צחי' החסד הכולל ה' חסדים ועי"כ נמתקים הה' גבורות דמנצפ"ך הכפולות בה' אלכזב יד ימין ויד שמאל ואז הקליפות שהיו נאחזים באותם ה"ג שבה' אלכזב הכפולות כנזכר הם נדחים ומתגרשים ומסתלקים משם ע"י הה"ח כי לעולם החסד דוחה ומגרש הקליפות משם אך אנו יראים שאם נניח האלכזב כפופים למטה ימשכו האורות ב' מוחין דזעיר הנמשכים דרך הקוים ימין ושמאל דרך הזרועות וילאו דרך בקיעות האפרנים ויחזרו הקליפות להתאחז שם ולינק משם על כן תיכף אחר הנטילה שנסתלקו הקליפות אנו מעלים הידים למעלה ומגביהים אותם עד הראש וע"י הגבהת הידים חוזרים האורות שהיו מתפשטות בהם ללאת דרך האפרנים ונכנסים במקומם וחוזרים עם המוחין דזעיר עצמו ממקום שילאו ועי"כ הקליפות אינם חוזרים להתאחז שם עוד (פע"ח).

ועי' פע"ח: וטעם הדבר לכוין כי תחלה היו צחי' רישא דז"א והענין צמה שנודע כי מתחלה צעת שגאלל ז"א היה חג"ת בצחינת רישא דלילה ונ"ה בצחינת זרועות ויסוד בצחינת גוף ואח"כ נכנסו בו ג' מוחין ואז נעשו בו חז"ל וחג"ת נעשו בצחי' ב' זרועות וגופא ונה"י ב' שוקין ואמה ולכן אנו מגביהים אותם בצעת הזכרה לכוין ולרמוז ולהעלותם אל מדגתם הראשונה שהיה לזעיר צחי' ראש ממס

¹²⁶ ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בחכמה. וברא בו נקבים נקבים. חלולים חלולים. גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יסתם אחד מהם או אם יפתח אחד מהם אי אפשר להתקים אפלו שעה אחת. ברוך אתה ה', רופא כל בשר ומפליא לעשות.

¹²⁷ כח מ"ה (פע"ח).

¹²⁸ עי' זוהר (חלק ג דף לד ע"א): אש עלאה כסא רחמים, אש תתאה כסא דין, ואינון בינה ומלכות, מלכות אש עולה, בינה אש יורד, יהו"ה עמודא דאמצעייתא אחיד בתרווייהו, בינה יהו"ה מלכות. תפארת כד אחיד לון, שריא עליה חכמה, דביה כ"ח מ"ה, מ"ה, איהו יר"ד ה"א וא"ו ה"א, כ"ח דיליה, יר"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף.

תרגום:

ועי' שער העקודים פרק ח.

שעה"כ

מסוד החכמה העליונה¹²⁹ נוצר זה האדם¹³⁰ שנרמז בו. ולפי שהיצירה קודמת אל העשיה לזה אמר "אשר יצר את האדם", כי ע"י היצירה נעשית העשיה. והנה לפי שהג' ספירות עליונות הם סוד הבריאה¹³¹, והאדם שהוא חכמה הוא א' מן הג', לזה אמר "וברא בו", כי הוא מבחי' הבריאה¹³². וזהו לשון "בו", כי בו, באדם עצמו שהוא בחי' הבריאה שבעשיה, ברא בו'. כנודע¹³³ כי ג"ר דעשיה הם בריאה שבעשיה, והו"ק הם יצירה שבעשיה, והעשירית עשיה שבעשיה.

והנה נקבים אלו הם בחינת ז' נקבים שבראש האדם שהוא אבא¹³⁴ כנזכר בר"מ פרשת משפטים (ק"ז ע"א¹³⁵)¹³⁶. ואמנם הם סוד עינים [ואודנין] וחוטם ופה וכו'¹³⁷, והם סוד ז' הגלגלתא¹³⁸. והנה הענין הוא כי אין אנו צריכין כאן בעשיה אלא בחי' אור הנקבים האלו¹³⁹, לפי שהדינין הם צורך קיום¹⁴⁰ העולם, כדי שיוכלו לקבל אור העליון ע"י המדה הניתנת בהם¹⁴¹, ע"י הדינים הקוצבים קצבה ומדה באורות שלא ישפיעו יותר מדאי¹⁴².

- מאיר הכוונה -

¹²⁹ היינו חכמה דיצירה (סידור וש"ש), וצ"ע למה לא לומר חכמה דאצילות (וכ"ה ב"פ"ש), ע"י ע"ח שער אצילות פרק א: אור א"ס בכח התלבשותו בחכמה דא"ק זה האציל תחתיו עולם האצילות, וז"ס (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית.

¹³⁰ היינו חכמה דעשיה.

¹³¹ ע"י ע"ח שער מול"מ ב דהג"ר הם כחד חשיבן, וע"י דע"ה ח"ב קטו ע"ג שם מביא רבינו ראה לכך מתיקו"ז כד ע"ב: אימא עלאה מקננא בכרסייא בתלת ספירן עלאין.

¹³² שצנע"ה (נוסף צפע"ח).

¹³³ ש"כ"א מד' עולמות אצ"ע כולל מכולם (פע"ח).

¹³⁴ "שהוא אצ"ח" נמחק צפע"ח.

¹³⁵ ז"ל: ולעולם דינא דמלכותא דינא ודינא בלב ואתמר ביה הלב רואה ובגין דא אין לו לדיין אלא מה שעניו רואות והכא לית דיין אלא קודשא בריך הוא מה שעניו רואות (ד"ה ב טז ט) כי יהו"ה עניו משוטטות (איוב לד כא) עניו על דרכי איש ובהון (שיר ב ט) משגיח מן החלונות בשבע נוקבין דבר נש בתרין עיינין ותרין אודנין ותרין נוקבין דחוטמא ופומא הא שבע דאמא עלאה והכי בעובדוי אסתכל בשבע מסטרא דשכינתא תתאה בתרין ידן וצואר תלת וגוף וברית תרין הא חמש תרין רגלין הא שבע י"ה יו"ד ה"א בשבע אתוון דיליה אסתכל בשבע נוקבין דרישא נקבים על שם נקבה דנקביה פתוחות לקבל ו"ה וא"ו ה"א בשבע אתוון דיליה אסתכל בשבעה אברין דלתתא דאינון תקונא דגופא דבהון עשיית המצות

תרגום: ולעולם דין המלכות הוא דין והדין בלב ונאמר בו הלב רואה ולכן אין לו לדין אלא מה שעניו רואות וכאן אין דין אלא הקדוש ברוך הוא מה שעניו רואות כי ה' עניו משוטטות עניו על דרכי איש. ובהן משגיח מן החלונות בשבעת נקבי האדם בשתי עיניים ושתי אזנים ושני נקבי החטם והפה הרי שבע של האם העליונה וכך במעשיו הסתכל בשבע מצד השכינה התחתונה בשתי ידים וצואר שלש וגוף וברית שתיים הרי חמש שתי רגלים הרי שבע י"ה יו"ד ה"א בשבע אותיותיו מסתכל בשבעת נקבי הראש נקבים על שם נקבה שנקביה פתוחות לקבל ו"ה וא"ו ה"א בשבע אותיותיו מסתכל בשבעה האיברים שלמטה שהם תקון הגוף שבהם עשית המצוות.

¹³⁶ והם צלאש האדם שהוא אצ"ח סנוסף צפע"ח.

¹³⁷ נמקה צפע"ח.

¹³⁸ היינו נקבי גלגלתא שמשפיעים וממילא מקבילים לז' אברי הגוף, וע"י ש"ש, וכאן אין הכוונה כבפ"ש שזה מדבר על נקבי יציאת המותרות, אלא כאן כוונתו לשפע עליון הבא מהמוחין לגוף, ואם כן צ"ע למה תקנו על עשיית צרכיו, ואפשר שכאן רואים דוגמא בעולם התחתון שבו רואים שפע במדה.

¹³⁹ היינו מיעוט האור, ע"י שבירה פרק ב' וכן ע"י בהגר"א על ספד"צ ב ע"ג ד"ה ולזה וז"ל: וזהו עיקר התיקון להתמעט האור שיוכלו התחתונים לקבל האור.

¹⁴⁰ לורך קיום נמחק צפע"ח ובמקומו איתא לתועלת

¹⁴¹ הקלוצה לו (פע"ח).

¹⁴² "שלא ישפיעו יותר מדאי" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ההם צסוד צואינא לקרדינותא הגותנת קלצה וקו המדה והרי כי אין תיקון אלא ע"י הדינין והבן זה מאלד ואס זה התיקון הוא בכל העולמות מכ"ץ בעולם העשיה".

שעה"כ

ובפרט בעולם העשייה, אשר שם צריכין הדינין בהכרח, כי שם הוא ענין¹⁴³ סנדלפון¹⁴⁴ שהוא בגמ' פ"ר, שהם סוד ה' גבורות מנצפ"ך שהם בגימ' פ"ר. והנה אם בחינת הרחמים יפתחו יותר מדאי דרך אותם הנקבים, ודאי הוא כי יתבטלו הדינין שבעשייה ויתבטל העולם, וכן אם יסתתמו יותר מדאי ולא ימשכו הרחמים יתרבו הדינין ויהיו הם לבדם בלתי רחמים, ועי"ז "א"א להתקיים אפילו שעה אחת", דהיינו בחי' מלכות שבעשייה¹⁴⁵ הנקרא שעה א' כנז' בתיקונים תיקון ס"ט (קטו ע"ב¹⁴⁶) בסוד מזל שעה גורם (שבת קנו ע"א) ובסוד שעה עומדת לו (עירובין יג ע"ב). ועי"כ¹⁴⁷ "רופא כל בשר" בסוד מיתוק הדינין ע"י הרחמים, כי הבשר הם דינים בישראל סומקא (זהר ח"א כז ע"א), והוא בעשייה כי משם הוא סוד הבשר. ועל כן¹⁴⁸ הוא "מפליא לעשות", ר"ל כי הוא ממשיך¹⁴⁹ הנתיב העליון¹⁵⁰ הנק' פלא¹⁵¹ עד עולם העשייה, כדי למתק דיני' וזהו "ומפליא לעשות". ונרמזה העשייה במלת לעשות.

ומ"ש "גלוי וידוע¹⁵² לפני כסא כבודך", הוא בעולם האצילות¹⁵³, אשר הוא יותר פנימי מכסא הכבוד שהוא הבריאה, ומ"ש "לפני כסא כבודך", ומשם נגלים וידועים בחי'

- מאיר הכוונה -

¹⁴³ "הוא ענין" נמחק צפע"ח, וצמקומו איתא "הדינים הם".

¹⁴⁴ עי' עץ חיים (שער מג פרק ב): עולם העשייה נק' עולם האופנים סנדלפון כי הוא סנדל של השכינה והשכינה מבפנים וזהו סנדלפון כי השכינה נקרא רגל בסוד והארץ הדום רגלי וזהו סנדלה והבן זה. ועי' עוד שער מו פרק ז.

???

145

¹⁴⁶ ז"ל: ובגין דא אתמר ביה דור הולך ודור בא ולית דור פחות מששים רבוא ולעילא דור הולך דא ו' דסליק לשתין רבוא בשית ספירן והארץ לעולם עומדת דא שכינתא דאיהי עומדת ליה ואיהי שעתא דקיימא ליה ובגינה אתמר לית מזל יומא גרים אלא מזל שעתא גרים {קטז ע"א} ולית לכל בר נש קיימא שעתא דהא אית בר נש צדיק דלא קיימא ליה שעתא דלא קיימא שעתא אלא לבעלה והאי שעתא מינה בני חיי ומזוני לבר נש ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא אלא במזלא תליא מלתא מאי מזלא דילה בעלה ולבעלה לית מזל כמה דאוקימנא אין מזל לישראל ואף על גב דכלא תליא במזלא אפילו ספר תורה שבהיכל היכל שכינתא תתאה ספר תורה צדיק ותריסר מזלות אינון ואינון ו' (דאשתכח ו') (נ"ל דאשתכחו מאת א') ודא רזא דוא"ו וא' תמן ו' עלאה דאיהו מזלא עלאה דסליק במחשבה [ק ע"א] דאיהו א' תמן ו' דאמצעיתא דאת א' איהו מזלא דכלא דסליק באת י' עלאה דאיהי ברישא דאת א' וכד סליק במחשבה אתמר ישראל עלה במחשבה דאיהי י' דעל רישא דא' ובגין דא לית מזל לישראל (דהא במחשבה סליק וכל מזלא איהו ממנא על שעתא מ"ב מזלות) דאיהו מזלא דכלא וכל מזלות מניה תלין דאינון ו' ו' די ממנן על תריסר שעותי דאינון ה"א ה"א זכאה איהו מאן דקיימא ליה שעתא תרגום: ומשום זה נאמר בו דור הולך ודור בא ואין דור פחות מששים רבוא ולמעלה דור הולך זה ו' שעולה לששים רבוא בשש ספירות והארץ לעולם עומדת זו שכינה שהיא עומדת לו והיא השעה שעומדת לו ובשבילה נאמר אין מזל היום גורם אלא מזל השעה גורם ולא לכל אדם עומדת השעה שהרי יש אדם צדיק שאין השעה עומדת לו שלא עומדת השעה אלא לבעלה ומהשעה הזו בנים חיים ומזונות לאדם ומשום זה פרשוה בעלי המשנה בנים חיים ומזונות לא בזכות הם תלויים אלא במזל תלוי הדבר מה המזל שלה בעלה ולבעלה אין מזל כמו שבארנו אין מזל לישראל ואף על גב שהכל תלוי במזל אפלו ספר תורה שבהיכל היכל שכינה התחתונה ספר תורה צדיק ושנים עשר מזלות הם והם ו' (שנמצא ו') (שנמצאו מהאות א' וזה הסוד של וא"ו וא' שם ו' עליונה שהוא המזל העליון שעולה במחשבה) שהוא א שם ו' של האמצע של אות א הוא המזל של הכל שעולה באות י' העליונה שהיא בראש האות א וכשעולה במחשבה נאמר ישראל עלה במחשבה שהיא י' שעל ראש הא' ומשום זה אין מזל לישראל (שהרי במחשבה עולה וכל מזל הוא ממונה על שעה משנים עשר מזלות) שהוא המזל של הכל וכל המזלות תלויים ממנו שהם ו' ו' שממונים על שתיים עשרה שעות שהם ה"א ה"א אשרי הוא מי שעומדת לו השעה

¹⁴⁷ ועי"כ נמחק צפע"ח וצמקומו איתא ולכן הוא.

¹⁴⁸ ועל כן נמחק צפע"ח וצמקומו איתא ולכן.

¹⁴⁹ אור (נוסף צפע"ח).

¹⁵⁰ עי' לקמן ג ע"א והערה 307.

¹⁵¹ הרב אמר שכל זה באצילות, ולא יצירה.

¹⁵² ב' לשונות האלה צ"ע בהם, ול"נ שידוע שגילוי ית' בעליונים מכונים מופלא ומכוסה, וההפך של מופלא היא ידוע, וההפך של מכוסה היא גלוי, וצ"ע. ולגבי הלשון מופלא ומכוסה עי' עי'

שעה"כ

הנקבים האלו למתקם משם ע"י הנקבים ההם, מן האצילות היושב פנימי מן כסא כבודך שהוא הבריאה כנו'.

¹⁵⁴ברכת אלקי נשמה שנתתה בי כו'. ¹⁵⁵ברכה זו סמוכה לחברתה לפי שהיא כנגד אימא [דיו"ן] ¹⁵⁶דעשיה המחוברת תדיר עם אבא ¹⁵⁷158, [והבן] זה ¹⁵⁹. הנה אעפ"י שלא כל אדם זוכה לחלק הנק' נשמה ¹⁶⁰161, עכ"ז הנה יש לו חלק ¹⁶²בנשמת אדה"ר שהיה כולל כל הנבראים ¹⁶³164, אעפ"י שהאדם {ב ע"ב} הזה עדיין לא זכה אליה הוא בעצמו. ואמרו "טהורה היא" כנגד עולם האצילות אשר משם נשמה לנשמה ¹⁶⁵. "אתה בראת", כנגד חלק הנשמה הבאה מן הבריאה. "אתה יצרת", הוא סוד הרוח הבא מן היצירה. "אתה נפחתה בי", הוא סוד הנפש שבעשיה. ונמצא כי באמרו "נשמה שנתת בי",

- מאיר הכוונה -

בהגר"א על תיקו"ז קלח ע"א, ז"ל, מכוסה הוא ח"ס עלאה אורא עלאה ומופלא הוא רישא עילאה לכל רישין, עי' לש"ו ביאורים ח"א כ ע"ד שמשנה הגרסא כאן, שמכוסה למעלה ממופלא. ועי' אד"ז רפח ע"ב, האי עתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין, לא אדכר ולא אשתכח ובגין דאיהו רישא עלאה לכל עלאין, לא אדכר בר רישא חדא בלא גופא, לקיימא כלא והאי טמיר וסתים וגניז מכלא. ¹⁵³ הוא בעולם האצילות נמחק בפע"ח, ובמקומו אית אר"ל כי מאותן נקבים העליונים של האצילות (פע"ח).

¹⁵⁴ פע"ח שער הצרכות פרק ז דף יג ע"ג.

¹⁵⁵ וכבר נתבאר כי היא כנגד אמא שבעשיה ולכן (נוסף בפע"ח).

¹⁵⁶ עם החכמה דלכא פסיק זיווגיהו מצינייהו (פע"ח).

¹⁵⁷ "דעשיה המחוברת תדיר עם אבא" נמחק בפע"ח.

¹⁵⁸ עי' זהר ח"ג ד ע"א.

¹⁵⁹ קשה שהרב לא מזכיר שום דבר בענין אמא או ישו"ת ועוד הוא מפרש את כל הברכה על האדם עצמו ולא על תיקון העולמות כמש"כ לעיל באשר יצר.

¹⁶⁰ הנה אעפ"י שלכא כל אדם זוכה לחלק הנק' נשמה נמחק בפע"ח, ובמקומו אית ארע"פ שרוב ב"א אינם זוכים אלכא לנפש כלבד והלואי שתהיה שלמה.

¹⁶¹ עי' זהר בהעלותך קנב ע"א: ז"ל: אורייתא אית לה גופא ואינון פקודי אורייתא דאקרוין גופי תורה האי גופא מתלבשא בלבושין דאינון ספורין דהאי עלמא טפשיין דעלמא לא מסתכלי אלא בההוא לבושא דאיהו ספור דאורייתא ולא ידעי יתיר ולא מסתכלי במה דאיהו תחות ההוא לבושא אינון דידעין יתיר לא מסתכלן בלבושא אלא בגופא דאיהו תחות ההוא לבושא. חכימין עבדי דמלכא עלאה אינון דקיימו בטורא דסיני לא מסתכלי אלא בנשמתא דאיהו עקרא דכלא אורייתא ממש (ולעלמא) ולזמנא דאתי זמינין לאסתכלא בנשמתא דנשמתא דאורייתא.

תרגום: תורה, יש לה גוף, והם מצות התורה הנקראים גופי תורה. אותו הגוף מתלבש בלבושים שהם סיפורים של זה העולם. טפשי העולם אינם מתבוננים אלא באותו הלבוש שהוא סיפור התורה ואינם יודעים יותר מכך, ולא מתבוננים במה שהוא מתחת אותו הלבוש. אלה שיודעים יותר, לא מתבוננים בלבוש אלא בגוף שהוא תחת אותו לבוש. חכמים עבדי המלך העליון, אלה שעמדו בהר סיני לא מתבוננים אלא בנשמה שהיא עיקר של כל התורה ממש, ולעתיד (ולעולם) לבא, עתידים להתבונן בנשמה דנשמה של התורה.

¹⁶² נשמה (נוסף בפע"ח).

¹⁶³ שהיה כולל כל הנבראים (נמחק בפע"ח).

¹⁶⁴ עי' שמ"ר (פ"מ סי' ג) עד שאדה"ר מוטל גולם הראה לו הקב"ה כל צדיק וצדיק שעתידי לעמוד ממנו יש שהוא תלוי בראשו של אדם ויש שהוא תלוי בשערו ויש שהוא תלוי במצחו ויש בעיניו ויש בחוטמו ויש בפיו ויש באזנו ויש במלתין.

¹⁶⁵ עולם האצילות אשר משם נשמה לנשמה נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא כנגד נשמה לנשמה שהיא מן האצילות.

שעה"כ

כלל כל הד' חלקים הנז', וקראם כלם בשם נשמה. "ואתה עתיד ליטלה ממני כו", הוא¹⁶⁶ בסוד מ"נ, ואח"כ אתה עתיד להחזירה בי בבקר, בסוד (איכה ג כג) חדשים לבקרים¹⁶⁸¹⁶⁷.

¹⁶⁹ברכת הנותן לשכוי בינה כו'. כבר הודעתך¹⁷⁰ כי ליל הוא קודם חצות הלילה, ולילה הוא אחר חצות הלילה¹⁷¹. ועל כן אנו מברכים ברכה זו אחר חצות לילה ואילך¹⁷².
- מאיר הכוונה -

¹⁶⁶ והנה המלכות נוטלת הנשמה (פע"ח).

¹⁶⁷ והנה המלכות נוטלת הנשמה לבחי' מ"נ כלילה ואחר כך צדוקר היא מחזרת אותה צדוקר חדשים לבקרים וגם לעתיד יהיה כן (פע"ח) (ונודע כי ואתה היא מלכות) (פע"ח).
¹⁶⁸ זהר ויקהל ריג ע"ב (לש"ו).

ז"ל:

תרגום:

ע"י שער הנסירה פרק ג: וכמו שנשמת הצדיקים מעלין מ"ן בכל לילה בעת השינה אל המל', והיא מחדשת אותן בסוד (איכה ג כג) חדשים לבקרים.

וע"י לקמן (נג ע"ב) והנה ז"ס חדשים לבקרים רבה אמונתך כי המלכו' הנק' אמונה נעשית גדולה ורבה בכל לילה ע"י כל נשמות התחתונים העולים בכל לילה להכלל ולהתעבר בתוכה כדי להתחדש שם בהיותם בתוכה ואח"כ בבקר יוצאות משם מחודשות וזמ"ש חדשים לבקרים.

עלייתה לתועלת גדול לגוף כי על ידי זה הוא מתחדש בכל יום בכח וחיות חדש תמיד (ביאורים ח"ב כו ע"ג) והנה אנו רואין בכל עניני פעולה ומעשה, הן בפעולה שכליית הנתחדש ונולד בהשכלת בני אדם, והן בפעולה מעשיית הנעשה בכחות הפועל בעסקו ועשייתו, הנה הוא יוצא ונמשך רק ע"י התעוררות, אם בהתעוררות שכלו והשכלתו, אם בהתעוררות כחותיו. וכל התעוררות הנה הוא בהבחנת תנועה שכחות השכל או כחות הגוף הם מתעוררים ומתנועעים, וכל תנועה הנה הוא בבחי' העתקה שנעתק כח מכת, והוא בבחי' פירוד וריבוי, שכחות השכל או הגוף מתנועעים האחד מחבירו, ומתגלה ריבויים, ומתלהטים זה בזה, ומאירים לחוץ, ונעשה מזה פעולה חדשה. (דע"ה ח"א ז ע"ג)

ע"י זהר ח"א יט ע"א: בר נש לתתא אית ליה דיוקנא וציורא ולא איהו בקיומא כגוונא דהני דלעילא ציורא ודיוקנא דלעיל מצטיירין בציוריהון כמה דהויין בלא מלבושא אחרא לאצטיירא ובגין כך אינון בקיומא תדיר ציורא דאדם לתתא מצטיירין בציוריהו במלבושא ולא כגוונא אחרא ובגין כך קיימין בקיומא זמן ועידן ובכל ליליא וליליא מתפשט רוחא מהאי מלבושא וסלקא וההוא אשא דאכלא אכיל ליה ובתר אתהדר כמלקדמין ומצטיירין בלבושיהו ובגין כך לית לון קיומא כאינון דיוקנין דלעיל ועל דא כתיב (איכה ג כג) חדשים לבקרים בני נשא דאינון חדשים בכל יומא ויומא מאי טעמא רבה אמונתך רבה איהו ולא זעירא רבה אמונתך ודאי רבה דיכלא לנטלא כל בני עלמא ולאכללא לון בגוה עלאה ותתאה אתר רב וסגי איהו דכליל כלא ולא אתמליא יתיר ורזא דא (קהלת א ז) כל הנחלים הולכים אל הים והים אינו מלא וגו' אזלי לגבי ימא וימא נטיל לון ואכיל לון בגויה ולא אתמליא ובתר אפיק לון כמלקדמין ואזלי ובג"ד רבה אמונתך ביומא דא כתיב כי טוב כי טוב תרי זמני בגין דיומא דא אחיד לתרין סטרין ואפריש מחלוקת אמר להאי סטרא כי טוב ולהאי סטרא כי טוב ואסכים ביניהו ובגין כך אית ביה תרין זמנין ויאמר ויאמר הכא רזא דשמא דארבע אתון גליפא מחקקא סליק לתריסר אתון בארבע דיוקנין בארבע סטרין רשים על כורסיא קדישא:

תרגום: אדם למטה יש לו דמות וציוור, ואינו בקיום כדוגמת אלה שלמעלה. ציוור ודמות שלמעלה מצטיירים בציוריהם כמו שהיו בלי לבוש אחר להצטייר, ולכן הם בקיום תמיד. הציוור של אדם למטה, מצטיירים בציוריהם בלבוש ולא בצורה אחרת, ולכן עומדים בקיום של זמן ועידן, ובכל לילה ולילה מתפשט רוח מהמלבוש הזה ועולה, ואותה אש אוכלת, אוכלת אותו. ואחר כך חוזרים כמו מקדם ומצטיירים בלבושיהם, ולכן אין להם עמידה כמו הדמויות הללו שלמעלה, ועל זה כתוב "חדשים לבקרים", בני אדם שהם חדשים בכל יום ויום. למה, "רבה אמונתך", רבה היא ולא קטנה, "רבה אמונתך", ודאי גדולה, שיכולה לקחת כל בני העולם ולהכלילם בתוכה עליונה ותחתונה, מקום גדול ורב הוא שכולל הכל ולא מתמלא יותר. וסוד זה, "כל הנחלים הולכים אל הים והים אינו מלא וגו'", הולכים לים, והים לוקח אותם ואוכל אותם בתוכו, ולא מתמלא. אחר כך הוא מוציא אותם כמו מקדם והולכים, ובגלל זה "רבה אמונתך". ביום זה כתוב "כי טוב" כי טוב פעמיים, בגלל שיום הזה אחוז לשני צדדים ומפריד מחלוקת. אמר לצד זה "כי טוב" ולצד זה "כי טוב", ומסכים ביניהם. ולכן יש בו פעמיים "ויאמר" ויאמר. כאן הסוד של שם של ארבע אותיות חקיקה מחוקקת עולה לשתיים עשרה אותיות בארבע דמויות בארבעה צדדים רשום על הכסא הקדוש.

¹⁶⁹ פע"ח יג ע"ג.

¹⁷⁰ ילעת (פע"ח).

שעה"כ

וישכוי הוא נבריא¹⁷³, סוד הנבורה¹⁷⁴. ובחצי הלילה נמשכת הארת הבינה בנבורה, וזמ"ש הנותן לשכוי בינה¹⁷⁵, ואז היא מתמתקת בסוד מה שאמר הכתוב (בראשית כז כה) ויבא לו

- מאיר הכוונה -

¹⁷¹ עי' זהר (ח"ב לח ע"ב): ותא חזי כתיב ליל שמורים הוא ליהו"ה להוציאם וגו' הוא הלילה הזה ליהו"ה שמורים לכל בני ישראל וגו' האי פסוקא קשיא כיון דאמר ליל מהו שמורים ולא שמור שמור מבעי ליה וכתוב הוא הלילה הזה ליל קאמר בקדמיתא ובתר לילה. אלא הכי תנינן כתיב (דברים כב כג) כי יהיה נערה בתולה נער כתיב מאי טעמא משום דכל זמן דלא קבילת דכר אתקרי נער מדקבילת דכר אתקרי נערה אוף הכא ליל עד לא קבילת דכר ואף על גב דכתיב ביה שמורים דכר הוה זמין לאתחברא עמה ובשעתא דאתחבר עמה דכר כתיב הוא הלילה הזה ליהו"ה שמורים שמורים דכר ונוקבא ובגיני כך כתיב הלילה הזה. ובאתר דאשתכחו דכר ונוקבא לית שבחא אלא לדכורא והכי שבחו ישראל בתושבחתיהו לדכורא ולא לנוקבא.

תרגום: ובא וראה כתוב ליל שמורים הוא לה' הוציאם וגו' הוא הלילה הזה לה' שימורים לכל בני ישראל וגו' פסוק זה קשה כיון שאמר ליל מה זה שימורים ולא שמור היה צריך (לכתב) שמור וכתוב הוא הלילה הזה בהתחלה אמר ליל ואחר כך לילה. אלא כך שנינו כתוב כי יהיה נערה בתולה למה כתוב נער משום שכל זמן שלא קבלה זכר נקראת נער משקבלה זכר נקראת נערה אף כאן ליל עד שלא קבלה זכר ואף על גב שכתוב בו שמורים זכר היה עתיד להתחבר עמה ובשעה שהתחבר עמה זכר כתוב הוא הלילה הזה לה' שימורים שימורים זכר ונקבה ומשום כך כתוב הלילה הזה. ובמקום שנמצאו זכר ונקבה אין שבח אלא לזכר וכך שבחו ישראל בתשבחותיהם לזכר ולא לנקבה.

עי' לקמן (דרושי סדר שבת דרוש א) והנה בחצות לילה אז לאה נגדלת פב"פ עם בחי' ישראל ויעקב שהוא כל שיעור ז"א כולו ואז לאה כאלו היא ממש בחי' רחל ולכן אז נמתקים הדינין וז"ס ליל ולילה הנז' בפ' בא בס"ה בפ' ליל שמורים וכו' הוא הלילה הזה כו' והענין הוא כי קודם חצות נקרא לאה ליל אבל אחר חצות לילה אז לאה נקרא לילה והענין הוא כי כיון שהיא נגדלת גם מן החזה ולמטה שהוא חצי התחתון של ז"א לכן נק' לאה חצות לילה כי לוקחת לאה הנקרא לילה גם בחי' החצי התחתון דז"א.

¹⁷² כי אז מהצמדים הדינים צסוד נער ונערה כמצואר אלכלינו צסוד לאה המתפשטת אחר חלות לילה ככל קומת זעיר (נוסף צפע"ח).

¹⁷³ עי' זהר ח"ג קעא ע"ב: תא הרצים עד פלגו ליליא מבתר פלגו ליליא שלהובא דעמודא דיצחק נפיק ובטש בהאי תרנגולא דאקרי גבר כגוונא דגבר אחרא עלאה עליה כיון דבטש ביה האי גבר קרי ויהיב שית קלין וכלהו בסכלתנו בשעתא דאיהו קרי כל תרנגולין דהאי עלמא קראן ונפיק מניח שלהובא אחרא ומטי לון תחות גדפיהו וקראן איהו.

תרגום: "תא הרצים" עד חצות הלילה, מאחר חצות הלילה יוצאת שלהבת, עמוד יצחק, ומכה בתרנגול הזה שנקרא גבר, כדוגמת גבר אחר עליון ממנו, כיון שמכה בו גבר זה קורא ונותן ששה קולות וכולם בהשכל. בשעה שהוא קורא, כל תרנגולי העולם הזה קוראים ויוצאת ממנו שלהבת אחרת, ומגיעה תחת כנפיהם, וקוראים.

עי' זהר שלח רעא ע"ב וקעב ע"א ופרשת ויחי ר"ח ע"ב (לש"ו על פע"ח)

¹⁷⁴ עי' זהר ח"ג כג ע"א: פתח רבי יוסי ואמר (איוב לה י) ולא אמר איה אל"ה עושי נותן זמירות בלילה תא חזי בשעתא דאתער רוח צפון ואתפליג ליליא הא אוקמוה דשלהובא חד נפיק ובטש תחות גדפוי דתרנגולא ואקיש גדפוי וקארי ואתפליג ליליא הא אוקמוה דשלהובא בזמנא דמטי גביה ואתער לקבליה אסתכי ביה ואזדעזע וקארי ואסתכי ואשגח בגין יקרא דמאריה למעבד רעותיה וקארי לון לבני נשא ועל דא אקרי שכוי אשגחא וקארי גבר בגין דאתער בשלהובא דגבורה בסטרא דגבורה קא אתיא לאתערא בעלמא כדין אינון בני מהימנותא קיימין ויהבין גבורה וחילא לכנסת ישראל וכדין אקרי רנה דאורייתא ועל דא ירית דוד מלכותא הוא ובנוי לעלמין ולדרי דרין וכד תרנגולא קארי ובני נשא ניימי בערסייהו ולא מתערי תרנגולא קארי לבתר ואמר מה דאמר והא אוקמוה לבתר בטש בגדפוי ואמר ווי לפלניא נזיף דמאריה שבקא דמאריה דלא אתער רוחיה ולא אשגח ליקרא דמאריה כד נהיר יממא כרוזא קרי עליה ואמר ולא אמר איה אל"ה עושי נותן זמירות בלילה לסייעא ליה באינון תושבחן ולמהוי כלא בסיועא חדא עושי עושני מבעי ליה מהו עושי אלא בשעתא דבר נש קם בפלגות ליליא ואשתדל ברנה דאורייתא דרנה דאורייתא לא אתקרי אלא בליליא וכד איהו אשתכח באורייתא כד נהיר יממא קודשא בריך הוא וכנסת ישראל מתקני ליה בחד חוטא דחסד לאשתזבא מכלא ולנהרא ליה בין עלאין ותתאין:

תרגום: פתח רבי יוסי ואמר (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה, בא וראה בשעה שמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, הרי בארו ששלהבת אחת יוצאת ומכה תחת כנפי התרנגול ומקיש את כנפיו, וקורא, ואותה שלהבת בזמן שמגיעה אליו ומתעוררת כנגדו מסתכל בה, ומזדעזע וקורא ומסתכל ומשגיח בשביל כבוד רבונו, כדי לעשות רצונו, וקורא לבני האדם. ולכן נקרא שכוי, השגחה, ונקרא גבר שמתעורר בשלהבת הגבורה, בצד של הגבורה הוא בא לעורר את העולם, ואז אותם בני האמונה עומדים ונותנים גבורה וכח לכנסת ישראל, ואז נקראת רנת

שעה"כ

יין וישת¹⁷⁶ דארמי ביה מיא¹⁷⁸¹⁷⁷, בסוד יין המשמח¹⁷⁹, והוא סוד היוב. אבל הגבורה בעצמה היא יין המשכר¹⁸⁰, והוא סוד הלילה. וזה מה שאמרו "להבחין בין יום ובין לילה"¹⁸¹, שהוא ע"י היין המשמח הנמשך מבינה¹⁸², והיא המבחין בין יום ובין לילה.¹⁸³

- מאיר הכוונה -

התורה. ולכן דוד ירש את המלכות הוא ובניו לעולמים, ולדורי דורות. וכשהתרגול קורא, ובני אדם ישנים במטותיהם ואינם מתעוררים, התרגול קורא אחר כך ואומר מה שאומר, והרי פרשה. אחר כך מכה בכנפיו ואומר אוי לפלוני הנזוף של רבוננו, שעזב את רבוננו ולא עורר את רוחו, ולא משגיח על כבוד רבוננו. כשמאיר היום הכרוז קורא עליו ואומר, ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה, לסייע לו באותן התשבחות, ושיהיה הכל בסיוע אחד. עושי, היה צריך להיות עושני, מה זה עושי, אלא בשעה שאדם קם בחצות הלילה ועוסק ברינת התורה, שרנת התורה לא נקראת אלא בלילה, וכשהוא נמצא בתורה כשמאיר היום, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתקנים לו בחוט אחד של חסד להנצל מן הכל, ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים.

ועי' לקמן קב ע"ד: הנה התרגול נק' גבר, כי הוא בחי' ה"ג אשר ביסוד דנוק'.
¹⁷⁵ נמשכת הארת הבינה בגבורה, וזמ"ש הנותן לשכוי בינה נמחק בפע"ה, וצמקומו איחא מאיכרה כח הבינה מילוי ס"ג שהוא ל"ז בגבורה וזהו ר"ת "הנותן לשכוי בינה".

¹⁷⁶ עי' זהר ח"א קמב ע"ב: שני גדיי עזים ומתרוייהו טעים יצחק ואכיל ויבא לו יין וישת (בראשית כז כה) ויבא לו יין רמז רמיז מאתר רחיק קריב ליה מההוא אתר (דעשו) רבי אלעזר אמר רמז מההוא יין דכל חדו אשתכח ביה בגין לחדתא ליה ליצחק דבעי חדוה כדקא בעיין חדוה לחדתא סטרא (דליואי) דיליה ועל דא ויבא לו יין וישת:

תרגום: שני גדיי עזים, ומשניהם טעם יצחק ואכל. "ויבא לו יין וישת". "ויבא לו יין" רמז רימז ממקום רחוק קריב אותו, מאותו מקום של עשו. רבי אלעזר אמר, רמז מהיין ההוא שכל השמחה נמצאת בו כדי לשמח את יצחק, שצריך שמחה, כשרוצים שמחה לשמח את צד (הלויים) שלו, ועל כן "ויבא לו יין וישת".

ועי' זהר ח"ג קפט ע"א: תנינן שבעה רקיעין אינון ואינון (שבעה) היכלין ושית אינון וחמש אינון וכלהו נפקי מגו יין עתיקא קדישא עלאה ההוא יין משיך ליה יעקב מרחוק וסחיט ליה מענבים דההוא גפן כדין יעקב אמשיך ליה ההוא יין דקא אתחזי ליה וחדוי ושתה הה"ד ויבא לו יין וישת הכא אתכליל עילא ותתא

תרגום: שנינו שבעה רקיעים הם, והם (שבעה) היכלות, וששה הם, וחמשה הם, וכולם יוצאים מתוך יין עתיק עליון. אותו יין משכו יעקב מרחוק, וסחטו מענבי אותה הגפן, אז יעקב המשך אותו יין שנראה לו, ושמח ושתה, זהו שכתוב "ויבא לו יין וישת", כאן נכלל למעלה ולמטה
¹⁷⁷ "לארמי ביה מיא" נמחק בפע"ה ובלק"ו.

¹⁷⁸ עי' זהר ח"ג קפט ע"ב: פתח איהו ואמר ובגפן שלשה שריגים וגו' עד הכא חזיונא דמלה דהא מכאן ולהלאה חזיונא דיליה הוה דכתיב וכוס פרעה בידי אבל חזיונא דמלה בגיניה דיוסף הוה ולבשרא ליה דישמע יוסף וינדע תנינן שבעה רקיעין אינון ואינון (שבעה) היכלין ושית אינון וחמש אינון וכלהו נפקי מגו יין עתיקא קדישא עלאה ההוא יין משיך ליה יעקב מרחוק וסחיט ליה מענבים דההוא גפן כדין יעקב אמשיך ליה ההוא יין דקא אתחזי ליה וחדוי ושתה הה"ד ויבא לו יין וישת ליה לעילא ותתא וע"ד ארחיק מלה ומשיך לה במשיכו דתרי תנועי והיינו לו ליה לתתא ליה לעילא (בתרין סטרין אחיד) חנוך מטטרון אמר ויבא לו יין דארמי מיא בההוא יין ואי לאו דארמי ביה מים לא יכיל למסבל ושפיר אמר חנוך מטטרון ובג"כ אמשיך לו בתרי טעמי דהא בתרין סטרין אחיד וההוא יין אזיל מדרגא לדרגא וכלהו טעמין ביה עד דיוסף צדיקא טעים ליה דאיהו דוד נאמן הה"ד כיון הטוב הולך לדודי למישרים.

תרגום: פתח הוא ואמר "ובגפן שלשה שריגים וגו'", עד כאן חזיון הדבר, שהרי מכאן והלה חזיונו היה, שכתוב "וכוס פרעה בידי", אבל חזיון הדבר היה בגלל יוסף, ולבשרו שישמע יוסף וידע. שנינו שבעה רקיעים הם, והם (שבעה) היכלות, וששה הם, וחמשה הם, וכולם יוצאים מתוך יין עתיק עליון. אותו יין משכו יעקב מרחוק, וסחטו מענבי אותה הגפן, אז יעקב המשך אותו יין שנראה לו, ושמח ושתה, זהו שכתוב "ויבא לו יין וישת", כאן נכלל למעלה ולמטה, ולכן הרחיק הדבר, ומשכו במשיכות שתי תנועות, והיינו לו, לו למטה, לו למעלה (בשני צדדים אחז). חנוך מטטרון אמר "ויבא לו יין" ששם מים באותו יין, אם לא ישים בו מים לא יכול לסבול ונאה. אמר חנוך מטטרון, ומשום זה המשיכו בשני טעמים, שהרי בשני צדדים אחוז, ואותו יין הלך מדרגה לדרגה וכל הטעמים בו, עד שיוסף הצדיק טעם אותו, שהוא דוד נאמן, זהו שכתוב "כיון הטוב הולך לדודי למישרים".

ועי' הגהות מהרח"ו: דע כי יצחק סוד הגבורות שביסוד דאימא והוא יין החזק והנה יעקב באותו יין שהשקה לאביו הטיל בו מים שהם החסדים שביסוד דאבא כי משם שורש יעקב וז"ס תרין טעמי שהם דמות שני וו"ן רמז שחיבר ב' יסודות דאון, כי יסוד הוא בחי' ו' קטנה.

שעה"כ

¹⁸⁴ברכת הנותן ליעף כח כו'. נכון לאומרה¹⁸⁵, והיא אחת מן י"ח ברכות האלו שתקנו קודם התפילה, ואעפ"י שיש מגמגמין בדבר זה¹⁸⁶, עכ"ז ראוי הוא לאמרו עכ"פ וכמו שנבאר סודה בע"ה. והטעם שהשתי ברכות אלו שהם: מלביש ערומים וברכת הנותן ליעף כת, נתקנו לסוד מה שנבאר עתה בע"ה. והוא, כי הנה אין אדם בארץ אשר לא

- מאיר הכוונה -

תרי טעמי

ע' בפסוק (בראשית כז כה): ויאמר הגשה לי ואכלה מציד בני למען תברכך נפשי ויגש לו ויאכל

ויבא לו¹⁷⁹ יין וישת:

¹⁷⁹ ע' זהר ח"ב קמז ע"א: מאן אתר נהרין הדר ואמר מיין מההוא יין דמנטרא מההוא יין דאיהו חדוה דכל חדוון ומאן איהו ההוא יין דיהיב חיינ וחדוה לכלא דא אלה"ם חיים יין דיהיב חיינ וחדוה לכלא תו מיין מההוא שמא דאקרי יה"ה דא איהו יין דחדוה דרחימו דרחמי ומן דא כלהו נהירין וחדאן אתו חברייא ונשיקו ליה ברישיה (כד מטו לגבי דרבי שמעון סדרו מלין קמיה).
תרגום: מאיזה מקום מאירים חזר ואמר מיין מאותו יין המשמר מאותו יין שהוא שמחת כל השמחות ומיהו אותו היין שנותן חיים ושמחה לכל זה אלהים חיים יין שנותן חיים ושמחה לכל. עוד מיין מאותו שם שנקרא יה"ה זהו יין של שמחה של אהבה של רחמים ומזה כולם מאירים ושמחים באו החברים ונשקוהו בראשו (כשהגיעו אל רבי שמעון סדרו הדברים לפניו).
ועי"ש בהגהות מהר"ו שהשם היא הז' יודין בע"ב וס"ג.

ע' גר"א תיקו"ז מז ע"א: יין המשמח הוא הו"ה בניקוד אלקים.

ע' זהר ח"ג ק ע"א: ויבא לו יין דא יין דמנטרא יין דהוא חדו דלבא רזא דעלמא דאתי.

¹⁸⁰ ע' זהר ח"א ע ע"א: אתא רבי ייסא ונשיקיה אמר ומה כל הדין טבא אית תחות ידך ולא ידענא ביה אמר אהדרנא מן אורחא ונתחבר בהדך אזלו אמר רבי חזקיה ארחא דא בהדי שכינתא נהך דהא מתקנא קמן אחיד בידא דההוא ינוקא ואזלו אמרו ליה אימא לן קרא חד מאינון דאמר לך אבוך פתח ההוא ינוקא ואמר (שיר א ב) ישקני מנשיקות פיהו דא הוא תאובתא עלאה דיפוק (דנפקא) רעותא מפומא (לנשקא) ולא נפיק מחוטמא כד אשא נפקא דהא כד אתחבר פומא לנשקא נפיק אשא ברעותא בנהירו דאנפין בחדוה דכלא באתדבקותא דנייחא ובגין כך כי טובים דודיך מיין מההוא יין (יין) דמחדי ונהיר אנפין וחייכין עיינין ועביד רעותא ולאן מיין דמשכר (דשכיר) ועביד רוגזא ואחשיך אנפין ולהטאן עיינין יין דרוגזא ועל דא בגין דחמר דא טב נהיר אנפין וחדוה עיינין ועביד תיאובתא דרחימו מקריבין ליה כל יומא על גבי מדבחא.

תרגום: בא רבי ייסא ונשקו. אמר, ומה כל הטוב הזה תחת ידך ולא ידעתי בו. אמר, אחזור מהדרך ונתחבר עמך. הלכו. אמר רבי חזקיה, בדרך זו עם השכינה נלך, שהרי מתוקנת לפנינו. אחז בידי אותו תינוק והלכו. אמר לו, אמור לנו פסוק אחד מאותם שאביך אמר לך. פתח אותו התינוק ואמר, "ישקני מנשיקות פיהו", זוהי השתוקקות העליונה שיוצא (שיצא) רצון מהפה (לנשק) ולא יוצא מהחוטם, כאשר יוצאת אש, שהרי כשמתחבר הפה לנשק, יוצאת אש ברצון בפנים מאירות, בשמחת הכל, בהתדבקות של מנוחה. ולכן "כי טובים דודיך מיין", מאותו יין (יין) המשמח ומאיר פנים והעינים מחייכות, ונעשה הרצון. ולא מהיין המשכר (שמשכיר) ועושה רוגז ומחשיך פנים, והעינים לטהרות, יין של רוגז. ועל זה, משום שישן זה טוב מאיר הפנים ומשמח העינים ועושה השתוקקות של אהבה, מקריבים אותו כל יום על גבי המזבח.

ועי' שער מאמרי רשב"י כ"ד ע"ג וז"ל, וביום שני זה נתגלה גוון הגבורה, שהיה נעלם במלכו' והוא גוון סומק, וירית גוון דהבא מאימא עלאה אשר שם הזהב, והיא הנקראת גם כן אלהים אלהים חיים, דכולא גוונא חדא, שזו גבורה עלאה וזו גבורה תתאה, אלא שזה זהב בסוד היין המשמח וזה בסוד היין המשכר, ויונקת היא התחתונה מהעליונה דהא מסטרא דאימא נפיק גבורה כנודע, עכ"ל.

¹⁸¹ ע' לקמן יט ע"ג: אחר חצות הלילה מתעורר השמאל לחבק את המטרוניתא לצורך היום מה שיהיה אח"כ, בסוד (שיה"ש ב ו) שמאלו תחת ראשי.

¹⁸² "היין המשמח הנמשך מצנינה" נמחק בפע"ת, וצמקומו איתא "הצנינה המאיר צכוד יין המשמח".

¹⁸³ ע' הערה בסוף הספר.

¹⁸⁴ פע"ח ה ע"ב

¹⁸⁵ היפך ממה שפסק בפע"ח.

¹⁸⁶ ע' שו"ע אורח חיים (סימן מו סעיף ו) יש נוהגין לברך הנותן ליעף כח ואין דבריהם נראים: הגה אך המנהג פשוט בבני האשכנזים לאומרה.

שעה"כ

יחטא¹⁸⁷, וע"י כך מפשיטין¹⁸⁸ מעליו לבוש הקדושה ומלבישין לנשמתו לבוש הקלוי, בנדים צואים, כדמיון מה שאמר הכתוב (שמות לג ו) ויתנצלו בני"י את עדיהם¹⁸⁹, ונמשך עליהם זוהמת הנחש, וכדמיון אדה"ר¹⁹⁰ שנאמר בהם (בראשית ג ז) וידעו כי ערומים הם, ואח"כ כתיב (בראשית ג כא) וילבישם כתנות עור, משכא דחויא (תיקו"ז יב ע"א).

והנה הכל הוא כפי ערך החטא, כי אם החטא הוא קל, מתחלש כח הלבוש ההוא בסוד (דברים לב יח) צור ילדך תשי כו', אבל איננו מסתלק מעליו. ואם החטא הוא חמור, מסתלק הלבוש לגמרי מעליו.

וכנגד ב' בחי' אלו נתקנו ב' ברכות אלו, וענינם הוא, כי הנה בכל לילה כאשר האדם מפקיד נשמתו ביד המלכות העליונה¹⁹¹, בסוד (תהלים לא ו) בידך אפקיד רוחי, הנה היא מחדשת אותה בסוד (איכה ג נג) חדשים לבקרים¹⁹² כו', ומי שנסתלק ממנו לבושו נותנת אליו¹⁹³ בבקר בחי' לבוש. ומי שיש לו לבוש אלא שנחלש, היא נותנת כח בלבוש ההוא. ושני בחי' אלו נעשות בעת הבקר, בסוד חדשים לבקרים¹⁹⁴ והבן זה. וחידוש זה נעשה ע"י השם אל¹⁹⁵, המתעורר בבקר, בסוד החסד, כמ"ש חסד אל כל היום¹⁹⁶ (תהלים נב ג)¹⁹⁷, ובסוד (בראשית יט כז) וישכם אברהם בבקר, ובסוד מה שביארנו על מה שתיקנו¹⁹⁸ בברכת יוצר אור המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית (ברכת יוצר) ע"ש.

והנה ז"ם ענין המלבוש, כי מלבוש בגימ' או"ר פניא¹⁹⁹, שה"ס שם אל²⁰⁰, וה"ס שע"ח נהורין אשר בפנים העליונים²⁰¹ כמשי"ת לקמן בע"ה²⁰².

- מאיר הכוונה -

¹⁸⁷ אין אלס בלרץ אקר לא יחטא נמחק זפע"ח, ובמקומו איתא "האלס זעולס הזה (קהלת ז כ) אין לדיק בלרץ אקר יעשה טוב ולא יחטא" (פע"ח).

¹⁸⁸ "וע"י כך מפשיטין מעליו לבוש הקדושה ומלבישין לנשמתו לבוש הקלוי בנדים לואיס" נמחק זפע"ח, ובמקומו איתא "ואז אס החטא הוא גדול גורס שיתפשטו מעליו לבוש הקדושה אקר לו ונותנין עליו ומלבישין אותו לבוש קליפת הנחש".

¹⁸⁹ עי' גר"א בספד"צ ג ע"א שזה מוחין דאו"א, היינו הכתרים, והרי זה פנימיות, ולמה לא הביא הפסוק של יהושע כה"ג ובגדיו הצואים.

¹⁹⁰ "אלה"ר" נמחק זפע"ח, ובמקומו איתא "אלס ומה כאקר חטאו".

¹⁹¹ קודם קישן (נוסף זפע"ח).

¹⁹² עי' לעיל הערה 167.

האורות יש להם חשק לחזור אל הכלים דוגמת הנשמה כשיוצאת מן הגוף, כי כן הוא חשק ותשוקת האורות תמיד לקבל תוספת אור וברכה למעלה ולחזור אל הכלים להשפיע עליהם ולזכך אותם ג"כ, שיוכלו גם הם לעלות בסוף עמהם יחד ולהשאר למעלה לעולם עם הכלים ביחד וכמו שיהיה בסוף תיקון האחרון, ולכן היה קשה להם לפרוש מהעביות ולהניח אותן למטה לבדן לגמרי ע"ד פרישת הנשמה מהגוף, שהגם שהנשמה תשוקתה תמיד לעלות למעלה, עכ"ז הרי קשה לה לפרוש מהגוף כי רצונה הוא לעלות למעלה עם הגוף ביחד כמו שיהיה בתיקון האחרון, ולכן הוא כי הגם שהפרצופים הם עולים תמיד למעלה והוא תיקונם ועילויים, אך כל עלייתם הוא רק בסוד מ"ן, והוא רק ע"ד עליית נשמה שעולה בכל לילה ואח"כ חוזרת להגוף ומחדשת אותו בכח וחיות חדש (ביאורים ח"ב כו ע"ג).

¹⁹³ לו לבוש מחדש (פע"ח).

¹⁹⁴ רצה אמונתך (נוסף זפע"ח).

¹⁹⁵ שהוא חסד (נוסף זפע"ח).

¹⁹⁶ צסוד החסד, כמ"ש חסד אל כל היום" נמחק זפע"ח.

¹⁹⁷ עי' זהר ח"ב כא ע"ב: בבקר תשבעו לחם, משום דאקרי חסד ההיא שעתא, וכתוב (תהלים נב ג) חסד אל כל היום, וכתוב (בראשית א ה) ויקרא אלה"ם לאור יום, דאיהו מצפרא. תרגום:

¹⁹⁸ "וצסוד מה שביארנו על מה שתיקנו" נמחק זפע"ח, ובמקומו איתא "וזוה מה שאנו אומרים".

¹⁹⁹ עי' ע"ח שער יג פרק יד ז"ל: והנה דע כי אלו הש"ע נהורין [דחוורתא דא"א] דאנפין עלאין נמשכין עד היכל הו' דהוד הנקרא היכל עצם השמים, ושם האי רוחא דביה הנקרא אור פני"אל, ואותו הרוח של ההיכל נקרא כך כנזכר פ' פקודי (דף רמו ע"ב), לפי שאלו השע"ח נהורין נמשכין שם, והם גימטריא אור פניא"ל. וגם ההבנה (נ"א ההכנות) שלו הם אותיות נחלקות, אור פניא"ל,

שעה"כ

והוא בנימי' חשמ"ל (ע"ח שער א"א יד)²⁰³, לבוש הבינה המלבשת את זו"ן²⁰⁴. ולזה תכוין באומרו מלביש ערומים, אל מלבוש הנז', והכל נמשך משם א"ל. והוא כי ב' שמות א"ל במילואם עולים בני' ש"ע, ועם ה' אותיות א"ל אל"ף למ"ד²⁰⁵, הרי שעה גימטריא מלבוש.

וכבר ידעת מ"ש בסבא דמשפטים (דף צו ע"ב) בפ' בבגדו בה, כי לבוש הנשמה נמשך משם אלוה שפירושו²⁰⁶ הוא א"ל ו"ה, כי המלבוש נמשך משם אל, לוי"ה שהם²⁰⁷ זו"ן הנק' ו"ה²⁰⁸.

- מאיר הכוונה -

ר"ל אור הפנים העליונים הנמשכין מא"ל, שהוא ב' א"ל במילוי, וב' ס"ג עם י' אותיות בכל אחד הם גימטריא פניו, והם לשון רבים, ב' ס"ג, ב' א"ל כנ"ל, גם נקרא חשמ"ל כנזכר שם (רמז ע"א), שגם הוא גימטריא שע"ח. [הנמשכין מא"ל שהוא ב' א"ל במילוי וב' ס"ג עם י' אותיות בכל אחד הם גימטריא פניו והם לשון רבים ב' ס"ג ב' א"ל כנ"ל (נמחק בקה"י)].
עי' תיקו"ז קמח ע"ב וז"ל, אית עיינין מכמה גוונים כגון ארגמ"ן רגמ"ן ר' רפא"ל ג' גבריא"ל מ' מיכא"ל ו' נוריא"ל ורזא דמלה מרכבו ארגמ"ן א' אור דנהיר באלין ארבע גוונים א' אורפניא"ל ואיהו מטטר"ן, אור פניא"ל, ובגין דא אתקרי שר הפנים ואיהו רזיא"ל ואיהו אוריא"ל.
תרגום:

וע"ש בבהגר"א שאור פניא"ל הוא פנימיות ד' המלאכים שבמרכבה. והוא החשמ"ל הפרטי דעולם הבריאה, על שם האור הפנים העליונים דא"א הנמשך עד ההיכל הזה.
ועי' ליקוטים תצא דף קטו ע"ב שרוחא זו מאירה למטה וכופה את כל הקליפות, וכן נשמות הצדיקים כשרוצים לעלות למעלה הם מקבלים מאותו הרוחא לבוש א' כדי שהיצונים לא יתאחזו בהם (דע"ה ח"א סב ע"ג).

סוד המלבוש הוא בשם אורפניא"ל, שכן הוא בגימ' מלבוש, ונקרא "אור פני א"ל" מכיוון שהוא נעשה מאור הפנים של עצמותו ית' המתחילה ממרכז א"ל ומשם נמשך ההוא רוחא דאקרי אור פניא"ל בהיכלות דבריאה בהיכל ב', והוא מאיר ג"כ בעולם היצירה ויוצאים ממנו שע"ח מלאכים כמנין שמו (הקדר"ש עט ע"א).

²⁰⁰ "והנה ז"ס ענין המלבוש, כי מלבוש בגימ' או"ר פניא"ל, שה"ס פס אל" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "והנה מלבוש גימטריא פניא"ל".

²⁰¹ עי' אד"ר קלה ע"ב שהש"ע שייכים לא"א אמנם בתיקונים גם ז"א זוכים אליהם.
ועי' נה"ש: וענין מלבושים אלו הוא זה, דע כי הענין הזה הוא בכל פרצוף דנרנח"י בכל פרצוף דפרטי אבי"ע ונדבר בזו"ן ומהם יבנו השאר, ע"כ. ולכן אולי כל התיקון בזו"ן ודוגמתו בא"א אבל עכ"ז למה רק מובא הכוונה בא"א.
עי' לקמן בענין מנעלים ששם איתא שהחשמ"ל אינו מקיף לז"א אלא חיצוניות דכלים דאימא, והיינו הך.

²⁰² "כמשי"ת לקמן בפע"ה" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "כנזכר באלכ"ל דף קל"ג ופס זיארנו כי יש בכל פן א' פס אל"ל והוא במילואו קפ"ה וכן בפן הב' אל"ל שהוא קפ"ה וב' פעמים קפ"ה גימטריא פ"ע נהורין ופשה אותיות דמילואיהן ושני אותיות אל פשוטים הרי פ"ע"ה וזהו ג"כ סוד פס אור פניאל גימטריא מלבוש כי נמשך מן אור פניאל כנ"ל".

²⁰³ עי' פע"ח שמחלק גם זה ענין חשמ"ל שהוא גימטריא מלבוש והוא לבוש הבינה המלבשת לזו"ן, היינו שהלבוש שהוא מהארת הפנים עליונים איננו אותו בחינה של לבוש בינה, וכן הוא ביפ"ש.

אמנם עי' נה"ש: עתה בברכת מלביש ערומים והנותן ליעף כח יכוין להמשיך לפנים של המלבוש הנז' דזו"ן שע"ח ריבוא נהורין כמספר אור פניא"ל שהוא מספר מלבוש וכמספר חשמ"ל, ע"כ, וכנראה שכוונתו להמשיך הארת החוורתית לא"א לאמא וצ"ע.

²⁰⁴ כמספרז"ל על אל"ה (נוסף בפע"ח). ל"ל כמ"ס בזהר פרשת לך לך ע"א (סמוך לסופו) ועי' עוד בפ' תרומה קעב ע"ב (לש"ו).

²⁰⁵ עי' סידור שהח' חיוורתית היא ב' פעמים ע"ב, וצ"ע מקורו שזה לא בפע"ח ולא בעולת תמיד. אמנם עי' ע"ח שער ד פרק ה: הרי ו"פ ס"ג גימ' שע"ח נהורין, ש"ע נהורין הנמשכין אל הפנים עם ח' אותיות של ב' הוי"ת דחוורתית דברישה דחוורתית מצד פני הראש הנמשכין אל הפנים.

²⁰⁶ "נמשך משם אלוה שפירושו" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "הוא אל"ה וכו' וזיארנו בזהר פרשת לך לך וז"ל ע"א – לש"ו כי אל"ה".

²⁰⁷ "לוי"ה שהם" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "אל".

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

208 ז"ל בשלימות: ואי תימא אינון נשמתין דיעבדון טב לעלמא לאו הכי דכתיב אם רעה בעיני אדניה דיחמיץ ההוא גברא בה לבתר יומין אי אתקיים בה דא אתעשקת ואחרא לא אתעשקת ועל אלן כתיב (קהלת ד א) ואראה את כל העשוקים וגו' והיינו אם רעה בעיני אדניה אשר לא יעדה לא באלף כתיב אי תימא דהא בההוא סטרא אחרא אזמין לה קודשא בריך הוא מימא דהות לא והשתא בגלגולי טיקלא לו יעדה בוא"ו מה דלא הות מקדמת דנא והפדה מאי והפדה פריק לה קודשא בריך הוא השתא דסלקא ריחא עד לא תחמיץ וסליק לה לרומי מרומים במתיבתא דיליה ואי תימא כיון דאתעשקת מההוא סטרא אחרא יהיב לה כמה דאמרו לחסידי שאר עמין ולאיוןן ממזרי²⁰⁸ תלמידי חכמים אתא קרא ואוכח לעם נכרי לא ימשול למכרה ודאי בבגדו בה דעשיק לה בעשיקו דגלגולא דטיקלא אלא לישראל ודאי ולא לאחרא וכד נפקת מן טיקלא לא תצא כצאת העבדים אלא מתעטרא בעטרהא בארמא על רישה ואי תימא דהאי סטרא אעילת לה בההוא ינוקא לאו הכי אלא נטלת לה וחדאת בהדה ופרחת מן ידהא ועאלת בההוא אתר ואיהי פקידת לההוא ינוקא וחדאת ביה וחייכת ביה ותאיבת לההוא בשר עד דלבתר נטיל קודשא בריך הוא נשמתיה והיא לגופא ולבתר כלא איהו ברשותא דקודשא בריך הוא:

תרגום: ואם תאמר [ש]אותן נשמות יעשו טוב לעולם לא כך שכתוב אם רעה בעיני אדוניה שיחמיץ אותו האיש בה לאחר ימים אם יתקיים בה זו נעשקת ואחרת לא נעשקת ועל אלה כתוב ואראה את כל העשוקים וגו' והיינו אם רעה בעיני אדוניה. אשר לא יעדה לא כתוב באל"ף אם תאמר שהרי באותו הצד האחר הזמין לה הקדוש ברוך הוא מיום שהיתה לא ועכשיו בגלגולי המאזנים לו יעדה בוא"ו מה שלא היה מקודם לכן. והפדה מה זה והפדה הקדוש ברוך הוא גאל אותה עכשיו שמעלה ריח טרם שתחמיץ ומעלה אותה לרומי מרומים בישיבה שלו ואם תאמר כיון שנעשקה מאותו הצד הרע נותן אותה כמו שאמרו לחסידי אומות העולם ולאותם ממזרים תלמידי חכמים בא הכתוב ומוכיח "לעם נכרי לא ימשול למכרה" ודאי "בבגדו בה" שעושק אותה בעשק של גלגול המאזנים אלא לישראל ודאי ולא לאחר וכשיוצאת מן המאזנים לא תצא כצאת העבדים אלא מתעטרת בעטרה בהרמה על ראשה. ואם תאמר שהצד הזה הכניס אותו לאותו תינוק לא כך אלא נטלת אותה ושמחה עמה ופורחת מידה ונכנסת לאותו מקום והיא פוקדת את אותו תינוק ושמחה בו וצוחקת בו ותאבה את אותו הבשר עד שאחר כך נוטל הקדוש ברוך הוא את נשמתו והיא לגוף ואחר כך הכל ברשותו של הקדוש ברוך הוא.

ביארנו בזה פרשת לך לך כי אל"ה ר"ל אל"ה פ"י הדבר כי הלבוש שהוא מן אל"ה הוא נמשך אל הזו"ן הנקראים ו"ה שבהויה ופי' זה נתבאר אצלנו בענין שמות הג' כלים שיש בספירת החסד של ז"א ושם ביארנו כי שם הכלי האמצעי שבו הוא נקרא שם אלוה הוא בחי' אל כפול כנ"ל שהוא במילוי גימטריא שע"ח עם ו' אותיות המילוי וכן עולה עש"ה עם הכולל וב' אותיות ו"ה שבשם אלוה הוא ענין מה שארז"ל ו"ה עם זכרי רמ"ח הם רמ"ח מ"ע והבן כל זה היטב (פע"ח). גליונות הלש"ו – חסר ומשובש כאן וכצ"ל מספר עולת תמיד שם אלוה ומשם נעשה לבוש אל הנשמה כמ"ש מנשמת אל"ה ואבדו והוא החותם הנזכר בסבא דמשפטים (צו ע"ב ועי' פרשת לך לך צד ע"א) ונודע מ"ש בפ' ויחי דף רכד כי הלבוש נעשה ע"י מצוות עשה של האדם והם רמ"ח כנודע ושני אותיות ראשונות של אל"ה הוא בחינת אל"ה כפול הנ"ל שהוא במלואו שע"ו עם ו' אותיות המלוי.

ז"ל הזהר לך לך צד ע"א: פתח אידך ואמר (איוב יט כו) ומבשרי אחזה אל"ה מאי ומבשרי ומעצמי מבעי ליה אלא מבשרי ממש ומאי היא דכתיב (ירמיה יא טו) ובשר קדש יעברו מעליך וכתיב (בראשית יז יג) והיתה בריתי בבשרכם דתניא בכל זמנא דאתרשים בר נש בהאי רשימא קדישא דהאי את מניה חמי לקב"ה מניה ממש ונשמתא קדישא אתאחדת ביה ואי לא זכי דלא נטיר האי את מה כתיב (איוב ד ט) מנשמת אל"ה יאבדו דהא רשימו דקב"ה לא אתנטיר ואי זכי ונטיר ליה שכינתא לא אתפריש מניה אימתי מתקיימא ביה כד אתנסיב והאי את עייל באתריה (מצוין דתניא מאי טעמא וא"ו ה"א אזלין כחדא אלא חד דכר וחד נוקבא) אשתתפו כחדא ואקרי חד שמא כדן חסד עלאה שרייא עלייהו באן אתר שרייא בסטרא דדכורא ומאן חס"ד חס"ד אל"ה דאתי ונפק מחכמה עלאה ואתעטר בדכורא ובגין כך אתבסמת נוקבא (נ"א דתנן רזא דול"ו ה"א אזלין כחדא כגוונא דדכר ונוקבא אשתתפו כחדא ואינון חד כדן חסד עלאה שריא עלייהו ואתעטר בדכורא ואתבסמת נוקבא).

תו תנינן אל"ה הכי הוא אל"ה נהירו דחכמתא ו' דכר ה' נוקבא אשתתפו כחדא אל"ה אקרי ונשמתא קדישא מהאי אתר אתאחדת וכלא תליא בהאי את ועל דא כתיב (איוב יט כו) ומבשרי אחזה אל"ה דא שלימותא דכלא מבשרי ממש מהאי את ממש ועל דא זכאין אינון ישראל קדישין דאחדין ביה בקב"ה זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי עלייהו כתיב (דברים ד ד) ואתם הדבקים ביהו"ה וגו' ובגין כך חיים כלכם היום.

תרגום: פתח אחר ואמר, "ומבשרי אחזה אלוה". מה זה "ומבשרי", היה צריך להיות ומעצמי. אלא מבשרי ממש, ומה היא, שכתוב "ובשר קודש יעברו מעליך", וכתוב "והיתה בריתי בבשרכם". ששנינו, בכל זמן שנרשם אדם ברושם הקדוש של האות הזו, ממנה רואה את הקדוש ברוך הוא, ממנו ממש, והנשמה הקדושה נאחזת בו. ואם לא זוכה, שאינו שומר את האות הזו, מה כתוב

שעה"כ

והרי נת' ברכת מלביש ערומים שנתקנה כנגד מי שנתפשט מעליו לגמרי מלבוש הקדושה, והנה הוא מתחדש עתה בבקר לגמרי. וכנגד הבחי' השניה שנחלש מלבושו אך לא נפשט לגמרי, תקנו ברכת הנותן ליעף כת, והדבר מבואר.

²¹⁰ודע שאין טוב לאדם ללבוש ב' מלבושיו ביחד²¹¹ והעושה כן קשה לשכחה. וסוד הדבר הוא כי הנה מלבוש האדם הוא מן הקדושה²¹², וע"י העבירות שהאדם עושה, גורם להתלבש בקל'י, ושיתאחזו הקל'י במלבושיו²¹³. והנה המלבושים יש בהם בחי' אור המקיף מחוץ להם, כנודע כי יש אור פנימי בפנים ונכלל²¹⁴ בתוך הגוף, והמלבוש סובב את הגוף, ועל המלבוש הם האורות המקיפים ועומדים מחוץ המלבושים. והנה לכל לבוש {ב ע"ג} ולבוש יש בחי' אור מקיף²¹⁵, ואין לך דבר שדוחה את הקל'י כמו אור המקיף²¹⁶, לפי שאין יכולת בקל'י לינק ולהתאחזו באור המקיף, לכן הוא עומד בחוץ ואין לו פחד מן הקל'י²¹⁷.

- מאיר הכוונה -

"מנשמת אלוה יאבדו", שהרי הרושם של הקדוש ברוך הוא לא נשמר. ואם זוכה ושומר אותו, אין השכינה נפרדת ממנו. מתי מתקיים בו, כאשר הוא נושא [אשה], והאות הזו נכנסת למקומה. (ששנינו, למה וא"ו ה"א הולכות יחד, אלא אחת זכר ואחת נקבה). משתתפים יחד, ונקרא שם אחד, אז שורה עליהם החסד העליון. באיזה מקום שורה, בצד הזכר. ומי החסד, חס"ד א"ל שבא ויוצא מהחכמה העליונה ומתעטר בזכר. ולכן נתבשמת הנקבה. (נ"א ששנינו, הסוד של ו"ו ה"א הולכים יחד כדוגמת זכר ונקבה משתתפים יחד והם אחד. אז שורה עליהם החסד העליון, ומתעטר בזכר ונתבשמת הנקבה).

עוד שנינו, אלוה כך הוא, א"ל, אור החכמה, ו' זכר, ה' נקבה, כשמשתתפים יחד נקרא אלוה. והנשמה הקדושה נאחזת מהמקום הזה, והכל תלוי באות הזו. ועל כן כתוב "ומבשרי אחזה אלוה", זו היא שלמות הכל. מבשרי ממש, מהאות הזו ממש. ועל כן אשריהם ישראל קדושים שאחוזים בקדוש ברוך הוא, אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב "ואתם הדבקים בה' וגו'", ולכן "חיים כלכם היום".

עי' עוד בפע"ח קלו ע"ב שער הקדישים פרק ד (גליונות הלש"ו על הפע"ח)

עי' עוד בפרשת תרומה קעב ע"ב (גליונות הלש"ו על הפע"ח).

ז"ל: פתח רבי שמעון ואמר (איוב לה י) ולא אמר איה אל"ה עשי נותן זמירות בלילה האי קרא אוקמוה ואתמר אבל עושי מבעי ליה מאן עושי אלא שמא דאל"ה שמא כליל איהו דאתחזי הוא ובי דיניה דא שמא שלים איהו דכליל דכר ונוקבא א"ל ו"ה ובגיני כך עושי תרגום: פתח רבי שמעון ואמר (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עושי נתן זמירות בלילה הפסוק הזה פרשוהו ונתבאר אבל עושי עושי היה צריך להיות מה זה עושי אלא שם האלוה הוא שם כלול שנראה הוא ובית דינו זהו שם שלם שכולל זכר ונקבה א"ל ו"ה ולכן עשי.

²⁰⁹ שכהו"ה (נוסף צפע"ח).

²¹⁰ פע"ח ה ע"א.

²¹¹ כמו שיט' מי שעושי צימי החורף והקור רק ילבוש כל אחד ואחד צפני עלמו (נוסף צפע"ח).

²¹² עי' מבר"ש נה ע"ג: אלו המקיפים הם מקיפים כל האדם סביבותיו ע"ד מלבושיו ממש אבל עיקרם הם לעמלה על הראש אלא שגם הם יורדים ומקיפים סביב האדם בבחי' המלבושין של האדם כמעט שהמלבושין הם כלים שלהם אבל הענין הוא שיש להם כלים רוחניים מאד ואותם כלים מתלבשים בלבושי האדם ובאותם הכלים מלובשים האורות סביב האדם נמצא כי לבושי האדם הם כלים אל הכלים והבן זה.

²¹³ עי' הגהות רמ"פ עול"ת יג ע"א: דהיינו בחשמ"ל שלו מתלבש בקל'י הנק' נוגה.

ועי' שער החשמ"ל פרק א': כלל העולה כי הנשמות נקראו פנימיות, והכלים שהוא הגוף נקרא חיצוניות השני, והעור הוא חיצון השני, וזה העור הוא בחי' המלכים שלא נתבררו, ונקרא קליפת נוגה, ונקרא חשמ"ל כנזכר במ"א, והוא הערלה המכסה על היסוד. והענין כי חשמ"ל גימטריא מלבוש, וכללות של העור כולו נקרא מלבוש.

²¹⁴ נמחק צפע"ח.

²¹⁵ אחד נוסף צפע"ח.

²¹⁶ עי' שער מב פרק יג: והנה הקליפות והחיצונים הם העומדין בין אר"פ אל המקיפין, פניהם אל האר"פ של המל' ואחוריהם אל אור המקיף, כי אין בהם כח להסתכל ולינק מן המקיף כי הוא גדול מהפנימי כנודע.

²¹⁷ שיינקו ממנו (נוסף צפע"ח).

שעה"כ

ונמצא כי המחבר שני מלבושיו ולובשם ביחד אינו נותן מקום לאור המקיף ליכנס תוך שני המלבושים יחד ולהקיף בין כל לבוש ולבוש, ועי"כ אין הקלי' נדחות משם²¹⁸. ונודע שאין השכחה מצויה אלא מחמת הקלי', כי הזכירה היא מצד הקדושה²¹⁹, בסוד (ברכות לב ע"ב) ואין שכחה לפני כסא כבודך²²⁰.

²²¹ וכאשר האדם לובש מלבושיו בכל פעם שלובשם צריך לזהר לקחת ב' צדי הלבוש²²² ביד ימינו בצד ימינו, ואח"כ ישאיר צד הימני ביד ימינו²²³ ואח"כ יתן צד שמאל של המלבוש ביד שמאלו דרך האחור, ואח"כ ילבש צד הימני של המלבוש ביד ימינו²²⁴, ואח"כ ילבש צד שמאלי של המלבוש ביד שמאלו. ותמיד יכוין לכלול הכל בימין, ואח"כ הימין נותנו אל השמאל. ועיין במה שיתבאר עתה בענין לבישת המנעלים.

²²⁵ ענין לבישת המנעלים כבר ידעת המחלוקת²²⁶ שיש בסדר נעילתם, ומה שתקנו הפוסקים לצאת ידי המחלוקת, הוא שילבש תחילה של ימין ולא יקשרנו, ואח"כ ינעל השמאל ויקשרנו, ואח"כ יקשור של ימין. ואם אין קשרים במנעל ינעל תחלה של ימין ואח"כ של שמאל²²⁷. והנה מה שצריך לכוין בזה הוא, כי הנה אימא עילאה²²⁸ היא המנעלת את זו"ן בניה, בסוד (דברים לב יא) כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף, ומשים אותם תוך כנפיו. והנה מן המלבוש החיצון דאימא עילאה²²⁹ הנק' חשמ"ל, כי כן חשמ"ל בנימו' מלבוש כנ"ל, וזה המלבוש הוא מלביש ומקיף את זו"ן.

- מאיר הכוונה -

²¹⁸ מן המלבושים (פע"ח).

²¹⁹ עי' ע"ח שבירה ב: או"א בחי' פב"פ הוא הו"ה דיוד"ן באבא ואה"ה דיוד"ן באמא, ושניהן גימ' רג"ל, והוא גימ' זכור, כי הזכירה בה מצד פנים. ובחי' אב"א הם אחוריים של ב' שמות הנ"ל, שהם אחוריים דהו"ה כזה, יר"ד, יר"ד ה"י, יר"ד ה"י ו"ו, יר"ד ה"י ו"ו ה"י באבא, ואחורי אמא כזה, אל"ף, אל"ף ה"י, אל"ף ה"י יר"ד, אל"ף ה"י יר"ד ה"י, אשר שניהן גי' תשכ"ח, כי השכחה מצד אחוריים, ואמנם קר"ע שט"ן גי' תשכח עם הכולל כמנין האחוריים לרמז על נפילת אחורי אבא ואמא.

ועי' שער הזווגים ו: והנה כשנצרך ב' שמות האלו יהיו גימטריא תשכ"ח, כי הנה אלו הם אחוריים העליונים כנ"ל, ומהם נעשה פנים למטה מהם. ונמצא שיש בהם בחי' בינה הנקרא ס' ובחי' תבונה הנקרא מ' סתומה, והקל"ו שכנגד בינה ותבונה נקרא מ"ס, וזהו הטעם ששר של שכחה נקרא מ"ס, כי אלו השמות שהם גימטריא תשכ"ח הם בבינה ותבונה הנקרא מ"ס²¹, ומשם יש שכחה לפי שהם אחוריים והקליפות הנקרא מ"ס אוחזין בהם. וז"ס שארד"ל (חגיגה ט ע"ב) אינו דומה שונה פרקו ק' פעמים לשונה פרקו ק"א פעמים, לפי שעד ק' פעמים יש לו שליטה כמנין מ"ס ולא יותר. ואמנם הפנים של או"א הם עולין גימטריא רג"ל כנזכר, והם גימטריא זכור, ומשם בא הזכירה שהם אותיות זכ"ר י"ה, שהם או"א הנקרא י"ה, לפי ששם אין קליפה נאחזת²¹⁹.

עי' שעה"מ ואתחנן: ומאלו השני אחוריים נמשכת השכחה לפי שאין אחיזת החיצונים אלא באחוריים שאין השכחה מצויה אלא עי' אחיזת החיצונים ועל שני בחינות אלו כתוב בתורה זכור אל תשכח.

²²⁰ עי' לעיל סוף ברכת אשר יצר ש"לפני כסא כבודך" מרמז על עולם האצילות.

²²¹ פע"ח ה ע"א.

²²² כנפי לבושן (פע"ח).

²²³ ואח"כ ישאיר כל הימני ציד ימינו נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ילבשנו וישאר כל כנף ימינו של המלבוש כל ימינו". ילבישנו - ר"ל שילביש על כתיפו הימנית (גליונות הלש"ו על הפע"ח).

²²⁴ "כל הימני של המלבוש ציד ימינו" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "תחלה ידו הימנית צבית יד ימינו של המלבוש".

²²⁵ פע"ח ה ע"ב.

²²⁶ שבת סא ע"א.

²²⁷ תוס' שם.

²²⁸ "אימא עילאה" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "לעולם בינה".

²²⁹ דאימא עילאה נמחק צפע"ח ובמקומו איתא בינה.

שעה"כ

ואל תטעה ותחשוב כי זהו האור המקיף דז"א, כי אע"פ שאור המקיף שלו הוא מן הבינה, עכ"ז הוא בחינת אור אחר. אך זה שאנו עוסקים בו, הוא בחי' החיצונית והלבוש דאימא²³⁰ המלביש את ז"א בבחינת לבוש בלבד ולא בבחי' אור מקיף²³¹.

וטעם הלבוש הזה הוא לסיבת מה שנודע לך, כי אין כח בחיצונים להתאחו אלא בזו"ן בלבד, אבל לא באימא שהיא למעלה מזו"ן. ולכן כדי שלא יוכלו החיצונים להתאחו בהם, הנה אימא מגינה עליהם ומפסקת בינם לבין החיצונים ע"י זה החשמל המכסה עליהם, אשר אורו מועט מאד מן אור זו"ן²³², אמנם לסיבת היותו נמשך מן אימא עילאה, אע"פ שאורו ממועט אינם יכולים להתאחו בו החיצונים כנו'.

וגם לסיבה אחרת, כי עביות זה החשמל מפסיק ואינם יכולים להתאחו בהם, כי הנה מושב הקליפות הוא בין האור הפנימי לאור המקיף, לפי²³³ שכבר ביארתי לך (ע"ח שער דרושי אבי"ע פרק ג) איך אריך מלביש לעתיק²³⁴, ואו"א מלבישין לא"א²³⁵, וזו"ן מלבישין לאו"א, ונמצא כי בבחי' אור הפנימי, הנה אור פנימי דעתיק הוא יותר פנימי מכולם, ואור פנימי דנוקבא דז"א הוא יותר חיצון מכולם. האמנם בבחי' האורות המקיפין הוא להפך, כי אור המקיף נוק' דז"א הוא יותר סמוך וקרוב אל האור הפנימי של נוקבא עצמה, ועליו מקיף אור דז"א כו', עד שנמצא כי המקיף דעתיק הוא חיצון מכולם, ומקיף על כולם, וכולם הם בתוכו מוקפים ממנו. וטעם הדבר הוא לפי שכיון שאור מקיף של עתיק הוא גדול מכולם, ולכן אין כח בשום אור אחר לסובלו בתוכו ולהלבישו, ולכן נשאר חוץ מכולם. וכן עדי"ו בשאר אורות המקיפין, כי הגדול מחבירו עומד חוץ ממנו ומקיפו²³⁶.

- מאיר הכוונה -

²³⁰ החיצונית והלבוש דאימא" נמחק צפע"ח, וצמקומו איתא "לבוש עור חיצונית של הבינה". ע"י ע"ח שער לרושי אבי"ע פרק ד' (לש"ו).

²³¹ ז"ל הע"ח המובא בלש"ו בליקוטי נוסחאות: ונבאר ענין החשמל וקליפת נוגה הנזכר פ' ויקהל (רג ע"ב). הנה כמו שג' גופות דבינה נכנסו תוך ז"א כנודע, כן גוף חיצון מכולם שהוא העור נשאר בחוץ סביב עור דז"א. והענין, כי תוך כלי הבשר דז"א נכנס כלי הבשר דנה"י דאמא ובתוכו נפש פנימי דז"א, ואח"כ תוך כלי ב' שהוא גידין דז"א נכנס כלי ב' דגידין דאמא ובתוכם הרוח פנימי דז"א, ואח"כ יש כלי ג'²³¹ דעצמות ז"א ובתוכם כלי ג' דעצמות דאמא, ובתוכם נשמה פנימית דז"א. נשאר עתה עור דבינה שהיה מהראוי שיכנס ג"כ תוך כלי העור דז"א ע"ד השאר, אכן לא כן היה, אלא נשאר מבחוץ ע"ג העור דז"א עצמו, ונשארו בבחי' עור ע"ג, עור ומבחוץ לכולם הם הצלמים שהם אורות מקיפים דיושר דז"א שהם הלבושים שלו כנ"ל. והקליפה כבר נתבאר לעיל שהם בין הלבושים והאור המקיף דיושר ובין עור דז"א, וע"כ הושם עור בינה מחוץ לעור ז"א כדי שלא יוכלו הקליפות אשר שם לינק מז"א כי עור הבינה מפסיק, והוא בחי' החשמל והלבוש כנזכר אצלנו שנעשה לזו"ן²³¹ מבינה בסוד (דברים לב יא) כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף, ואין זה מכלל הלבושים ממש רק הם בחי' עור ממש. ובזה העור נאחזת הקליפה הדקה שבכולם הנקרא קליפת נגה, יען בפנימיותו יש נגה ואור רפ"ח ניצוצין של המלכים שנשארו לברר, וזו הקליפה היא רוצה לדבק בז"א או בנוקבא וזה החשמל משמרן. וכאשר העונות גורמין, אז החשמל מסתלק ונשאר עור ז"א לבדו, ויש בו ניצוץ קדושה בפנימותו והוא ו' שבתוך עור, והעור עצמו נשאר רע שהוא קליפת נוגה, והיא יונקת משם. וכשמשיע ז"א בנוקבא, יונק' קליפה ההיא ונאחזת בעור יסוד של הנוקבא, ואז מושכת אליה טפת יסוד דכורא ומוציאתו לחוץ בסוד פולטת ש"ז, והבן זה מאד. וז"ש פרשה תרומה (קמ"ד ויקהל רג ע"ב) ובהאי נגה מפתי סט"א לחוה, כי נדבק בה בסוד ערלה שהוא רע שבעור הה'²³¹ שהוא נוקבא הנקרא ה', ויונקת מטפה קדושה.

²³² ז"ל ע"ח שער המוחין פרק יא: אמנם דרך כלל היא כך, כי ג' כלים עצמן דז"א נקרא חיצוניות, ומהם נעשו העולמות והמלאכים, ומהאורות דז"א שהם נר"ן נעשו הנשמות ונקרא פנימיות, ומהג' כלים דאמא ומהג' מיני מוחין שבתוכם נעשו הלבושים דנר"ן של הנשמה הפנימית. והענין, כי ודאי שהנשמות דז"א גדולים מכלים דאמא, אך כלים דאמא הם יותר גדולים מכלים דז"א.
²³³ כמ"ס (פע"ח).

²³⁴ ע"י כללים ח"ב סח ע"ג שעל אף שאו"א הם קצרי קומה היינו שרק מתפשטים עד טבור דא"א, אמנם לצורך זו"ן הם מתפשטים עד סוף א"א.

²³⁵ ע"י פע"ח תפילין פרק ד' עו סוף ע"ב (גלינות הלש"ו על פע"ח).

²³⁶ נמלא לפי זה כי א"פ וא"מ לנוקבא דז"ל היא המלכצת ומכסה על כולם בין צבחי הפנימיות ובין צבחי המקיף סנוסף צפע"ח).

שעה"כ

ונחזור עתה לעניינינו. כי הנה הקלי' הם עומדים באמצע בין אור המקיף לאור הפנימי, פניהם אל נוכח אור הפנימי²³⁷, ואחוריהם אל האור המקיף, לפי שאין בהם כח להסתכל ולהתאחז²³⁸ באור המקיף. ונמצא כי מקום הקלי' הוא ממש באמצע בין אור פנימי דנוקבא דז"א לבין אור מקיף שלה עצמה. ולכן אע"פ שאמרנו שהקלי' נאחזים בנוק' דז"א וגם בז"א עצמו, הנה אינם יונקים מז"א עצמו אלא באמצעות נוקבא, לפי שהיא קרובה אל החיצונים יותר מז"א.

ובזה נבין טעם אל האמור לעיל, כי אם האור מקיף דעתיק היה מקומו כאן אצל אור פנימי דנוק' דז"א, היו הקלי' קרובים אל האור הגדול ההוא, ולכן הונח שם האור המקיף היותר קטן הערך שבכולם שהוא אור מקיף נוק' דז"א כדי שהחיצונים והקלי' יהיו נתונים באמצע בין אור פנימי הקטן שבכולם ובין אור מקיף הקטן שבכולם, ושאר האור המקיף והפנימים היותר גדולים התרחקו מן הקלי', כל אחד כפי ערך גדלותו כך ערך התרחקותו מהם. עד שתמצא נוק' דז"א מלבשת ומכסה על כל האורות כולם, הן בבחינת האור פנימי הן בבחי' אור מקיף.

ונחזור עתה אל הדרוש הנז"ל, כי הנה אנו יראים מן החיצונים פן יתאחזו ויקחו מאור פנימי דנוק' דז"א להיותה סמוכה אצלם כנוז', ולכן בהכרח אימא עילאה הסתירה²³⁹ בסתר כנפיה היא החשמ"ל הנז'. ועניינו הוא במה שנודע כי הנה"י דאימא מתפשטים תוך המוחים דז"א ברישיה²⁴⁰. ואמנם הלבוש היותר חיצוני מכל (ב ע"ד) לבושי נה"י הנז', אינו נכנס תוך רישא דז"א, ונשאר²⁴¹ מבחוץ דיוזין, ומלביש וסובב אותם, וז"ס החשמ"ל דאימא עילאה²⁴², אשר ע"י אין הקלי' יונקת מן האור פנימי דז"א מפני רוב עביות החשמל הזה המפסיק ביניהם.

באופן כי רוב הזכות והדקות או רוב העביות והגסות²⁴⁴ מונע את הקלי' להתאחז, כי אינם יכולים לקחת אלא מן האור הבינוני. כי הנה מן האור המקיף של הנקבה אינם יכולים לקבל מרוב זכותו, ומן החשמל של הבינה ג"כ מרוב עביותו. האמנם כאשר ח"ו האם מסתלקת מעל הבנים²⁴⁵ ומתגלים זו"ן²⁴⁶, אז החיצונים יכולים לינק מן האור הפנימי שלהם שהוא אור בינוני²⁴⁷.

- מאיר הכוונה -

²³⁷ ליינק משם (נוסף צפע"ח).

²³⁸ וליינק (פע"ח).

²³⁹ הלציקה (פע"ח).

²⁴⁰ "הנה"י דאימא מתפשטים תוך המוחים דז"א צריקיה" נמחק צפע"ח, וצמקומו איתא "הנה"י דאימא הכלים שלהם הם המלציקין את המוחין דז"א וכנסין תוך רישא דז"א".

²⁴¹ כנגדו (נוסף צפע"ח).

²⁴² "דאימא עילאה" נמחק צפע"ח, וצמקומו איתא "העליון של הבינה".

²⁴³ ועי' דע"ה ח"א סא ע"ג: החשמל העליון שאמרנו, הנה הוא העור דהנה"י דהבינה דאצילות אשר היא מלביש ומקיף על העור דהז"א ומלכות נוקבא, שהוא החשמל והקליפת נוגה דהז"א והנוק' עצמן.

²⁴⁴ נמחק צפע"ח.

²⁴⁵ נשאלו ערומים ח"ו (פע"ח).

²⁴⁶ עי' שער מאמרי רשב"י ט ע"ג: עאלת את ס' אמרה קמיה רבון עלמין ניחא קמך למברא בי עלמא דאית בי סמיכ' לנפלין דכתיב סומך ה' לכל הנפלים כו'. הנה בינה יש לה שתי בחינות אם בחי' ס' סתומה והיא כד יתבא רביעה על בנין ואז מתפשט עד הוד ואם בחינת ס' בהעלותה בחכמה ונגזת החכמה בתוכה ואז לא יתבא על בנין ובזמן הגלות מסתלקת האם מעל הבנים בעו"ה והבנים נופלים ובעלותה למעלה בחכמה בסוד ס' משם משפעת אור לבנים וסומכת אותם בגלות ואלו לא היה לבינה בחינה זו להתעלות להיות היכל לחכמה לא היה תקומה ח"ו לבני' העליו' בנופלים בגלות ולא היה להם סמך והכונה היא כי אילו הי'

ועי' פע"ח ק"ש פרק יח: ועוד, בינה אתפשטותא דילה עד הוד דיליה, וצריך לידע שיש לבינה בחינת ס', שהיא מסתלקת מעל בנין, ואז יש להם זיווג למעלה בין או"א. ויש לה בחי' ס' סתומה,

שעה"כ

והנה החשמל הזה הוא מלביש וסובב אותם מבהוץ מכל סביבותיהם ואפי' מתחת רגליהם, והבחי' המקפת אותם מצדדיהם נק' מלבושים, והבחי' הסובבת מלמטה מתחת רגליהם נק' מנעלים. ולכן כאשר תלבש מלבושך תכוין אל הבחי' הראשונה, וכשתנעול מנעליך תכוין אל הבחי' הב' ²⁴⁸.

ונבאר עתה ענין המחלוקת הנז'ל, כי הנה ימין ושמאל הם בחי' הזכר והנקבה ²⁴⁹, ובהיות אימא מלבשת בניה זו"ן על ידי החשמל הנז', יש ספק בדבר אם ²⁵⁰ בתחי' מתפשטת בז"א ואחר כך מתפשטת בנוק', וא"כ נמצא כי מנעל ימין שהוא הזכר ינעול תחילה. או אם נאמר כיון שעיקר תועלת ²⁵¹ הנעילה הזאת היא לצורך הנקבה שהיא קרובה אל הקלי' כנז"ל, ועיקר היראה אינו אלא כדי שלא ינקו ממנה ולא מן הז"א עצמו, אי"כ ראוי לנעול תחילה מנעל השמאל ²⁵². ולכן תקנו תקנה זו שינעול תחילה הימין ולא יקשרנו כו' כנז"ל, ובוזה יתקיימו שני הדברים הנז'. ונמצא שהכונה שתכוין בעת נעילת המנעלים היא שאימא היא הנועלת את בניה זו"ן כנז', ותכוין ג"כ אל סיבת צורך תיקון הזה למה היה כנ"ל.

גם תכוין כי אלו המנעלים שנעשים מחשמל דאימא כנ"ל הוא מבחי' נו"ה דאימא. וכבר ידעת כי ג' שמות של אהיה יש באימא, א' דיודין כג"ר, וא' דאלפין כג' אמצעיותו, דההין כג' אחרונות, והרי איך נעל עם הכולל גי' אהיה דמילוי ההין ותכוין לזה.

- מאיר הכוונה -

כאשר יתבאר, ורביעא על בנין, וראשה נגד דרועין דאבא, ואז אין זיוג. ואם היא מסתלקת ע"י עון, ע"ז נאמר לא תקח האם על הבנים, וזהו גילוי ערותה, כשהיא רביעא נכנס יסוד ערותה תוך ז"א, והיא מכוסה. וכשמסתלקת, פתחה פתוח ומגולה ערותה, ואז דינין מתערין, ואז אין הזיוג להנחיל עטרין. וכשהיא מתפשטת כשם שהמלכות הוא י' דילה, כן הת"ת ד' שבבינה כוללים עד הוד דיליה, דהיא ס' היינו ד' דילה, ואז נעשין מוחין, והוא סותם את פתחה, וע"כ עד הוד אתפשטת, דהיינו מדת ד' דילה, ומכה אור הבינה הה' דילה בה' ²⁴⁷ והכל בלמענות הנוק' כנ"ל כי היא היותר קרובה להם (פע"ח).

²⁴⁸ עי' לקמן (&): נודע אצלנו בסוד החשמל בענין נעילת המנעלים בברכת שעשה לי כל צרכי כי הקלי' נתונות בין אור פנימי לאוה"מ. וז"ל הסידור בברכת שעשה לי כל צרכי: יכוין בברכה זו להמשיך התפשטות החשמל הנ"ל שנמשך לזו"ן בחי' מלבוש בברכת מלביש ערומים הנ"ל עתה יכוין להמשיכו שיתפשט גם עד מתחת רגלי זו"ן לבחי' מנעלים שכל נע"ל בגימ' אהיה, דהה"ן כדי להפסיק בזה בין אור פנימי דיושר דזו"ן לחיצוני' [חיצונים היינו קלי'?] וגם כדי שלא יתפשט עצמו אור דפרצוף האצילות למטה לבי, ע אלא דרך המשכה הנז' שתחת רגלי זו"ן יתפשט הארת אור די, ס דכל פרצופי האצילות להחתם בב"ע.

וצ"ע גדול שהרי בסידור מכוונים אה"ה דהה"ן בעשה לי כל צרכי, ולא מכוונים אה"ה במלביש ערומים, וצ"ע גדול מאד שלא מוזכר האזהרה במלביש ערומים שזה לא מקיף אלא זה חשמל דאימא.

ונ"ל שבמלביש ערומים כלול הכתנות אור, ולכן מברכים ביוה"כ, וזה הכוונה בל"מ דצלם, אבל מנעלים הם רק כתנות עור, (עי' נהר שלום כב ע"ד - ועשה מלבוש לנפשו מחשמל דיסוד דנוק' דעשה הנקרא ג"ע התחתון וזה המלבוש נקרא כתנות אור ועל המלבוש הנזכר עשה לו עוד מלבוש אחר מקליפת נוגה ונקרא כתנות עור משכא דחויא, וצ"ע אם יש מלביש ערומים על כתנות עור ואור, ויש כתנות אור ביוה"כ).

²⁴⁹ עי' ז"ח (&): דף סג ע"ב ובדפוס ווינציאה לה ע"ב ר' נחמיה פתח ספר הבהיר מז ע"א במאמר נעשה אדם. סימן לח שבע צורות קדושות יש לו להקב"ה וכולן כנגדן באדם שנא' בצלם אלקים ברא אותו זכר ונקבה ברא אותם. ואלו הן שוק ימין ושמאל. יד ימין ושמאל. גוף וברית הרי שש. והא אמרה שבע. שבע הוי באשתו והוי לבשר אחד מלה"ד למלך שעלה בלבו ליטע בגנו ט' אילנין זכרים והיו כלם דקלים אמר כשיהיו כלם מין אחד א"א להתקיים מה עשה נטע אתרוג ביניהם ²⁵⁰ כי ודלוי הוא (פע"ח).

²⁵¹ כוונת (פע"ח).

²⁵² עי' גמ' שבת סא ע"א: אמר רבי יוחנן כתפילין כך מנעלין מה תפילין בשמאל אף מנעלין בשמאל מיתבי כשהוא נועל נועל של ימין ואחר כך נועל של שמאל.

שעה"כ

עוד אעירך בענין הנעל הזה, כי הנה²⁵³ הוא בחינת המסך ההוא שנת' אצלינו שמפסיק בין עולם האצילות ובין עולם הבריאה²⁵⁴. וכבר ידעת כי כל פרצופי עולם האצילות הם מלובשים זה בתוך זה כנ"ל, כי עתיק מלובש תוך א"א כו', והנה דרך זה המסך מאירין הפרצופין דאצילות למטה בבריאה, כי יוצא האור דרך רגלי עתיק ועובר דרך רגלי אריך כו', עד שמאירים רגלי זו"ג, ועוברת הארתם דרך המסך הנוז', ועי"ז נחתמים כל אורות האצילות ונחקקים למטה בבריאה, כל הי"ס דבריאה כדמיון הי"ס דאצילות, ואותם הי"ס דבריאה נקרא חותם של הי"ס דאצילות כמבואר אצלינו בשער שמות ספיי²⁵⁵ וע"ש. וכמו שיוצא ועובר אור הרגלים ממש דרך המסך ההוא, גם כל אורות שיעור קומת הפרצוף שלו עובר ויוצא דרך הרגלים, ועובר ויוצא דרך המסך אל הבריאה. וכן עד"ז מבריאה ליצירה, ומיצירה לעשיה כגודע. ונלעד²⁵⁶ כי לסיבת החשמל הזה דאימא אמרו בתיקונים (כד ע"א) דאימא עילאה מקננא בכורסיא והבן זה.

²⁵⁷ בברכת המעביר שינה כו' תכוין הפך ממה שית' בכונת ברכת המפיל כו' (דרושי הלילה דרוש ו), וכל הפרטים ההם הם עתה בהפך, וע"ש ומשם תבין כאן.

ועתה נבאר ענין המאה ברכות²⁵⁸ שתיקן דוד המלך ע"ה לברך בכל יום²⁵⁹, והוא להתברך ז"א מן הברכה העליונה שהיא (אמו) אימא עילאה²⁶⁰, ק' ברכאן בכל יום²⁶²²⁶¹.

- מאיר הכוונה -

²⁵³ זה הנעל (נוסף צפנ"ח).

²⁵⁴ עי' שער מב פרק יג: ונודע כי אור העובר דרך מסך אינו עצמות האור הראשון רק תולדתו, וע"כ נקרא משם ואילך בשם בריאה חדשה ואיננו מכלל עולם אצילות וזהו ההפרש שביניהן

²⁵⁵ עי' ע"ח שער מד פרק א: ואח"כ מאלו הי"ס דאצילות האירו והוציאו ניצוצין והם סוד החותם, והם נקרא י"ס דבריאה [זה היה קודם החטא אבל אחר החטא ירדו המלכיות שלהם עצמן כמ"ש לקמן ע"ב (לש"ו)]. וגם בעולם הבריאה יש בו י"ס הנחלקות לא"א ואו"א וזו"ג דבריאה ע"ד הנ"ל באצילות, רק שאלו הם חותם דאצילות אשר נתפשט ממנו. אח"כ מכח אלו י"ס דבריאה האירו והוציאו ניצוצין והם הנקרא י"ס דיצירה, והם בחינת חותם ב' הנחתם מבריאה המתפשט ממנו. וגם הי"ס אלו נחלקין לא"א ואו"א וזו"ג דיצירה ע"ד הנ"ל. ואח"כ מכח אלו הי"ס דיצירה נחתמו י"ס דעשיה, והם חותם לאותן של יצירה, וגם בזה יש א"א ואו"א וזו"ג דעשיה ע"ד הנ"ל. והנה כל ספירה אלו הנ"ל כולם הם אלהות אחדות גמור מתחלת י"ס דאצילות עד סוף י"ס דעשיה.

²⁵⁶ נמחק צפנ"ח.

²⁵⁷ פנ"ח יג ע"ג.

²⁵⁸ עי' זהר ח"א עו ע"ב: כד בעיא (נפש) לנחתא להאי עלמא אומי לה קודשא בריך הוא למיטר פקודי אורייתא ולמעבד רעותיה ומסר לה מאה מפתחאן דברכאן דכל יומא לאשלמא לדרגין עלאין כחושבן ל"ך דהא כלהו אתמסר לה בגין לאתקנא בהו לגנתא ולמפלח לה ולנטרא לה מארצך דא גנתא עדן (ומולדתך דא גופא דאתקרי אילנא דחיי דאיהו תריסר שבטין עלאין ומבית אביך דא שכנתא אביך דא קודשא בריך הוא שנאמר (משלי כח כד) גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע וגו' ואין אביו אלא קודשא בריך הוא ואין אמו אלא כנסת ישראל אל הארץ אשר אראך דא איהו האי עלמא) (נ"א ומולדתך דא אילנא דחיי ומבית אביך תריסר תחומין שבטין עלאין אל הארץ אשר אראך דא איהו האי עלמא)

תרגום: כשרוצה (הנפש) לרדת לעולם הזה, משיביע אותה הקדוש ברוך הוא לשמור את מצוות התורה ולעשות רצונו, ומוסר לה מאה מפתחות של ברכות של כל יום להשלים את הדרגות העליונות כחשבון ל"ך ל"ך. שהרי כולם נמסרו לה כדי לתקן בהם את הגן ולעבדה ולשמרה. "מארצך", זה גן העדן. "ומולדתך" זה הגוף, שנקרא עץ החיים, שהוא י"ב שבטים עליונים. "ומבית אביך", זו השכינה. "אביך" זה הקדוש ברוך הוא, שנאמר "גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע וגו'". ואין אביו אלא הקדוש ברוך הוא, ואין אמו אלא כנסת ישראל. "אל הארץ אשר אראך", זה הוא העולם הזה. (ס"א "ומולדתך" זה עץ החיים, "ומבית אביך" י"ב תחומים, שבטים עליונים, "אל הארץ אשר אראך" זהו העולם הזה).

²⁵⁹ במדר רבה קרח כא תנחומא שם יב (לש"ו על פנ"ח).

²⁶⁰ עי' תיקו"ז: ומתברכין בשבע ברכאן מסטרא דאימא עלאה דאיהי ברכה.

דע"ה ח"ב נה ע"ב אמצע@
הקדו"ש כז ע"ד עליון

שעה"כ

ובדרוש שישה בני לאה מי הם²⁶³, ביארנו ענין מאה ברכות אלו²⁶⁴, ע"ש. ופה נבארם דרך כללות.

וענינם הוא במה שהודעתך איך נה"י דאימא עילאה מתפשטים תוך ז"א. והנה אימא עילאה נק' הוי"ה דס"ג כנודע (&), והנה יסוד²⁶⁵ שלה מכסה על החסידים המתפשטים עד החזה דז"א כנודע²⁶⁶ (ע"ח לידת המוחין פרק ג), ובחי' מקום המכוסה הוא ס"ג²⁶⁷. ואח"כ מן החזה ולמטה מתגלים²⁶⁸ החסידים שבה כנודע²⁶⁹ (שס), ושם במקום הגילוי הוא מילוי הוי"ת ס"ג שהוא ל"ז²⁷⁰. ואם תחבר ס"ג ול"ז יהיו מאה, והם מספר מאה אורות וברכות הנתנים אל זעיר אנפין מאימא.

- מאיר הכוונה -

²⁶¹ והוא להתכרך ז"א מן הזכרה העליונה שהיא (אמו) אימא עילאה²⁶⁶, ק' זכראן ככל יוס" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "תחלה כריך להמשיך ק' זכרות אלו מאמא עילאה לזעיר²⁶¹ כי מן הזכרה העליונה שהיא אימא עילאה²⁶⁶ מתפשטים זו הק' זכרות והם בחי' נה"י לאמא הנכנסים בזעיר זכחי' מוחין והם בחי' זכרות ממך וגם זה מלשון זכריים כי זכרי אמא שהם נה"י הם מתפשטין בו".

²⁶² עי' עולת תמיד טו ע"ב.

²⁶³ עי' פע"ח סוכות ד שמביא, עי' שעה"פ ויצא: ענין בני לאה, שהיו ששה זכרים ואחת נקבה. כבר נתבאר לעיל בפסוק ויאהב יעקב את רחל. ועוד נבארם בע"ה, הנה הודעתך, כי לאה עומדת באחורי ז"א, ויוצאת מן הארת היסוד דאימא, המלוּבש תוך ז"א, ומסתיים עד מקום החזה. ולכך גם לאה היוצאת מכח היסוד הנזכר, נגמר קומתה עד מקום החזה. ונמצא שיש לה שיעור קומה בשש ספירות ושליש, שהם, כח"ב דעת גדולה גבורה ושליש עליון דת"ת דז"א. וכל ספירה היא כלולה מ"ס כנודע, הרי הם בגימטריא ס"ג.

ובזה תבין, למה ההוי"ה דס"ג היא באימא, לפי שקומת ז"א הוא מאה אמות, בסוד אדה"ר שנתמעט עד מאה אמות, כמשה ותשת עלי כפכה. והוא, כי הלא יש בו י"ס, כל א' כלולה מעשר הרי מאה. אבל אימא עילאה, הנה"י שבה בלבד, הם המתלבשות תוך ז"א כנודע, ואלו הנה"י גם הם מתפשטות בבחי' מאה כמוהו. וז"ס הוי"ה דס"ג שבאימא, עם מלוי שלה בפני עצמו שהם ל"ז, יהיה הכל מאה.

וסוד הענין הוא, כי אימא נחלקת לב' בחי', האחת היא במקום הכסוי, שהוא מרישא דזעיר עד החזה, שבו נשלם היסוד שלה, המלביש את האורות בתוכו כנודע, ומקום זה הוא שיעור ששה ספירות ושליש, והוא בחי' ס"ג דאימא כנזכר. השנית היא מן החזה ולמטה כי שם אורות אימא מתגלים, ושם הוא בחי' המלוי דס"ג שהוא ל"ז. לפי שלמעלה הוא בחי' אימא עצמה, אבל למטה מן החזה, אין אימא עצמה מתפשטת, אלא המלוי שבתוכה, שהם החסידים שהיו נעלמים תוך היסוד שבה, הממלאים חלל היסוד שבה, ואותו המלוי יצא לחוץ, בבחי' ההבל היוצא מפי היסוד שלה לחוץ. ולכן תראה, כי מלבד שהוא בחי' מלוי, להורות כי אין העצמות, אלא מה שהוא בתוכו. גם נתוסף, כי המלוי הזה הוא בגימטריא הבל, להורות על זה:

עוד הוראה שלישית, כי גם מספר ל"ז יורה על התפשטות המלוי הזה, בשני שלישי הת"ת ובנה"י, כל אחד כלול מעשר, הם ל"ז, ע"ד מה שנתבאר בס"ג. וכנגדם ילדה ששה בנים, שהם כנגד הששים. ובאחרונה ילדה בת, כנגד הג', שלישי דת"ת, כי שם מלוּבשת עטרת היסוד דאימא, שהיא נקבה:

²⁶⁴ "ביארנו ענין מאה ברכות אלו" נמחק בפע"ח.

²⁶⁵ ביאורים ח"א מג ע"א אות ט'

²⁶⁶ "והנה יסוד שלה מכסה על החסידים המתפשטים עד החזה לז"א כנודע ובחי' מקום המכוסה הוא ס"ג" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "והיא מתפשטת שם בז"א עד שלישי העליון דת"ת שהוא בחזה לז"א שהם ו' ספירות ושליש שהם כחז"ד ח"ג ושליש הת"ת הוא שם ס"ג וכל זה הוא מקום הסתום".

²⁶⁷ עי' תיקור"ז כח ע"ב שמא סתים דאיהו יו"ד ה"י וא"ו ה"י.

²⁶⁸ יולאים ומתגלים (פע"ח).

²⁶⁹ מן היסוד לאמא מן החזה לזעיר ולמטה והם ז' שלישי הת"ת ונה"י לזעיר (פע"ח).

²⁷⁰ עי' שער יט פרק ב מ"ת: והנה, מה שנכנס תחלה באלו הכלים להחיות אינם הג' שמות בעצמן, רק המילוי שלהן נכנסין תחלה, שהם מזדרגות השפלות מן השמות עצמן, כמ"ש בדרוש הפ"ח ניצוצין. והנה, מספר המלוּיין לבדם של אלו השמות אחר שנסיר מהם שמות הפשוטין הם אלו: מילוי ע"ב, כשתסיר הפשוט שהוא גימ' כ"ו, נשאר מ"ו. ומילוי ס"ג על דרך הנ"ל הוא ל"ז.

שעה"כ

עוד ירצה עם האמור, כי כללות ק' ברכות שרשם הוא ס"ג, ומילוי שלו בלתי אותיותיו הפשוטות שהוא בגי' ל"ז. והנה ס"ג ול"ז הם ק' ברכאן, וכשמתחברין בשם אדני²⁷¹, אז היא ג"כ בסוד ק' ברכות בזה האופן הוא, כי תצייר²⁷² א' של אדני בציור יוי, וגם תצייר אות נ' של אדני בציור ינ כזה²⁷³, הר יוי די ני²⁷⁴, וציור הזה עולה בגי' ק'.

{ג ע"א}

דרושי כוונת הברכות

²⁷⁵הקדמה אחת רבת התועלת לידיעת ההפרש בין כוונת ברכת המצות ובין כוונת ברכת הנהנין, חוץ מ"ח ברכות העמידה²⁷⁶. הנה ברכת המצות והנהנין יש להם כוונה א' בפני עצמה, חוץ מ"ח ברכות העמידה. וזו היא כוונת ברכת הנהנין והמצות²⁷⁷: במלת ברוך תכוין אל ההוא שביל דקיק²⁷⁸ המחבר חכמה עם בינה, וע"י אנו מורידין שפע אל ז"א כדי שיוכל לעלות למעלה²⁸⁰. וביאור ענין זה הוא כי שני מיני שפע הם²⁸¹: הא', הוא לקבל בתחלה בחי' שפע,

- מאיר הכוונה -

271

ביאורים ח' אמג ע"א אות ט' וע"ג אות כג

ע"י תיקו"ז (קנד ע"א): ברי אית פקודין דתליין ברגלין דאתמר בהון ורגליהם רגל ישרה על ארבעת רבעיהם בלכתם ילכו דא אדני' דעליה אתמר צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו ואינון מאת אדנים למאת הככר דנחתין למאה ברכאן ודא ק' מן צדקה דאיהי צלותא צ' תשעים אמנים ד' ארבע קדושות ק' מאה ברכות ה' חמשה חומשי תורה והאי צדקה איהי אימא עלאה צדק אימא תתאה דאתמר בה צדק לפניו יהלך צדק יקראהו לרגלו דא דינא ודא רחמי צדק אימא תתאה צדקה אימא עלאה

²⁷² "עוד ירצה עם האמור, כי כללות ק' ברכות שרשם הוא ס"ג, ומילוי שלו בלתי אותיותיו הפשוטות שהוא בגי' ל"ז. והנה ס"ג ול"ז הם ק' ברכאן, וכשמתחברין בשם אדני, אז היא ג"כ בסוד ק' ברכות בזה האופן הוא, כי תצייר" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "ואח"כ כריך להמשיכם גם כן אל המלכות הנקראת אדני' ותכוין לצייר גם זה באופן זה כי אות".

²⁷³ כי הי' יושבת קוץ על ראש הג' נוסף בפע"ח.

²⁷⁴ נדצ"ל יוי ד ינ י.

²⁷⁵ פע"ח י ע"ג.

²⁷⁶ והוא כי בכלל המשכת השפע מלמעלה למטה חוץ מח"י ברכות העמידה שהם להעלות מ"ן מלמטה למעלה וכל זה נזכר בזה פר' עקב דף ר"ע ומכאן תבין המאמר ההוא ואף על פי שבמקצת המלות אבאר לך איזה כוונת בסיום הברכות זכור ואל תשכח כוונת ראשית הברכות כמ"ס לך כאן (נוסף בפע"ח).

²⁷⁷ וז"ל הרש"ש (רחבונות הנהר כ ע"ג): והענין הוא כי בעלות ברכת האדם בכוונה יורד מן הכתר עליון שהוא השורש עליון דכתר הטיפה הנעלמה לחכמה שהוא עתיק.

- כלומר משורש עליון שבכתר עליון שהוא בחי' פנימיות כתר שעל גבי חב"ד שבכתר (פתח עיניים ב ע"א), אמנם הרב אמר שזה מלכות דעקודים, ועי' גר"א ביהל אור ח"ב טז ע"ד ז"ל: רעותא עילאה לעילא לעילא - הוא מלכות עקודים אחר התנוצצות ז"ת דילה ונעשה רדל"א, ע"כ.

²⁷⁸ שהוא יסוד לחכמה (נוסף בפע"ח).

²⁷⁹ ע"י זהר ח"א יג ע"ב: פרשתא קדמאה (שמות יג ב) קדש לי כל בכור דא י דאיהי קדש בוכרא דכל קודשין עלאין פטר כל רחם בההוא שביל דקיק דנחת מן יו"ד דאיהו אפתח רחמא למעבד פירין ואיבין כדקא יאות ואיהו קדש עלאה

תרגום: פרשה ראשונה "קדש לי כל בכור", זו י' שהיא קדוש, הבכור של כל הקדושים העליונים. "פטר כל רחם", בשביל הדק ההוא שיוורד מיו"ד, שהוא פותח את רחמה לעשות פירות כראוי, והוא קדוש עליון.

²⁸⁰ וענין עליה זו הוא כלל גדול בכל מיני העבודות והתפלות להשפיע צ' מיני שפע (נוסף בפע"ח).

²⁸¹ ע"י ע"ח שער כג פרק ו: והנה בכל פעם שרוצין להמשיך להם מוחין, צריך שתחלה יזדווג או"א, ומשם ימשכו המוחין לזו"ן. אמנם בזווג ההוא צריך שיעלו זו"ן מ"ן²⁸¹, וענין העלאתן מ"ן הוא המוח שלהם, שהם בחי' נשמה הפנימים שלהם.

שעה"כ

לשיהיו ראויים ומוכנים לעלות. ואחר שכבר עלו, אז הם מקבלים שפע האמיתי הנכון והנאות להם. ולכן בתחילה צריך להוריד שפע עליון ע"י²⁸² ברוך הנז' אל אתה שהוא החסד²⁸⁴²⁸³, ואח"כ אל הויה שהוא הת"ת, ואח"כ אל אלהינו שהוא הגבורה, וע"י זה השפע יכולים²⁸⁵ לעלות אל הבינה, ואז בעלותם אל הבינה נק' הוא מלך, כי אין מלך בלתי חיילות אשר הוא מולך עליהם²⁸⁶, וגם היא נק' העולם²⁸⁷. ואז לוקחים²⁸⁸ השפע האמיתי הראוי להם, וזהו אשר קדשנו כו', פי' אשר הוא בבינה²⁸⁹, וקדשנו בת"ת, במצותיו הם נז"ה, וצונו יסוד. ואח"כ תשלום הברכה כמו פרי העץ או בורא פרי הגפן וכיוצא²⁹⁰, הכל הוא במלכות. וענין הנז' להשפיע שני מיני שפע הוא צודק בכל התפילות והעבודות וזכור ואל תשכח.

עוד ירצה יותר באורך כי כונת ברכת הנהנין וברכת המצות, כולם הם מלמעלה למטה, כדי להמשיך השפע. חוץ מן י"ח ברכות אלו דעמידה, שהם כדי להעלות ממטה למעלה, כנז' זה באר היטב בפ' עקב בר"מ וע"ש²⁹¹.

- מאיר הכוונה -

והנה קודם שיעלו בסוד מ"ן צריכין לקבל הארה מלמעלה²⁸¹, וא"א לקבלם אם לא ע"י זווג אר"א²⁸¹, ופי' הדבר כמ"ש, שב' זווגים יש באר"א²⁸¹: א', זווגם הוא בסוד חיצוניתה, והוא תמיד להחיות העולמות חיות מוכרח לצורך עצמן, ואם זה הזווג יתבטל אפילו רגע א' יתבטלו כל העולמות ח"ו. והב', הוא בסוד הפנימיות והוא לתת מוחין לז"א ונוק', כדי שהם יולידו נשמות בעולם שהוא פנימיות העולמות כנודע, וזה אינו תדיר. והנה זווג א' התדיר א"צ שיעלו זר"נ בסוד מ"ן, אמנם ההוא רוחא דשביק אבא באמא בביאה ראשונה²⁸¹, אשר ההוא רוחא שורש זר"נ וכל שאר הנשמות הנמשכין מזווג אר"א, וההוא רוחא מספיק אז למ"ן. אך הזווג הב', הוא לצורך מוחין, שהוא לצורך זווג זר"נ להוליד נשמות שהם פנימיות העולמות, אז זר"נ ממש עולין במ"ן. הארה מלמעלה - ואפילו זה עליית המ"ן היא רק כפי הארה מלמעלה (דע"ה ח"א יב ע"ד), והארה למעלה היא רק על ידי זיווג דר"ן שלמעלה (ביאורים ח"ב לז ע"ב).

²⁸² מן (פע"ח).

²⁸³ עי' זהר ח"ב קד ע"א: ידענא חברייא ידענא דהא אתה שמא דא אתון אמרין לאתר אחרא עלאה דכתבי (תהלים קי ד) אתה כהן לעולם בימינא עלאה שפיר איהו דהא כיון דרבי²⁸³ שמעון אודן ליה עלאין ותתאין וזכה לכלא כל מה דאיהו אמר הכי איהו ושפיר אבל כד תהוון מטאן לגביה אמרו ליה ואדכרו ליה יומא דתלגא כד זרענא פולין לחמשין ותרין גוונין דהא אתה כהן²⁸³ הכא אתקשר כוס דברכה²⁸³ בימינא בלא פרודא כלל ובגין כך אתה כהן לעולם הכא אתקשר כוס בימינא כדקא יאות תרגום: ידעתי חברים ידעתי שאתה הרי השם הזה אתם אומרים למקום עליון אחר שכתוב (תהלים קי) אתה כהן לעולם בימין העליון יפה הוא שהרי כיון שרבי שמעון מודים לו עליונים ותחתונים וזכה לכל כל מה שהוא אומר כך זה ויפה. אבל כשתהיו מגיעים אליו אמרו לו והזכירו לו את יום השלג כשזרענו פולים לחמשים ושנים צבעים שהרי אתה כהן כאן נקשר כוס של ברכה בימין בלי פירוד כלל ולכן אתה כהן לעולם כאן נקשר כוס בימין כראוי.

כל השעה"כ בנוי על הזהר עי' הערה בסוף הספר.

²⁸⁴ בסוד (ו)אתה כהן לעולם (תהלים קי ד) (פע"ח).

²⁸⁵ שְׁלָשְׁתָּם (נוסף צפע"ח).

²⁸⁶ עי' פרקי דר' אליעזר יא וז"ל: העם ממליכין את המלך, ואין המלך ממליך את עצמו אם אין העם ממליכין אותו.

²⁸⁷ ועתה שְׁעָלו חילויתיה אליה אז היא נקראת מלך העולם (פע"ח).

²⁸⁸ "ואז לוקחים" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ועתה שְׁכַכְר עָלו עָס הַסּ מַקְבְּלִים".

289

²⁹⁰ כמו פרי העץ או בורא פרי הגפן וכיוצא - נמחק צפע"ח.

²⁹¹ ז"ל הזהר ח"ג ער ע"ב: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך וגו' פקודא דא לברכא ליה לקב"ה על כל מה דאכיל ושתי ואתהני בהאי עלמא ואי לא בריך אקרי גזלן לגבי קב"ה דכתיב גוזל אביו ואמו והא אוקמוה חברייא בגין דברכאן דבריק ב"נ לקב"ה אתי לאמשכא חייך ממקורא דחיי לשמיה דקב"ה קדישא ולאקא עליה מההוא משחא עלאה ואתי לאתמשכא מתמן לכל עלמא וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך

שעה"כ

ונבאר עתה כוונת ברכת המצות והנהנין²⁹².

²⁹³דע כי כל ברוך הוא ביסוד, וצריך לכיין כי זה הברוך הוא ביסוד העליון של חכמה הנק' שביל, ותכוין להמשיך בו השפע ולחברו אח"כ עם היסוד של בינה הנק' נתיב²⁹⁴. והנה השביל נק' ברוך, והנתיב נק' ברכה²⁹⁷, ושניהם שוין בחשבון אחת²⁹⁹. 300

- מאיר הכוונה -

ואינון ברכאן אריק ב"נ באינון מלין מההוא מקורא עלאה ואתברכאן כל אינון דרגין ומקורין ואתמליין לארקא על כל עלמין ואתברכאן כלהו כחדא וע"ד אצטריך ב"נ לשואה רעותיה ברזא דברכאן בגין דיתברכו אבהן ובנין כלא כחדא ומאן דמברך לקב"ה אתברך ונטיל חולקיה מאינון ברכאן בקדמיתא דכל עלמא לתתא כיון דשמא דקב"ה מתברך מתמן נחית ושרא על רישיה חולקא קדמאה והא אוקימנא דכתיב בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך (אזכיר כד"א יזכור כל מנחותך) כיון דההיא ברכה אתייה ושרייה על רישיה מתמן אתפשט בכל עלמא בשעתא דאינון ברכאן נחתין מתעטרין גו חקל תפוחין קדישין ופגעי בהו כמה דרגין דממנן בעלמא ונחתי בהו ואמרי ומכריזי דא איהו דורונא דשדר פלוני לקב"ה מאן אתר נחתי לבתר דנחתי מאתר רישא חדא דצדיק תמן סלקין מתערי לנחתא אחרנין מלעילא ואתמלייה מלעילא ומתתא הה"ד ברכות לראש צדיק כיון דהאי דרגא אתמלייה אריק להאי כלה ומתמן נגדין ואתמשכן לתתא:

תרגום: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו' מצוה זו לברך את הקדוש ברוך הוא על כל מה שאוכל ושותה ונהנה בעולם הזה ואם לא ברוך נקרא גזלן לקדוש ברוך הוא שכתוב גזל אביו ואמו והרי פרשוה החברים משום שהברכות שמברך אדם את הקדוש ברוך הוא באות להמשיך חיים ממקור החיים לשמו של הקדוש ברוך הוא הקדוש ולהריק עליו מאותו השמן העליון ובא להמשיך משם לכל העולם. וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך

ואותן הברכות מוריק אדם באותם הדיבורים מאותו המקור העליון ומתברכים כל אותן הדרגות והמקורות ומתמלאים להריק על כל העולמות וכולם מתברכים כאחד. ועל זה צריך אדם לשים רצונו בסוד הברכות כדי שיתברכו אבות ובנים הכל כאחד ומי שמברך את הקדוש ברוך הוא מתברך ולוקח חלקו מאותן הברכות בתחלה של כל העולם שלמטה כיון ששמו של הקדוש ברוך הוא מתברך משם יורד ושורה על ראשו החלק הראשון והרי בארנו שכתוב בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך (אזכיר כמו שנאמר יזכר כל מנחותך) כיון שאותה ברכה באה ושורה על ראשו משם מתפשטת בכל העולם. בשעה שאותן הברכות יורדות מתעטרות בתוך שדה התפוחים הקדושים ופוגשות בהן כמה דרגות של ממונים בעולם ויורדות עמן ואומרות ומכריזות זהו הדורון ששלח פלוני לקדוש ברוך הוא מאיזה מקום יורדות לאחר שיורדות ממקום ראש אחד של הצדיק שם עולות מתעוררות להוריד אחרות מלמעלה ומתמלא מלמעלה ומלמטה זהו שכתוב ברכות לראש צדיק כיון שדרגה זו מתמלאת מוריקה לכלה הזו ומשם שופעות ונמשכות למטה.

²⁹² כוונה פליקית יותר בדרך פרט (נוסף בפע"ח).

²⁹³ פע"ח י ע"ז.

²⁹⁴ ונמצא כי במלת ברוך תכוין אל יסוד לאבא גם תכוין אל יסוד לאמא הנקרא גם היא ברכה (פע"ח).

²⁹⁵ עי' תיקו"ז הובא לעיל הערה 260.

²⁹⁶ כזר ידעת כי כל בחי' זיווג או"א דברכת הנהנין והמלות הוא זיווג חילוניות העולמות וחיותם שהוא זיווג תדיר ללא פסיק לעלמין, וע"כ ב' אלו היסודות שלהם נרמזין יחד במלת ברוך כי שניהם לעולם בזיווג, ולכן נקרא זה השביל ללא אחיידע לא לעילא ולא לתתא כי לעולם הוא בזיווג עם הנתיב ולא אחיידע אם הוא לעילא בחכמה או לתתא בזיווג מרוב חזרו עמה (פע"ח).

²⁹⁷ עי' תיקו"ז: ומתברכין בשבע ברכאן מסטרא דאימא עלאה דאיהי ברכה

²⁹⁸ עי' לעיל זהר הובא בהערה 277.

²⁹⁹ ברכה²⁹⁹ ועם הכולל הוא כמנין ברוך נוסף בפע"ח.

³⁰⁰ וכזר ידעת כי כל בחי' זיווג או"א דברכת הנהנין והמלות הוא זיווג חילוניות העולמות וחיותם שהוא זיווג תדיר ללא פסיק לעלמין וע"כ ב' אלו היסודות שלהם נרמזין יחד במלת ברוך כי שניהם לעולם בזיווג ולכן נקרא זה השביל ללא אחיידע לא לעילא ולא לתתא כי לעולם הוא בזיווג עם הנתיב ולא אחיידע אם הוא לעילא בחכמה או לתתא בזיווג מרוב חזרו עמה (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

גם ברוך וברכה עם הכללות הם רכ"ח, ואם תוסיף עליהם ד' אותיות של ברוך יהיה בגי' רל"ב, והם בגי' ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וארבעתן נמשכין³⁰¹ אל השביל העליון³⁰² הנק' ברוך.

וגם תכוין במלת ברכה הנרמז בברוך הנו', ותכוין כי גם היא בגי' רל"ב. באופן זה כי ביסוד הבינה שם הוא אהיה במילוי ההין, ושאר שמות דאלפין ויודין נמשכין שם³⁰³. והנה זה האהיה בגי' רל"ב בבחינת ציורו, בזה האופן, כי ד' ההין שבשם זה אם תציירם בציור ד"ו ובעצור ד"י ובעצור ג' ווין, כל א' מד' ההין, יהיו בגי' קס"ח, ואות יו"ד בגימ' ד'. ואם תצייר הד' בב' ווין שהם י"ב, תהיה היוד בגימטריא ל"ב, ותחבר הל"ב עם קס"ח הם ר'.

עוד תקח אות א' ותציירה בציור יוד כזה א', ותצייר היוד בציור יו"ד הנ"ל שהוא ל"ב³⁰⁴, ותחבר ר' עם ל"ב, הרי רל"ב³⁰⁵. ונשארים ב' אותיות לף מן המלוי, ותחברם עם אות א' עצמה, ואז יהיו אלף שהם אותיות פלא, וה"ם השביל הרקיק הנק' פלא, דלא אתידע לא לעילא ולא לתתא כנו' בפ' בראשית (דף כט ע"ב)³⁰⁶ ובמקומות אחרים³⁰⁷.

- מאיר הכוונה -

³⁰¹ עי' לעיל הערה 277. אמנם מהפע"ח בהערה & משמע שזה עסמ"ב דאבא.

³⁰² אל השביל העליון נמחק בפע"ח, ובמקומו איחלחל בשביל העליון לחכמה.

³⁰³ וגם תכוין במלת ברכה הנרמז בצרוך הגז', ותכוין כי גם היא בגי' רל"ב. צלופן זה כי ביסוד הבינה שם הוא אהיה במילוי ההין, ושאר שמות דאלפין ויודין נמשכין שם" נמחק בפע"ח, ובמקומו איחלחל "ותכוין שיש גם רל"ב אחרים ויומשכו גם ביסוד של בינה הנקראת ברכה כנ"ל שהיא ג"כ רל"ב כמנין ברכה עם ד' אותיות והכולל כי נודע כי אהיה במילוי ההין הוא ביסוד הבינה ותכוין שיומשכו שם שאר האהיה דאלפין ויודין כמ"ש".

³⁰⁴ ותצייר היוד בציור יו"ד הנ"ל שהוא ל"ב" נמחק בפע"ח ובמקומו איחלחל "ותחלק ג"כ הד' לז' ווין ועם כ' ויהיו ל"ז".

³⁰⁵ אלף דהרה דהרה יוה דהרה דהרה.

³⁰⁶ ז"ל: כגוונא דההוא שביל סתים וטמיר וגניז לעילא בר דחד שביל דקיק וחד ארח ההוא דלתתא ארח כמה דאת אמר (משלי ד יח) וארח צדיקים כאור נוגה וההוא דלעילא שביל דקיק כדכתיב (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט תרגום: כדוגמת אותו שביל סתום וטמיר וגנוז למעלה, פרט לשביל אחד דק ודרך אחת. אותו שלמטה דרך, כמו שנאמר "ואורח צדיקים כאור נוגה". ואותו שלמעלה שביל דקיק, כמו שכתוב "נתיב לא ידעו עיט".

³⁰⁷ אחרי מות סא ע"ב בלק קצג ע"ב (לש"ו).

ז"ל באחרי מות: ת"ח כתיב ונהר יוצר מעדן להשקות את הגן האי נהרא אתפשט בסטרוי בשעתא דמזדווג עמיה בזווגא שלים כד³⁰⁷ האי עדן (זווגא) בההוא נתיב דלא אתידע לעילא ותתא כד"א נתיב לא ידעו עיט ואשתכחו ברעותא דלא מתפרשן תדירא חד מחד כדין נפקין מבויעין ונחלין ומעטרי לבן קדישא בכל אינון כתרין כדין כתיב בעטרה שעטרה לו אמו ובההוא שעתא ירית ההוא בן אחסנתא דאבוי ואמיה כדין הוא אשתעשע בההוא ענוגא ותפנוקא ותאנא בשעתא דמלכא עלאה בתפנוקי מלכין יתיב בעטרוי כדין כתיב עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו דא יסוד דאפיק ברכאן לאזדווגא מלכא קדישא במטרוניתא (בהא דרגא) וכדין אתייבון ברכאן בכולהו עלמין (ונפקין) ומתברכן עלאין ותתאין

תרגום: בא וראה כתוב ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, הנהר הזה התפשט לצדדיו, בשעה שמזדווג עמו בזווג שלם, כאשר העדן הזה (זווגא) באותו נתיב שלא נודע למעלה ולמטה, כמו שנאמר נתיב לא ידעו עיט, ונמצאו ברצון שלא נפרדים תמיד אחד מאחד, אז יוצאים מעיינות ונחלים ומעטרים את הבן הקדוש בכל אותם הכתרים, ואז כתוב בעטרה שעטרה לו אמו, ובאותה שעה ירש אותו בן ירושת אביו ואמו, ואז הוא השתעשע באותו ענוג ותפנוק, ולמדנו בשעה שהמלך העליון בתפנוקי מלכים יושב בעטרויו, אזי כתוב עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו, זה היסוד שמוציא ברכות לזווג את המלך הקדוש עם המלכה (בדרגה הזו), ואז נתנות ברכות בכל העולמות, (ויוצאים) ומתברכים עליונים ותחתונים.

וז"ל בבלק: ורב המנונא סבא אמר הכי כי עשית פלא פלא הוא חד דרגא מאינון פלאות חכמה ומאן איהו דא נתיב לא ידעו עיט

תרגום: ורב המנונא סבא אמר כך, "כי עשית פלא", פלא זוהי דרגה אחת מאותם פלאות חכמה, ומיהו זה "נתיב לא ידעו עיט" והוא פלא.

שעה"כ

ופי' הענין הוא כך³⁰⁸, כי זווג או"א הוא זיווג תדירי³¹⁰³⁰⁹, ואינו במקרה לפרקים כזווג זו"ן, ולכן השביל שהוא היסוד דאבא הוא מחובר תדיר עם הנתיב שהוא היסוד דאימא, ותמיד גנוז שם, ולכן לא אתיידע אם הוא לעילא בחכמה או אם הוא לתתא בבינה, כי לעולם הוא בבחי' זווג תדירי דלא פסיק. לכן זה השביל הנק' פלא הוא מתעלם ונגנז תוך היסוד דבינה הנק' אלף של אהיה דההין.

והנה נת"ל כי שם זה דאהיה עולה בגי' רל"ב, וא"כ כאשר תחבר עמו פלא יהיה בגי' גש"ם שה"ס³¹¹ מ"ן דבינה ביסוד שלה הנק' גבורות גשמים³¹². וגם הוא בגי' בשם עם הכולל, וז"ס ואתה אמרת ידעתך בשם (שמות לג יב), כי מבחי' זו נמשך³¹³ משה רבינו ע"ה³¹⁴, וגם הוא בגי' שביל ע"ה, לרמוז כי השביל של החכמה הוא גנוז שם תמיד. [וזהו] אשר נרמז לעיל בביאור דברי הזוהר באומרו, לא אתידע לא לעילא ולא לתתא.

והנה כאשר תחבר פל"א³¹⁵ זה למעלה³¹⁶ עם השביל³¹⁷³¹⁸ של החכמה, יהיו שניהם בגימ' (ג ע"ב) גנ"ת, ועם כללות שניהם תנ"ה, והם ג' אהיה, א' דודין קס"א, ודאלפין קמ"ג, ודההין קנ"א, להורות כי הכל א'³¹⁹.

גם המספר הזה הוא בגימ' נתיב, כי שביל ופלא עם שני כוללים שלהם הם תנ"ה, ועם ד' שמות הוי"ה העולים רל"ב כנו"ל, שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, אשר הם בשביל העליון³²⁰, ועם ג' אהיה הנז'³²¹, הם ז' שמות, ועם תנ"ה הרי הכל בגי' נתיב. הרי נתבאר היטב ענין שביל וענין נתיב מה ענינם בכל מקום שתמצאם בזוהר או במ"א, שהשביל הוא יסוד דחכמה, ונתיב הוא יסוד דבינה³²².

- מאיר הכוונה -

ועי"ש בהגהות מהרח"ו אות ח' ש"חד דרגא" היא יסוד אבא.

³⁰⁸ "ופי' הענין הוא כך" נמחק צפע"ח, וזמקומו איתא "שהוא הוראת היות".

³⁰⁹ עי' שער טו פרק א: מצינו בזוהר באדר"ז (רצ ע"ב) דאו"א לא מתפרשין לעלמין והוי זווגייהו תדיר

³¹⁰ "ולכן רמזו השביל העליון הנקרא פלא שהוא יסוד דחכמה ביסוד דבינה שהוא אלף מאהי"ה דההין" נוסף צפע"ח, ושאל הפיסקא נמחק.

³¹¹ ה"ג בחי' סנוסף צפע"ח

³¹² דע"ה ח"א עג ע"ב בסופו והלאה

³¹³ נשמת (נוסף צפע"ח).

³¹⁴ ועי' שער הפסוקים (פרשת עקב): משה מסוד הדעת, ומסוד הבינה כנודע, וביאורו הוא, כי הנה יסוד דבינה, הוא דעת דזעיר, שהוא המוח האמצעי. ובחי' מלכות דאימא, היא כנגדו באמצע העורף. נמצא כי באמצעות יסוד דמלכות דבינה, משם היה משה. ובזה יתבאר לך, איך משה מבחי' הדעת, ומבחי' הבינה, ומבחי' היסוד, והכל אמת.

³¹⁵ בא לבאר בזה שמרומז ביסוד דחכמה כל הג' אהי"ה ג"כ הוא כי הרי האלף דאהי"ה דההין הוא הבחי' פל"א שהוא היסוד דחכמה כנ"ל וזה כבר אמר לעיל כי באהי"ה דההין יומשכו אהי"ה דידו"ן דאלפין ג"כ וא"כ נמצא שבמה שמרומז ביסוד דחכמה האהי"ה דההין ע"י הפל"א שהוא האלף שבו הנה מרומז בו ממילא ג"כ כל הג' אהי"ה כולם אשר הם ג' תנ"ה וזה הגימ' דג"כ דמילות פל"א ושביל עם הב' כוללים ומילות פלא ושביל הם שניהם שמות דיסוד דחכמה הרי שיש ביסוד דחכמה בחי' תנ"ה שביסוד הבינה. (לש"ו על פע"ח).

³¹⁶ "זה למעלה" נמחק צפע"ח, וזמקומו איתא "לכד".

³¹⁷ כי פלא ושביל הם שניהם שמות דיסוד דחכמה ולכן הם מתחברים יחד (לש"ו).

³¹⁸ עלמנו העליון שהוא יסוד (נוסף צפע"ח).

³¹⁹ "כי הכל א'" נמחק צפע"ח, וזמקומו איתא "איך נקשר זה בזה כי הפלא העליון קשור ביסוד דבינה שהוא אלף דאהיה דההין כנזכר גם אהיה דידו"ן דאלפין דההין שהם ביסוד דבינה נקשרים עם השביל העליון דחכמה להורות הקשר העליון הגדול והנמרץ ללא פסיק כלל".

³²⁰ דיסוד דחכמה (נוסף צפע"ח).

³²¹ עלמנו דביסוד דבינה (פע"ח).

³²² אשר במלות פלא ושביל וכו"ל שהם גימ' תנ"ה כמנין הג' שמות אהי"ה אשר מרומזים הם גם ביסוד דחכמה (לש"ו). ובזה מבאר שיש בחי' נתיב גם ביסוד דחכמה וא"כ במש, ויש בו ג' כו'

שעה"כ

³²³ונחזור לבאר מלת אתה, כי מלת אתה הוא ר"ת של פסוק אשר תנ"ה הוד"ך על השמים (תהלים ז ב)³²⁴. והכוונה כי אחר שעוררנו היסודות דאו"א במלת ברוך כנו', הנה עתה במלת אתה נתחברו שניהם יחד ביסוד שלה, ועתה³²⁵ נק' היסוד שלה אשר, כנו' בתיקונים (תיקון ל דף עו ע"א פז ע"ב³²⁶327), כי הזכר נק' ראש והנקבה נקרא אשר³²⁸. אח"כ נמשך שפע אל מלכות דבינה, שהיא בחי' עמרת דיסוד שבה, שה"ס שיפולי מעיים כנזכר בתיקונים (***) ובגמרא (יבמות פ ע"ב). ויוצא השפע מן היסוד שבה, ונמשך אל המלכות, דהיינו העמרה שבה. והנה זאת העמרה נק' תנ"ה, לפי ששם הם ג' אהיה, במלוי יודין אלפין ההיך, העולים בגימ' תנ"ה. וכל זה הוא בבחי' הה"ח שנותן לה אבא. ואמנם גם היא יש בה ה"ג וכבר ידעת כי כולם מתקבצו' בעמרת היסוד שלה הנקרא מל' שבה, והיא נק' הודך לפי שה' גבורות המתפשטות בה הוא מחסד עד הוד³²⁹ שבה וכולן נק' הודך. ואחר כך מתחברות כולם בעמרת היסוד שלה, והרי נתבאר ג' תיבות אשר תנה הודך הרמוזות במלת אתה שבברוך אתה.

ונבאר מלת יהוה, כי צריך אתה לכוין כי כבר יצא השפע הנז' מחוץ למלכות דבינה, והגיע לד'³³⁰ מקיפין של הד'³³¹ מוחין דז"א הנק' הוי"ה, וז"ס שני מילות אלו "על

- מאיר הכוונה -

מבאר בחי' נתיב שביסוד הבינה עצמה איך שבה יש ג"כ כל הז' שמו תהכל הוא כדי לבאר איך ש"א הוא כלול משניהם בכל עניניהם ולהורות על הקשר הגדול שבהם ועי' זה בראשית כט ע"ב ואחרי מות סא ע"ב ופרשת בלק קצג ע"ב (לש"ו). שמות אה"ה שהוא גימ' תנ"ה ועם ג' כוללים עצמם ונקשרים וכוללים עמהם הכללות דד' שמות (לש"ו).

³²³ אחר אשר המשכנו האורות הנ"ל אל השציל ואל הנתיב העליונים צמלת צרוך שהוא גימטריא צרכה ג"כ כנ"ל שהם השציל והנתיב אז צריך שיתחבר כל זה צבחי' זיווג צנתיב שלה לצד שהוא היסוד ואח"כ צריך להמשיך שפע אל המלכות שבה שהוא עמרת היסוד שבה כמבואר אללנו ענינם והוא הצער הנקרא שפולי מעיים וצ' צחי' אלו נרמזו צתיבת אתה (פע"ח).

³²⁴ עי' זהר ח"ב מט ע"ב: פתח רבי יוסי ואמר (תהלים ח ב) יהו"ה אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ יהו"ה אדונינו כד בעי קודשא בריך הוא לתברא חילא דעמין עעכו"ם אתקיף דיניה עלייהו ותבר לון ואעבר מקמיה שולטנותא דלהון אשר תנה הודך על השמים אשר נתת מבעי ליה או תנה הודך מהו אשר תנה הודך אלא דא הוא רזא דנהרא עמיקא דכלא ודוד בעא בעותיה למנגד מניה על השמים ודא הוא אשר כמה דאת אמר (שמות ג יד) אהיה אשר אהיה בשעתא דהאי נהרא עמיקתא דכלא נגיד ונפיק על השמים כדין כלא בחידו ומטרוניתא אתעטרת במלכא וכל עלמין כלהו בחידו ושלטנותא דעמין עעכו"ם אתעבר מקמי מטרוניתא וכדין זקפין רישא כל מאן דאחידו בה:

תרגום: פתח רבי יוסי ואמר ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ ה' אדנינו כשרוצה הקדוש ברוך הוא לשבור את כח העמים עובדי כוכבים ומזלות מחזק דינו עליהם ושובר אותם ומעביר מלפניו את השלטון שלהם. אשר תנה הודך על השמים היה צריך לכתוב אשר נתת או תנה הודך מהו אשר תנה הודך אלא זהו סוד של הנהר העמק של הכל ע"מכל ודוד בקש בקשתו להמשיך ממנו על השמים וזהו אשר כנאמר אהיה אשר אהיה. בשעה שהנהר הזה העמוק של הכל ע"מכל נמשך ויוצא על השמים אז הכל בשמחה והמלכה מתעטרת במלך וכל העולמות בשמחה והשלטון של העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות מועבר? מלפני המלכה ואז זוקפים ראש כל האחוזים בה.

³²⁵ ע"י המשכת כל השפע הנזכר ציסוד שלה כללד ואז סנוסף צפע"ח.

³²⁶ ז"ל: מסטרא דאבא ראש מסטרא דאימא אשר

(3) זוהר חלק א דף טו ע"א

בגלופא דעיטרא) אשר היכלא טמיר וגניז, שריאותא דרזא דראשית אשר, רא"ש דנפיק מראשית,

³²⁷ צוהר פרשת ויחי דרמ"ו (נוסף צפע"ח), לא מלאתי צזכר ויחי.

³²⁸

³²⁹

³³⁰ עד (פע"ח).

³³¹ נמחק צפע"ח.

שעה כ

השמים", שנזכרו אחר "אשר תנה הודך", ולזה אמרו על השמים ולא בשמים, להורות שהם בחינת מקיפים על ראש ז"א הנקרא שמים.

ומה שתכוין בזה ההויה הוא כמ"ש לך³³², כי הד' מוחין דז"א הם ד' הויות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וצריך להמשיכם ולכלול כולם בהויה אחרונה דב"ן, לפי שעתה ז"א הוא בסוד ו"ק, בן היונק מאמו³³³. וצריך לכוין בהויה זו דב"ן לציירה באופן שתהיה בגימטריא ברוך, ועם ד' אותיות יהוה, רל"ב, באופן זה, כי ד' ההין שבהויה זו בג' ציורין שבהם די דו ג' ווו, בכל א' מן ד' ההין, הרי הם קס"ה, ויוד מליאה בגימטריא כ', וכשתצייר הד' של יוד בציור ב' ויין הרי י"ב, ועם העשרים של יוד הרי ל"ב, ועם קס"ה הרי ר', ואות ו' במילואה היא י"ב, ותחזור ותקח הד' ההין בפשוטן שהם בגי' עשרים, הרי ל"ב³³⁴, ועם ר' הרי רל"ב כמנין ברוך עם ארבע אותיותיו.

הקדמה א' קטנה

הנה בכל פעם שאתה מזכיר ומברך ומוציא מפיך שם ההויה, בכל מקום תכוין לכלול ביחד הויה אדני³³⁵, לפי כי בכתיבתו הוא הויה, ובקריאתו הוא אדני כנודע (פסחים נ ע"א).

- מאיר הכוונה -

³³² "ומה שתכוין בזה ההויה הוא כמ"ש לך" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "אח"כ כריך לכוין עתה צקס הויה זו איך נעשית גם הוא רל"ב כמנין רל"ב של ברוך שנמשך הקפע ההוא כאן ופירוט הדבר".

³³³ ובמלך העולם והמעשה מצוה הוא בבחי' גדלות (ש"ש).

³³⁴ **יְהוָה יְהוָה יְהוָה וְיְהוָה יְהוָה** היתה

³³⁵ עי' תיקו"ז (&):קום אליהו נביאה ליקרא דקודשא בריך הוא ושכינתיה ויתערוך עמך שאר נביאי ועביד ליה קנא בהאי חבורא ולכל משריין דאזלין מתתרכי בתר קודשא בריך הוא ושכינתיה לחברא לון בהאי חבורא לאשתכחא ביה נייחא לאלין משריין דנשמתין דאזלי מתתרכין משכינתא דאיהי יחידאה איכה ישבה בדד (איכה א א) ולאשתכחא ביה נייחא למשריין דקודשא בריך הוא דאתמר בהון הן ³³⁵ אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון (ישעיה לג ז) ולית שלום אלא קודשא בריך הוא

קום לחברא לון בהאי חבורא דהא כד אית בישראל משכילים מאלין דאתמר בהון והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע (דניאל יב ג) דא דאתקרי ספר הזהר דידיעין למפלח למאריהון ולאפקא אזכרות דשמהן³³⁵ דקודשא בריך הוא ושכינתיה בכוונה ולחברא לון בקול דקריאת שמע ובדבור דצלותא דאינון תריין שמהן יאקדונק"י דבהון כלילן כל הוויין וכנויין ועשר ספירן כמה מלאכין דאינון חיוון דמרכבתא ושרפים ואופנים וכל עשר כתות דכלילן בהון דמשמשין לעשר ספירות כלהו ופניהם וכנפיהם פרודות לפומי לקבל אלין אזכרות דאינון יאקדונק"י בין בקריאת שמע בין בצלותא בין בשירות ותשבחות והודאות דבכל אזכרה דיפוק מפומי בכל אתר ובכל ממלל צריך לכוונא דיבור באדני"י קול ביהו"ה ולייחדא לון כחדא ביחודא דאיהו יחיד נעלם דמחבר לון ומיחד לון כחדא וביה צריך הכוונה דלא תליא למימר ביה קול ודבור אלא מחשבתא³³⁵

תרגום: קום אליהו הנביא לכבוד הקב"ה ושכינתו, ויתעוררו עמך שאר הנביאים, ועשה לו קן בחבור הזה, ולכל המחנות שהולכים מגורשים אחר הקב"ה ושכינתו, לחברם בחבור הזה, שתמצא בו מנוחה למחנות הללו של הנשמות, שהולכים מגורשים מהשכינה, שהיא יחידה "איכה ישבה בדד", ולהמצא בו מנוחה למחנות הקב"ה, שנאמר בהם "הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון", ואין שלום אלא הקב"ה.

קום לחברם בחבור הזה, שהרי כשיש בישראל משכילים מאלו שנאמר בהם "המשכילים יזהירו כזוהר הרקיע", זה שנקרא ספר הזהר, שיודעים לעבוד את רבונם, ולהוציא אזכרות של השמות של הקב"ה ושכינתו בכוונה, ולחברם בקול של קריאת שמע ובדיבור של תפלה, שהם שני השמות יאהדונה", שבהם כלולים כל ההויות והכנויים ועשר הספירות, כמה מלאכים שהם חיות המרכבה, ושרפים ואופנים וכל עשר הכתות, שכלולים בהם, שמשמשים את עשר הספירות כולם, ופניהם וכנפיהם פרודות לפיו כנגד האזכרות הללו, שהן יאהדונה", בין בקריאת שמע בין בתפלה, בין בשירות ותשבחות והודאות, שבכל אזכרה שיוציא מפיו בכל מקום ובכל דיבור, צריך לכוון הדבור באדני"י, וקול ביהו"ה, וליחדם כאחד ביחוד, שהוא יחיד נעלם שמחבר אותם ומיחד אותם כאחד, ובו צריך הכוונה שלא תלוי לומר בו קול ודבור אלא מחשבה.

³³⁶ יאהדונה.

שעה"כ

גם³³⁷ צריך לכוין בכל פעם שתוציא מפיך שם הויה בכל מקום שיהיה³³⁸, הזהר לכוין בזה כי הוא סוד קשר המלכות עם ז"א באופן זה, כי הנה כתוב בשם הויה, ותכוין כי ג' אותיות יה"ו הוא ז"א, וה"א אחרונה שבשם שהיא מלכות, תכוין שנעשה³³⁹ שם שלם, שהיא שם אדני, באופן שתציר שם הויה בלבך, ותכוין בה' אחרונה לשם אדני שהיא הנוק³⁴⁰, והיא ה"א אחרונה של ההויה³⁴¹.

הקדמה א' בענין בית הכנסת

³⁴²הא דאמרינן מצוה על האדם להיות מעשרה ראשונים בבית הכנסת (ברכות מז ע"ב). צריך שאחר שיבא לבית הכנסת א' מעשרה ראשונים, לא יצא משם עד שישלים תפילתו שם, לא כאותם הנוהגים להיות מעשרה ראשונים בבית הכנסת זה, ואח"כ חוזרים והולכים להתפלל בבית הכנסת אחרת, שלא היו שם מעשרה ראשונים, טעות הוא בידם, ולא תחשב למצוה כלל. ראיתי למורי ז"ל שלא היה נוהג להיות מעשרה ראשונים, ואמר לי הטעם, מפני שהוא היה חולני, והיה צריך לשהות (ג ע"ג) בביתו כדי לעשות צרכיו. ועוד סיבה אחרת, כדי שאח"כ ילבש טלית ותפילין בביתו, וילך מעוטר ומעושף בטלית ותפילין לבית הכנסת³⁴³, והיה מוכרח לעשות כן ביום, כי בלילה לאו זמן תפילין הוא.

- מאיר הכוונה -

³³⁷ וצויתר מזה (פע"ח).

³³⁸ אפילו שאינו צרכה (נוסף צפע"ח).

³³⁹ זאת ה' אחרונה (נוסף צפע"ח).

³⁴⁰ עי' גר"א בספד"צ: שמשא, ואת המאור הקטן, סיהרא, במיעוטה שנעשית ראש לשועלים³⁴⁰ ונקראת שם אלקים, דבאצילות נקראת ה"א אחרונה של הויה זנב לאריות, ובירדה בבריאה נעשית ראש לשועלים לעולמות ביע"ע³⁴⁰, ששם (שיה"ש ב טו) שועלים מחבלים כרמים³⁴⁰, דבאצילות (תהלים ה ה) לא וצ"ע אם השם אלקים שם שייך לאדני" כאן ואז האדני כאן שורה מתחילת הפסקא. עוד צ"ע אם

עי' הקדר"ש נא ע"ב: ודע כי מה שאמרנו כי השמות דאלה"ם ואדני"ם הם בבי"ע, הנה האמת הוא כי עיקרם הוא ג"כ רק באצילות עצמו, וכמ"ש הרב (בשער הירח פ"א ובכ"מ), כי המלכות דהאצילות כאשר נשלמת להיות פב"פ עם ז"א, הנה עומדת אז בהגילוי דשם אלה"ם ודשם אדני"ם, ועי' {נא ע"ג} עוד בזה"ק (ויקרא יא ע"ב ופ' תרומה קנט ע"ב) והוא נודע ופשוט, אך מה שאמרנו כי הם בבי"ע, ר"ל כי השמות דאלה"ם ואדני"ם הם מתפשטים ומתגלים בבי"ע, משא"כ השם הויה ב"ה הוא רק בפנימיותם, והוא נעלם, וכל המציאות דהבי"ע והנהגתם הוא רק בהגילוי דשמות אלה"ם ואדני"ם, וכמו שנאמר בכל מעשה בראשית רק השם אלה"ם, כי בו נתגלה בהעולמות ביע"ע. ולכן הוה שם אלה"ם גימט' הכסא, שהוא עולם הבריאה, מפני ששם הוא מתפשט ומתגלה, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (ה סע"ב) וכן הרב ז"ל (בלק"ת ריש פ' בראשית). עי' לקוטי תורה (פרשת וישב) לפעמים שם אדני דבריאה עולה לזיווג אצילות

יהוה אדני

341

³⁴² פע"ח כח ע"ב.

³⁴³ כנזכר בזהר (פע"ח).

³⁴⁴ עי' זהר ח"ג רסה ע"א: מאן דייעול קמיה לבי כנישתא כד נפק מתרעיה ולא תפילין ברישיה וציצית בלבושיה ואומר אשתחיה אל היכל קדשך ביראתך קב"ה אמר אן הוא מוראי הא סהיד סהדווא דשקרא תרגום: מי שיכנס לפניו לבית הכנסת כשיוצא מהשער שלו ואין תפילין בראשו וציצית בלבושו ואומר אשתחיה את היכל קדשך ביראתך הקדוש ברוך הוא אומר איה הוא מוראי הרי מעיד עדות שקר.

שעה"כ

והי' ראשונים היו מקדימין לבית הכנסת באשמורת טרם אור היום, ולכן לא היה יכול לקיים מצוה זו לסיבות אלו³⁴⁵.

³⁴⁶הנכנס לבית הכנסת צריך לזוהר מאד להתעכב מעט בפתח קודם שיכנס, ולהראות עצמו ירא וחרד ומזדעזע לכנס בהיכל מלכו של עולם³⁴⁷. וענין זה מועיל מאד אל השלימות של האדם ואל ההשגה³⁴⁸. וז"ס הפסוק ומקדשי³⁴⁹ תיראו (ויקרא יט 2).

גם זמ"ש בגמרא³⁵⁰ בענין אחיתופל שלמדו לדוד ע"ה פסוק בבית אלקים נהלך ברנש (תהלים נה טו), ורמז ג"כ ענין ברנש שיתרגש האדם ויזדעזע בעת כניסתו בבית אלקים שהוא בית הכנסת³⁵¹.

עוד נרמז ברנש³⁵² אל שם אבנית"ן שהוא³⁵³ בנימט' ברנש עם המלה בעצמה. והענין הוא, שצ"ל כשנכנס בפתח בית הכנסת פסוק, ואני ברוב חסדיך אבא ביתך כו' (תהלים ה ח), ותכוין כי רוב חסדיך הוא החסד העליון אשר אנו צריכין תמיד אליו, ובפרט כשאנו נכנסין להיכל המלך לשאול בקשתינו³⁵⁴, כי החסד הזה הוא הנק' ³⁵⁵ יומא דכולהו³⁵⁶, ולכן בכל הימים וגם בכל תפלה מג' תפלות ערב ובקר וצהריים שאתה נכנס לבית הכנסת, תכוין בחסד הזה שהוא יומא דכולהו.

- מאיר הכוונה -

³⁴⁵ עי' הקדמה לשעה, ק אות ב' מהעשה טוב: ילך לבה"כ קודם עלות השחר קודם חיוב טלית ותפילין, להזהר שיהיה מ' ראשונים. וצ"ע גדול. ³⁴⁶ פע"ח כח ע"א.

³⁴⁷ "לר"ך לזוהר מאד להתעכב מעט בפתח קודם שיכנס, ולהראות עצמו ירא וחרד ומזדעזע לכנס בהיכל מלכו של עולם" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "כבר נודע משארז"ל (יצמות ו ע"ב) שחייב אדם לנהוג מורא דבה"כ כמ"ס וממקדשי תיראו וגם ז"ס צבית אלהים נהלך כגש ר"ל שירגש האדם וירתיע זעמנו בהכנסו לבה"כ מרוב פחדו עליו איך נכנס צבית אלהים ית"ס וע"כ קודם שתכנס תאמר פסוק ואני ברוב חסדיך אבא ביתך כו' ותכוין צבית כרוב חסדך שהוא סוד החסד עליון שאנו צריכין לו תמיד ובפרט ליכנס עמו בהיכל המלך כדי שפיק שאלותיו כח החסד ההוא ולאחר שתאמר זה הפסוק כוונה אח"כ תכנס צבית"כ "

³⁴⁸ והשגת רוח הקודש עליו והוא קודם שתכנס תמתין מעט ותטהר ותכוין ליכנס צבית כוונה פחד לפני אלהים ית"ס ולא תכנס בפתע פתאום כמי שאינו מתיירא ח"ו (פע"ח).

³⁴⁹ ומקדשי

³⁵⁰ רמב"ם [אולי זה רש"י] (אבות פ"ו מ"ג): מצאו אחיתופל לדוד שהיה יושב ועוסק יחידי בתורה אמר לו למה אתה עוסק בתורה יחידי והלא כבר נאמר חרב על הבדים ונאלו. שוב פעם אחרת מצאו שהיה נכנס לבית מדרשו בקומה זקופה אמר לו והלא כבר נאמר שצריך לו לאדם ליכנס שם במורא כדי שתהא אימת שמים עליו. וי"א שהיה נכנס לבית המדרש יחידי ואמר לו בבית אלהים נהלך ברנש כתיב שחייב אדם ליכנס שם בקבוץ עם לפי שנאמר ברוב עם הדרת מלך ורגש הוא לשון אסיפה כמו למה רגשו גוים וי"א רגש הוא לשון אימה ופחד. ואתה אנוש כערכי חשוב כמותי:

(1) מסכת כלה פרק שמיני

שכן מצינו בדוד מלך ישראל שלא למד מאחיתופל אלא שני דברים מאי נינהו אמר רבא מגופיה דקרא לאו שמעת מינה נמתיק סוד א"ל דוד למה אתה יושב לבדך ועוסק בתורה אין דברי תורה מתקיימין אלא בחברים בסוד מה סוד הפר מחשבות באין סוד אף הכא נמי ומנא אסבריה דכתיב הסכת עשו עצמכם כתות כותות ואידך א"ל כי אתיה לצלווי רהוט באיניש דאזל בתר מלכא ומנא אסבריה דכתיב אחרי ה' אלהיכם תלכו ומנין שחזר דוד ושבחן דכתיב אשר יחדי נמתיק סוד בבית אלהים נהלך ברנש וכתוב מכל מלמדי השכלתי וכתוב דרך מצותיך ארוץ:

³⁵¹ פיסקא זו נמחק בפע"ח.

³⁵² "עוד נרמז ברנש" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "ואמנם צאמך כרוב חסדך תכוון".

³⁵³ צחסל וזהו עצמו (נוסף בפע"ח).

³⁵⁴ לשאול בקשתינו נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "כדי שפיק שאלותיו כח החסד ההוא".

³⁵⁵ "הזה הוא הנק'" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "נקרא".

³⁵⁶ עי' ע"ח שער הזווגים פרק ה: כמ"ש בדרוש אחר (שער א"א פרק ח), כי ב' כתרים דא"א הם בגרון א"א, אשר שם הוא בחי' בינה דא"א [עי' שם בגליונות הלש"ו שר"ל ישס"ת שבא"א כמ"ש

שעה"כ

ותכוין אל שם אבגית"ץ שהוא בחדס כנודע³⁵⁷. וז"ס בבית אלקיים נהלך ברגש, ר"ל עם שם אבגית"ץ העולה בגימ' ברג"ש עם המלה עצמה כנו'. ואחר שאמרת פסוק זה בפתח בית הכנסת, אז תכנס אח"כ בבית הכנסת, ולא תאמר הפסוק הזה אחר שנכנסת, כי מנהג זה הוא טעות ביד הנוהגים אותו.

עוד ירצה, כי כבר הודעתך שקודם שנכנס יאמר פסוק, ואני ברוב חסדך כו', ויכוין לשם אבגית"ץ העולה במספר ברג"ש. והענין הוא כי השכינה היא נקרא בית הכנסת, ונקרא בית אלקיים, וזמ"ש בבית אלקים נהלך ברגש, כי קודם שיכנס האדם לבית הכנסת שהיא השכינה³⁵⁸, צריך לימלך באבהן ולומר פסוק ואני ברוב חסדך, כנו' בספר הזוהר³⁶⁰³⁵⁹, כי בפ' זה רמוזים ג' האבות. ויכוין באבגית"ץ הנק' רוב חסדיך. גם יכוין

- מאיר הכוונה -

באנ"כ ח'. גם בארנו [שער כה פרק ב כללי חו"ג אות ח'] בפ' (תהלים מב ט) יומם יצוה ה' חסדו, כי יש ב' מיני חסד³⁵⁶, א', הוא חסד עליון אחר הבינה, אשר מקום זה הוא ברישא דכתפין דא"א, קודם התפשטות והתחלקות הב' זרועות, ושם הוא מקום החסד העליון הנקרא יומא דכולהו בס"ה (אמור קג ע"ב, בלק קצא ע"ב).

ועיי"ש במב"ש: א' הוא החסד הפרטי שהוא בזרוע ימין, ואח"כ הגבורה הולכת בזרוע השמאלי, וכן כיוצא, עד שנגמרים הה"ח להתפשט בהוד דא"א. ויש חסד גדול מכולם אשר הוא נמשך מדכורא דא"א, שהוא החכמה שבו, והחסד של זו החכמה יורד למטה עד הבינה שהוא הגרון. והענין כי כל שפע מזון וחיות ואכילה הנמשך לתחתונים הוא ע"י החסד דדכורא, שבו מתלבש השפע, ואז החסד עצמו מלביש השפע והוא ויורד ונותן לבינה, והבינה נותנת לעולמות שתחתיה ע"י התלבשות אותו החסד הנק' יומם, יומא דכולהו, וכמ"ש בפ"ב ענין השפע הזה וענין האכילה הזו התלבש בחדס, ועיי"ש היטב כדי שתבין כל מה שנבאר לך כאן.

ע"י תיקו"ז עה ע"ב וז"ל וכלא [כל הז"ת] אתכליל בשביעית, דאיהי מלכות השביעי, ה' ודאי בכל שביעיות כלילא, ואיהי ה' דיום הששי, יום דא צדיק, עליה אתמר והיה ה' למלך על כל הארץ וגומר, איהו יום הששי ויום השביעי, יום דכלהו יומין, עכ"ל. ועי' שם בבהג"א ז"ל, וענין יומא דכולא יומין שאמר כאן ובזוהר בכמה מקומות על החסד, ואמר דאזיל בכלהו, כי יום נק' ע"ש האור כמ"ש ויקרא אלקים לאור יום ואור הוא בחדס וכל ו"ק שנק' יום ע"ש שמקבלין החסדים על ידי ה"ח ונק' כ"א יום באורו וזהו יום דכתיב בכל מעשה בראשית, עכ"ל. והנה חסד זה אינו החסד הפרטי שבז"ת אלא התפשטות השפע מהבחינות העליונות הנקרא חסד המתפשט ביסוד דבינה, ע"י בהג"א על ספד"צ ה ע"ב ד"ה אלא נ"ל והערה 604.

אם כן כאן זה חסד עליון שהוא שורש כל הו"ק, ול"נ שהוא דעת המתפשט שהוא פנימיות הו"ק ונקרא חסד, שכל שפע הוא חסד, אמנם עי' שער מאמרי רשב"י י"ח ע"א שזהו חסד פרטי (וכן הוא בשער כה פרק ב' אות ז'), וצ"ע שיש לי מקור באריז"ל שהולך כג"א, ועי' פת"ש עקודים א' שמשווה אותם יחד שזה החסד המשך של הדעת, וצ"ע. ועי' זהר פרשת אמור קג ע"ב ופרשת בלק קצא ע"ב.

³⁵⁷ היינו בשם מ"ב שאבגית"ץ הוא חסד, והשם קר"ע שט"ן גבורה.

³⁵⁸ ע"י תיקו"ז (&): תליתאה כמראה אש בית לה סביב (שם כז) ודא שכינתא דהכי אוקמוהו רבנן דנשמתי' דומין קדם שכינתא כנרות לפני האבוקה ובגין דא כמראה אש בית לה ואיהי בי כנישתא דלעילא א"ש נג"ה (שם) כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים (ישעיה נו ז) ואיהי אש בית לה מסטרא דגבורה דאיהי ב' יומא תניינא דאתברי ביה גיהנם א' יומא קדמאה דאתברי ביה גן עדן ודא חסד עמודא דאמצעיתא כמראה אדם כליל תרויהו וא"ו לימינא אח"ד ל"ב לשמאלא י"ד ה"א ה"א

תרגום:

³⁵⁹ עי' ח"א יא ע"א: בצפרא קם מערסיה בעי לברכא למאריה ולמיעל לביתיה ולמסגד קמי היכליה בדחילו סגיא ובתר כן יצלי צלותיה ויסב עיטא מאינן אבהן קדישין דכתיב (תהלים ה ח) ואני ברוב חסדך אבא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך הכי אוקמוה לא לבעי ליה לבר נש לאעלא לבי כנישתא אלא אי אמליך בקדמיתא באברהם יצחק ויעקב בגין דאינן תקינו צלותא לקמי קב"ה ה"ד ואני ברוב חסדך אבא ביתך דא אברהם אשתחוה אל היכל קדשך דא יצחק ביראתך דא יעקב ובעי לאכללא לון ברישא ובתר כן ייעול לבי כנישתא ויצלי צלותיה כדין כתיב (ישעיה מט ג) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

תרגום: בבוקר, קם ממטתו, צריך לברך לרבונו, ולהכנס לביתו, ולהשתחוות לפני היכלו ביראה רבה, ואחר כך יתפלל תפלתו. ויקח עצה מאותם האבות הקדושים, שכתוב "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך". כך פרשוהו, שאדם צריך שלא להכנס לבית הכנסת אלא אם נמלך בתחילה באברהם יצחק ויעקב, משום שהם תקנו התפלה לפני הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך" זה אברהם, "אשתחוה אל היכל קדשך" זה יצחק, "ביראתך"

שעה"כ

לעשות מנה"י דז"א ג' מוחין חב"ד אל נוקבא דז"א כנודע. וזה יכוין בר"ת בבית אלקים נ"הלך ב"רגש ב"ן³⁶¹, והכונה הוא שימשיך ג' מוחין הנז' אל הנוק' הנקרא ב"ן שהיא הוי"ה דההין כנודע.

ודע כי אעפ"י שהכונה זו כוללת בכל הימים, ובכל שלשה זמני התפילות שבכל יום כנז', עכ"ז יש שינוי אחר, והוא כי אעפ"י שבכל יום תכוין אל שם הנזכר, עכ"ז ביום ראשון של השבוע תכוין בפרטות אל אות אחת של שם הזה, ותכוין כי אות זה גוברת ביום הזה באופן זה: אות א' גוברת ביום ראשון של השבוע, ואות ב' ביום ב' של השבוע, ואות ג' ביום ג' של השבוע, ואות י' ביום ד' של השבוע, ואות ת' ביום ה' של השבוע, ואות צ' ביום ו' של השבוע. וענין כוונה זו תכוין בכל ג' תפלות, יום ראשון תכוין כי אות הא' גוברת, וכן על זה הדרך בשאר הימים³⁶².

³⁶³והואיל דאתא לידן נגמור גם הכונות של יום שבת, כי אז תכוין ביום ההוא אל שם מ"ב³⁶⁴ האחרון הנקרא שקוצ"ית, כי שם זה גובר בכולן ביום שבת,³⁶⁵ והוא נחלק לג' חלוקות. כיצד, בליל שבת קודם שתכנס לבית הכנסת תכוין לב' אותיות הראשונות, שהם ש"ק³⁶⁶, ובבקר יום שבת תכוין לשתי אותיות אמצעיות ו"צ³⁶⁷, ובמנחה תכוין לשתי אותיות אחרונות י"ת.

³⁶⁸עוד תכוין בליל שבת בשתי אותיות ש"ק, לפי שבלילה נק' המלכות חקל שהיא חיבור ד' שמות יהו"ה אהי"ה יהו"ה אדנ"י, ובשחרית נקרא המלכות תפוחין, ובמנחה נק' קדישין.³⁷⁰ והנה בלילה עולה המלכות לנה"י של ז"א, והם סוד ש' וסוד ק' כמבואר אצלינו (סג ע"ג)³⁷¹, וז"ס שבת ש' בת (זהר ח"ב רד ע"א), כי המלכות הנק' בת עולה אל נה"י הנק' ש'.³⁷² ובמנחה יכוין בשתי אותיות י"ת, כי אז היא נקראת קדישין כנז', וקדוש הוא בגימ' י"ת, והם סוד ת"י נימין שברישא דז"א (אד"ר קכח ע"ב)³⁷³.

גם צריך לכוין בקצור כל זה בלילה בג' פעמים שאומרים ויכולו כו' בליל שבת. והנה בויכולו הראשון יכוין באותיות ש', לפי שאז הנה"י דז"א, שהם ג' ענפי אות ש', נעשו מוחין אליה. בויכולו הב' יכוין באות ק', כי אז היא נק' תפוחין, לפי שג' מוחין שלה נעשה - מאיר הכוונה -

זה יעקב. וצריך להכילם בראש, ואחר כך יכנס לבית הכנסת ויתפלל תפלתו. אז כתוב "ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר".
עי' שם בד"א שיעקב נמחק, וכן בדפ"מ בפירוש הפסוק וצ"ע גדול מהיכן הגיע גרסתנו.
³⁶⁰ וכל זה לא מובא בפע"ח.

³⁶¹ והנה בכל הג' תפלות כשאלס נכנס לצה"כ צריך לעשות סדר זה כנזכר גם יכוין בר"ת "צבית אלהים נהלך" צרגש שהוא ר"ת גימטריא ג' וצ"ן ויכוין לעשות ג' מוחין חב"ד אל הנוקבא מלכות מנה"י דז"א והם ר"ת ג' וצ"ן כי ג' הם חב"ד וצ"ן היא המלכות כנודע (נוסף בפע"ח).

³⁶² עי' לקמן יג ע"א.

³⁶³ פע"ח כט ע"ג.

³⁶⁴ נמחק בפע"ח.

³⁶⁵ פע"ח שער הנהגת הלימוד א' @?????

³⁶⁶ צ"ע שכאן לא מוזכר שזה גובר אלא רק מכוונים את זה לבד .

³⁶⁷ ו' לתפלת שחרית א' לתפלת מוסף (נוסף בפע"ח).

³⁶⁸ צ"ע גדול למה זה מובא כאן, ולא בשבת עצמו.

³⁶⁹ פע"ח לח ע"ב.

³⁷⁰ פע"ח לו ע"א.

³⁷¹ דרוש תחום שבת שער המצות בשלח (ש"ש)?

³⁷² פע"ח לו ע"ג.

³⁷³ וכל קוצא וקוצא אית ביה ארבע מאה ועשר נימי דשערי עי' לקמן איתא שזה בהארת הא"א ברישא דז"א ולכן אין שאילה.

שעה"כ

לה עתה יותר מלמעלה, והוא מן הג'ת שבז"א, והם סוד ג' אבות שבכולם נרמו אות ק', כי ביצחק ויעקב כבר נמצא בהם אות ק' ממש, ובאברהם נרמו בו במה שהוליד לק' שנה. וכן הנה"י עצמם נעשים ק', שהם ג"פ ל"ג ל"ג ל"ג, בקבלתם עתה שפע מן הג'ת כמבואר אצלנו (לקמן בד"ה ובאות ק'), ועי"ש. וביכולו הג' יכוין בחב"ד שהם יותר (ג ע"ד) עליונים³⁷⁴, ובכל קוין ת"י נימין כמנין קדוש.

עוד ירצה כוונת הענין בארוכה, וביאור הענין הוא, כי כליל שבת אומרים ב' פעמים ויכולו, הראשון בתפילת ערבית, והב' הוא אחר העמידה, שאומרים כל הקהל יחד. ושם (לקמן ויעבור דורש ה') הודעתך כי ויכולו הראשון הוא רומז במלכות שעולה עד נה"י של ז"א. וביאור הענין הוא במה שנתאר אצלנו כי הנה"י של אימא הם מוחין אל הז"א, והם מתפשטין בכל ז"א, וג' פרקים האחרונים מהם הם בנה"י של ז"א, ואלו נעשין עתה מוחין אל המלכות. וכנגד זו העליה תכוין באות ש' של שקוצי"ת, כנודע כי אות ש' נחלקת לג' ווין שיש בצורת ש"ן, ורומזין לנה"י הנז'. והנה הג' ווין הם עולים בגימ' י"ח, וז"ס וכל שיח השדה (בראשית ב ה), ולכן תכוין כי עתה המלכות נק' חק"ל, שהוא תרגום של שדה, שהוא סוד הנה"י הנז' הנק' שיח השדה.

ובאות ק' של שקוצי"ת תכוין בויכולו הב', שהוא עליה הב', שבה מקבלת המלכות במוחין שלה אור מן הג'ת דז"א, אשר שם ג' פרקין האמצעים דנה"י דאימא, כי גם הם נק' מוחין, כי כל בחי' הנה"י דאימא נק' מוחין. ואמנם לפי שאין המלכות עולה עתה עד שם, רק שאור הג'ת דז"א מתפשט בנה"י דז"א למטה במקומה, ולכן נרמו מציאות זה באות ק'. וביאור הענין הוא, כי אם תחלק אות ק' לג' חלקים, יהיה כל חלק מהם ל"ג חלקים, כי ג' פעמים ל"ג הם ק', והוא כי הג'ת, כל אחד מהם כלול מעשר, והם שלשים, ואלו הג' הג'ת נכללין ויורדין למטה בכל א' מן הג' תחתונות הנקרא נה"י המאירים במלכות, ולכן הם ל' וג'. וכאשר תכלול ג' פעמים השלשים עם כל א' מהג', יהיו ג"פ ל"ג ל"ג ל"ג, שהם ק' עם הכוללות, כי כונתינו הוא להוריד החג"ת שהם ל' אל נה"י שהם ג'³⁷⁵.

ובשחרית תכוין לאות ו' כנגד ישמח משה (שחרית דשבת), שהוא אות ו'³⁷⁶. ובמוסף תכוין לאות צ' שהוא כנגד היסוד, צדיק יסוד עולם (משלי י כה), כי אות צ' רומז אל היסוד שהוא הצדיק, שבו תפלת מוסף³⁷⁷. ובמנחה תכוין לאות י' מן שקוצי"ת, באומרך (תהלים סט יד) ואני תפלתי לך ה' כו', ומלת תפלתי ר"ל תפלת י'. וביאור הענין הוא כי עתה עולה עד מקום הדיקנא דז"א כמבואר אצלנו ונודע. והוא כי בהיותו ז"א למטה, היה יורד השער של רישא דז"א נמשך בראש ז"א להשפיע לו, והשער הזה הוא סוד ת"י נימין כמנין ב' אותיות י"ת של שקוצי"ת.

וכבר ביארנו³⁷⁸ באדרת נשא (דף קכח ע"ב) כי הם ת"י נימין כמספר קדוש, ובסוד ת"י עלמין ות"י עיבר הנז'. והנה בחינה זו היא סוד שם יהו"ה דע"ב דמלוי יודין, ויש עשר אותיות במילואו, וזהו ואני תפלתי, תפלת י', כי עתה עולה עד עשר אותיות ההם. ומה שהיה בתחילה מקבל השפע הזה בריחוק גדול, דרך אותם השערות, הנה הוא עתה עולה עד שם ומקבל השפע בקירוב גדול, כי השערות ההם הם נמשכין מזאת ההוי"ה שיש בה י'

- מאיר הכוונה -

³⁷⁴ עי' ש"ש שמתקשה בגרסא ומעלה שיש ג' קוצין, וצ"ע מה"ת.

³⁷⁵ הויכולו השלישי?

³⁷⁶

(2) ספר עץ חיים - שער לח פרק ו מ"ת

נלעד"ח שזהו כוונת הפסוק שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו ר"ל כי משה יסוד דאבא המלושב תוך ז"א שהוא ו"ק שהם אותם הס' רבוא ואנכי בקרבו דייקא]

³⁷⁷ עי' תיקו"ז (&): בשבת, תפלת מוסף דא צדיק, דכליל כלהו צלותין, וביה אמרין בצלותא דמוסף כתר יתנו לך ה'

³⁷⁸ צ"ע שכל הנזכר כאן איתא באד"ר עצמו, וצ"ע.

שעה"כ

אותיות דמילוי יודין כנז. וז"ש, לך ה' עת רצון, כי ע"י עליית ז"א בדיקנא דא"א, יש בו כח לקבל שפע מן מצהא דיליה הנק' מצה הרצון (אד"ד קנט ע"א).
ולאות ת' של שקוצי"ת תכוין כנגד תפלת המנחה, שבה אנו אומרים אתה אחד ושמך אחד כו'. והענין הוא כי הנה ד' יודין יש בשם ע"ב הנז', וכל י' מהם כלולה מ' הוא ק', ונמצאו ארבעתם עולים בנימ' ת', וזהו אתה אחד, ר"ל א"ח ד'³⁷⁹, כי עתה הז"א הנקרא א"ח עולה עד מקום ד' שהם הד' יודין הנז', וז"ס אחד.

³⁸⁰ ואחר שנכנס לבה"כ, שמעתי בשם מורי ז"ל שבכניסתו³⁸¹ ישתחוה כנגד ההיכל, ואחר כך יאמר מזמור (תהלים טו ב) אלקים יחננו ויברכנו, אשר יש בו ז' פסוקים, וכנגדם יקיף ז' הקפות סביב התיבה שבאמצע הבה"כ³⁸². וטוב הוא שיכוין לגמור פסוק א' בכל הקפה מהז', עד שיגמור הז' הקפות בז' פסוקים, ויכוין כי התיבה היא כנגד המלכות, ותכוין להמשיך אליה ז' אורות מקיפין שהם מן החסד עד המלכות. ואור המקיף של המלכות ג"כ אנו ממשיכין אליה והיא מכלל ז' המקיפין. ותכוין לכלול עצמך לקבל מן ז' אורות המקיפין האלו, אתה והמלכות ביחד.

וביום א' תכוין לפסוק ראשון, שהוא אלקים יחננו כו', ותכוין שהוא גובר על הז'³⁸³ פסוקים והוא תגבורת החסד על ז' התחתונים. וביום הב' תכוין כי פסוק הב' גובר על כולם, וכן תכוין עד יום ה', כי אז תכוין בפסוק ה' שהוא גובר על כולם. ואמנם ביום השבת אין צריך להקיף רק הקפה א' בלבד. וספק³⁸⁴ בדבר אם הוא כנגד הת"ת הנק' שבת וכולם כלולות בו, או אם הוא כנגד הבינה הכוללת לכלל³⁸⁵ הז' ולכן אין בשבת רק הקפה א', ע"כ שמעתי בשם מורי ז"ל³⁸⁶.

אבל אני ראיתי שהוא ד' ע"א} היה בא לבה"כ, ולא היה מקיף שום הקפה, ואפשר כי בשביל שלא היה הוא מן הי' הראשונים,³⁸⁷ לפי שהיה מתאחר לבא כנ"ל, ולכן לא היה מקיף מפני הרואים, שנראה כיוהרא, כנלע"ד³⁸⁸.

ואמנם מה שאני שמעתי ממורי ז"ל, הוא שיכוין כי בית הכנסת הוא בחי' שם הוי"ה דמילוי ההי"ן העולה בנימ' ב"ן, שהוא בית כנוסיא לג' שמות העליונים ממנו, שהם ע"ב ס"ג ומ"ה ושם ב"ן זה הוא המלכות, ויש בה י"ס ואם תמנה עשר הויות דההי"ן של ב"ן יהיו בנימ' כמנין כנסת, עם הי' כוללים שלהם³⁸⁹. גם ראיתי למורי ז"ל נזהר בתכלית הזהירות שלא לדבר כלל בבה"כ, אף שלא בשעת התפלה. וכמעט שאפי' בדברי מוסר ותוכחות ותשובה³⁹⁰ לא היה רוצה לדבר, כדי שלא ימשך מזה איזה דיבור של חול. גם ראיתי נזהר מלרוק בבה"כ, ואם נזדמן לו רוק היה מבליעו בטליתו או בולעו בגרונו.

- מאיר הכוונה -

³⁷⁹ עי' הערה 986.

³⁸⁰ פע"ח כח ע"א.

³⁸¹ שמעתי בשם מורי ז"ל שבכניסתו נמחק בפע"ח.

³⁸² ולא את הבית הכנסת עצמה (נוסף בפע"ח).

³⁸³ ה' (פע"ח).

³⁸⁴ ויש ספק (פע"ח).

³⁸⁵ כל (פע"ח).

³⁸⁶ , ע"כ שמעתי בשם מורי ז"ל נמחק בפע"ח.

³⁸⁷ ואפשר כי בשביל שלא היה הוא מן הי' הראשונים, נמחק בפע"ח.

³⁸⁸ אך כשהיה משכים בבית מדרשו היה מקיף (נוסף בפע"ח).

³⁸⁹ בסוד הלל אנכי טוב לך מעשרה בנים וכו' ואח"כ יאמר הרי קבלתי עלי עול מלכות שמים שלמה שתקנתי בע"ה שהסרתי הקליפות מאב"ע והיה נועם וגו' (פע"ח).

³⁹⁰ אפילו בדבר מוסר ויראת שמים לא היה משיב תשובה עד שיאלץ מזה"כ (פע"ח).

שעה"כ

גם כל הזמירות והקרבות והק"ש היה מורי ז"ל נוהג לאומרם מתוך סידור התפלות שבידו, אבל בתפלת העמידה דלחש, היה עוצם עיניו ואומר על פה, וגם בחזרת הש"ץ היה עוצם עיניו ושומע ומתכוין לדברי הש"צ.

דרושי ציצית דרוש א

דרוש א' בענין הציצית.

³⁹¹דע כי ענין הציצית³⁹² הוא בחי' אור המקיף, כנודע אצלנו כי יש א"מ ויש א"פ³⁹³. וכבר ידעת כי ז"א בהיותו בתוך אימא בסוד העיבור, לא היה אלא בבחי' שש קצוות בלבד, ג' כלילן בתלת. ולא היו אז בו³⁹⁴ לא בחי' ראש ולא בחי' זרועות³⁹⁵, אלא גוף א' פשוט בלבד. וכנגד זה הוא הציצית³⁹⁶ הקטן, שאין מתעטפין בו לא את הראש ולא את הזרועות³⁹⁷. אבל הציצית³⁹⁸ הגדול, המעטף את הראש, הוא בחי' אור המקיף דז"א כשהגדיל³⁹⁹ ונעשו לו י"ם גמורות, ונתפשטו ראשו וזרועותיו. ולכן שיעור זה הטלית הגדול של העטיפה הוא כדי לכסות ראשו ורובו כמ"ש בגמ' (מנחות מ ע"ב).

והנה זה הטלית איננו מגיע רק עד החזה⁴⁰⁰ שהוא רובו של גוף האדם⁴⁰², כי שם מאחורי החזה דז"א יצאת נוק' דידיה⁴⁰³, ואין שם בחי' טלית. וזהו הטעם שהנשים פטורות מן הציצית. וד' הציצית יוצאים ממנו⁴⁰⁴ ומקיפין את הנקבה אשר שם מתחת החזה, ולכן נק' ציצית לשון נקבה ולא ציץ, להורות על שהם מקיפין את הנקבה⁴⁰⁵.

והנה לסיבה זו הצריכו הגאונים להתעטף עטיפת ישמעאלים, ומחזירים ב' הציציות שבצד ימין אל צד שמאל⁴⁰⁶, באופן שיתחברו שם בצד השמאל מאחוריו כל הד' ציציות⁴⁰⁸, ויהיו תלויים מאחוריו בצד שמאל, במקום התחלת בנין הנקבה מאחורי

- מאיר הכוונה -

³⁹¹ פע"ח יל ע"ד

³⁹² ענין הלילית" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "כל לילית".

³⁹³ אצלנו כי יש א"מ ויש א"פ" נמחק צפע"ח.

³⁹⁴ אזו בו נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "לו אזו".

³⁹⁵ היינו שהכל מכופל, עי' נדה & ורק נתגלה הרגלים. עי' כללים ח, א לא ע"א: אמנם מה שיש להקשות בזה, כי מאחר שכל הנה"י הם באמת רק לבר מגופיה, ועיקר מציאותו הוא רק החג"ת, א"כ אלמה נסדר ראשית התהוותו של האדם רק בבחי' נה"י, וכמ"ש בנדה (דף ל ע"ב) למה הולד דומה במעי אמו, לפנקס שמקופל כו' וראשו מונח לו בין ברכיו כו', והוא סוד תלת כלילן בתלת כנודע

³⁹⁶ טלית (פע"ח).

³⁹⁷ מכאן משמע שאין אר"מ לטלית קטן, וצ"ע.

³⁹⁸ טלית (פע"ח).

³⁹⁹ עי' לקמן דרוש ו' שזה יניקה.

⁴⁰⁰ פליט ת"ת (פע"ח).

⁴⁰¹ עי' לקמן הערה 493. עי' לקמן פרק ב' ד"ה ונחזור לענין ראשון והערה שלנו שם 495, שמשמע שיש ב' מיני מקיפים בטלית, א' ישר והוא עד הסוף וא' חוזר והוא עד הראש או עד הגרון אור עד החזה (עי"מ), והציצית יוצאין בחזה כדלקמן פרק ב' ד"ה וא"ת והרי הטלית, ושם משמע שאפילו בבחי' אור מקיף הישר זה רק עד החזה לגבי ההלכה שבו.

⁴⁰² היינו רוב הספירות כאשר כוללים גם שליש ת"ת עי' סוף פרק ב.

⁴⁰³ ע' ע"ח שער לד פרק ד וצ"ע שזכור לי שהפרגוד יורד כנגד הטבור מאחורא, וצ"ע בענין נוק', אמנם הכתר עולה עד החזה.

⁴⁰⁴ מד' כנפות הטלית (פע"ח).

⁴⁰⁵ משמע שציצית עצמם מקיפים את הנוק', והבגד מקיף לז"א. ועי' הערה 498.

⁴⁰⁶ כי פס הוא עיקר מליאת המלכות כנודע (נוסף צפע"ח).

⁴⁰⁷ צד שמאל היא בחי' נוק' עי' לקמן דרושי ר"ח עו ע"ב וכן לעיל ב ע"ד.

⁴⁰⁸ עי' לקמן הערה 539.

⁴⁰⁹ @מכאן עד סוף הפיסקא לא מלאתי צפע"ח.

שעה"כ

החזה. גם רבינו סעדיה ז"ל כתב בפירושו שחיבר בלשון ערבי בפרשת בא ענין עמיפה זו, וטוב ונכון לעשות כך, ולפחות ישאר מעומף כך כדי שיעור הליכת ד' אמות⁴¹⁰ בעת שמתעמף בציצית. ואח"כ יסיר העיטוף מעל צוארו, וכך היה מנהגו של מורי ז"ל. ולכן בהיות האדם שלא בשעת התפילה בשאר היום אינו חייב בעיטוף ציצית הגדול⁴¹¹ רק בציצית קטן⁴¹² די לו, כי אז הז"א בתוך ביתו שהיא אימא עילאה⁴¹³, ועומד בתוכה⁴¹⁴ כי שם ביתו. אמנם אחר שהגדילו ב' ז"ן, ובא הוא לבית הכנסת שהיא הנוק' בית כנוסייא לכל, אז מתעמף במלית גדול.

⁴¹⁵ועתה נבאר ענין ד' ציציות איך מקיפין את הנוק' כנ"ל. והענין הוא, כי אלו הד' ציציות הם יוצאים מן הצדיק העליון, הנק' צדיק ויסוד⁴¹⁶, כמו שאמר הכתוב, מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק כו' (ישעיה נד טז)⁴¹⁷. והענין הוא, כי כמו שמן הדעת העליון שהוא בחי' הלשון⁴¹⁹ יוצא ממנו בחי' ההבל שהוא אור מקיף המלביש⁴²⁰ כגודע⁴²¹, כן

- מאיר הכוונה -

⁴¹⁰ עי' לקמן הערה 1144 בענין ד' אמות. ⁴¹¹ שלל צעפת התפילה צא"ר היום אינו חייב בעיטוף לילית הגדול נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא בתוך ביתו, אז אין לו".

⁴¹² עי' הקד' השעה"ק: צריך שיהי' עוסק בתורה מעוטף בטלית ותפילין. וכנראה שזה מציאות של תיקון, אבל שאר היום של אלומדים או מתפללים אין ענין. ⁴¹³ צעצור (עולת תמיד).

⁴¹⁴ "כי אז הז"א בתוך ביתו שהיא אימא עילאה, ועומד בתוכה" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "שהוא בחי' ז"א בהיותו צעצור בתוך הבינה".

⁴¹⁵ פנ"ח יל ע"ד.

⁴¹⁶ "הלדיק העליון, הנק' לדיק ויסוד" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "מן היסוד הנקרא לדיק עליון".

כנראה שכונתו ליסוד אמא שהיא בחי' ז"א ו"ע. ועי' למקן הערה 423.

⁴¹⁷ כנזכר בזוהר פרשת שלח לך דף קעה ע"א (פע"ח).

⁴¹⁸ ז"ל הזהר: כתיב מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק ואומר רזי לי וגו' מכנף הארץ דא כנף דציצית דאיהו כנף הארץ זמירות שמענו אליו שאר חוטיין דנפקין ותליין מאתר עלאה גו אינון שבילין עלאין דנפקין מחכמה עלאה צבי לצדיק דא צדיק חי העולמים דאינון חוטיין אינון שפירו דיליה דהא מניה נפקין וכל חוטא כלילא בתרין סטריין וכד אסתכלנא אמינא רזי לי רזי לי דהא מגו רזא עלאה דכל מהימנותא נפקין

תרגום: כתוב "מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק", ואמר "רזי לי וגו'". "מכנף הארץ", זה כנף הציצית, שהוא כנף הארץ, "זמירות שמענו", אלו שאר החוטים שיוצאים ותלויים ממקום עליון, תוך אותם שבילים עליונים שיוצאים מחכמה עליונה. "צבי לצדיק", זה צדיק חי העולמים, שאותם חוטים אלו יפיו, שהרי ממנו יוצאים, וכל חוט כלול בשני צדדים, וכשהסתכלתי אמרתי, רזי לי רזי לי, שהרי מתוך סוד עליון של כל האמונה יוצאים.

עי' שעה"כ ר"ה ז שרזי רזי פעמים היא חיק וגרון שהוא יסוד דא"א.

⁴¹⁹ שבתוך הפה (נוסף צפע"ח).

⁴²⁰ שהוא אור מקיף המלביש נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא המקיף ומלביש.

⁴²¹ ז"ן פרק ד כלל ב (לש"ו פע"ח?)

עי' ע"ח שער כה פרק ב: אמנם משה זכה לדעת עליון, וז"ש בזוהר בראשית דתרווייהו בדעת אלא דא בגופא ודא בנשמה, כי זה בדעת המתפשט בגופא, וזה בדעת עליון שבראש, הנקרא נשמה לזה התחתון. והנה זה הדעת עליון, מקורו נמשך מב' פנים דא"א שהם תיקון ז' מ"ג ת"ד, הנקרא ואמת, והוא כולל כל ו' תיקונים קדמאין, והוא שביעי להם, וכולל כולם. לכן יש בו ז' שמות ס"ג כנודע, והם גימ' ואמ"ת. והנה מז' שמות אלו מתפשטין ז' מלואים בלבד, שהם ז"פ הבל, והם ז' הבלים דקהלת. ולהיותן מס"ג נמשכין כולם עד אמא עילאה, ואח"כ הם נמשכין נגד פיה ויוצאין משם בסוד ז' הבלים היוצאין מהפה, כנזכר בסוד השופר (שעה"כ ר"ה דרוש ו' ז'), ועיין ביחוד חוטם, ושרשם מתגלגל בפה שלה. וז"ס (מלאכי ב ו) תורת אמת היתה בפיהו, כי תורת אמת הוא ז"א הנמשך מ"ואמת" תיקון ז' דדיקנא, ונמשכה והיתה בפיהו דאמא. ואמר בפיהו ולא אמר בפיו אז בפיה, לרמז על מילוי דס"ג המתפשט מתיקון ואמת, שהוא סוד ס"ג עצמו כנזכר ביחוד של

שעה"כ

מז' 422 היסוד התחתון יוצא הבל המקיף והמלביש, והם סוד ד' ציציות⁴²³. וענינם הוא במה שנודע כי הם⁴²⁴ ה' חסדים וה' גבורות, והה"ג הם ה' אותיות מנצפ"ך שהם מן הבינה כנודע, כי אור המקיף דו"ן הוא שם⁴²⁶ אחי"ה שהיא אימא עלאה, כי ממנה הוא הכתר המקיף⁴²⁷, ולכן אלו ד' ציציות שהם ענין הה' גבורות הם בחי' אור המקיף⁴²⁹ 431430429.

- מאיר הכוונה -

חוסם, וזהו בפיחו, כי ה"י וי"ו במילוי גימטריא הבל, ע"ש שיוצאין ז' הבלים אלו מפיה, ומקיפים בסוד אור הבל המקיף אל הז"ת שלה עצמה כנ"ל. ומאלו הז' הבלים המקיפים לז"ת שבה נמשך סוד דעת עליון דז"א, ונכנס תוך יסוד תבונה בין ב' מוחין דחו"ב, בתוך נו"ה דתבונה, ומכריע ביניהן בסוד צלם דז"א. ונמצא, שדעת זה נעשה מז' הבלים והם גימטריא ס"ר עם הכולל, ולהיות שמשה הוא מרכבה אל הדעת הנז"ל, לכן נאמר בו (שמות ג ד) וירא ה' כי ס"ר לראות, ועיין שם במקומו. והנה הדעת התחתון נמשך מב' כתפין דא"א שהם חו"ג ונעשין בו ה"ח וה"ג המכריעין בין ב' עטרין דחו"ג, והם י' היות כמנין ס"ר ג"כ, כמו העליון. והנה גם ע"ז רמז וירא ה' כי סר לראות, ואלו מתפשטים בגופא דז"א החסדים בו והגבורות בה כנודע. ודע, שגם לפעמים אפשר להמשיך הגבורות שבדעת העליון ג"כ בנוק', וזה זכה משה לעשות כמ"ש במקומו בע"ה.

ועי' שער ט"ל דרוש יא: (ב) ענין נשמות בני אדם הבאים מן הנשיקין ויש באים מזווג תחתון ונלע"ד שהבאים מהנשיקין הם בחי' אור מקיף והבאים מזווג תחתון הם בחי' אור פנימי שהנשיקין הוא הבל היוצא מן הפה הנקרא מקיף ואלו הם בחי' נדב ואביהו ואליהו מקיף הפנימי:

422 (פע"ח).

423 למהרצ"ו זלה"ה נלע"ד מש"ל כי ליצית הוא מקיף אמא' לזו"נ נ"ל חיים שזכו חזי תפארת לתבונה ונ"ה החדשים היורדין ומקיפין מחוץ לראש עד כתר רחל כי עד פס מגיעין עד החזה וזהו ענין מציאת הטלית אך לכתר רחל אז הם ד' ליצית היוצאין מיסוד תבונה והענין כי גם אין זה בחי' תבונה עצמה אלא מקיף חילון דז"א והבן זה מאלד ולא כן יסוד לתבונה זו תוך יסוד מקיף דז"א ומשם יוצאין להאיר לרחל ויש מקיף יותר פנימי כנודע כי הם ג' מקיפין וגם יש פס נה"י לתבונה חדשים והם בחי' התפילין והרצועות מכסים ללאה הקשר של תפילין ויורדין ועושין כתר לרחל לתפלה של ראש והרצועות כעין ליצית (נוסף בפע"ח).

424 יש (פע"ח).

425 היינו הארות היוצאים מיסוד, ועי' לקמן הערה הבאה שה"ח נשארים בפנים וה' גבורות מקיפים, ועל אף ששם מדובר בפה, וכאן ביסוד, היינו דברי רבינו כמו שמן הדעת העליון וכו' שהם דומים זה לזה.

426 מש"ס (פע"ח).

427 המקפת (פע"ח).

428 ועי' ע"ח שער כג פרק ב: אמרו בתקונים (קמב ע"ב) כי כל הכתר הוא אה"ה. והענין הוא כי מבחי' אמא, הנקרא אה"ה כנודע, נעשית כתר דז"א.

429 לנוק' אמנם ענינם נתבאר בלרוש המ"נ זה ענינם בקיור (פע"ח).

430 ועי' ביאורים ח"א כב ע"ג: אך עומק הענין בכ"ז הוא, כי סוד שורש השרשים דאור המקיף ואור הפנימי, הנה הוא מאור א"ס המקיף והמוקף, וכו' עיקר האדם שהוא הרוח שבזו"ס⁴³⁰, וכן כל הנרנח"י העיקרים אשר בהם נשלם על שלימותו, הנה הם מסוד אור א"ס המוקף, שהוא סוד הקו דאור א"ס הנמשך ומתפשט בתוך הצמצום, כי ממנו נעשה צורת בנין כל העולמות כמו שהם כולם עתה לפנינו, וממנו הוא צורת בנין האדם בכל הנרנח"י שבו, כי הצמצום שהוא סוד היסודות והעגולים, שם הוא רק השורש. וכו' הנה מלבד זה הרי מתנהג גם עתה המציאות ג"כ בעוד הנהגה עליונה מזה הנמשך מאור המקיף את הקו מכל סביביו, שהוא אינו מצומצם בכלי כלל, והוא שולט על האור הפנימי להטותו לחפצו, והוא מנהיג את האור הפנימי ג"כ שיהא הולך ונמשך בכל הנהגתו רק ע"פ הכוונה התכליתית תמיד. אמנם הנהגה הזו היא בהעלם גדול, כי התכלית האחרון הנה נעלם השגתו מכל בריה, אבל עכ"פ הוא כי היא שולט בהעלם תמיד, ומשם הוא סוד כל הכבשי דרחמנא⁴³⁰, וסוד צדיק ורע לו רשע וטוב לו (ברכות ז ע"א), וכן כמה פליאות שאנו רואין בהנהגה תמיד, כי הוא מהנהגת אור המקיף המשלח הארתו באור הפנימי להנהיג את הכל תמיד רק ע"פ הכוונה התכליתית. והרי נמצא, כי [כב ע"א] באור המקיף הנה הוא פועל גבורות תמיד, כי בו הוא כל הנהגה אשר נגד החק והטבע. כי כל החק והטבע הוא רק ע"י אור הפנימי אשר הוא מצומצם בהגוף וכלי, אבל אור המקיף שהוא מבחוץ הנה ממנו הוא כל הנסים והנפלאות, ובו הוא פועל גבורות תמיד. וכו' והנה הוה אור המקיף בבחי' נוק', ובסוד נקבה תסובב גבר (ירמיה לא כא), שהיא לוקחת אליה אל חדר הורתה להעשות בה כל תכלית פעולת הזכר, כן הוא אור המקיף עם אור הפנימי, שכל הפעולות שנעשה בו הנה ממשיך האור המקיף את הכל אליו והם נשמרים בו,

שעה"כ

וכבר ידעת כי אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי (סנהדרין כב ע"ב)⁴³². וביאורו הוא, כי הנוק' דז"א לא היה לה בתחילה רק הוי"ה אחת פשוטה בד' אותיות בלבד, ואחר שבא עליה ז"א⁴³³, יהיב בה בחי' ההוא רוחא דשביק בה בעלה⁴³⁴, כנז' בסבא דמשפטים (דף צט ע"ב)⁴³⁵, ועליו נאמר, ויהי בצאת נפשה כי מתה (בראשית לה יח)

- מאיר הכוונה -

ונעשים בו להכוונה התכליתית שבהם. והרי עושה אור המקיף ב' מיני פעולות: כי בתחילה משלח הארתו בהאור הפנימי לשלוט עליו ולשמרו, שיהא כל הטייתו ופנייתו אליו וכנ"ל. ואח"כ לוקח הוא כל מה שנעשה בו ויצא ממנו, וממשיך אותם בתוכו לשומרם ולהשלימם לכוונתו ולחפצו התכליתית, והם נשמרים בו לעת קץ הימין. וכ"ז הנה הוא פעולת נוק', ובסוד (משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה, שבה יתעלה ויושלם כל פעולתו לתכליתם האחרון. והנה הוה אור המקיף הישר מסוד היחידה שבכל פרצוף ושבכל עולם, שהוא הכתר המיוחד בא"ס כמ"ש ברע"מ (פ' בא דף מב ע"ב, ופ' פינחס דף רנח סע"א), כי כן הוא האור המקיף הראשון אשר להקו, הנה הוא מאור א"ס המקיף, אשר בו יוחזר הכל ויתוקן הכל לסוד האחדות הנעלמה, שהוא תכלית כל התכליות שאין לו קץ ותכלית.

והנה נמשכין כל המקיפים רק מבינה, כי הכתר עצמו הוא נעלם, וכל גילוי הוא רק ע"י הבינה, ולכן נקרא הבינה ג"כ בשם אה"ה שהוא שם הכתר, כי בה הוא כל גילוי, וכמ"ש הגר"א בתיקונים (דף מו ע"ד). וכן הוא אור המקיף הראשון הכללי המקיף להקו, הנה הוא נמשך שם ג"כ מסוד שורש בחי' בינה שבמלכות דא"ס⁴³⁰, כי על ידה נבחן הענין דאור א"ס המקיף, כי לולא הבינה לא היה הצמצום כלל, כמו שמתבאר בדברינו בהקדו"ש שער הפונה קדים פ"ה. ועומד הצמצום על עמדו רק ע"י הבינה, ונבחן ע"י מאור א"ס המקיף, וכל גילוי הוא בה, וכן נמשך על ידה ג"כ האור המקיף להקו.

⁴³¹ עי' שער כה דרוש ב (ב): חמשה מוצאות היוצאת מן הפה העליון. ואמנם כבר הודעתך כי ה"ח הם נכנסין תוך הגוף, והם אר"פ. אמנם ה"ג הם פוגעות ברדתן אל הגרון בפה ויוצאות משם לחוץ, ושם נעשין אור מקיף מבחוץ בז"ת, והם סוד ז' הבלים דקהלת, וכנגדן הם ה"ח מבפנים. והנה החסדים ודאי שהם גדולים ומעולים מן הגבורות, ואמנם להיות החסדים תוך הז"א והגבורות מקיפים חוצה לו, הם מאירות יותר, ויש להם בבחי' זו מעלה על החסדים. ואמנם ביסוד דז"א שם כח הגבורות שנתפשטו מבפנים נקבצות שם, והם אר"פ. אמנם יוצא הבל מפי היסוד דרך העטרה לחוץ, וחוזר ועולה ומקיף את היסוד מבחוץ, והבל זה היוצא הוא בחי' החסדים, והפנימי בחי' גבורות, ע"כ. ועי' לקמן דרושי פסח יא

⁴³² עי' שער טל פרק ז, שהעשיית כלי היא הנתינת רוח הנזכר לקמן, והוא כריתת הברית.

⁴³³ עי' ע"ח רפ"ח ג: שם של ב"ן דמילוי ההי"ן אשר במלכות הוא ב' הוי"ת יחד ממש, {פז ע"ב} והיא הוי"ה כפולה, ונקרא מערת המכפלה כנודע, כי ו"ד דמילוי יר"ד גי' י' כחשבון אות הפשוט, וכל השאר הם אותיות הוי"ה כפולה ממש. והנה ענין ב' הוי"ת אלו עניינם הוא, כי הוי"ה א' בחי' ז"א, והוי"ה הב' הוא בחי' הנוק' עצמה. וכאשר מתחברים הז"א בנוק', אשר אז מאיר ז"א בנוק', הנה אז הז"א נותן הארת הוי"ה שלו אליה, ואז נעשין ב' הוי"ת בנוקבא, ואז נעשית בה שם ב"ן שהוא בחי' ב' הוי"ת וזכור הקדמה ז'⁴³³.

⁴³⁴ (עי' שער ט"ל פרק ז): ואותה רוח שהשאיר ונדבקה באותו הכלי לא נאבדה שהרי אין אפילו דבר קטן בעולם שאין לו אתר⁴³⁴ ומקום להטמן ולהתכנס לשם ולא נאבד לעולמים ולכן אותה הרוח שהשאיר באותו כלי שם הוא ודאי רודף אחר העיקר והיסוד (שלו) שיצא ממנו ומביא אותו ובונה אותו במקומו במקום של אותה רוח בת זוגו שיצאה עמו ונבנה שם כמקדם וזוהי בריה חדשה עכשיו בעולם רוח חדשה וגוף חדש.

משם משמע שזה משפטים דף צד וצ"ע.

⁴³⁵ ז"ל: והוא רוחא דשבק ואתדבק בהוא מאנא לא אתאביד דהא לית מלה אפילו זעירא בעלמא דלא הוי ליה אתר ודוכתא לאתטמרא ולא תכנשא תמן ולא אתאביד לעלמין ובגין כך ההוא רוחא דשבק בהוא מנא תמן הוא⁴³⁵ ודא רדיף בתר עקרא ויסודא (נ"א דיליה) דקא נפיק מיניה ואייתי ליה ובני ליה בדוכתיה באתר דההוא רוח בת זוגיה דנפקת בהדיה ואתבני תמן כמלקדמין ודא איהו בריה חדתא השתא בעלמא רוחא חדתא וגופא חדתא

תרגום: ואותה רוח שהשאיר ונדבקה באותו הכלי לא נאבדה שהרי אין אפילו דבר קטן בעולם שאין לו אתר⁴³⁵ ומקום להטמן ולהתכנס לשם ולא נאבד לעולמים ולכן אותה הרוח שהשאיר באותו כלי שם הוא ודאי רודף אחר העיקר והיסוד (שלו) שיצא ממנו ומביא אותו ובונה אותו במקומו במקום של אותה רוח בת זוגו שיצאה עמו ונבנה שם כמקדם וזוהי בריה חדשה עכשיו בעולם רוח חדשה וגוף חדש.

שעה"כ

כנודע⁴³⁶. וזה הרוחא הוא בחי' מילוי ההוי"ה {ד ע"ב} הנז'⁴³⁷ דמילוי ההין, העולה בגימ' ב"ן. והנה ה' אותיות הם במילוי הזה, והם ו'ד'הו"ה, והם בחי' ה' חסדים דיהיב בה בביאה הראשונה הזאת, אבל⁴³⁸ לא היה בה רק ד' אותיות יהו"ה כנו'.

האמנם עכ"ז נודע הוא כי הנקבה היא בסוד ד' אחורי הוא"ו, שהיא הנוק' באחורי דכורא⁴³⁹. ונמצא כי היא נרמזת באות ד' שאצל אות ו' שהם מילוי יו"ד. ונמצא כי גם בה יש ה' אותיות, לפי כי גם היא נכללת באות ד' כנו', ואלו הם הה' גבורות שנמשכים בה. וזהו ענין ה' קשרים וד' אורים שיש בכל כנף וכנף, כי הה' קשרים הם סוד הה' חסדים של היסוד הנק' קשר ושורוק⁴⁴⁰ כנודע⁴⁴¹, והם כלולים בד' אורים שהם ד' אותיות פשוטות של הוי"ה אשר בה כנו', כי כל בחי' אור היא בנוק'⁴⁴². ואמנם כפי האמת אינם רק ד' מילויים כי שתי אותיות ו"ד הראשונות הם מילוי אות אחת בלבד, שהיא אות יו"ד הראשונה. נמצא כי הם ד' מילויים בלבד לד' אותיות ההוי"ה, ולכן הם ד' ציציות וכן ארבע אותיות הפשוטות שלה, וד' המילויים [אלה], הם ח' חומין שבכל כנף.

ועתה נבאר ענין ד' מילויים אלו שבהוי"ה דההין העולה ב"ן מה ענינים. דע כי ד' בחי' ⁴⁴³ נמשכים אל הנקבה: הא', היא בחי' הנפש שנותן בה היסוד לעורר המ"ן, ועל ידה

- מאיר הכוונה -

⁴³⁶ עי' ע"ח שער ט"ל פרק ח: ויהי בצאת נפשה כי מתה כי בנימין לקח אותו החלק עצמו הנשאר באמו שהוא הנפש שלה ממש ובלדתה אותו יצאה נפשה ממש ואז מתה והבן זה.

⁴³⁷ נמחק צפ"ח.

⁴³⁸ היא (נוסף צפ"ח).

⁴³⁹ כנזכר באח"ף ג'.

⁴⁴⁰ שבו נקוד סר"ק (פ"ח).

⁴⁴¹ ועי' לקמן דרושי עמידה דרוש ו' בברכת שים שלום דף לז ע"ג (ש"ש). עי' תיקו"ז קכא ע"א: יסוד באמצעיתא איהו שרק עי' תיקו"ז (קנא ע"ב): שר"ק קשר המרכבה, ועי' גר"א תיקו"ז כה ע"ד: שרק הוא קשר בהיפך אתוון

⁴⁴² עי' דעה ח"ב קנח ע"א שמביא מקור מספר הבהיר (סי' נה דף י"ז רע"א): מ"ט אתקריאת נקבה על שם שנקביה רחבים, ויש לה נקבים יתרים על האיש. עי' ע"ח נסירה ח: יסוד הזכר להיות רובו מצד החסדים, לכן יש בו רבוי אור ונמשך ממנו תוספת אור אל היסוד שבו, והוא בולט. אמנם הנוקבא באה מצד הגבורות שהם דינין, אין בה רבוי אור כדי להוציא בה בחי' יסוד בולט ממש, אמנם הוא אור בלתי מורגש, ונקרא אוריא דכיא כמבואר במ"א, כי היסוד דכורא נקרא באד"ר [אמה] (אשא) דכיא וכו' ושל נקבה אוריא דכיא. ועי' שער מאמרי רשב"י נה ע"א: היסוד דאימא נקרא אוריא בסוד מגדל הפורח באור שהזכרנו למעלה. והענין הוא כי יסוד הזכר הוא ארוך ובוטט וממשיי והוא מפני שהזכר הוא בסוד החסד המתפשט בתוכו וריבוי הארת החסדים גורמין שפע גדול ביסוד שלו ובוטט לחוץ מרוב הארתו. אבל יסוד הנקבה הוא קצר מאד והוא יסוד אור וחלל ואינו ממשיי לפי שהנקבה היא בסוד הגבורות המתפשטין בתוכה כנודע ואין הגבורות מאירות כמו החסדים. ועי' דעה ח"א מא ע"א: והוא משום כי היא הבית קיבול לכל המציאות דלמטה המתילדים ממנה, וקודם שנתעברה מהמציאות דלמטה הרי הוה אותו המקום בה בבחי' פנוי וחלל.

⁴⁴³ ע"ח ריש שער תקון הנוק', ושער מ"ד ומ"ן פרק יא כלל כ' וסוף שער דרושי אבי"ע ועי' שער הגלגולים הקדמה יח [והענין הוא, כי אחר החרבן נתפרדו ז"א מנוקבא, והגנן העליון שהוא יסוד, איננו זורע גנתו. אמנם גנתו מזרעת מאיליה, מן הספיחים שיצאו וצמחו בה מתחלה, ומהם חוזרת וצומחת. והנה הספיחים הם נשמות הצדיקים, אשר טרם החרבן זרעם הגנן בגנה העליונה וצמחו בה. וכאשר חוזרת ונפטרים מן העה"ז, חוזרים לעלות שם בה בסוד מ"ן, או ביסוד שהוא הגנן העליון בסוד מ"ד, ומהם חוזרת וצומחת. וז"ס פסוק אור זרוע לצדיק, שכבר האורות האלו זרעו בתתלה בגנה העליונה, והם עצמם שחוזרים ונזרעים, ואין זה זרע חדש והבן זה], ושער המצות בהר כז ע"א [שזה בחי' ספיחין שכל העבודות האסורים בשביעית היא מ"ד של ז"א בארץ] ועי' מקדש מלך בראשית על ביאור הזהר דף ו ע"א (לש"ו).

ז"ל הע"ח שער מ"ד ומ"ן: דע כי ד' בחי' נמשכין אל המלכות: א', הוא ענין הנפש אשר לה, שנותן היסוד של הזכר בה כדי שתוכל לעורר מ"ן בעת הזווג, כי ע"י הנפש ההוא נעשית כלי. הב' והג', הוא בחי' הרוח והנשמה שנותן בה, הם שם ס"ג ומ"ה. הד', מ"ש בפ' תרומה (קסו ע"ב) דרש בריה דרב ספרא על פ' אור זרוע לצדיק [עי' ע"ח מז ע"ג – לש"ו], שהנה נשמות הצדיקים הם עצמן מזדווגים עם המלכות, והם עושין נשמות, כמ"ש (בראשית יב ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן. והנה

שעה"כ

נעשית כלי. הב' הוא מ"ש ב' תרומה (דף קסו ע"ב) ע"פ אור זרוע לצדיק כו⁴⁴⁴. והענין הוא כי נשמות הצדיקים הם מזדווגות ממש עם הנוק' ממש הנק' מלכות. ומהווגו ההוא נבראים נשמות הגרים. וז"ס פסוק, ואת הנפש אשר עשו בחרן (בראשית יב ה). ודע, כי רוב הזווגים הנעשים בזמן הגלות, הם באופן הזה, ולזה נתכוין שם בריה דרב ספרא⁴⁴⁵. הג' והד' הם בחי' הרוח והנשמה שנותן בה, והם בחי' הוי"ה דמ"ה והוי"ה דס"ג. וכנגד ד' בחי' אלו היו ד' מילויים בד' אותיות הפשוטות שבהוי"ה אשר בה כנו'. ואמנם כל ד' בחי' אלו נכללים

- מאיר הכוונה -

רוב הזווגים הנעשי' בזמן הגלות הוא באופן זה. והנה אלו הד' בחי' הנ"ל, הם אלו הד' מילויים הנזכרים, וארבעתם נכללים בבחי' ראשונה, שהיא כללות זה המילוי, והוא הנקרא נפש. נמצא שזה המילוי כולו בכללו בבחי' נפש, אך בו (נפרטים) [נרמזים] דרך פרט כל הד' בחי', ע"כ. ועי' ביאורים ח"ב סג ע"ב.

⁴⁴⁴ ז"ל: האי אור זרע ליה קודשא בריך הוא בגנתא דעדנוי ועביד ליה שורין שורין על ידו דהאי צדיק דאיהו גנא דגנתא ונטיל להאי אור זרע ליה זרועא דקשוט ועביד ליה שורין שורין בגנתא ואוליד ואצמח ועביד פרין ומנייהו אתזן עלמא דהא הוא דכתיב (שם צז יא) אור זרוע לצדיק וגו' וכתיב (ישעיה סא יא) וכגנה זרועיה מאן זרועיה אלין זרועי דאור קדמאה דאיהו זרוע תדיר השתא אוליד ועביד איבין והשתא זרוע איהו בקדמיתא עד לא ייכול עלמא איבא דא אוליד זרועא דא ויהיב איבא ולא שכיך ועל דא כל עלמין אתזנו בספוקא דההוא גנא דאקרי צדיק דלא שכיך ולא פסיק לעלמין

בר בזמנא דישראל בגלותא ואי תימא בזמנא דגלותא כתיב (איוב יד יא) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש היך עביד תולדין אלא כתיב (תהלים צז יא) זרוע זרוע איהו תדיר ומימא דאפסיק ההוא נהר גנתא (ס"א בגנתא) לא עאל ביה ההוא גנא וההוא אור דאיהו זרוע תדיר עביד איבין ומנייה ומגרמיה אזרע כקדמיתא ולא שכיך תדיר כגנתא דעביד תולדין ומההוא זרוע נפיל ביה באתריה ומגרמיה עביד תולדין כדבקדמיתא ואי תימא דאינון תולדין ואיבין הו כמה דהוה בזמנא דגנא תמן לאו הכי אבל לא אתמנע זרוע דא לעלמין

תרגום: האור הזה זרע אותו הקדוש ברוך הוא בגן עדנו ועשה אותו שורות שורות על ידי הצדיק הזה שהוא הגן של הגן ונטל את האור הזה זרע אותו זרע אמת ועשה אותו שורות שורות בגן והוליד והצמיח ועשה פרות ומהם נזון העולם זהו שכתוב אור זרע לצדיק וגו'.

וכתוב (ישעיה סא) וכגנה זרועיה תצמיח מי הם זרועיה אלה הם הזרעים של האור הראשון שהוא תמיד זרוע ועכשיו מוליד ועושה פרות ועכשיו הוא זרוע בראשונה בטרם שיאכל העולם את הפרי הזה הוליד הזרוע הזה ונותן פרי ולא שוכך ולכן כל העולמות נזונו בספוקו של אותו הגן שנקרא צדיק שאינו שוכך ולא פוסק לעולמים.

פרט לזמן שישראל בגלות ואם תאמר בזמן הגלות כתוב אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש ואיך עשה תולדות אלא כתוב זרע והוא תמיד זרוע ומימא דאיהו זרוע ומימא דאיהו זרוע (בגן) אותו הגן ואותו אור שהוא תמיד זרוע עושה פרות וממנו ומעצמו נזרע כבראשונה ולא שוכך תמיד כמו גן שעושה תולדות ומאותו הזרוע נופל בו במקומו ומעצמו עושה תולדות כבראשונה ואם תאמר שאותם תולדות ופרות היו כמו שהיה בזמן שהגן שם לא כך אבל לא נמנע הזרוע הזה לעולמים.

⁴⁴⁵ עי' ע"ח שער תיקון הנוק' פרק א: דע שד' בחי' נמשכות אל המלכות, א' הוא ענין הנפש שלה שנתן היסוד של הזכר בה כדי שתוכל לעורר מ"נ בעת הזווג, כי ע"י הנפש הזו היא נעשית כלי. והב', הוא רוח. והג', הוא נשמה שנותן בה, והם שם מ"ה ושם ס"ג. והד', הוא מ"ש ב' תרומה (קסו ע"ב) בריה דרב ספרא ע"פ אור זרוע לצדיק, שהנה נשמות הצדיקים הם עצמם מזדווגים עם המלכות והם העושין נשמות, כמ"ש (בראשית יב ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן, והנה רוב הזווגים הנעשין בזמן הגלות הם באופן זה. והנה אלו הד' בחי' הנ"ל הם אלו הד' בחינות המילוי הנ"ל, וארבעתם נכללין בבחי' הא' שהוא כללות המילוי והוא הנקרא נפש, נמצא שזה המילוי כולו בכללו בחי' נפש, אך בו נרמזין כל הד' בחי' דרך פרט.

עי' קסו ע"א רב חיי אורבי אבא שור בבי אושפיזייכו, ועי' קסח ע"א שזה בנו של רב ספרא. היינו בחי' הע"ב שבו תלוי כח הולדה, ובזמן הגאולה זה ע"ב דז"א ובזמן הגלות זה ע"ב דנוק' עצמה שהיא נוק' דז"א וצ"ע, וצ"ע אם בשבת זה כמו בזמן המקדש, עי' שעה"פ וירא: ודע כי הנה מש"ל, כי בכל זווג דז"ן, ממשכים מוחין חדשים מלמעלה מן האין סוף, דרך המדרגות, והוא לוקח שפע מ"ד, והיא מ"ן, דע, כי זה הוא בענין הנשמות החדשות הבאות מלמעלה, בזווג ליל שבת וי"ט. אבל בזווגים של ימי החול, אחר חרבן הבית, כבר ביארנו במצות שביעית, פרשת בהר סיני, כי כל המ"ן של אז, הם מהבירורין המתבררים מן המלכים שנפלו בקליפות, ומהם נעשים הנשמות ההם שבאלו הזווגים. והוא בסוד (תהלים צ"ז י"א) אור זרוע לצדיק, הנזכר בפרשת תרומה, בענין בריה דרב ספרא. וזכור הקדמה זאת. ועוד צ"ע אם בחי' נשמת הצדיקים היא מש"כ בריש תיקון כא מחמר אבתריה עי' גר"א ריש מא ע"ד.

שעה"כ

בבחי' הראשונה הנק' נפש, שהיא כללות המילוי הזה, לפי שכל ההוי"ה הזאת במילואה דההי' נק' נפש כנודע, אלא שבנפש הזאת נפרטים ד' בחי' הנז' והבן זה.

⁴⁴⁶ועתה נבאר טעם למה כל שאר המילויים דע"ב וס"ג ומ"ה, כל א' מהם היא בסוד עשר אותיות, והויה זו דההי' אין בה אלא ט' אותיות.

אבל הענין הוא, לפי כי בחי' היסוד אין בה⁴⁴⁷, והוא במה שהודעתך, כי שיעור קומת הנקבה הוא באחורי⁴⁴⁸ נה"י דז"א. והנה הנצח וההוד הם ארוכים, אבל היסוד הוא קצר⁴⁴⁹, ולא נתפשט עד היסוד אשר בה, ונשארה חסרה ממנו. אבל הנצח וההוד הארוכים נתפשטו עד נצח והוד שבה. וזהו הטעם שהמלכות נק' נקבה⁴⁵⁰, לפי שלא נבראת בסוד היסוד לסיבה הנז'. אבל אימא עילאה היא נק' עלמא דדכורא כנז' כפי' ויצא (קמז ע"א), לפי שאיננה כמו המלכות כנז'⁴⁵¹.

גם בזה תבין טעם למה אין בנוקבא רק תרי' מוחין כנז' באדרת האזינו (דף רצו ע"א) וז"ל: ונהירו דתרי' מוחין גליפין בה כו', לפי שהם מבחי' הנצח וההוד דז"א⁴⁵². אבל מן היסוד דז"א נברא שיעור קומת גופה הכולל ו"ק, כי גם היסוד נק'⁴⁵³ ו' זעירא (זהר ד"ג יא ע"א), ולכן ממנו נעשית גוף הנקבה בו"ק, אבל בסוד היסוד שבה אין בה ו' שניה, לפי שאות ו' שניה דיסוד דז"א שהוא היסוד שלו, נעשית ו' ראשונות דנוקביה כנזכר, וחסר ממנה ו' שני. וזהו הטעם שחשק ותאות הנקבה להדבק בזכר⁴⁵⁴ למלאות חסרון ו' זו השניה אשר אין לה.

דרוש ב' בענין הציצית

⁴⁵⁵דע כי בזה פרשת שלח לך (דף קעד ע"ב⁴⁵⁶) אמרו כי⁴⁵⁷ ציצית מלשון הסתכלות, כמו (שיה"ש ב ט) מציץ מן החרכים, גם ציצית מלשון⁴⁵⁸ (יחזקאל ח ג) ויקחני

- מאיר הכוונה -

⁴⁴⁶לא מלאתי צפע"ת.

⁴⁴⁷עי' שער כט פרק ח: אמנם הנוקבא באה מצד הגבורות שהם דינין, אין בה רבוי אור כדי להוציא בה בחי' יסוד בולט ממש, אמנם הוא אור בלתי מורגש ועי' לעיל הערה 442.

⁴⁴⁸עי' שער לד פרק ב אות י"ג: הנקבה התחילה שיעור קומתה מנה"י דדכורא. אמנם מלקמן שמשמע שכל זה נתקן בזיווג, אז בודאי זה אחורי ז"א. ועי' שער כא פרק ב' וצ"ע. ????

⁴⁴⁹צ"כ כוונתו בזה, ועי' שער כט פרק ד' בענין הארת נה"י דתבונה בז"א שיסוד קצר שיש לו רק ב' פרקין, וצ"ע.

⁴⁵⁰עי' לעיל הערה 442.

⁴⁵¹עי' שער לד פרק ב' אות יב שכאשר היא מקבל הארה מז"א בביאה ראשונה היא כבר דכורא. ובאמא יש זיווג תמידי.

⁴⁵²עיי"ש בשער מאמרי רשב"י נו ע"ג שדעת שלה בגופה, ועי' & דעת קלה שזה דעת דגבורות, והיינו הך. ועי' גר"א תיקו"ז & שיסוד שלא בשעת הזיווג היא אבר מת.

⁴⁵³יש בו (מבר"ש נה ע"ג).

⁴⁵⁴עי' ויקרא רבה (יח א): ותפר האביונה זו התאווה שהיא מטילה שלום בין איש לאשתו.

⁴⁵⁵פע"ח טו ע"א.

⁴⁵⁶ז"ל: ציצית פקודא דא איהו לאדכרא כל פקודי אורייתא בגינה כד"א וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות יי' ועשיתם אותם דא איהו סימנא דמלכא לאדכרא ולמעבד כתיב ועשית ציץ זהב והא אוקימנא רזא דציץ לאתעטרא ביה כהנא רבא ודא איהו ציץ לאסתכלא ביה עיינין דאיהו סימן דעלמא עלאה דאתעטר ביה כהנא רבא ובגין כך אסתכלותא דיליה מכפרא על עזות פנים דלא קיימא לקמיה אלא פנים דקשוט רזא דכל אינון פנים עלאין דאינון פנים דקשוט פנים דאמת דכלילן באמת דיעקב ציצית איהו נוקבא רזא דעלמא תתאה אסתכלותא לאדכרא ציץ דכר ציצית נוקבא ודא לכל ב"נ ציץ לכהנא.

תרגום: ציצית. מצוה זו היא להזכיר כל מצוות התורה בשבילה, כמו שנאמר "וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם", זהו סימן המלך להזכיר ולעשות. כתוב "ועשית ציץ זהב", והרי בארנו סוד הציץ להתעטר בו כהן גדול, וזהו ציץ להסתכל בו בעינייך שהוא סימן של עולם העליון שהתעטר בו כהן גדול. ומשום זה, הסתכלותו מכפרת על עזות פנים, שלא עומדת לפניו אלא פני אמת, סוד של כל אלו הפנים העליונים שהם פני אמת, פנים של אמת שכלולים

שעה"כ

בציצית ראשי⁴⁵⁹, והם בחיי השערות הנקראות ציצית. וביאור ענין זה הוא, כי הציצית⁴⁶⁰ הוא סוד אור המקיף אל כל ז"א כולו⁴⁶¹, אשר עליו ארוז"ל, מלמד שנתעמף הקב"ה בטלית לבנה⁴⁶², והבין זה. ולפי שאור המקיף גדול מאד ואין בנו כח להשיגו, ולכן אין הקדושה חלה על הטלית עצמו⁴⁶⁴ כמו התפילין. אבל הציציות הנמשכים ויוצאים מן הטלית הזה, יש לנו בהם יותר השגה, ולכך נק' תשמישי מצוה כמ"ש חז"ל (סוד כא)⁴⁶⁶. (ד ע"ג) ועתה נבאר ענין הטלית וענין הציציות⁴⁶⁷.

דע כי מרישא דא"א נמשך חד קוצא דשערי דתליא עד רישא דז"א⁴⁶⁸, כנזכר באדרת נשא (דף קכט ע"א⁴⁶⁹ וקלא ע"ב⁴⁷⁰)⁴⁷¹. והנה הוא מאיר במוחין דז"א ומוציא

- מאיר הכוונה -

באמת של יעקב. ציצית היא נקבה, סוד עולם התחתון, הסתכלות להזכיר. ציץ זכר, ציצית נקבה, וזה לכל אדם, ציץ לכהן.

⁴⁵⁷ "צוהר פרשת שלח לך (דף קעל ע"ב אמרו כי" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "ענין".

⁴⁵⁸ שער כמו (נוסף בפע"ח).

⁴⁵⁹ וז"ש פרשת שלח דף קע"ב זר"מ ע"ש ותבין אותו ע"י מה שכתבתי לך כאן פירוש הענין צמה שגודע כי הנוקבא מקומה אחורי הז"א מהחזה שלו ולמטה" נוסף בפע"ח.

⁴⁶⁰ הטלית (פע"ח).

⁴⁶¹ עי' לעיל פרק א' שזה רק עד החזה שזה רוב ז"א, אמנם עי' לקמן ד"ה ונחזור לענין ראשון שזה עד היסוד. ועי' הערה 400.

⁴⁶² כשאתמר ויעבור (פע"ח).

⁴⁶³ עי' מדרש תהילים (מזמור קד): ר' שמעון בן יהוצדק שאל את ר' שמואל בר נחמן, ואמר לו, כיצד ברא הקב"ה את האורה. אמר לו, נתעטף בטלית לבנה והבהיק את העולם באורו. אמנם עי' גמ' ר"ה (דף יז ע"ב): ויעבור ה' על פניו ויקרא אמר רבי יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפלה אמר לו כל זמן שישראל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם. ועי' ר' בחיי (במדבר טו לח): והכוונה במאמר הזה שבא ללמדנו סדר תפלה ובקשה איך נתחנן לפניו, שנתעטף בטלית ושנזכור לפניו שלש עשרה מדות בכוונה וימחול לנו בזה. ובאמרו נתעטף פירוש בטלית לבנה שהוא סימן סליחה וכפרה.

ועי' ספר הקנה (&): הטלית רומז בחכמה עילאה, וזהו שארז"ל שנתעטף הקב"ה בטלית לבנה ר"ל נתעטף הבינה בחכמה.

אמנם עי' תיקו"ז (סג ע"א): איהי טלית דקודשא בריך הוא ובה אתעטף קודשא בריך הוא כמה דאת אמר (&) עוטה אור כשלמה ואיהי ציצית דצדיק דאיהו עני בגלותא הה"ד תפילה לעני כי יעטף (תהלים קב א) עני ודאי דביה אתעטף בגין דאיהי (שמות כב כו) כסותה לבדה היא שמלתו לעורו דא משכא דתפלי דאתמר בהון ויעש ה' אלה"ם לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם (בראשית ג כא).

תרגום: היא טליתו של הקדוש ברוך הוא, ובה מתעטף הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר "עוטה אור כשלמה". והיא ציצית של צדיק, שהוא עני בגלות, זהו שכתוב "תפילה לעני כי יעטף", עני ודאי, שבו מתעטף, משום שהיא כסותה לבדה היא שמלתו לעורו זה עור התפילין שנאמר בהם ויעש יהו"ה אלה"ם לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם

⁴⁶⁴ אפילו תשמיש מצוה, עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁴⁶⁵ (ג) יש תשמישי מלוא נזרקים תשמישי קדושה נגזים והענין כי הליית נקראין תשמישי מלוא שמיאירין אל הנוקבא הנקראת מלוא אך תשמישי קדושה הם התפילין שמיאירין לז"א בסוד מוחין דיליה הנקראים קדושה לכן שוירי קדושה דהיינו רעויות או תפילין נגזים וזוה ל"א תקשה כי כפי הנ"ל שהליית א"מ לז"א אם כן הוא גדול מן התפילין אך הענין הוא כי הליית הוא לכוך הנוקבא ותפילין הוא לכוך הז"א לכן זה תשמיש מלוא וזה תשמיש קדושה כנ"ל (נוסף בפע"ח).

⁴⁶⁶ עי' לקמן הערה 696.

⁴⁶⁷ שורה זו נמחק בפע"ח.

⁴⁶⁸ במקום העורף מכנגד המלח שלו (פע"ח).

⁴⁶⁹ ז"ל: וכל קוצא וקוצא מתלהטן ותליין מתתקנן [קוצים הינם עיקרם ותחלתם של השערות, והיינו בעודם בשרשם שבמו"ס (שעה"כ ציצית פרק ב), ושם הם "מתלהטין" ע"י שורש הגבורות ששם ובסוד בוצינא. אח"כ, ביציאתם לתוך האוירא שם הם 'תליין', דהיינו שמתגדלין קצת

שעה"כ

הארתם לחוץ כנודע. וגם בז"א נמשך מן רישיה חד קוצא דשערי ותליא עד רישא דנוקבא⁴⁷². וקוצא דשערי דא"א הם שערות לבנות, ושל ז"א הם שערות שחורות, כנזכר באדרת נשא (דף קמח ע"ב). ושם בפרשת שלח לך ביאורו⁴⁷³ דאית ציץ ואית ציצית, כי ציץ הוא דכורא והוא קוצא דשערי דא"א. ונקרא ציץ דכורא, משום דאתפשט עד רישא דז"א דהוי דכורא, אבל קוצא דשערי דז"א אקרי ציצית, נקבה, משום דאתפשט עד רישא דנוקבא⁴⁷⁴. ונמצא כי ב' ציץ וציצית נקראים כך על שם ויקחני בציצית ראשי, שהם בחינת השערות.

⁴⁷⁵וגם ענין ציצית שהוא לשון הסתכלות כנ"ל, הטעם הוא מפני שאלו השערות אשר בקוצא דשערי דא"א או דז"א היו נמשכים ותלוין לקבל אנפייהו דא"א או דז"א, והווי מכסיין עינייהו דלא יסתכלון לא א"א בז"א ולא ז"א בנוקביה להאיר זה בזה, וע"י מעשינו⁴⁷⁶ במצות הציצית רמינן ושדינן להו להנהו שערי באחוריהו דא"א ודז"א כי היכי

- מאיר הכוונה -

וממילא שם הם בבחינת "תליין" בלבד. אמנם עיקר הארתם של השערות הוא כאשר הם מתתקנין בגלגלתא, ואזי הם עצמם מכונים "תיקונים" (ב"ע לט ע"ב). בתקונא יאה בתקונא שפירא⁴⁶⁹ מחפיין על גולגלתא [אמרו "תיקונא יאה" מצד השערות עצמם, שהם מתגלים ויפיים נראה. אמנם המבוע הנמשך מתוך השערות הוא נעלם ואינו מתגלה, ועליו בא מאמרו "תיקונא שפירא"⁴⁶⁹. והנה שניהם כאחד 'מחפיין על גלגלתא' כלומר שמכסין על החיורתי דגלגלתא שלא יתגלו חיורתא כי אם דרך משיכו דשערות (ב"ע לט ע"ב). מתתקני קוצי דנימין מהאי סטרא ומהאי סטרא עד⁴⁶⁹ גולגלתא [שערות דע"ק מאירים לשערות דז"א. והנה כל עניני ז"א הם בב' בחי', ה"ה דין ורחמים, וכמש"כ (זהר משפטים קכב ע"ב)] רישא דמלכא אתתקן בחסד ובגבורה. [שכן על אף שבעתיקא כולא ימינא ולית שמאלא, מ"מ שורש הדינים אינו נמצא אלא בו, והוא על ידי כך שהשערות הינם ע"ג הגלגלתא. ובגלגלתא עצמו מאיר חסד דבינה דרדל"א (בהגר"א על ספד"צ י"ב ע"ד ד"ה וכבר אמר), וגבורה דרדל"א מתלבש במו"ס, הרי לנו שנכללים בשערות חו"ג בשורשם, שכן המה גילוי הארת המו"ס והגלגלתא (ב"ע לט ע"ב)].

או: בפלגותא דשערי אתחזי חד אורחא דיק דמתאחדא מההוא ארחא דעתיק יומין ומההוא ארחא אתפרשן שית מאה ותליסר ארחין דאתפלגין בארחין דפקודי דאורייתא דכתיב (תהלים כה) כל ארחות יי' חסד ואמת לנוצרי בריתו ועדותיו.

⁴⁷⁰ ז"ל: אלא כל נימין שקילין דרישא ודיקנא [דהיינו ששניהם מסתיימים בשוה כנגד רישא דז"א (ב"ע צב ע"ב)] דרישא אריכין על כתפין למיגד מרישא לרישא דזעיר אפין מההוא משיכא דמוחא למוחא דליה ובגיני כך לא הווי קשיין [זהו הטעם ששערות הראש הינם יותר דינים משל דיקנא, שכן שערות הראש דא"א יורדים לז"א (בהגר"א על ספד"צ ה ע"ד וידוע). מוחין דז"א מקבלים מהעמר נקי (בהגר"א על ספד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר עד אתון⁴⁷⁰), דהיינו שהעמר נקי ממשיך את ההארה ממ"ס למוחין דז"א. אין תכלית שערות העמר נקי אלא למיזן⁴⁷⁰ את המוחין דז"א משא"כ שערות הדיקנא אשר תכליתם גם לשבור את השונאים⁴⁷⁰. ולכן אין שערות הראש קשים כשערות הדיקנא. (ב"ע צב ע"ב)] וע"ד אתחזון למהוי רכיכי [דהיינו ששערות הראש אינם כ"כ רחמים כשל הדיקנא, ורק למראה העין הוא ש"אתחזון למהוי רכיכי", למימרא שפעולתם אינה לתברא שנאין וכנ"ל (ב"ע צב ע"ב)].

⁴⁷¹ רק מצאתי בדף קמא ע"ב: כד אתברי פרצופא דרישא דנוקבא, תלייא חד קוצא דשערי מאחורוי דזעיר אפין [זה נקרא קוצא דשערי שאז השערות והקוצים⁴⁷¹ נכללים כא', שכן נ' שערי הבינה אתקשרו בל"ב שבילין (מים אדירים יח)]. ותלי עד רישא דנוקבא [שערות אלו מכסות על לאה כדי שלא ינקו ממנה החיצונים, שכן היא דינא קשיא, אמנם את שערותיה של רחל עלה ברצונו ית' לעשותם אדומים, כדי שלא תהיה שם יניקה לקלי' כלל, אלא רק שורש דינים בלבד ובסוד מאמרם ז"ל האי שחור אדום הוא אלא שלקה (נדה י"ט ע"א) (ב"ע רלב ע"א)].
וצ"ע שכנראה כוונת האריז"ל היא שכמו שיש קוצא מז"א לנוק' כמו כן מא"א לז"א ועל אף שרק מוזכר שם ענין השערות, וכאן חד קוצא, אמנם אחרי המים אדירים אולי היינו הך.

⁴⁷² צמלח פלה ממס' כמ"ס צע"ה צענין תפילין של יד (נוסף צפע"ח).

⁴⁷³ נדצ"ל ביארו.

⁴⁷⁴ והס בחי' הליצית הג"ל כי הטלית עצמו הנה בחי' אחרת כמ"ס (נוסף צפע"ח).

⁴⁷⁵ פע"ח טו ע"ב.

⁴⁷⁶ כוונתינו (פע"ח), אמנם פעם אחרת כותב מעשינו.

שעה"כ

דיסתכלון א"א בז"א וז"א בנוקביה⁴⁷⁷. ודא איהו לישנא דציין וציצית, ציין אסתכלותא דא"א בז"א, וציצית אסתכלותא דז"א בנוקביה.
⁴⁷⁸והנה ע"י הכאת ההוא קוצא דשער⁴⁷⁹ במוחין דז"א, יוצא הארתם לחוץ ובולטת במצחו ונקרא ציין דכורא, והארת מוחין דרישא דנוק' הבולטת ע"י הכאת קוצא שערי דז"א נקרא ציצית נקבה.

⁴⁸⁰ועתה נבאר ענין השערות דרישא דז"א. דע דברישא דז"א יש שלש מיני שערות, ונקרא: קוצין ונימין ושערות. ופשר הדבר הוא, כי כבר ביארנו שיש בז"א ג' בחינות, והם: עיבור ראשון, ויניקה, ועיבור שני דגדלות⁴⁸¹. והמוחין דעיבור ראשון ויניקה הם שמות של אלקים, ומוחין דגדלות הם של הויות.

גם נתבאר כי בבא המוחין דגדלות בראש ז"א, נדחין המוחין דקטנות למטה, אלא שעב"ז עולה הארתם למעלה מתתא לעילא⁴⁸². ונמצא כי מכל ג' בחי' המוחין הנזכרים צומחין בראש ז"א, הקוצין שהם תקיפין יוצאים ממוחין דעיבור. והנימין דאינון שעיעין יתיר, אינון ממוחין דזמן היניקה⁴⁸³. והשערות דאינון שעיעין יתיר מכולהו, אינון ממוחין דגדלות⁴⁸⁴. ומעם הדבר הוא כי שער הם אותיות עשר, והוא בחינת המוחין דגדלות שהם הויות, דמילויים שבכל אחת יש בה י' אותיות, שהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן⁴⁸⁵. גם שער הוא אותיות עשר בסוד י' אות ראשון של הויה.

והנה השערות הנקראין קוצין שהם ממוחין דעיבור, יוצאין בתחילה, ולכן הם ארוכים ונמשכים⁴⁸⁶ עד החזה דז"א, עד רישא דנוק' נק' רחל. ואח"כ בזמן היניקה צומחין שערות אחרות בין השערות הנקראין קוצין⁴⁸⁷, ואלו נקראין נימין, אבל הם יותר קצרים ונמשכים עד הגרון דז"א, עד רישא דנוק' עילאה הנקראת לאה. ועיין בהקדמה ביאור אדרא האזינו (שער מאמדי רשב"י נו ע"א), בענין קשר תפילין של ראש, שנלע"ד שם. ואח"כ

- מאיר הכוונה -

⁴⁷⁷ לא נ"ל שיש לזה מקור באדרא.

⁴⁷⁸ פע"ח יז ע"ב.

⁴⁷⁹ לז"א (נוסף בפע"ח).

⁴⁸⁰ פע"ח טו ע"ג.

⁴⁸¹ מתחילת הפיסקא עד כאן נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "אמרנו לעיל שהליצית נמשכים עד החזה דכך האחור עד רישא דנוקבא והענין כי ג' בחינות יש בזה הא"מ של השערות הנזכר ולכן נבאר כאן ענינם דע כי צמוחין הפנימים יש ג' בחינות והם מוחין של עיבור ויניקה וגדלות".

⁴⁸² מתוך הגוף למעלה על הראש בבחי' שערות (נוסף בפע"ח).

⁴⁸³ וז' בחינות אלו נתבארו בענין תפלה ש"ר וש"י כי תפילין הנ"ל שניהם נמשכין על ידי הכאת הקולין שהם הליצית צמוחין דז"א ובמוחין דנוקבא וע"ש (נוסף בפע"ח טו ע"א) – ל"ע אם זה המקום המתאים לו).

⁴⁸⁴ ע"י זהר ח"ג קלו ע"א: יתבין קוצי מסתבכין ותקיפין מנהון שעיעין ומנהון תקיפין ובכל קוצא וקוצא יתבין נימין תלין על תלין מתלהטן ותליין כגיבר תקיף מארי נצח קרבין בתקונא יאה בתקונא שפירא תקיפא (בחור כארזים) רברבין ותקיפין הה"ד (שיר ב) בחור כארזים. תרגום: יושבים קוצין מסתבכים וחזקים. יש מהם רכים, ויש מהם קשים. ובכל קוץ וקוץ ונמצאים שערות תלים על גבי תלים. מתלהטים ותלויים כגיבור חזק בעל ניצחון מלחמות בתיקון נאה יפה וחזק (בחור כארזים), והם גדולים וקשים. זהו שנאמר "בחור כארזים".
⁴⁸⁵ יש לו רק ט' אותיות.

⁴⁸⁶ "הם ארוכים ונמשכים" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "והם הולכים מעט מעט עד ביאת המוחין דגדלות ואז הם גדולים כל כרכס ומגיעים למטה".

⁴⁸⁷ בין השערות הנקראין קולין נמחק בפע"ח.

שעה"כ

צומחין ביניהם⁴⁸⁸ שערות אחרות ממוחין דגדלות, והם⁴⁸⁹ יותר קצרים מכולם, ואינן נמשכים רק עד גולגלתא דרישא⁴⁹⁰ דז"א בלבד, והם לצורך עצמו ולא לזולתו⁴⁹¹. והנה עוד שמעתי דרוש אחר ממורי ז"ל בזה, כי קוצין הם נמשכין ויוצאין ממוח חכמה דז"א, ונימין ממוח בינה דז"א, ושערות מן הדעת דז"א הכולל חסדים וגבורות. ונימא בנימ' שהוא סוד הוי"ה דס"ג ומילוייה, שהוא בגימ' ל"ז בהסירך אותיות הפשוטות, וס"ג ול"ז הם ק', ונודע כי הוי"ה זו היא בבינה, ולא שמעתי עוד בדרוש זה.

⁴⁹² ונחזור לענין ראשון, והוא כי הטלית בעצמו אשר הציצית יוצאין ממנו ונתלין בו, הוא בחינת אור המקיף על כל ז"א כולו, עד סיום היסוד שבו⁴⁹³. ותוך זה המקיף הגדול יש אור מקיף קטן ממנו, ולכן הוא בתוכו, וגם הוא מקיף את ז"א, ⁴⁹⁴אלא שאין מקיף לו רק לג' ראשונות שלו, והוא מבחינת השערות הנז', אשר סודן הוא בתחילה אור פנימי שנכנס בז"א, וחוזר ועולה ממטה למעלה בראשו בבחינת שערות, ומקיף סביב הראש מבחוץ, ולכן אלו השערות דמוחין דגדלות דרישא דז"א, הם קצרים והם זקופים מעומד ואינן כפופים ותלולים, כי אם היו כפופים ותלולים כלפי מטה, היה אור המקיף למטה מן הגולגולת⁴⁹⁵. אבל בהיותם זקופים הם מקיפין באור שלהם אל הראש עצמו דז"א⁴⁹⁶. ואמנם בחינת זה המקיף הקטן הפנימי הנמשך גם מן הנימין דזמן יניקה, כבר ביארנו שמתפשטין עד רישא דלאה, שהוא עד גרון דז"א עצמו⁴⁹⁷. ובחינה היוצאת גם מן הקוצין דזמן העיבור, אלו הם מתפשטין עד החזה דז"א ברישא דנוק' התחתונה הנקראת רחל. ובחינה זו של הקוצין הם סוד הציציות⁴⁹⁸ היוצאות

- מאיר הכוונה -

⁴⁸⁸ "ביניהם שערות אחרות" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "בצמלע בתוך הנימים".
⁴⁸⁹ וע"כ הם (פע"ח).

⁴⁹⁰ "נמשכים רק עד גולגלתא דרישא" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "מתפשטים רק הם עומדים בגולגלתא וזרישא וע"כ אלו השערות היוצאים ממוחין דגדלות אינם כפופים ונמשכים לכל מטה אמנם הם זקופים למעלה בגולגלתא כדי להאיר צבחי' א"מ אל רישא עצמה דז"א ואלו היו כפופים היו אורם יורד למטה מהגולגלתא ולא היו מאירין בהגולגולת עצמה דז"א אבל הקוצין והנימין שהם להאיר לרישא דלאה ורחל הם כפופים ויורדים ונמשכים למטה עד רישא דלאה ורחל כנ"ל".

⁴⁹¹ אמנם השערות הם יותר קטנים והם גדלים בצמלע בתוך הנימים והם יוצאים בצמלע ממוחין דגדלות וע"כ הם קצרים יותר מכולם ואלו אינם מתפשטים רק הם עומדים בגולגלתא וזרישא דז"א עצמו לצורך עצמן וע"כ אלו השערות היוצאים ממוחין דגדלות אינם כפופים ונמשכים לכל מטה אמנם הם זקופים למעלה בגולגלתא כדי להאיר צבחי' א"מ אל רישא עצמה דז"א ואלו היו כפופים היו אורם יורד למטה מהגולגלתא ולא היו מאירין בהגולגולת עצמה דז"א אבל הקוצין והנימין שהם להאיר לרישא דלאה ורחל הם כפופים ויורדים ונמשכים למטה עד רישא דלאה ורחל כנ"ל (פע"ח).

⁴⁹² פע"ח טו ע"ד

⁴⁹³ לעיל איתא עד החזה דז"א, ועי' הערה 400. עי' גר"א תיקו"ז נ ע"ד: התחלת הנוק' שם שהיא נגד נה"י כי שם הדעת שהוא ביסוד וב' כליות נר"ה אלא שראשה נגד נה"י הפנימים וגופה נגד נה"י החיצונים וחג"ת עד טיבורה הוא עד סיום יסודו סיום הדעת והנה התחלתה מטבורא דלבא ופיה נגד טבורא וטיבורה נגד עטרה שלו, ועי' לקמן ד ע"ד ד"ה נראה לע"ד אחרת, וכן שם ד"ה ואם תאמר. וצ"ע שיש רגלים למטה מיסוד.

⁴⁹⁴ פע"ח?????

⁴⁹⁵ עי' שער המקיפים פרק א' שזה אור מקיף החוזר (חיה) שונה מאור מקיף הישר (יחידה), וכן משמע בשער מב פרק ג.

⁴⁹⁶ עי' לעיל הערה 491. היינו שהשערות יוצאים טיפה מהראש ולא יותר.

⁴⁹⁷ אפילו שזה אותו שיעור מאחורה, אבל מקדימה זה אחרת וצ"ע. ונראה יותר שכל שערות הראש נמשכים עד שם, וכן ברחל והחזה, ששערות הראש לא נמשכים מקדימה.

⁴⁹⁸ ממקום עמידתן היה יותר מתאים לומר הציצית הם הארה היוצא ממקיף דעיבור דז"א אל נוק', וכן עי' לקמן הערה 516. וכן עי' לעיל דרוש א' ד"ה והנה זה הטלית שהם מקיפים לנוק'.

שעה"כ

ונתלות מן הטלית שהוא המקיף (ד' ע"ד) העליון החיצון הכולל כל ראשו וגופו דז"א עד סיום היסוד שבו כנ"ל, וכמה שנבאר בע"ה. וזמ"ש באדרת נשא (דף קמה ע"ב) כד אתברי פרצופא דברי שא דנוק' תליא חד קוצא דשערי מאחורוי דז"א ותלי עד רישא דנוק' כו⁴⁹⁹.

והנה כיון שאלו ד' ציציות הם בחינת קוצא דשערי דרישא דז"א ממוחין דעיבור, והם סוד א"מ השני הפנימי, א"כ היה ראוי שהציציות יהיו תלויין באמצעו של הטלית, במקום שמשמין אותו על הראש, ולא שיהיו תלויין בקצוות הטלית הנוגעים על החזה דז"א. אבל הטעם הוא, כי כיון שאור המקיף הזה הוא קטן מן האחר⁵⁰⁰, ולכן הוא פנימי ממנו, ולכן לא נתגלו ממנו אלינו אלו ד' ציציות מלמעלה אלא בסיום הטלית, שהוא המקיף הגדול החיצון ממנו, המקיפו גם הוא.

ועוד טעם אחר, כי אור המקיף העליון הנק' טלית לבנה⁵⁰¹, אורו גדול מאד מאד והוא מבטל הארת המקיף הפנימי הנק' ציציות, כדמיון אור הנר בפני השמש, דשרגא בטיהרא מאי מהניא⁵⁰². ואע"פ שביארנו כי אין אור הטלית מושג אלינו, אשר לסיבה זו אין בו קדושה, עכ"ז זהו בערכינו אנהנו, אבל לא מפני זה נאמר שאין אורו מכבה ומבטל אור הציציות כנז'⁵⁰³.

עוד טעם שלישי, והוא כמה שנודע, כי היסוד דאימא נתפשט בסוד מוח הדעת בתוך פנימיות דז"א (עי' לקמן דרושי פסח), הנה [הוא] מתפשט עד החזה דז"א בלבד, ועד שם יושבים אורות החסדים והגבורות שבתוכו מכוסין ביסוד ההוא, ואין אורם בוקע ויצא לחוץ להאיר באלו הציציות⁵⁰⁴. ובפרט כי אלו הציציות⁵⁰⁵, בהיותם נמשכים עד החזה דז"א הם שחורים, בסוד (שיה"ש ה יא) קווצותיו תלתלים שחורות כעורב, כנזכר באדרת נשא (דף קלו ע"א שורה ג') וז"ל: תנא בגולגלתא דרישא תליין אלף אלפין רבוא ורבוא רבבן קוצא דשערי אוכמי כו⁵⁰⁶, כנודע כי שערי דא"א הם חורין, ודז"א הם אוכמין, ודנוק' הם אדומים כארגמן, כנזכר באדרת נשא (דף קמא ע"ב שורה ח') וז"ל: ואתערו שערי ברישא

- מאיר הכוונה -

499 ז"ל בשלימות:

תרגום:

עי' לעיל הערה 471.

500 המקיף הגדול שהוא הטלית (פע"ח).

501 עי' הערה 462.

502 טעם הב' שזה מבטלו, והראשון שזה מכסה עליו.

503 וע"כ לשני סיבות אלו אין הציציות ניכרין ונגלין אלא בסיום הטלית [כד' כפנות - נוסף בלש"ן] מהחזה ולמטה כנזכר למטה כי משם ואילך אין קום בחי' טלית (כד' כפנות ואינו דבר צפ"ע - נמחק בלש"ן) (פע"ח).

504 כי היסוד דאימא נתפשט בסוד מוח הדעת בתוך פנימיות דז"א (עי' לקמן לרושי פסח), הנה [הוא] מתפשט עד החזה דז"א בלבד, ועד קום יושבים אורות החסדים והגבורות שבתוכו מכוסין ביסוד ההוא, ואין אורם בוקע ויאל לחוץ להאיר באלו הציציות" נמחק צפ"ע, ובמקומו איתא "כל א"מ הוא ממש עד המוחין שצפנים וכמו שצפנימית אין האורות נגלים אלא מהחזה ולמטה קום הוא סיום יסוד דאימא הפנימית המתלבש תוך ז"א לכן עד קום אין כח באורות לבקוע ולנאת לחוץ להאיר בשערות לכן אינו מתגלן עד למטה במקום גילוי האורות".

505 ובפרט כי אלו הציציות" נמחק צפ"ע, ובמקומו איתא "ועוד כי עד קום היו השערות שחורות כעורב".

506 ז"ל בשלימות: תאנא בגולגלתא דרישא אלף אלפי רבוא ורבוא רבבן קוצי דשערי אוכמן ומסתבין דא בדא ומתערבין דא בדא ולית חושבנא לנימין דכל קוצא וקוצא דאחידן בהון דכיין ומסאבן ומכאן אתאחדן טעמי אורייתא בדכיא ומסאבא בכל אינון סטריין דאינון מסאבן תרגום: למדנו, בגולגולת הראש אלף אלפי רבוא ורבוא רבבות קוצי של שערות שחורים. והם מסובבים זה בזה ומעורבים זה בזה, אין שיעור לשערות שיש בכל קוצא וקוצא שנאחזים בהם, טהורים וטמאים. ומכאן נאחזים טעמי התורה בטהור וטמא, בכל אותם הצדדים שהם טמאים.

שעה"כ

כולהו סומקי דכלילין בנו גוויי הה"ד ודלת ראשך כארגמן כו⁵⁰⁷. ונמצא כי אלו הציציות הם שחורות, ואינם ניכרות ונגלות עד הגיעם אל החזה דז"א, ושם הוא מקום גילוי החסדים כנז', והם מאירים באלו הציציות ומלבינים אותם, ואז הם ניכרים ונתגלים⁵⁰⁸. ולפיכך אין תליית הציציות ניכר אלא בסיום הטלית במקום החזה.

ועוד כי שם במקום החזה מתגלה היסוד דאבא, המאיר אור גדול גם הוא באלו הציציות, וע"י כך מתלבנים ומתגלים. וזהו הטעם שצריך שהציציות יהיו לבנים, כנודע בסוד התכלת והלבן⁵⁰⁹.

ואם תאמר והרי הטלית הוא א"מ לכל ז"א כולו כנ"ל, א"כ איך הציציות מתגלים בחזה, והרי עדיין אין הטלית נפסק שם, והוא מתפשט יותר למטה. וי"ל כי כיון שהטלית איננו מושג אלינו כלל, ואינו אלא לזכר בעלמא, ולהכיר איך הציציות יוצאין ממנו, ולכן אין אנו חוששין אליו. וזהו הטעם שארז"ל (&) ששיעור הטלית הזה הוא כדי שיכסה ראשו ורובו ולא יותר. ושיעור זה הוא עד מקום החזה, כי כיון שאין לנו השגה בו, וגם שכבר הציציות נתלבנו במקום החזה ונתגלו שם, לכן אין אנו חוששין אל הטלית שיכסה למטה מן החזה, ודי שיהיה שיעורו עד החזה כנז', אשר זהו שיעור ראשו ורובו, לפי שלמעלה מן החזה יש ה' ספי' כח"ב חסד גבורה, שהוא מחצית הי"ס, ויש עוד שלישי העליון של ספי' הת"ת עד החזה שבו.

ומ"ש רז"ל שיכסה ראשו ורובו של קמין⁵¹⁰, הטעם הוא לפי שאלו הציציות הם ממוחזין דעיבור הנק' מוחזין דקמנות, ולכן תלו הדבר בקמין ולא בגדול⁵¹¹. ונמצא כפי זה, שצריך להקפיד בשיעור רוחב הטלית שיקוף כל ראשו וגם כל גופו עד החזה פנים ואחור ודי בזה.

ונראה לע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כי טלית בגימ' עשר הויות דאלפין שהם בגימ' מ"ה, להורות כי הוא א"מ לי"ס דז"א, אשר הוא סוד מילוי אלפין דמ"ה כנודע (ע"ח עגו"י ה'), ואני מסופק בזה.

⁵¹² ולהיות כי הציציות הם ממוחזין דקמנות אשר קדמו אל המוחזין דגדלות, לכן צריך להקדים ולהניח הציציות⁵¹³ קודם התפילין⁵¹⁴. ואפילו הטלית הגדול של העיטוף

- מאיר הכוונה -

⁵⁰⁷ ז"ל בשלימות: כד אתברי פרצופא דרישא דנוקבא תלייא חד קוצא דשערי מאחורוי דזעיר אפין ותלי עד רישא דנוקבא ואתערו שערי ברישהא כלהו סומקי דכללן בנו גוויי הה"ד ודלת ראשך כארגמן (שיר ד) מהו ארגמן גוויי דכלילן בנו גוויי.

תרגום: כשנברא פרצוף הראש של הנקבה, נתלה קוץ אחד של שערות מאחורי ז"א והוא תלוי עד הראש של הנקבה, ונתעוררו שערות בראשה, כולם אדומים, הכלולים בתוך שאר הגוונים. וזהו שנאמר "ודלת ראשך כארגמן". מהו ארגמן? גוון הכלול בתוך שאר הגוונים.

⁵⁰⁸ ונמצא כי אלו הציציות הם שחורות, ואינם ניכרות ונגלות עד הגיעם אל החזה דז"א, ושם הוא מקום גילוי החסדים כנז', והם מאירים באלו הציציות ומלבינים אותם, ואז הם ניכרים ונתגלים" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ולהיות כי החסדים עדיין לא נתגלו צפנים לכן לא הלבינו השערות בחוץ אצל בסיום החזה שם מתגלים החסדים וגם כי שם יסוד אבא מתגלן ויוצאין כל אלו האורות לחוץ ומלבינים השערות ועל ידו מתגלים השערות שהם הציציות ולטעם זה הדין הוא שיהיו הציציות לבנים".

⁵⁰⁹ עי' תיקו"ז (קמז ע"ב): בין תכלת ללבן ואשתמודע הכא תכלת מסטרא דשמאלא לבן מסטרא דימינא

תרגום:

⁵¹⁰ עי' לקמן הערה 1053.

⁵¹¹ ועד החזה הוא הרוב כי הרי יש למעלה כח"ב ח"ג ועוד שליך ת"ת שהוא עד החזה נמצא שהוא הרוב (נוסף צפע"ח).

⁵¹² פע"ח טו ע"ג.

שעה"כ

לסיבה הנז', הפך סברת קצת המקובלים המניחים התפילין קודם הציצית הגדול, אחר שהניחו ציצית קטן. ומכ"ש שאין לעשות כדברי האחרים האומרים שהתפילין קודמין לכל בחי' הציצית. ומי שיעיין בס' הזוהר⁵¹⁵ ימצא האמת כדברינו.

וא"ת מאחר שהציציות הם ממוחין דקטנות והם עיקר המצוה, כי הטלית עצמו אינו אלא זכר בעלמא, א"כ למה הקטן פטור מהציצית. והתשובה כי אין הקוצין דמוחין דקטנות גדלים ונעשים ציציות תלוין עד החזה ועד רישא דנוק' אלא בהמשך הזמן עד אשר נכנסו המוחין גדלות⁵¹⁶, ⁵¹⁷ והם הולכים וגדלים מעט מעט, כי זה ע"א} הרי לסיבת קדימתם בזמן נתארך שיעור אורכן יותר מן הנימין והשערות כנ"ל.

⁵¹⁸ ונשלים עתה לבאר ענין תליית הציציות בארבע כנפות הטלית. כי הנה ביארנו למעלה כי הטלית עצמו הוא אור המקיף הגדול לכל הי"ם דז"א עד סוף היסוד שלו. וכבר הודעתך כי ג' גבורות התחתונות מן ה' גבורות אשר ביסוד דז"א⁵¹⁹, הם לבדם ממותקות עם החסדים אשר שם כמבואר במקומו⁵²⁰, ולכן אין להטיל ציציות בטלית עד שירחק ג' אצבעות בלבד⁵²¹ מסיום שפת הטלית כלפי מעלה⁵²², לפי שלמעלה ממקום זה אע"פ שנתגלו החסדים, עכ"ז עדיין לא נמתקו הגבורות, וע"כ אין הציציות מתגלות אלא בג' אצבעות התחתונות, שהם ענין ג' גבורות הממותקות כנו'. והיותם נק' אצבעות⁵²³ הוא במה שהודעתך כי אלו החסדים והגבורות שבדעת ז"א הם מבחי' ב' הזרועות דא"א⁵²⁴ וה' אצבעות הימנים הם החסדים וה' אצבעות השמאלים הם הגבורות.

- מאיר הכוונה -

⁵¹³ זל"א (נוסף צפע"ח).

⁵¹⁴ כנזכר זוהר פעמים הרבה (נוסף צפע"ח).

⁵¹⁵ עי' לעיל הערה 73, מש"כ לפרשא על רישיה פרישו דמצוה. אמנם סברת האגור המובא בב"י (ריש סימן כה) היא שאחרי שיש טלית קטן, אין סיבה להקפיד על טלית גדול לפני התפילין.

⁵¹⁶ ועיקר כוונת הלילית הוא צעזעור הנוקבא (נוסף צפע"ח).

⁵¹⁷ מכלאן עד סוף הפיסקא לא נמלא צפע"ח.

⁵¹⁸ פט"ח טו ע"7.

⁵¹⁹ עי' שער כה פרק ב היינו יש ה"ח וה"ג שבתבונה השלישי שיורדת לז"א וסוף הגעתו היא ביסוד ז"א, אמנם שם מדובר לפני החטא, וכאן בקטנות, ואחרי החטא, ולכן אי אפשר לדמות כלל, שהרי שם שאר הגבורות נתמקות בדרך עליית החסדים.

⁵²⁰ בשער אונאה פרק ב' ובדרושי הצלם דרוש ב' הראשון ושם בדרוש ב' השני במב, שם (לש"ו על הפע"ח).

הטעם לגבורות עי' לעיל & שהציצית הם מקיפים לנוק' והנוק' מקבלת את הגבורות הנ"ל.

עי' לקמן הערה 533. ועי' פת"ש גדלות דז"א לג.

⁵²¹ עי' שר"ע (אורח חיים סימן יא סעיף ט) יעשה נקב באורך הטלית לא למעלה מג' אצבעות (היינו גודליו) (כל בו סימן כ"ב ומיימוני והגהות סמ"ק סימן ל"א) מפני שאינו נקרא כנף ולא למטה מכשיעור שיש מקשר גודל עד הציפורן משום שנאמר על הכנף ואם היה למטה ממלא קשר גודל היה תחת הכנף: הגה.

⁵²² מאחר והציצית מקיפים לנוק', והגבורות עבור הנוק'.

⁵²³ עי' זהר ח"א א ע"א: כוס של ברכה אצטרך למהוי על חמש אצבען ולא יתיר כגוונא דשושנה יתבא על חמש עלין תקיפין דוגמא דחמש אצבען

תרגום: כוס של ברכה צריכה להיות על חמש אצבעות ולא יותר, כמו שהשושנה יושבת על חמשה עלים חזקים שהם דוגמת החמש אצבעות.

⁵²⁴ השורש של החר"ג דז"א הם אר"א שהם במקום זרועות א"א [עי' עץ חיים - שער הכללים פרק ב: כי מזרוע ימין דז"א מן ג' פרקין שבו עם חלק הגוף עד החזה של א"א נעשה פרצוף שלם של אבא ומזרוע שמאל גבורה עם חלק הגוף עד החזה נעשה פרצוף שלם אמא].

שעה"כ

גם ארו"ל (רמב"ם ציצית פ"א ה"ו, שו"ע סי' יא סעיף יז) שלא יפחות מקשר גודל⁵²⁵, והוא שיעור חצי אצבע של הגודל⁵²⁷. וטעם הדבר הוא במה שהודעתך, כי סדר⁵²⁸ האצבעות כך הם: גודל, חסד, אצבע, גבורה, אמה, ת"ת. קמיצה, נצח, זרת, הוד. והנה כאשר החסדים שנפלו⁵²⁹ ביסוד דז"א⁵³⁰, חוזרים משם לעלות בסוד אור חוזר ממטה למעלה להגדיל את ז"א כנודע (שער דרושי הצלם פרק ב), הנה אז מסתלקת ההארה והמיתוק של הגבורות. אמנם אין הסתלקותם שוות, כי הגבורה שבגבורות חוזרת כולה ואובדת את מיתוק שלה, ות"ת שבגבורות נמתקת כולה, לפי שכשעולים החסדים מתמתקים ג' גבורות הנק' חג"ת, ונמצא כי הת"ת שבהם ממותקת ב' פעמים כמו שיתבאר⁵³¹ במקומו (??), ולכן כולו נמתק. אבל החסד שבגבורות אינו נמתק כי אם חציו, לפי שלהיותו בחי' גבורה, נשאר חציו התחתון בלתי מיתוק, כי הוא רחוק מן החסדים אחר שעלו למעלה, ולהיותו בחי' החסד שבגבורות, וגם לפי שכבר נמתק בתחילה, לכן חציו העליון נמתק. ונמצא כי הוא ממוצע, ולכן אנו הולכין אחר המיצוע, ואין אנו משערים אלא באמצע שהוא החסד שבגבורות, ולכן לא ירחיק אלא כמלא קשר גודל, שהוא חציו של גודל, כי הגודל אין בו אלא ב' קשרים, והגודל הוא החסד שבגבורה וממוצע שבכולן, ולכן ארו"ל כי לא ירחיק מקשר גודל כלפי מעלה, ולא יקרב כלפי מטה פחות משלש אצבעות. ואעפ"י שג' האצבעות האלו הממותקות⁵³² הם נצח והוד ות"ת כנודע, והנה הם אמה וקמיצה וזרת, עכ"ז שם אצבע הוא כולל בכולן, לפי שכולם הם גבורות, והגבורות שבהם נק' אצבע כנוז, ולכן כלם נק' גבורות ואצבעות על שמה.

ואמנם הטעם למה אלו הג' אצבעות נמדדות ברחבן ולא באורכן, ומלא קשר גודל הוא לאורכו, הטעם הוא במה שהודעתך, כי הגבורות הם יורדות בתחילה ביסוד דז"א, ואח"כ יורדים שלשה החסדים המגולים וממתקין אותם⁵³³. וכאשר יורדין אלו החסדים

- מאיר הכוונה -

⁵²⁵ אגודל (פע"ח).

⁵²⁶ מקשר גודל עד הצפורן (שו"ע), אמנם ברמב"ם כתוב כמש"כ כאן.

⁵²⁷ סל הגודל (נמחק בפע"ח).

⁵²⁸ התפשות ה' (נוסף בפע"ח).

⁵²⁹ היינו יש ב' חסדים (חו"ג) ושליש ת"ת נשארו סתומים תוך יסוד אמה, ועוד יש ג"ה וב' שלישי ת"ת אינם סתומים ולכן יורדין במרוצה גדולה ונופלין דרך קו היושר עד היסוד דז"א ואז כשיורדין ביסוד דז"א חוזרין ועולין מתתא לעילא. אמנם כל זה נגד הע"ח*##.

⁵³⁰ "שנפלו ביסוד דז"א" נמחק בפע"ח.

⁵³¹ כנזכר (פע"ח).

⁵³² ה"אלו הממותקות" נמחק בפע"ח.

⁵³³ קשה מאד שזה הפוך ממ"ש הע"ח שער כה פרק ב (א), אמנם בכללי חו"ג אות ט רואים אחרת. ועי' שעה"פ בראשית: פגם ששי, כלול משני פגמים, או שלשה, והוא, כי בתחלה שמוח הדעת היה למעלה, במקום צר מאוד, היו החמשה חסדים מתחילים להתפשט בתחילה, ולירד דרך מעבר הגרון, שהוא צר מאוד. ולהיות כי החסדים הם בחי' מים, הם מקדימים לצאת, ומרחיבים הפתח, כדרך טבע המים הנגרים, שמרחיבים דרך מעבר שלהם, ואז היו הם מתפשטים בגופא דזעיר, מחסד עד הוד שבו כנודע. ואח"כ היו הגבורות מוצאים פתח פתוח לרוחה, ויורדים גם הם עד היסוד דזעיר, וניתנים אל הדעת שבנוקבא, המכוון כנגד אחורי היסוד דזעיר, כנודע. ועי"כ לוקח ז"א עיטרא דחסדים, שהיא חלקו, ונותן הגבורות לנוקביה, שהיא חלקה. ועוד תועלת אחר, כי כיון שקדמו החסדים לצאת, הגבורות שירדו אח"כ, היו מתמתקות עם החסדים, ברדתם ביסוד, כנודע אצלינו. ועוד תועלת שלישי, כי כל החסדים והגבורות של בחינות התפשטות בגופא דזעיר, כלם היו מתפשטים כנודע, כי שרשיהם נשארים בדעת, וענפיהם מתפשטים בגופא.

אבל עתה [אחר החטא] שירד מוח עצמו של הדעת, למקום רחב, בתרין כתפין דז"א [עי' לעיל בשעה"פ פגם הג': ועתה אשר הוחשך האור של הכתר כנז', ואין בו כח להאיר במקומו. ומכל שכן, שאין בו כח להאיר בדעת ולהעלותו. ואז נפל מוח הדעת דז"א דמצד אימא למטה, בשליש העליון דת"ת עד החזה, בין שתי הכתפים דשני זרועותיו, הנקרא חו"ג, ונתרחק מן תרין מוחין חו"ב המאירים בו כנודע. והנה, כיון שנפל מוח הדעת במקום הגוף, אינו נקרא מוח, ויש בו אחיזה לחצונים כנז"ל, ובפרט להיות שעדיין אין שם מוחין דאבא, המבטל לגמרי אחיזת החצונים, וזה

שעה"כ

יורדין אחד לאחד ולא בדרך קוים. ואעפ"י שהגבורות הם שם דרך קוים, אין החסדים יורדין רק אחד לאחד, ולכך משערים ג' אצבעות ברוחבן זו ע"ג זו, להורות מיתוקן שבדרך ירידה. אבל כשהיא דרך עליה, אז כולן עולות דרך הקו האמצעי, ואינן נוגעין לא בקו ימין שהוא הנצח, ולא בקו שמאל שהוא ההוד. וטעם הדבר הוא לפי שאם היו מתפשטין ועולים דרך קוים, היו מאירים גם בשתי הגבורות של נצח והוד פעם שני בדרך עליה⁵³⁴, והיה מתמעט אור החסדים העולים, ועל כן עלו דרך קו האמצעי בלבד. אבל בהגיעם אל שתי הגבורות העליונות, אשר לא נמתקו בתחילה, אז הם מתפשטים בדרך קוים כדי למתקן, נמצא אין מי שיתמתק ב"פ בעליה ובירידה אלא הגבורה הנק' ת"ת בלבד.

גם נמצא כי כשעולין דרך עליה אינן עולין זה ע"ג זה אלא דרך קו האמצעי בלבד ביושר, ואינו עולה מן ההוד אל נצח ומן הנצח אל הת"ת, ומשם לחסד והגבורה. ואם הדבר היה כך, היה צריך שנמדוד ג' אצבעות אלו זה ע"ג זה, אבל כיון שהם עולים מעומד ביושר דרך קו אמצעי, לכן אנו משערין קשר הגודל בהיותו זקוף ולא לרחבו, ואעפ"י שהוא עולה דרך הקו האמצעי שהוא הת"ת, ולא דרך הגודל שהוא החסד, כבר ביארנו למעלה כי אנו משערים במיצוע שהוא הגודל הנק' חסד כנ"ל.

ואחר שביארנו ענין הטלית והציצית, נבאר ענין העטיפה. כי הנה נוק' דו"א בתחילה היא עומדת באחורי הו"א כנודע. ולכן כשמתעטף האדם בטלית, צריך שיאחז בצד הימני של הטלית בשתי הציציות שבו וישליכם לצד שמאל סביב גרונו על הכתף השמאלי לאחור⁵³⁵, (זה ע"ב) כדי שיגיעו⁵³⁶ הציציות ברישא דנוקבא העומדת שם באחור בצד שמאל, כנודע דנוק' בשמאלא אתאחדת⁵³⁷, שהם הגבורות⁵⁴⁰, ושתי הציציות האחרות השמאלים ישארו תלויים דרך פניו של אדם ולא באחור. וטעם לזה הוא, כי הנה אלו ד' ציציות יוצאין מן ד' מוחין⁵⁴², ולכן שתי הציציות לבדם⁵⁴³ שהם בחי' חסדים וגבורות אשר במוח הדעת ניתנין לנקבה בהיותה בצד האחור⁵⁴⁴. וכאשר חוזרת פב"פ, אז לוקחת גם שתי הציציות האחרים שנשארו בפניו של האדם, שהם מן החכמה והבינה.

- מאיר הכוונה -

יצ"ט ויצה"ר, דא ימינא ודא שמאלא כו', הרי מבואר כי הם החו"ג הנקרא ימינא ושמאלא. והרי מובן בביאור איך היצה"ר יכול להיות טוב גמור כמו יצ"ט ממש. גם תבין כי ז"ס קין והבל, יצ"ט ויצה"ר, כנזכר בתקון ס"ט (דף קלה ע"א), כי קין הם הגבורות לכן נקרא יצה"ר, שכל זוהמת נחש בקין אתתקפה שהוא הגבורות, משא"כ בהבל שהוא החסדים. והוא סוד יעקב ועשו, וכל הגרים הבאים מעשו היו מהגבורות ארץ אדום, שכן עשו נקרא אדום, והבן זה.

⁵³⁴ ז"ל ע"ח שער כה פרק ב: אם יתפשטו ויעלו דרך קוין יחזרו הגבורות אשר שם להתמתק פעם ב' דרך עליה, וישארו אלו הגבורות ממותקים ב"פ, ושאר הגבורות לא יתמתקו כלל.
⁵³⁵ עי' הערה 552.

⁵³⁶ כל הד' (נוסף בלש"י על הפע"ח).

⁵³⁷ לחיזתה (פע"ח).

⁵³⁸ מקור?

⁵³⁹ אחר העטיפה כשלוכץ אח"כ כדרכו אז נשארו ב' לכד הפנים (נוסף בלש"י על פע"ח).

⁵⁴⁰ עי' לעיל ד ע"א ד"ה והנה לסיבה שמביא שכל הד' אחוריו, וכן בפע"ח מצאנו ב' הדרכים. וצ"ע אם א' טלית גדול וא' טלית קטן. אמנם בסידור רק מביא ככאן. אמנם עי' הערה **Error!**

⁵⁴¹ לקטנות (נוסף בפע"ח).

⁵⁴² עי' סידור יר"א עמוד 277 ז"ל:

יפון להמשי' לוא' אלס דמו' דענתי' לניס מחג'ת דוא' דתבנ' לפי' האמצע' דוא' והטלית' הנא'
בה' יחידה' לאלס' הנז' והכטות' הם נפש' דחיה' לאלס' הנז' עד' הנז' כסלית' גדול' לא' סהס'
ד' טטיות' כנגד' ל'היס' למנו' דח'יב' וסוג' דמלכ' א'י' כפולס' סוג'יס' ממנו' דלכא' "

⁵⁴³ מהם (פע"ח).

⁵⁴⁴ עי' נקודות ו' שחו"ג מגדילים אחוריים.

שעה"כ

ואעפ"י שכל ד' ציצייות הם חד קוצא דשערי, וכולם נמשכין דרך האחור, עכ"ז להיותם בתוך הטלית, שהוא האור המקיף הגדול, ואלו בפנים ממנו כנודע, לכן האור המקיף של הטלית הוא מוליך את אור ב' הציצייות האלו דרך היקף מבחוץ סביבות ז"א, וממשיכן כנגד פני ז"א, ונשארים שם.

גם יש אופן אחר, והוא כי להיות מקום גילוי הציצייות במקום שמתגלים החסדים, שהוא מן החוזה ולמטה כנ"ל, לכן האור שלהם בוקע דרך האמצע⁵⁴⁵ של ז"א ועובר בתוך גופו של ז"א ממש ויוצאים דרך הפנים⁵⁴⁷.

עוד יש אופן אחר⁵⁴⁸ והוא כי המציאות הנו⁵⁴⁹ נחלק לב', לפי שהיסוד דאבא הוא באמצע גופו דז"א ונמשך בתוכו, ויש ג"כ חלק אור הציצייות שבוקע בתוכו, ויש שמקיף וסובב אל היסוד של אבא ויוצא דרך פני הז"א.

והרי הם ג'⁵⁵⁰ בחי', וכולם נמצאים בבת אחת, ולכן כאשר אנו מגיעים לומר קריאת שמע דשחרית ביוצר אור, אנו אוהזין בד' ציצייות ומשימין אותם בחוזה, להורות כי עתה שימשכו המוחין והחסדים למטה, יאירו כולם דרך פנים⁵⁵¹, וכנזכר בהגהות מיימוני (ציצית פרק ג אות פ) בשם המדרש (שוחזר טוב לה), ע"פ כל עצמותי תאמרנה כו'⁵⁵². וזה מה שאמר הכתוב תוחלת ממושכה כו'⁵⁵³ (משלי יג יב), כי על הבחי' המקיפות וסובבות נאמר תוחלת ממושכה, ועל האורות אשר עוברות דרך יסוד דאבא עצמו נאמר, ועץ החיים תאוה באה (שם)⁵⁵⁴.

והנה ענין טלית דז"א כבר נתבאר. ועוד יש בחי' טלית של יעקב⁵⁵⁵, כנודע אצלנו ענין יעקב היוצא בפני ז"א מן החוזה ולמטה (ע"ז פרצופי זו"ן פרק ה). וענין הטלית עצמו שלו יובן מן הטלית של ז"א הנ"ל, כי גם ביעקב יש בו שערות בראשו, ומהם נעשים בחי' הציצייות שבו כנ"ל, כי הציצייות נעשים מבחי' השערות של הקטנות הנק' קוצין כנ"ל. אמנם בז"א שיש לו ב' נשים מאחוריו, שהם לאה ורחל, צריך ג' בחי' שער: הא', דמוחין הגדלות לעצמו. והנימין דיניקה ללאה. והקוצין דעיבור לרחל. אבל יעקב אין לו רק אשה א' לבד הנקרא דור המדבר כמבואר אצלנו (ע"ז הארת מוחין דזו"ן א), ולכן אין צורך לו אלא ב' בחי' שער: א' לעצמו, וא' לנוקביה.

- מאיר הכוונה -

⁵⁴⁵ קו האמלעי (פע"ח).

⁵⁴⁶ מכאן משמע שזה אורות הפנימיות דז"א, והרב התקשה.

⁵⁴⁷ כנ"ל שהציצית מהחזה ולמטה, וכאן סיבה למה הציצית גם לפנים.

⁵⁴⁸ והוא בשעת ק"ש, ול איתכן שהרי אין זיווג ז"נ אז (הרב), וצ"ע.

⁵⁴⁹ הארת ז"א או הב' ציצייות מקדימה. ##*

⁵⁵⁰ צ' (פע"ח).

⁵⁵¹ עי' ברכת אהבת עולם שזה לא פב"פ אלא רק בזרוע.

⁵⁵² כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, אמר לו הקדוש ברוך הוא דוד מה אתה עושה לי, אמר לו אני אשבחך בכל אבריי, בראשי אני כופף וקודה בתפילתי, בשערות ראשי אני מקיים לא תקיפו פאת ראשכם (ויקרא יט כז), ועוד אני מניח תפילין בראשי, בצוארי אני מקיים מצות עטיפת ציצית, בעיני אני מקיים וראיתם אותו (במדבר טו לט), וכו', בחזה שימת ציצית כנגד הלב כל זמן שאני קורא את שמע, שנאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך (דברים ו ו), מאחרי ומלפניי השלכתי הטלית, שתי כנפות לאחור, ושתי כנפות לפנים.

⁵⁵³ מחלה לב.

⁵⁵⁴ וכולם נמצאות ביחד ועל הבחי' המקפת וסובבת נאמר תוחלת ממושכה מחלה לב ועל העוברת דרך יסוד אבא בעצמו נאמר ועץ חיים תאוה צאה וע"כ כאשר אנו מגיעים לשמע ישראל אנו מקבלים הד' ליצית ונוטלין ביד ומשימין אותן בחזה להורות כי עתה יומשכו המוחין והחסדים בק"ש

ויאירו כולם בבחי' פנים (פע"ח). @@

⁵⁵⁵ רישא דעיקב (פע"ח).

שעה"כ

ודע שאין להקפיד להניח סימן בטלית לשים תמיד צד א' של הטלית על הראש כמו שנוהגים האשכנזים⁵⁵⁶, כי אין שורש למנהג ההוא.

דרושי ציצית דרוש ג

⁵⁵⁷ בענין הציצית וק"ש וב' מקושרים יחד⁵⁵⁸. וצריכין אנו לבאר תחילה ענין המוחין דו"א כדי שיוכנו אלו הדרושים. הנה נתבאר אצלנו כי בז"א יש מוחין מצד אבא ומוחין מצד אימא, והמוחין דמצד אבא באים מלובשים בתוך נה"י דאבא, והמוחין דמצד אימא באים מלובשים תוך נה"י דאימא, ואחר כך נתלכשו נה"י דאבא תוך המוחין עצמן דמצד אימא, וכל הבחי' האלו מתלבשים ביחד תוך ז"א⁵⁵⁹.

והנה המוחין דאבא נק' חכמה ובינה חסד וגבורה⁵⁶⁰, וכן המוחין של אימא נק' ג"כ כך, ומהם נמשכים המוחין דו"א. כי מד' מוחין דאבא נמשכין ד' מוחין אל ז"א מלובשים תוך נה"י דאבא, ומד' מוחין דאימא נמשכין ד' מוחין מלובשים בנה"י דאימא.

⁵⁶¹ האמנם יש חילוק בין המוחין דאבא למוחין דאימא, כי מוחין דאבא הם כולם בחי' שמות של הויות במילויים, ודאימא הם שמות דאיהיה במילויים.

אבל אין זה שאנו מדברים עתה אלא בחכמה ובינה בלבד דאבא או דאימא. ואח"כ נבאר ענין ב' המוחין האחרים הנק' חסד וגבורה דאבא או דאימא.

וגם דע כי אין אנו מדברים עתה אלא במוחין דו"ק הנכנסים בז"א בעת קריאת שמע, כי אח"כ בזמן הגדלות יורדין אלו המוחין בהג"ת⁵⁶² דו"א, ובאים לו מוחין אחרים לחב"ד שלו, כמבואר שם בענין הק"ש, וזכור ואל תשכח ענין זה.

עוד יש חילוק בין חכמה דאבא לבינה דאבא עצמו. והוא כי אמת הוא ששניהם הם הויות וכנו', לפי שלעולם באבא הכל הוא בחי' הויות, אבל ההפרש הוא כי חכמה דאבא היא הויה בד' אותיות, אבל בינה דאבא היא הויה בג' אותיות לבד, והם יהיו, לפי שאע"פ שהוא בחי' אבא, עכ"ז היא בינה שבו, ולכן אין בה רק ג' אותיות יהיו, להורות כי היא בגימ' אהיה, אלא שאינה רק הויה (ה ע"ג) העולה בגימ' אהיה. נמצא כי להיותה מצד אבא היא הויה, ולהיותה מצד בינה היא יהו העולים כמנין אהיה כנו'. וחכמה ובינה שבאימא הם על דרך הנז', כי שתיהן בחי' אהיה, אלא שחכמה דאימא היא אהיה, ובינה דאימא היא אהי.

אמנם החסדים והגבורות להיות שאינן מוחין ממש אלא מכריעין⁵⁶³, לכך אינם לא שמות הויה ולא שמות אהיה, כי שתי שמות אלו אינן אלא בחכמה ובינה בלבד כנודע, אבל החסדים והגבורות בין אותם דאבא ובין של אימא הם בחי' אחרת, והוא שמות אהויה הנרמז בפ' (בראשית א א) אית השמים ואת הארץ, כנו' בזהר בפ' בראשית בכת"י (זו"ח ז ע"ג)⁵⁶⁴, והחילוק שיש בין אבא לאימא הוא כי אבא הוא שם אהויה, בין בחסדים

- מאיר הכוונה -

⁵⁵⁶ עי' השל"ה הקדוש - מסכת חולין - פרק נר מצוה יט.

⁵⁵⁷ פנ"ח טז ע"ב

⁵⁵⁸ הנה נתבאר לעיל ענין הליצית שהם אור חוזר וא"מ שהם השענות אשר צרישא לז"א עתה יתבאר לרוש זה פעם אחרת ששמעתי ממורי זלה"ה וז"ע לקשרו עם זה הדרוש הנ"ל (נוסף בפנ"ח).

⁵⁵⁹ עי' ע"ח שער המוחין פרק יב, וע"ש שנוסף שנפש דז"א בפנים כולם.

⁵⁶⁰ חסד וגבורה נמחק בפנ"ח, ובמקומו איתא "לעת כלול מחסדים וגבורות".

⁵⁶¹ סידור הקטעים כאן מאד מסובך, וז"ע מה לעשות?

⁵⁶² יורדין אלו המוחין בחג"ת נמחק בפנ"ח, ובמקומו איתא נשארם אלו כסוד מוחין לחג"ת.

⁵⁶³ עי' שער דרושי הצלם פרק ב כללי חו"ג אות יז.

⁵⁶⁴ בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ ראשי תיבות אהויה דביה לאתבריו שמיא וארעא א"ה בזה אתבריו שמיא ו"ה ביה אתבריו ארעא וכל מה דאית בה והוא יהיב תיאובתא

שעה"כ

בין נגבורות, ואין הפרש ביניהם אלא במציאות מילוי השם. אבל החסדים והגבורות דאימא הם ג' אותיות אה"ו לבד, והחילוק שיש בין החסדים להגבורות הוא במציאות מילוי השם.

⁵⁶⁵ והנה כאשר נזדווגו או"א להוציא מאלו המוחין שלהם טיפות, כדי שיהיו מוחין אל ז"א, נתערבו יחד כולם בתוך היסוד של אימא, שהוא הרחם שלה, ע"ד מה שביארנו בענין עיבור הראשון דז"א של בחי' תלת כלילין בתלת (ע"ח שער מ פרק ד), שאמרנו שנק' שם אהיה בסוד ד' בתי תפילין של ראש, וביארנו כי הטעם הוא לפי שהיו ז' בחי' של מלכים, ונכללו זה בזה בעת העיבור, ונמצאו שהם ג"פ ז' שהם כ"א כמנין אהיה. והנה גם בעיבור הזה של המוחין היה כך, כי נכללו אלו ד' מוחין אלו באלו. ונמצא כי מוח החכמה כלול מד' מוחין האחרים שהם חו"ב וחו"ג, ועד"ז ג' מוחין האחרים. ונמצא כי הם ד' מוחין, כל א' כלול מד' מוחין האחרים הם י"ו בחי', וכל ד' מוחין הכלולים במוח הא' נק' כולם חכמה, וד' הכלולים במוח הב' נק' כולם בינה, וכן השאר, וכל זה הוא במוחין דאבא, ועד"ז ג"כ במוחין דאימא.

⁵⁶⁶ וזה סדר כל אלו המוחין בקיצור נמרץ: מוח חכמה דאבא כולל ד' מוחין, והם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן: חכמה, יוד ה"י וי"ו ה"י. בינה, יו"ד ה"י וא"ו ה"י. חסד, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. גבורה, יו"ד ה"ה וי"ו ה"ה. מוח בינה דאבא הוא ג"כ על סדר הנז', אלא שהן מן ג' אותיות: חכמה, יו"ד ה"י וי"ו. בינה, יו"ד ה"י וא"ו. חסד, יו"ד ה"א וא"ו. גבורה, יו"ד ה"ה וי"ו. מוח חסד דאבא הוא שם אהו"ה, ע"ד המילויים הנז', אלא שהשם הד' ביו"ד והוא"ו שבו חסרה כזה: חכמה, אלף הי וי"ו ה"י. בינה, אל"ף ה"י וא"ו ה"י. חסד, אלף הא ואו הא. גבורה, אלף הי וו ה"י.

מוח גבורה דאבא הוא שם אהו"ה ג"כ, וס"י מילוי הוא יהא"ה, ר"ל יודין, ההין, אלפין, ההין, אלא שג' ויין הא' שבג' השמות הם חסרים, והוא ו' האחרונה שבשם הד' היא מלאה באלף, כזה: חכמה, אלף ה"י וי"ו ה"י. בינה, אל"ף ה"ה וי"ו ה"ה. חסד, אלף ה"א וי"ו ה"א. גבורה, אלף ה"ה וא"ו ה"ה.

וזה חשבונם כדי שלא תטעה. מוח חכמה הם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן גימ' רל"ב, מוח בינה הם נ"ז מ"ח ט"ל מ"ב סך הכל גי' קפ"ו, מוח חסד הם קס"ג קנ"ד קל"ו קנ"ג גי' תר"ו, מוח גבורה הם קנ"ג קמ"ג קל"ה קמ"ד גימ' תקע"ה, וסך כללות כל הי"ו מוחין דאבא הם אלף תקצ"ט.

- מאיר הכוונה -

בכל אילנין ועשבין די בארעא והוא מה דאמרו אין לך עשב ועשב מלמטה שאין עליו מלאך מלמעלה שמכה אותו ואומר לו גדל שנאמר (איוב לח לג) הידעת חוקות שמים אם תשים משטרו בארץ.

תרגום: בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ ראשי תבות אה"ה שבו נבראו שמים וארץ א"ה בו נבראו השמים ו"ה בו נבראה הארץ וכל מה שיש בה והוא נתן תשוקה בכל האילנות והעשבים שבארץ והוא מה שאמרו אין לך עשב ועשב מלמטה שאין עליו מלאך מלמעלה שמכה אותו ואומר לו גדל שנאמר (איוב לח) הידעת חוקות שמים אם תשים משטרו בארץ.

עי' בגר"א בתיקו"ז עג ע"ב וז"ל, חותמא דגושפנקא - טבעת שעשוי העטרה כעין טבעת, והיא טבעת המלך, והוא חותמא דגושפנקא דחתיים שמים וארץ, בר"ת את השמים ואת הארץ, בדעת יחודא דהו"ה אה"ה בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, עכ"ל

⁵⁶⁵ לֹא מִלְאֲתִי צַפְעִ"ח.

⁵⁶⁶ פַּע"ח טו ע"ב.

⁵⁶⁷ רל"ב (לש"ו).

⁵⁶⁸ מקו"ם (לש"ו).

⁵⁶⁹ תר"ו (לש"ו).

⁵⁷⁰ תקע"ה (לש"ו).

שעה"כ

וזה סדר מוחין דאימא: מוח חכמה דאימא ד' אהיה, ב' דיודין וא' דאלפין וא' דההין, כזה: חכמה, אלף היי יו"ד היי. בינה, אלף היי יו"ד היי. חסד, אלף היי יו"ד היי. גבורה, אלף היי יו"ד היי⁵⁷¹.

מוח בינה דאימא הם על סדר הנו', אלא שהם מן ג' אותיות אה"י כזה: חכמה, אלף היי יו"ד. בינה, אלף היי יו"ד. חסד, אלף היי יו"ד. גבורה, אלף היי יו"ד⁵⁷².

מוח חסד דאימא הם כדוגמת מוח חסד דאבא, אלא שהם מן ג' אותיות כזה: מוח חכמה, אלף היי וי"ו. מוח בינה, אלף היי ואו. מוח חסד, אלף היי וא"ו. מוח גבורה, אלף היי וי"ו⁵⁷³.

מוח גבורה דאימא דוגמת גבורה דאבא, אלא שהיא מן ג' אותיות כזה: חכמה, אלף היי וי"ו. בינה, אלף היי וי"ו. חסד, אלף היי וי"ו. גבורה, אלף היי וא"ו⁵⁷⁴.

ואכתוב חשבונם, חכמה דאימא, קס"א, קס"ב, קס"ג, קס"ד, קס"ה, קס"ו, קס"ז, קס"ח, קס"ט, קל"א, קל"ב, קל"ג, קל"ד, קל"ה, קל"ו, קל"ז, קל"ח, קל"ט, קמ"א, קמ"ב, קמ"ג, קמ"ד, קמ"ה, קמ"ו, קמ"ז, קמ"ח, קמ"ט, קנ"א, קנ"ב, קנ"ג, קנ"ד, קנ"ה, קנ"ו, קנ"ז, קנ"ח, קנ"ט, קס"א, קס"ב, קס"ג, קס"ד, קס"ה, קס"ו, קס"ז, קס"ח, קס"ט, קל"א, קל"ב, קל"ג, קל"ד, קל"ה, קל"ו, קל"ז, קל"ח, קל"ט, קמ"א, קמ"ב, קמ"ג, קמ"ד, קמ"ה, קמ"ו, קמ"ז, קמ"ח, קמ"ט, קנ"א, קנ"ב, קנ"ג, קנ"ד, קנ"ה, קנ"ו, קנ"ז, קנ"ח, קנ"ט, וסך כל המוחין דאבא אלף תקצ"ט, וסך כל המוחין דאימא שני אלפים רע"ה. וסך שניהם יחד הם ג' אלפים תתע"ד.

הנה נתבאר בחי' המוחין היוצאים מן או"א לז"א בעת קריאת שמע אשר אח"כ נעשים בחי' מוחין לז"א להג"ת שבו בעת תפלת י"ח כמו שיתבאר במקומו.

אבל דע כי אשר אלו המוחין נכנסין להתלבש תוך נה"י דאבא או דאימא, אינם נכנסים כסדר הזה. אמנם הם מתערבין (ה' ע"ד) באופן אחר. והוא כי הב' מוחין דחכמה וחכמה דאו"א⁵⁷⁵, ושני המוחין דחסדים וחסדים דאו"א, כולם מתלבשים תוך נה"י דאבא באופן זה: חכמה דאבא בנצח דאבא, והוא מוח חכמה דז"א. וחכמה דאימא בהוד דאבא, והוא מוח בינה שבז"א. וחסד דאבא ביסוד דאבא, והוא מוח חסדים שבז"א. וחסד דאימא ביסוד דאבא, והוא מוח הגבורות שבז"א. נמצא שהחכמה והחסד דאימא להיותם נקבות, כאשר מתלבשים בנה"י דאבא, נקרא בינה וגבורה. וגם נמצא, כי המוחין דאבא כולם חכמות וחסדים וכולם רחמים.

אבל שני המוחין דבינה ובינה דאו"א, ושני המוחין דגבורות וגבורות דאו"א, כולם מתלבשים תוך נה"י דאימא באופן זה: בינה דאבא בנצח דאימא, והיא מוח חכמה בז"א. בינה דאימא בהוד דאימא, והוא מוח בינה בז"א. גבורה דאבא ביסוד דאימא, והוא מוח חסדים שבז"א. גבורה דאימא ביסוד דאימא, והוא מוח הגבורות שבז"א. ונמצא כי הבינה והגבורה דאבא, להיותן דכורין, בהתלבשם בנה"י דאימא נחשבין לבחינת חכמה וחסד. ונמצא כי מוחין דאימא כולם בינות וגבורות וכולם דינין.

⁵⁷⁶ והנה סיבת התלבשות אלו המוחין מעורבין שלא כסדרן, הוא בסוד הנו' בס"י (פ"א מ"ד) הבן בחכמה וחכם בבינה, שצריך לשתף בינה בחכמה וחכמה בבינה ולמזגם יחד, ועוד כי בהיותם כך, אין חיבור גדול מזה. ובה נמצא איך או"א שריין כחדא (אד"ו רצ ע"ב), דלא מתפרשן לעלמין (זהר ח"ג ד ע"א). וכ"ז נעשה ע"י זוג או"א, וע"י העיבור שבתוך אימא נתערבו ונעשו כסדר הנז' ⁵⁷⁷.

- מאיר הכוונה -

⁵⁷¹ תרי"ו (לש"ו).

⁵⁷² תק"ע (לש"ו).

⁵⁷³ תקנ"ה (לש"ו).

⁵⁷⁴ תקל"ד (לש"ו).

⁵⁷⁵ חכמה דאבא וחכמה דאימא, וכן כולם.

⁵⁷⁶ מכאן לל' מללתי צפע"ת.

⁵⁷⁷ ע"י ביאורים ח"ב צח ע"ג: כמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א) ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון. ואמר עוד שם, ואלין עשר ספירן אינון אזלין כסדרן חד ארוך וחד קציר וחד בינוני, שהם

שעה כ

והנה במש"ל, דאימא אין בה רק ג' אותיות יה"ו, יתבאר לך מ"ש בתיקונים ובזוהר, כי שם יה"ו הוא באימא, וז"ל בתיקון י"ט (דף מא ע"ב מא ע"א) דכל שמא מג' אתון באימא איהו כו⁵⁷⁸. והנה שם יה"ו הוא גימ' אהיה, שהוא ג"כ באימא, והוא לפי שהוא בבינה דאבא הנק' ג"כ בינה, ובפרט אחר העירוב הנז', כשנתלבשו תוך הנה"י שאמרנו, כי זו הבינה דאבא נעשית חכמה במוחין דאימא⁵⁷⁹. ונמצא כי שם יה"ו הוא בבינה.

ויש מעם בזה, לפי שנודע שסוד ד' אותיות הוי"ה נרמזות באו"א וזו"ן, ולכן אבא הכולל את כולם יש בו כל הד' אותיות, אבל אימא שאינה כוללת אלא השלשה שלמטה ממנה, אין בה רק ג' אותיות. ואף שיש להקשות, כי כפי זה היה ראוי להיות בה ג' אותיות הוי"ה לא ג' אותיות יה"ו. כבר תירצתי זה במקומו (&). גם בזה תבין למה הוי"ה דמילוי ס"ג הוא באימא, והוא כי הנה בד' שמות יה"ו אשר בבינה דאבא, שנעשית חכמה במוחין דאימא כנוז', יש בהם ל"א אותיות, וה"ס שם א"ל היוצא מהוי"ה דס"ג, שהם ג' יודין ואלף שיש בהוי"ה זו, אשר הם שרש אל הוי"ה דס"ג כנודע⁵⁸⁰, וכנרמז בפ' פינחס בר"מ (דף רמו ע"ב)⁵⁸¹. והטעם הוא לפי שהיא חכמה דמוחין דאימא, ולכן הג' יודין וא' שהם שרש הוי"ה דס"ג, יוצאים מחכמה דאימא. גם בזה תבין כי לעולם כל הוי"ה היא באבא, וכל אהיה היא

- מאיר הכוונה -

הקישורים בג' קוין כנודע. ואמר שם עוד ואתקריאו בתיקונא דא חסד דרועא ימינא, גבורא דרועא שמאלא, ת"ת גופה, נצח והוד תרין שוקין, יסוד סיומא דגופא מלכות כו', וכ"ז הוא הכל רק ע"י אור א"ס שמתייחד בהם. אבל כאשר נסתלק האור מהם נפרדה הרכבתם וירדו זה למטה מזה, כי נשארו כל א' רק בעצמותית {צח ע"ג} העיקרית שבו לבד, ולא נכלל האחד מחבירו כלל, כי כלילת כל א' מכולם הוא רק ע"י יציאתם בזווג ועיבור (וכמ"ש בשער המלכים פ"ז ובספר שער הכוונות דרוש ציצית דרוש ג) וכמ"ש בדע"ה סי' ג' ד' ה', וע"י הרזא דמתקלא.

⁵⁷⁸ ז"ל: ותא חזי כל שמא דאיהי מן תרין אתון כגון כי ב"ה ה' צור עולמים תליא מן חכמה ומן תלת אתון תליין מן בינה ומן ארבע תליין מן שכינתא תתאה ומן חמש תליין בחמש ספירן ומן שית תליין מן צדיק.

תרגום: ובא וראה, כל שם שהוא משתי אותיות, כמו "כי ב"ה יה"ה צור עולמים" (&), תלוי מחכמה. ומשלש אותיות תלויים מבינה. ומארבע אותיות תלויים משכינה. התחתונה ומחמש תלויים בחמש ספירות. ומשש תלויים מצדיק.

⁵⁷⁹ ומשנים את שמם כדלקמן ריש ו ע"א ע"י הערה 588.

⁵⁸⁰ ע"י א"א יג ושער כו פרק ג. ע"י עוד בענין בבהגר"א על תיקו"ז מז ע"ד ד"ה הולך סגולתא, וע"י תיקו"ז קח ע"א (בנ"א). ע"י לקמן קר"ש דרוש ה, וז"ל, אל הוא שם יי"א שבהויה דס"ג והוא בחי' הה"ח דאבא שניתנו ביסוד דאימא. וע"י שעה"ק פו ע"ג והוא רפ"ח ה: ושם א"ל זה, מקורו מן ו' אלפין שיש באחוריים דמ"ה⁵⁸⁰, שהם גי' א"ל, כי יש בהם ו' אלפין. והנה ה"פ ו' הם א"ל עם הכולל, וא"ל זה הוא בעשיה שאנו מושכין מאחורים דמ"ה דיצירה אל העשיה.

⁵⁸¹ ז"ל: ד"א (&) ויחלום והנה סלם רעיא מהימנא מה ל' אסתלק על כל אתון הכי את עתיד לאסתלקא על כל בריין בגין דאסתלק לשמא דיר"ד ה"י וא"ו ה"י דביה יי"י דחושבניה ל' דבקדמיתא הוית בשם יר"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו יאאא ב"ג מכלין דרחמי דאינון אחד כען תסתלק באל דאיהו ייאי דתרין שמהן סהדין הלא אל אחד בראנו הה"ד (&) הלא אב אחד לכלנו הלא אל אחד בראנו ובג' יודין אליו יתקיים בך (&) ירום ונשא וגבה מאד במ"ה דהכי סליק מא"ד לחשבן אד"ם ובהפוך אתון מאד הוא אדם ירום בארבע אנפין דאריה דאינון (&) יברכך יה"ה ונשא בארבע אנפין דשור דאינון ישא יה"ה בשמאלא וגבה מאד יאר יה"ה באמצעיתא ודא יוד הי ואו הי ישא יה"ה פניו אליך וישם לך שלום רביעאה יה"ה ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם (&):

תרגום: דבר אחר "ויחלום והנה סולם", רועה נאמן מה ל' עולה על כל האותיות, כך אתה עתיד להתעלות על כל הבריות, משום שעלה לשם של יר"ד ה"י וא"ו ה"י, שבו שלש י' י', שחשבונן שלשים, שבהתחלה היית בשם יר"ד ה"א וא"ו ה"א, שהוא יא"א ב"ג מדות של רחמים, שהן אה"ד. כעת תתעלה בא"ל שהוא אותיות יי"א ששני שמות הם עדים "הלא אל אחד בראנו", זהו שכתוב "הלא אב אחד לכלנו הלא אל אחד בראנו". ובשלש יוד"ן אלו יתקיים בך "ירום ונשא וגבה מאד". במ"ה, שכן עולה מא"ד לחשבון אד"ם, ובהפוך אותיות מאד הוא אדם. "ירום" בארבע פנים של אריה שהם "יברכך יה"ה", "ונשא" בארבע פני שור שהם "ישא יה"ה" בשמאל, "וגבה מאד" יאר יה"ה באמצעיתו, וזה יוד הי ואו הי, "ישא יה"ה פניו אליך וישם לך שלום". רביעי יה"ה, ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם".

שעה"כ

באימא⁵⁸², אבל כאן שהיא בינה דאבא ואח"כ נעשית חכמה דאימא, לכן מכח זה לקחה וקנתה אימא הויה דס"ג, אבל בתחלה לא היתה אלא שם של אהי"ה לבד כנודע⁵⁸³. אמנם שאר ל"ב דמספר הויה דס"ג הם יוצאים מן בינה דאימא, שיש בה ל"ב אותיות, ועמהם נשלמת אימא בשם ס"ג. והרי ביארנו לך איך יש הויה דס"ג באימא, אעפ"י שאין בה הויה אלא אהיה. והוא כי מאלו השני מוחין הראשונים, שהם חו"ב, נעשית בה בחי' ס"ג שלם כנוז'. אבל השני מוחין אחרים שהם חו"ג, הם מכריעין ואינם מוחין ממש כנוז'. אבל השרש דס"ג שהוא שם א"ל, יוצא מחכמה שבה, שהיא הראשונה, ושאר אותיות ס"ג שהם גימ' ל"ב יוצאים מבינה דאימא, שבה יש ל"ב אותיות בד' שמות אהי"ה במילוי כנוז' וזכור כלל זה.

ובזה תבין ג"כ מ"ש בזהר בראשית (דף יח ע"ב): ה' אלהינו ה', גוונים סתימין דלא אתחזו ואתקשרן אל מקום א' יחודא חדא עילאה כו', יחודא עילאה שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, דא לקבל דא, יקוו המים מדידו דקו ומשחתא כו'⁵⁸⁴. וענין זה ביארנוהו

- מאיר הכוונה -

⁵⁸² עי' שער המוחין פרק י: כל אבא הוא חכמה, או חכמה דב"ן או חכמה דבינה דמ"ה, אך לעולם אמא היא בינה או בינה דבינה דמ"ה או בינה דב"ן. נוסח אדם ישר: כל אבא הוא חכמה, או חכמה דבינה דב"ן או חכמה דבינה דמ"ה, אך לעולם אמא היא או בינה דבינה דמ"ה או בינה דבינה דב"ן. ⁵⁸³ עי' שער ד פרק ג: בינה אהי"ה דידו"ן אל"ף ה"י יו"ד ה"י, ותבונה היא שם ס"ג. ועי' שער כ פרק י: אהי"ה הוא בחלק מ"ה, אך ס"ג הוא בחלק ב"ן.

⁵⁸⁴ ז"ל בשלימות (יח ע"א): ו"יאמר אל"הים יק"וו "המים וגו' (בראשית א ט) בארץ קו למהוי בארץ מישר דהא מרזא דההיא נקודא קדמאה נפיק כלא בסתימו עד דמטי ואתכניש להיכלא עלאה ומתמן נפיק בקו מישר לשאר דרגין עד דמטי לההוא אתר חד דכניש כלא בכלל דכר ונוקבא ומאן איהו חי עלמין המים דנפקי מלעיל מאת ה' עלאה מתחת השמים ו' זעירא ועל דא ו'ו' חד שמים וחד מתחת השמים כדין (שם) ותראה היבשה דא ה' תתאה דא אתגלי וכל שאר אתכסי ומגו האי בתראה אשתמע בסוכלתנו ההוא דאתכסי אל מקום אחד בגין דהכא הוא קשורא דיחודא דעלמא עלאה יהו"ה אחד ושמו אחד תרין יחודין חד דעלמא עלאה לאתיחדא בדרגוי וחד דעלמא תתאה לאתיחדא בדרגוי קשורא דיחודא דעלמא עלאה עד הכא איהו חי עלמין תמן אתבסיס ואתקשר עלמא עלאה ביחודא דיליה ובגין כך אקרי מקום אחד כל דרגין וכל שייפין מתכנישין תמן והוו כלהו ביה חד בלא פרודא כלל ולית דרגא דאתיחדן תמן ביחודא חד אלא האי וביה אתכסיין כלהו בארץ סתיים בתיאובתא חד עד הכא בדרגא דא אתיחד עלמא דאתגלייא בעלמא דאתכסייא עלמא דאתגלייא אתיחד אוף הכי לתתא ועלמא דאתגלייא איהו עלמא דתתא"ה (ישעיה ו א) ואראה את אדני' (שמות כד י) ויראו את אלהי ישראל (במדבר יד י) וכבוד יהו"ה נראה (שם יז ז) וירא כבוד יהו"ה (יחזקאל א כח) כמראה הקשת וגו' כן מראה הנגה סביב הוא מראה דמות כבוד יהו"ה ודא איהו רזא ותראה היבשה (שם) כמראה הקשת זה חי עלמין וזהו (בראשית ט יג) את קשתי נתתי בענן דא מלכות נתתי מן יומא דאתברי עלמא ביומא דעיבא דאתחזי קשת (דאתער שמאלא לאתתקפא) מראה דמות כבוד יהו"ה (יחזקאל א כח) אתער שמאלא לאתתקפא נפקת רחל ותקש בלדתה מיכאל'ל בסטרא דא רפאל'ל בסטרא דא גבריאל'ל בסטרא דא ואינן גוונים דאתחזיין בההוא דמות חיור וסומק וירוק כן מראה הנגה סביב נהירו דאתכסייא בגלגולא דחיזו דעינא הוא מראה דמות כבוד יהו"ה גוונים דאתיחדא יחודא תתאה לפום יחודא דאתיחד יחודא דלעילא יהו"ה אלהינו יהו"ה גוונים סתימין דלא אתחזו ואתקשרן אל מקום אחד יחודא חדא בעלאה גוונים בקשת לתתא לאתיחדא בהו חוור סומק וירוק כגוונים סתימין ואינן יחודא אחרא רזא ושמו אחד בשכמל"ו יחודא דלתתא יחודא עלאה (דברים ו ד) שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד דא לקביל דא יקוו מדידו דקו ומשחתא הכא שית תיבין והכא שית תיבין משחתא בוצינא דקרדינותא דכתיב (ישעיה מ יב) מי מדד בשעלו מים ודא איהו (בראשית א ט) יקוו המים הכא שעורא דיוצר עלמין יו"ד ה"א וא"ו ה"א קדו"ש קדו"ש קדו"ש (ישעיה ו ג) דא איהו יקוו המים יהו"ה צבאות דא איהו אל מקום אחד ברזא דשמא דא מלא כל הארץ כבודו דא ותראה היבשה רזא גליפא שמא דיחודא כוז'ו במוכס"ז כוז'ו.

תרגום: "ויאמר אלהים יקוו המים וגו'", בדרך קו, להיות בדרך ישרה. שהרי מסוד של אותה נקודה ראשונה הכל יצא סתום, עד שהגיע והתכנס להיכל עליון, ומשם יצא בקו ישר לשאר הדרגות, עד שמגיע לאותו מקום אחד שכונס הכל בכלל של זכר ונקבה, ומיהו, חי העולמים. המים שיוצאים מלמעלה מאות ה' העליונה. "מתחת השמים" ו' קטנה, ועל זה ו'ו', אחד שמים, ואחד מתחת השמים, אז "ותראה היבשה" זו ה' תחתונה. זה התגלה, וכל השאר התכסה. ומתוך האחרונה הזו נודע בתבונה אותו שהתכסה. "אל מקום אחד", בגלל שכאן הוא קשר היחוד של העולם העליון. "יהו"ה אחד ושמו אחד". שני יחודים, אחד של העולם העליון להתיחד בדרגותיו,

שעה כ

בסוד קריאת שמע ע"פ שמע ישראל, כי אז נכנסין כל אלו המוחין בז"א במלת אחד, כי הוא סוד א"ח ז"א⁵⁸⁵, ד' נוקביה, המקבלים אלו המוחין.

וגם יש בו פירוש אחר, כי הא"ח שהוא ז"א מקבל ד' מוחין, ונמצא כי גם פסוק (בראשית א ט) יקוו המים, ה"ס כניסת המוחין ברישא דז"א, בסוד מדידו דמשחתא דקו המדה כנז' אצלינו שם⁵⁸⁶. והנה אומרו אל מקום א', ירמוז כי המוח חכמה דאימא הנה הוא ד' שמות יה"ו במילואם כנ"ל, והם בנימ' מקום, והם ל"א אותיות, והם נכנסין בזו"ן הנק' אחד, וזהו אל מקום אחד. וז"א

ומוח בינה דאימא יש בה ד' שמות אה"י, והם בג' תק"ע, שה"ס מ"ן דאימא, והם נמשכין ממוח הבינה שבה, וה"ס ה"ג מנצפ"ך כפולות, שהם בנימ' תק"ע⁵⁸⁷. ומוח בינה דאבא⁵⁸⁸ הם בנימ' תרי"ו, ועם כללות הד' שמות הם בנימ' כתר. והוא במה שידעת, כי כל כתר דז"א הוא מצד אימא, כנז' בתיקונים⁵⁸⁹. ומוח חסד דאימא שהיא⁵⁹⁰ גבורה דאבא,

- מאיר הכוונה -

ואחד של העולם התחתון להתייחד בדרגותיו. קשר היחוד של העולם העליון עד כאן הוא. חי העולמים שם מתבשם, ונקשר העולם העליון ביחוד שלו, ולכן נקרא מקום אחד. כל הדרגות וכל האיברים מתכנסים שם, ונהיו כולם בו אחד בלי פרוד כלל. ואין דרגה שמתייחדת שם ביחוד אחד אלא זו, ובו מתכנסים כולם בדרך סתום, בהשתוקקות אחת. עד כאן בדרגה זו מתייחד העולם הנגלה בעולם הנסתר. העולם הנגלה מתייחד גם כן למטה, ועולם הנגלה הוא עולם התחתון, "ואראה את ה'", "ויראו את אלהי ישראל", "וכבוד ה' נראה", "וירא כבוד ה'", "כמראה הקשת וגו' כן מראה הנוגה סביב הוא מראה דמות כבוד ה'". וזהו סוד "ותראה היבשה". "כמראה הקשת" זה חי העולמים, וזהו "את קשתי נתתי בענן", זו מלכות, נתתי מיום שנברא העולם. ביום מעונן, כשנראית הקשת (כשמתעורר השמאל להתגבר) מראה דמות כבוד ה', מתעורר השמאל להתגבר. יוצאת רחל ותקש בלדתה. מיכאל בצד זה, רפאל בצד זה, גבריאל בצד זה. והם הצבעים שנראים באותה דמות, לבן ואדום וירוק. "כן מראה הנוגה סביב", האור שהתכסה בגלגול מראה העין, הוא מראה דמות כבוד ה'. הצבעים שהתייחדו היחוד התחתון הם לפי היחוד שהתייחד יחוד עליון. "ה' אלהינו ה'". צבעים סתומים שלא נראים ומתקשרים אל מקום אחד. יחוד אחד בעליון, הצבעים בקשת למטה להתייחד בהם, לבן אדום וירוק, כמו צבעים סתומים, והם יחוד אחר, סוד ושמו אחד. "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", היחוד שלמטה. יחוד עליון "שמע ישראל יהוה" אלהינו יהוה אחד". זה כנגד זה. "יקוו", מדירות של קו ומדה, כאן שש תיבות וכאן שש תיבות. מדידת הנר החזק, שכתוב "מי מדד בשעלו מים", וזהו "יקוו המים". כאן שיעור של יוצר העולמות, יר"ד ה"א וא"ו ה"א. "קדוש קדוש קדוש" זהו "יקוו המים". "ה' צבאות", זהו "אל מקום אחד", בסוד של שם זה. "מלא כל הארץ כבודו", זה "ותראה היבשה", סוד חקיקת שם היחוד כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.

⁵⁸⁵ עי' הערה 986.

⁵⁸⁶ עי' זר"ח נו ע"ד

⁵⁸⁷ צ"ל תק"ס ועם כללות י' אותיות עי' לקמן ר"ה דרוש ח'.

⁵⁸⁸ עי' לעיל ה ע"ד ד"ה והנה במש"ל שזה היה חכמה דאמא ונחלף לבינה דאבא.

⁵⁸⁹ עי' תיקו"ז קנט ע"א: ואינון מסטרא דאריך אנפין דאיהו וא"ו ואינון ה"א ה"א יר"ד איהו כ' כתר ברישא דא' (ג"א דא) דאיהו ארך אפים דאיהו וא"ו א' איהי אורייתא דאיהי אתייהבת בתרין לוחין דאינון ו' ו' ואית כתרא דזעיר אנפין דאתמר ביה כתר לי זעיר ואחוי וכמה כתרין אינון כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות

מאי אית בין כתר לעטרת אלא כתר איהו מסטרא דא' דאיהו בדיוקנא דאת יר"ד דסליק כ' ודא א' מן אה"ה דאיהו כתר דאריך אנפין א' מן אדנ"י כתר דזעיר אנפין י' מן יהו"ה איהי עטרה על ספר תורה דאיהו ו' ואית י' לתתא ואיהי י' מן אדנ"י דאיהי עטרה ברישא דכל צדיק לית ספירה דלא אית לה עטרה על רישא וכתר ועטרה דאיהי י' איהי עטרה דברית מילה דסליק למאה עשר זימנין עשר מאה ואיהי על כל פקודא ופקודא וכמה עלות אינון על עלות דסלקין על כל ברכאן ופקודין

תרגום: מהו שיש בין כתר לעטרת, אלא כתר הוא מצד של אות א' שהוא בצורה של אות יר"ד שעולה כ' וזהו א' מן אה"ה שהוא כתר של ארך אפים א' מן אדנ"י, כתר של זעירי אנפין, י' מן יהו"ה היא עטרה על ספר תורה שהוא ו' ויש יש למטה והיא י' מן אדנ"י, שהיא עטרה בראש של כל צדיק אין ספירה שאין לה עטרת על הראש וכתר ועטרה שהיא י' היא עטרה של ברית מילה שעולה למאה עשר פעמים עשר מאה והיא על כל מצוה ומצוה וכמה עילות הם על עילות שעולים על כל ברכות ומצות

שעה"כ

הוא גימ' תקנ"ה, ועולה כמנין ג"פ א"ל במילוי. והנה גבורה דאבא הוא חסד דאימא כנז', וכבר ידעת כי שם א"ל הוא בחסד, גם ג' שמות של א"ל הם בסוד: אל שדי, א"ל הויה, א"ל אדני, כנודע אצלינו בסוד ב"ע⁵⁹¹. ומוח גבורה דאבא שהיא חסד דאימא, הוא בנימ' תקע"ה שה"ס ב"פ מנצפ"ך, שהם אותיות כפולות, ונכללין החמשה בחמשה האחרים שהם יותר בחי' חסדים, והרי הם תקע"ה. ובוה תבין כי גם ביד ימין יש בה מנצפ"ך, לפי שהם מגבורות דאבא והם ביד ימין ובקו ימין. וכבר נתבאר ענין המוחין דז"א מצד אבא ומצד אימא, אותם הנכנסים בפסוק שמע ישראל בעת קריאת שמע כנ"ל.

דרושי ציצית דרוש ד

593592 ונבאר עתה ענין⁵⁹⁴ הציצית⁵⁹⁵.

דע כי הציצית הוא הארות יוצאים מאלו המוחין הנז', בסוד אור מקיף היוצא מן אור הפנימי של המוחין, דרך שערות ז"א, כנ"ל בדרושים הקודמים בענין הציצית⁵⁹⁶. כי סודו הוא אור מקיף. וכל מ"ש בענין הציצית בדרוש הזה, הוא בבחי' אור מקיף. ואל תמעה

- מאיר הכוונה -

עי' ע"ח שער כג פרק ב : ופשוט הוא כי הכתר גדול מכל הט"ס כולם של הז"א לגמרי, ואמנם עכ"ז, נקרא כתר של ז"א, עם היות שאין לו שייכות עמו. והטעם הוא לפי שכאשר אמא שהיא התבונה רוצה להעטיר ולהכתיר את בנה, ז"א, בסוד (שיה"ש ג יא) בעטרה שעטרה לו אמור⁵⁸⁹, הנה היא יורדת ומשפלת גופה למטה עד שיעור חצי ת"ת שלה כנ"ל, ומקפת ומסבבת ראשו של ז"א, ונעשית לו בחי' כתר ועטרה, ואז נחשב כאלו הוא מבחי' ז"א עצמו, לסיבת התחברותו והתדבקותו עמו. וז"ס מ"ש בתיקונים (קמט ע"ב [וגבוהים עליהם אלין אינון אבא ואימא כתרא על ראשיהון דאינון על גבי שרפים דתליין מכורסיא*###]) הכתר הוא אמא על ברא. גם אמרו בתיקונים (קמב ע"ב) כי כל הכתר הוא אה"ה. והענין הוא כי מבחי' אמא, הנקרא אה"ה כנודע, נעשית כתר דז"א כנודע כפי מה שבארנו.

אולי סג ע"ב: בההוא זמנא דשמחת תורה שויין (נ"א שריא) עטרה בריש כל צדיק לעילא כמה דאת אמר בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו ביום חתונתו דא שכינתא תתאה וביום שמחת לבו דא שכינתא עלאה והכי צריכין ישראל לאתעטרא בכלא (נ"א כלהו) בעטרה על רשייהו (נו ע"ב) ביומא דשמחת תורה ולקחתם לכם ביום הראשון פרי⁵⁹⁰ בחילוף.

⁵⁹¹ עי' אד"ר (קלב ע"א): עלמא קדמאה דנפיק מתקונא קדמאה שליט ונחית וסליק לאלף אלפין ורבוא רבבן מארי תריסין ומניה מתאחדין בקסטא בעזקא רבא עלמא תניינא דנפיק מהאי תקונא שליט ונפיק ונחית וסליק לשבעה וחמשין אלף דרגין מארי דיבבא ומתאחדן מניה לאכפייא בקודלא בחיורא (ס"א בחיזרא) עלמא תליתאה דנפיק מהאי תיקונא לצ"ו אלפין מארי דיללא ומתאחדן מני' בבוסיתא לקוסיטרא (ס"א כבוסינא לקוסרא)

תרגום: העולם הראשון שיצא מהתיקון הראשון שולט, ויורד ועולה לאלף אלפין ורבוא רבבות, בעלי מגינים וממנו נאחזים במידה קטנה בטבעת גדולה. העולם השני שיצא מהתיקון הזה שולט, ויוצא ויורד ועולה לחמשים ושבעה אלף מדרגות. בעלי יבבה נאחזים ממנו [כדי] לכפות בעורף, ב[חלק ה]לבן. העולם השלישי שיצא מהתיקון הזה שולט, ויורד ועולה לתשעים וששה אלפים בעלי יללה. נאחזים ממנו בתואר הפנים שבשוטר ומושל.

עי' זהר הרקיע ש"עלמא קדמאה" הינו העולם הראשון מבין ג' העלמין ב"ע שנתבררו מג' מלכים הראשוניים שכולם נתבררו במו"ס ואח"כ נתגלו בתיקון הא' דדיקנא, ומשם נתפשטו בג' עולמות שהם כנגד ג' פעמים א-ל: "א-ל שד"י" בבריאה, "א-ל י-הוה" ביצירה, ו"א-ל א-דני" בעשיה. ועי' מבו"ש כט ע"ב שזה מדבר באמת על בינה ת"ת ומלכות דאצילות וענפיהם שהם ב"ע ועי' ב"ע צט ע"ב שזה מדבר על ג' מוחין דמו"ס ותולדותם בב"ע.

⁵⁹² פע"ח טז ע"ב.

⁵⁹³ מפיסקא ד"ה והנה סיבת התלבשות עד כאן הוא לא מופיע בפע"ח, ולכן פרק זה המשך של דבריו לעיל.

⁵⁹⁴ כוונת (פע"ח).

⁵⁹⁵ היינו דעד עתה לא קשרנו הארות מוחין מאו"א לציצית וכאן נקשר את זה לענין ציצית.

⁵⁹⁶ עי' לעיל הערה &.

שעה"כ

עם היות שאנו מבארים דרך סתם, והטעם הוא כי כל מה שיש במוחים הפנימים, הוא ממש כך במוחין דאור מקיף דרך השערות בסוד ציציזות כנ"ל.

ודע כי ב' מיני ציציזות הם, התכלת והלבן. ר"ל כי בזמן שבית המקדש קיים, היה חוט תכלת עם הלבן, ובזמן הזה לא יש כי אם לבן. והענין הוא כי כבר נתבאר ב' מיני בחי' מוחין יש בז"א, אם מצד אבא אם מצד אימא. אמנם המוחין דמצד אבא, אין לנו עתה עסק בהם, לפי שהאור היוצא מהם הוא סוד הציץ של כהן גדול⁵⁹⁷, שהוא ממוחין דאבא⁵⁹⁸, ולכן נקרא ציץ דכורא כנז', בפ' שלח לך (דף קעד ע"ב בר"מ) וע"ש⁵⁹⁹. אבל הציציזת הוא ממוחין דאימא, ולכן נקרא ציציזת בלשון נקבה⁶⁰⁰.

⁶⁰¹וזהו הטעם שציץ של כהן גדול היה נתון למעלה מן התפילין ולמטה מן המצנפת⁶⁰². והטעם הוא, כי גם התפילין הם אורות מוחין דאימא כנז"ל (&), אבל הציץ הוא ממוחין דאבא⁶⁰³. וזהו הטעם שהיה מפותח על הציץ קדש לה', כמו שידעת שכל קדש

- מאיר הכוונה -

⁵⁹⁷ עי' זהר שמות טו ע"א וע"ב ומאיר הזהר שם בשם הזהר הרקיע והגהות הלש"ו ומ"מ. כהן גדול הוא סוד ז"א המלוּבש בחושן ואפור שהם לאה ורחל, ונקרא ז"א כה"ג בעת שמתפשטים בו המוחין דאבא, שהוא המוחין דגדלות שני, אשר על ידם הוא היחוד העיקרי דפ"פ דהז"ן וכנ"ל, ונקרא אז ז"א כה"ג, והוא ע"י המוחין דמצד אבא, כי עיקר כה"ג הוא אבא, שהוא הנכנס לפני ולפנים לפני א"ס ית"ש, ובו משתמש א"ס ית"ש בכל גילוייו אשר באצילות כולו. וכמ"ש הרב בשער השמות (בסופו) כי אי אפשר להתלבש אור הא"ס בשום אחד מ' ספי' אם לא ע"י שיתלבש תחילה אור החכמה בהם, וזה סוד כולם בחכמה עשית (תהלים קד כד), וכן כתב עוד בשער סדר אבי"ע (פרק ב) ובכ"מ, ולכן נקרא החכמה שהוא אבא בשם כה"ג, והוא המלוּבש בחושן ואפור, שהם זר"ן, וכמ"ש בפר' פקודי (רלא ע"א) ע"ש בהגהות מהרח"ו (דע"ה ח"ב קג ע"ד),

⁵⁹⁸ עי' אדר"ר קלב ע"ב: ומה דיקנא אתגלייא, דיקנא דכהנא רבא עלאה – דיקנא דאבא עלאה (בהגר"א על ספד"צ יח ע"ב ד"ה בתליסר). אבא נכלל במזל העליון הרי הוא בחינת הדכר, ואילו אימא נכללת במזל התחתון הרי הוא בחינת הנקבה. מזל עליון כולל את כל ח' התיקונים הראשונים, כנגד ח' בגדי הכה"ג (בהגר"א על ספד"צ יח ע"ג ד"ה וידוע) שכן התיקונים מכונים בגדים. ובאמת בתחילה לא התלבשו על דיקנא דע"ק אלא ט' ת"ד. והנה אם כי משה רבינו ע"ה הזכיר בתורה את י"ג המדות, הם אינם אלא חיצוניות י"ג ת"ד דא"א שנעשו פנימיות לדיקנא דז"א. ולכן נקראים הם על שם ז"א, ככל חיצוניות של בחינה עליונה שנעשית פנימיות לבחינה תחתונה יותר ואעפ"כ נקראת על שם התחתון⁵⁹⁸. והנה ז"א מכונה כהנא רבא⁵⁹⁸ ונוק' מכונה כהן הדיוט (והוא משתמש בד' בגדים בלבד, שכן אין לנוק' אלא אותם ד' ת"ד הפנויים משערות⁵⁹⁸ (דהיינו תיקונים ג' ה' ז' ו"ב)). והת"ד דא"א שמתלבשים בדיקנא דז"א מכונים כהנא רבא עילאה (ב"ע קו ע"א). עיקר הדיקנא דכה"ג הוא באבא⁵⁹⁸, שכן הוא הראשון לקבלת אור א"ס, ועל ידו משתמש אור א"ס בכל גילוייו. וזאת על ידי שהוא מקבל מהמזל העליון הרי הוא התיקון הח' דדיקנא, וכלול מכל ז' התיקונים העליונים⁵⁹⁸ (לש"ו דע"ה ח"ב קד ע"א). אבא מכונה כה"ג מכיוון שהוא נכנס לפני ולפנים לקבל מאור א"ס⁵⁹⁸ (לש"ו כללים ח"ב ע"א). והנה בחינה זו שייכת גם בא"ק, שאבא דא"ק עולה באור האוזן (לש"ו כללים ח"ב יז ע"ב)⁵⁹⁸.

⁵⁹⁹ עי' לעיל הערה 456.

⁶⁰⁰ פנ"ח: מן המוחין דלצ"ל הנ"ל של ו"ק המלוּבשים כנה"י דלצ"ל מהם היה בחי' איץ של כ"ג כנ"ל
לצ"ל מן המוחין דלצ"ל מנח"י ו"ק המלוּבשים כנה"י דלצ"ל ואלו הם בחינת ליציח"א

⁶⁰¹ פנ"ח סוף טו ע"א.

⁶⁰² עי' זבחים יט ע"א ז"ל: כתיב ושמת המצנפת על ראשו תנא שערו היה נראה בין ציץ למצנפת ששם מניחין תפילין, וכן נפסק ברמב"ם כלי המקדש פ"י ה"ג. ויש מגיחים כאן למטה מן התפילין. וצ"ע אולי זה מדבר על חוט תכלת, ורצועות התפילין?

⁶⁰³ עי' טעמי המצות (פרשת תצוה) ועתה נבאר הדברים באורך הנה אהרן בדוגמת ז"א וכשם שהז"א הוא משים על לבו אורות יסוד דאמא המתגלים מחזה ומרוב הארה אשר שם על לבו האורות בוקעים ומאירים ויוצאים לחוץ וכן הציץ הוא באופן זה מיסוד אמא שכנגד המצח ששם מקום המוחי' כולן הן האורות מאירים לחוץ וכנגדו היה אהרן לובש ציץ וחושן כמו שיש באדם העליון הבגדים האלו מן

(90) ספר טעמי המצות - פרשת תצוה

מצות ציץ נזר הקודש, הנה ממוחין דאבא שבתוך ז"א יוצאים מצדם האורות לחוץ במצח דז"א בבחי' אור המקיף למוחין ההם ואותו אור המקיף בחי' ציץ של כה"ג ונק' ציץ לשון זכר כי הם מוחין דאבא שהוא זכר ולכן ציץ של כה"ג היה נתון במצחו למעלה מן התפילין כי תפילין הם

שעה"כ

הוא באבא, בסוד (&) קדש לי כל בכור⁶⁰⁴. ונודע כי כל קדושה היא בסוד המוחין, ובפרט באלו מוחין דאבא⁶⁰⁵. וגם במה שהודעתוך (שער מאמרי רשב"י מ ע"ב) באד"ר (דף קכח ע"ב⁶⁰⁶) בענין ת' אלפי רבוא עלמין דאתפשטו מחוורא דרישא דא"א, כי אבא הוא הוי"ה דע"ב דיודין, ובה ד' יודין, וכל יו"ד כלולה מק'⁶⁰⁷, והוא סוד ק"ש, ועם⁶⁰⁸ הד' יודין עצמן הרי קדש. והיה אור המוחין דאבא בוקע משני צדדי האזנים⁶⁰⁹ ובמצח⁶¹⁰, אור החכמה

- מאיר הכוונה -

ממוחים דאמא והציץ ממוחין דאבא ולכן כתוב בו קדש לה' (נ"א שז"ס ל' של לה' ה' דצלם שהוא בחי' המקיף כנודע) [נה"י דאבא] כי כל קודש הוא במוחין כנודע ובפרט במוחין דאבא שנקרא קודש כנודע שכל קודש בחכמה. והענין כי באבא יש הוי"ה דיודין ויש בו ד' יודין וכל י' עולה ק' נמצא שד' יודין דע"ב הם גי' ת' וכללות ד' יודין עצמן הרי הכל גי' קדש כמבואר אצלנו, והי' בוקע אור ד' מוחין הפנימים דאבא לחוץ במצח דז"א מב' צדדי המצח אצל האזנים [סוד הצדעים] והיתה יוצאת הארת חכמה דאבא וחסדים שבדעת דאבא מצד זה והארת בינה וגבור' מצד זה והיו כלם מתפשטים בכל המצח ונעשה בחי' ציץ של הכל"ג, ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל ג"כ שהוי"ה הכתובה בציץ היתה עד"ז י"ו בצד ימין זה ע"ג זה וה"ה בצד שמאל זה ע"ג זה ואיני זוכר היטב. והנה הכ"ג דוגמת איש העליון ולכן היה לובש בגדי אדם עליון וכל אדם שעובר לפני הציץ אם כשר היה ניכר במצחו כי הבינה שבו נגלה במצח והאותיות בבינה כנ"ל ולכן אותיות מגלים במצח שהוא בינה שבו ואם היה רשע פניו נופלים בס"א ומתבייש לפני קדושה והיה שב בתשובה:

ועי' בהגר"א על ספד"צ ו ע"ג ד"ה ואמר רעוא שהמצח של הציץ היא בדווקא במקום שאין שום שערות.

⁶⁰⁴ עי' זהר ח"א יג ע"ב: פרשתא קדמאה (שמות יג ב) קדש לי כל בכור, דא י' דאיהי קדש. ועי' ח"ב מג ע"ב: קדש דא קדושה עלאה, רזא דחכמתא עלאה, דמתמן כלא אתקדש. ועי' תיקו"ז ריש תיקון יד. ועי' לקמן הערה 1327.

⁶⁰⁵ "לכבאל, בסוד (&) קדש לי כל בכור⁶⁰⁵. ונודע כי כל קדושה היא בסוד המוחין, ובפרט באלו מוחין דאבא, נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "במוחין ובפרט במוחין דאבא הנקרא קודש כנודע שכל קודש הוא בחכמה".

⁶⁰⁶ ז"ל: מאן דבעי לאתקנא ולמעבד יתקן בקדמיתא תקונוי תאנא בצניעותא דספרא עתיקא דעתיקין סתרא דסתרין אתתקן ואזדמן (כלומר אשתכח ולא אשתכח לא אשתכח ממש אבל אתתקן ולית דידיע ליה משום דהוא עתיק דעתיקין) (אבל בתקונוי ידיע) כחד סבא דסבין עתיק מעתיקין טמיר מטמירין ובתיקונוי ידיע ולא ידיע מארי דחורר כסו (ס"א בסומק) וחיזו בוסיטא דאנפוי יתיב על כורסייא שביבין די נור לאכפייא לון ארבע מאה אלפי עלמין אתפשט חוורא דגולגלתא ומנהירו דהאי חיוורא ירתי צדיקייא לעלמא דאתי ד' מאה עלמין הה"ד (בראשית כג) ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר

תרגום: מי שרוצה לתקן ולעשות, קודם לכל דבר יתקן תיקונוי. למדנו בספרא דצניעותא: עתיקא דעתיקין (זקן הזקנים) נסתר הנסתרים נתקן והוכן (כלומר, נמצא ולא נמצא. לא נמצא ממש לא נתקן, ואין שיודע אותו, משום שהוא עתיק העתיקים) (אבל ידוע בתיקונוי).

כאחד שהוא זקן יותר מכל הזקנים, עתיק יותר מכל העתיקים נסתר יותר מכל הנסתרים, ובתיקונוי ידוע ולא ידוע, בעל הלבון כסו (באדום), ומראה תואר פניו יושב על כסא של ניצוצי אש כדי להכניעם.

לארבע מאות אלף עולמות התפשט הלבון של הגולגולת ומהארת אלו חלקי הלבון יורשים הצדיקים לעוה"ב ארבע מאות עולמות. זהו שנאמר "ארבע מאות שקל כסף, עובר לסוחר".⁶⁰⁷ מי' עולה מאה (פע"ח).

⁶⁰⁸ כללות סנוסף בפע"ח.

⁶⁰⁹ ?

(32) תלמוד בבלי מסכת סוכה דף ה ע"א תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת ונילף מציץ דתניא ציץ דומה כמין טס של זהב ורחב שתי אצבעות ומוקף מאזן לאזן וכתוב עליו שתי שיטין יו"ד ה"א מלמעלה וקדש למ"ד מלמטה ואמר רבי אליעזר ברבי יוסי אני ראיתי ברומי וכתוב עליו קדש לה' בשיטה אחת דנין כלי מכלי ואין דנין

⁶¹⁰ "המוחין דאבא בוקע משני צדדי האזנים ובמצח"ה, ובמקומו איתא "הד' מוחין דאבא הפנימית לחוץ במצח דזעיר אנפין מב' כדדי המצח אצל האזן".

שעה"כ

וחסד⁶¹¹ מצד ימין, ואור בינה וגבורה⁶¹² מצד שמאל, והיו האורות מתפשטין בכל המצח⁶¹³.

ונלע"ד⁶¹⁴ כי שם ההויה הכתוב בו היה ג"כ עד"ו, י"ה מצד זה, ו"ה מצד זה⁶¹⁵. ואמנם אני מסופק במה ששמעתי ממורי ז"ל, אם הציץ היוצא ממוחין דאבא הוא ע"ד תפילין היוצאים ממוחין דאימא, וכפי זה היו ג"כ בחי' ציציות יוצאין מן מוחין דאבא כמו שיוצאים ג"כ ציציות ממוחין דאימא⁶¹⁶. או אם נאמר דממוחין דאבא לא היו יוצאים רק אורות הציץ לבד וצ"ע⁶¹⁷.

⁶¹⁸ונבאר ענין הציציות, כי הנה נת"ל כי שני מיני ציציות הם: הא', מלבן ותכלת כמו שהיה בזמן שבהמ"ק קיים. והב', כולו לבן כמו שאנו נוהגים עתה בזמן הזה. והנה שני בחי' אלו של הציציות שניהם ממוחין דאימא לבד לא מאבא, אלא שהציציות דתכלת ולבן⁶¹⁹ הוא יוצא ממוח חכמה דאימא אשר בתחלה היתה בינה דאבא כנ"ל⁶²⁰, (ו ע"ב) ולכן היה נוהג בזמן שבית המקדש קיים. אבל ציצית הלבן שאנו נוהגים בו היום, הוא מד' מוחין הכלולים בבינה דאימא שהיא עצמה בינה דאימא בתחילה. וזהו הטעם שאין לנו תכלת בזמן הזה⁶²¹.

והרי נתבאר לך ענין הד' ציציות שהם מוח א'. וגם אמרנו שהם ד' מוחין, כנז"ל בדרוש שקדם לזה. והכל א', כי הם ד' מוחין הכלולים במוח בינה דמצד אימא כנז", האמנם משני מוחין דחו"ג אין ציציות בפני עצמן, כי אינן סוד מוחין אלא בחינת מכריעין, ולכך נטפלין להם כמו שיתבאר לקמן.

ונבאר תחילה ענין הציציות שהיו נוהגים בזמן שביהמ"ק קיים מתכלת ולבן היוצאין ממוח חכמה דאימא שהיתה תחילה בינה דאבא. והנה בחכמה זו דאימא יש בה ד' שמות יה"ו, וכנגדם הם ארבע ציציות בארבע כנפות הטלית. ובאלו הארבע שמות יש

- מאיר הכוונה -

⁶¹¹ וחסדים שזלעת (פע"ח).

⁶¹² וגבורות (עולת תמיד וכן טעמי המלות פרשת תצוה).

⁶¹³ ונעשה בחינת הציץ של כהן גדול (נוסף בפע"ח).

⁶¹⁴ ששמעתי ממורי (נוסף בפע"ח).

⁶¹⁵ י"ה מלך זה, ו"ה מלך זה נמחק בפע"ח ועולת תמיד, ובמקומו איתא "י"ו כלל ימין זה על גב זה ה"ה כלל שמאל זה על גבי זה".

⁶¹⁶ היינו כמו שיש ב' התגלויות של מוחין דאמא א' למעלה במקומם וא' למטה במקום התפשטותם, כן הוא במוחין דאבא א' למעלה בציץ וא' למטה. אבל יתכן שהם בכלל בגדי כה"ג שלא נוגע בכלל לנו.

⁶¹⁷ "אם הציץ היוצא ממוחין דאבא הוא ע"ד תפילין היוצאים ממוחין דאימא, וכפי זה היו ג"כ בחי' ציציות יוצאין מן מוחין דאבא כמו שיוצאים ג"כ ציציות ממוחין דאימא. או אם נאמר דממוחין דאבא לא היו יוצאים רק אורות הציץ לבד ול"ע" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "שגם בחינת ציצית הם היו יוצאין מן המוחין דאבא זולת הציץ (ו) כדרך שיש ב' מיני ציציות במוחין דאבא ציצית לבן וציצית תכלת".

⁶¹⁸ פע"ח טז ע"ג

⁶¹⁹ נמחק בפע"ח אמנם איתא שם ד' ציציות דתכלת, ול"ע.##*

⁶²⁰ מחמת החילוף שבדרוש ג'.

⁶²¹ לעפ"י שהציציות שאנו נוהגין עתה לאחר החורבן הם היוצאים ממוח בינה דאבא לבד עכ"ז ודאי שאין אור ד' ציציות במוח דחכמה דאבא שהוא בינה דאבא נמנע מלצאת שם למעלה אלא שאין הדבר נעשה על ידינו אמנם יוצא הוא בהתלכקות תוך ציצית בינה דאבא (נוסף בפע"ח).

⁶²² וז"ל הנהר שלום (טז ע"א): ויכוין להמשיך הארת הציצית שבזמן שבהמ"ק שהוא התכלת והם ד' שמות יה"ו שהם מוח חכמה דאימא כפולים ושזורים עם מוח חסדים דאימא שהם ארבע שמות אה"ה וכו'##*, היינו בזה"ז מכוונים לציצית של זמן המקדש.

שעה"כ

א"ל אותיות, לפי שג' שמות הראשונים, כל אחד יש בו ה' אותיות⁶²³, כנגד שמונה חומין שבכל כנף. אבל השם האחרון דמילוי ההין, אין בו אלא ז' אותיות⁶²⁴, ולכן היו ז' חומי לבן ואחד של תכלת משלים לח' חומין. והענין הוא, כי השם הד' הוא סוד מילוי ההין, וכל ההין הם במלכות, וגם בחי' התכלת הוא מלכות כנודע (זהר ח"ג לג ע"א), אשר ה"ם הה' אחרונה דהויה החסירה משם יה"ו. וכדי להשלים חשבון הל"ב חומין, אנו לוקחים את המלכות, שהיא התכלת עמהן, כדי להשלימן.

אבל כפי זה לא היה צריך להיות התכלת אלא חוט בכנף רביעי, ולא בכל ציציית מהד'⁶²⁵. אבל הענין הוא, כי עיקר הבחי' המשלמת לל"ב חומין הוא בכנף רביעי, שהוא במילוי ההין, שה"ם הנקבה כנ"ל, אלא שגם בשאר ג' ציצייות⁶²⁶ אנו מניחים בהם תכלת דרך רמז בלבד, יען כי הם דכורין ואינן צריכין אליו.

והנה אף בזה הכנף הד', אין אנו לוקחים המלכות עצמה, שא"כ היתה הויה שלימה, והרי אין כאן אלא שלש אותיות יה"ו בלבד⁶²⁷. אבל מה שאנו לוקחין הוא המילוי שלה בלבד. והענין הוא כי מן הה"א אחרונה של ההויה הכוללת או"א וזו"ן יוצאת הויה⁶²⁸ במילוי ההין הרומזת במלכות, וכשנקה אותיות מילוי המילוי של ההויה היא, יהיו כ"ג אותיות כמנין חוט, כזה: יו"ד וי"ו⁶²⁹ דל"ת ה"ה ו"א"ו ו"א"ו ה"ה ה"ה⁶³⁰, וזהו סוד החוט החסר ממנין הל"ב חומין כנ"ל, ואנו משלימין אותו ע"י המילוי הזה בסוד התכלת.

והנה בפסוק לא נזכר חוט אלא פתיל תכלת (&), והוא לרמוז כי בסוד המלכות, הנקרא פתיל⁶³¹ תכלת, היא ג"כ כלולה מעשר כנודע (&). ונמצא כי יש בה⁶³² עשרה הויות דההין, שכל הויה בנימי ב"ן, ועשרה פעמים ב"ן הם בנימי פתיל.

ובזה ית' לך ענין התכלת, כי יש מאמרים בזוהר ובתיקונים שנראין דפליגי אהדדי, וכולם הם אמת. כי התכלת הוא בג' מקומות, וכולם א'⁶³⁴⁶³³. והוא, כי הלא הוא בחי' המלכות שבחכמה דאימא הנקראת בתחילה בינה דאבא.

- מאיר הכוונה -

⁶²³ יו"ד ה"י וי"ו, יו"ד ה"י וא"ו, יו"ד ה"א וא"ו.

⁶²⁴ יו"ד ה"ה ו"ו.

⁶²⁵ ואינו כן אלא שכלל הד' ליצית יש חוט א' של תכלת וז' חומין לכניס (נוסף צפע"ח).

⁶²⁶ האחרים שהם ע"ב ס"ג מ"ה (נוסף צפע"ח).

⁶²⁷ צמוח חכמה לאמא (נוסף צפע"ח)

⁶²⁸ אחרת (פע"ח).

⁶²⁹ וא"ו (פע"ח).

⁶³⁰ כמנין חוט (נוסף צפע"ח).

⁶³¹ נמחק צפע"ח.

⁶³² כנודע ונמצא כי יש זה נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "והם".

⁶³³ כי צתיקונים אמרו שהתכלת הוא בחי' החכמה גוון ספיר ובזוהר אמרו כי התכלת היא המלכות

גם אמרו צמ"א שהיא בינה וג' מקומות אלו הם אמיתים (נוסף צפע"ח).

⁶³⁴ ז"ל הזהר: @@@@

חכמה:

(4-5) תוספות דף שא ע"א

(עוד שם) ומאי ניהי ארץ דנחצבה ממנה שמים והיא כסאו של הקב"ה והיא אבן יקרה והיא ים החכמה וכנגדה תכלת בטלית ציצית דאמר ר' מאיר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין מפני שתכלת דומה לים. והים דומה לרקיע. הרקיע דומה לכסא הכבוד שנאמר ויראו את אלקי ישראל ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר וכתוב כמראה אבן ספיר דמות כסא ע"כ: מדרש רות השייך לתחלת פ' כי תצא תמצא בזוהר חדש דפוס אמשטרדם דף סט בימי ר' בון כל יומא הוה בקסרין וכו':

מלכות:

(2) רעיא מהימנא ספר במדבר פרשת פנחס דף רכו ע"ב

שעה"כ

וכנגד ט"ל אותיות שיש בארבע שמות אלו⁶³⁵ דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הם ט"ל כריכות שבציצית⁶³⁶ שהם י"ג חוליות⁶³⁷.

⁶³⁹ והנה מן החו"ג של המוחין דאימא אינם יוצאין ציציות בפני עצמן, כי הם נכללין בשני המוחין העליונים, וזהו הטעם שצריך שיהיו החוטין כפולים ושזורים. ודבר זה הוא לעיכובא, כי הם⁶⁴⁰ בחי' חו"ג אשר אינם נחשבים⁶⁴¹ למוחין בפני עצמן אבל נכללין בעליונים, ולהורות זה צריך להיותם כפולים ושזורים יחד⁶⁴².
האמנם באלו הציציות של התכלת שבזמן בית המקדש אשר אינם אלא ממוח חכמה דאימא, ומוח חסדים אשר למטה מהם בדעת הם נכללים בציציות התכלת (והל"ב), והנה הם ל"ב חוטים אחרים שהם כנגד ל"ב אותיות שיש בד' שמות אהו"ה שבמוח החסד דאימא, שהיה נק' תחילה גבורה דאבא כנ"ל. ואלו הל"ב דחסדים נכללים עם הל"ב דחכמה דאימא, ונעשים ל"ב חוטים שזורין יחד, והבן זה. והנה ע"י היות ל"ב חוטין (ו ע"ג) באלו החסדים, היה בנו כח להשלים גם את הציציות דחכמה דאימא לל"ב חוטין עם התכלת, שאם לא כן לא היה בנו כח להוסיף החוט ההוא החסר למעלה.
ונבאר עתה הציציות שאנו נוהגים בזמן הזה שהם לבן בלתי תכלת, כי אמת הוא שאף בזמן הזה אין אור חכמה דאימא נפסק מלהאיר ולצאת בסוד הציציות הנז' עם התכלת, אלא שאין לנו עתה כח שיעשה הדבר ההוא על ידינו, אבל ודאי הוא שג"כ הוא יוצא בהתלבשותו בציצית היוצא ממוח בינה דאימא. וא"כ כפי זה, מוכרח הוא שיהיה הציצית דחכמה דאימא רמוז בציצית דבינה דאימא כמושי"ת למטה בע"ה. והנה כדוגמת מה שנתבאר בציציות היוצאים מחכמה דאימא, כך הוא ממש בציציות היוצאים מד' מוחין הכלולין במוח בינה דאימא, לפי שאין בנו כח עתה רק עד מה בינה דאימא ולא יותר. והחילוק שביניהם הוא, כי שם היה חסר חוט א' להשלימן לל"ב, ולכן הניחו בו חוט של תכלת שהיא המלכות לחברה עמהם כנ"ל⁶⁴³. אבל בבינה דאימא יש ל"ב אותיות שלימות בד' שמות שבהם, כנגד ל"ב חוטין וכולו לבן, כי אין צורך אל תכלת שהוא מלכות להשלימם.

- מאיר הכוונה -

מתלבשין ביה עשר ספיראן ' וביה הוה אתחזי קב"ה בשכינתיה דאיהי כלילא מעשר ספיראן לנביאי ומסטרא דשכינתא דאיהי עשיראה תכלת שבציצית איהו תכלת דכל גוונין דאיהי תכלית די' ספיראן
⁶³⁵ להו"ה (פע"ח).

⁶³⁶ ז, ח', י"א, י"ג בגימ' ל"ט עי' לקמן סוף ז ע"א.

⁶³⁷ כל ג' כריכות עושין לחוליא אחת עי' לקמן סוף ז ע"א.

⁶³⁸ כנ"ל בסדר אופן עשית הליצית (נוסף בפע"ח).

⁶³⁹ פע"ח טז ע"ד.

⁶⁴⁰ רומזים אל (נוסף בפע"ח).

⁶⁴¹ נמשכים (פע"ח).

⁶⁴² וקשיא לי טובא כי הרי החסדים לצד הם ל"ב חוטין כנגד ל"ב אותיות שיש בד' שמות ממוחלים וכן הגבורות לצדן הם בחי' ל"ב חוטים ואין כל הס"ד יהיו כלולים בל"ב חוטין לצדם של מוח הבינה ואחר כך זכרתי שאמר לי מורי זלה"ה שחסדים היו נכללין בחכמה והגבורה צבינה וזוה נ"ל כי הכל מצויר והוא כי הד' ליצית דתכלת שמאל חכמה של אמא כנ"ל גם הם שזורים וא"כ ל"ב חוטין דמוח החסדים הם נכללין בהם אצל הל"ב חוטין דגבורות לצד הם הנכללין בד' ליצית דלצדן דמוח דבינה דאמא שהם שזורים וכפולים ג"כ (נוסף בפע"ח).

⁶⁴³ ואם לא היתה בחינת שזורה המשלמת לא היינו יכולים להשלים ע"י התכלת כיון שאין שם בחי' כנ"ל שאינם רק שמות של ג' אותיות יה"ו (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

ובזה תבין איך גם בזה"ז שאין לנו תכלת, אין התכלת מעכב את הלבן כנו' במשנה (&). והלבן לבדו הוא מצוה גמורה מן התורה, והוא כי להיות שהם ב' מיני ציציות, א' מחכמה דאימא וא' מבינה דאימא, ולכן התכלת אינו מעכב את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת, ואלו הכל היה בבחי' א' היה ראוי שהלבן היה מעכב את התכלת והתכלת את הלבן.

⁶⁴⁴ עוד יש בחי' אחר, כי בטלית⁶⁴⁵ של תכלת היו החוטין השזורין והכפולין מבחי' החסדים דאימא⁶⁴⁶ הנכפלות והנכללות עם חוט החכמה דאימא כנ"ל, אבל בטלית הלבן שלנו, החוטין השזורים והכפולים הם בחי' הגבורות דאימא הנכללות בחוטי בינה דאימא ע"ד הנ"ל ממש.

⁶⁴⁷ ועתה נבאר מש"ל, כי אף בזה"ז יוצא האור של מוח החכמה דאימא בסוד ציציות בהתלבשות ציצית בינה דאימא, אלא שאינו על ידינו, וא"כ מוכרח הוא שיהיה נרמז ציצית חכמה בציצית בינה דאימא. והענין הוא כמש"ל, כי המוחין דז"א נקרא חיים שהם חיי המלך⁶⁴⁸, כמבואר אצלנו בסוד התפילין (&), ושני המוחין האלו שהם חו"ב דאימא נק' שנות חיים (משלי ג ב), כי עיקר שם חיים הוא בחו"ב ולא בדעת⁶⁴⁹, וגם נק' שנות כי השמות שלהם הם בגימ' שנות⁶⁵⁰.

והנה כל האורות אלו⁶⁵¹ המוחין אינם יוצאים בגלוי תוך ז"א, אלא מן החזה ולמטה אחר כלות יסוד דאימא, וכולם עוברים בתוכו ויוצאין לחוץ⁶⁵². וכבר הודעתך שהיסוד נק' יוסף⁶⁵⁴ העולה בגימ' קנ"ו. והענין הוא כי יסוד דאימא לוקח קנ"ו אורות מאלו המוחין, ושאר האורות יוצאין מתוכו לחוץ בגופא דז"א. ואם תסיר קנ"ו משנו"ת, ישארו ת"ר כמנין ציצית.

ונמצא כי מספר האורות היוצאים מיסוד דאימא הנעשים ציצית, הם ת"ר אורות כמספר ציצית, וזכור ואל תשכח מה שהקדמתי לך לעיל בתחילת הדרוש, כי כל דרושינו

- מאיר הכוונה -

⁶⁴⁴ עי' לעיל הערה 642.

⁶⁴⁵ לשון מגומגם וצ"ל טלית שיש לו חוטים של לבן ותכלת.

⁶⁴⁶ שהיו גבורות דאבא כנ"ל ד"ה והנה מן החו"ג.

וקשה שהרי לא מצאנו בעוד מקום שיש חסדים לבד דדעת או גבורות לבד דדעת.

⁶⁴⁷ פנ"ח יז ע"א.

⁶⁴⁸ עי' ע"ח שער כט פרק ט: הטעם כי המוחין נקרא חיים של ז"א שהוא המלך, ואלו החיים נמשכים לו מאו"א הנקרא חיים כנודע. עי' זהר ח"ב קיז ע"א: עץ החיים תפארת, חיים דיליה חכמה ובינה, חיי המלך ודאי.

עי' בבהגר"א על ספד"צ יג ע"ד ד"ה והחיות, ועי' לג ע"ב ד"ה ואמר דכתיב, דמיניה משמע די ש לחלק בין 'חיי האדם' ל'חיי המלך'. והוא, שהכח של 'וחי לעולם' הרי הוא חיי המלך, הבאים ממוחין דאו"א ע"י זיווגם פב"פ. ואילו לענין חיי האדם עי' מש"כ הגר"א לקמן יג ע"ד ד"ה וענין רצוא, שחיי אדם (כוונתו שם לחיות האדם) באים מאו"א המצויים בבחינת זיווג אב"א בזיווג דלא מתפרשין לעולם. ועי' בהגר"א על תז"ח טז ע"ג ד"ה ואיהו, שם משמע שבחינת "חיי האדם" היא חול לגבי בחינת "חיי המלך".

⁶⁴⁹ "כי עיקר קס חיים הוא בחו"ב ולא דלעת נמחק בפע"ח, וצמקומו איתא "כי החו"ב יחד נקראים חיים משא"כ צמוח הג' הנקרא דעת".

⁶⁵⁰ אם נחזר ד' שמות יה"ו הממולאים שצמוח חכמה עם ד' שמות אה"י הממולאים שצמוח בינה יהיה הכל כמנין שנות (חיים) וז"ס ויוסיפו לך שנות חיים (נוסף בפע"ח).

⁶⁵¹ נמחק בפע"ח.

⁶⁵² וכולם עוברים בתוכו ויוצאין לחוץ נמחק בפע"ח, צמקומו איתא ואז כל האורות עוזרין בתוכו ויוצאין ממנה לחוץ תוך ז"א בגילוי.

⁶⁵³ עי' לעיל דרוש ב' דף ד ע"ד ד"ה עוד טעם שלישי.

⁶⁵⁴ עי' זהר ח"ג רלו ע"א: עצמות צדיק יסוד עלמין דרגא דיוסף הצדיק.

שעה"כ

זה הוא בסוד אור המקיף, מלבד שה"ס הציצית אשר הוא כדמיון מה שיש באור הפנימי. ודע, כי זה שכתבתי לך, כי היסוד הלוקח קנ"ו אורות הוא היסוד דאימא, זהו מה שכתבתי מדברי מורי ז"ל.

וגם הבנתי מדבריו הבנה אחרת, והיא יותר אמיתית בעיני, והוא מה שהודעתך במקום אחר (דף נא ע"ד &) שזווג הנעשה בתפלת המנחה הוא מישראל עם לאה, אשר איננה מתפשטת רק עד החזה דו"א, ושם בחזה ההוא יש בחי' יסוד אשר בו מזווג ישראל עם לאה הנז'. ושם ביארנו עניינו.

והנה גם היסוד הזה ראוי לקרותו יוסף ג"כ, כי הנה הוא יסוד דכורא, וגם כי יוסף עצמו שהוא בחי' יסוד למטה הוא העולה למעלה בסוד הזווג⁶⁵⁵ הנז', כמ"ש בפרשת פקודי דהיכלות, כי יוסף איהו לתתא ואיהו לעילא⁶⁵⁷, וזה היסוד הוא הלוקח קנ"ו אורות לצורך זווג לאה⁶⁵⁸, והשאר הם נעשים בחי' הציציות כנז'⁶⁵⁹. ולכן אין הציציות נתלים אלא מן החזה ולמטה כנ"ל בדרוש שקודם לזה וע"ש.

והנה לפי שהן נמשכין דרך היסוד דאימא, אשר נודע כי הוא שם אהיה במילוי ההין, והוא⁶⁶⁰ בנימ' כנף עם הכולל, וז"ש מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק (ישעיה כד טו)⁶⁶¹, כנף שהיא אהיה דההין⁶⁶².

גם אפשר לומר כי גם כל הג' אחרונות שבה, שהם נה"י, יש בהם שם א' של אהיה דההין כמבואר אצלינו (ע"ח הולדת או"א וז"ו פדק ג), כי בהיותם באימא עצמה יש שם אהיה דיודין בנ"ר שבה, ואהיה דאלפין בנ"ו אמצעיות שבה, ודההין בנ"ו אחרונות שבה. והנה כשנכנסים נה"י שבה בז"א, אז נעשה מהן (ו ע"ד) פרצוף א' שלם מ"ס, ואז נעשה אהיה דיודין בנצח, ודאלפין בהוד, וההין ביסוד⁶⁶³. ואם כך הוא, נמצא כי הד' מוחין לוקחין מהארת לבוש⁶⁶⁴ הבינה אשר להם, והם ד' אהיה דההין, שה"ס ד' כנפות המלית.

- מאיר הכוונה -

⁶⁵⁵ וכמ"ס פ' זוהר פרשת שלח על ונסכו רביעית ההין ופרשת פקודי ליוסף איהו לתתא ואיהו לעילא (נוסף בפע"ח).

⁶⁵⁶ ז"ל קסב ע"ב: בצלאל רביעאה איהו לנהורין עלאין יוסף רביעאה איהו גו נהורין דאדם קדמאה סליקו דלעילא חביבא דכלא עליה כתיב (&) ונסכו רביעית ההין בקדש וגו' מאן דיסתכל וחמי יסמון עיניה מאן דלא יסתכל חמי ואתפתח תרגום: בצלאל רביעי הוא לאורות עליונים, יוסף רביעי הוא תוך אורות אדם הראשון, עליה של מעלה חביבת הכל עליה כתוב "ונסכו רביעית ההין בקדש וגו'", מי שיסתכל ויראה יסמאו עיניו, מי שלא יסתכל יראה ויפתחו [עיניו]

⁶⁵⁷ עי' שם ח"ב רנט ע"א: תרין אינון יעקב איהו לעילא יוסף לתתא תרין תיאובתין אינון חד היכלא שתיתאה וחד האי היכלא שביעאה תיאובתא לעילא באינון נשיקין דנטיל יעקב תיאובתא לתתא בהאי שמושא דנטיל יוסף מתרין סטרין אלין נטיל ארון הברית רוחא דחיי מסטרא דיעקב נטיל רוחא דחיי דלעילא דאתדבק ביה באינון נשיקין ואעיל באינון נשיקין (נ"א ועייל) רוחא דחיי דלעילא ביה לאתזנא מניה מסטרא דיוסף דאיהו לתתא בסיומא דגופא בהאי היכלא נטיל רוחין ונשמתין לארקא לתתא להאי עלמא.

תרגום: שנים הם יעקב הוא למעלה ויוסף הוא למטה שתי תשוקות הן אחד ההיכל הששי ואחד ההיכל השביעי הזה התשוקה שלמעלה באותן נשיקות שנוטל יעקב התשוקה שלמטה בשמוש הזה שנוטל יוסף משני הצדדים הללו נוטל (זה) ארון הברית את רוח החיים מהצד של יעקב נוטל את רוח החיים שלמעלה שנדבק בו באותן נשיקות ומכניס (באותן נשיקות) (ונכנס) את רוח החיים שלמעלה בו להזון ממנו מהצד של יוסף שהוא למטה בסיום הגוף בהיכל הזה נוטל רוחות ונשמות להריק למטה לעולם הזה.

⁶⁵⁸ אכל היסוד לאמא אין כריך ליטלס (נוסף בפע"ח).

⁶⁵⁹ הם לבחי' רחל כדלעיל דרוש א' (ש"ש).

⁶⁶⁰ קנ"א.

⁶⁶¹ עי' לעיל הערה 417.

⁶⁶² עי' לעיל דרוש א' שהכל יוצא מהיסוד.

⁶⁶³ עי' ע"ח שער כו פרק ב במ"ב.

⁶⁶⁴ מהארת לבוש נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "הארה מלבוש נה"י".

שעה"כ

ובבחי' ראשונה⁶⁶⁵ שאין אהיה דההין אלא ביסוד, עכ"ז בעוברם דרך שם לוקחים ההארה משם, והוא בסוד אהיה דההין, והם ד' כנפות, ארבע פעמים כנף⁶⁶⁶. והנה גם בסוד זה המלבוש הנק' כנף, הוא ג"כ מורה על שם ציצית, כי ד' פעמים כנף הם בגימ' ציצית. והנה אחר צאתם לחוץ, אע"פ שכולם לקחו הארה מאהיה דההין הנו', עכ"ז מציאותן של עצמן לא נתבטלה. והוא כי נודע כי בחו"ב חו"ג דמוחין דאבא יש בהם ד' היות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וכנגדם באימא הם ד' אהיה במילואם, ב' הראשונים בידין, והג' דאלפין, והד' בההין. וא"כ אלו הד' מוחין היוצאין⁶⁶⁷ הם ד' בחי' אלו של אהיה⁶⁶⁸.

⁶⁶⁹ והנה ב' הציציות מהם הם כלפי פנים דו"א, ושני הציציות מהם הם כלפי אחר דו"א⁶⁷⁰. ושני הציציות שהם כלפי אחוריו הם לצורך נוק' דו"א, ושל כלפי פניו הם לצורך יעקב⁶⁷¹. והענין הוא, כי הד' אהיה אלו הם בגימ' יתר"ן, ואם תסיר מהם י"ו אותיות הפשוטות, ישאר ת"ר כמנין ציצית, הרי כמה פעמים רמוזנו ענין הציצית. ועתה נבאר ענין הי"ו אותיות הנו' מה נעשה בהם בהסירנו אותם כנו'. והוא, כי השני אהיה דידין הם מצד פנים והם ליעקב, שהם גימ' שכ"ב, כי הוא בחי' מפת הזכר, ולכן נרמזו בלשון שכיבה. ושני אהיה דאלפין ודההין הם לרחל מצד אחורי הז"א, והם בגימ' רצ"ה עם הכולל⁶⁷², וכשתסיר מהם ח' אותיות הפשוטות כנו' ישארו רפ"ז⁶⁷³ שהוא רפ"ו ע"ה, והי"ם פרו ורבו (&), כי בכח אלו הנקבה פרה ורבה, והי"ם מנצפך העולה פרו' עם הכולל⁶⁷⁴. והנה אם תצרף ח' אותיות הנו' ע"ב של יעקב, ועם ח' אותיות אחרות הפשוטות של שני אהיה דידין⁶⁷⁶ דיעקב, יהיו כולם גי' וישכב, וז"ס מה שאמר הכתוב, וישכב עמה בלילה ההוא⁶⁷⁷ (בראשית ל טז)⁶⁷⁸, כי אלו שני אהיה הנו' נותנן אליה בעת שוכבו עם הנקבה, והוא ג"כ סוד וי"ש כ"ב⁶⁸⁰⁶⁷⁹, שהם כ"ב אותון, כי הה' אותיות

- מאיר הכוונה -

⁶⁶⁵ ובבחי' ראשונה" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "אלפ"י שביארנו בראשונה".

⁶⁶⁶ כל הארבעתן הם בחי' כנף שהם אהי"ה דההין כנ"ל (נוסף צפע"ח).

⁶⁶⁷ עתה צבחינת ליצית שהן מוחין דנה"י אמא (נוסף צפע"ח).

⁶⁶⁸ והם גימטריא תרי"ו וכאשר תסיר מהם י"ו אותיות העיקרים שהם אותיות הפשוטות שלהם ישארו ת"ר שהם כמנין ליצית והרי צממה בחי' נרמזו ע"ב ליצית (נוסף צפע"ח).

⁶⁶⁹ ועתה נבאר מה נעשה מאלו הי"ו אותיות והענין כי אלו הד' ליצית כבר נתבאר לעיל בדרוש הקודם לזה שארבעתן הם לרחל אבל להיותה היא אצ"ל אינו לוקחת רק שני ליצית לצד כנ"ל בסדר העטיפה (נוסף צפע"ח).

⁶⁷⁰ עי' לקמן הערה 682.

⁶⁷¹ רישא דיעקב (פע"ח).

⁶⁷² רצ"ה עם הכולל נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא רצ"ד

⁶⁷³ רפ"ז שהוא רפ"ו ע"ה נחק צפע"ח, ובמקומו איתא רפ"ו.

⁶⁷⁴ ה' אותיות והכולל של כל מנצפך (פע"ח).

⁶⁷⁵ פשוטות של ב' אהי"ה לרחל (פע"ח)

⁶⁷⁶ נמחק צפע"ח.

⁶⁷⁷ הוא (פע"ח).

⁶⁷⁸ ז"ל הפסוק: ויבא יעקב מן השדה בערב ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך בדודאי בני וישכב עמה בלילה הוא.

⁶⁷⁹ הנזכר בזהר (נוסף צפע"ח).

⁶⁸⁰ ועי' שער לה פרק ג.

עי' תיקו"ז קנד ע"ב: חמש תקונין אינון בפומא דאתמר בספר יצירה אחה"ע בומ"ף גיכ"ק דטלג"ת זסשר"ץ ובהון אבנים [קלב ע"ב] שלמות תבנה לקודשא בריך הוא בכמה צלותין ופולחנין ועלייהו אמר יעקב וישכב במקום ההוא וישכב וי"ש כ"ב אתון במקום ההוא י"ש להנחיל אוהבי

שעה"כ

מנצפ"ך הכפולות כבר לקחתם רחל⁶⁸¹. ובוה לא פליג עם מש"ל בדרוש אחר בענין הציצית, שאמרנו כי כל הד' ציצית הם לרחל, וב' דרושים אלו מכוונים אל האמת, כי בתחילה לוקחת רחל ב' ויעקב ב', אח"כ בעת הזווג שחוזרות פב"פ אז ניתנים אליה כל הד' הנז'⁶⁸².

דרושי ציצית דרוש ה

⁶⁸³ענין הציצית והתפילין וההפרש אשר ביניהם. כבר הודעתך כי הציצית הוא בחי' אור המקיף אל ז"א, וזהו בשני מציאויות: הא', הוא בזמן היותו בסוד העיבור תוך אימא עילאה. והשני, הוא בזמן היניקה. וענין זה איננו חסר לעולם⁶⁸⁴, לפי כי שני בחי' אלו דעיבור ויניקה אינן חסרים אפי' לבחי' העולמות אחר החרבן, ויש להם אור מקיף אפי' בבחי' העולמות.

אבל התפילין הוא אור מקיף⁶⁸⁵ מבחי' זמן הג' דז"א הנק' גדלות דמוחין, והוא יותר גדול ומעולה מבחי' הציצית. וענין זה לאחר החורבן חסר לעולמות החיצונים כנודע, כי אחר החורבן אין זוג אלא לבחי' הנשמות שהם פנימיות העולמות⁶⁸⁶, ואין זוג לבחינת

- מאיר הכוונה -

יש כ"ב בך יברך ישראל בך בטחו אבותינו כי בך ארוץ גדוד ובך בחר ה' אשר נשבעת להם בך נגילה ונשמח בך בהון ב'רוך כ'בוד ה' ממקומו
תרגום: יש חמש תיקונים בפה, שנאמר בספר יצירה אחה"ע בומ"ף גיכ"ק דטלנ"ת זסשר"ץ, ובהם אבנים שלמות תבנה להקב"ה בכמה תפילות ועבודות ועליהם אמר יעקב וישכב במקום ההוא, וישכב, ויש כ"ב אותיות במקום ההוא. ויש, להנחיל אוהבי יש. כ"ב, בך יברך ישראל, בך בטחו אבותינו, כי בך ארוץ גדוד, ובך בחר ה' אשר נשבעת להם בך, נגילה ונשמח בך, בהם ב'רוך כ'בוד ה' ממקומו.

גר"א: וישכב כו' יש להנחיל כו' - יש הוא חכמה וזהו אוהבי יש וע"ל קל"ח א' י' אתלבש באנשי כו' ותמן כו' ויש הוא ל"ב נתיבות דחכמה שאחד הוא אין והשאר יש בל"א נתיבות ומתמן נקודין כמ"ש בז"ח ש"ה וב"ך אותיות הם בבינה והכל הוא בפומא שם הוא ב"ך אתוון בה' מוצאות הפה דהוא ה' דבינה

⁶⁸¹ והוא כי ה' אותיות מנצפ"ך הם צרחל כנ"ל אזל אלו שציעקב הם כ"צ אותיות הפקוטים (פע"ח).

⁶⁸² ועי' לקמן יט ע"א ענין החזרת ד' ציציות לפניו.

⁶⁸³ פע"ח כה ע"א.

⁶⁸⁴ עי' ע"ח שער פנימיות וחיצוניות פרק א: תחלה נכנס העיבור ראשון דקטנות והם נה"י כלולין בחג"ת, ואח"כ נכנסה היניקה דקטנות והוא התפשטות נה"י וחג"ת כל אחד לעצמה, ובחינות אלו לא יחסרו ממנו לעולם. אמנם בהיותו בעיבור א', אשר נכנסו נה"י דתבונה בחב"ד דז"א, אז אין בו דעת כנזכר במ"א, כי אין כלי חיצון ליסוד דתבונה. ואחר כך ביניקה נכנסו חג"ת בחב"ד דז"א, וירדו נה"י בחג"ת דז"א, אז יש לו ג' מוחין דיניקה וזהו תמיד בז"א.

⁶⁸⁵ אור מקיף נמחק צפע"ח וצמקומו איחא מוחין. אמנם עי' פע"ח טו ע"ג: אמנם התפילין הם מקיפים אחרים שמן הכאות או"מ הפנימי דלר"ך הנקרא קולי דשערי המכה בעורף ז"א גורס שיואל אור המוחין הפנימיים לחוץ וצוקע צמלח דז"א לך יוסך וצולט אור המוחין צמלח ונעשה קס א"מ צאופן אחר אמנם אינו המקיף של הליכות שהם צחי' אור השערות וצדקו התפילין יתבאר כל זה בע"ה.

⁶⁸⁶ עי' דע"ה ח"א מד ע"ג: [טו] ועוד קשה, כי הרי נודע הוא מכמה מקומות במה שמסתפק הר"ו הרבה מאד בענין עליית העולמות, אם שיש איזה עלייה להחיצוניות כלל, ונוטה דעתו יותר לומר שאין שום עלייה להחיצוניות דהעולמות מאומה, וכמ"ש בפע"ח (שער התפילה פ"ו) שאין עלייה לחיצוניות העולמות אלא בביאת המשיח דוקא, וכן אמר בשער פנימיות וחיצוניות (דרוש ח'), כי אם שהיה עלייה להחיצוניות ג"כ היינו רואין בעינינו את עלייתן, וכן אמר ג"כ בלקוטי תורה (פ') בראשית דף י"ג ע"א), ור"ל שהיינו רואין בעינינו שמזדככים מחומריותם ועביותן ונתעלו ונעשו לפנים חדשות ממה שהיו.

עי' שער מ פרק ג: כל עליית התפלה אפי' בשבתות אין עלייה והתכללותם רק בפנימיות העולמות ולא בחיצוניות עד ימות המשיח דוקא ועי' שער מ דרוש ח: אין חיצינות העולמות עולין, דא"כ היינו רואין בעינינו עלייתן.

שעה"כ

העולמות בימי החול⁶⁸⁷, שאז נאמר, הן אראלם צעקו חוצה (ישעיה לג ז)⁶⁸⁸, כי המלאכים הם חיצוניות בבחי' העולמות ואין להם זווג בימי החול⁶⁸⁹.

ובזה תבין למה צריך ללבוש הציצית קודם התפילין, לפי שהציצית הוא בחי' אור המקיף לב' בחי' הראשונות שהם עיבור ויניקה, אשר כנגדם הם ד' כנפות, ציצית קטן כנגד עיבור, וטלית גדול כנגד יניקה. ואין טלית ג' כנגד הגדלות של המוחין, ולכן אח"כ מניחין התפילין שהם כנגד זמן הגדלות של המוחין.

גם בזה תבין טעם למה צריך שהטלית יכסה על התפילין, והוא לפי שהציצית הוא כנגד⁶⁹⁰ העולמות החיצוניות, והתפילין כנגד אור מקיף של בחי' הנשמות שהם פנימיות העולמות^{691,692}, ולכן הציצית החיצונית יכסה על מקום התפילין שהם הפנימיות⁶⁹³.

- מאיר הכוונה -

ז"ל פרק ח': גם תבין היטב כי הרי אמרנו שבחול אין עליה רק לפנימיות שהם הנשמה והמוחין. והרי אנו רואים כי גם בחול עולין חיצוניות ופנימיות, והענין הוא כמ"ש במ"א, והוא כי לעולם אין עולה היצירה אל הבריאה רק פנימיות ג"ר דיצירה ולא חיצוניות. ואע"פ שעולין החיצוניות הוא מניה וביה בעולם היצירה עצמו, אך אינו משתנה חיצוניות יצירה להעשות בריאה. אך פנימיות יצירה חוזר להעשות בריאה, וזה נקרא עלייה, משא"כ בחיצוניות. וכעד"ז מבריאה לאצילות, ומעשיה ליצירה. אמנם יש שינוי בעשיה (כי גם) שחיצונית דג"ר דעשיה {פב ע"ג} מלבישין לפנימיות מלכות דיצירה, ואעפ"כ אין זה עלייה, כי כבר ירדה מלכות דיצירה בעשייה כנזכר שם, לכן עדיין חיצוניות ג"ר דעשיה הם בעשיה עצמה והבן זה היטב. ואמנם בשבת שעולין מעלות רבות, אז נמצאו כי כל עשיה אף חיצוניות, חוזרין להיות יצירה או בריאה כנזכר ושומר זה היטב. וגם תבין, כי כיון שכל חיצוניות עליונות ירדו להיות מוחין בתחתונים שהם פנימיות, וא"כ כשחוזרין לעלות בימי החול, חוזרין לקדמותן כשהיו.

ונמצא כי אין עלייה כלל בחיצוניות העולם, כי לא עלה מחלקם דבר רק מהעליונים, משא"כ בימי השבת. אמנם צריך שתדע מ"ש בסוד הקדיש, עולה כל העשיה ביצירה, וכן כל היצירה בבריאה. אך (מלכות הנ"ל) נ"ל כי אינם עולין רק פנימיות הנשמה לבדם כנ"ל, אך החיצוניות לא עלה רק מה שהיה קודם הקדיש לבד, וראייה לזה שהרי העמוד שבין עולם לעולם היא כנקודה בעולם, ואיך כל העולם יעלה דרך אותו עמוד. ויתורץ במ"ש שאינן עולין רק הנשמות דרך העמוד כנזכר פרשה ויקהל ופ' ויחי (ריט ע"א). וצ"ל ולתרוץ מ"ש במ"א, כי אין חיצוניות העולמות עולין, דא"כ היינו רואין בעינינו עלייתן. אך כיון שאין עולין רק הפנימיות של קליפת נוגה, להיות חיצונית לחיצוניות מלכות דעשיה, אך כל שאר הקליפות והחומר נשאר במקומם. וראיה לזה שהרי נשאר חלל ביום השבת בין הקדושה לקליפה ולעוה"ז י"ד מדרגות כנודע. ונמצא כי הנשמות עולין עשיה ביצירה, ויצירה בבריאה, ובריאה באצילות, והכל נכלל באצילות.

⁶⁸⁷ עי' פע"ח שער הקדישים סוף פרק א' דף לב ע"ב וכן לקמן טו ע"ב ועי' עוד פע"ח פט ע"ג וע"ח שער הנ' פרק ו' ושעה"כ יא ע"ד ונט ע"ב וע"ש סח ע"א דרוש ג' והוא לקמן שער השבת פרק י' ועי' פ"ח דורש ה' ג' ט"ו (לש"ו הגהות על פע"ח).

⁶⁸⁸ ר"ל מפני שנשארים בחוץ ואין להם יכולת לעלות עד המלכות מן העשייה [יכולת להתעלות עם המלכות ולכנס בפנים עם המלכות מן העשייה (לש"ו מעולת תמיד)] ליצירה ולבריאה ועד האצילות אבל הפנימיות של נפשין ורוחין וכו' הם עולין לבד וטעם הדבר מפני כח נפשתינו ורוחינו ונשמתינו שהם משם הבאים מן הפנימיות משא"כ המלאכים שהם מן החיצונות ולכן יש כח בתפילתינו להעלות פנימיות הנפשין ורוחין ונשמתין אפילו בימי החול אבל לא חיצונות העולמות אמנם ב"ט ושבת ור"ה ויו"כ וכיוצא בהם [הם] עולין עם השכינה בסוד מ"נ [עם השכינה בסוד מ"נ (נמחק בלש"ו מעולת תמיד ועי' שער הקדיש סוף פרק ב) (פע"ח ז ע"ב)].

⁶⁸⁹ ופעם א' שמעתי ממורי זלה"ה בענין פגם העולמות ע"י חטא אדה"ר כי קודם שחטא היו כל העולמות ממש בכל בחינותם למעלה ועתה בימי הגלות אפילו ביום השבת אין אנו יכולין להעלות רק הפנימיות העולמות ולא חיצונות העולמות כי אם היו עולין חיצונית העולמות היינו רואין בעינינו עליות העולמות בשבת (פע"ח ז ע"ג).

⁶⁹⁰ מקיף אפילו (פע"ח).

⁶⁹¹ כנגד אור מקיף של בחי' הנשמות שהם פנימיות העולמות נמחק דפע"ה, ובמקומו אילת פנימית כסוד הנשמות אך הטלית מקיף אפילו עולמות החלונים".

⁶⁹² עי' לקמן תפילת השחר ג' שתפילין כנגד בריאה, ולכן מובן שער מ פרק ב שתפילין בחיצוניות העולמות.

⁶⁹³ כי כן העולמות מכסים את הפנימיות שהם הנשמות (נוסף דפע"ח).

שעה"כ

⁶⁹⁴ גם בזה תבין מעם איך גדולה קדושת התפילין מקדושת המלית. ואמנם ענין הציצית הוא זה, וכתוב, ויטע אשל בבאר שבע (&)⁶⁹⁵, כי אברהם שהוא סוד מימי החסד גורמין להצמיח שערות הראש שהם דמיון אֶשְׁלִים ואילנות, ויש ג' מיני שערות אדום שחור לבן, ר"ת אש"ל⁶⁹⁶. והנה שערות רישא דנוק' דז"א הם אדומים, כמ"ש ודלת ראשך כארגמן (&), ודז"א הם שחורות כמ"ש (שיה"ש ה יא) קצוותיו תלתלים שחורות כעורב, ודא"א הם לבנות כמ"ש (דניאל ז ט) לבושיה כתלג חוור ושער ראשיה כעמר נקי.

והנה ענין השערות דז"א ה"ם הציצית כמו שית'. כבר ידעת כי קוצא חד דשערי יש ברישא דא"א נגיד עד רישא דז"א {ז ע"א} ומכה ובטש במוחין דז"א, שהם כפולים מצד אבא ומצד אימא כנודע, ומוציא הארתם לחוין, ומן ההארה היוצא ממוחין דמצד אבא, נעשה בחי' הציין של כה"ג, וזהו ציין דכורא⁶⁹⁷, ולכן לוקחו ז"א לעצמו והארה היוצאת ממוחין דמצד אימא נעשה הציצית נוקבא, ולכן ג"כ נותנו ז"א לנוק' כמשי"ת. נמצא כי ציין וציצית הוא מאות צ' של צלם דאבא וצלם דאימא⁶⁹⁸. והנה ענין הציצית ה"ם הארה עליונה של ל' דצלם⁶⁹⁹ שנעשה אור מקיף לז"א, והוא סוד בחי' המלית.

אמר הכותב חיים, הנה פליג דידיה אדרידה בתחילה אמר שהוא צ' דצלם ולבתר קאמר שהוא בלמד דצלם.⁷⁰⁰

והנה ענין המקיף הזה כבר ידעת עניינו, כי אור המקיף היוצא משערות אריך שהוא כתר, הם מקיפין לו לעצמו, וכן החכמה המקיף שלה הוא לעצמה. אבל אור המקיף דיבנה הנק' פום ממלל רברבין⁷⁰¹ (דניאל ז ח, סד"צ לג ע"א)⁷⁰², משם יוצא אור מקיף לז"א תחתונות, והנה מקיף ז"א הוא המלית.

⁷⁰³ וצריך לבאר למה הציצית נקרא תשמישי מצוה והתפילין תשמישי קדושה. והענין, כי הציצית נק' תשמישי מצוה, לפי שהם מאירים אל הנוק' דז"א הנק' מצוה (&)⁷⁰⁴⁷⁰⁵. אבל התפילין הם נק' תשמישי קדושה, לפי שהם בחי' אור מקיף⁷⁰⁶ אל המוחין דז"א הנק' קדושה⁷⁰⁷.

- מאיר הכוונה -

⁶⁹⁴ פע"ח ז ע"ב.

⁶⁹⁵ עי' ז"ח ס ע"ב: ויטע אשל בבאר שבע, הקיצוץ שקצץ אדם הראשון, תקנו אברהם, והוא בבאר שבע, שהיא המלכות. ד"א אש"ל, גווני מדות, שהם חג"ת "אדום" שחור "לבן" המשיך לה מהם, בסוד ג' עדרי צאן רובצים עליה, ע"כ. בענין עדרי צאן, עי' לקמן הערה 1070.

⁶⁹⁶ עי' לקמן יא ע"ג ד"ה והנה הבטישא שזה היה בזמן בית המקדש ובוה"ז רק שייך בשעת ק"ש ותפילה ולכן לובשים אז תפילין, ועי' יא ע"א ד"ה והנה ביארנו בדרוש, ששל אבא תפילין דר"ת ושל אמא תפילין דרש"י.

⁶⁹⁸ פי' מיסודות של שניהם שניהם תוך ז"א (נוסף צפע"ח). ל"כ הטלית שאנו מתעטפין בו הוא רמז לז"מ דזעיר אנפין (פע"ח).

⁶⁹⁹ ענין ל' דצלם לז"א מוצא צפע"ח אלל צס החזרים.

⁷⁰⁰ עי' לעיל דרוש ב' שהציצית יוצאים מהטלית, והטלית הוא האר"מ עצמו.

⁷⁰¹ המקיף לז"א זהבדל היוצא מפיה לז"א נמצא שמוקף ז"א הוא הטלית שהוא ארוג מכל המקיפים (נוסף צפע"ח).

⁷⁰² עי' טנת"א ג' ועי' הטעם שהיא נקראת "פום ממלל רברבין", הוא מכיוון שיוצאים מפיה אורות מקיפים לז"ן והם גדולים בהרבה מהאורות הפנימיים. אמנם עיקר מה שנקרא "פום ממלל רברבין" הוא א"א [עי' בבהגרא"א על ספד"צ לג ע"ב]. אמנם אין אורות א"א יוצאים לז"א אלא על ידי אר"א, לכן גם אמא נקראת פומא ממלל רברבין (ביאורים ח"א נה ע"ב).

⁷⁰³ וא"ת אס כן גדולה מלות לילית ממלות תפילין וקיימאל לן שורי תשמיש מלוא נזרקין ושורי תשמיש קדושה נגנזין (נוסף צפע"ח).

⁷⁰⁴ עי' זהר ח"ג דף רסו ע"ב

לית ליה סליקו ומחשבה איהו אד"ם יו"ד ה"א וא"ו ה"א תפאר"ת מצוה מלכותא כלילא מארבע חיון

שעה"כ

⁷⁰⁸ והנה שערות רישא דז"א יש בהם ג' בחי, ואלו הם: קוצים ממוח הדעת, וז"ש קווצותיו תלתלים (&), כי הקוצים הם מי' שמות אלקים שבדעת, ה"ג וה"ח מבחי' הקטנות, כנודע כנ"ל כי הציצית אינו מן הגדלות. והנה עשרה פעמים אלקים הם גימ' ת"ל ת"ל, ת"ל חסדים ות"ל גבורות, ועם ו' אותיות שבהם, עשרה פעמים ה', הרי ו', הרי תלתלים. והנימין הם ממוח הבינה. והשערות הם ממוח החכמה.

⁷⁰⁹ ודע כי השערות הם קטנים, והם אור מקיף לז"א עצמו. והנימין הם בינונים, והם אור מקיף ללאה. והקוצים הם ארוכים והם אור מקיף לרחל. ודע, כי השערות למעלה הם שחורים, לפי שהחסדים הם מכוסים תוך יסוד אימא, וגם להיותם מבחי' מוחין דקטנות דאלקים שהם דינים, אבל כאשר נמשכים מן החזה ולמטה ומתגלים, אז מתלבנין חוטי הציצית, כנודע שהם שחורים, כי הוא סוד, דינים דרכורא קשין ברישא וניחין בסופה (ט"ד צ"ו ע"ב. אד"ר קמב ע"ב)⁷¹⁰. וגם כי אח"כ בבא מוחין דגדלות, נבקע היסוד דאימא שבמקום החזה⁷¹¹, ויוצא הארה משם ומאיר ומלבין חוטי הציציות השחורות שבבחי' הקטנות⁷¹².

ולטעם זה צריך ליקח ולקבץ כל הדי' ציציות בעת הק"ש וישימם כנגד החזה והלב, כי שם מקום גילוי הארת החסדים דגדלות, כדי שיתלבנו הציציות ויתמתקו הדינים שבהם. ואמנם הם ח' חוטי, לפי שכיון שהחומים הם השערות היוצאות מן מוחין דקטנות.

- מאיר הכוונה -

(4) תיקוני זהר דף י ע"ב

ואורייתא דאיהי תרי"א מתרוייהו אתיהיב לישראל ודא עמודא דאמצעיתא, מסטריה אתקריאת מלכות תורת ה' (תמימה), ואיהי מצוה דיליה בכל תרי"ג פקודי דתליין משמיה, דאינון שמ"י עם י"ק שס"ה, זכר"י עם ו"ה רמ"ח, היא בצלמו כדמותו:

⁷⁰⁵ ורע"פ שהטלית לז"א עיקרו ללורך הציצית שהוא משמש לשכינה כסוד תחלת המחשבה סוף מעשה לפיכך כשאנו מתעטפין מציחין כל הציצית לכל שמאל ששם השכינה שמאירין לנוקבא (נוסף בפע"ח).

⁷⁰⁶ "בחי' אור מקיף אל המוחין דז"א" נמחק בפע"ח, ובמקומו איצת "מאירין לז"א כסוד המוחין דיליה".

⁷⁰⁷ עי' זהר ח"א ה ע"א: אמר ההוא טייעא דהוה טעין בתרייהו⁷⁰⁷ ומהו ומקדשי תיראו אמר ליה דא קדושה דשבת א"ל⁷⁰⁷ ומהו קדושה דשבת א"ל דא קדושה דאתמשכא מלעילא א"ל⁷⁰⁷ אי הכי עבידת לשבת דלאו איהו קדש אלא קדושה דשריא עליו מלעילא אמר רבי אבא והכי הוא (ישעיה נח יג) וקראת לשבת עונג לקדוש יהו"ה מכובד אדכר שבת לחוד וקדוש יהו"ה לחוד אמר ליה אי הכי מאן קדוש יהו"ה א"ל קדושה דנחתא מלעילא ושריא עליה תרגום: אמר [להם] אותו סוחר שהיה מחמר אחריהם, ומה זה "ומקדשי תיראו". אמר לו, זה קדושת השבת. אמר לו, ומה זה קדושת השבת. אמר לו, זה הקדושה שנמשכת עליו מלמעלה. אמר לו, אם כך, עשית שהשבת אינה קודש, אלא קדושה ששורה עליו מלמעלה. אמר רבי אבא, וכך זה, [שכתוב] "וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד". הזכיר שבת לבד וקדוש ה' לבד. אמר לו, אם כך, מה זה קדוש ה', אמר לו, הקדושה שיורדת מלמעלה ושורה עליו. ועי"ש במ"מ שהקדושה היא המוחין דאז"א שיורדים לז"א.

⁷⁰⁸ פע"ח טז ע"ד.

⁷⁰⁹ א"כ היו ראוי שיהיו שחורות (פע"ח יז ע"ג)

⁷¹⁰ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁷¹¹ עי' לקמן דרושי ויעבור דרוש ז'.

⁷¹² והטעם שהם לבנים מפני כי להיות כי שערות אלו הם שחורות וכו' אז יולא אותו הארה לאחוריי דז"א ומתמתקין ומתלבנים השערות דמוחין דקטנות הם הציצית (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

⁷¹³ והנה בדעת דז"א יש בו מצד אבא ב' אלקים שהן ארבע, וכן בדעת דמצד אימא יש בו ב' אלקים שהן ארבע, סך הכל ח' אלקים. אמר הכותב חיים נלע"ד שמעה השומע, וכן צ"ל שהם ד' מוחין דמצד אבא וארבע דמצד אימא, וכולם בחי' אלקים. וכן עד"ז יש בו ד' מוחין דמצד אבא, שהם ד' יהיו במילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וד' אחרים מצד אימא שהם ד' אה"י, ב' דיודין וא' דאלפין וא' דההין, וכולם מבחי' מוחין הגדלות, ולכן היו ח' חוטין ג"כ⁷¹⁴.

⁷¹⁵ ומ"ש רז"ל שנקב הציצית בטלית לא יפחות מקומו משיעור קשר גודל, הטעם הוא לפי שכשנכנסים הנו"ה⁷¹⁶ דאימא בתוך ז"א, אינו נכנס רק ב' פרקים שבהם לבד, וכשבוקע⁷¹⁷ ירד השפע וחוזר לאחוריו וחוזר⁷¹⁸ ומסתלק מן אלו ב' פרקים שנכנסו תחילה⁷¹⁹ והיו בלתי הארה כלל, אבל בפרקים השניים⁷²⁰ לא נסתלק מהם השפע והאור לגמרי, כי עדיין נשאר בהם קצת רשימו של הארה, ולכן שם במקום שהוא שיש בו קצת רושם הארה, צריך לעשות נקב הציצית כדי שיהיה להם קצת הארה, ע"כ.

דרושי ציצית דרוש ו

ועתה נבאר קצת דקדוקים שיש בענין הציצית וגם מנהגי מורי ז"ל.
⁷²¹ הנה ט"ל כריכות שיש בציצית הם בחי' ט"ל אותיות שיש באהיה דההין בפשוט, ומלוי, ומילוי המילוי⁷²². לפי שסוד הציצית הוא באהיה דההין, העולה כנף כנ"ל (ו"ט).

ולכן נבאר ענין עשית הציצית כפי מנהג מורי ז"ל.
הנה צריך הציצית לעשותו שלישי א' גדיל וב' שלישי ענף. והטעם הוא, לפי שכיון שהציצית לצורך הנקבה⁷²³, והנה מקומה הוא בחזה דז"א, שהוא בסוף שלישי העליון דתפארת שבו⁷²⁴, וכנגדו יעשה שלישי א' גדיל, וכנגד שני שלישים התחתונים דת"ת אשר שם היא הנוק, יעשה שם שני שלישי ענף.

- מאיר הכוונה -

⁷¹³ פע"ח יז ע"ג.

⁷¹⁴ פסקא נמחק בפע"ח, ובמקומו ואיתא וג"כ ראוי לדעת למה הם ח' חוטין ולא יותר מאחר שהם רומזים לשערות וג"כ למה הם הליצית בקלות היה ראוי שיהיו צראש אצל כזר ידעת שהמוחין של ז"א צאים לו מאור"א ומוחין של אבא ד' ומוחין של אמא ד' הרי ח' והמוחין של אבא הם ד' הויות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וד' יהיו לצד מהויות הנ"ל ושל אמא ד' שמות אהי"ה ב' ציודין וא' צאלפיין וא' צההיין וד' (אהי"ה) ואה"י - לש"י על פי שעה"כ לצד מאהי"ה הנ"ל כזכר ביחוד ק"ש לכן כנגדן ח' חוטין.

⁷¹⁵ פע"ח יז ע"ג.

⁷¹⁶ נה"י (פע"ח).

⁷¹⁷ צענת ק"ש, וכשנבקע יסוד (פע"ח).

⁷¹⁸ בסוד שערות הראש וכשחוזר (פע"ח).

⁷¹⁹ פי' מאלו הב' שנקנסו מפרק הראשון צראש הז"א ממס לגמרי עולה האור לאחוריו ומוציא לחוץ קוואתיו תלתלים (נוסף בפע"ח).

⁷²⁰ שהוא התחתונים נה"י לאמא שיוכר מראש ז"א (נוסף בפע"ח).

⁷²¹ פע"ח יז ע"ג.

⁷²² ע"י לעיל ו ע"ב.

⁷²³ לצורך הנקבה נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא רמזים אל המלכות

⁷²⁴ ע"י גר"א בס"י ה ע"א: היא מתחלת כנגד שני שלישי התחתונים דז"א, ועיקר בנינה נה"י דז"א ושם קומתה, כי ב' השלישים דת"ת הן כתר שהן ב' בחינות שבכתר

שעה"כ

⁷²⁵ ואמנם הגדיל יעשהו חוליות חוליות, כל חוליא מג' כריכות. {ז ע"ב} ובתחילה יקשור שני קשרים סמוך לכנף, ויכרוך ז' כריכות, ויקשור ב' קשרים אחרים ויכרוך ח' כריכות, ויקשור ב' קשרים אחרים ויכרוך י"א כריכות, אח"כ יקשור ב' קשרים אחרים ויכרוך י"ג כריכות, ויקשור ב' קשרים אחרים. והרי הם ט"ל כריכות כמנין ט"ל אותיות אהיה דההין כנ"ל, כמספר יהוה אחד.

ובענין קשירת ראשי כל חוט וחוט של הציצית כדי שלא יתפרדו משזירתן, ראיתי למורי ז"ל שלא היה מוחה בזה, אף כי יש בזה מפקפקין⁷²⁶, ואדרבה נ"ל שהיה חפץ בקשירת ראשיהם⁷²⁷.

גם ראיתי למורי ז"ל, שבציצית קטן היה עושה שני נקבים סמוכים זל"ו, כעין נקודת צירי בכל כנף מד' כנפות הטלית, והיה מוציא חוטי הציצית דרך שני הנקבים ההם, באופן שיהיו שני קצוות חוטי הציציות מתגלגלן בצד א' החיצון⁷²⁸. וסברא זו הביאה בספר האגור⁷²⁹, אבל מורי ז"ל לא היה עושה כן אלא בציצית קטן ולא בגדול.

גם צריך לכסות התפילין שבראש בטלית כנז' אצלינו טעם הדבר לעיל ו) (ט"ו)⁷³¹⁷³⁰.

ובענין שנהגו להתעמף בטלית גדול בליל יוה"כ יתבאר ג"כ זה ע"ש (&).
ובענין הטלית הגדול נודע ענין עטיפת הראש משא"כ בטלית קטן, אבל מורי ז"ל כשהיה לובש טלית קטן ביום, וכשהיה יוצא מבית המרחץ או מבית הטבילה וכיוצא בזה, היה נוהג לעמף ראשו בו ממש, והיה מברך להתעמף בציצית, ואח"כ היה שומטו מעל ראשו ומורידו על שני כתיפיו כדרך לבישתו. גם ראיתי למורי ז"ל שהיה מברך להתעמף בציצית כשהיה בבית הטבילה כנז'.

גם הטלית קטן היה לובשו למטה משאר מלבושיו ע"ג חלוקו, שלא כאותם המתיהרים ללבושו ע"כ⁷³² בגדיו⁷³³, ומעות גדול הוא בידם הפך האמת⁷³⁴. גם לא היה מסיר תפילין וטלית עד שהיה גומר כל התפילה ועלינו לשבח ועל כן נקוה לך כו'.

- מאיר הכוונה -

⁷²⁵ פע"ח יל ע"ב.

⁷²⁶ עי' או"ח סי' יא מ"ב סק"ח אמנם עי' שם רמ"א סעיף ד' ושו"ע סעיף יד.

⁷²⁷ גם אין לחוש בזה שנוהגין האשכנזים לעשות סימן לטלית כדי שתמיד יניח הכל ההוא על ראשו (פע"ח).

⁷²⁸ צאופן שיהיו כל צחי' הליצית מתגלגלן לחוץ ואפשר שזה תלוי במה שציארכנו בטלית שהוא אור מקיף של זעיר אנפין ואור השערות זוקע בצופו ויואל ממנו ומתגלה ואפשר שלכן צריך שיתגלה הכל מאל החילון וזה בט"ק דווקא (נוסף בפע"ח בשם ע"ח).

⁷²⁹ העטור (פע"ח).

⁷³⁰ כי ט"ג צריך שתהיה תמיד ראשו מעוטף בו כי זה תכלית ט"ג שהוא לעטוף בו את הראש כמ"פ (נוסף בפע"ח).

⁷³¹ שער מא פרק ג: והנה ענין עור שהוא לבושי⁷³¹ דז"א עצמו, אפשר שגם בו יש בחי' ג' לבושין דמיון הכלים, אך נלע"ד כי הנה הם ב' לבושים לבד: א' הוא העור, וא' הוא השערות, בסוד (זכריה יג ד) אדרת שער. ובזה תבין איך הקליפות יונקים משערות, ונקרא סערה על שמם. וכנגדן יש ב' לבושים אחרים של מצות: א' של תפלין בסוד עור, וא' ציצית בסוד החוטין דמיון לשערות. אמנם אלו הם הלבושים של האדם בעוה"ב, בסוד (תיקו"ז קיז ע"א) כי היא כסותה זה ציצית, היא שמלתו לעורו חלקי⁷³¹ הפנימי של העור והם התפלין. והענין, כי ציצית ביצירה ותפלין הם יותר פנימי' בבריאה. נמצא כי עור דיצירה נקרא טלית דציצית, והעור דבריאה נקרא תפלין כי הם יותר קדושים. והם במוח לבד, כי כן הבריאה בחי' ראש, אך היצירה סוד הגוף, לכן הציצית סובבים⁷³¹ כל הגוף וגם הראש, להורות כי יצירה מלבוש בבריאה. אך עור העשיה אין כנגדם במצות, כי בהם נאחזים החצונים לגמרי. אך בעור האצילות אין כנגדן רק עור האדם עצמו, כהדין קמצא דלבושא מיניה וביה (ב"ר פכ"א פ"ה), ואין לבושו נפרד {פח ע"ב} ממנו כמו בבריאה ויצירה, שיעור שלהם שהוא לבושם נפרד, בסוד תפלין וציצית. אך בעשייה אפי' בכלים עצמן יש אחיזה בסוד (ישעיה כח ח) קיא צואה, ובסוד (ברכות טו ע"א) יפנה ויטול ידיו, ובסוד (ישעיה ל כב) צא תאמר לו. ⁷³² נדצ"ל ע"ג.

שעה"כ

⁷³⁵ והנה בענין הטלית קטן, צריך שתדע מה שיתבאר לקמן בסדר עליית התפילה של שחרית דחול, איך עולים העולמות, ושם נתבאר כי ציצית קטן הוא בחיצוניות היצירה ולא בפנימיות. ובמקום אחר אנו מוצאים כי ציצית קטן הוא בעשיה. והענין הוא [כי] הציצית קטן הוא בהיותו בבחי' הקמנות דעיבור ראשון דג' כלילין בנ', וזה עצמו ה"ם העשיה. והענין הוא, כי אז אין בו"א אלא סוד העשיה. אבל הטלית גדול הוא בסוד היצירה דגדלות ממש, ונמצא כי טלית קטן הוא ביצירה בהיותה בקמנות שהיא סוד העשיה.

דרושי ציצית דרוש ז

בכוונת האדם בעת שמתעטף בציצית, ובו יתבאר ד' כוונות שיש בד' מצות הרמוזות בד' אותיות של הויה, ואלו הם: תפילה, וציצית, ותפילין, וק"ש. דע כי ד' כוונות יש בד' מצות הרמוזות בד' אותיות הויה, וטוב הוא לכוין בהם תמיד באופן שנבאר. הנה לפעמים האדם מבטל א' מד' מצות הנז' בשוגג או אפילו במזיד, וארבעתן הם מצות עשה מן התורה⁷³⁶, וכאשר האדם איזה פעם מתבטל מלהתפלל, ביטל מצות עשה, שנאמר (תענית ב ע"א) ועברתם את ה' אלקיכם זו תפלה. והעובר על מצוה זו פוגם בה' אחרונה של הויה.

והמבטל מצות ציצית פוגם באות ו' של הויה.

והמבטל מצות תפילין פוגם בה' ראשונה של הויה.

והמבטל קריאת שמע פוגם באות י' של ההויה.

הרי ארבעתן כסדרן מלמטה למעלה. וכדי לתקן הפגמים הנז', צריך האדם לייחד ד' יחודים אלו שנזכיר, כל יחוד כפי הפגם שכנגדו. וזה סדרן מלמעלה למטה: כנגד פגם היוד דביטול קריאת שמע, תכוין כשאתה קורא קריאת שמע ביחוד זה, והוא שתכוין לעשות הויה באופן זה: תחילה תקח אות ה' אחרונה לבדה, לרמוז אל המלכות המתעוררת תחילה, ואח"כ תחבר הה' הנז' עם אות הו' לרמוז אל התחברות המלכות עם ז"א. ואחר שנתחברו להעלות מ"ן למעלה לאו"א, אז תחבר שני אותיות י"ה זו עם זו, לרמוז אל חיבור או"א, ותכוין כי חיבור זה הוא בגימ' א"ל בזה האופן, ה' ה"ו י"ה, הם בגימ' א"ל, וה"ם שם יי"א"י היוצא משם ס"ג⁷³⁷, כמשי"ת לקמן בכונת מלת אחד דפסוק שמע ישראל.

וכנגד פגם ה' ראשונה בביטול מצות תפילין, תיחד זה היחוד שהוא בה"א ראשונה באופן זה, תחילה תחבר ב' אותיות י"ה שהם או"א שרוצים להזדווג לתת מוחין לזו"ן⁷³⁸, ואח"כ עולה ה' אחרונה ומתחברת עם ו', שהוא סוד התחברות זו"ן כדי להעלות מ"ן אל או"א שנתחברו כנזכר. ואח"כ יורדת ה' עילאה ומתחברת עם אות ו' שהוא ענין כניסת נה"י דאימא תוך ז"א לעשות לו מוחין, ועי"כ יוצאין התפילין כמו שית' לקמן. ותכוין כי חיבור זה הוא גימ' הבל, שהוא מילוי שם ס"ג, לפי שאימא היא הויה דס"ג, והיא הגורמת להוציא (זו ע"ג) תפילין כנו' בתיקונים, דאימא על ברא נעשית בחי' תפילין⁷³⁹, והוא באופן זה: י"ה ה"ו ה"ו בגי' ל"ז שהוא הבל.

- מאיר הכוונה -

⁷³³ עי' לקמן יב ע"ג ד"ה ואח"כ ע"י ב'.

⁷³⁴ כי ענין לילית קטן הוא בחי' הפנימית של ג"ת ליצירה וט"ג הוא בחינת החיצונית שלהם (נוסף צפע"ח).

⁷³⁵ פע"ח יז ע"ד ריש פרק ו, וכאן מתחיל פרק חדש, ודכוס ז' המסך שלו.

⁷³⁶ עי' לקמן כא ע"ג שתפילה מדרבנן (ש"ש).

⁷³⁷ עי' לעיל הערה 580.

⁷³⁸ לז"א (פע"ח).

⁷³⁹ משמע מלקמן צה ע"ב שזה תחילת ההקדמה ואולי ג ע"א: ועוד אלין דקשרין לשכינתא עם קודשא בריך הוא בקשורא דתפילין אתמר עלייהו לא תקח האם על הבנים ואינן דלא קשרין לון כחדא אתמר בהון שלח תשלח את האם

שעה"כ

וכנגד פגם ו' של ההויה בביטול מצות הציצית, תיחד יחוד זה, ותכוון לחבר י"ה שהם או"א עם ו' שהוא ז"א, הנעשה לו אור מקיף שהוא הטלית. ואח"כ תחבר אות ו' עם ה' אחרונה, והוא רמז שנותן הז"א לנוקבא בחי' אותם הציציות הנוטפין עליו כנז' בדרושים שקדמו. ותכוין כי חיבור זה הוא גימ' ל"ב, והוא באופן זה יה"ו ו"ה, הרי ל"ב לרמזו אל הל"ב ציציות, כנגד ל"ב נתיבות חכמה (ס"י פ"א מ"א).

וכנגד פגם ה' אחרונה בביטול מצות התפלה, תיחד זה היחוד ותכוין בתחילה להעלות אות ו' עם ה' ראשונה, ואח"כ עולים יחד אות ה' ראשונה ואות ו' אל אות י' ומתחברין שלשתן, ואח"כ נקשרת אות ה' אחרונה עם שלשה אותיות הנז', ותכוין כי חיבור זה עולה גי' ח"ן⁷⁴⁰ בזה האופן: ו"ה וה"י ה"ו ה"י⁷⁴¹.

והנה מקום כונות אלו היחודים, תכוין בהם כל יחוד במקומו⁷⁴². כיצד, כשתאמר קריאת שמע דשחרית או דערבית, כי אלו⁷⁴³ הם בלבד מ"ע, קודם שיתחיל קריאת שמע, יכוין ביחוד שלו וכנ"ל. וכשיניח תפילין, יכוין ביחוד שלו. וכשיתעמף בציצית יכוין ביחוד שלו. וכשיתפלל תפילת י"ח שהיא ג"כ מ"ע ערב ובקר וצהרים, יכוין ביחוד שלו, אחר שיאמר פסוק ה' שפתי תפתח (&) קודם שיתחיל ברכת אבות⁷⁴⁴.

ואמנם גם בעת שכבך על מיטתך בלילה, כאשר תאמר וידוי כנז' אצלינו במקומו, באמרך, אם הטאתי לפניך ופגמתי באות י' ראשונה של הויה כו', אז תכוין על ביטול קריאת שמע, ותכוין אל יחוד שלו, וכן בשאר ד' אותיות.

גם כשתברך⁷⁴⁵ להתעמף בציצית, תכוין בר"ת שהם ל"ב חומי הציציות⁷⁴⁶, והוא סוד ל"ב נתיבות חכמה (ס"י פ"א מ"א).

ודע, כי האדם צריך להסתכל בציציות בכל שעה ורגע, כמו שאמר הכתוב (&) וראיתם אותן, והוא תועלת גדול לנשמה שלא יזדמן חטא לידו⁷⁴⁷, אם יזהר בכך, וגם ישיג תועלת גדול. אבל בכונת ההסתכלות יש ב' כונות, כי המסתכל בהם בעת תפלת שחרית בק"ש, דהיינו כשאומר פרשת ציצית, צריך לכוין באופן אחר וכמו שנבאר שם במקומו בע"ה. אבל המסתכל בהם שלא בזמן התפילה, צריך לכוין כוונה אחרת שנבארה בע"ה שם במקומה⁷⁴⁸, והיא זו, דע כי צריך להסתכל בהם ב' פעמים זה אחר זה ומה שצריך לכוין הוא זה, כי הנה עין גימ' ק"ל⁷⁴⁹, והוא בחי' רבוע⁷⁵⁰ שם מ"ה כזה: יו"ד, יו"ד ה"א, יו"ד ה"א

- מאיר הכוונה -

תרגום: ועוד אלו שקושרים את השכינה עם הקב"ה בקשר של תפילין, עליהם נאמר "לא תקח האם על הבנים". ואלו שלא קושרים אותם יחד, בהם נאמר "שלח תשלח את האם". אולי ד' ע"א: בכ"א אזכרות דתפילין דרישא ובכ"א אזכרות דתפילין דיד ודא אימא עלאה תפלי דמארי עלמא קרינן ליה תפילין על רישא דעמודא דאמצעייתא תרגום: בעשרים ואחד אזכרות התפילין של ראש, ובעשרים וא' אזכרות התפילין של יד, וזו האם העליונה, תפילין של רבוננו של עולם, קוראים לו תפילין על ראש העמוד האמצעי⁷⁴⁰ ור"ל כדי שימצא תפילתו חן בעיני הקב"ה והוא סוד התפלה שהיא המלכות ה' אחרונה תמצא חן בעיני ז"א ו' (לש"ו).

⁷⁴¹ ה"י ה"י נמחק בפע"ת, ובמקומו איתא הוה"י.

⁷⁴² ועכ"ז אם יחדם ככל שאר שעות היום מה טוב מאוד (נוסף בפע"ח).

⁷⁴³ ולא ק"ש על המטה ולא לפני תפילה.

⁷⁴⁴ שאז היא עיקר מנחת התפלה (נוסף בפע"ח)

⁷⁴⁵ גם כשתברך נמחק בפע"ת, ובמקומו איתא "אחר כך תברך הזכרה"

⁷⁴⁶ והם נגד היחוד הנ"ל שהוא ל"ב (נוסף בפע"ח).

⁷⁴⁷ על ידו (פע"ח).

⁷⁴⁸ שנבארה בע"ה שם במקומה נמחק בפע"ת.

⁷⁴⁹ והענין הוא כי תכלת של הציצית הוא סוד החושך שאין בו עינים לכן הוא דין לכן צריך להסתכל בציצית ולכוין כאלו יש שם תכלת ואז יסתכל ב"פ בזכרונותם אותו ותכוין להמשיך אליה סוד עינים

שעה"כ

וא"ו, יוד ה"א וא"ו ה"א. ובעת שהוא מסתכל⁷⁵¹ יכוין כי הכנף הוא סוד אהיה דמילוי ההין, וכשתסיר ממנו הפשוט, ישארו אותיות המילוי בגימ' ק"ל כמספר עין כנז'. וכאשר יסתכל ב' פעמים רצופות⁷⁵², יהיו ב' פעמים ק"ל, שהם ב' פעמים עין, והם בגימ' ר"ם, וז"ס (&) וירא ה' כי סר לראות, כי ע"י ס"ר הגז' הוא הראות. ותכוין אל עשרה הויות פשמות של החו"ג⁷⁵³ שעולים בגימ' ס"ר. ואח"כ תכוין אל שאר הכונות הנ"ל בדרוש זה אם תרצה⁷⁵⁴.
ואמר לנו מורינו ז"ל, שעדיין לא היה בנו כח לכוין בהסתכלות ציציות דו"א רק בציצית⁷⁵⁵ יעקב, כנ"ל שיש ציצית לז"א וציצית ליעקב, ויש לי ספק אם שמעתי ממנו שנכוין בציציות היוצאות לרחל, והראשון עיקר, ע"כ הגיעו דרושי הציציות⁷⁵⁶.

שער הכוונות דרושי תפילין

דרוש א' בענין התפילין

⁷⁵⁷ובתהי' נבאר סדר כתיבתם. כבר ידעת שפרשיות של הראש נכתבים ד' שורות בכל פרשה ופרשה, ופרשיות של יד נכתבים ז' שורות בכל פרשה ופרשה. וזה סדר חילוקם בפרשיות של הראש, פ' קדש ארבע שורותיהם הם אלו: וידבר, מזה, בחדש, בצאת⁷⁵⁸. פרשת והיה כי יביאך, ד' שורותיה הם אלו: והיה, וכל פטר, ה' ממצרים, פטר רחם. פרשת שמע, ד' שורותיה הם אלו: שמע, נפשך, לבניך, לאות. פרשת והיה אם שמוע, ד' שורותיה הם אלו: והיה, ונתתי, יכולה, בשבתך.

תפילין של יד, פרשת קדש, ז' שורותיה הם אלו: וידבר, את היום, בחדש, זבת, את שבעת, ה' לי, ה' ממצרים. פרשת והיה כי יביאך, ז' שורותיה הם אלו: והיה, רחם, ואם לא, זאת, לשלחנו, לה' כל, עיניך. פרשת שמע, ז' שורותיה הם אלו: שמע, את, מאדך, היום, בביתך, לאות, על מזוזות. פרשת והיה אם שמע, ז' שורותיה הם אלו: והיה, ובכל נפשיכם, ואכלת, ה' בכס, אשר ה', בין עיניכם, ביתך ובשעריך.

ונבאר כוונת כל פרשה ופרשה, מה שיכוין הסופר בעת שיכתוב אותה, ואח"כ נסדר הכונה הזאת כפי סדר השמות⁷⁵⁹ אשר בהם.

פרשת⁷⁶⁰ של ראש.

פרשת קדש היא ה' של ההויה⁷⁶¹, ואחריה והיה כי יביאך באות ה' ראשונה של ההויה, ואחריה שמע באות ו', ואחריה והיה אם שמוע אות ה' אחרונה של הויה. והרי

- מאיר הכוונה -

עליונים וראיה עליונה ותכוין ב' פעמים ק"ל שהם ב' עינים עליונים להמשיך הראיה משם לסוד התכלת שהוא עולמתא שפירתא דלית לה עיינין דוגמת הכוס שנותן עיניו זו ולכן ציוס נוהגין האצית שאז יוכלין להמשיך הראיה משא"כ בלילה שהדינין גוברין ואז אין צדינו כח להמשיך ראיה (פע"ח)

⁷⁵⁰ אחרוייס (פע"ח).

⁷⁵¹ צע"ת ק"ש (נוסף צפע"ח).

⁷⁵² זה אחר זה (פע"ח).

⁷⁵³ הדעת (פע"ח).

⁷⁵⁴ אם תרצה" נמחק צפע"ח.

⁷⁵⁵ בטלית (פע"ח).

⁷⁵⁶ ע"י הערה בסוף הספר.

⁷⁵⁷ פע"ח כה ע"ג.

⁷⁵⁸ צלאתי (פע"ח).

⁷⁵⁹ השמות (פע"ח).

⁷⁶⁰ פרשיות (פע"ח).

שעה"כ

נתבאר איך יש הויה א' פשוטה בארבע⁷⁶² פרשיות תפילין של ראש. עוד דע, כי מזאת ההויה הפשוטה (זו ע"ד) נמשכין ויוצאין ממנה ד' שמות הויה, והם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן⁷⁶³, ונכללים בה, והם ע"ב באות י', ס"ג באות ה', מ"ה באות ו', ב"ן באות ה' אחרונה.⁷⁶⁴ וגם ד' שמות אלו כוללין הארבע פרשיות של תפילין על הסדר שלהם.

עוד דע, כי מזאת ההויה נמשכין ויוצאין ממנה ד' שמות אלו, כי מאות י' נמשך שם אהיה במילוי יודין, ומאות ה' שם אהיה במילוי אלפין, ומאות ו' נמשך שם אהיה במילוי ההין, ומאות ה' אחרונה נמשך שם אדני במילואו. ואלו הד' שמות ג"כ כוללים ד' פרשיות של תפילין על הסדר שלהם, כל שם בפרשה א'.

נמצא שקודם שיכתוב פ' קדש, יכוין כי כל הפרשה הזאת היא י' של ההויה פשוטה, והיא הויה א' דע"ב דיודין⁷⁶⁵, והיא ג"כ שם אהיה דיודין.

וקודם שיכתוב פרשת והיה כי יביאך, יכוין כי כל הפרשה הזאת היא ה' ראשונה של ההויה פשוטה, והיא הויה א' דמילוי ס"ג⁷⁶⁶, והיא ג"כ שם אהיה דאלפין.

וקודם שיכתוב פ' שמע יכוין כי כל הפרשה הזאת היא ו' של ההויה פשוטה, והיא הויה א' דמילוי אלפין שהיא מ"ה⁷⁶⁷, והיא שם א' של⁷⁶⁸ אהיה דמילוי ההין.

וקודם שיכתוב פ' והיה אם שמוע יכוין כי כל הפ' הזאת היא אות ה' אחרונה של ההויה פשוטה, והיא הויה א' דמילוי ההין שהיא ב"ן, והיא שם א' של אדני מלא כזה אלף דלת נון יוד.

ואחר שיכוין הכונה הנז' קודם שיכתוב כל פרשה ופרשה עוד יחזור ויכוין בשעת כתיבת השימות כזה: קודם שיכתוב שיטה א' של קדש דתפילין של ראש, יכוין באות י' פשוטה של הויה הפשוטה, ויכוין באות י' דמילוי שם ע"ב דיודין, ובאות אלף דמילוי אהיה דיודין.

ובשיטה ב', יכוין באות י' פשוטה של ההויה פשוטה, ויכוין⁷⁶⁹ באות ה"י דמילוי שם ע"ב דיודין, ובאות ה"י דמילוי אהיה דיודין.

ובשיטה ג', יכוין באות י' פשוטה של הויה פשוטה, ויכוין⁷⁷⁰ באות ו"ו דמילוי שם ע"ב, ובאות יוד דמילוי אהיה דיודין.

ובשיטה ד', יכוין באות י' פשוטה של ההויה פשוטה⁷⁷¹, ובאות ה"י דשם ע"ב, ובאות ה"י דשם אהיה מילוי יודין.

ועד"ז תכוין בד' שימות של פרשת והיה כי יביאך, כי בשיטה א' יכוין באות ה' פשוטה של הויה פשוטה⁷⁷², ויכוין באות יוד דשם ס"ג, ובאות אלף דמילוי אהיה דאלפין. ובשיטה הב' יכוין באות ה' פשוטה של הויה פשוטה, ויכוין באות ה"י דמילוי שם ס"ג, ובאות ה"א דמילוי אהיה דאלפין. ובשיטה ג', יכוין באות ה' פשוטה של הויה פשוטה,

- מאיר הכוונה -

⁷⁶¹ עי' כל זה בתיקו"ז עג ע"א.

⁷⁶² כוללת כל הד' (פע"ח).

⁷⁶³ עי' רפ"ח & שהמילויים הם תולדות ופחות מרמה מהפשוטה.

⁷⁶⁴ מכאן עד סוף הפסקא לא מלאתי צפע"ח.

⁷⁶⁵ הויה א' דע"ב דיודין, נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא קס ע"ב קלס.

⁷⁶⁶ הויה א' דמילוי ס"ג נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא קס ס"ג א' קלס.

⁷⁶⁷ הויה א' דמילוי אלפין שהיא מ"ה נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא קס א' קלס דמ"ה

⁷⁶⁸ א' קל נמחק צפע"ח.

⁷⁶⁹ צאות י' פשוטה קל ההויה פשוטה, ויכוין" נמחק צפע"ח.

⁷⁷⁰ צאות י' פשוטה קל ההויה פשוטה, ויכוין" נמחק צפע"ח.

⁷⁷¹ צאות י' פשוטה קל ההויה פשוטה" נמחק צפע"ח.

⁷⁷² לכל הפרשה (נוסף צפע"ח).

שעה"כ

ובאות וא"ו דמילוי ס"ג, ובאות יו"ד דאהיה דאלפין. ובשיטה ד' יכוין באות ה' פשוטה של הויה פשוטה, ובאות ה' דמילוי ס"ג, ובאות ה' דאהיה דאלפין.

ועד"ז תכוין בד' שימות של פרשת שמע, כי בשיטה א' יכוין באות ו' פשוטה של הויה פשוטה, ויכוין באות י' דמילוי שם מ"ה, ובאות א' דמילוי אהיה דההין. ובשיטה ב', יכוין באות ו' פשוטה של הויה פשוטה, ובאות ה"א דמילוי שם מ"ה, ובאות ה"ה דאהיה דההין. ובשיטה ג', יכוין באות ו' פשוטה של הויה פשוטה, ובאות ו' דמ"ה, ובאות יוד דאהיה דההין. ובשיטה הד', יכוין באות ו' פשוטה של הויה פשוטה, ובאות ה"א דשם מ"ה, ובאות ה"ה דאהיה דההין.

ועד"ז תכוין בד' שימות של פרשת והיה אם שמע, כי בשיטה א' יכוין באות ה' פשוטה של הויה פשוטה, ובאות יוד דשם ב"ן, ובאות אלף דשם אדני. ובשיטה ב', יכוין באות ה' פשוטה של הויה פשוטה, ובאות ה' דמילוי שם ב"ן, ובאות דלת דשם אדני. ובשיטה ג' יכוין באות ה' פשוטה של הויה פשוטה, ובאות ו' דשם ב"ן, ובאות נו"ן דשם אדני. ובשיטה ד' יכוין באות ה' פשוטה של הויה פשוטה, ובאות ה' דשם ב"ן, ובאות יוד דשם אדני.

אבל כוונת כתיבת ד' פרשיות של יד הם באופן אחר, לפי שהם בז' שימות, וצריך לחלק הכוונות לז' בחי' חלקים. ונבאר כוונת שלהם דרך כלל בתחילה, והם אלו: ראשונה, יכוין אל הויה פשוטה כוללת ד' פרשיותיה, עוד יכוין כי ד' שמות יוצאים מד' אותיות הויה הנז', והם שם ס"ג באות י', שם מ"ה באות ה', שם ב"ן באות ו', שם אלף דלת נון יוד בהא אחרונה⁷⁷³.

עוד יכוין, כי ד' שמות יוצאין מד' אותיות הויה הנז', והם אהיה דיודין באות יוד, ואהיה דאלפין באות ה' ראשונה, ואהיה דההין באות ו"ו, ושם אלף דלת נון יוד באות ה' אחרונה.

וכל ג' בחי' אלו נחלקים בד' פרשיות של יד, כי קודם שיכתוב שיטה א' מפרשת קדש, יכוין באות י' של הויה פשוטה ובשני שמות שהם אהיה דיודין והויה דס"ג משולבין זב"ז, ויקדים אותיות אהיה לאותיות הויה דס"ג לפי שהוא תפלה של יד, שהיא נקבה. ואח"כ יחלק השילוב של ב' שמות הנז' לז' חלקים בז' שימות, והם עשרים אותיות, ויצרף עמהם אות י' של הויה הפשוטה בתחילת (ח ע"א) הכל, ויהיו הכל כ"א אותיות, וכשתחלקם יהיו ג' אותיות בכל שיטה בזה האופן: יא"ל פיו דה"י הי"ו וד"ו או"ה יה"י.

וכן עד"ז יכוין קודם פ' שנייה אל ה' ראשונה דהויה פשוטה, ואל שילוב ב' שמות שהם אהיה דאלפין והויה דאלפין, ויקדים אהיה להויה למעם הנ"ל, ואח"כ יחלקם לג' ג' אותיות בכל שיטה מן הז' שימות ע"ד הנ"ל.

וכן עד"ז יכוין בפ' שמע, קודם שיכתוב אל⁷⁷⁴ אות ו' דהויה פשוטה ולשילוב שני שמות דהויה דההין ואהיה דההין יחד, ויקדים אהיה להויה למעם הנ"ל. ואח"כ יחלק הכ"א אותיות הנ"ל לג' ג' אותיות בכל שיטה ושיטה מז' שימות ע"ד הנ"ל.

וכן עד"ז יכוין קודם שיכתוב והיה אם שמע אל ה' אחרונה דהויה פשוטה ואל שם אדני במילואו. והנה אין בהם רק י"ג אותיות, ולכן תחזור לכוין פעם שנית אל אות ה' הפשוטה אחר כל הי"ג אותיות הנז' וישלמו לי"ד אותיות, ותחלקם (ח ע"ב) לז' שימות, ב' אותיות בכל שיטה.

- מאיר הכוונה -

⁷⁷³ "שם אלף דלת נון יוד בהא אחרונה" נמחק בפע"ת, ובמקומו איתא "ובאות ה' תתאחז אין שם יולא ממנה רק שם אדני במילואו כנ"ל".

⁷⁷⁴ נמחק בפע"ת.

שעה"כ

ודע שמלבד זה יש עוד כוונה אחרת באלו הד' פרשיות של יד, והוא שבפרשה הראשונה תכוין אל מ"ב אותיות שיש בפשוט ומילוי ומילוי דהויה דע"ב דיודין, ותחלקן לז' חלקים, שהם ששה אותיות בכל שיטה ושיטה. ובפרשה שניה תכוין ע"ד הנ"ל אל מ"ב אותיות שיש בפשוט ומילוי ומילוי דהויה דס"ג, ותחלקם לז' חלקים ע"ד הנז"ל, שהם ששה אותיות בכל שיטה. ובפרשה הג' תכוין ע"ד הנ"ל מ"ב אותיות שיש בפשוט ומילוי ומילוי דהויה דמ"ה דאלפין, ותחלקם לז' ע"ד הנ"ל. ובפרשה ד' תכוין תחילה אל שם ס"ג ואל שם אהיה דיודין ואל שם מ"ה דאלפין ואל שם אלף דלת נון יוד על סדר הזה ממש, והם מ"ב אותיות כסדר הנז', ותחלקם לז' חלקים בשבעה שיטות כנז"ל. והנני מסדר לפניך הכל באר היטב כדי שלא תטעה.

תפלה של יד

	קדש	י	והיה	ה	שמע	ו	והיה	ה
	775	776	777	778	779	780	781	
שיטה א'	יהו הי782	יאל	יהו היו	האל	יהו היו	ואל	יוד היו	הא
שיטה ב'	דהי ויו	פיו	דהי ואו	פיו	דהא ואו	פיו	אוה יאל	לף
שיטה ג'	היי ודו	דהי	היי ודו	דהא	האי ודו	דהה	פהי יוד	דל
שיטה ד'	יוד לתה	היי	יוד לתה	האי	אוד לתה	ההי	היי ודה	תן
שיטה ה'	ייו דוי	ודו	ייו דוא	ודו	אאל פוא	ודו	אוא ודא	ונ
שיטה ו'	ויו דוי	אוה	ואל פוא	אוה	ואל פוא	והה	אלף דלת	יו
שיטה ז'	והי יוד	יהי	והי יוד	אהא	והא אלף	ההו	נון יוד	דה

תפלה של ראש

	קדש	י	והיה	ה	שמע	ו	והיה	ה
שיטה א'	יוד	אל	יוד	אל	יוד	אל	יוד	אלף
שיטה ב'	הי	הי	הי	הא	הא	הה	הה	דלת
שיטה ג'	ויו	יוד	ואו	יוד	ואו	יוד	וו	נון
שיטה ד'	הי	הי	הי	הא	הא	הה	הה	יוד

(ח ע"א) ⁷⁸³ עוד צריך להבין מ"ט בתפילין של ראש יש ד' שיטות בכל פרשה, ובתפילין של יד יש ז' שיטות בכל פרשה. והענין הוא, לפי שבראש ז"א אינם מקיפין רק ארבע בלבד. אבל בתפילה של יד שהיא המלכות, יש בה ז' מקיפין ⁷⁸⁴, כי ארבע מוחזין

- מאיר הכוונה -

⁷⁷⁵ מ"ב לע"ב (פע"ח).

⁷⁷⁶ ס"ג קס"א (פע"ח).

⁷⁷⁷ מ"ב לס"ג (פע"ח).

⁷⁷⁸ קמ"ג ומ"ה (פע"ח).

⁷⁷⁹ מ"ב למ"ה (פע"ח).

⁷⁸⁰ קנ"א וז"ן (פע"ח).

⁷⁸¹ ס"ג קס"א מ"ה צמילואו אלכ"י (פע"ח).

⁷⁸² צ"ע למה הו' תיבות נחלקים לג' ג', ועי' פע"ח שיש חילוק אחר, ולא הבאתי שלא היה נ"ל נ"מ בזה, ובעיקר נראה שהיה צריך להיות כתוב כל הו' תיבות יחד.

⁷⁸³ פע"ח כז ע"ד.

⁷⁸⁴ צלאקה (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

הראשונים הם מתלבשים בנה"י דאימא, ונכנסים בגולגלתא דז"א כנודע, ואח"כ אלו הם נעשים בבחי' מקיפין אל המוחין של הנקבה. והנה הם ארבע גו תלת, שהם ז', וכנגדם יש שבעה שיטות בתפילין של יד.

עוד כוונה אחרת קטנה כוללת בענין פרשיות התפילין של ראש ושל יד. הנה בפרשה ראשונה מתפילין של ראש, תכוין לשם אהיה דמילוי יודין, ובשניה תכוין לשם אהיה דאלפין, ובשלישית לשם אהיה דמילוי ההין, וברביעית לשם אדני במילואו. והענין הוא כמ"ש לך מ"ש בזה"ק פרשה⁷⁸⁵ ואתחנן (&) שארבע פרשיות של התפילין הם חו"ב חו"ג, ובמ"א⁷⁸⁶ אמרו כי התפילין ש"ר הם אימא על ברא⁷⁸⁷. אבל הביאור הוא, כי כל ארבע פרשיות אלו ה"ם אהיה שהוא בינה, ובערך זה אמרו שהתפילין הם אימא על ברא.

ועוד לטעם אחר, והוא לפי שאלו ארבע מוחין מתלבשים בנה"י דאימא כנודע. והנה כל אלו השלשה שמות של אהיה הם בחי' הכתר אשר בכל פרשה מאלו הד' פרשיות, וכנגד אהיה דמילוי יודין שבמוח ראשון הנק'⁷⁸⁸ חכמה, יש שם הויה במילוי ס"ג שיש בו ג' יודין כמו שיש שלשה יודין בשם אהיה דיודין הנז'⁷⁸⁹. וזו ההויה היא בז"ת שבחכמה זאת, ונעשית מלבוש אל שם אהיה דיודין הנז', כי הוא נשמה אליו, לפי שהוא בחי' ג"ר שבה. וכן שם אהיה דמילוי אלפין הוא בחי' כתר שבמוח הנקרא בינה דז"א⁷⁹⁰, והיא נשמה אל שם הויה דמילוי אלפין⁷⁹¹, אשר שם בז"ת שבז"ת⁷⁹². אבל שם אדני במילואו הוא במלכות שהוא כנגד "והיה אם שמוע", ואין לו התלבשות אחר במה להתלבש כמו האחרים כנז', וע"כ בתפילה של יד תכוין בד' פרשיותיה אל ארבע שמות האחרים⁷⁹³ הנז', שהם הויה דס"ג ודמ"ה ודב"ן שם אדני במילוי.

דרושי תפילין דרוש ב

⁷⁹⁴ בסדר כתיבת התפילין. הנה תחילה צריך {ח ע"ב} שיכתוב התפילין⁷⁹⁵ של ראש ויתקנם לגמרי, ויתפרם וישחירם, ואחר כך יכתוב תפילין⁷⁹⁶ של יד⁷⁹⁷, ויתקנם וישחירם. גם צריך לזוהר⁷⁹⁸ לכתוב כל הד' פרשיות של ראש או של יד רצופים יחד, ולא יפסיק ביניהם בשום דיבור כלל ועיקר, ומכ"ש באמצעים. ואם הוא זקן או חולה ואינו יכול לכתוב

- מאיר הכוונה -

⁷⁸⁵ פרשת צא ופרשת (פע"ח).

⁷⁸⁶ בהקדמת תיקונים דף ו (פע"ח).

⁷⁸⁷ עי' לעיל הערה 739.

⁷⁸⁸ שבמוח ראשון הנק' נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "צכתר קל".

⁷⁸⁹ כמו שיש שלשה יודין בשם אהיה דיודין הנז"ל נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ואלף נגד ג' יודין ואלף שבשם אהיה דיודין".

⁷⁹⁰ נמחק צפע"ח.

⁷⁹¹ שבז"ת (נוסף צפע"ח).

⁷⁹² ושם אהיה דמילוי ההין הוא כתר דז"א שהוא נשמה אל שם הויה דמילוי ההין שבז"ת שבז"ת (נוסף צפע"ח).

⁷⁹³ תתאין (פע"ח).

⁷⁹⁴ פע"ח כו ע"ב.

⁷⁹⁵ תפלה (פע"ח).

⁷⁹⁶ תפלה (פע"ח).

⁷⁹⁷ ויתפרם (נוסף צפע"ח).

⁷⁹⁸ כל מה שיכול (נוסף צפע"ח).

שעה"כ

כל הד' פרשיות ביחד, יכתוב שלשה פרשיות הראשונות ביחד, ואח"כ יכתוב הד' לברדה. ואם גם זה קשה עליו, יכתוב עכ"פ ב' פרשיות הראשונות בלבד בלתי הפסק בנתיים בשום אופן, ואח"כ יכתוב ב' הפרשיות האחרות יחד⁷⁹⁹.

והנה אם כתב ב' הפרשיות הראשונות והפסיק אח"כ, כשיבוא לכתוב פרשת שמע צריך שבתחילה יעביר הקולמוס בדיו, ויכתוב על תיבת וידבר של פרשת קדש, ועל תיבת והיה של פרשה שניה, ואח"כ יכתוב מ"שמע" ואילך, ועי"כ נקרא קצת חיבור. ואם כבר כתב שלשה פרשיות והפסיק, אז יעבור הקולמוס גם על תיבת שמע שבפרשה ג', ואח"כ יכתוב פרשה רביעית כולה ביחד.

גם קודם שיתחיל לכתוב, יתפלל ויאמר יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתשרה שכינתך במעשה ידי, ותצליחני בכתיבתי זאת, שאני כותב תפילין אלו לשם קדושת מצות תפילין שציונו ה' אלהינו, ותצילינו מטעות הכתיבה ומטעות הכוונה, אמן כן יהי רצון, ויהי נועם ה' אלהינו כו'⁸⁰⁰, ואח"כ יתחיל לכתוב תכף עם הכונות הנ"ל.

גם יכוין כי בפרשה הראשונה יש בה עשרה פסוקים כנגד י"ס, וכנגד יו"ד של ההויה פשוטה כנ"ל. ובפרשה שניה יש בה ששה פסוקים כנגד אות הא במילוי אלפין. ובפרשה הג' יש ששה פסוקים כנגד אות ו' שבפרשה הזאת כנ"ל⁸⁰¹. ובפרשה הרביעית יש מ' פסוקים לרמוז שהיא במלכות המקבל מן ט"ס שעליה⁸⁰² שהם כח"ב הג'ת נה"י⁸⁰³.

גם יכוין כי כל הפסוקים של ארבע פרשיות הנז' הם בנימי' שם א"ל היוצא משם ס"ג⁸⁰⁴ כנז' בזהר פרשה פנחס בר"מ (&), שהוא שלשה יודין וא', גם הוא כנגד שם א"ל היוצא משם אהיה במילוי יודין, שיש שם ג"כ ג' יודין וא'. והכונה זאת היא בארבע פרשיות תפילין של ראש, אבל בארבע פרשיות דתפילין של יד יכוין בשם א"ל היוצא משם אהיה במילוי יודין כנ"ל, וגם אל שם א"ל שהוא בחסד, כמו שאמר הכתוב חסד אל כל היום (תהלים נב ג) כנז' בזהר פרשה ויקרא (&). {ח ע"ג}

גם תכוין כי כל ההויות שיש בארבע פ' התפילין הם כ"א אזכרות כמנין אהיה, ולכן כשכותב ההויה הראשונה יכוין לאות א' של אהיה, ובה' הויות אחרות יכוין בה' של אהיה, ובי' הויות האחרות יכוין ליוד של אהיה, ובה' הויות האחרונות הנשארות יכוין בה' אחרונה של אהיה.

אמנם סדר פרטן הם ז' הויות בפרשה א', וז' הויות בפרשה שניה, וג' הויות בפרשה ג', וד' הויות בפרשה ד'. ויכוין להמשיך ז' הויות שבפרשה א' בג' הויות שבפרשה ג', וז'

- מאיר הכוונה -

⁷⁹⁹ אצל זין פרקה ראשונה לשניה לא יפסיק צקום ענין (נוסף צפע"ח).

⁸⁰⁰ "ויהי נועם ה' אלהינו כו'" נמחק צפע"ח.

⁸⁰¹ שצפרקה הזאת כנ"ל נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא שצקס הו"ה פשוטה.

⁸⁰² עי' ע"ח המיעוט הירח א': מיעוט הירח מאי ניהו דאמר לה (חולין ס ע"ב) לכי ומעטי את עצמך, היינו דכולהו מלכיות דידה דהוי בכל הט"ס, כולהו הפילו ונחתו לתתא בהדה מה דליתא הכי בכל ספיראן. דכולהו אית להו חולקייהו בספיראן דלעילא⁸⁰² (בר) מנייהו⁸⁰², דהא כתר כלול מכולהו וכן חכמה וכן כולם⁸⁰², אבל מלכות אתנטלית מכולהו⁸⁰², וכולהו הוי ט' בלבד דכל⁸⁰² מה דהוי מינה לעילא בהדייהו נחית לתתא בהדה, ואיהי שלימא דכולהו, דבר מינה הוי כלהו ט"ס, דכולא⁸⁰² דילה נחית לתתא. ומשו"ה הוי אור חוזר דלית לה מדילה⁸⁰² כלום, ובעית⁸⁰² להדרא ולסלקא לעילא, והיינו דלית לה מגרמא כלום⁸⁰², ולא קאמר דלית בה אלא⁸⁰² כולא לתתא⁸⁰², ומשו"ה בעינן לסלקה לה לעילא דלהדרו לאתרייהו כולהו מלכיות דידה ואיהו בהדייהו. וז"ס (משלי לא כט) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה.

⁸⁰³ לרמוז שהיא במלכות המקבל מן ט"ס שעליה⁸⁰³ שהם כח"ב חג"ת נה"י" נמחק צפע"ח, ובמקומו

איתא "נגד ט' אותיות דקס צ"ן שהיא מלכות"

⁸⁰⁴ עי' לעיל הערה 580.

שעה"כ

הויות שבפרשה ב' בד' הויות שבפרשה הד', בסוד חכמה וחסדים, בינה וגבורות⁸⁰⁵ כמשי"ת לך בע"ה ממה שית' למטה.

והנני כותב הטעם לפניך.

⁸⁰⁶הנה בתפילין של ראש יש כ"א אזכרות כמספר שם אהיה כנ"ל, ובהם ד' בתים כנגד ד' אותיות של שם אהיה, ובהם ד' פרשיות כנגד ד' אותיות של שם הויה⁸⁰⁷, כנו' בתיקונים בהקדמה (דף ט ע"א י ע"ב⁸⁰⁸). ונבאר טעם לזה איך האזכרות שהם פנימיים מכולם, והבתים שהם חיצונים מכולם, נרמזים בשם אהיה, והפרשיות שהם בחי' אמצעית, נרמזים בשם הויה. גם נבאר טעם אל ארבע שיטות שיש בכל פרשה ופרשה מהד' פרשיות תפלה של ראש.

והענין הוא במה שנודע שהתפילין ה"ם אימא על ברא כנוכר בתיקונים⁸⁰⁹. וכבר הודעתך כי ד' בתים של התפילין הם נגד ארבע אותיות אהיה, וד' פרשיות כנגד ארבע אותיות הויה, וכ"א אזכרות שבהם כנגד שם אהיה, שהוא בגימ' כ"א. והרי הם ג' שמות אהיה הויה אהיה בתפילין של ראש, שהם גימ' חיים, ונקרא חיי המלך⁸¹⁰, לפי שהם מצד אימא⁸¹¹ הנעשים תפילין של ראש דו"א. וע"כ ארז"ל (מנחות מ & ד) המניח תפילין מאריך ימים, שנאמר ה'⁸¹² עליהם יחיו⁸¹³. כי המלך הוא ז"א, וחיי המלך הנז' נמשכים לו מאו"א הנקראים חיים כנודע⁸¹⁴. וכבר הודעתך כי ג' בחינות היו בז"א, ושנים מהם, הראשונה

- מאיר הכוונה -

⁸⁰⁵ "חכמה וחסדים, בינה וגבורות" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "כללות חכמה וחסדים ובינה וגבורות".

⁸⁰⁶ פע"ח יח ע"א.

⁸⁰⁷ עי' הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁸⁰⁸ יה"ה בארבע בתי דתפלי דרישא אינון אה"ה ארבע אתוון אה"ה.

ועי' סג ע"א: ארבע בתי דרישא אינון אה"ה ארבע פרשיין דאינון קדש לי (שמות יג ב) והיה כי יביאך (שם יא) שמע ישראל (דברים ו ד) והיה אם שמוע (שם יא יג) דא יהו"ה ארבעה בתי דידי דא אדנ"י ארבע פרשיין דא יהו"ה

תרגום: ארבעת בתי הראש הם אה"ה, ארבע פרשיות שהן: "קדש ל", "והיה כי יביאך", "שמע ישראל", "והיה אם שמע", זה יהו"ה. ארבעת בתי היד זה אדנ"י, ארבע פרשיות זה יהו"ה. ז"ל הגר"א שם: אינון אה"ה - דסוד אהיה הוא החשמל, דלבוש מלבו"ש, ואה"ה מורה על מנין אזכרות שבתוכו כמו שמפרש והולך, ובהון ארבעים ותרין כו', ה' בם, ר"ל הויה"ת כמנין ב"ם.

⁸⁰⁹ עי' לעיל הערה 739.

⁸¹⁰ עי' לעיל הערה 648.

⁸¹¹ אימא נקראת אלקים חיים עי' עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁸¹² מלה"פ ישעיה (לח טז) אַדְנֵי עֲלֵיהֶם יִחְיוּ וְלֹכֵל בְּהֵן חַיֵּי רוּחֵי וְתַחְלִימֵי וְהַחֲיֵי, וצ"ע שזה שם אדנות ולא שם הויה"ה.

⁸¹³ עי' שער מאמרי רז"ל (סנהדרין): לעלות בסוד העבור בתוך א"א כמו שהיה בעת בריאת העולם ונודע כי כל חזרת העבור הוא לחדש מוחין שלהם ועי"כ יהי' בהם כח להגדיל אור הלבנ' כאור החמ' שהם זר"ן והנה המוחין ההם נק' חיי העוה"ב כי הם החיות שלהם כנודע כי המוחין נק' חיי המלך בסוד מ"ש רז"ל המניח תפילין מאריך ימים שנא' ה' עליהם יחיו כי הם החיים הנמשכים אל העוה"ב שהיא אימא

⁸¹⁴ עי' בהגר"א בספד"צ ג ע"א ד"ה וזיוניהון ז"ל, או"א נקראו חיים כמ"ש (קהלת ז יב) והחכמה תחיה בעליה, ובינה נקראת חיים כמ"ש בזוהר (אחרי מות נח ע"א) ומה שמיה דההוא נהר, חיים שמיה, ונקראת אלקים חיים.

ז"ל הזהר אחרי מות: תא חזי כתיב (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן ותנינן מה שמיה דההוא נהר הא אוקימנא יובל שמיה דכתיב (ירמיה יז ח) ועל יובל ישלח שרשיו ובספרא דרב המנונא סבא חיים שמיה דמתמן נפקין חיים לעלמא ואינון אקרונ חיי מלכא

תרגום: בא וראה כתוב ונהר יוצא מעדן, ושנינו מה שמו של אותו נהר, בארנו ששמו יובל, שכתוב ועל יובל ישלח שרשיו. ובספרו של רב המנונא סבא חיים שמו, שמשם יוצאים חיים לעולם, והם נקראים חיי המלך.

עי' שער הגלגולים (הקדמה כד) שחיי העולם הבא היא אבא, שעולם הבא היא אימא.

שעה"כ

והשלישית נקראים עיבור, והאמצעי נקרא זמן היניקה⁸¹⁶⁸¹⁵. ולכן הראשונה והשלישית נרמזים בשם אהיה, ששם אהיה מורה על בהי' העיבור, וכמ"ש פ' ויקרא (יא ע"א) דאהיה ר"ל אנא זמין לאולדא⁸¹⁸⁸¹⁷.

והענין הוא כי בתחילה בהיותו במעי אמו, לא היה כי אם ג' כלילן בג', דהיינו ו' זעירא שבתוך ה' ראשונה⁸²⁰⁸¹⁹, ונקבה שלו היתה רמוזה בו בסוד פסיעה לבר, בסוד רגל הו' כמבואר אצלנו⁸²²⁸²¹ פ' בלק (דף רג ע"ב)⁸²³. והנה בהיות הנוק' שם הנה כל אהר

- מאיר הכוונה -

⁸¹⁵ עי' ליקוטי נוסחאות ועי' עיבורים ב ומלכים ט' שאין עיבור ביניקה.
⁸¹⁶ וסנים מהם, הראשונה והשלישית נקראים עיבור, והאמצעי נקרא זמן היניקה" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "עיבור ראשון והב' הוא יניקה והג' הוא עיבור ז' דגלות אלמנס בחינות האמצעות אינה כסוד עיבור".

⁸¹⁷ חנא זמין לאולדא" נמחה בפע"ח, ובמקומו איתא "שאו"א זמין לאמשכא ולאולדא".

⁸¹⁸ ז"ל זהר אחרי מות סה ע"ב: ורזא דמלה הכי הוא אהיה דא כללא דכלא דכד שבילין סתימין ולא מתפרשן וכלילן בחד אתר כדין אקרי אהיה כללא כלא סתים ולא אתגלייא בתר דנפק מניה שירותא והוא נהר אתעבר לאמשכא כלא כדין אקרי אהיה אשר אהיה כלו' ע"כ אהיה אהיה זמין לאמשכא ולאולדא כלא אהיה כלומר השתא אנא הוא כלל כלא דכל פרטא אשר אהיה דאתעברת אמא וזמינת לאפקא פרטין כלהו ולאגלייא שמא עלאה לבתר בעא משה למנדע פרטא דמלה מאן הוא עד דפריש ואמר אהיה (ס"א יהו"ה) דא הוא פרטא והכא לא כתיב אשר אהיה ואשכחנא בספרא דשלמה מלכא אשר בקיטורא דעדונא קסטירא בחברותא עלאה אשתכח כד"א (&) באשרי כי אשרוני בנות אהיה זמינא לאולדא:

תרגום: וסוד הדבר כך הוא. אהיה זה כלל של הכל, שכאשר שבילים סתומים ולא מתפרשים וכלולים במקום אחד, אז נקרא אהיה, הכלל של הכל, סתום ולא נגלה. אחר שיצאה ממנו ראשית, ואותו נהר עבר למשוך את הכל, אזי נקרא אהיה אשר אהיה, כלומר על כן אהיה, אהיה מזומן להמשיך ולהוליד הכל. אהיה, כלומר עכשיו אני הוא הכלל של הכל, הכלל של כל פרט. אשר אהיה, שהתעברת האם ועתידה להוציא את כל הפרטים ולגלות את השם העליון. אחר כך רצה משה לדעת מהו פרט הדבר עד שפרש ואמר, אהיה (יהו"ה) זהו פרט, וכאן לא כתוב אשר אהיה. ומצאתי בספרו של שלמה המלך, אשר בקשר של עדון הממשלה נמצאת בחברותא עליונה, כמו שנאמר באשרי כי אשרוני בנות, אהיה עתידה להוליד.

⁸¹⁹ שכתוך ה' ראשונה" נמחק בפע"ח.

⁸²⁰ עי' זהר ח"א יח ע"א וח"ב קטו ע"ב, ח"ג יא ע"א ועוד הרבה, ותיקו"ז סוף תיקון מז.

⁸²¹ נמחה בפע"ח.

⁸²² ואולי שער מאמרי רשב"י מו ע"ג וצ"ע.

⁸²³ ז"ל: עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור (&) זכר נא הוי דכיר במטו מינך מה יעץ השתא אית לאסתכלא מה הוה עיטא דבלק על עמא קדישא (חסר כאן) ואורייתא לא חשיבת ליה לבלק כלום כמה דהוה ללבן דכתיב (&) ארמי אובד אבי אשרוני וגו' (&) ציורא ודיוקנא דאבוי אתרשים ביה ממש ומהוהו זמנא דהוה דמעה דאמיה מסטרא דילה אתמתח ואושיט פסיעה לבר יתיר כי מראש צורם אראנו דא דיוקנא וציורא דאבוי (ממש) כיון דהוה במעהא דאמיה אשרוני אושיט פסיעה לבר כגוונא דא ודא הוא ומגבעות אשרוני במתיבתא עלאה גבעת חסר ו' (רמאה דכלא ההיא עלאה דכלא) במתיבתא דרקייעא ומגבעות באת ו' ואשלים לתרין סטרין חד דהא האי גבעת לא אתפרשא מן ברה לעלמין ולא שבקת ליה וע"ד אתכליל ו' בהדה לעלם וחד דהא גבעה דלתתא ברא דאתכליל בה אצטריך לזמנא דאתי כד ייתי מלכא משיחא לנטלא ליה גבעת עלאה ולאעלא ליה גו גדפהא בגין לאתקפא ליה ולאוקמא ליה בחיין עלאין ומנה יפוק בהווא יומא משיחא דדוד ורזא דא אספרה אל חק יי' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך זמין אנא לומר להווא אתר דאקרי חק ולבשרא ליה (אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך) בהווא יומא ממש יפיק ליה ההוא חק מתחות גדפהא בכמה חיין בכמה עטרין בכמה ברכאן כדקא יאות והווא חק לא ישתאר בלחודיו יתכליל ביה משיחא אחרא בריה דיוסף ותמן יתתקף ולא באתר אחרא ובגין דאיהו גבעה תתאה דלית בה חיין ימות משיח דא ויתקטל ויהא מית עד דתלקוט חיין גבעה דא מההיא גבעה עילאה ויקום:

תרגום: "עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור", זכר נא, ה'ה זוכר בבקשה ממך מה יעץ, כעת יש להתבונן מה היתה עצת בלק על העם הקדוש, והתורה לא החשיבה את בלק כלום, כמו שהיה ללבן שכתוב "ארמי אובד אבי". "אשרוני וגו'", ציור ודמות אביו נרשם בו ממש, ומאותו זמן שהיה במעי אמו, מצד שלה התמתח והושיט פסיעה לחוץ יותר, כי "מראש צרים אראנו", זו דמות וציור אביו (ממש), כיון שהיה במעי אמו, "אשרוני", הושיט פסיעה לחוץ

שעה"כ

כלולה מן הז"ת שהם הו"ק, והמלכות היא ז' בסופם כנוז', אבל לפי שאינם רק ג'824, לכן הם ג'פ ז', והם נימ' כ"א אזכרות. ולפי ששם היו במעי אימא והיו מעולין שם יותר, והיו בתכלית הדקות בבחי' מוחין, להיותם תוך אימא, ולכן נרמזו בבחי' אזכרות והויות. @
וענין היותם ד' פרשיות הוא אחר שנולדו ויצאו לחוץ ונתפשטו אל ו"ק שלימים, ואז המלכות היתה ז' להם, ואז נוק' אין בה רק ב' מוחין בלבד כנודע825, ולוקחת אותם מן הו"ק, והד' הנשארים מן הו"ק826 הם נשארים אל ז'א עצמו, וכנגדם הם ד' פרשיות, כנגד שם הויה, כי שם אהיה אינו נרמז אלא בבחי' העיבור כנוז'.

וענין היותם ד' בתים הוא כנגד העיבור הב' למוחין הגדלות, כי אז חזרה עוד אימא והיתה בסוד עיבור, ונתנה ד' מוחין לז"א שהם כחב"ד, אז יהיו חו"ב ודעת כלול מב', או827 חו"ב וב' עטרין דדעת שהם חו"ג, והם כנגד ד' אותיות אהיה המורה על זמן העיבור כנוז'.
ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל טעם אל היות העיבור השני הזה נקרא בשם אהיה, לפי שכיון שהוא בחי' עיבור, לכן נתקשרו שם כל הז' קצוות מחסד עד מלכות, ונכללו כל הז' בסוד ג' זימנין828 ז' כמו שביארנו בעיבור ראשון, ולכן נקרא גם הוא אהיה, שהוא כ"א, שהם ג'פ שבעה כנוז'. וטעם היותו נרמז בד' בתים ולא בד' פרשיות שהן מוחין עצמן, הוא כי בתחילה לא היתה אימא בסוד בית אלא בבחי' מוחין829, ועתה נעשית בית ממש אליהם, כמו שנתבאר אצלנו זאת ההקדמה. גם הענין הוא, כי כבר הודעתך כי מוחין אלו אינם מאימא לבדה, אלא שהם כלולים מאו"א, משום דתרוייהו כחדא שריין לעולם830, וא"כ נמצא כי ארבע מוחין דאימא נעשים ארבע בחי' בתים אל ארבע מוחין דאבא, כי אימא בית לאבא831, והבן זה. ולכן נרמזו ארבע בתים בשם אהיה שהוא באימא כנודע.

- מאיר הכוונה -

כדוגמא זה ת'. וזהו "ומגבעות אשורנו", בישיבה העליונה, גבעת חסר ו', (גבוהת הכל, אותה עליונת הכל) בישיבת הרקיע, "ומגבעות" באות ו', ומשלים לשני צדדים, אחד שהרי הגבעת הזו לא נפרדת מבנה לעולמים, ואינה עוזבת אותו, ועל כן נכלל ו' אתה לעולם. ואחד שהרי גבעה שלמטה, בנה שנכלל עמה צריך לעתיד לבא כשיבא מלך המשיח לקחת לו גבעת עליונה ולהכניסו תוך כנפיה, כדי לחזק אותו ולהעמידו בחיים עליונים, וממנה יצא באותו יום משיח של דוד. וסוד זה "אספרה אל חק ה'", אמר אלי, בני אתה אני היום ילדתיך, עתיד אני לומר לאותו מקום שנקרא "חק", ולבשרו (אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך) באותו יום ממש יוציא אותו החק ההוא מתחת כנפיה, בכמה חיים, בכמה עטרות, בכמה ברכות כראוי. ואותו חק לא ישאר לבדו, יכלל בו משיח אחר, בן יוסף, ושם יתחזק ולא במקום אחר, ומשום שהוא גבעה תחתונה שאין בה חיים, ימות משיח זה ויהרג, וימות עד שתלקט גבעה זו חיים מאותה גבעה עליונה ויקום.
824 הנוק' קס הגה כל אחד כלולה מן הז"ת קס הו"ק, והמלכות היא ז' בסופם כנוז', אצל לפי קאינס רק ג' נמחק צפע"ת, ובמקומו איתא "קס כל א' מאותן התלת היה כלול מז' קס הו"ק עס המלכות קצסופס".

825 עי' ע"ח שער כו פרק ג בסוף הפרק ג' חילוקים בין דעת דז"א לדעת דנוק', ונראה שכוונתו שאין לנוק' אלא חו"ב ולא דעת, וצ"ע
עי' שער כא פרק ב: בזכר יש ג' מוחין חב"ד, ופרטן ד', לפי שדעת כלול מב' בחי' שהם חו"ג, אבל דעת הנוקבא הוא ק"ל, ואין בו רק גבורות לבד.
עי' לקמן הערה 858.

בבניין נוקבא דז"א שאחרי תיקונה לא נזכרת דעת, שהרי הדעת שלה אינה בחשבון הספירות שלה, שכן אין בה אלא עטרת דגבורות, בסוד "נשים דעתן קלות" (שבת ל"ג ע"ב) (פת"ש שבירה יז).

826 היינו שהיה חב"ד דז"ן בז"א והעביר אליה חו"ב.

827 כחב"ד, אז יהיו חו"ב ולעת כלול מב', או - נמחק צפע"ת.

828 שהם חב"ד? יורת נראה שהם נה"י דאימא.

829 עי' שער הנסירה פרק א' שבתרדימה המוחין דז"א הם רק נה"י דאימא ללא הארה של אבא. ועי' פ"ח י': המוחין דקטנות דעיבור ויניקה אינם רק הלבושים דנה"י אמא בלבד, והרי הם עצמן המוחין, אך בגדלות יש לבושים דנה"י דאמא, והם אה"ה הפנימים, ועוד מוחין ממש בתוכם והם הויות. ועי' לקמן פ ע"ג דרוש ב' באריכות, וצ"ע.

830 עי' אד"ו &

831 עי' תיקו"ז נקודה בהיכליה

שעה"כ

וענין היות בתפלה ש"ר ארבע שיטין, הוא מפני שהמוחין הם ארבע, וכל אחד כלול מכולם, ולכן כל פרשה כלולה מארבע שיטין.

וענין תפילה של יד, הנה כ"א אזכרות שבהם, הם ממש על דרך שביארתי בתפילין של ראש, כי גם הנוק' כלולה מכל הז' ג' זמנין, והרי הם כ"א אזכרות. וענין ד' פרשיותיה, הוא במה שנודע, כי תרין מוחין דילה הם נו"ה דדבורא, וכל אחד מהם כלול משנים, לפי שהנקבה נעשית מאחורי נו"ה דז"א, הנקרא תרי פלגי גופא (רע"מ פנחס רלו ע"א^{832/833}, וח ע"ד) והנקבה⁸³⁴ עצמה נחלקה גם היא באחוריה לב' פלגי גופא, הרי הם ארבע כנגד ארבע פרשיותיה. והיותם כולם בבית אחת לבדו, הטעם הוא לפי שכיון שהם בסוד פלגין כנ"ל, נמצא שארבעתן אינם רק אחד בלבד, ולכן הם בית אחד לבד, והוא כנגד שם אדני. וענין היות ז' שיטין בתפלה של יד, הוא כי הנה תרין מוחין דנוקבא הם נו"ה כנז', והנה היא צריכה לקבל הארה גם מתחילת ראשית המוחין דז"א, בעלה דידה. והנה ד' מוחין דיליה ועוד חג"ת דיליה, הרי הם ז', כגודע שמשם נמשך הארה בנו"ה, וכנגד זה היו ז' שיטין.

וענין המעברתא של התפילין⁸³⁵, הוא סוד ג' שמות הנז' שהם אהיה הויה אדני⁸³⁶, והם בגימ' יב"ק⁸³⁷, וז"ס (&) ויעבר את מעבר יב"ק, כי דרך ג' שמות אלו עובר ונמשך השפע מתחילת האצילות עד סופו⁸³⁸.

וענין ד' קלפים לבנים שכורכים בהם הפרשיות, נתבאר בכרכת אבות דר"ה ע"ש (צה ע"א). גם דע כי לעולם יש בחי' מוחין בין בז"א בין בנוקבא, אמנם הענין הוא כי קודם הנחת תפילין, אז יש לז"א מוחין בבחינת רוח, כי כן ז"א הוא רוח, ואז יש לנוקבא בחי' נפש, כי כן נוקבא היא נפש. אבל אחר הנחת תפילין, אז יש לז"א מוחין בבחי' נשמה, ולנוקבא בבחי' רוח. ונלע"ד כי אלו הנק' רוח הם מוחים דיניקה, שהם כלים האמצעים כגודע⁸³⁹.

- מאיר הכוונה -

⁸³² עי' בהגר"א על ספד"צ ז ע"ג, שמביא מקור לדבריו אלו מתז"ח בסופו (נא ע"ד): 'כל אומנותיה דחבריה איהו עביד'.

⁸³³ עי' שער השמות פרק ו: נצח והוד דז"א, דע כי נו"ה דז"א⁸³³ הוא סוד חד גופא בבחי' חיצונים, אבל בבחי' פנימי' הם תרי פלגי גופא כנזכר בזוהר (פנחס רלו ע"א). וכו' ובזה תבין למה נו"ה נקרא תרי פלגי גופא, כי לפי שמצד פנים נקרא שוקי האיש והם נפרדות, ומצד אחור הם גוף א' של הנוקבא, ובזה תבין איך נו"ה דז"א בסוד⁸³³ האחוריים הם מחוברים ובסוד הפנים הם נפרדים.

⁸³⁴ הנה, דנוק' (לש"ו על הפע"ח). ול"נ שזה חו"ב וישסו"ת שהם אחוריים דחו"ב, ועי' יפה שעה שזה נו"ה דז"א וח"ב דנוק', ועי' פע"ח שגורס נחלקה היא באחוריו (לשון זכר) ###.

אמנם עי' לקמן ריש ט ע"א שזה ודאי הנו"ה דז"א היינו הארתם שיוצר את הבית.
⁸³⁵ ספר שושן סודות - אות נג: ודע התיטורא רומז בשל ראש לת"ת ושל יד למלכות ומעברתא רומזת לצינורות אשר על ידם יושפעו הדברים האלהים [האלה ע"האלהיים] למלאכים ולעולם השפל.

⁸³⁶ עי' לקמן הערה 944.

⁸³⁷ עי' תיקו"ז קמט ע"ב

ועי' גר"א בתיקו"ז (קנד ע"ב): ויחוד דיליה שמע ישראל - דכולל ברכה וקדושה שהן עשרה ז' ברכות וג' קדושים והן יב"ק: א"כ משמע שברכה בהו"ה, קידוש באה"ה ויחוד באדני, וצ"ע.
⁸³⁸ עי' ת"ז קמב ע"ב: אשכחנא תקונא כגוונא דא, אקי"ק כתר עלאה, יהו"ה עמודא דאמצעייתא, אדני' שכינתא תתאה.

⁸³⁹ והנה נתבאר לעיל כי כל כורת היודי' תתאין לאותיות אלפיי' אשר נכתבין בתפילין הם כורת לתתין כזה א' כנזכר בתיקונים לאית א' שהוא כורת יוי וחות א' שהוא כורת יוד ולפי שהתפלה קל ראש הם אמא על כרא ע"כ אלפיי' שזהו כורת יוד' מה שאין כן שאר כל האותיות שהם שיי' דלי"ק עיי' וכיוצא כי כולם סוד יודי' ולא זייני' (פע"ח).

שעה"כ

גם כשכותב שם ההויה, או קודם שיכתוב אותה, יקדש את השם כבראשונה כדת ובהלכה (עי' א"ח סי' לב סי"ט), ואח"כ כשכותב אות יו"ד, יכוין שנחלקה לשלשה קוים⁸⁴⁰, והם כח"ב, ובהם נכללין כל הי"ם בעיבור, שהכתר כולל כל קו האמצעי שהם כתר ת"ת יסוד, והחכמה כולל כל קו ימין שהם חכמה חסד נצח, ובינה כוללת כל קו שמאל שהם בינה גבורה הוד, והמלכות כוללת את כולם.

וכשכותב אות ה' יכוין אל החכמה ביחוד עם הבינה, ובהמשים שעריה מחולקים בחג"ת נו"ה, והיסוד כוללם ונותנם אל המלכות⁸⁴¹.

וכשכותב אות ו', יכוין לחג"ת נה"י והמלכות כוללתם בשיתא סדרי משנה שלה כנודע (&). ותכוין אל ראש אות ו' אל הדעת העליון הנמשך מבח"ב⁸⁴².

וכשכותב אות ה' אחרונה, יכוין אל י"ם הנכללין בה, כי היא אות ה"א, וצורה היא ד"ו שהם עשר⁸⁴³.

גם תכוין ביד אל שם ע"ב, ובה' אל שם ס"ג, ובו' אל שם מ"ה, ובה' אחרונה אל שם ב"ן.

גם בצורת האותיות של כתיבת התפילין יש קצת שנויים ואלו הם: באות אלה יכוין כי כל האלפין יהיו בציור יו"ד⁸⁴⁴ מלמעלה כנו' בתיקונים (סוף תיקון י"ט קלג ע"א)⁸⁴⁵, ומלמטה תהיה בצורת ד' כנו' בתיקונים שם, שצורת א' היא יו"ד⁸⁴⁶. ומעם הדבר הוא לפי שהתפילין של ראש הם אימא על ברא⁸⁴⁷ כנו' בתיקונים, ולכן כל צורת האלפין שבתפילין הם בצורת הנז' א'. משא"כ בשאר כל האותיות כמו השינין והעיינין והצדי וכיוצא בהם, כי כולם הם בחינת יודין לא צורת זיינין.

- מאיר הכוונה -

⁸⁴⁰ והענין צענין כתיבת שם הוי"ה אצלך לך מאמר זוהר פרשת ויקרא דף י"א ע"ב ובו יתבאר לך סדר כתיבתו אמר מאן דבעי למיכתב שמה קדישא וכו' וענין כתיבת שם זה הוא זה כי תחלה יכתוב אות י' ויעשה קווי קדמאה ואח"כ קווי תניינא ואחר כך תליתאי וכוין כי צאות זו כלולים ג' ראשונות וגם הם רומזין לג' אותיות שיש במילוי יוד שהם כוללים כל הי"ם כנודע כי צאות י' נכללין כח"ב כג' קוין שבה ואות ו' היא כוללת ו"ק ואות ד' כוללת המלכות גם היו"ד גימטריא כ' שהם י"ם מתחא לעילא מעילא לתתא (פע"ח).

עי' זהר בלג רג &

⁸⁴¹ אח"כ יכתוב אות ה' וכדי להורות ענין חיבור אות יו"ד צה' בסוד ונהר יולא מעדן ללא אהפרש לעלמין אין לכתוב ה' זו כשאר ההי"ן אצל קודם שיכתוב ה' יכתוב אות י' ואח"כ ישלים אות ה' כי יתפשט קו א' לאורך וקו א' לרוחב וקו ג' תלוי ועומד כזה וצוה נמצא שאות י' קשורה בצאות ה' והנה הג' קוין הם חסד דין ורחמים שהם חס"ד נל"ח גבור"ה הו"ד ת"ת יסוד' ואלו הששה הם כלולים בג' קוין שבה המתפשטין ויולאין מן י' שצקרון זויות הימני של הה' כמאוייר למעלה והרי צה' היא מקושרת ה' עם י' שלפניה ועם ו' שלאחריה והרי ג' אותיות יה"ו כלולים ביחד (פע"ח).

⁸⁴² עי' תיקו"ז כט ע"ב יעקב מלבר משה מלגאו

⁸⁴³ יכתוב אות ה' שנייה דוגמת ה' ראשונה לרמז גם כן הקשר שיש לה עם התפארת אמנם יש שינוי א' כי תמורת מה שכתבנו שיעשה אות י' בקרן זויות הימני דה' ראשונה יעשה אות ו' בקרן זויות זהו אותה והנה צה' כל ההוי"ה קשורה ביחד. והזהר שאין כוונתי לומר שיניח ההין פרודות כמאוייר לעיל אלא הענין הוא כי בעת שכותב יכתבנו בדרך הנ"ל שיכתוב תחלה אות י' ואח"כ יכתוב ויניייר עליו אות ה' בשלימותה ויעבור הקולמוס על היו"ד גם כן צוה לשאר אות ה' ויעשה כשאר כל ההין וכעד"ז יעשה בצאות ה' השנייה (פע"ח).

⁸⁴⁴ נדצ"ל י'.

⁸⁴⁵ נמחק בפע"ח.

⁸⁴⁶ ✕

⁸⁴⁷ עי' לעיל הערה 739.

שעה"כ

באות ה' ראשונה של שם ההויה, כולם יהיה להם כעין קוץ אחד קטן מאד למטה בסיום רגל ו' זעירא שבתוך אות ה', והוא הנז' בזהר בשם פסיעה לבר בזהר בלק (דף רג ע"ב) כמבואר שם אצלי, וזה צורתה ⁸⁴⁸.

באות ו' כולם יהיו להם גוף וראש וקוץ קטן על הראש, וזה צורתה ו'.
באות י', כולם יהיו להם ג' קוצין א' למעלה וא' למטה וא' באמציעתה וזו צורתה

⁸⁴⁹

באות ט' כולם יהיו קו שמאלי שבהם כעין ז' וזה צורתה ט'.
באות ע' כולם יהיו הקוין שבהם כעין ווין ולא כעין זיינין, וזה צורתה ע'.
באות צ' כולם יהיו שני ראשים כעין שני יודין, והימיני יהיה כעין י' הפוכה לאחריה, ושמאלי כעין נון כפופה למטה, ויוד ישרה על ראש הנון כפופה, וזה צורתה צ'.

באות ש' כולם יהיו הג' קוים שבהם כעין ג' ווין ולא כעין ג' זיינין, וזה צורתה ש'.
ושאלתי את פי מורי ז"ל בענין צורת האותיות אשר כמה שינוים וחילוקים יש בין כתיבת הספרדים לכתיבת האשכנזים. וא"ל כי לכולם יש רמז וסוד נרמז למעלה, כי לכמה ציורים ושנוים וצורפים משתנים צורת האותיות. וא"ל כי בפרט בענין צורת הא' שכותבים האשכנזים שעושים י' ראשונה שבאלף כעין זיין שיש בזה רמז בס' התיקונים, גם תעיין במ"ש בזהר פ' ויקרא (&) בענין כתיבת ההויה הנז' שם היטב, ואיך צריך הסופר לזהר בכתיבה שלה.

דרושי תפילין דרוש ג

נבאר בו ענין תפילין של ראש, למה יש להם ארבעה בתים, ושל יד בית א' לבד. ובמ"א⁸⁵⁰ ביארנו טעם אחר לזה. ונבאר עתה יותר בפרטות, במה שנעורר שאלה אחרת, והוא, כי הנה גם⁸⁵¹ הד' בתים דתפילין של ראש הן מנה"י דאימא, וא"כ לא היה צריך אלא שיהיו שני בתים בלבד: אחד, מנו"ה, תרי פלגי גופא (רע"מ פנחס רלו ע"א⁸⁵²). ואחד, מן היסוד. ושם⁸⁵³ תירצנו שהיסוד נבקע ונחלק לשני בתים בצאת אורו לחוץ בסוד אור המקיף⁸⁵⁴. אבל ענין הנו"ה עדיין צריך לתרץ, שיהיו שניהם (ט ע"א) בבית אחד בלבד.

- מאיר הכוונה -

⁸⁴⁸ לתקן בזהר ובע"ח.

⁸⁴⁹ עי' זהר ח"ג ר"ג ע"ב וז"ל, כל יחודא שלים הכא איהו יי' אלקינו יי', דהא רזא דיליה מראש צורים איהו, ואתייחד ברישא בגזעא ושבילא, יי' דא רישא עלאה אורא דסלקא, אלקינו דא גזעא דאתמר גזע ישי, יי' דא שבילא דלתתא, ועל רזא דא אתייחד ביה כדקא יאות, עכ"ל, ועי' שער מאמרי רשב"י ה' ע"ב וז"ל, שלש טיפין דאזדרקו מן מוחא נמשכים מן ג' מוחין, חכמה ובינה ודעת הנז' באדרא רבא ונרמזים ביל"ד עצמה קוצא לעילא וקוצא לתתא וגו' (נ"א ושוריק) באמציעתא, והם הם שרשא וגזעא ושבילא הנז' בפ' בלק בדף ר"ג סוף ע"ב, ועי' יהל אור ח"א ז' ע"ב.

⁸⁵⁰ פרק ו'?

⁸⁵¹ כמו שמוחין דנוק' מנ"ה דז"א כך של ז"א מנה"י דאימא.

⁸⁵² עי' בהגר"א על ספד"צ ז ע"ג, שמביא מקור לדבריו אלו מתז"ח בסופו (נא ע"ד): 'כל אומנותיה דחבריה איהו עביד'.

⁸⁵³ נראה שהוא תפילין ו' ועי' לעיל ציצית ה'.

⁸⁵⁴ עי' פע"ח (&) וז"ש בלדר"ז דף רל"ב, כי מן המוחין מנהיכו, נהיר אנפוי, ואסהיד בל"א, גוונא לאנפוי, וז"ש והיו לטוטפות בין עיניך, כי א"מ זה אשך במלח דז"א, הם עלמון סוד התפילין ממך, אשך הם במלח דז"א, שהם א"מ אל כל הפנים שלו, ומקומן הם בין שתי העינים, במלח, במקום הנחת תפילין, ושם בולט אור מקיף הזה, מכנגד בין שתי העינים, ומקיף הפנים של ז"א, אשך הם למטה מן העינים, כנודע כי הם נקראין תרי תפוחין כנזכר בלדר"א: ע"כ. והיינו שכל התילין של ראש הוא אור מקיף.

שעה"כ

אבל העניין הוא שבמלכות⁸⁵⁵ אין הנו"ה דז"א עצמן נעשים בתים במלכות, רק הארתם בלבד בולטת ויוצאת לחוץ אליה, ולכן אינן נחשבים בה שניהם רק לבית א'. אבל בז"א אשר הנו"ה עצמן דאימא נכנסין בתוכו, לכן נחשבים לשני בתים⁸⁵⁶.

גם יובן זה במ"ש בפ' בראשית (דף כא ע"ב) כי שמואל אתנבא מן הוד דרגא רביעאה, והקשינו שם⁸⁵⁷ שהנצח הוא הרביעי לא ההוד. ושם ביארנו שהענין הוא שנו"ה דז"א הם מועילים ומשמשים לזו"ן, ומהם נעשין שניהם, וכותל אחד מפסיק בין שניהם. אמנם מצד פנים, הנו"ה הם נחלקים לשנים, לפי שלגבי ז"א הם לו בחי' שני רגלים, ולכן נחלקים לשנים, אבל מצד האחוריים שלהם הם מחוברים יחד, משום דלגבי הנקבה הם משמשים לה בבחי' הראש שבה, כי מהם ממש נעשה הראש של הנקבה, ולכן הם מוכרחים להתחבר ולהיות בחי' אחת.

ובזה תבין ענין מ"ש כי נו"ה הם תרי פלגי גופא, כי זהו עיקר הטעם, כי הנו"ה הם שנים נחלקים מצד פניהם, ומצד אחוריהם הם בחי' אחד בלבד, ולכן אין בנקבה רק בית א' בתפלה שלה, כי גם זה הוא ענין מ"ש באדרא זוטא (רצו ע"א) וז"ל ונהירו דתרי מוחין גליפין בה⁸⁵⁸, שאין בה רק תרין מוחין⁸⁵⁹ ושניהם נעשו א' לסיבה הנ"ל. וגם לסיבה זו נקרא בית זו של תפלה של יד בשם אדני, כנז' בשם התיקונים (&), לפי שהוא עצמו מתהפך ונעשה ראש ממש אל הנקבה הנקרא אדני, כי בחי' האחוריים דנו"ה דז"א אינם נקראים כלל ע"ש ז"א, כי אם רישא דנוקבא ממש. ולכן נקרא אדני על שמה ולא על שמו. אבל דנו"ה⁸⁶⁰ דאימא אינם הם עצמם בחי' הראש דז"א, אמנם הם מתלבשים בתוך ראשו⁸⁶¹.

- מאיר הכוונה -

⁸⁵⁵ נדצ"ל פרצוף נוק'.

⁸⁵⁶ עי' לעיל הערה 833.

⁸⁵⁷ עי' שער מאמרי רשב"י (יג ע"א): שם בדכ"א ע"ב שורה א' וז"ל רזא דכתיב ביעקב ויזרח לו השמש גו ודאי כד אתכליל בההוא פנות ערב מכאן ולהלאה והוא צולע על ירכו דא איהו נצח ישראל ירכו כתיב ולא ירכו דא דרגא רביעאה דלא אתנבי בר נש מתמן עד דאתא שמואל כו'. בענין נצח והוד דע כי הנה ז"א ונוקבי' בראשונה היו אחור באחור ונמצא כי אחור הנצח של ז"א היה דבוק באחורי ההוד של נוקביה וההוד דז"א היה דבוק בנצח דנוקביה ונמצא כי כאשר פגם סמאל ונחש בכף ירך יעקב הימנית שהיא הנצח בהאבקו עמו הגיע הפגם ההוא גם בהוד דנוקביה. וזהו סוד נתנני שוממה כל היום דוה כי ההוד שלה נהפך והיתה דוה וזה הטעם שאז"ל כי איסור גיד הנשה נוהג בימין ובשמאל לפי כי הוא נצח ימין דז"א והוד השמאלי דנוקבי' ושניהן נפגמו. אמנם עיקר הפגם הי' בנצח דז"א וממנו נמשך אל הוד דנוקביה וכאשר בא שמואל הנביא ע"ה תיקן את נצח דז"א ולכן נתנבא שמואל משם כמש"ה וגם נצח ישראל לא ישקר כו' וההוד של הנקבה נשאר עדין פגום עד שנחרב בית המקדש וזמש"ה כל היום דוה בקמץ תחת הוא"ו שהוא לשון נקבה ולא בסגול שהוא לשון זכר וכאשר בא יהושע בן נון נתנבא מהוד דז"א. וזמ"ש יהושע אתנבי מהודו של משה כי משה הוא בדכורא אבל ההוד של הנקבה היה פגום כנז'. אמנם כאשר משך שמואל למלך את שאול ואת דוד אז נתעלית הנקבה הנקראת מלכות כי משם נמשכת מלכות המלכים ואז נתקן גם ההוד של הנקבה ונמצאו נצח דז"א והוד דנוקביה שניהם נתקנים וז"ש ותו קב"ה כליל ליה בהוד שהוא בחי' הוד הנקבה הכלולה ודבוקה בנצח הזכר כנז' ובענין ד' בתים דתפילין של ראש נתבאר היטב מאמר הזה שהוא קשה ההבנה.

אמנם הלשון כאן מאד קשה וצ"ע.

⁸⁵⁸ ז"ל בשלימות: אתפשט דכורא בדעת ואתמליין אכסדרין ואדרין מרישא דגולגלתא שרי ואתפשט בכל גופא מחדוי ודרועוי ובכלא מאחורוי אתדבק ניצוצא דבוצינא דקרדינותא ולהטא ואפיק גלגלתא חדא סתימא מכל סטרוי ונהירו (ס"א ונחיתו) דתרי מוחי גליפן בה ואתדבקת בסטרוי דדכורא בגין כך אתקרי יונתי תמתי (שיר ה) אל תקרי תמתי אלא תאומתי ודאי תרגום: הזכר נתפשט בדעת, ונתמלאו אכסדראות וחדרים, מתחיל מתחילת הגולגולת ומתפשט בכל הגוף בחזה שלו ובזרועותיו ובכולו. מאחוריו נדבק ניצוץ מהנר הקשה ולוהט, והוציא ראש אחד שתום מכל צדדיו, והארת (וירידת) ב' מוחין חקוקים בו, ונדבק בצד הזכר. משום זה נקראת "יונתי תמתי". אל תקרי "תמתי" אלא "תאומתי" ודאי.

⁸⁵⁹ עי' לעיל הערה 825.

⁸⁶⁰ היינו לבושיין דנו"ה דאימא.

⁸⁶¹ עי' שער כא פרק א': בחי' הכלים של נה"י דאמא בלבד הם אשר נתלבשו בהם בתוכם רוחניות ונשמת המוחין דז"א, ואח"כ נתפשטו הכל ביחד תוך ז"א כנ"ל (שער המוחין יב). ועי' שער כג פרק א': לפי שכבר נסתלקו אורות שלהם ונכנסו אורות הז"א במקומם, לכן אלו הנה"י [הכלים דנה"י] –

שעה"כ

ובהתלבשם בתוכו, נשארים נחלקים בחללי נגלתא דז"א, ואינן צריכין להתחבר. ולכן שם הם נקראים בשם ב' בתים נפרדים זה מזה.

ולמעם זה ג"כ נתבאר למה אינם נקראים הבתים דתפילין של ראש בשם הויה כדרך שנקרא בית תפילין של יד אדני ע"ש הנקבה, אבל הטעם הוא כי שם מתהפכין ונעשים ראש שלה ממש, ולכן נקרא על שמה, אבל כאן שאינם נעשים בז"א בחי' ראש, אלא שמתלבשים בתוכו ולכן נק' הבתים ע"ש הבינה עצמה בשם אהיה⁸⁶².

דרושי תפילין דרוש ד

בענין השינוי שבתפילין של ראש, שין דתלת רישין ושיין דארבע רישין⁸⁶³, והם שבעה רישין⁸⁶⁴. והענין הוא במה שביארנו כי המוחין הם ד'⁸⁶⁵, ומתלבשים בנה"י דאימא שהם שלשה אחרים, והרי הם שתי בחי'. וכנגדם הם שין של ארבע רישין מצד א' ושיין דתלת רישין מצד אחר.

גם יש סיבה אחרת, והוא שהמוחין הם ארבע ובהתלבשם תוך נה"י דאימא⁸⁶⁶ נעשים תלת מוחין לבד כנודע, וכנגד שתי בחי' אלו במוחין עצמן היו שני שינוין, א' דתלת רישין ואחד דארבע רישין⁸⁶⁷.

עוד יש ענין גדול, והוא כי הנה השינוין והבתים הם בחי' עור בלבד ואינן בחי' כתיבה ממש, וגם הם שחורים כנודע⁸⁶⁸. והטעם הוא, כי אלו הם סוד המוחין דקטנות אשר נעשים אח"כ בחי' בתים ולבושים אל המוחין דגדלות, שהם הארבע פרשיות דתפילין

- מאיר הכוונה -

אוצ"ח⁸⁶¹] דאמא מתחלפין מטבעם הראשון ונהפכים להיות עצם מעצמו ובשר מבשרו של הז"א עצמו⁸⁶¹, וכגוף עצמו דמיין ממש, ואינן נקראין אלא בשם גופא דז"א ממש. עי' בהגר"א בסד"צ ט"ו ע"ב וז"ל, וזה יקרא בשם יעקב בינה, דהיא נחתא רביעא על בנין ונכנסת בראשו של ז"א, ונעשית עצם מעצמו, כידוע שנה"י דילה נעשין גופא דילה, כמ"ש בא"ז (דף רפ"ט ע"ב) ואפיק חד נהרא דנגיד ונפיק לאשקאה גנתא, ועייל ברישא דז"א ואתעביד חד מוחא ומתמן אתמשיך ונגיד בכל גופ' ואשקי כל אינון נטיעאן, עכ"ל.

[צ"ע שהרי מש"כ נחתא לרבעא על בנין משמע מזהר תרומה קכז ע"א, וכן מאד"ז רצ ע"ב שזה בדווקא בשעת היניקה, וצ"ע*## ויתכן שאפילו ביניקה זה כך

⁸⁶² לא בגלל שכל בית קיבול היא נוק', ולכן צריכים לקרא את הכלי על שם הנוק'?

⁸⁶³ עי' תוס' מנחות לה ע"א ד"ה ש"ין של תפילין הלכה למשה מסיני - כתב בשימושא רבה דתפילין צורה דש"ין דימינא ג' רישי ודשמאלא ד' רישי ואי אפיק לית לן בה.

⁸⁶⁴ עי' תיקו"ז (י ע"ב): שין של תפילין הלכה למשה מסיני ש' דתלת ראשין **ז** דארבע ראשין לקבל שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך (אסתר ב ט) ואינון בשחר שתים לפניו ואחת לאחריה ובערב שתים לפניו ושתים לאחריה ולקבל אליון שבעה אית שבעה רואי פני המלך היושבים ראשונה במלכות (אסתר א יד).

תרגום: שין של תפילין הלכה למשה מסיני (שבת כח ע"ב), ש של שלש ראשים, **ז** של ארבע ראשים, כנגד "שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך". והם בשחר שתים לפניו ואחת לאחריה, ובערב שתים לפניו ושתים לאחריה (ברכות יא ע"ב). וכנגד השבע האלה, יש שבע "רואי פני המלך היושבים ראשונה במלכות".

⁸⁶⁵ חו"ב חו"ג. עי' לעיל דרוש ב' והערה 827.

⁸⁶⁶ כה"י לאימא נמחק צפע"ח (יח ע"ג) וזמקומו איתא ז"א.

⁸⁶⁷ עי' ע"ח שער כו פרק ב: ענין המוחין דז"א איך נכנסו בנה"י דאמא הוא כך, כי יסוד אבא נכנס בנצח דאמא, ויסוד דאמא נכנס בהוד שלה עצמה. וב' המלכיות שהם מלכות דאבא ומלכות דאמא, שניהן נכנסו במלכות דאמא (נ"א ומלכות דאבא נכנס במלכות דאמא), ואז נצח דאמא נעשה חכמה דז"א, והוד אמא בינה דז"א, ומלכות דאמא דעת דז"א, וז"ס ש' של תפילין דג' רישין נגד נה"י דאמא, ושל ד' רישין כזה **ז** נגד ד' מוחין, שהם יסוד ומלכות דאבא ויסוד ומלכות דאמא.

ועי' שער הכללים פרק ה: החו"ג תחילה הם נפרדין ונחלקין לב'⁸⁶⁷ מוחין בסוד מ' דצלם⁸⁶⁷, ואחר שיתלבשו תוך נה"י של אמא, אז נכללין החו"ג תוך יסוד אמא ונעשים חד מוחא סוד ל' דצלם, ואז נקרא חד עטרה, וזהו בעטרה שעטרה לו אמו לשון יחיד. וזה סוד ש' של תפילין, של ד' ראשין ושל ג' ראשין, שמתחלה היו ד' מוחין, ואח"כ נעשו ג' מוחין לבד.

⁸⁶⁸ עי' פע"ח: כי הקטנות הם לינין.

שעה"כ

כנודע. ולכן אינן רק בחי' עור בלבד, כי הם בתים ולבושים אליהם. וגם לזה הם שחורים להורות אל היותם דינין תקיפין.

והיותם שתי שינין, אחד דתלת רישין ואחד דארבע רישין, הם ע"ד הנ"ל, כי בתחילה הם ארבע מוחין דקטנות, ואח"כ נעשים שלש לבד, והרי הם שבעה. גם הם ארבע מוחין דקטנות ושלש נה"י דאימא לבושים אליהם, הרי ג' וארבע, שהם ז' רישין. ובוזה תבין טעם היותה בבחי' שינין, והוא כי שין גימ' אלהים דיודין העולה ש', והוא בגימ' מצפ"ן שהוא תמורת שם הוי"ה בא"ת ב"ש, כנודע שהם בחי' המוחין דגדלות שהם היות. וזה מה שאמר הכתוב (&) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, וא"ר אליעזר הגדול אלו הן תפילין של ראש (&). והענין הוא כי ר"ת "שם יהוה נקרא" הוא אותיות שין. והענין הוא, כי להיותם בחי' מוחין דקטנות שהם שמות אלהים, לכך ויראו ממך, כי היראה היא משם אלהים. והנה שין בגי' ש"ם, ואם נמנה ז' רישין שבשתי השינין שהם בחי' ארבע מוחין ותלת נה"י דאימא כנו', יהיו בגי' שס"ה עם הכולל, ואלו הם עצמן שס"ה מנים שהיו בקטורת הסמים, כי מאלו המוחין דקטנות שה"ם אלהים נמשכין י"א סמני הקטורת, שהם רוחניות הקלי' כמבואר אצלנו (ג ע"א)⁸⁶⁹. ולכך כל בחי' הקלי' הם מצד אלהים, אלא שהקלי' עצמן נקרא אלהים אחרים.

גם טעם אחר אל היותם שבעה ראשין, הוא לפי שהארת המוחין דגדלות הם ארבע ותלת, כנודע הם שבעה (ט ע"ב) הארות. ואם תחברם עם שם אלהים דמוחין דקטנות העולה בגימ' ש', יהיה הכל שס"ה מנים שבקטורת. ולכך שס"ה מנים הם העיקרים כנגד שס"ה ימות השנה שהם המוחין עצמן דקטנות שהם ש"ן העולה ש"ם, ועם ד' מוחין דגדלות הרי שס"ד, ועם הכולל הרי שס"ה מנים. אבל ג' מנים היתרים שבקטורת הם כנגד נה"י דאימא⁸⁷⁰.

ענין הרצועות כבר נודע שצריך שיעבדם לשם קדושת תפילין (&), וטוב שתעבד שתי עורות, א' לתפילין של ראש, דהיינו לרצועות, ואחד לרצועות תפילין של יד. וכשתשים העור תוך הסיד והמים, אם העור הוא לצורך רצועות הראש, יכוין שהוא לשל ראש, ויכוין לשם ההויה. ואם הוא לצורך רצועות של יד, יכוין שהוא לשל יד, ויכוין לשם אדני. גם צריך שישחירם פנים ואחור⁸⁷¹ שחורות כעורב, גם טוב לכוין ברצועות כי רצועה בגימ' שע"א, והם ב"פ א"ל במילואם העולים ש"ע והכולל הרי שע"א, וה"ם ש"ע נהורין הנודעים⁸⁷².

שער הכוונות דרושי תפילין דרוש ה

נבאר בו טעם למה אנו מניחים התפילין ביום ולא בלילה, וג"כ למה תפלה של יד קודמת לשל ראש, כי לכאורה היה נראה לשום תחילה של ראש הקודמין לבא מוחין דז"א קודם ביאת מוחין בנוקבא. ואגב יובן למה נקשרת בשמאל, וגם למה אנו מניחין אותם קודם התפילה, והרי בחי' התפילין הם הארת המוחין אחר שנכנסו בפנים ויצאו לחוץ בסוד אור מקיף⁸⁷³, וכיון שהמוחין הפנימיים אינם נכנסים לגמרי עד זמן העמידה של חיי

- מאיר הכוונה -

⁸⁶⁹ ועי' שער השבירה פרק ב: והנה נתבאר מה שנפל מאו"א גם בחי' היותן נחלקים לד' פרצופים כנ"ל, וגם נתבאר סדר יציאת ז' מלכים. ונמצא כי ירדו ז' המלכים שהם זעיר ונוקבא, ועוד ד' אחוריים דאו"א עלאין וישסו"ת, סך הכל הם י"א בחי' שירדו, ומהם נתברר ומהסיגים שלהם נעשה קליפות, והם י"א סמני הקטורת שהם י"א אורות שנשארו מאלו ה"א בחי' כנ"ל שירדו, ולא יכלו אורות אלו להתברר ונשארו נתונים תוך הקליפות כמבואר אצלנו בסוד פטום הקטורת (שעה"כ תפילת השחר פרק ג').

⁸⁷⁰ והם הנקריים ביוה"כ - וכן הוא בהגהות רש"ו.

⁸⁷¹ ?

⁸⁷² עי' לעיל הערות 199, 205.

⁸⁷³ ספר עולת תמיד - שער התפילין - אז ע"י ההוא קולא דשערי יולאים התפלין כמו שנבאר ב"ה.

שעה"כ

ברכות, א"ב איך ולמה קודמין התפילין לתפילה. וגם מהו הטעם של חכמים הראשונים שהיו מניחים התפילין בראשם כל היום, כי הרי מאחר שכניסת המוחין אינם אלא ג"פ ביום בג' זמני התפילות כגודע, א"ב בשאר היום שאין מוחין מהיכן יש תפילין. וענין זה ית' בע"ה בסדר שכיבת הלילה, וע"ש גם בפרשת ויחי בשער המצות (&) במצות אבילות נת' טעם פטור הקמן והאבל מן התפילין ופטור יום השבת, ומצאת שם כי תדרשנו וע"ש.
74 ולבאר זה צריך שנבאר ענין א' בתפילות, כי הנה נתבאר אצלנו כי בכל תפילה ותפילה נכנסים המוחין, ואחר התפילה חוזרים ומסתלקים. וראוי שתדע כי הענין

- מאיר הכוונה -

אי אפשר שיאלו אורות המקיפים במלח דז"א או לנוקבא שהם בחי' התפילין רק אחר שכבר נכנסו המוחין פנימים ברישא דז"א ואז מכה ההוא קולי דשערי זהם וזולתים במלח ונעשה תפילין בראש וכן עד ז' בתפילין ש"י (פע"ח).

874 עי' פע"ח שער התפילה פרק ז: ענין כללות כורך התפילה בכללותיה מה עניינה דע כי אין לך דבר שאין מבחי' אותן המלכים הז' שמתו בארץ אדום וכל העולמות כולם הם מבחי' אלו המלכים והנה אם אלו המלכים לא היו מתים ומתצטלין ונעשין קליפות מהם היו הם עצמם מצוררים ומתוקנים ולא היו כריכין להתצרר לשום תיקון כלל אמנם כיון שמתו ונתצטלו ונעשה מהם בחי' הקליפות וע"כ צריך שיתקנו ויתצברו ויטרפו ויתלבנו כל הקדושה אשר זהם וישארו הסיגים למטה שהם הקליפות וכשיושלם הציור והצירוף הזה לגמרי ולא ישאר שום ניצוץ קדושה למטה וכל הניצוץ של הקדושה יעלו אז ישארו הסיגים לצדם למטה בלתי חיות כלל ואז יתקיים הפסוק בלע המות לנכח וזה יהיה אחר ביאת המשיח ב"ב

והנה אי אפשר שיתצברו הניצוץ מאלהן אם לא ע"י מי שיצברו אותם והוא כי על ידי התפילה והמלות כולם של בני אדם התחתונים נעשה הציור הזה וע"י סיוע הי"ם עליונות לאילנות [בספר הגלגולים פרק א' וב' מצואר שהוא בחי' השכינה ע"ש (לש"ן)] כי הנה התחתונים כריכין לסיוע עליון להספיק דברים אלו שיעשו על ידם וגם העליונים כריכין למעשה התחתונים וכמ"ש חנו עוז לאלהים והענין הוא כמ"ש לעיל כי אין דבר בעולם שלא נעשו מאלו המלכים ויש בהם ציור האריך אל ד' עולמות אבי"ע הם בעצמם ויש בהם ציור לכוך נשמות התחתונים כי מה שנסאר אחר הציור האריך לעולמות הנ"ל משם יסודם של הנשמות ומלבד זה אפילו כל ענייני העולם הזה השפל הצמחים וב"ח וכל הנצראים כולם הם מצירור אותן המלכים אחר ציור הנשמות כנזכר וכל זה (ז' ע"ד) נעשה ע"י תפלות ומלות התחתונים בעוה"ז וזהו צבח סיוע העליונים כנ"ל

והענין כי ע"י מלות של אדם בעולם הזה ובפרט מן תפלות התחתונים בעוה"ז שהם עיקר וקורא לכל זה ואין דבר גדול יותר לענין זה כמו התפלות וע"כ קראו רז"ל אל התפלות דברים העומדים ברומו של עולם וע"י התפלות גורם אדם זיווג עליון ואז מתצברים המלכים הנ"ל ועולין למעלה בצחינת מ"נ ושם הם מתוקנים ומתצברים לגמרי כנזכר אצלנו בדרוש תיקון המלכים ובדרוש מ"נ וע"ש גם יתבאר ענין זה בדרוש השבת ובספר טעמי המלות פרשת בהר

והנה קודם שחטא אדם הראשון היו כל העולמות העליונים למעלה במקומן כמו שהיו בעת האילום ובריאה ראשונה ואחר שחטא אדם הראשון ירדו כל העולמות ממקומם וענין הירידה הזאת תכליתה היא כדי לצרר ציור המלכים הנ"ל שהם למטה ואין ענין זה נעשה רק בימי החול כי אז הותרו כל המלאכות והוכר הציור והתיקון בכל ענינים ובכל מיני מלאכות ואז יורדין כל העולמות העליונים כדי לצרר ולתקן ציוריים הנ"ל והם מתלבשים במדרגות התחתונים אשר למטה מהם וזה הטעם שירדה ז"ן לאילנות ומתלבשות למטה בשפת ימי המעשה ימי החול כדי לצרר ציוריים הנ"ל על ידי זיווגם שהם מזדווגים שם בהיותם למטה במקומן והנה אין כח בזה רק בז"א בלבד לפי שהוא הזכר ויש בו כח לצרור הציור הנ"ל ע"י זיווגם ולכן הם ו' ימי החול בלבד כי הו"ק דז"א מתלבשים בהם והם המצריים בלבד אמנם ציום השבת שהוא נגד המלכות והיא נקבה ואין בה כח לצרר ואדרבה ע"י מה שנתקן בימי השבוע היא עולה ציום השבת שהוא יום שלה ומתחברת עם

שעה"כ

אינו כפשוטו, לומר שהמוחין עצמן שבאים הם הם מסתלקים והם הם שחוזרים ובאים בכל תפילה, לכן דע לך שאין כן הדבר. אבל הענין הוא, כי בכל תפילה ותפילה באים מוחין חדשים גמורים לגמרי, בעבור כי אין לך כל תפילה ותפילה שלא יתחדש למעלה אור שפע חדש לא ראי זה כראי זה כלל⁸⁷⁵. ונמצא כי בכל יום ויום ובכל תפילה ותפילה באים מוחין אחרים חדשים לגמרי כמבואר לקמן בע"ה ע"ש. וכפי זה צריך שנודיע ונבאר מה שביארנו בסוד שכיבת הלילה, כי אחר התפילה חוזרים להסתלק המוחין, א"כ להיכן הם מסתלקין ומה נעשה מהם.

אבל סוד הענין הוא כי אחר התפילה חוזרים להסתלק המוחין ההם ויוצאין מן רישא דז"א ועולים ועומדין על ראשו דז"א בבחי' אור מקיף על ראשו. אמנם כבר הודעתיד כי כל דבר קדושה ורוחניות אע"פ שמסתלק, עכ"ז נשאר שם לעולם בחי' רשימו⁸⁷⁶ זעיר⁸⁷⁷

- מאיר הכוונה -

ז"א ואז כל העולמות ההם עולין למעלה במקומן כמו שהיו בתחלת האילנות ואז לא יש צירור כלל ועיקר כנ"ל כי לסבת זה הם עולין למקומן ואז מוליחים נשמות חדשות ציוס השבת כלל העולה כי כל ימי החול העולמות כולם הם למטה ממדרגתן והיה זה כדי לצרר צירור המלכים בסוד מ"ן ומה שאנו עושין בתפילתינו צימי החול כנ"ל הוא צ' הכנות א' הוא לתקן תחלה את ז"א במקומן למטה כי בתחלה שלל בשעת התפלה היו חסרים כי ז"א לא היה לו רק ו"ק והמלכות נקודה אחת ואח"כ ע"י תפילתינו נתקנו שניהם צפ"פ גמור כל אחד מהם כלול מ"ס שלמות וכל זה בהיותן עדיין אחור צלחור ואח"כ ההכנה הצ' היא להחזירם פצ"פ ואז ע"י צ' תיקונים אלו הם מזדווגים זה בזה ומצרכים צירור המלכים ומעלין אותן בסוד מ"ן כנ"ל ואחר התפלה חוזרין ומתמעטין כצראשונה וזה עושין תמיד בכל תפלה ותפלה של ימי החול כמו שכתבתי בע"ה כל דבר ודבר במקומו

וגם כל זה התיקון אינו רק בהיותם למטה במקומן האמיתי שהיו בשעת הצריחה שצבראו ובמקומו נבאר בע"ה ענין ירידה אחרת שיש להם יותר מזו והוא אחר התפילה שחוזרין ומתמעטין התפלה צ' ירידה אחרת יותר תחתונה והיא שלל בשעת התיקון וצלילה כמ"ס כל הענין במקומו בע"ה אמנם ציוס השבת תיקף צלילה בתחלתה נעשין מאליהם צ' התיקונים שאנו עושין בתפלת החול וחוזרין פצ"פ במקומם למטה ואחר כך ע"י תפילתינו ציוס השבת אז חוזרין מעלה אחר מעלה עד מקומם שהיו בשעת האילנות ועומדים שם פצ"פ ואז כל בחי' זיווגם שם למעלה הוא לצרר נשמות חדשות לא מצירור המלכים

⁸⁷⁵ ע"י שער הפונה קדים קד ע"ב שה"ה בכל מצוה ומצוה בכל יום ויום. וע"י ספר הכללים ח"א קו ע"ד: והנה אותו הצלם הנה הוא מהנצוצין דש"כ ופ"ר ורפ"ח המתבררים בכל יום, ונמשך בירורם ע"י ה"ב צרופי הו"ה השולטים בכל יום, ו"ב צרופי פנים בה"ב שעות דהיום, ו"ב צרופי אחר בה"ב שעות דהלילה, ומתחלק ומתגלה כל א' לתת"ר"ף צרופים, שהם תת"ר"ף רגעי השעה. וכן גם כל אותן הצרופי הו"ה, הנה הם בכל יום ויום בגילוי מיוחד, שאינו דומה אור הצרופים דיום אחד לחבירו, ע' פרדס שער פרטי השמות (פרק ב), ובהגר"א בליקוטים סוף ספר יצירה (דף כ"ג ע"ד מדפוס ווארשא תרמ"ד), ע"ש ותמצא כ"ז. והנה מזה הוא שינוי ההנהגה והמאורעות שבכל יום, והוא לפי חלוקי איכות הניצוצין המתבררים בכל יום שמשונים בכל יום מזולתו כמ"ש בפע"ח שער התפילה (פרק ז) וכן בשעה"כ (נט סע"א), ונעשה בירורם בכח אור הצרופים דהשם הו"ה ב"ה המתחדשים ג"כ ומתגלים ומתחלפים בכל יום כנז'. ומאותן הניצוצין המתבררים ומתחדשים בכל יום ע"י ה"ב צרופי הו"ה ב"ה המתחדשים ג"כ בכל יום, הנה מחדש הקב"ה בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית (ברכת ק"ש). ע"י לקמן דרושי סדר שבת הקדמה. וע"י פע"ח שער התפילה פרק ז הובא בנספח לדף נט ע"א.

⁸⁷⁶ ע"י ב"ע בשם האר"י שזה בחי' המלכות וצ"ע מקורו.

ספר עץ חיים - שער כג פרק ה מ"ק

ואין כן במלכות שהמלכות שבכולם אחר הקטרוג ירדו בין מלכות ז"א ובין מלכות נוקבא בין מלכות דא"א בין מלכות דא"א כולם ירדו ממש למטה אלא שמאירים אליה ממקומם ולא נשאר למעלה רק רשימו לבד א"כ היה אפשר לומר ח"ו דהשתא לא נשארו רק הט' בכל בחי' ותו לא שהיה העשירית ירדה ונפלה לכן אמר י' ולא ט'. ואמר י' ולא י"א כי אין זה רק הרשימו לבד כדי כשתעלה תדבק בשרשה למעלה דהיינו הרשימו וז"ס לעולם ה' דברך נצב בשמים שהמל' דז"א אף

שעה"כ

תמיד ואינו מסתלק משם⁸⁷⁸. ונמצא כי אע"פ שאלו המוחין נסתלקו למעלה בסוד מקיפין כנז', עכ"ז נשאר⁸⁷⁹ רשימו דילהון גז"א כל היום כולו⁸⁸⁰, ועי"ז אין זו"ן מתמעטין אלא נשארים כל היום כולו במדת גדולתם שהיו בעת תפילת שחרית, בכח אותו הרשימו הקטן הנשאר בהם, אעפ"י שאינן מוחין גמורים. וכמו שיוצאים מרישא דז"א כך יוצאין אחר התפילה מרישא דנוק', ועומדין לה בסוד מקיפין ג"כ, ואין נשאר בתוכה רק רשימו זעיר כל היום כנז', והוא מעמיד אותם בשיעור קומת גדלותם כל היום כלו.

ובאשר הוא לילה⁸⁸², תיכף מסתלק מהם אף אותו הרשימו הנז', והרשימו דז"א יוצא אז תיכף בתחילת הלילה, ונעשה אז אור מקיף על ראשו, והמוחין הפנימיים שבו שהיו בסוד מקיפין על ראשו כל היום כנז', הם עולים עתה למעלה יותר מן המקום ההוא. וכמו שביום בצאת המוחין הפנימיים ממנו אחר התפילה ועולים להיות בסוד מקיפין, ואז המקיפין הראשונים העיקריים כנודע, הנה הם עתה עולין ממקומם לתת להם מקום, כן עתה בתחילת הלילה נתעלו כולם מדרגה אחר מדרגה, והמקיפין הראשונים העיקריים עלו למעלה מאד, והמוחין הפנימיים עלו וישבו תחתיהן, והרשימו הזה שיצא בתחילת הלילה עלה וישב תחתיהן של המוחין הפנימיים, והיה שם בסוד אור מקיף כנז'. (ט ע"ג) וכדי שלא נאריך לא נוכל לבאר עתה מקומם ומדרגתם, איך הם עולים כל אחד ואחד בפרטות.

סוף דבר כי הרשימו דז"א עולה בתחילה⁸⁸³ הלילה ונעשה בחי' אור מקיף על ראשו, אבל הרשימו דמוחין דנוק' הנקרא רחל עקרת הבית, הוא מסתלק בלילה ממנה ונכנס תוך גופא דז"א ממקום מוצאו שיצא בתחילה⁸⁸⁴, שהוא בחזה דז"א, ושם עומד בתוך ז"א, ומשם הוא מאיר אליה למטה, ושם הוא עומד בבחי' מקיפים אל רחל נוק' דז"א.⁸⁸⁵ והרי ביארנו השינוי שיש בין היום ובין הלילה.

ובזה נבא אל הביאור הנ"ל. כי הנה בכל היום אשר נשאר עדיין רשימו של המוחין תוך זו"ן, הוא זמן תפילין דרישא ודרועא, כי מכח אותו הרשימות יוצאים ג"כ בחי' תפילין⁸⁸⁶. אבל בלילה שאין שם רשימו לא בז"א ולא בנוק' כלל, אז אין זמן תפילין לא דרישא ולא דדרועא. גם בזה תבין ענין התפילין מה עניינם, כי דע לך שאין נעשין התפילין⁸⁸⁷ אלא מאותו הרשימו הנשאר מן המוחין הראשונים שנסלקו אחר תפלה שקדמה. וכאשר אנו חוזרים ומתפללים תפלה אחרת בשחרית, חוזרין ובאין מוחין אחרים

- מאיר הכוונה -

שנפלה למטה לעולם הרשימו שלה למעלה וזה דברך שהוא מל' נוקבא דז"א הוא נאמר על הרשימו ואמר שלעולם היא שם בשמים למעלה בז"א שהוא שמים וכן בכל בחי' ובחי':

⁸⁷⁷ נמחק בעול"ת.

⁸⁷⁸ עי' לקמן הערה 890.

⁸⁷⁹ חד (נוסף צעולת תמיד)

⁸⁸⁰ בסוד לעולם ה' דברך נכז בשמים (פע"ח).

⁸⁸¹ עי' ע"ח (שער כג פרק ה): וז"ס לעולם ה' דברך נצב בשמים שהמל' דז"א אף שנפלה למטה לעולם הרשימו שלה למעלה וזה דברך שהוא מל' נוקבא דז"א הוא נאמר על הרשימו ואמר שלעולם היא שם בשמים למעלה בז"א שהוא שמים וכן בכל בחי' ובחי'. @לבדוק עוד פעם@
⁸⁸² אחר תפלת ערבית כמ"ס במקומו (פע"ח).

⁸⁸³ בתחילת?לבדוק הנוסח.

⁸⁸⁴ מובן הוא שהרי היא חזרה להיות נקודה ואין מקום למקיף אז.

⁸⁸⁵ ועד"ז עולין היצירה עצמה אז יכולין לעלות ג"כ ליצירה בג"ת דבריאה ממש וכן ציונר אור שאז הוא תיקון דבריאה אז יעלו ג"כ דבריאה בג"ת דאילנות (פע"ח).

⁸⁸⁶ נראה שכוונתו שהרשימו הנשאר בפנים מאיר בחוץ לבחי' תפילין.

כאשר זה הרשימו של המוחין הראשונים הוא חוזר ונכנס תוך ז"א ונוקבא כנ"ל אז חוזר האור שלהם ונעשים בחי' תפילין במלחיהם (פע"ח).

⁸⁸⁷ עי' לעיל הערה 873.

שעה"כ

חדשים, והם בחי' מוחין ממש גו רישא דזו"ן, ואז הרשימו שעבר יוצא ונעשה בחי' התפילין⁸⁸⁹⁸⁸⁸, ולעולם אין התפילין אלא מבחי' הרשימו שהיה מן המוחין של אתמול, ואותם החדשים הבאים עתה בתפלת שחרית הם מוחין פנימיים ממש גו רישא דילהון. ולכן אנו מקדימין להניח תפילין קודם התפלה, כי התפילין הם מן רשימו דאתמול שנעשה בחי' תפילין, ובתפלה באים אח"כ מוחין חדשים פנימיים. גם למעם זה עיקר מצות התפילין הוא בבקר בעת התפילה לפי שאז יש מוחין גמורים, אבל בשאר היום שאינם אלא מכח רשימו בלבד, לכן אינה כ"כ מצוה וחובה כמו בעת התפילה. ועתה צריך שנבאר ענין הרשימו הזה שמסתלק בלילה, ובו נבאר ג"כ פסוק (שיה"ש) פ"ו (ו) שימני כחותם על לבך כו', אשר בספר הזוהר⁸⁹⁰ והתיקונים⁸⁹¹ ביארוהו על תפילין של

- מאיר הכוונה -

⁸⁸⁸ יס הפרק בין שעת התפלה לשאר היום כי בשעת התפלה שאז יש מוחין גמורים ממש כרישא דז"א ולכן עיקר של מצות תפילין הוא אז בשעת התפלה אבל בשאר היום שאין תפילין אלו אלא מכח הרשימו כלכל ולכן אין התפילין אז מצוה וחובה כמו בשעת התפלה (פע"ח).⁸⁸⁹ עי' לעיל הערה 886, וכאן בחי' יותר עליונה והיא שהתפילין והמקיפים הם בחי' הרשימו עצמם ואל הארתם.

⁸⁹⁰ עי' ח"א רמד ע"ב: תא חזי בתר דאתדבקו דא בדא והיא קבילת רעותא היא אמרת שימני כחותם על לבך אמאי כחותם אלא ארחיה דחותם כיון דאתדבק באתר חד אף על גב דאתעדי מיניה הא אשתאר רשימו בהוא אתר ולא אעדי מניה דכל רשימו וכל דיוקנא דיליה ביה אשתאר כך אמרה כנסת ישראל הא אתדבקנא בך אף על גב דאתעדי מינך ואזיל בגלותא שימני כחותם על לבך (שיה"ש ח ו) בגין דישתאר כל דיוקני בך כהאי חותם דישתאר כל דיוקניה בהוא אתר דאתדבק ביה

תרגום: בא וראה, אחר שנדבקו זה בזה והיא קבלה רצון, היא אומרת, "שימני כחותם על לבך". למה "כחותם", אלא דרכו של חותם, כיון שנדבק במקום אחד, אף על גב שעוזב ממנו, הרי נשאר רושם באותו מקום ולא עוזב ממנו, שכל הרושם וכל הדמות שלו נשאר בו. כך אמרה כנסת ישראל, הרי נדבקתי בך, אף על גב שעזבתי ממך והלכתי לגלות, "שימני כחותם על לבך", כדי שישאר כל דמותי בך, כחותם הזה שישאר כל דמותו באותו מקום שנדבק בו. אמנם שם מדובר על ענין הרשימו, וצ"ע אם לשימו למעלה.

ועי' לענין תפילין, זהר ח"ג נד ע"ב: תו פתח ואמר (שיר ח ו) שימני כחותם על לבך וגו' שימני כחותם כנסת ישראל אמרה דא לקודשא בריך הוא שימני כחותם מאן הוא חותם דא חותם דגושפיקא דקשוט כחותם על לבך דא חותם של תפילין דאנח בר נש על לביה כחותם על זרועך דא יד כהה דמנח בהוא זרוע ומנו יצחק וכנסת ישראל קאמר שימני כחותם חותם מבעי ליה מאי כחותם כאינון תפילין דרישא דאתי שבחא לכל גופא ועל דא תפילין בזרוע על הלב ובדא אשתכח בר נש שלים כגוונא דלעילא.

תרגום: עוד פתח ואמר שימני כחותם על לבך וגו', שימני כחותם, כנסת ישראל אמרה את זה לקדוש ברוך הוא, שימני כחותם, מי הוא החותם, זהו חותם הטבעת של האמת. כחותם על לבך, זהו חותם של תפילין, שמניח אדם על לבו, כחותם על זרועך, זו יד כהה, שמניח באותה זרוע, ומיהו יצחק. וכנסת ישראל אומרת, שימני כחותם, היה צריך להיות חותם, מה זה כחותם, כאותן תפילין של ראש שמביא שבח לכל הגוף, ועל כך תפילין בזרוע על הלב, ובזה נמצא אדם שלם כדוגמא שלמעלה.

⁸⁹¹ ז"ל (יט ע"ב): איהי חותם דיליה (דמות דיליה) ועלה אתמר שימני כחותם על לבך דהכי (נ"א אמרת שכינתא) אמרין ישראל בגלותא אף על גב דאנת תסתלק לעילא דיוקנך לא אתעדי מנאי לעלם כהוא חותם דבהוא אתר דאתדבק ביה רשימו דמארי חותמא לא אתעדי מניה דיוקנא דחותמא לאשתמודעא ביה ובגין כך אמרה כנסת ישראל (נ"א אמרי ישראל בגלותא) שימני כחותם על לבך כרשימו דתפילין דיד דאינון לקבל לבא כחותם על זרועך כתפילין דרישא דאינון תליין רצועין לכל סטריין על לבא ודרועא ובהון אינון רשימין דאינון עמיה דקודשא בריך הוא ועוד שימני כחותם דא חותם דאות ברית קדש והוא אות ברית שבת קדש וימים טובים

תרגום: היא חותם שלו (דמות שלו) ועליה נאמר "שימני כחותם על לבך" (שיה"ש ח ו), שכך (אמרה השכינה) אומרים ישראל בגלות, שאף על גב שאתה תסתלק למעלה מהעולם, דמותך לא תזוז ממני לעולם, כמו אותו חותם שבאותו מקום שנדבק, בו רשום של בעל החותם, לא זזה ממנו הדמות של החותם, להיות ניכר. ולכן אמרה כנסת ישראל (אמרו ישראל בגלות) "שימני כחותם על לבך" (שיה"ש ח ו), כרושם התפילין של יד שהן כנגד הלב, כחותם על זרועך, כמו תפילין של ראש שתלויות רצועות לכל הצדדים על הלב והזרוע ובהן רשומים אלו שהם עמו של הקדוש ברוך הוא. ועוד "שימני כחותם על לבך", זהו חותם של אות ברית קודש, והוא אות ברית שבת קודש וימים טובים.

שעה"כ

יד. והוא דע כי יש חילוק בין ז"א לנוקבא, כי הרשימו דז"א מסתלק ועולה על ראשו, אבל רשימו דמוחין דנוקבא נשאר תוך ז"א ממש, תוך החוזה שלו, אשר שם נתון לב ז"א, ומשם יוצאת הארת אל הנוקבא. וכבר ידעת כי כל הארות שמאיר ז"א אל נוקבא, כולם הם עד"ז. ונמצא כפי זה, כי נוקבא לא הפסידה כמוהו, וזהו ענין הפסוק שימני כחותם כו', והוא לשון שאלת הנקבה אליו, שישמנה כחותם כו', פירוש כי אלו המוחין הנכנסין תוך רישא דז"א הם מוחין עיקריים, לפי שהם בחי' המוחין עצמן הנכנסין בו עם בחי' נה"י דאימא עצמה כנודע. אבל מוחין דרישא דנוקבא, הם נקרא חותם בלבד, כי אינם רק הארת חותם הנחתם בה מן המוחין דרישא דז"א, שהם מוחין עיקריים כנו'.

והנה נודע, כי ביום יש קירוב לז"א עם נוקבא, לפי שיש בהם בחי' מוחין. אבל בלילה שהמוחין מסתלקים לגמרי, שאף הרשימו מסתלק, אז הוא זמן פירוד בין ז"א לנוקביה, לפי שהבחי' שהיתה מקשרת אותם היו המוחין הנמשכין ונתנים ממנו אליה, ועתה בהסתלקותם יש פירוד ביניהם, ואז היא שואלת אליו ואומרת לו, שימני כחותם כו', ופי' אע"פ שעתה הארתך מסתלקת ממני, עשה באופן שאותו החותם שלי שהוא הרשימו של המוחין שלי הנשאר בי ביום, ועתה גם הוא מסתלק, עשה באופן שתשים זה החותם והרשימו שלי על לבך, וישאר שם במקום החוזה כנ"ל, ולא יסתלק לגמרי אל המקום אשר באו משם, כאשר עשו המוחין שלך שנסתלקו לגמרי, אמנם ישארו על לבך כנו'. ופעם הדבר הוא, מפני רוב האהבה שיש לי עמך, וזמ"ש (&) כי עזה כמות אהבה, ואיני יכולה להתפרד ממך לגמרי⁸⁹². ולכן בהשאר אותו הרשימו שלי על לבך, אז תוכל להמשיך לי הארה משם, משא"כ אם נסתלק יותר למעלה.

ונמצא כי כפי זה שבלילה הוא זמן המעטת זון, שמתמעטים מגדלותם, והוא חוזר בסוד ו"ק בלבד, והיא בסוד נקודה בלבד, ולכן התעוררות הדינים הם בלילה. משא"כ ביום, כי אף אחר התפלה שמסתלקים המוחין, ואינו נשאר רק הרשימו בלבד, עכ"ז אינם מתמעטים אבל נשארין בגדולתם ע"י אותו הרשימו.

ומ"ש במקום אחר, כי אחר התפלה הם מתמעטין, אין הכונה לומר מיעוט ממש, אלא כיון שאין נשאר בהם רק הרשימו בלבד, הרי זה נק' מיעוט, אבל נשארים הם בגדלותם כל היום. משא"כ בלילה, ואז בלילה היא אומרת אליו שימני כחותם כו', ואז בלילה נמצאת היא יתירה עליו, לפי שהרשימו של המוחין שלו נסתלקו לגמרי, אך רשימו דמוחין שלה נשאר קיים בחוזה שלו שהוא על לבו ומאיר בה משם.

והנה תיכף בהתחלת הלילה מסתלק הרשימו שלו ושלה כנו', וכבר (ט ע"ד) נתבאר אצלינו בענין שכיבת הלילה, כי זיוג של חצות לילה הוא עם לאה, לא עם רחל הנק' נוק' דז"א האמיתית, ושם ביארנו ענין זה איך הוא. כי הנה רחל נוקבא דז"א יש בה י"ס, והספי' העשירית שבה⁸⁹³ היא שורש עצמות שבה, ואינה יכולה להתערב ולהתחבר

- מאיר הכוונה -

⁸⁹² המשך הזהר ח"ג נד ע"ב: כי עזה כמות אהבה מאי כי עזה כמות אלא לא אשתכח קשיותא בעלמא כמה דפרישו דנפשא מגופא כד בעיין לאתפרשא (ועל דא) כך אהבת כנסת ישראל לקודשא בריך הוא דלא אתפרשן לעלמין ובגין כך תפלה של יד אתקשרא בזרוע לקיימא דכתיב (שם ב ו) שמאלו תחת לראשי

תרגום: כי עזה כמות אהבה, מה זה כי עזה כמות. אלא לא נמצאת קשיות בעולם כמו פרידת הנפש מהגוף כשרוצים להיפרד, (ועל זה) כך אהבת כנסת ישראל לקדוש ברוך הוא, שלא נפרדים לעולמים, ולכן תפלה של יד נקשרת בזרוע, לקיים את הכתוב שמאלו תחת לראשי.
⁸⁹³ עי' לקמן היא כתר.

הוא הנקודה שהיה לה בצאתה בעולם הנקודות והוא הכתר שלה אמנם הוא רק המלכות דהכתר כי ה"ט"ר הם יצאו רק לאחר התיקון. ולכן אמר הספירה העשירית כי היא רק המלכות ור"ל המלכות דהכתר י' כי הג"ר יצא כ"א ב' מלכיות דה' ספירות שבכ"א והיה חסר ה"ט"ר דכל ספירה והז"א יצא בו' מלכיות דהחג"ת נה"י והיה חסר מכל הג"ר ומה"ט"ר דחג"ת נה"י שבו והנוק' היא יצאה רק נקודה אחת שהוא המלוכות (המלכות) דהכתר והיה חסר לה ה"ט' עליונים דהכתר וה"ט' אחרונים הם היו חסרים בה לגמרי וכ"ז הוא בהב"ן הכללי אבל המ"ה הכללי היה חזר (חסר) אז כולם מכל וכל (לש"ו) @.@.

שעה"כ

עם לאה, אמנם הט"ם האחרות הבאים לה ע"י תוספת, אלו הם יכולות להתערב ולהתחבר בפרצוף לאה, ועי"כ נגדלת לאה אחר הצות לילה בכל אורך ז"א כולו, ע"י אלו הט"ם שלוקחת מרחל.

ושם כתבנו כי היה ספק אצל⁸⁹⁴ אם שמעתי ממורי ז"ל שהט"ם דרחל הם יורדין בלילה בעולם הבריאה, או אם שמעתי שהספירה העשירית היא היורדת⁸⁹⁵. ועתה אבאר לך אמיתות הדבר בלתי ספק. ודע כי שני סברות אלו שמעתי ממורי ז"ל, ושניהם הם אמיתיות. והענין הוא באופן זה, כי בחצי הלילה יורדת הספי' העשירית דרחל בעולם הבריאה בהיכל הז' העליון הנקרא היכל ק"ק דבריאה כנודע (&), ועומדת שם עד אור הבקר. וכל אותה הצות לילה⁸⁹⁷⁸⁹⁶ יושבת ומזמרת וקוראה אל ז"א, וז"ס (&) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל, כנז' בפרשת לך לך (דף פו ע"א)⁸⁹⁸. וט"ם האחרות הם

- מאיר הכוונה -

⁸⁹⁴ עי' לקמן נד ע"ב ובספר עולת תמיד ד ע"א (לש"ו).
⁸⁹⁵ בשער המלכים (פרק ו) שהט' אחרונים עולים ומסתלקים בעת הפגם, ובשער מיעוט הירח (פרק ב) אמר כי הט' עליונים מסתלקים ויורדים בעת הפגם.
עי' דע"ה ח"ב קטו ע"ב: מה שאמר בשער הכוונות (כח ע"ד דרוש ב) כי הכתר נשאר לעולם באצילות, הכוונה הוא על הכתר דכתר הנז', שהוא אינו יורד לעולם, וכן הט' אחרונים הפרטיים דהמלכות אשר מתחת כל הכתר הנז', והם באו ג"כ רק בעת התיקון וכו"ל סי' ג', הנה הם אינם יורדים ג"כ לעולם בב"ע, וכמ"ש בשער המלכים (פרק ו) שהם מסתלקים ועולים בעת הפגם בעת המיעוט נסתלקו הט' עליונים הכלליים והט' אחרונים הפרטיים מהמלכות שלה. אמנם בעת הפגם יורדים עמה ט' העליונים הכלליים ג"כ, והם יורדים עמה לעולמות ב"ע.
כל הנ"ל הוא בט' הכלליים. אמנם ט' האחרונים הפרטיים דאותה המלכות אינם יורדים אפי' בעת הפגם, אלא שהם מסתלקים למעלה כמו בעת המיעוט. והטעם, מכיוון שאם היו יורדים הם היו נפגמים יותר מדאי ח"ו, שהרי הם למטה מהכתר הנז', ואין חשש בהם כ"כ, ואדרבא הוא, שכל הבידור נעשה לעולם רק על ידם, שהרי הם יורדים עם אור המ"ה ג"כ כנז', ואור המ"ה הוא המברר לעולם.

ועכ"ז שהכתר דכתר נשאר אף הוא באצילות, אלא שקיימת בו עלייה וירידה באצילות גופה, ובעת שעולה הוא נכלל בנוק' ועולה עמה בכל העליות כולם. אמנם בעת הפגם ח"ו, הוא יורד למקומו הראשון, הרי הוא למטה מיסוד דז"א.
⁸⁹⁶ אינה מחרשת ושוקטת ודומיה כל הלילה לשבח להקב"ה לכן ראו לאדם לשתף עצמו עמה לעשות כמעשה לכן לריך האדם להרבות ולצדק ככל לילה על גלות השכינה שהיא רחל וחורבן בית המקדש ואח"כ לעסוק בתורה וז"ס דוד המלך שכל לילה היה עוסק בשירות ותשבחות לסייע לשכינה (פע"ח).

⁸⁹⁷ היינו מחצות ואליך.

⁸⁹⁸ ז"ל: דבר אחר (ישעיה מא ב) מי העיר ממזרח דמתמן שרותא דנהורא לאנהרא בגין דדרום ההוא תוקפא דנהורא דיליה מגו מזרח איהו ועל דא מי העיר ההוא נהורא דדרום ממזרח בגין דאיהו נטיל ואתון בקדמיתא ותיאובתא דההוא רקיעא עלאה למיהב ליה למזרח צדק יקראהו לרגלו דא מערב דאיהו קרי ליה תדיר ולא שכיך כמה דאת אמר (תהלים פג ב) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל בגין דמערב אתער תדיר לגביה יתן לפניו גוים ומלכים ירד דהא מניה קביל תוקפא לאכנעא כל אינון עמין דעלמא.

תרגום: דבר אחר, "מי העיר ממזרח", שמשם ראשית האור להאיר, משום שהדרום, אותו הכח של האור שלו הוא מן המזרח, ועל כן, "מי העיר" אותו האור של הדרום, "ממזרח" משום שהוא נוסע ונזון בראשונה, ותשוקתו של אותו הרקיע העליון לתת למזרח. "צדק יקראהו לרגלו", זה המערב, שהוא תמיד קורא לו ולא שוקט, כמו שנאמר "אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל"ל. משום שהמערב תמיד מתעורר אליו. "יתן לפניו גוים ומלכים ירד", שהרי ממנו מקבל את הכח להכניע את כל אותם העמים של העולם.

ועי"ש ע"ב: רבי אלעזר הוה אזיל לבי חמוי והוה עמיה רבי חייא ורבי יוסי ורבי חזקיה אמר רבי אלעזר הא חמינא דאתערותא דלעילא לאו איהו אלא כד אתער לתתא דהא אתערותא דלעילא בתיאובתא דלתתא תלייא (מלתא) פתח ואמר (תהלים פג ב) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל דא הוא אתערותא דלתתא בגין לשלטאה אמר דוד אלהים אל דמי לך לאתערא לגבי עלאה ולאחברא גבי ימינא מאי טעמא בגין (שם ג) כי הנה אויביך יהמיון וגו' (וכתיב) כי נועצו לב יחדיו עליך ברית יכרותו ובגין כך אלהים אל דמי לך לאתערא לגבי עלאה דהא כדן אתערת ימינא וקטירת לה בהדה וכד אתקשרת בימינא כדן אתבר שנאין דכתיב (שמות טו ו) ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה תרעץ אויב ותא חזי בשעתא דאתחברו כל אינון מלכין לאגחא קרבא עליה

שעה"כ

מתחברות עם פרצוף לאה, ועיי"כ נגדלת בכל קומת ז"א, ונשארין כך עד אור הבוקר. ובאור הבוקר מתמעטת לאה וחוזרת לשיעורה הראשונה בלבד⁸⁹⁹, ועומדת באחורי ז"א במקומה כנודע. ואז אותם הט"ם שלקחה מן רחל, הם יורדות למטה גם הם בעולם הבריאה להתחבר עם אותה הנקודה עצמית של רחל שירדה בחצות הלילה, ואז אותה הנקודה העשירית שירדה שם בחצות הלילה, היא עולה עתה באצילות, לפי שבתחילה דחתה אותה לאה שהיתה מתפשטת ולוקחת מקומה כנז' שם במקומו. ועתה אשר כבר נתמעטה לאה כנז', אינה דוחה אותה, ואז היא עולה למעלה באצילות. וגם מעם אחר יש בזה, והוא כי ע"י עסק התורה שעוסקים ישראל הקמים אחר הצות לילה, הם מוסיפם בה כח והיא עולה מעט מעט, עד שנמצא כי באור הבוקר גמרה היא לעלות באצילות, אבל הט"ם ירדו למטה כבי"ע כנז'.

ודע כי הנקודה העשירית הנז' 900 היא בחי' הכתר שברחל, והיא שרשית ועיקרית בה⁹⁰¹. והט"ם האחרות הם התחתונות שמן החכמה שבה ולמטה, ואלו הם הבאים לה בסוד תוספת כמבואר אצלינו. ועיי'ן היטב בברכת למשומדים כו' (&), כי שם נתבאר דרוש זה היטב, וגם בברכת המפיל חבלי שינה כו' (&), וגם בדרוש א' של תפילת ר"ה בברכת אבות, וצ"ע שם, כי נראה שהוא הפך ממה שכתוב כאן. אבל הנקודה הקטנה לבדה היא היושבת בבריאה, ועולה בברכת אבות, ובהקדמת ברכת אבות דשחרית דחול כתבתי (&) הנלע"ד בזה.

והנה באור הבקר עלה הכתר דרחל באצילות⁹⁰² ושאר הט"ם התחתונות ירדו למטה כבי"ע, ואז אותה נקודת הכתר דרחל, להיותה שרש רחל ועצמותה, לכן בעלותה באצילות, יושבת עם ז"א פב"פ. ובפרט כי עתה נכנס בה אותו הרשימו שנסתלק ממנה בלילה כנז"ל וכמו שנבאר. והענין הוא, כי בלילה היא אומרת (שיה"ש ז' ו) שימני כחותם על לבך, כנז"ל שיוצא רשימו דילה ועומד בחזה שבו. ובאור הבוקר היא אומרת לו (שם)

- מאיר הכוונה -

דאברהם אתייעטו לאעברא ליה מן עלמא וכיון דשלטו בלוט בר אחוה דאברהם מיד אזלו דכתיב (בראשית יד יב) ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילכו מאי טעמא בגין דדיקניה דלוט הוה דמי לאברהם ובגין כך וילכו דכל ההוא קרבא בגיניה הוה מאי טעמא בגין דהוה אברהם אפיק בני עלמא מפולחנא נוכראה ואעיל לון בפולחנא דקב"ה ותנו קב"ה אתער לון בעלמא בגין לגדלא שמא דאברהם בעלמא ולקרבא ליה לפולחניה ורזא דמלה כיון דאברהם אתער למרדף אבתריהו כדן אלה"ם אל דמי לך עד דאתקשר כולא באברהם וכד אתקשר כולא באברהם כדן אתברו כלהו מלכין מקמיה כדקא אמרן דכתיב ימינך יהו"ה תרעץ אויב וגו':

תרגום: רבי אלעזר היה הולך לבית חמיו, והיו עמו רבי חייא ורבי יוסי ורבי חזקיה. אמר רבי אלעזר, הנה ראיתי שהתעוררות של מעלה אינה אלא כשמתעורר למטה, שהרי ההתעוררות של מעלה תלויה (הדבר) בתשוקה של מטה. פתח ואמר, "אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל", זו היא ההתעוררות של מטה, כדי לשלוט. אמר דוד "אלהים אל דמי לך", להעיר אל העליון ולהתחבר אל הימין. למה, משום, כי הנה אויבך יהמיון וגו', (וכתוב) "כי נועצו לב יחדיו עליך ברית יכרותו". ולכן "אלהים אל דמי לך", להעיר כלפי מעלה, שהרי אז מתעורר הימין וקושר אותה עמה. וכאשר נקשרת בימין, אז נשברים השונאים, שכתוב "ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' תרעץ אויב". ובא וראה, בשעה שהתחברו כל אותם המלכים להילחם מלחמה על אברהם, התייעצו להעבירו מן העולם, וכיון ששלטו בלוט בן אחיו של אברהם, מיד הלכו, שכתוב "ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילכו". למה, משום שדמותו של לוט היתה דומה לאברהם, ולכן "וילכו", שכל אותה המלחמה היתה בשבילו. למה, משום שאברהם היה מוציא את בני העולם מעבודה זרה ומכניס אותם לעבודת הקדוש ברוך הוא. ועוד, הקדוש ברוך הוא העיר אותם בעולם כדי לגדל את שמו של אברהם בעולם ולקרב אותו לעבודתו. וסוד הדבר, כיון שאברהם התעורר לרדוף אחריהם, אז "אלהים אל דמי לך", עד שהכל נקשר באברהם. וכשהכל נקשר לאברהם, אז נשברו כל המלכים מלפניו, כמו שאמרנו שכתוב "ימינך ה' תרעץ אויב וגו'".

⁸⁹⁹ עיי' לקמן כ ע"א שזה סוד ויהיה בבקר והנה היא לאה.

⁹⁰⁰ שער הנסירה פרק א ועיי' מיעוט הירח פרק ב (לש"ו).

⁹⁰¹ עיי' ע"ח שער לד פרק ב כלל ח: אותה הנקודה שלה לעולם נפרדת ממנו, והיא בחי' בפ"ע, אך אותן הט' חלקים אחרים הם מתדבקים בו ולפעמים ננסרין והבן זה מאד.

⁹⁰² עיי' שורה הקודמת שזה בברכת אבות.

שעה"כ

כחותם על זרועך, והוא כי בעלות ספירת הכתר שבה מן הבריאה לאצילות וחזרת עמו פב"פ כנוז, הנה להיותה בחי' נקודה בלבד ואינה פרצוף שלם, לכן מקום חזרתה הוא בזרועו השמאלי הנקרא גבורה, לפי שכל עצמה של הנוקבא היא גבורות כנודע, ולכן היא מתקשרת עמו בזרועו השמאלי. וז"ס מ"ש בזהר (&) דיצחק אתער בלילה ואחיד לה לנוקבא בהדיה, ובבוקר אז אתער אברהם כו⁹⁰³.

ונמצא כי בזרועו השמאלי עומד הכתר דרחל פב"פ עם ז"א, וע"ז נאמר כחותם על זרועך, כי היא נקשרת עמו בזרועו בחוץ ואינו בתוכו על לבו, אבל בחי' הרשימו של המוחין שלה אשר יכולים לכנס תוך ז"א עצמו, עליו נאמר שימני כחותם על לבך, כי מקומו הוא נתון בלבד דו"א בפנימיותו ממש, ויושב שם עד אור הבקר. וכשעלה הכתר דרחל ונקשר בחוץ כחותם על זרועו, אז יוצא אותו הרשימו דמוחין דרחל מתוך פנימיות ז"א מלבו ממש שהוא כנגדה, ויוצא לחוץ ונכנס תוך רישא דכתר דנוק' דו"א, ושם משמש זה הרשימו בסוד מוחין של הנקודה ההיא. ואז בהכנס אותו הרשימו תוך אותה הנקודה, אז נקראת אותה הנקודה תפילין של יד. פי' כי אותה הנקודה נקשרת בזרוע השמאלי דו"א במקום הקיבורת שהוא מכוון כנגד הלב ממש, כדי לקחת אותו הרשימו שלה העומד שם בפנים כנוז, ואז נעשים בראשה בחי' תפילין. נמצא שבערך ז"א נק' תפילין של יד, ובערך נוקבא נק' תפילין של ראש שלה ממש. ובה לא יקשה לך מאמרי הזוהר⁹⁰⁴ אם התפילין של יד הם תפילין דזרוע ז"א או אם הם תפילין דנוק', כי הכל אמת, וי ע"א} והם תפילין גמורים ממש בראש רחל כענין תפילין שבראש ז"א.

והנה מן הראוי היה שכמו שהאיש מניח תפילין כדמיון תפילין של ראש ז"א, כן גם האשה תחייב בתפילין כדמיון הנוקבא דו"א שמנחת תפילין בראשה כנוז. אבל הטעם הוא, לפי שאלו התפילין בראשה דרחל הם בהיותה בבחי' נקודה א' בלבד, ואין בה עדיין פרצוף כלל, ולכן אינה נרמזת בענין התפילין רק הז"א, אשר הוא מקשר עמו אותה הנקודה בזרועו עם אותה התפילין שבה ונק' תפילין של יד דו"א. וביאר הטעם ואמר, כי עזה כמות אהבה (שיה"ש ח ו), וכיון שאהבתנו היא עזה מאד, ראוי שתשימני בתחלה כחותם על לבך בלילה בבחי' אותו הרשימו, ואח"כ באור הבוקר תשימני בבחי' נקודת הכתר הזה כחותם על זרועך בחוץ בסוד תפילין של יד, כי הרי היא עזה כמות אהבה.

והנה אחר שהנחנו תפילין של יד, אח"כ צריך להניח תפילין של ראש. והענין הוא כי בראות ז"א אשר הרשימו של המוחין דנוקבא שהיו עומדים על לבו בפנים בלילה, חזר באור הבוקר ע"י עסק התורה של התחתונים שעסקו בלילה כנוז, ועלתה נקודת הכתר שלה למעלה, ונקשרה בזרועו ע"י עסק התורה של התחתונים שעסקו כנוז. ואותו הרשימו ג"כ נכנס בנקודה ההיא בכח המצות שעושים התחתונים בהניחם תפילין של יד, וגם ע"י הברכה של להניח תפילין⁹⁰⁵, ואז נעשית בה בחי' תפילין⁹⁰⁶. אז מתקנא גם הוא בה, וממשיך ושואב בו גם את הרשימו שלו שנסתלק ממנו בלילה, ונכנסו בו ונעשים בו תפילין של ראש, וגם זה ע"י מצות תפילין שמניחין התחתונים, כי אין דבר נעשה למעלה אלא בכח מעשה התחתונים, וזמ"ש (שיה"ש ח ו) קשה כשאול קנאה⁹⁰⁷.

- מאיר הכוונה -

⁹⁰³ לא מלאתי שום זהר כזה, וענין זה לא מופיע בפע"ח.

##* 904

⁹⁰⁵ עי' ע"ח שער מ פרק ב: כל המעשה הוא וברכותיה הכל הוא בחיצוניות⁹⁰⁵, או"פ כנגד המעשה, ואו"מ כנגד הברכה.

⁹⁰⁶ ואחר כראות ז"א שכבר היא יס' לה תפילין בראשה מחמת שנתקרב בזרועו אלל הרשימו שלה אשך שם בחזה (פע"ח).

⁹⁰⁷ אחרי מ"ש כחותם על לבך כחותם על זרועך כי עזה כמות אהבה (פע"ח).

וא"ת לא יניח תפלה ש"ר עד שיאמר ק"ש ותפלה שזאתו זמן נכנסים ז"פ של נ"ה אמא בראש ז"א בק"ש ובעמידה אז נכנסין ג' פרקין והאחרים שנכנסו קודם יורדין למטה ואז נכנס יסוד אמא זלעת

שעה"כ

והרי נתבאר איך תפילין של יד קודמת לתפילין של ראש. גם נתבאר איך כל בחינת תפילין קודמים אל התפלה, כי במצוה המעשית ובברכתיה בעת הנחת התפילין, הספיק לתת בהם מכה אותו הרשימו שעבר בחי' תפילין דיליה ודילה. ואח"כ ע"י מצות

- מאיר הכוונה -

ז"א ונעשו המוחין חבל תשובה לזה שפי' הטעם כי עזה כמות אהבה ז"א לנוקבא קשה כשאל קנאה מאחר שיש לנוקבא הארה ג"כ פי' לנוקבא יש הארה ולא לז"א וזוהו הוא מקנא ועולה לקבל המוחין שלו שנסתלקו אז הם בלו לו כסוד תפילין וטעם הדבר שז"ן נקראים דודים אשה ובעלה ויש אהבה זיניהם לזה אמרה שימני כחותם על לבך כי עזה כמות אהבה מז"א לנוקבא לכן מתחברים ומתדבקין עמו כי הם דודים אשה ובעלה (פע"ח).

ואח"כ ע"י התפלה של ראש, בלתי ברכתה, נעשו מוחין דעולמות אלויות פנימי לבד, כי המקיף נעשה שלא על ידינו, ויורד אור מנפש דאלויות עד העשיה לבד, הנקרא נפש צעך שאר העולמות, לפי שער עתה לא עשינו רק מעשה שהוא צעקה, וזה למה שנוגע אל מעשה האדם. אך בחי' העולמות שאינם תלויים במעשה האדם, נעשה כולם מעצמם על ידי מעשה לבד, ואפשר לומר כי גם ג' עולמות אב"י לא נתקנו לגמרי רק קצתם מלרבות (פע"ח ט ע"ד).

⁹⁰⁸ עי' זהר ח"א רמה ע"א: תקיפו דרחימו דכנסת ישראל לגבי קב"ה כתקיפו דמותא בשעתא דבעי רוחא לאתפרשא מן גופא קשה כשאל קנאה (שם) כל מאן דרחים ולא קשיר עמיה קנאה לאו רחימותיה רחימותא כיון דקני הא רחימותא אשתלים מכאן אוליפנא דבעי בר נש לקנאה לאנתתיה בגין דיתקשר עמה רחימותא שלים דהא מגו כך לא יהיב עינוי באינתו אחרא מהו קשה כשאל אלא מה שאל קשיא בעינייהו דחייביא למיחת ביה כך קנאה קשיא בעינייהו דמאן דרחים וקני לאתפרשא מרחימותא

תרגום: חוזק האהבה של כנסת ישראל לקדוש ברוך הוא כחוזק המות בשעה שרוצה הרוח להיפרד מהגוף. "קשה כשאל קנאה", כל מי שאוהב ולא קושר עמו קנאה, אין אהבתו אהבה. כיון שקנא, הרי האהבה השלמה. מכאן למדנו שצריך אדם לקנא לאשתו כדי שיתקשר עמה אהבה שלימה, שהרי מתוך כך לא יתן עינו באשה אחרת. מה זה "קשה כשאל". אלא מה שאל קשה בעיני הרשעים לרדת אליו, כך קנאה קשה בעיני מי שאוהב ומקנא להפרד מאהבה.

כאן רואים הקנאה בין ז"א לנוק', וגם הקשור למיתה, שהרי כאן זה הרשימו שהיא הנשאר בקבר, וצ"ע.

עי' זהר ח"ג (נד ע"ב): קשה כשאל קנאה (&) בכל דרגין דגיהנם לא אית קשיא כשאל דנחית לתתא מנייהו בר ההוא דרגא דאקרי אבדון ודא אשתתפו כחדא ודא קשיא להו לחייביא מכלא כך קשה כשאל קנאה דלית קנאה אלא ברחימותא ומגו רחימותא אתי קנאה ומאן דקני לההוא דרחים יתיר קשיא ליה לאתפרשא מניה מההוא דרגא דאקרי שאל דאיהו קשיא מכל דרגין דגיהנם

תרגום: קשה כשאל קנאה, בכל דרגות הגיהנם, אין קשה כמו השאל, שיוורד למטה מכולם, פרט לאותה מדרגה שנקראת אבדון, וזה וזה השתתפו כאחד, וזה קשה לרשעים מהכל. כך קשה כשאל קנאה, שאין קנאה אלא באהבה, ומתוך אהבה באה קנאה, ומי שמקנא לאותו שאוהב ביותר, קשה לו להיפרד ממנו מאותה דרגה שנקראת שאל, שהיא קשה מכל דרגות הגיהנם.

ועי' תיקו"ז (יט ע"ב): כי עזה כמות אהבה תקיפא איהי אפרשותא דקודשא בריך הוא ושכינתא מישראל כפרישו דנשמתא ורוחא ונפשא מגופא ותו כי עזה כמות אהבה כד ישראל מייחדין שמא דקודשא בריך הוא ברחימו ואמרי הבוחר בעמו ישראל באהבה קשה כשאל קנאה דקודשא בריך הוא יקני עלייהו בזמנא דיפקון מן גלותא דאיהו יהא בההוא זמנא קנא ונוקם ובעל חמה רשפיה רשפי אש (שיה"ש ח ו) בההוא זמנא יתער שמאלא בשלהובין דיליה דאינון רשפי אש שלהבת י"ה ויקיד כמה היכלין דבתי עבודה זרה ויטול נוקמין מעמלק דאיהו אומי בתרין אתון דשמא קדישא דאינון י"ה לנטלא נוקמא מיניה הה"ד ויאמר כי יד על כס י"ה ודא איהו רשפי אש שלהבת י"ה⁹⁰⁸

תרגום: "כי עזה כמות אהבה" (שיה"ש ח ו), חזקה היא הפרדת הקדוש ברוך הוא והשכינה מישראל כמו הפרדת הנשמה ורוח ונפש מהגוף. ועוד, "כי עזה כמות אהבה", כשישראל מיחדים את שם הקדוש ברוך הוא באהבה, ואומרים הבוחר בעמו ישראל באהבה, "קשה כשאל קנאה" (שם) של הקדוש ברוך הוא שהוא מקנא עליהם, בזמן שיצאו מהגלות, שהוא יהיה באותו זמן קנא ונוקם ובעל חמה, "רשפיה רשפי אש" (שם), באותו הזמן יתעורר השמאל בשלהבות שלו, שהם רשפי אש שלהבת י"ה, וישרוף כמה היכלות של בתי עבודה זרה, ויקח נקמות מעמלק, שהוא נשבע בשתי האותיות של השם הקדוש, שהם י"ה, ליטול נקמה ממנו, זהו שכתוב "ויאמר כי יד על כס י"ה" (שמות יז טז), וזהו "רשפי אש שלהבת י"ה".

שעה"כ

התפלה והק"ש, באים מוחין אחרים חדשים לצורך זיווג זו"ן⁹⁰⁹, ואינם המוחין של התפילין כנ"ל.

גם נתבאר איך התפילין של יד הם בחי' רשימו דמוחין של רחל עם בחי' דעת שלה ג"כ, שהוא הקשר דתפילין של יד כמבואר אצלנו בהקדמת ביאור אדרת האזינו באורך (נו ע"א) וע"ש, וכל זה נקרא מוחין⁹¹⁰. אמנם פרצוף רחל עצמו אינו נרמז לפי שהיא נקודה א' בלבד כנו', ולכן אין אנו עושין רמז וזכר אלא על התפילין שלה בלבד, שהם המוחין עצמן שלה אשר הם מוחין שלימים בבחי' שלימות כל פרצוף רחל כולו כנו'. אבל רחל עצמה שנתמעטה בסוד נקודה א', אין אנו עושין זכר לה, ולכן אין הנשים חייבות בתפילין⁹¹¹ רק נקרא תפילין של יד טפל אל ז"א, יען כי היא נקשרת ונתונה בזרוע שמאל כנו'. וזה סוד הפסוק (שיה"ש ח ו) רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה⁹¹², ר"ת ראש"י. והענין הוא כי הנקודה הזאת הוא הכתר דרחל כנו' ונקרא ראש"י של הנקבה, והיא הנקשרת בזרוע השמאלי הנקרא גבורה שהוא בחי' אש, וז"ס רשפיה כו'. וביאר ואמר מה הם, אלו התפילין שלה. ואמר שהם שלהבת י"ה, כי הארות ושלהביות היוצאות מן י"ה שהם או"א, כמבואר אצלנו באורך בהקדמת ביאור אדרת האזינו (&), כל בחי' אלו התפילין שלו ושלה מה עניינו. ושם ביארנו כי הדי' פרשות דתפילין של יד הם ממוחין דחו"ב דאבא וממוחין דחו"ב דאימא אשר בז"א. ונמצא כי או"א נק' י"ה, וגם המוחין עצמן הם בחי' חו"ב הנק' י"ה וזהו שלהבת י"ה.

ונבאר עתה ענין שאר הטי"ם דרחל שירדו בבקר⁹¹³ בבי"ע מה נעשה מהם⁹¹⁴. והנה אח"כ ע"י תפלה של שחר שמתפללין התחתונים, הם מעלים אותם מעולם לעולם. עד

- מאיר הכוונה -

⁹⁰⁹ צ"ע אם רמת המוחין דתפילין משתנים, עי' לעיל הערה ##*. ⁹¹⁰ עי' ע"ח שער כה פרק ב אות יג: דעת דנוקבא אינו רק מחציה⁹¹⁰, שהוא עטרה דגבורה לבד. ואף גם בחי' זו אינו למעלה ברישא, אלא בגופא בשליש עליון דת"ת שבה, באמצע בין ב' הכתפיים שלה. וז"ס קשר יו"ד של תפילין של יד כמבואר במקומו⁹¹⁰. לפי שהמוחין דזו"ן שהם חכמה ובינה שלהן הממשיכין או"א בעת זיווג ממוחין שלהן עצמם, ולכן נשארים ג"כ בראש זו"ן, אך הדעת שבז"א (ונוקבא) לא המשיכוהו מדעת עליון שלהם, אלא היה מהח"ג המתפשטין ב"ק דאו"א. לכן גם בנוקבא דז"א היה כך כנ"ל, שירדו ונתפשטו בתחלת ה"ק בשליש עליון דת"ת בין הכתפיים כנ"ל⁹¹⁰.

⁹¹¹ בחי' אלו התפילין ש"י הוא כהיות אותה הנקודה נקשרת בזרוע שמאלי דז"א ואין זה פלגוף כלל עדיין לכן אין אנו עושים אז רמז אליה עדיין (פע"ח).

⁹¹² בשיה"ש היא מילה אחת שלהבתיה.

המשך הזהר ח"ג נד ע"ב: רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה (&) ומאן איהו שלהבת י"ה דא אשא דנפיק מגו שופר כליל מרוחא ומיא ומגו ההוא שלהובא כד מתלהטא בכנסת ישראל אוקיד עלמא בשלהבתא בקנאה דקודשא בריך הוא ובשעתא דהיא מקנאה ליה ווי דאערע בשלהבתא דאיהו יתוקד בהו:

תרגום: רשפיה רשפי אש שלהבת י"ה, ומי היא שלהבת י"ה, זו אש שיוצאת מתוך שופר כלולה מרוח ומים, ומתוך אותה השלהבת כשמתלהטת בכנסת ישראל, שורפת העולם בשלהבת, בקנאה של הקדוש ברוך הוא. ובשעה שהיא מקנאה לו, אוי לפוגש בשלהבת שהוא ישרף בהם.

⁹¹³ בנה"ש ד' כ"ז ע"ב כתב "העומדת בהק"ק דבריא"ה - השד"ה (לש"ו). ועי' פע"ח (שער התפילה פרק ד דף ו ע"א): אמנם ענין עליות זו"ן דאצילות בבחי' מ"ן באופן זה כי הנה רחל שהיא נקודת המלכות שירדה בלילה בהיכל ק"ק דבריא"ה כנודע היא עולה עד האצילות ונכללת שם עם לאה העומדת שם בפרצוף שלם של י"ס

⁹¹⁴ והנה נתבאר שם כי צלור הצוקר תיכף קודם התפלה אותה הנקודה העיקרית של רחל שהיא הכתר שבה עולה מלמטה מהיכל ק"ק של צריאה עד זרוע שמאלי של הז"א ועומדת שם פז"פ עמו אך הטי' נקודות אחרות מחכמה שבה ולמטה יורדות אז למטה צבי"ע ועומדת שם עד תפלת שחרית ואז ע"י התפלה הם עולין כמ"ס צע"ה ואז אחר אור הצוקר שעלתה אותה נקודה העיקרית שעמדה בזרוע של ז"א פז"פ אז הרשימו של המוחין דזעיר אנפין חוזר למקומו תוך ז"א צלור הצוקר וגם הרשימו של נוקבא שהוא בלילה ניתן בפנימית החזה של ז"א כלבו כנ"ל הנה עתה יוצא משם ולחוץ

שעה"כ

שמתפללין ברכת אבות, ואז בברכת אבות עצמה אנו מעלים הט"ם האלה עד אחורי ז"א, ושם נעשית פרצוף רחל, מחכמה שלה ולמטה פרצוף גמור אהור באחור עם ז"א. ואחר שעלו שם אלו הט"ם, אז חוזרת הנקודה ההיא שהיא כתר דרחל, שהיתה עד אז עומדת פב"פ עם ז"א כנודע⁹¹⁵, בזרועו השמאלי, וחוזרת אל האחור, ומתחברת עם הט"ם תחתונות שבה, ונתקנת עמהם יחד ע"י המוחין החדשים שבאו לה מחדש. ואז בברכת אבות עצמה חוזרת אח"כ פ"ב⁹¹⁶ הנקודה ההיא המחוברת עם כל הט"ם וכל הי"ם שלה ביחד, חוזרים פב"פ עם ז"א ועם יעקב כנודע. ואז יעקב עומד בקו ימין בחסד ונצח דז"א, ורחל עומדת בקו שמאל שהוא גבורה והוד שבו⁹¹⁷, במקום שהיתה הנקודה דכתר שבה בתחילה קשורה בסוד תפילין של יד בזרועו השמאלי, ושם הם (ע"ב) מזדווגים יעקב ורחל בימי החול כמבואר אצלינו.

ומעתה אל תתמה אם כתבתי כאן שזו הנקודה עומדת פב"פ עם ז"א מעת הנחת תפילה של יד⁹¹⁸, ושם בביאור ברכת אבות כתבנו⁹¹⁹ כי אין רחל עומדת קודם ברכת

- מאיר הכוונה -

ונכנס צדיקא דהוא נקודה והם קס צבחינת מוחין של הנקודה הנ"ל פב"פ עם הגבורה של ז"א למנס תחלה נמשך הרשימו שלה ולאח"כ הרשימו ליליה כמ"ש עתה צע"ה צענין התפילין (פע"ח).⁹¹⁵ ונבאר טעם למה לפי זה תפלה של יד קודם לתפלה של ראש והענין הוא כי אותה הרשימו של רחל שהיה נתון תוך החזה של ז"א ממש וע"י עסק התורה אחר חלות כנזכר במקומו היה עולה נקודה זו של כתר דרחל למעלה בעת אור הבוקר ממש ואז יולא אותה הרשימו לילה שבתוך החזה שלו ונכנס בלוחה הנקודה כנ"ל ועושה בה בחי' תפילין כראשה בהיותה קשורה בזרועותיו וזה נעשה ע"י שאנו מקיימין מצות התפילין ומזכרין הברכה וע"כ נעשה זה המעשה הנ"ל (פע"ח)

⁹¹⁶ פנים בפנים ?

⁹¹⁷ עי' דרושי עמידה ב' שנו"ה היא בלחש, וח"ג בחזרת הש"ן.

⁹¹⁸ עי' לעיל הערה 914. ועי' פע"ח (&) והנה ענין התפלה הנעשה בה באותה הנקודה של רחל זה שאמר הכתוב כחותם על לבך כחותם על זרועך כי עתה שעלתה אותה הנקודה באור הבוקר עד זרוע שמאלי של זעיר אנפין ועמדה שם פב"פ עמו אז נשלם ענין כחותם על זרועך כי רשימו של המוחין שלה היה בפנים בלבו של זעיר אנפין (א) אך זו הנקודה היא בחוץ ונתונה בזרוע השמאלי דזעיר אנפין מבחוץ ואז בהיותה שם הנקודה יוצא הרשימו שלה מתוך לבו של זעיר אנפין ונכנס באותו הנקודה בהיותה עמו על זרוע ואז משמש הרשימו ההוא לאותה הנקודה במקום המוחין ואז בהכנס הרשימו ההוא לתוך אותה נקודה אז נקרא אותו נקודה תפלה של יד כי אותה נקודה נקשרת אז בזרוע שמאלי דז"א במקום הקיבורת לפי שהוא כנגד הלב של ז"א כדי לקחת אותה הרשימו שלה אשר שם כנ"ל ואז נכנס בה אותה הרשימו ונעשין בראשה בחינת תפילין ונמצא כי בערך הז"א עצמו הן תפילין בזרוע על לבו אבל בבחי' הנוקבא הם תפילין של ראש שלה

ועי' עוד: ובה יתבאר לך ענין שינוי מאמרי הזוהר אם הם תפילין בזרוע של ז"א או אם הם תפילין של ראש דנוקבא כי הכל א' ונמצא כי תפלה זו של יד היא תפילין גמורים כמו התפילין ש"ר דז"א ועתה צריך שנבאר דא"כ למה הנשים פטורין מתפילין דבראש (ב) {כא ע"ד} אך הענין הוא כי בחי' אלו התפילין ש"י הוא בהיות אותה הנקודה נקשרת בזרוע שמאלי דז"א ואין בה פרצוף כלל עדיין לכן אין אנחנו עושים אז רמז אליה עדיין אבל אנו רומזים אותה בבחי' זעיר אנפין עצמו שהוא קושר אותה הנקודה עמו בזרוע ע"י אותו הרשימו הנ"ל וכל זה הוא מחמת אהבתו אותה וז"ש כחותם על זרועך לפי כי עזה כמות אהבה שאני אוהבת אותך

ועי' עוד: ונבאר טעם למה לפי זה תפלה של יד קודם לתפלה של ראש והענין הוא כי אותה הרשימו של רחל שהיה נתון תוך החזה של ז"א ממש וע"י עסק התורה אחר חלות כנזכר במקומו היה עולה נקודה זו של כתר דרחל למעלה בעת אור הבוקר ממש ואז יוצא אותו הרשימו לילה שבתוך החזה שלו ונכנס באותה הנקודה כנ"ל ועושה בה בחי' תפילין בראשה בהיותה קשורה בזרועותיו וזה נעשה ע"י שאנו מקיימין מצות התפילין ומזכרין הברכה וע"כ נעשה זה המעשה הנ"ל ואחר כראות ז"א שכבר היא יש לה תפילין בראשה מחמת שנתקרה בזרועו אצל הרשימו שלה אשר שם בחזה אז מתקנא בה ואז הוא ממשיך הרשימו שלו אשר למעלה ונכנס בו בראשו ואז בו גם כן תפלה ש"ר ואף גם זאת הוא על ידי המצוה שאנו מקיימין מצות תפילין בהנחת תפילין ש"ר כנודע כי אין דבר נעשה למעלה אלא על ידי מעשה תחתונים בעה"ז וז"ש הכתוב קשה כשאל קנאה אחרי מ"ש כחותם על לבך כחותם על זרועך כי עזה כמות אהבה

עי' ש"ש שאין הכוונה שזה פב"פ ממש, אלא רק לצד הפנים והיינו ובזרוע שמאל.
⁹¹⁹ עמידה ב' (ש"ש)

שעה"כ

אבות אלא בבחי' אחור באחור, ובברכת אבות היא חוזרת פנים בפנים. ויובן זה במ"ש כי הנקודה היא לבדה עומדת פב"פ תמיד⁹²⁰, ושאר הט"ס הם אחור באחור עד בברכת אבות, ואח"כ בברכה זו עצמה חוזרת כל הי"ס שלה ביחד לעמוד פב"פ⁹²¹ כנ"ל. אבל בביאור ברכת אבות דר"ה⁹²² נראה בהפך ממ"ש כאן, כי המלכות עומדת בסוד הנקודה קטנה בבריאה, והיא לבדה עולה בברכת אבות עד הכתר דז"א אחור באחור, ואח"כ נעשית פרצוף ג"כ בבחי' אחור באחור. ודע כי כל ענייני התפילין של ראש ושל יד נתבארו באורך גדול בהקדמת ביאור אדרת האיזנו (נה ע"ג⁹²³).

- מאיר הכוונה -

⁹²⁰ היינו אחרי עלות בעליית הכתר דאחור למעלה.

⁹²¹ עי' ע"ח שער לד פרק ב אות ח: כשאנו אומרים שאחר שנגדלת אב"א, אז חוזרת להיות נקודה קטנה בפנים, פירוש הוא על אותה נקודה מבחינת⁹²¹ פנים שעדיין בבחי' פנים שלה, אין לה רק נקודה אחת, אמנם כל האחוריים הם שלמים לגמרי והבן זה מאד⁹²¹.
⁹²² דרוש ו' (ש"ש).

⁹²³ ונתחיל לבאר ענין אותם הארבעה נימין דשערין הנמשכין מאחורי רישא על רישי כתפין למיגד צרישא דז"א מה ענינם. ואח"כ נבאר שאר התשעה חוורתי דלדך פנים וענין דיקנא דז"א הנמשכת דרך פנים וענין אלו הארבע נימין דאחורי רישא הם גורמין בחינה הששית לאור מקיף מוחין דז"א שהם סוד התפילין כנ"ל. וזה ענינם דע כי אור המקיף הזה של הבחינה הששית דומה אל האור המקיף דבחינה הרביעית כי אותו אור המקיף הוא מקיף מכנגד נה"י דאימא אשר המוחין דז"א מלובשים בחוכם בפנים והנה הוא למעלה מעל רישא דז"א ומקיף כל ראשו וגלגלתו וכל המוחין פנימיים אשר בתוכו. אבל אור המקיף הזה דבחינה ששית (ע"ב) הוא יולא מן הארת המוחין הפנימיים דבגו רישא עלמה דז"א ואם מן המוחין ילא והוא גרוע מהם איך יקיף אותם דבחינת אור מקיף אשר הוא גדול מן האור הפנימי ולכן איננו מקיף כי אם בחינת פנים דז"א כלכל וילא מן המלח בין העינים ומשם עומד ומקיף את הפנים אשר תחת העינים והם בחי' תפילין ממס זמ"ס דאדרת האיזנו דרנ"ב ע"ב ונהיר אנפוי ואסהיד באל"א גווי לנפוי כו'. וזהו סוד והו לטוטפות בין עיניך ואעפ"י שבאדרת הזו נראה שאינו מדבר אלא דבחינת הדעת זה יתבאר לקמן כי עיקר יליאת אור המקיף הוא במלחא מכנגד הדעת כי שם מקום הבקיעה דאלת האור מצפנים על ידי הכאת קולא דשערי דאריך מן האחור כמו שיתבאר. ולהבין ענין התפילין האלו נבאר מ"ש שם דאדר' נשא דק"ט ע"ב דקל"א ע"ב דענין נימין דשערי דרישא דאריך שנמשכין על כתפין בגין לנגדל ממוחא דיליה למוחא דז"א. ולריך להבין למה אלו השערו נמשכין דרך האחור ולא דרך פנים או למעלה על גבי רישא ממס דאמלע הראש דיליה. ועוד כי הרי נתבאר לעיל כי אין מתחיל ז"א רק מטיבורה לדיבא דאריך ולמטה וא"כ איך אותם הנימין מתפשטין עד רישא דכתפין והרי היה ראוי שיתפשטו עד למטה בטיבור' לדיבא כדי שימשכו שפע צרישא דז"א המתחי' שם גם לריך שבאר מ"ס דאדרת נשא דק"מ ע"א וז"ל תלת מוחין דהו בז"א ואשתכחו בג' חללי דגלגלתא דרישא וחד מוחא שקיט על דוריה לכליל כל תלת מוחי דאחור מנייה משיכאן שקילן בשערי חוורי להאי ז"א לתלת מוחין דביה כו' ולריך לדעת מהו זה המוח הרביעי הכולל שלשתם ונמשך בשערי חוורי עד רישא דז"א אבל הענין הוא כי הגה נתבאר לעיל שאעפ"י שז"א מלביש את א"א מחזי הת"ת שבו ולמט' אינו מלביש אותו בעצמו אלא אחר היות אריך אפין מתלבש דבחינות הנז' תוך נה"י דאבא שנתפשטו עד שם ונה"י דאבא מלובשים תוך נה"י דאימא ואז ז"א מלביש את נה"י דאימא. והנה אותו קולא דשערי דרישא דז"א הנמשך דרך האחור ממוחא הוא מתפשט עד למטה ונוגע צרישא עלמה דז"א המלכשת את נה"י דאימא ודאבא ודאריך עלמנו כנו' כי גופא דאריך הוא בפנים בתוך כולם ואין ז"א נדבק בו ונוגע בו כלל ואותם השערות דאריך הם לנוכות ומבועין דנגדין שפע ואור גדול ממוחא סתימאה דביה למטה דז"א ואותם ההארות יולאות דרך פיות השערות לחוץ במקו' סיומם למטה ואז אותם הקאות של השערו' המסיימי' ומגייעים אחורי העורף דז"א שהוא באחורי הדעת שבו אותם ההארות היוצאים משם מכים שם בחוזק בעורף דז"א וצוקעים המקום ההוא ונכנסים אל תוך המוחין ומ"ס דאדרת דמתפשטין הנהו נימין עד רישא כתפין דאריך אין הכונה למעלה דאריך עלמנו

שעה"כ

- מאיר הכרונה -

הם בחינת בתים מקיפין ומלכשין בתוכם ארבע הפרשיות והם כנגד ארבעה אותיות אהיה כנ"ל כי כל אור מקיף הוא שם אהי"ה והרי נרמזו בתפילין רישא דז"א בשלשה בחינותיו התחתונות שהם מקיף ופנימי ומקיף תחתון וכנגד שני מציאות האלו שהם בחינת היותם ארבע מוחין בחוץ ושלשה מוחין בהיותם בפנים לכן נעשו שתי שינין בתפילין של ראש אחת של ארבע ראשים ואחת של שלש ראשים:

ונבאר עתה ענין הקשר של תפלה של ראש מה ענינה ונ"ו ע"א) כבר הודעתך ענין יעקב שנסא רחל ולאה והוא בחינת ז"א שיש לו שתי נשים לאה ורחל זו למעלה וזו למטה כי רחל מתחלת מן החזה שבו ולמטה ולאה מתחלת מאחורי הדעת שבו עד החזה שבו והנה ענין זו העליונה הנקראת לאה היא בחינת הקשר של תפלה של ראש וטעם אצליותה שם הוא כמ"ש למעלה כי המוחין דז"א ירדו מלובשין בתוך נה"י דאימא תוך שלשה חללי גלגלתא דז"א. והנה אין ספק כי המלכות דאימא שהיא למטה מן היסוד דאימא גם היא ירדה ונכנסה לתוכו והיא שם דבוקה ומחוזרת דעת דז"א אבל אינה בכלל מוחין שלו גם ידעת כי כל אור שבעולם יש לו בחינת אור חוזר ואם כן זה האור שבלט במנח ויאל צסו' תפלה של ראש מוכרח הוא שיהיה לו אור חוזר אחוריו שהוא בעורף אשר שם עומדים הנהו קווי דשערי דז"א ומכים ומאירין שם כנ"ל כי מכחם יאל אור תפלה של ראש ועתה יש לו אור חוזר עד שם ונמצא כי אור ארבע פרשיות תפלה של ראש חזר ונכנס לפנים השלשה המוחין הפנימיים ובלטו אורן לחוץ לדרך אחור במקום העורף ונעשה האור הוא בחינת קשר של תפילין דראש בצורת ד' שהיא סוד ד' לאחד והענין הוא כי בהכנס אור החוזר אל תוך המוחין הפנימיים אז האירו ארבעה אורות אלו שם בפנים ונתלכשו באותה ד' שהיא המלכות דאימא ולכן נקראת ד' כנגד הארבעה אורות אלו המתלכשים בה ואז נוקב הארבעה לחוץ בעורף ונעשה שמה אותו הקשר של תפלה דראש ושם מתגלית בחינת אותה המלכות דאימא וכתוכה מלובשין ד' האורות הנז' של הארבע (דף נ"ה ע"א) מוחין ולפי שאין שם רק מציאות אותה המלכו' לבד לכן אין הקשר ההוא אלא בחינת עור אחד לבד ואין שם שום פרש' וכתובה כלל לפי שהפרשיות הם צסוד מוחין והעור צסוד המלכות והואיל ואין שם מוחין ממך לא יש שם רק בחינת עור בלבד. והנלע"ד בזה הוא כי זה הקשר הוא אור מקי' דמוחין ללאה ואינו לאה עצמה והוא כדמיון תפלה של יד שהוא אור מקיף דמוחין דרחל וזה מוכרח לעניות דעתי וכמו שביארתי לקמן בתפלה של יד שיואלת מהכאת קולא דשערי דעיבור דז"א שהם ד' הצי"ו' וכן יש ארבע לצי"ו' דמוחין דיניקה המכים בראש לאה ומוציאין בה אור מקיף דמוחין צסו' קשר וכמ"ש בדרוש הצי"ו' דענין נימין דיניקה שנסמכין על רישא ללאה:

ונבאר ענין הרצועות של תפלה של ראש איך נמשכות מן הקשר הנז' ואיך מתחברות למטה עם התפלה של יד דע כי כל מה שיש בתפלה של ראש שהיא ברישא דז"א יש גם כן בתפלה של יד שהיא ברישא דרחל נוקבא דז"א. וכמו שאמרנו שיש מקיף עליון על רישא דז"א והיא הבחינה השנית שבמוחין דיליה כד זאת הקשר בתפלה של ראש הנק' לאה היא בחי' אור המקיף העצמי והעקריי של נוקבא דז"א הנקראת רחל ולכן זו הקשר עומדת כאן למעלה והיא למטה ומכאן היא נעשית אור מקיף העצמי ליליה והבן זה. והנה ענין הרצועות הם בחינת המשכת הארבע מוחין למטה ונודע כי הארבע מוחין נתלכשו בנה"י של אימא כנ"ל. והנה אם נחלקים לשתי חלקים ימין ושמאל תהיה חלוקתם כך כי בצחינת הנלח והוד ויסוד דאימא. הנה היסוד כולל תרין עטרין דדעת שהם חסדים וגבורו' ולקמן יתבאר כי עיטרא דגבורה כולו או רובו ניתן אל הנקבה ועיטרא דחסד כולו או רובו ניתן בז"א ומה שנסאר ממנו נמשך ביסוד שבו וניתן שם. ושם עומד אותו החסד שירד שם. לכן אין היסוד של הבינה נזכר כאן רק הנלח וההוד שלה בלבד ואלו הן תרין רצועין ימנית ושמאלית. ורדיך שתדע כי בכל מקום שיש בחי' נלח והוד בכ"מ שהם עליהם נאמר והקרנים גבוהות והאחת גבוהה מן השנית כמבוא' בהקדמת התיקונים ד"ט ע"א. ובפ' פנחס בר"מ דרכ"ה ע"ב. והענין הוא כי ספי' הנלח של א"א ושל א"א ושל ז"א כולם הם יותר קצרות משיעור ספירת ההוד

שעה"כ

- מאיר הכרונה -

שבהם כי ספירת ההוד מתפשטת למטה מן הנלח ונמצאת ספירת הנלח הקצר' שהיא גבוהה יותר למעלה מספירת ההוד. וטעם הדבר הוא צמה שנודע כי הנלח הוא בסוד התפארת וההוד בסוד המלכות כמ"ש בס' התקונים איהו זנלח ואיהי צהוד וזהו סוד שנקראים הנלח וההוד שחקים שהם שתי ריחיים זו על גב זו הטוחנות מן ללדיקים שהם לדיק ולדק. והרי איך הם זו על גב זו לפי שזו גבוהה מזו. ונמצא כי כאשר אימא עלאה המשיכה הנלח שלה בתוך ז"א לתת בו מוחין כנז'. והנה הנלח שבה נכנסה תחילה ולא המשיכה רק עד טיבורא לז"א. (ע"ב) וע"ב) וזהו הטעם של רצוע' הימני' שהיה קצרה ושיעור' עד החזה בלבד כי הרצועה הזו שהיא רצועת נלח היא לרורך זעיר אפי' עצמו כנז' דאיהו זנלח ועיקר מליאות ז"א הוא עד החזה שבו כי משם ואילך מתחיל בנין נוקביה. ואח"כ נכנס הוד דאימא ונתפשטה עד למטה צהוד דז"א כדי להשלים בנין המלכות. כי הנה מוח הבינה של הנקבה נעשה מן הוד זעיר אפי' כנודע. ונמצא כי אימא עלאה הנקראת בינה נמשכה עד מוח הבינה שבמלכות. ולפי שבטיבורא שלים כנז' באדרת נשא דקמ"א ע"ב לכן שיעור הרצועה הזו היא עד טיבורא. וזמ"ש בתקונים דף ט' ע"ב ואתפשטותה דבינה עד הוד אתפשטת. כי לשון הזה מורה על מה שאמרנו כי ההוד שבה היא אשר נתפשטה יותר משיעור הנלח. גם בזה תבין טעם שיעור הגז' בהקדמת התקונים בדף ט' ע"א צענין הרצועות ושיעורן. גם תבין כי מאמר זה של התיקונים חולק עם מאמר ר"מ ר"פ פנחס דף רכ"ח ע"ב כי כאן נאמר דרצועת ימין קצרה והשמאל ארוכה. ושם אומר להפך. אבל הענין הוא כי בפי' פנחס מדבר בצחינת המניח את התפלין כי הארוכה מימיו ושל שמאלו קצרה אבל בצחי' אימא עלאה עצמה הוא להפך כי הנה הימין שבה הוא השמאל שבו והשמאל שבה ימין שבו:

ונבאר ענין הרצועות בצחינת המוחין כי עד עתה ביארנום בצחינת הנלח וההוד דאימא שהם לבושי המוחין ועתה נדבר בצחינת המוחין הנה מן קשר התפלין של ראש שהיא אות ד' כנז' נמשכין שתי רצועות אחת כנגד הימין ואחת כנגד השמאל וברצועת הימין יש שם צחינת חכמה וחסד דז"א ובשמאלית גבורה ובינה דז"א שהם הארבעה מוחין. והרי הם שתי רצועות הכוללות ארבע המוחין כסדר הגז'. וכדוגמת הדלת עצמה שהיא הקשר שאיננה אלא צחי' עור בלבד גם ורצועות הם צחי' עור בלתי צחי' פנימיו' בתוכן כמו שיש בתוך עור ארבעה צחי' התפלין. ואמנם צחינת הרצועות האלו הם גם כן בצחינת אור המקיף ונמשכין מלד חוץ ולא בפנים והימני' היא היותר קצרה כמו שביארנו בריש הקדמת התיקונים ד"ס ע"א והיא מסתיימת בטיבורא לז"א וע"א ונכנסת בפנים והטעם הוא כי כבר נתבאר כי תרין עטרין יש בדעת חד אקרי חסד וחד אקרי גבורה. והנה ז"א רובו הוא מלד החסד ונוקביה היא מלד הגבור' ולכן הזכר הוא לוקח כל צחי' עיטרא דחסד לעצמו ואין נשאר ממנו אל נוקביה רק מעט מזער בתכלי' וזהו הטעם שהת"ת מטה כלפי חסד. ולטעם זה הרצועה הימני' ששם הוא העיטרא דחסד הנה היא נגזרת בתוך טיבורא לז"א כנ"ל שהוא במקו' החזה לפי שמשם ולמטה הוא התחלת בנין הנקבה והוא כלה ונפסק שם בחזה ומה שנקנס בפנים אינו רק דבר מועט מאד שנקנס ויורד עד היסוד דז"א עצמו (ע"ג) כנודע כי שם עומד ומתקבץ. האמנם עיטרא דגבור' עם מוח הבינה דז"א שהיא ברצועת השמאל אינה נגזרת בחזה אבל נמשכת בחוץ בסוד אור מקיף גם את הנקבה עד טיבורא דז"א לפי ששם הוא התחלת נה"י דז"א ונכנסת שם כדי להיות אותם המוחין מתלבשים שם בתוך נה"י דז"א להיותם מוחין לנוקביה ע"ד מוחין דז"א שנתלבשו בנה"י דאימא כנ"ל. והנה לפי שהז"א לקח לעצמו רוב עיטרא דחסד לכן לא הורכך לקח מעיטרא דגבורה רק דבר מועט ונשארה כולה או רובה אל נוקביה כנז'. ודע כי אעפ"י שאמרנו כי עיטרא דחסד נפסק במקו' החז' ונגזר שם בפנים עכ"ז צחינת מוח החכמה דז"א שגם היא ברצועה הימנית כנ"ל לא נפסקה גם היא לרוב גדול הארתה. אמנם גם היא נמשכה ונתפשטה למטה עד הטיבור והקיפה גם את נוקבא דז"א המתחלת מן החזה ונכנסה גם היא בטיבורא מצפנים ואז נמצאו שם ג' מוחין שהם חכמה ובינה ועיטרא דגבורה ואלו השלשה נתלבשו זנלח והוד דז"א חכמה זנלח ובינה וגבורה צהוד ושם עמדו מלובשין כדוגמת הצחינה

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

השלישית שביארנו במוחין דז"א בסוד אור פנימי. ואז ילאו גם שם בחינת אור המקיף שלהם לחוץ מהם כדמיון הבחינה הרביעית דז"א ואח"כ נכנסו בחללי גלגלת לנוקביה בסוד מוחין פנימיים שהיא בחינה החמישית. ובהיותם שם נקראים שני מוחין בלבד. וטעם הדבר הוא לפי שעיטרא דחסד שבדעת כולו לקחו הז"א לעצמו ואותו המועט שנשאר נשאר ביסוד דז"א ונשארו בה תרין מוחין בלבד באופן זה מוח חכמה שבה מלובש בנח"א בחלל גלגלתא הימני ומוח בינה עם עטרא דגבורה מלובשין בהוד דז"א בקי שמאל ובזה תבין איך הנקבה היא תמיד אתכליל' בשמאלא כי הרי רובה היא וע"ג) מן השמאל כי בימינא אין בה רק חכמה ובשמאלא יש בה גבורה ובינה אבל כריך שדע כי גם היסוד דז"א נכנס בה בסוד מוח הדעת אלא שאין בו רק בחינת עטרא דגבורה לבד כי בחינת החסד שבו הוא דבר מועט הנשאר בו כנ"ל ועיקר מה שיש בו היא זאת העיטרא דגבורה. וזהו סוד מ"ש בתיקונין כי היסוד הוא גבורה בסוד ירחק ק"ץ ח"י דנטייל לשמאלא ומכאן נתפשטו אח"כ הגבו' במלכות ביסוד נקודת ליון שבה כנודע ומכאן באו שם כל הגבורות ההם וזהו סוד מ"ש בפ' בשלח דף ק"ע ע"א דנשים דעתן קלה ולא אמרו שאין בהם דעת כלל והכוונה היא כי אין להם רק מחיית הדעת שהיא עיטרא דגבורה ובפסוק בלחם הקלוקל נתבאר ענין הגבורה הנקראת ק"ל וע"ש. גם עינין בפ' שלח כנז' גם זהו סוד באדרת האזינו דר"צ ע"א ונהירו דתרי מוחי גליפן בה הרי שאין בה רק שני מוחין והם נמשכים מנהירו למוחין דז"א בלבד ולכן נקרא נהירו דתרי מוחין כי הם אור נמשך מתרי מוחי דז"א. ואעפ"י שאנו אומרים כי אלו התרין עטרין הם ביסוד עכ"ז שרשם ועיקרם תלויים בחכמה ובינה שבנח"א והוד דז"א רק שאח"כ מתחברין ביסוד לנודך הדעת שבה כמו שנבאר אבל עיקרה אינה רק שני מוחין בלבד שהם חכמה ובינה בנח"א והוד דז"א כנ"ל. עוד כריך טעם אחר אל מ"ש באדרת האזינו שאין בה רק נהירו דתרי מוחי בלבד והענין הוא במה שנבאר (ע"ד) למעלה בענין התפלה של ראש כי הדעת דז"א הוא כולל מתרין עטרין שהם חסדים וגבורות שנמשכו מן המוח הדעת דז"א שנתפשט בגופא דילהון ובו' קאות שלהם ואינן מן הדעת שבראש עצמו דז"א. משא"כ בתרי מוחין דחכמה ובינה שנמשכו מן המוח עצמו דז"א ואימא ולפי זה היה מן הראוי שבז"א יהיה הדעת שלו למטה בגופיה ולא בראשו ושם ביארנו טעם הדבר שהוא כי הכתר שבו הוא הת"ת עצמו דאימא בבחינת כלי ואור שבתוכו ולהיות הכתר שלו גדול בתכלית לפי שהוא מאימא היה בו כח להמשך ולהעלות את הדעת בראשו דז"א תחות תרין מוחין דחכמה ובינה שבו אבל בנודק' דז"א שהכתר שלה איננו רק מת"ת דז"א אין בו כל כך כח לעלו' את הדעת שבה למעלה בראשה ואין בראשה רק תרין מוחין בלבד כנ"ל. אבל הדעת שלה שהם חמש הגבו' דעיטרא דגבו' ירדו למטה בגופ' דילה כפי השרש אשר משם חוצבו כנ"ל והם באמצע ממש בין זרוע חסד לזרוע הגבורה. וכדרך שביארנו לך בענין חטאו של אדם הראשון שהוריד גם את הדעת דז"א בין תרין כתפין דילה כדוגמא נוק' בשליש הראשון של הת"ת שבה והרי נתבאר כי שלשה מוחין יש לנקבה כנמצא בס' הזהר אבל החכמה והבינה שבה הם לבדם בראשה והדעת הוא למטה בגופא כנזכר:

ונבאר עתה ענין התפלה של יד מה ענינה ובכללה יתבאר תפילין דיעקב. הגה אחר שנכנסו המוחין פנימיים בנודקא דז"א הנקראת רחל שהיא הבחינה החמישית האירו ונלכו אורוניהם בסוד אור המקיף במנחא דילה והיא הנקר' תפלה של יד כמו שנבאר וזו היא הבחינה הששית למוחין דרחל כדוגמת תפלה של ראש דז"א וזה סדר התנוול' האורות האלו לנחת במנחא דילה. דע כי כמו שנבאר לעיל כי אין תפלה דראש דז"א יולאין רק ע"י ההיא קולא דשערי דאריך אפין הנמשכין עד כנגד העורף דרישא דז"א ומכה ובטש תמן ובוקע ונכנס ואח"כ מוליא אורות המוחין לחוץ במנחו כד ברישא דז"א יש חד קולא דשערי הנמשך מאחורי רישא דז"א עד מנחא דרישא לנוקביה כנז' בפ' נשא דקמ"א ע"ב וז"ל כד אתברי פרופא דרישא לנוקבא תלייא חד קולא דשערי מאחורי דז"א ותלי על רישא לנוקבא כו' ונלע"ד כי זה הקולא דשערי הם ארבעה הליציות הנמשכות ממוחין דעיבור דז"א והם המוליאין תפלה של יד ועיין למטה בדקושי הליציות כי הוא מוכרח והנה נוקבא

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

ביעקב וע"ש הטעם. הגה מכח ההכאה דקווא דשערי עד שהולאה תפלה של ראש במנחא דיעקב כנז' היה גם כן בחינת אור חוזר ע"ד הגז' בתפילין דראש דז"א וחזרו האורות ליכנס לרך אחר במוחין דיעקב הפנימיים ומשם יאלו לחוץ בעורף שלו ושם נעשה בחינת הקשר של התפילין דיעקב שהיא גם כן בחינת לזה אחרת אשת יעקב והיא הנקראת אללנו בשם דור המדבר כמבואר במקומו (נ"ז ע"א) ואח"כ חוזר עוד האור ההוא לאחור ונכנס תוך שני קווי ז"א ימין ושמאל וחוזר ויואל משם לרך האחר ופוגע בעורף רחל נוקבא דז"א אשר לבוקו היא כנגד פני הת"ת דז"א ונוקב שם ונכנס תוך המוחין דרישא דרחל נוק' דיעקב ומואלה הארתם לרך אור חוזר לאחור עד מנחא לילה שהוא פונה כלפי אחר כנודע ושם עוש' במנחא תפלה של ראש על לרך תפלה של ראש דז"א ודיעקב וזהו סוד תפלה של יד כי לגבי רחל נקראת תפלה של ראש ולגבי ז"א נקראת תפלה של יד כמו שנבאר. והרי נתבאר כי כל בחינות התפילין כולם אינן אלא במנחא או במנחא דז"א או דיעקב או לוקביה כי בחינת התפילין אינה אלא סוד הארת המוחין הפנימיים שבולטות במנחא בסוד אור מקיף על הפנים אבל לא יעלה בדעתך כי מן המוחים שבזרוע דז"א יולאת תפלה של יד כי זו טעות גמורה כי לגבי ז"א אין המוחין אשר שם נקראים מוחין בשו' אופן כלל כנ"ל וכמו שנבאר בע"ה מה ענין קשירת תפלת היד בזרוע השמאל של האדם. והנה הארבעה פרשיות שבתפלה של יד שהם התפילין שברישא דרחל נוקבא דז"א הם ממך כדמיון ארבע פרשיות תפלה של ראש דיעקב שהם חכמה ובינ' מלך מוחין דאבא וחכמה ובינה מלך מוחין דאימא שבז"א וזמ"ש באדרת האזינו דרנ"ו ע"א שו' ה' וז"ל ונהירו לתרי מוחי גליפין זה ואחדדקת בסטרוי דכורא כו' והענין הוא כי אעפ"י שיש בה ארבעה מוחין הגה כללותם אינם רק תרין מוחין הנקראים חכמה ובינה בלבד אעפ"י שהם כפולים כי אם היו נמנין כל אחד בפני עצמו היה ראוי למנות דז"א שמונה מוחין ארבע מלך אבא וארבעה מלך אימא והיו שמונה פרשיות בתפלה שלו אבל מן הדעת אין בה כי נשים דעתן קלה כנ"ל שאין בה רק עיטרא דגבורה לבד. אבל העיטרא דחסד היא כנגד פרשת שמע אין בה ונמלא כי חכמה ובינה דמלך אימא השלימו מקומם דחסד וגבורה שבדעת כנ"ל ואם תאמר והרי יש בה עיטרא דגבורה והיו חמשה פרשיות ותשובת דבר זה תבאר (ע"ג) בענין קשר תפלה של יד זו כמו שיתבאר בע"ה. וכן כתב מורי זלה"ה במקום אחר וז"ל ונהירו לתרי מוחין גליפין זה כו' ענין זה נתבאר בכמה מקומו' בהקדמ' ביאור אדרת האזינו ובפרט בענין התפלה של יד. גם נתבאר בצרכת אבות של תפלה שמונה עשרה דשחרית גם יובן במ"ש בפי' שלח לך דק"ע ע"א בענין נשים דעתן קלה כי שתי דיעות הם שעליהן נאמר דעתן קלה. והמלכות אין בה רק שני מוחין חכמה ובינה שבה שהם שתי הויות דע"ב ודס"ג העולים בגמטריא קל"ה אבל מוח השלישי הנק' דעת אין לה. וכבר נתבאר באדרת האזינו ובצרכת אבות כי מנחא והוד דז"א נעשין בה אלו השני מוחין עכ"ל. והנה היות כל הארבעה פרשיו' דתפילין של יד שהם בראש רחל בסוד בית אחת בלבד ולא בד' בתים כמו בתפלה של ראש הטעם הוא מפני שבז"א נמשכו בו ארבע מוחין עצמן דאו"א אלא שבאו מלובשים בנה"י דאימא ולכן היו בו ארבע בתים דתפילין אבל בנוקבא דז"א המוחין שלה אינו רק בחי' נה"י דאימא שנתפשטו תוך ז"א ובלטו אורם לחוץ במנחא ואח"כ חזרו בעורף ועשו שם הארת ד' ללאה ומשם נמשכו ארבעה מוחי נוקבא דז"א כנ"ל. ונמלא כי עיקר המוחין שלה אינן אלא מנחא והוד דאימא ולא מן המוחין עצמם ועוד כי הנלח וההוד דז"א הם לבדם המתלבשין בראשה בסוד מוחין אבל לא היסוד כנ"ל וכללות ארבע מוחין שלה אינן אלא בנלח והוד בלבד הנ"ל ונודע כי נלח והוד תרי פלגי גופא אינון ושניהם אינם רק גופא חדא לכן אין הבתים בתפלה של יד רק בית אחד כי הבתים מנלח והוד נעשו שהם בחינה אחת אבל הפרשיות הם ארבעה משום הארבעה מוחין עצמם שבתוך הבתים לנלח והוד. והנה אחר שבלטו אור המוחין במנחא דרחל נוקבא דז"א חזר האור פעם שנית בסוד אור חוזר גם כן ונכנס תוך המוחין פנימיים שלה ומתחברין ארבע מוחין אלו בתוך היסוד דז"א המלובש תוך ראשה ואז בחי' היסוד הזה בולט לרך אחר בעורף שלה והוא סוד קשר תפלה של יד אורת יו"ד כי היוד הוא יסוד ובתוכו מלובשין האורות ארבע מוחין שבה על לרך

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

שביארנו בקשר לתפלה של ראש דז"א ודע כי ענין זה שמעתי בתחילה ועוד שמעתי אז כי הארבעה פרשיו' שבתפלה של יד הם חכמה ובינה וחסד וגבורה ואעפ"י שעטר' דחסד אין בה כי נשאר לזכר כי היא דעתה קלה כנ"ל אבל הענין הוא כי על ידי כח הארת הכאת קולא' דשערי במוחין דילה במקו' היסוד דז"א מלובש בתוכם נגדל איתו המעט שנשאר בי מן וע"ב) עיטרא' דחסד כנ"ל והספיק ליעשות בחינה שלמה ונשלמו בה ארבע' פרשיות. אבל אח"ך מורי ז"ל גילה לי הדברי' יותר בפירוש ואמר לי מה שכתבתי לעיל בענין הארבעה פרשיות דתפלה של ראש של נוקבא' דז"א הנק' תפלה של יד שאינן אלא חכמה ובינה דאבא' וחכמה ובינה דאימא' כנ"ל. וגם בענין הקשר של תפלה של יד גיל' לי הדבר באמיתותו ונקשר במ"ש בזוהר בפ' פנחס דף רל"ו ע"ב וז"ל יו"ד דא' אלתריך ללא יעדי כלל מגו תפלה של יד ללא ועבד פירודא' כו'. והענין הוא זה דע כי מצינו בענין קולא' דשערי דז"א יתרון גדול על קולא' דשערי דא"א כי ההוא קולא' לא האיר הארות גדולות רק בחינת הארת תפלה אחת במלכו' (ע"ד) דז"א בסוד אור ישר והארת קשר דתפלה של ראש בסוד אור חוזר אבל האי קולא' דשערי דז"א האיר הארות עלומות והם תפלה של ראש בראש יעקב וקשר תפלה שלו בסוד דור המדבר ותפלה של ראש ברחל נוקבא' דז"א וקשר תפלה שלה הם ארבעה הארות. אבל התשובה היא כי האמת הוא שלא הוליא רק שלשה הארות אבל ההארה הרביעית שהוליא קשר תפלה של יד לא הוליא כמו שנבאר ענינה למטה ועכ"ז עדין קאת קושיא' במקומה עומדת שהרי הם שתי הארות וכאן הם ג' הארות והטעם הוא לפי שבהיו' המוחין למעלה ברישא' דז"א הם סתומין ומלובשין בנה"י דאימא' כנודע. ולכן אין כח בקולא' דשערי דאריך להכו' שם ולהוליא משם הארו' יתירו' אבל במקו' שמכה קולא' דשערי דז"א שהוא למטה בת"ת שבו כנ"ל ששם מתגלים החסדים דאימא' בגילוי גדול כי כבר נפסק ונסתיים היסוד שלה שהיתה מלבישתם בחזה דז"א. ואותם החס' המגולי' אשר שם הם מאירי' אל הדלדי' בנלח והוד דאבא' ובנלח והוד דאימא' המתפשטים בקו ימין ושמאל' דז"א ולא עוד אלא שגם באותם הקוים יש התפשטו' ממש של חס' דאימא' כנודע ונוסף ע"ז כי היסוד דאבא' המתפשט תוך הת"ת דז"א הנה הוא מגולה. ואין היסוד דאימא' מכסה עליו כי נפסק בחזה הגז' ואור היסוד דאבא' הוא גדול במאד מאד והוא מאיר גם כן בנלח והוד דאבא' ואימא' ששני הקוים כנז'. ונמצא כי כמעט יותר הארות יש כאן למטה ממה שיש למעל' ברישא' דז"א לסיבו' הגז' שהם בגילוי גמור ולכן היה כח בקולא' דשערי דז"א להאיר שם להוליא הארה שליטת יתירה על מה שהוליא קולא' דאריך ברישא' דז"א וגם בטענות האלו יובן איך ממקו' הזה התחתון שאינו בחינת מוחין נעשו מוחין ברישא' דיעקב ודרחל אבל הטעם הוא כי אעפ"י שבערך ז"א אינם שם בבחינת מוחין הנה בערך יעקב ורחל הם מוחין גמורים לסיבות הגז' שהם אורות מגולי' וגדולי' ועוד טענה אחרת והיא כי הנה כל דרך הליכה אחת היא וכל דרך חזרה אחת היא. נמצא כי בהיו' האור יולא' מקולא' דשערי דז"א ונמשך דרך יושר כלפי פנים האיר בכל המקומו' במלח בדרך הליכתו עד לאתו במלח דיעקב וכן בחזרתו האיר כל הבחינות שמלח דרך חזרתו עד לאתו במלח דרחל נוקבא' דז"א ואם קולא' דשערי דא"א היה מולא' גם כן שם למעל' פרטופים אחרים גם היה מאיר בהם ומוליא בהם אורות דתפילין אלא שלא היו שם רק בחינת ז"א ולא כנ"ל. ובזה הטעם האחרון יתורץ איך לא הוליא קולא' דשערי דז"א קשר תפלה יד בראש רחל כיון שאמרנו שהאורו' האלו הם גדולי' מאד ומגולי' אבל הטעם הוא כי טבע האור הוליא על ידי הכא' ובטישה בכח גדול הנה יהיה בו כח לרוץ דרך ישרה בהליכה ולחזור אח"ך בסוד אור חוזר פעם שנית כדרך הזורק אבן בכח שהולכת במרוצה דרך יושר ואח"כ חוזרת לאחור אל מקו' שזרקו אותה אבל שתחזור עוד פעם שליטת דרך ישר אין בה כח לחזור. ולכן לא חזר האור ממלח דרחל למקום העורף שבה לעשו' לה קשר תפילין והנה עתה כריך לבאר אם כן איך אנו מולאים שיש קשר בצורת יוד בתפי' ש"י כנ"ל בשם ס' הזוהר בפ' פנחס דרל"ו ע"ב והענין הוא כי אין (דף נ"ז ע"א) קשר הזה דומה אל קשר תפלה של ראש ז"א כי אותו הקשר היה יולא' על ידי הכאת קולא' דשערי דאריך אפי' ועוד כי היה בסוד אור חוזר בעורף דז"א להוליא ד' לאחד שהיא

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

לאה אשת ז"א העליונה. ועוד כי היו בחי' הארת האורות דרך חזרה כנ"ל אבל אינו כאן בשו' אופן מאלו כי אין כוונתו להוציא קשר מאחורי שהיא נקבה ואינה מוציאה נקבה אחר' ולכן הקשר שבה אינו אלא בסוד אור ישר דרך פני' שלא כדמיון התפילין שלה שהם במלחא אבל זה הקשר הוא יותר למטה (ע"ג) במקום פנים כנגד מקום הדע' שבה אשר ביארנו לעיל בסוד הרצועות דתפלה של ראש כי מקום דעת של הנקבא הוא למטה בגופא בין תרין כתפין דילה בשליש העליון דת"ת שבה ואינו דעת דלכורא שהוא למעלה בראשו ממס'. וגם נתבאר שם כי הדעת שבה הוא קל ואין בו רק בחינת עיטר' דגבורה בלבד. וכמו שהמוחין שבה בלעו כלפי פנים במלחא שלה גם הדעת שבה היושב בין תרין כתפין בלעו שם במקומו בסוד אור מקי' גם כן לחוץ כלפי פנים. וזהו בחינת קשר תפלה של יד שהוא אור המקיף עצמו של הדעת שלה ואינו אור מועט חוזר ממנו אח"כ דרך אחר צעורף שלה בקשר תפלה של ראש והבן זה מאד. וזהו יתורץ איך אין בתפילין שלה חמשה פרשיות שהם הארבעה מוחין הנ"ל ועוד בחינת הדעת הזה של עיטר' דגבורה וזהו נתרצה קושיא זו כי הארבעה מוחין ילאו למעלה במקומם במלחא והדעת שלה ילא למטה במקומו בין הכתפים גם כן כלפי פנים והוא שם גם כן בבחינת מוח מקיף אלא שהוא למטה ולהורות הדבר הזה כי גם הקשר הזה הוא מכלל המוחין שלה עם היותו למטה בגופא. לכן אכטריד דיו"ד לא יעדי כלל מגו תפלה דיד ויחברו תמיד עמו בגין דלא יעבי' פרודא כלומר שלא יעשה פירוד בין המוחין שלה ולא יאמרו שזה המוח דדעת שבה אינו ח"ו בחי' מוח והוא נפרד מהם כיון שהוא למט' בגופא כנו' כי אם נפריד ח"ו צנייהם נמצא שיהיה הנקבה בלתי דעת כלל ואין פגם גדול מזה. משא"כ בקשר דתפלה של ראש כי הוא פרטוף אחד נפרד הנק' לאה אשת ז"א ונריך להפרידה ממנו להורות כי הוא פרטוף בפני עצמו. ומ"ש בזוהר שם כי יו"ד זו דלכורא איהו ולא בנוקבא כו' מפורש עם הנ"ל כי אלו החמשה גבו' דדעת שבה בלו אליה בהיותם מלובשים בתוך היסוד דז"א והיסוד ההוא הוא אורת יו"ד והוא לכורא וכל חדוה דנוק' בהאי יסוד הוא ואין להפרידו ממנה כנו' שם בזוהר והרי נתבאר היטיב ענין הקשר הזה איך אינו בחינת מוח הדעת ברישא דנוק'. ולכן אינו ג"כ בבחינת פרשה חמישית בתפלה של יד אבל הוא בבחינת קשר וגם שהוא בבחינת עור ולא בבחינת פרשה בכתיבה לפי שאינו בבחינת פרשה אלא מה שהוא מוח גמור בראש אבל המוח הזה כיון שהוא למטה בגופא אינו מכלל מוח ולכן ג"כ הוא בחי' עור בלבד ולכן גם כן הוא למטה נפרד מהתפנה שג יד עצמו אבל להורות כי גם הוא בחי' מוח אלא שירד למט' לכן אכטריד דלא יעדי האי יו"ד מגו תפלה ויתחברו (ע"ב) יחד תמיד כנ"ל. גם יתבאר כי אינו בסוד קשר מאחורי העורף דרחל אלא כלפי פנים כנ"ל בסוד מוח ממס' ועדין נריך לחקור למה לא היתה פרשה חמישית בבחינת דעת ממס' דחסדים למעלה בראש נוקבא דז"א מאותם שני החסדים המתפשטים בשני קוים ימין ושמאל דז"א המגולים כנ"ל וכאשר מכה קולא דשערי בנלח והוד דלכורא ואימא להוציא אורם לחוץ בסוד תפילין למה אינו מוציא גם הארת שני החסדים האלו לחוץ ויעשו פרשה חמישית בסוד דעת דחסדים בראשה דנוקבא דז"א. ואם תאמר כי עטר' דחסד אין בה חלק אל הנקבה זה אינו כי הרי נתבאר אכלנו כי כל בנין הנקבה הוא על ידי אותם שני החסדים המגולים דנלח והוד דז"א. אבל התשו' היא כי הלואי שיקפיקו אלו החסדים לבנות פרטוף הנקבה בעצמה ועוד כי אלו השתי חסדים לריכין גם כן להאיר באלו המוחין שבנלח והוד דז"א הארות רבות להוציא תפלה דיעקב ותפלה דרחל וקשר דיעקב וקשר דרחל כנ"ל כי לא היה אפשר במוחין ההם להוציא מהם כל כך הארות לולי ע"י הארת אלו החסדים המגולים בהם ולכן אין בהם כח להוציא גם כן בחי' מוח דעת דחסדי' ועתה נריך לבאר כי מאחר שאלו הם תפילין של ראש דרחל איך נקראת תפלה של יד אבל הענין הוא במה שנודע כי ראש רחל מתחלת מן החזה ולמטה דז"א ונמצא כי התפילין דראש רחל שם הם מקומם בחזה דז"א ושם היה ראוי לינתן אבל להיי' כי הנקבה ליקחת עיטר' דגבו' וזהו עיקר מה שהיא לוקחת כי שאר המוחין שיש לה אינם רק הארה בלבד כי עיקרם לקחם ז"א לעצמו ולא נשאר לה רק הארתם בלבד אבל עיטר' דגבו' לא לקח הז"א כי אם האר' מועט ורובה נשאר לנוקב' כנ"ל

שעה"כ

עוד טעם ב' להניח תפילין קודם התפלה, כי לכאורה היה ראוי להניחם אחר התפילה, לפי שהתפילין נעשים מבחי' מוחין הפנימים שיוצאים מבחי' אור מקיף בבחי' התפילין כנודע, ואם המוחין אינם באים אלא בתפלה, איך התפילין באים קודם התפילה. אך הענין הוא, כי התפילין הם בבריאה, ושם הוא בבחי' אלו המוחין, מאותם שירדו בלילה אל עולם הבריאה. ואפשר כי זהו בחי' הרשימו של יום אתמול שירד בלילה בבריאה, כנ"ל בדרוש שקדם.

עוד טעם שני למה קדמו תפילין של יד לתפילין של ראש, עם היות שהמוחין שלו קודמין למוחין שלה, דע כי תחילה נעשין לנקבה מוחין מצד הבריאה כמבואר אצלנו, כי תפילין של יד הוא בבריאה, ואנו עושין לז"א מוחין שלו בעולם האצילות. ואח"כ נמשכין אליה ונעשין לה מוחין מן האצילות, והוא כי אחר שהנחנו תפילין של ראש שהם בבחי' ד' מוחין שלו שהם ד' פרשיות בראשו שהם הקרקפתא והנה אח"כ נמשכין ממנו שתי רצועות המקיפות את ראשו בחי' חו"ג ונמשכין דרך אחורי הראש⁹²⁴, ושם אנו עושין קשר א' והוא בחי' הת"ת, כי שם הוא קשר כל הספירות כנודע (&), ושם נרשמת בחינת המלכות, כי שם מקומה אחורי החזה דז"א, כנגד הת"ת שבו. ולכן בקשר ההוא עושין צורת ד' גדולה, שהוא סוד ד' של יהודה כנרמו אצלנו⁹²⁵, ומשם נמשכין עוד שני הרצועות בסוד נו"ה, ואז על ידה נמשכין עד התפילין של יד, ונעשים שם מוחין לנקבה, בסוד האצילות. וענין קשירת תפילין של יד בזרוע השמאלית, זה יובן במ"ש באדרת נשא (דף קל ע"ב⁹²⁶) בענין ב' נקבי דפרדשקא, דמנקב שמאלא דידיה עתיד לאתקא רוחא דחיי על מלכא משיחא שהוא נוקבא דז"א.

- מאיר הכוונה -

והנה זו העיטור' לגבו' כבר נתבאר לעי' כי היא בחי' פרק התחתון של הזרוע השמאלית לז"א שהיא הדבוק עם הכתף שלו ולכן נקשר' זו התפלה לראש לרחל צפרה התחתון זרוע שמאלית של ז"א הסמוך אל הכתף:

והרי נתבאר טעם למה נקשרה זרוע ולמה הוא זרוע שמאלית ולמ' הוא צפרה הסמוך אל הכתף ונמז' כי צפרה רחל נק' תפלה של ראש שלה וצפרה ז"א נק' תפלה ש"י ליליה וע"ד) והבן זה ואמנם עדין לריכין אנו אל טעם אחר נתבאר אצלנו בסוד התפילין של יד שמוחין צדק קודם התפלה של שחר מה ענינם וסם נתבאר הטעם האמתי והוא כי אז עדין נוקבא דז"א בסוד נקודה קטנה בלתי פרוץ ולכן אין הגסים חייבות בתפילין כי בחינת תפלה זו של יד הוא בהיות רחל נקודה קטנה ואז היא קשורה ממש בזרוע ז"א השמאלית בסוד שימני כחותם על זרועך כל הלילה עד הצדק בתפל' שחרית שצדין מוחי' חדשי' ואז נעשי' בחי' פרוץ גמור לרחל וחוזרת עמו אפין צאפי' ובחי' הראשון' היא הגשאר' קשורה עמו בזרועו בסוד תפלה ליד ליליה וע"ש היטב:

⁹²⁴ וסם מאירין צאורס המלכות אשר סם שהיא כורת ד' הנקרא קשר של תפילין בסוד התפארת שהוא הקושר, ובאחוריו הוא המלכות, ואח"כ נמשכין ב' הרצועות שהם נ"ה עד תפלה ש"י שהוא נוקבא דז"א ואז נמשכין ונעשין אליה מוחין בסוד האצילות

ופעם אחר שמעתי טעם אחר למה התפילין ש"י קודמין לתפילין ש"ר ואמר כי הטעם הוא כי התפילין הם צבריאה וסם הם אלו המוחין והם מאותן שירדו בלילה אל עולם הבריאה (פע"ח).

⁹²⁵ עי' ע"ח שער כח פרק ד אות ו' (אם שינוי קל משעה"ק סט ע"ד): ⁹²⁵ ג' בחי' היה לז"א: א', בהיותו במעי בינה, כי היה ו' זעירא⁹²⁵, ג' כלילן בג'⁹²⁵, ובחי' המלכות שבו בסוף הו' בסוד פסיעה לבר (זהר בלק רג ע"ב). ואח"כ כשיצא לחוץ, אז נתפשטו כל הו"ק ו' שלימה, ובסופה סוד המלכות. ואח"כ בקניית המוחין נשלם ל"ס, הרי ג' בחינות. והראשונה היא סוד ראובן שמעון לוי בז"א ואח"כ הד' יהודה בסופם הוא נוק'

⁹²⁶ ז"ל: ותא חזי מה {קל ע"ב} בין עתיקא לזעיר אפין דא מאריה דחוטמא מחד נוקבא חייין ומחד נוקבא חייין דחייין האי חוטמא הוא פרדשקא דביה נשיב רוחא לזעיר אפין וקרינן ליה סליחה והוא נחת רוח דרוחא דנפיק מהכא מאינון נוקבי חד רוחא נפיק לזעיר אפין לאתערא (ס"א חייין מכל סטרין חירו מכל סטרי חייין דחייין) ליה בגנתא דעדן וחד רוחא דחיי דביה זמין לאתערא לזמנא לבריה דדוד למנדע חכמתא

שעה"כ

מעם לסדר הנחת תפילין, כבר ידעת שהתפילין ה"ם אור מקיף, והנה צריך לאושטא שמאלא כנז' בווהר (ח"ג נה ע"א⁹²⁷), והכונה הוא להורות כי ז"א מניח שמאלו תחת ראשה וימינו תחבקה, בסוד יד ימין הכורך את הרצועה סביב הזרוע השמאל. וסוד הדבר הוא, לפי שהנקבה עדיין היא למטה, ואין קומתה כשיעור קומתו עדיין, אבל ראשה הוא במקום⁹²⁸ החזה דז"א. ונמצא כי ראשה נתון בין זרועותיו, ונמצא שהחיבוק הזה אינו חיבוק גמור⁹²⁹, אלא חיבוק בראשה בלבד. וז"ס ב' פסוקים הנז' בשיר השירים: הא' (ח ג) שמאלו תחת ראשי. והב' (ב ו) שמאלו תחת לראשי^{930, 931}. וכנגד החיבוק הנז', שהוא

- מאיר הכוונה -

תרגום: ובא וראה: מה (ההפרש) בין עתיק לז"א? זהו בעל החוטם, מנקב א' יוצא (הבל שנקרא) חיים, ומנקב א' (יוצא הבל) חיים של חיים. זה החוטם הוא עמוד חלול שבו נושב רוח (החיים) לז"א ואנו קוראים אותו "סליחה", והוא נחת רוח.

הרוח היוצא מכאן, מאלה נקבים, הבל אחד יוצא לז"א לעוררו בגן עדן, והבל אחד של חיים שבו עתידה להתעורר להזמין את בן דוד לידיעת החכמה.

וז"ל השער מאמרי רשב"י שם: כל הגבורות אשר בז"א מתקבצות כולם בתוך החוטם שלו וכדי לאכפייא כל אותם הגבורות שבחוטם ההוא דז"א (ע"ד) צריך להמשיך רוחא דחיי מחוטמא דעתיקא שהוא אריך אפין אל ז"א ונוקביה הנקרא מלכא משיחא בסוד המלכות

⁹²⁷ מאן דאנח תפילין כד מנח תפלה של יד בעי לאושטא דרועא שמאלא לקבלה לכנסת ישראל ולקשרא קשרא עם ימינא בגין לחבקה לה לקיימא דכתיב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקי לאתחזאה בר נש כגוונא דלעילא ולאטעטרא בכלא וכדין בר נש שלים בכלא בקדושה עלאה וקודשא בריך הוא קארי עליה (ישעיה מט ג) ישראל אשר בך אתפאר רבי חזקיה פתח ואמר (תהלים יז א) שמעה יהוה צדק וגו' כמה חביבה כנסת ישראל קמי קודשא בריך הוא דבכל זמנא דכנסת ישראל אתת לקמיה דקודשא בריך הוא קודשא בריך הוא אזדמן לקבלה הדא הוא דכתיב שמעה יהוה צדק הקשיבה רנתי האזינה תפלתי אמר דוד אנא אתקטרנא בכנסת ישראל כמה דהיא אשתכחת לקמן אנא נמי אשתכחנא ובגין כך שמעה יהוה צדק בקדמיתא ולבתר הקשיבה רנתי האזינה תפלתי בלא שפתי מרמה (&) מאי בלא שפתי מרמה אלא הכי תנינן כל מלה ומלה דצלותא דאפיק בר נש מפומיה סלקא לעילא ובקעת רקיעין ועאלת לאתר דעאלת ותמן אתבחנת ההיא מלה אי היא מלה דכשרא אי לא אי איהי מלה דכשרא עאלין לה קמי מלכא קדישא למעבד רעותה ואי לאו סאטין לה לבר ואתער בההיא מלה רוחא אחרא:

תרגום: מי שמניח תפילין, כאשר מניח תפלה של יד, צריך להושיט זרוע שמאל לקבל את כנסת ישראל ולקשר קשר עם הימין, כדי לחבק אותה, לקיים את הכתוב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקי, שיראה האדם כדוגמא שלמעלה, ולהתעטר בכל. ואז האדם שלם בכל, בקדושה עליונה, והקדוש ברוך הוא קורא עליו ישראל אשר בך אתפאר. רבי חזקיה פתח ואמר, שמעה ה' צדק וגו', כמה חביבה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שבכל זמן שכנסת ישראל באה לפני הקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא מזדמן כנגדה, זהו שכתוב שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי האזינה תפלתי. אמר דוד, אני התקשרתי עם כנסת ישראל, כמו שהיא נמצאת לפניך, גם אני כך נמצא, ולכן שמעה ה' צדק בראשונה, ואחר כך הקשיבה רנתי האזינה תפלתי בלא שפתי מרמה. מהו בלא שפתי מרמה, אלא כך שנינו, כל דיבור ודיבור של תפלה שמוציא אדם מפיו עולה למעלה ובוקע רקיעים ונכנס למקום שנכנס, ושם נבחן אותו הדיבור, אם זה דיבור כשר אם לא, אם זה דיבור כשר מכניסים אותו לפני המלך הקדוש לעשות רצונו, ואם לא מסטים אותו החוצה ומתעוררת באותו דיבור רוח אחרת.

⁹²⁸ כנגד (פע"ח).

⁹²⁹ בגופה (נוסף צפע"ח).

⁹³⁰ וז"ס הפסוק שמאלו תחת ראשי ולח אמר לראשי כנזכר צפרסת אחרי אלח תחת ראשי ממך (פע"ח).

⁹³¹ ז"ל עד ע"א: ר' יוסי אמר בשעתא דאסגיא זכאין בעלמא כתיב (&) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקי ובזמנא דאסגיא חייבין בעלמא כתיב (&) השיב אחור ימינו ר' חזקיה אמר מהכא (&) ונרגן מפריד אלוף כלומר פריש מלכא מן מטרוניתא הה"ד (&) ערות אביך וערות אמך לא תגלה:

תרגום: רבי יוסי אמר בשעה שמתרבים צדיקים בעולם, כתוב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקי. ובזמן שמתרבים רשעים בעולם, כתוב השיב אחור ימינו. רבי חזקיה אמר מכאן, ונרגן מפריד אלוף, כלומר מפריד את המלך מהמלכה, זהו שכתוב ערות אביך וערות אמך לא תגלה.

שעה"כ

בראשה בלבד, אמר שמאלו תחת ראשי, כי ראשה נתון שם בשמאלו. וכנגד חיבוק האמיתי, הנעשה בברכת אתה גבור, שאז החיבוק הוא בגופא ממש, לפי שכבר הנדילה, ונמצא כי שמאלו הוא נתון עתה בגופה, שהוא במקום שהיה בתחילה מקום ראשה, ועתה הוא מקום גופה ממש, וזהו תחת לראשי הבכור⁹³², שהוא מחבקה ונותן זרועו תחת המקום שהיה בתחילה ראשי, אבל עתה הוא גופי. משא"כ בתחילה, שזרועו היה נתון תחת ראשה ממש, וראשה שוכב על זרועו. אבל עתה גופה שוכב על זרועו, וזרועו נתון למטה ומחבק גופה מלמטה, וימינו למעלה, וגופה נתון בין שני הזרועות, זה למעלה וזה למטה. וכבר ביארנו כי בהיותה כן, שראשה אצל החזה שלו, נמצא שהר' פרשיות של תפילין שלה, הוא סוד תנה"י דז"א, כמבואר אצלינו בתיקונים (דף ל ע"ב לד ע"א⁹³³) בענין קרית ארבע ד' שמהן דיליה וע"ש⁹³⁴.

- מאיר הכוונה -

ועי' ר"ה דרוש ד אם זה שונה מאן.

⁹³² בלמ"ד (לש"ו).

⁹³³ ז"ל: מעילא לתתא יהו"ה אה"ה תרוייהו חד בכתר עליון כגוונא דא יאקקויק"ק בחכמה ובינה יהו"ה אה"ה בתרין דרועין יהו"ה אה"ה בעמודא דאמצעייתא תרוייהו כחדא בנצח והוד יהו"ה אה"ה דא לימינא ודא לשמאלא בצדיק תרוייהו ביחודא כחדא וכן במלכות תרוייהו ביחודא כחדא כגוונא דא יהו"ה אדנ"י ובה מתחברין יהו"ה אה"ה ובגין דא איהי קרית ארבע חבורא דארבע שמהן דאינון בארבע פרשיין דתפילין דיד ובארבע בתי דתפילין דרישא תרגום: ממעלה למטה יהו"ה אה"ה שניהם אחד בכתר עליון כמו זה יאההויה"ה. בחכמה ובינה יהו"ה אה"ה בשתי זרועות, יהו"ה אה"ה בעמוד האמצעי שניהם כאחד, בנצח והוד יהו"ה אה"ה זה לימין וזה לשמאל, בצדיק שניהם ביחוד כאחד. וכן במלכות שניהם ביחוד אחד כמו זה יהו"ה אדנ"י, ובה מתחברים יהו"ה אה"ה, ומשום זה היא קרית ארבע, החבור של ארבעה שמות שהם בארבע פרשיות של תפילין של יד, ובארבעה בתי תפילין של הראש.

⁹³⁴ עי' סער מאמרי רש"י (א ע"ג): שם בתיקון י"ח דף ל"ד ע"ב וז"ל ובגין דא איהי קרית ארבע חבורא דארבע שמהן דאינון בארבע פרשיין דתפילין דיד ובארבע בתי דתפילין דרישא עכ"ל. הגה נודע כי במוחין דז"א יש אור מקיף ואור פנימי והנה כשהם בצחינת אור המקיף הם ארבעה מוחין מבחוץ כי הגה התפילין הם אור המקיף ואז הם ארבע תרין נלח והוד שנגעין חכמה ובינה ותרין עטרין הנכללים דעת הרי הם ארבעה ואלו הם ארבע שמהן אלו הגז' שהם יהוה אהיה בחכמה ובינה ושם יאהדונהי כולל משתי שמות הוא דעת ועיין במה שכתבתי דלרוש סוד התפילין בטעם למה ארבעה בתים דיליה הם בסוד אהיה ושם ביארתי כי זה היה עיבור שני לתת מוחין לז"א בתוך הבינה ולכן הם בסוד אהיה כי כל בחי' התפילין הוא בחי' אור המקיף ואין עיבור אלא בסוד אהיה ואז אותם הד' מוחין נעשים לו ארבעה בתים מקיפים ואז חסד גבורה ות"ת שלו נתעלו אז ונעשו בחינת (ע"ד) פנימיים ובחינת נה"י דבינה נעשו לו ארבעה בתים אצל בנקבה הם פרשיין ממש כי נלח והוד דז"א נעשו לה פרשיין ולא בתים ואינם בסוד אהיה לפי שאין אהיה אלא בסוד עיבור:

והנה אמרנו בתיקונים תיקון י"ח ובגין דא הוא קרית ארבע חבורא דד' שמהן דאינון דד' פרשיות דתפילין דיד ודד' בתים דתפילין דרישא וריכך להבין למה אמר בתחלה דד' פרשיות גבי תפלה דיד וגבי תפילין דרישא אמר בתי אצל הענין הוא כי הגה הז"א יש לו מוחין פנימיין ומקיפין ובחי' מקיפין בחוץ הם ד' מוחין חו"ב ודעת דכליל ב' עטרין ואלו הם ד' שמות הג"ל כי החו"ב הם הוי"ה אה"ה והחו"ג הם הוי"ה אדנ"י ואלו הם בחינת תפילין שהם א"מ של המוחין והנה ד' בתים הם שם אה"ה לפי שזה עיבור ב' של הז"א בתוך בינה לעשות לו מוחין לכן הם בחינת אה"ה כי הבתים לעולם בחינת א"מ סוד התפילין ואין עיבור אלא בסוד אה"ה כנ"ל ואז אותן הד' מוחין נשארין לו ד' בתים מקיפים אמנם חג"ת שלו נתעלה אז בסוד הפנימית אצל אור נה"י דבינה הם סוד ד' בתים אלו אצל בנקבה הם פרשיין ממש כי נה"י דדוכרא נעשו לה פרשיין ולא בתים כי אז אינם בסוד אה"ה כי אה"ה אינו אלא בסוד עיבור והנה התנה"י שלו שהם ד' ספירות נעשה בה בחינת התפילין שלה

שעה"כ

סדר הנחת התפילין: בתחילה יקשור תפילין של יד בזרועו השמאלי על הקיבורת, ויכסה זרועו במלית, כדי שתהא הנחת תפילין בהצנע⁹³⁵. ואח"כ יכרוך הרצועה סביב זרועו ז' כריכות, כנגד שבעה נערות הראויות לתת לה (&) כמבואר אצלנו עניינם⁹³⁶. ואחר שיכרוך הז' כריכות, אז יניח תפילין של ראש, ולא קודם הכריכות. ואחר שכבר הניח ז' ע"ג תפילין של ראש שהוא בעלה, אז יתן לה הבעל קדושין, שה"ס כריכות הרצועה סביב האצבע האמצעי, הנקרא אמה, כדרך הטבעת העגול של הקידושין הניתן באצבעה. וצריך לכרוך שם ג' כריכות, והכריכה העליונה תהיה בפרק האמצעי של האצבע הזו, וב' כריכות תחתונות בפרק התחתון המחובר אל כף היד, שלא כדברי המתיהרים לכרוך כל הג' כריכות בפרק התחתון, ושיבוש הוא בידם.

ומורי ז"ל היה נזהר שלא להוציא תפילין של ראש מכיסן עד שיניח תפילין של יד ויקשרנו למעלה במקום הקיבורת, ואח"כ לא היה חושש מלהוציאם, אע"פ שלא כרך עדיין הז' כריכות סביב זרועו כנ"ל. אבל ודאי שצריך לכרוך הז' כריכות האלו קודם שיניח תפילין של ראש בראשו.

ובענין הרצועות ראיתי מקפידין להניחן תלויות, ולא להניחם באבנט כדי שלא יגיעו לארץ אם הם ארוכות, ומורי ז"ל אמר לי כי אדרבא, ראוי הוא להניחם באבנט, דהיינו לשום קצוות הרצועות תחת האבנט, כדי שלא יגיעו לארץ.

בענין כוונת התפילין, ביארנו לעיל בסדר הכונה בד' אותיות הויה, שיש בהם ד' יחודים כנ"ל בדרוש הציצית (&) וע"ש. אמנם הנלע"ד יותר באמיתות הוא, שצריך לכוין ליחד בתחלה ב' אותיות י"ה זו בזו, ואח"כ יכוין להעלות ה' תתאה עד אות ו', שהוא חיבור נוקבא בז"א, ואח"כ יכוין להוריד ה' ראשונה עד אות ו', כי הוא סוד נתינת המוחין. עוד תתבאר הכונה הנז' ביתר שאת.

כבר ביארנו לעיל בדרוש הציצית (&) ענין ד' מצות עשה הרמוזים בד' אותיות הויה, והם, ק"ש ותפילין וציצית ותפלה, וכוונת כל א' מהם תתבאר במקומה ג"כ בע"ה. ונבאר עתה כוונת התפילין⁹³⁷. הגה תניח תחילה תפילין של יד מיושב ולא מעומד, וקודם שתברך הברכה, תכוין לחבר ב' אותיות י"ה, שהוא סוד התעוררות או"א להזדווג

- מאיר הכוונה -

וזו הוא שאמר באל"ף דף רל"ב צחלל לגלגלתא נהירין ג' נהירין וכו' פירוש כי כבר נתבאר באל"ף דף קל"א כי כשהם צבחי' מוחין אינם רק ג' מוחין כי הצ' עטרין הם מתחברים בתוך הדעת אצל צבחי' א"מ שלהם שהם צחינת התפילין אז הם ד' מוחין כי הצ' עטרין נחלקין לז' וזהו מה שהקשה כאן ואמר ואי תימא תלת ארבעה אינון וכו' כי לעולם כשהם צבחי' א"מ הם ד' שהם אחסנתא לאצוה ואמא וטרין עטרין וז"ש דמתעטרין כולה צרישא ואינון תפילין דרישא כי העטרה והתפילין הם צחי' אור מקיף אצל לבתר כשהם צבחי' א"פ שהם מוחין דלגאו אז הם ג' חללי דגולגלתא כי אז אינם רק ג' מוחין וז"ש ולבחר מתחברין ונהרין ועאלין גו ג' חללי דגולגלתא כי עד עתה צבחי' א"מ היו ד' ועתה שנכנסו צפנים הם ג' לצד וצ"ח הטעם ואמר משום דמוחא חליתאי כליל מאינון צ' עטרין ולכן אינם רק ג' לחוד (פע"ח).

⁹³⁵ עי' ש"ש שואל על של ראש.

⁹³⁶ עי' שער מו פרק ו: ודע כי היכלי ז"נ דבריאה⁹³⁶ הם נקראים ז' נערות אסתר, לפי שהן נוקבין בערך אותן ז' היכלין דאו"א דבריאה, אבל הם נקראים שבעת הסריסים המשרתים, ונקרא⁹³⁶ דוכרין.

ועי' שער מאמרי רשב"י ויגש: דע כי שבע נערות אלו הם בבריאה ואלו הם מבית המלך שהוא הבריאה כנודע והם הם ההיכלות של המלכות ועי"ש (&) דע כי שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך הם הם תיקונוי דסיהר' קדישא גם שבעה רואי פני המלך בהם עולה למעלה ובזה הנערה באה אל המלך ⁹³⁷ והנה ענין הכוונה שתכוין צעת הנחת תפילין של ראש הוא כך כי תחלה תכוין אל מה שכתוב למעלה כי תפלה ק"י צבריאה וק"ר הוא צאילות (פע"ח).

שעה"כ

יחד⁹³⁸, כדי להמשיך מוחים אל זו"ן, כדי שמהם יבואו התפילין, כנודע. ואח"כ תכוין להעלות ה"א תתאה עם אות הו"ו⁹³⁹ כזה, ה"ו⁹⁴⁰ אל ה"א⁹⁴¹ ראשונה, בסוד העלאת מ"ן⁹⁴². ואח"כ תכוין להוריד ה"א ראשונה אל שתי אותיות ו"ה, שהוא סוד כניסת המוחין ע"י נה"י דאימא עילאה ברישא דזו"ן. ואח"כ תקשור התפילין ותברך עליהן, וזה סוד ההויה הנז', יה הוה⁹⁴³ ותכוין ע"ד שנבאר בתפילין של ראש, והוא שתכוין תחילה בסוד עיבור ראשון אל אהיה פשוט, ואח"כ בד' פרשיותיה אל סוד היניקה אל שם הויה פשוט, ואח"כ בבית שלה בסוד עיבור שני הגדלות אל שם אדני במילואו אלף דלת נון יוד. ואח"כ תכוין כי ג' שמות הנז' אהיה הויה אדני עולים גי' יב"ק⁹⁴⁴, וה"ס הויה אלהים, שה"ס המלכות בסוד מעבר יב"ק (&).

ואח"כ בהניחך תפילין של ראש, תכוין באופן אחר, כי תחילה תכוין בסוד עיבור ראשון לשם אהיה במילוי יודין, ואח"כ תכוין לסוד היניקה שהוא הויה, והוא ד' מוחין שהם חו"ב וחו"ג, ותכוין למה שהודעתך בדרוש הציצית, כי כל אחד מד' מוחין כלול מד', ולכן תכוין אל ד' שמות יה"ו במילואין בסוד ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן והוא מוח החכמה. ואח"כ תכוין אל ד' שמות אה"י מן שם אהיה, והשנים הראשונים יהיו במילוי יודין, והג' באלפין, והד' בההין. וטוב לשלב ולחבר יה"ו הראשון עם אה"י הא', וכן עדין כל הד' יה"ו עם ד' אה"י. והנה ד' שמות אה"י הם בגימ' תפילין, ואל זה תכוין באומרך ברכת להניח תפילין, אל ד' אה"י אלו. גם תכוין במילת תפילין, אל שם פסתם⁹⁴⁵, והוא שם של כ"ב כנודע, והא ג"ב

- מאיר הכוונה -

ויחוד תפילין הוא זה' ראשונה ולכך שתכוין שיתקן הפגם שפגם האדם אם איזה פעם חטא ולא הניח תפילין ופגם זה' ראשונה ויכוין ליחוד יחוד זה לתקן הפגם הזה וזהו כוונתו תכוין לחצר ב' אותיות י"ה והוא חיבור או"א לעשות זיווג כדי להמשיך מוחין לזו"ן כי מהמוחין ההם ילאו תפילין (פע"ח).

⁹³⁸ על אף שאר"א בזיווג תמידי עכ"ז ע"י &

⁹³⁹ נדצ"ל ו'. שהרי בפע"ח איתא עם הו'.

⁹⁴⁰ זה כתוב הפוך שזה עליית מ"ן.

⁹⁴¹ ה' (פע"ח).

⁹⁴² לְהוֹתֵן מִנִּי אֵל הַזְיוּג הַנִּלְוֵה וְהַיְיָנוּ זְוּג או"א ע"י לְעֵיל הַעֲרָה [937] (פע"ח).

⁹⁴³ ופ"א שְׁמַעְתִּי שְׁלֹחַ יְכוּיִן רַק לְהוֹרִיד ה' רִאשׁוֹנָה לְגַזִּי ו' כִּזָּה ה"ו וְהִנֵּה אִם תִּחְזַר כֹּל (כד ע"ד) בְּחַיִּי הִם י"ה ה"ו ה"ו יִהְיֶה גִימְטְרִיאַל ל"ז וְהוּא מִילּוֹי לְהוֹי"ה דס"ג שְׁהוּא בְּאִמָּא שְׁהוּא מְנִיחָה אֵת הַתְּפִילִין וְכַמ"ס בְּתִיקוּנִים וְגַם בְּזוֹהַר שְׁהַתְּפִילִין הִם אִמָּא עַל בְּרָא וְתִכוּיִן כִּי הַיְחוּד הַזֶּה הוּא בְּרָאוֹת ה' רִאשׁוֹנָה שֶׁל הוֹי"ה (פע"ח). וְעַיִן סִידוּר יר"א עֲמוּד 278 שֶׁשֶׁ ב' הַכוּוֹנוֹת

⁹⁴⁴ ע"י זְהַר ח"ג רְטֹז ע"ב: מֵאֵי לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְׁמַן אֵינּוֹן י"ב פְּנִים ד' דָּאֲרִיָּה ד' דְּשׁוּר ד' דְּנִשְׁר דְּאֵינּוֹן מִיכָאֵל אֲרִיָּה אַרְבַּע אַנְפִּין דִּילִיָּה (יְהוָה) יְהוָה אַרְבַּע אַנְפִּין דְּשׁוּר וְאִיהוּ גְבְרִיאֵל וְאֵינּוֹן (יְהוָה) יוֹד ד' אַנְפִּין דְּנִשְׁר וְאִיהוּ נִוְרִיאֵל וְאֵינּוֹן (יְהוָה) יְהוָה וְאֵינּוֹן מִמֶּנָּה תַּחַת חֲסִיד פַּח"ד אִמָּת דְּרַגִּין דְּתַלַּת אַבְהָן וְאִוְקָמוּהָ רִבְנָן הַאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְבָּה וְסַלְקִין (ס"א נְקוּדִין) נְהוּרִין לְחֻשְׁבֹן יב"ק וְאֵינּוֹן מֶלֶךְ מֶלֶךְ יִמְלוּךְ יְהוָה אֵה"ה אֲדִנִּי סָךְ הַכֹּל יב"ק.

תְּרַגּוּם: מֵה זֶה לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְׁמַן" אֵלוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר פְּנִים, אַרְבַּעָה שֶׁל אֲרִיָּה, אַרְבַּעָה שֶׁל שׁוּר, אַרְבַּעָה שֶׁל נִשְׁר, שְׁהֵם מִיכָאֵל אֲרִיָּה אַרְבַּע פְּנִים שֶׁלּוּ יְהוָה, אַרְבַּע פְּנֵי שׁוּר וְהוּא גְבְרִיאֵל וְהִם יְהוָה, אַרְבַּע פְּנֵי נִשְׁר וְהוּא נִוְרִיאֵל וְהִם יְהוָה, וְהֵם מִמוֹנִים תַּחַת חֲסִיד פַּח"ד אִמָּת, דְּרַגּוֹת שְׁלֹשֶׁת הַאֲבוֹת, וּפְרִשׁוּהָ רִבּוּתֵינוּ הַאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְבָּה, וְעוֹלָם (נְקוּדִים) הַאֲוֹרוֹת לְחֻשְׁבוֹן יב"ק, וְהֵם מֶלֶךְ מֶלֶךְ יִמְלוּךְ, יְהוָה אֵה"ה אֲדִנִּי, סָךְ הַכֹּל יב"ק.

וְעַיִן רַכְט ע"א: יב"ק בְּחוֹשְׁבֵן אֲדִנִּי בְּמַעֲשֵׂה יְהוָה בְּדַבּוּר אֵה"ה בְּמַחֲשָׁבָה.

ע"י תִּיקְרָז קִמְט ע"ב: תַּלַּת שְׁמַהֵן אֵלִין כְּחוֹשְׁבֵן יב"ק אֵה"ה כְּתַר עֲלָאָה יְהוָה עֲמוּדָא דְּאִמְצִיעִיתָא אֲדִנִּי שְׁכִינְתָא תַּתָּא

⁹⁴⁵

(1) סְדוּר תְּפִלָּה - נוֹסַח סְפָרְד - סְדוּר תְּפִילַת מוֹסַף לְשֶׁלֶשׁ רִגְלִים

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אַבּוֹתַי, שְׁתַּעֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֵׁת חֲסִדֶיךָ וְגַדְל רַחֲמֶיךָ הַפְּשׁוּטִים וְלְמַעַן טְהַרֵּת שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, בֵּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם וְשְׁתַּיִם הַיּוֹצֵאִים מִהַפְּסוּקִים שֶׁל בְּרַכַּת

שעה"כ

בגנימ' תפילין. ואמנם ה' שמות האחרים שיש בד' מוחין דחסד ובר' דגבורה, מספקא לן אם צריך לכוין בהם. והנלע"ד כפי דברי מורי ז"ל, שאין צריך לכוין אלא בחו"ב, אבל בחו"ג הם כלולים בהם על דרך מה שכתבנו כיוצא בזה בענין הק"ש במלת א' ע"ש. ואח"כ תכוין אל שם אהיה דיודין אל סוד עיבור השני דמוחין דגדלות. ואח"כ תכוין אל ג' שמות הנ"ל שהם אהיה הויה אהיה העולים בגי' חיים, וה"ם חיי המלך⁹⁴⁶ כנ"ל, וגם הם בגימ' בינה להורות, כי כל זה נמשך מן הבינה אל ז"א כנודע.

והם גם כן כ"א אזכרות וד' פרשיות וד' בתים, כמבואר אצלנו לעיל בדרוש אחר. ואח"כ תכוין ותחבר אל שני הכונות שהם יב"ק דתפילין של יד וס"ח דתפילין של ראש, שכולם בגי' ק"ף, כמנין ג' הוי"ת ע"ב ס"ג מ"ה. והנה נודע מ"ש חז"ל (&) שאסור להסיח וי ע"ד דעתו מתפילין⁹⁴⁷, ואפילו בהיותו מתפלל, ובכל רגע צריך לחזור ולכוין בהם, זולת בעת שאתה עוסק בתורה איזה זמן שיהיה, או בעת שאתה מתפלל תפילת י"ה, אבל בכל שאר התפילה צריך לכוין בהם בכל רגע. ולכן כדי שלא תטרד בכונה⁹⁴⁸, בהיותך מתפלל שאר התפילה, עשה זאת איפא, ובעת שתניח ותקשור התפילין תכוין כל הכונות הנז', ואח"כ בשאר שעות היום או בשאר התפילה, תכוין כוונה זו בקצרה באופן זה, תכוין תחילה בתפילין של ראש בגי' שמות אהיה הויה אהיה פשוטים, ואח"כ תכוין בתפילין של יד שהם ג' שמות אהיה הויה אדני פשוטים. ותכוין כי חבור כולם ביחד הם בגימ' ג' הוי"ת ע"ב ס"ג מ"ה, והכונה זו תכוין בכל רגע ורגע, אפילו בעת שאתה מתפלל שאר התפילה, חוץ מכשאתה מתפלל תפלת י"ה, או בעת שאתה עוסק בתורה כנ"ל, שאז אתה פטור מכוונת אלו.

דע כי צריך להתפלל כל התפילה אחר שתניח תפילין, ואחר שתגמור עלינו לשבח ועל כן נקוה לך, אז תסיר בתחילה תפילין של יד מיושב כדרך שהנחת אותו מיושב כנז', ואח"כ תסיר תפילין של ראש מעומד⁹⁴⁹, ואח"כ תסיר הטלית. כי כמו שהנחת הטלית קודם התפילין, כך יהיה הטלית בראשך עד אחר שתסיר התפילין, וצריך לחלוץ תפילין של יד מיושב עכ"פ.⁹⁵⁰

- מאיר הכוונה -

כהנים (אנקת"ס פסת"ם פספס"ם דיונס"ם) האמורה מפי אהרן ובניו עם קדושיך, שתהיה קרוב לי בקראי

(3) ספר שושן סודות - אות רפג - הסבר לשמות:

ואותו שמעו בסיני והוא תפארתך והנה הרמיז מן אנא עד יחד מתנו תך שם בן כ"ב והוא אנקת"ם פסת"ם פספס"ם דיונס"ם והוא יוצא מר"ת של יברכך ה' יאר ה' ישא ה' ואלה השש תיבות עולה ??????

⁹⁴⁶ עי' לעיל הערה 648.

⁹⁴⁷ ומורי זלה"ה היה מזהיר צענין זה מאוד מאוד כי ענין היסח הדעת גורם לסלק מוחין העליונים ואין לך פגם גדול יותר מזה (פע"ח).

⁹⁴⁸ אין להסיח דעתו מן התפילין אפילו בתפילה עצמו כנ"ל ולא תוכל לכוין זו הכונה בכל רגע כי אתה טרוד בכונת התפילה לכן די לך שתכוין כוונה הנ"ל צעת הנחת תפילין ואחר כך בשעת התפילה או בזמנך היום תכוין כוונה קצרה כזו (פע"ח).

⁹⁴⁹ נגד השו"ע ואינו בפע"ח.

⁹⁵⁰ והנה תכוין ברצועות כי קם א"ל צמילואו קפ"ה וז' א"ל צמילואם הם גימטריא רלוע"ה והם סוד ק"ע נהורין

והנה בכונת התפילין דר"ת לא קבלתי ממורי זלה"ה והנלע"ד מדבריו שקריד אל כוונה קצרה הנ"ל והוא צ"ר אהי"ה י"ה ה"י אהי"ה וצ"ל יד אהי"ה י"ה ה"י אדני"ה הם גימטריא ק"פ כמנין ע"ב ס"ג מ"ה

גם כוונה אחרת של הד' שמות של יה"ו וד' של אהי"ה נלע"ד שקריד לכוונת ג"כ כאן אלא שכל קם מהם יהיה מן ד' אותיות שלימות כי אלו הם המוחין דאבא קהם הויות ואהי"ה גמורים כנ"ל בק"פ

שעה"כ

דרושי תפילין דרוש ו

בענין תפילין דר"ת. דע כי מורי ז"ל בתחילה היה מניח תפילין דרש"י ור"ת ביחד⁹⁵¹, ומתפלל בהם תפילתו בשחרית, כמ"ש בפ' הקומץ (&) כי מקום יש בראש להניח בו ב' זוגות. ובמנחה לא היה מניח אלא תפילין דר"ת. ואח"כ עשה זוג תפילין דרש"י כסברת שמושא רבא, שהם אצבעיים על אצבעיים וחריצין שקועין עד מקום המעברתא⁹⁵², באופן שיהיה כל בית ובית חלוק ומפורד מחבירו. ובעת התפירה היו חומי הנידים מפסיקים ועוברים בתוך החריצים ממש, מצד זה לצד זה. ובבוקר היה לובש שני זוגות דרש"י ור"ת⁹⁵³, ובמנחה של שמושא רבא לבד, והיה אומר דתפילין אלו דשמושא רבא הם כפי שני הסברות דרש"י ור"ת, ועולין במקום ב' הסברות, כי מוחין דאוי"א שהם תפילין דרש"י ור"ת, שניהם מתחברים יחד, ונעשין זוג תפילין א', וזהו טעם היותם אצבעיים כנגד או"א.

ואמנם אופן הנחתם הוא זה, כי תחילה יכניס בזרועו תפילין של יד דרש"י, ואח"כ תפילין של יד דר"ת⁹⁵⁴, ושניהם יניחם במקום הנק' קיבורת של פרק העליון שבזרוע השמאלי. ודרש"י יהיה למעלה סמוך כלפי צד הכתף, ודר"ת סמוך לפרק אמצעי. וכן בתפילין של ראש יניח בתחילה דרש"י, ואח"כ יניח דר"ת למעלה מרש"י. וכן גם הקשר של תפילין דרש"י יניח בעורף יותר למטה מן הקשר תפילין של ראש דר"ת, וטעם הקדמת הנחת תפילין דרש"י, הוא לפי שבתחילה קודמין ליכנס מוחין דאימא, ואח"כ נכנסין מוחין דאבא⁹⁵⁵, שהם תפילין דר"ת, כמשי"ת בע"ה. ולכן כשאתה כורך הרצועות סביב הזרוע, תשים הרצועה דר"ת תחת הרצועה דרש"י, באופן שלא תתגלה הרצועה דר"ת, כי כן אורות אבא מכוסים באורות אימא.

והנה נת"ל מה שצריך לכוין בתפילין דרש"י, אמנם דר"ת לא קבלתי ממורי ז"ל מה שצריך לכוין, אבל מה שהבנתי מדבריו הוא זה, שיכוין בשל ראש בנ' שמות אהיה יהה"ו אהיה, ובשל יד אהיה יהה"ו אדני, אשר חיבור ששה שמות אלו הם בנימ' ק"ף, כמנין ג' היות ע"ב ס"ג מ"ה. ואין הפרש בין דרש"י לר"ת, אלא בענין ההויה, כי כפי סברת רש"י היא כסדרה, וכפי סברת ר"ת היא בסוד יהה"ו, היות אהדדי. ואל תתמה אם יש בתפילין

- מאיר הכוונה -

ואל תתמה איך יש אהיה בתפילין לאבא כי כבר נתבאר לעיל כי צינה לאבא הוא חכמה דאמא וגם מלכד הנ"ל נודע כי כיון שהתפילין של אבא הם מתלכדים תוך של אמא לכך נקראו שם אהיה"ה כמותן (פע"ח).

⁹⁵¹ התפילין כסברת רש"י ור"ת הפוסקים אמרו כי ראוי הוא להניח שני זוגות תפילין מספק א' כסברת רש"י וא' כר"ת ודע כי צ' הסברות אמיתית וכמ"ש צפרק הקומץ מקום יש צראש להניח צ' תפילין (פע"ח).

⁹⁵² ותפילין אלו היה מניח תמיד במנחה אחר שעשה תפילין האלו והיה אומר כי התפילין האלו עולין כצ' הסברות כרש"י וכר"ת כי המוחין שניהם מתערבים ביחד ונעשין תפילין א' לכן שיעורם אצבעיים אצבע כנגד אבא ואצבע כנגד אמא (פע"ח)

⁹⁵³ תפילין דרש"י הם מאמא ור"ת הם מאבא ושל שמושא רבא הוא מא"א לכן הם שקולים כנגד רש"י ור"ת כי א"א כולל בתוכו לאו"א (פע"ח). תפילין דר"ת הם צאבא בסוד נקודות ולכן כריך לכסותן ותפילין דרש"י הם צאמא ולכן הם מגולים והנקודות קטנות מן האותיות לכן כריך שיהיו בתים לר"ת קטנים (פע"ח).

⁹⁵⁴ עי' עול"ת מד ע"ב שתחק ב' התפילין של יד ביחד ותכניסם בזרוע (ש"ש ולא מצאתי בעולת תמיד).

⁹⁵⁵ צ"ע גדול אם כוונתו כאן לאבא או לאו"א וכן אמא היא ישסו"ת.

שעה"כ

דר"ת אהיה מאחר שהוא מוחין דאבא, כי כבר הודיעני מורי ז"ל, שכשנכנסין מוחין דאבא והם תוך מוחין דאימא, נקראים אהיה כמותם ממש.

גם נלע"ד שצריך לכוין בד' שמות יה"ו במילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, כמבואר אצלנו בתפילין דרש"י, אלא משום דתפילין דר"ת הם מוחין דאבא, והם בסוד ד' אותיות גמורות כנ"ל בדרוש הציצית, לכן צריך בד' היות גמורות דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, אלא שצריך להקדים שם ב"ן לשם מ"ה, בסוד היות אהרדי, וזהו ענין ביאור תפילין דר"ת.

הנה בזהר פ' פנחס (בר"מ דף רנח ע"א⁹⁵⁶) וכן במקומות הרבה בתקונים הזכרו שני אלה הסברות דרש"י ור"ת, ושם⁹⁵⁷ אמרו כי תפילה דר"ת הם תפילין דעלמא דאתי ותפילין דרש"י הם {יא ע"א} תפילין דהאי עלמא, ולכן תפילין דר"ת הם היות אהרדי, בסוד שם יהה"ו, היוצא מר"ת (&) י"תהלל ה"מתהלל ה"שכל ו"ידוע.

ודע כי פעם אחת שמעתי ממורי ז"ל, כי ענין הפרש שיש ביניהם, הוא תלוי בחקירה⁹⁵⁸, אם נכנסה תחילה עיטרא דגבורה או דחסד ברישא דז"א, כי כפי סברת רש"י, נכנסת תחילה עיטרא דחסד, שהיא פ' שמע, ולכן קודמת לוהיה אם שמוע, שהיא עיטרא דגבורה. ולסברת ר"ת הוא להפך. ואח"כ פעם אחרת שמעתי ממנו באופן אחר, והוא זה הדרך שנבאר עתה בע"ה, ונלע"ד שזה הדרך מפרש הדרך הא' הנז' ולא פליגי ושניהם אמת, ובוה נבין דרש"י ור"ת לא פליגי, וב' הסברות הם דברי אלהים חיים, שלא כדברי החושבים שסברא א' היא האמת והאחרת בטילה, חלילה מלהאמין דבר זה⁹⁵⁹. וזהו ששמעתי בדרך השני: הנה במקומות רבים ביארנו שיש לז"א שני בחי' מוחין, והם ד'

- מאיר הכוונה -

⁹⁵⁶ ועוד ד' רבתי ד' בתי תפילין דמנח להון א"ח ואתעטר בהו ואינון פאר על רישיה ואינון יה"ה (ס"א יה"ה) י' עטרא על ה' דאיהי ברתא והיינו (&) יה"ה בחכמה יסד ארץ אבא יסד ברתא ה' אמא עלאה עטרה על ו' דאיהו ברא והיינו (&) כונן שמים בתבונה באמא כונן ברא והאי איהו דעולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם וברתא איהי תפלה של יד כה"ה י' קשר דיליה ה' עלאה אימא תפילין דרישא על ראש תפירת תפילין דיליה כסדר יה"ה דאיהו קדש לי והיה כי יביאך שמע והיה אם שמוע אבל בעלמא דאתי היות באמצע דאינון ה' ה' ובג"ד אמר הנביא (&) בזאת י"תהלל ה"מתהלל ה"שכל ו"ידוע אותי כי אני יה"ה ובג"ד אוקמוה מארי מתניתין דאית ברישא אתר לאנחא תרי זוגי דתפלי ודא זכי לתרין פקודין דאוקמוה עליהו לא כל אדם זוכה לשתי שולחנות

תרגום: ועוד ד' רבתי, ארבעה בתי תפילין שמניח אותם א"ח, ומתעטר בהם, והם פאר על ראשו, והם יה"ה (יה"ה), י' עטרה על ה' שהיא בת, וזהו יה"ה בחכמה יסד ארץ, אבא יסד בת, ה' אמא עליונה, עטרה על ו' שהוא בן, וזהו "כונן שמים בתבונה" באמא כונן בן, וזהו שעולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. ובת היא תפלה של יד, כה"ה, י' קשר שלה, ה' עליונה אמא, תפילין של ראש, על ראש תפירת, תפילין שלו כסדר יה"ה, שהוא "קדש לי", "והיה כי יבאך", "שמע", "והיה אם שמע". אבל בעולם הבא הו"ת באמצע, שהם ה' ה', ומפני זה אמר הנביא "בזאת י"תהלל ה"מתהלל ה"שכל ו"ידע אותי כי אני יה"ה". ומפני זה פרשוהו בעלי המשנה, שיש בראש מקום להניח שני זוגות תפילין, וזה זוכה לשתי מצוות, שפרשו עליהן, לא כל אדם זוכה לשני שולחנות.

⁹⁵⁷ נזכר בזוהר במקומות רבים וצתיקונים וצפרקת פנחס כר"מ דף רכ"ח לחית תפילין לעלמא דלתי לחינון היות צלמלע ובג"ד אוקמוהו מארי מתניתין אית צדיקא מקום להניח צ' זוגי דתפילין וע"כ כריך לזכר ענינים (פע"ח).

⁹⁵⁸ עי' לקמן ר"ה דורש א' מח' ר"א ור"י.

⁹⁵⁹ עי' גר"א בתז"ח מו ע"ג - ואיהו עיקרא דתפילין כו' - ר"ל כמ"ש (&) ע"ג מחלוקת דאיהו בין חבר בתפילין כו' בימינא ושמאלא איהו אבל בעד"א לית תמן מחלוקת בגין דאיהו עיקרא דגמרא כו' ור"ל מחלוקת שהוא בין רש"י ור"ת בתפילין⁹⁵⁹ הוא בימינא ושמאלא שימינא הוא דעת רש"י כסדר ושמאלא הוא דעת ר"ת הויות באמצע כמ"ש (&) בתיקונים שהויות באמצע הוא בשמאלא ע"ש אבל בעד"א אין שם מחלוקת כי הוא מכריע והוא מכריע לימין כידוע והוא כדעת רש"י וז"ש כאן ואיהו עיקרא דתפילין וביה צריך לסדרא לון כגוונא דא כו' וכן הוא בכל מחלוקת כמו ב"ש וב"ה כאלו ואלו דברי אלקים חיים והלכה כב"ה שב"ה מימין וב"ש משמאל כמ"ש לעיל (%) ובימינא ושמאלא מחלוקתן ואלו ואלו דברי אלקים חיים בינה שמשם אצילתן אבל הלכה בעד"א ששם מקומה של הלכה כב"ה שהוא נוטה לימין כנ"ל (%) דף פ"ה בספירות מסט' דימינא כו' ומסט' כו' ואי לא אסתכמו תרווייהו בעד"א.

שעה"כ

מוחין מסטרא דאבא, וד' מוחין מסטרא דאימא. ומן המוחין דאבא יוצאין תפילין דר"ת, וממוחין דאימא יוצאין תפילין דרש"י. ובהכי לא פליגי ושניהם אמת דברי אלקים חיים. והענין הוא במה שנודע, שהיסוד דאימא הוא רחב ויש בו מקום לסבול ולהכיל בתוכו תרין עטרין דדעת, שהם החו"ג, ביחד באופן זה, כי החסדים הוא מצד פנים, והגבורות מצד אחר, והיסוד דאבא מפסיק ביניהם, ומכריע בין החו"ג דיסוד דאימא. ואמנם כאשר נבקעים נה"י דאימא לצאת מתוכן ההארות בסוד תפילין, נבקעים בתחלה עליונים שהם חו"ב, ואח"כ נבקע היסוד, ואז בולטין כסדרן במצח ז"א, חכמה ואח"כ בינה, ואח"כ החסדים שהם מצד פנים, ואח"כ הגבורות שהם מצד האחר. ואלו הם ד' פרשיות דתפילין דרש"י ז"ל.

אבל תפילין דר"ת הם ממוחין דאבא, והוא כי הנה היסוד שלו צר מאד, שהוא ארוך ואינו רחב כיסוד הנקבה, ואין מקום להכיל החו"ג. ובתחילה נכנסין החסדים לתוכו, יען הוא עיטרא מעולה מעטרא דגבורה, ואחריו נכנסת עטרא דגבורה. וכיון שהמקום צר, דוחין הגבורות את החסדים למטה ויוצאין מפי היסוד לחוץ. ואמנם ודאי הוא שאינם יוצאין לחוץ ממש, שהרי נתבאר אצלינו שהיסוד דאבא מתפשט עד היסוד דז"א⁹⁶⁰ וארכם שוה⁹⁶¹, וא"כ אי אפשר שיצאו לחוץ מיסוד ז"א⁹⁶². אבל הענין הוא כי עתה בעת כניסת ראש היסוד דאבא בראש ז"א, עתה הוא שיוצאין לחוץ בסוד התפילין, אבל אחר שנתפשט כולו בתוך ז"א, אז אין הדבר כן, אלא כמו שיתבאר בע"ה. וסוד הענין הוא באופן זה, כי החסדים מגיעים עד מקום עמרת היסוד דאבא, ונודע כי עד שם יש ב' עורות מלבישין את היסוד⁹⁶³, אבל במקום העמרה, כבר נכרת ונסתלק עור א' ע"י הפריעה, ולא נשאר רק מסך א' של בשר כנודע. ובהגיע החסדים למקום ההוא, נוקבים המסך הדק והודק ההוא, ויוצאים לחוץ, ושרשם נשאר בפנים, מפני היותם עוברים דרך המסך, משא"כ אלו היו יוצאין ממש דרך פי היסוד לחוץ, היו יוצאים לגמרי.

והנה ביארנו בדרוש הציצית שהחו"ג דאימא הם שמות של אה"ו, אך החו"ג דאבא הם שמות שלמים מד' אותיות אהו"ה⁹⁶⁴. והנה אח"כ כשנכנסים הגבורות תוך היסוד דאבא, גם להם קצר המצע מהשתרע, ולכן יורדין ההיין אחרונות של שם אהו"ה של הגבורות למטה עם החסדים, לפי שהיסוד דאבא הוא דכורא, והוא צר מאד, ואינו מכיל אותם למעלה. והנה החסדים הם עומדים מן העמרה ולמעלה מחוץ ליסוד, ומקיפין אותו מבחוץ סביב, וז"ש (&) והבוטח בה' חסד יסובבנו, כי מעלת הבטחון הוא באבא, ולכן שכרו הוא חסד יסובבנו כדמיון חסדים דאבא שסובבים היסוד שלו סביב כנז'. ונמצא כפי זה, כי ביסוד דאימא יש חו"ג דאימא וגם חסדים דאבא, אבל ביסוד דאבא לא יש אלא גבורות שלו בלבד, ומזה הטעם נקרא היסוד י"ה⁹⁶⁵, כמבואר אצלינו בסוד מספר רפ"ח ניצוצין, כי יש בו ט"ו חו"ג כמנין י"ה⁹⁶⁶. והנה בהכנס נה"י דאבא תוך רישא דז"א, אז נבקעים גם הם ע"י קוצא דשערי דא"א המכה באחורי רישא דז"א, ונבקעין אלו הנה"י דאבא, ואז יוצאות הארת המוחין לחוץ בסוד תפילין דר"ת, כדמיון יציאת התפילין דרש"י ממוחין דאימא⁹⁶⁷. והנה סדר יציאתם הוא כך: תחילה הוא יוצא מוח החכמה, ואח"כ הבינה, ואח"כ עיטרא דגבורה שהוא בתוך היסוד דאבא, וזהו ענין היות אהרדי, שהם בינה וגבורה,

- מאיר הכוונה -

⁹⁶⁰ ע"י שער הצלם פרק ג ושער לב פרק א' @

⁹⁶¹ הנה לורך היסוד לאבא הוא מסתיים ממש בסיוס היסוד דז"א צעת גלותו (פע"ח).

⁹⁶² אי אפשר שיאלו החסדים לחוץ בתוך ז"א עלמנו (פע"ח).

⁹⁶³ לאבא (פע"ח).

⁹⁶⁴ ע"י לעיל הערה 564.

⁹⁶⁵ ע"י מבו"ש יא ע"ב.

⁹⁶⁶ ה' גבורות דיסוד אימא וה"ח וה"ג דיסוד אבא (רפ"ח ב).

⁹⁶⁷ לא זכור לי סדר זו אצל מוחין דאימא וצ"ע.

שעה"כ

ואחר שיצאו הגבורות לחוץ כבר נפנה המקום, והחסדים יש להם מקום לעלות. ומה שהיו בתחילה מקיפים סביב היסוד, הנה עתה חוזרים ונכנסים לפנים תוך העטרה ממקום שיצאו, ועולים החסדים יותר אל היסוד בתוך פנימיותו במקום שהיו הגבורות עומדות, ואז גם הם יוצאות משם לחוץ, ובולטים במצח אחר שיצאו הגבורות. וז"ס פ' שמע, שהיא חסד, אחר פרשת והיה אם שמוע שהיא גבורה, כסברת ר"ת ז"ל.

ועתה צריך לדעת (יא ע"ב) כי הנה החסדים בהיותם מקיפים סביב היסוד, למה לא יצאו משם לחוץ במצח דו"א טרם יציאת הגבורות, ולמה הטריחו עצמן לחזור ולהכנס תוך היסוד, ולחזור ולצאת לחוץ. כי בענין זה הוכרחו להתעכב ביציאתו עד שיצאו הגבורות. אבל הטעם הוא, כי אי אפשר לחסדים לצאת לחוץ אלא בהיותם מלובשים בתוך נה"י דאבא, כי מהם נעשים בתים של התפילין, ולכן הוכרחו לחזור ולכנס תוך נה"י דאבא, כדי שיקחו מהם ויצאו לחוץ מלובשים. והנה כל זה הוא בתחילת הכנסתם, אבל אחר שנעשה מהם בחי' התפילין, והם יורדים עוד ומתפשטים נה"י דאבא תוך ז"א, אז אותם המוחין המתפשטים תדיר, כנודע שבכל רגע נמשך התפשטות שפע המוחין מן או"א אל ז"א, ואז ע"י אותו השפע הנמשך אח"כ בהתמדה, הם חוזרים להפך, כי תחילה נכנסים הגבורות ויוצאות לחוץ תוך יסוד דאימא, ואח"כ נכנסים החסדים ונשארים בפנים, הפך ממה שהיה בתחילה כנ"ל.

ובענין זה יתבאר מ"ש בענין דרוש עשרה הרוני מלוכה⁹⁶⁸, שאמרנו שהם בחי' העשרה גבורות דאו"א אשר כולם עומדים תוך היסוד דאימא. והנה זה הוא הפך מן הנז"ל, ובמ"ש עתה יתיישב, ולא פליגי אהדדי. ובוזה תבין מ"ש בזוהר (&) דתפילין דר"ת נקרא תפילין דעלמא דאתי, פ"י כי כיון שהם ממוחין דאבא, א"כ הם גדולים מן אימא הנקרא עלמא דאתי כנודע⁹⁶⁹, ואלו הם תפילין דידה ממש, שהם למעלה ממנה. גם זהו מ"ש שם, כי ז"ס (ברכות יז ע"ג) צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם. והוא כי נודע כי עטרא דחסד הוא דדכורא דו"א, והם נמשכין בסוד התפשות הה"ה אל יסוד, ואלו הם סוד הצדיקים. ואמנם עיטרא דגבורה הוא למעלה מהם, שהיא עיטרא דנוק', כי פרשת והיה אם שמוע קודמת לפרשת שמע, וז"ס ועטרותיהם בראשיהם, כי המלכות נק' עטרא כנודע⁹⁷⁰, והגבורות שהיא בחי' המלכות נקראת ג"כ עטרא, והיא למעלה מראשיהן. משא"כ התפילין דסברת רש"י, אשר עטרה שהיא הגבורה היא תחת הזכר בהאי עלמא, שהוא עולם זו"ן, אשר היא יושבת תחתיו. והרי נתבאר איך התפילין דר"ת הם בסוד שם יהו"ו ומוחין דאימא הם בסוד יהוה. אמנם כל שאר הפרטים אין הפרש בין תפילין דרש"י לדר"ת.

- מאיר הכוונה -

⁹⁶⁸ שעה"ג הק' כו: הרי מצינו חמשה מיני זווגים (א) ז"א הנקרא ישראל, עם נוקביה הנקראת רחל, (ב) זווג יעקב עם רחל, (ג) זווג יעקב עם לאה, (ד) זווג ישראל עם לאה, (ה) זווג יעקב עם לאה, ולהם חמשה מיני יסודות, ומכל אלו היסודות יצאו טפות קרי, ואמנם אלו הטפות [של שז"ל שיצאו מהיסוד העליון במעשה של יוסף עם אשת פוטיפרע] הם סוד לבושי הנשמות. ונבאר עתה כל אלו החמשה בחי', הבחי' א', שהוא הזווג היותר מעולה שבכלם, הוא זווג ישראל עם רחל. והנה יש בו ב' בחי', משא"כ בשאר הזווגים, והוא, שביסוד האמיתי של ישראל שהוא המזדווג עם רחל, יש בו חמשה חסדים וחמשה גבורות, הנמשכים שם ממוחין דאימא, וגם חו"ג ממוחין דאבא. כי הנה היסוד דאבא המתלבש תוך ז"א, הנה הוא מגיע ומתפשט עם סיום היסוד דז"א ממש, והנה העשר גבורות, שהם חמשה דאבא, וחמשה דאימא, הם בחי' עשרה הרוני מלכות, אשר נשמותיהם נתלבשו באלו הטיפות.

⁹⁶⁹ עי' לעיל הערה 956. ועי' שער הזווגים סוף פרק ה' שכוונתו לתבונה לפי שהיא יורדת למטה ומתגלית תמיד, אבל בינה עליונה נשארת למעלה ואינה היורת ולכן נקראת לעתיד לבא.

⁹⁷⁰ עי' שער כה פרק א שזה מלכויות דאו"א, ועי' ביאורים ח"ב לד ע"א: כלומר עטרת היסודין וזה דוגמת כל כתר דתחתון הוא במלכות דעליון. וכן הוא בשער לד פרק ב אות ט' שזה העטרת של היסוד שהוא בחי' המלכות.

שעה"כ

עוד ירצה, כי כבר ידעת כי זונג או"א הוא לצורך זון לתת להם מוחין⁹⁷¹. והנה המוחין הם חו"ב, וחוג הנקרא תרין עטרין, אמנם חו"ב הם לצורך ז"א שהוא זכר, ונודע כי כשהאשה יולדת זכר, היא מזרעת תחילה (&), א"כ נמצא שאימא הזריעה תחילה טיפת המוח הנק' בינה, ואח"כ נתן בה אבא טיפת מוח הנקרא חכמה. וכבר נודע שהנכנס ראשון יוצא אחרון, וע"כ בתחילה נולד חכמה שהיא פרשת קדש לי, ואח"כ נולדה הבינה שהיא פרשת והיה כי יביאך. אבל תרין עיטרין שהם חו"ג, הם לצורך נוק' דו"א, והנה היולדת נקבה הוא מזריע תחילה, וא"כ נמצא שאבא הזריע תחילה, וכשבא זמן הלידה, נולדה הנקבה תחלה שהיא נכורות פרשת והיה אם שמוע, ואח"כ נולד הזכר שהוא החסד פרשת שמע, ואלו הם התפילין כסברת ר"ת ז"ל, והסיבה היא זו כאמור.

דרושי תפילין דרוש ז

בענין תפילין מחודש בקיצור בכל ענייניו.

אחר עטיפת הציצית יניח תפילין, והמניח הוא ז"א, בסוד מ"ש חו"ל (&) שהקב"ה מניח תפילין. וענין התפילין עצמם הם בסוד המוחין שלו, כי הנה נתבאר אצלינו כי בתחילה הם ד' מוחין, ואח"כ כשמתלבשין תוך נה"י דאימא טרם שנכנסין תוך ז"א עצמו, חוזרים להיות שם בסוד ג' מוחין בלבד, ואחר שנכנסין בז"א, נמשך קוצין דשערי דאריך אחורי רישא דז"א במקום העורף, ומוציא הארת הד' מוחין לחוץ במקום המצח דז"א, וגם מוציא הארת מלבושיהם שהם נה"י דאימא, ולכן הם ד' פרשיות כנגד הארת ד' מוחין עצמן, והד' בתים כנגד הארת מלבושיהן שהם נה"י כנז'. ואע"פ שאינן רק ג', עכ"ז הוצרכו להתחלק לד' בתים, כדי להלביש בחוץ את ד' הארות המוחין. גם טעם אחר לזה, והא כי נודע כי זון היו בתחילה ביחד בסוד העיבור תוך אימא, אבל הז"א היה בחי' ג' גו ג' בסוד נה"י גו חג"ת⁹⁷², ונוקבא היתה ז' להם בבחי' העטרה קשורה ביסוד. וכשנולדו ויצאו לחוץ, חזר הז"א להיות בסוד ו"ק גמורים, גם נוקביה נתפשטה וירדה במקומה, ולכן היו הבתים ד' כנגד נה"י ומלכות, ולהורות אל סוד העיבור הנז'.

נמצאו כאן כ"א אזכרות כמנין אהיה בתפילין של ראש ושל יד. והענין הוא כי בהיותם בסוד העיבור היה הז"א בסוד ג' קוים לבד ג' גו ג', והמלכות בסוד עטרה כנז', הרי ז'. וכל א' מאלו הז' נכלל בכל א' מהג' קוים הנז', והרי הם ג"פ שבעה, הם כ"א. ולהיות כי אימא הנקרא אהיה, ובתוכה היה העיבור, ולכן נרמזו האזכרות בסוד מספר אהיה. וא"ת א"כ יהיו כ"א שמות של אהיה ולא שם הויה, הטעם (יא ע"ג) הוא כי שם אהיה מורה בחי' התפשטות, אמנם ההויה מורה על היותו כמו שהוא עתה טרם שנתפשט במוחין⁹⁷³.

והנה הבטישא דקוצא דשערי הנז' (יא ע"א) לא הועילה רק להוציא הארה בלבד של המוחין, ואינה אלא בזמן שבהמ"ק קיים, אבל אחר החורבן כבר נתבאר אצלינו כי המוחין דגדלות מסתלקין וחוזר ז"א לקטנות בכל יום ויום, בסוד (עמוס ז ה) חדל נא מי יקום יעקב כי קטן הוא⁹⁷⁴. ואמנם בשעת ק"ש ותפלה, יש בנו כח להחזירם בו, ואחר התפלה

- מאיר הכוונה -

⁹⁷¹ עי' הערה שער הזווגים סוף פרק ה' שכל המוחין באים מתבונה ולא מאמא, וצ"ע אם זה נולדה מאו"א או שזה שאו"א וישסות מתחברים יחד כמש"כ בשער ז"א פרק א'.

⁹⁷² כן הוא בשער כט פרק א אמנם עי' שער לד פרק ד שזה חג"ת תוך נה"י.

⁹⁷³ כפי מה שהוא עתה כשהיא במקומה בלי התפשטות במוחין ז"א (פע"ח).

⁹⁷⁴ פסוק זו לא מוצא במקום אחר לא בשעה"כ ולא בפע"ח.

עי' ספר הליקוטיוס: מי יקום יעקב כי קטן הוא - ר"ל מ"י שהיא אימא עילאה יקום יעקב ויעשהו גדול ולאמר כי קטן הוא ר"ל כי קטן הוא כשיעקב צבטל אמו שאז נק' קטן וכשנפתח ה' שערי צינה אז נק' מי אז יקום יעקב מקטנותו.

שעה"כ

מסתלקין, אבל עכ"ז נשאר שם כל היום קצת רשימו של הארה, ולכן כל היום הוא זמן תפילין, אבל בלילה מסתלק אפי' הרשימו, ולכן לילה לאו זמן תפילין הוא. וענין הרצועות דתפילין של ראש הם נו"ה דאימא שעומדים בסוד אור מקיף על ראשו של ז"א, ועי"ז נמשכת הארה כל היום עד הלילה כנו'.

וענין המעברתא של ראש ושל יד ה"ם ג' שמות אהיה הויה אלהים⁹⁷⁵ שמספרם יב"ק⁹⁷⁶, ואלו הג' עומדים בתוך המעברתא⁹⁷⁷, וז"ס (&) ויעבר את מעבר יב"ק. אמנם תפילין של יד הוא בנוק' דז"א. והענין הוא כי קשר תפילין של ראש היא לאה, ותפילין של יד היא רחל נוקבא דז"א, ועניינה כי נה"י דז"א נעשו מוחין בראש דרחל כנודע, וקוצא דשערי דרישא דז"א נמשך עד רישא דרחל ע"ד הנ"ל⁹⁷⁸, ומכה בערפה ויוצאין ד' הארות מוחין שלה במצחה. ולפי שהראש שלה היא מאחוריו דז"א כנגד הלב, לכן אנו מניחין תפילין של יד בזרוע שמאלי דז"א בפרק הנ"ל⁹⁷⁹ שהוא כנגד הלב דז"א. ועוד טעם אחר, והוא כי הדעת דרחל הם הה"ג הניתנים לה מן היסוד דז"א כנודע (ע"ח שער האונאה פרק א), והוא עומד למטה, והדעת הוא מקומו יותר למעלה כנגד הלב דז"א⁹⁸⁰, ולכן צריך להעלות ולקשר תפילין של יד בזרוע שמאל כנגד הלב, כי על ידי כן הה"ג העומדות למטה ביסוד דז"א, יעלו בסוד אור חוזר למעלה עד הלב במקום זרוע שמאלי הנקרא גבורה, וגם הם ה"ג מסוג של הגבורות ג"כ, ואז יאירו הה"ג בסוד אור חוזר, ויהיו למעלה כנגד הלב ברישא דנוקבא. וז"ס מ"ש בזוהר פינחס (&) דבעי לאזדהרא דלא יעדי יוד שהוא קשר תפילין של יד מן התפילין עצמם, והטעם הוא כי היוד הזאת שהוא קשר של תפילין⁹⁸¹, ה"ם היסוד כנ"ל של הה"ג, שממנו נעשה דעת הנוקבא, ולפי שהוא תחתון למטה, צריך להעלותו למעלה עם התפלה עצמה היושבת למעלה כנגד הלב, ולקשרו שם שלא ירד ממקומו. ועי"ז נאמר (שיה"ש ח"ו) שימני כחותם על לבך כו' כמבואר אצלינו.

ועי"ש גם ענין פסוק זה הוא, כי הנה שני בחי' היו כאן: הא', הוא ענין בטישת קוצא דשערי דז"א בראש הנקבה, אשר אינו מכה רק בחו"ב שלה בלבד, כי עד שם מגיע קוצא דשערי בלבד, שהוא עד החזה דז"א, אבל בדעת שלה שהוא יותר תחתון, לפי שנעשה מן היסוד שלו כנו', אין קוצא דשערי מגיע שם, ולא בטש ביה. בחי' הב', היא לתועלת הדעת שלה, גם הוא להעלותו עד מקום הלב. וזה נעשה ע"י הקשירה, דיווד קשר עם התפילה עצמה כנו', ולכן כנגד הבטישה בתרין מוחין כתיב שימני כחותם על לבך, כי שם מקומם. וכנגד קשירת גבורות הדעת, ולהעלותו ולקושרו בזרוע שמאל, אמר (שם) כחותם על זרועך. ונתן טעם לכל זה ואמר (שם) כי עזה כמות אהבה, אהבת ז"א לנוקבא, ולכן מעלה אותה ומחברה עמו, כענין חיבור האשה בבעלה. וענין זה נקרא אהבה ממש. ואחר שכבר הניחה הנקבה תפלה שלה בתהילה משום אהבה הנז', אז מתקנא בה הז"א, ומניח גם הוא

- מאיר הכוונה -

ודע כי הבטישה הנ"ל דקוצי דשערות להוליח את התפילין הנ"ל היא הארה לכד ואינה אלא בזמן שבהמ"ק היה קיים ובעבור הגלות מסתלקין המוחין שמוחין אינם אלא בגלות וחזר הז"א לקטנותו ואז נאמר עליו בגלות מי יקום יעקב כי קטן הוא (פע"ח).

⁹⁷⁵ אדני' ??? וכן הוא בפרק ב', ועי' סידור שיש ב' מיני יב"ק וא' יהו"ה אלקים.

ועי' י ע"ג ששניהם נמצאים.

⁹⁷⁶ עי' לעיל הערה 944, ותפילין ב' ד"ה וענין המעברתא

⁹⁷⁷ כי דרך אלו עובר כל שפע מתחלת אלילות עד סופה (פע"ח).

⁹⁷⁸ היינו יא ע"א בענין קוצא דשערי דז"א שירוד לז"א.

⁹⁷⁹ הדבוק אל הכתף (נוסף צפע"ח).

⁹⁸⁰ עי' ע"ח שער לידת המוחין סוף פרק ב' הטעם להבדל במקומתם של דעת דז"א ושל נוק'. וכן

שער דרושי הצלם דרוש ב' (ב) אות יג.

⁹⁸¹ עי' שער מאמרי רשב"י נז ע"ג: והיסוד ההוא הוא צורת יו"ד והוא דכורא וכל חדוה דנוק' בהאי יסוד הוא ואין להפרידו ממנה כנו'.

שעה"כ

התפילין של ראש. וז"ס (&) קשה כשאול קנאה. והרי נתבאר טעם למה מקדימין תפילין של יד לתפילין של ראש.

וא"ת והרי גם אימא הנעשית תפילין של ראש לז"א, גם היא אוהבת אותו כאם על בנה. והתשובה היא, כי תפילין של ראש אינה אלא מכח בטישת קוצא דשערי דא"א כנוז, ואינו עושה אותן מפני אהבה שיש לו עם ז"א, כי ז"א ברא דא"א הוא ולא דא"א, ולא עשה זה מחמת אהבה רק מחמת (&) כי חפץ חסד הוא⁹⁸², הוא דייקא, כי א"א הנקרא הוא⁹⁸³, חפץ תמיד לעשות חסד עם זולתו, ולכן התפילין של יד הנעשית לסיבת אהבה גמורה שיש לז"א עמה, כאהבת איש לאשתו, משתדל לתקנה בתחילה ונקדמת, ואז הז"א נותן בה אותו הרשימו שלה שנשארה בו⁹⁸⁴. ועושה אותה בחי' תפילין של יד כמבואר אצלינו.

ואח"כ מתקנא בה, ואז א"א בטש ביה משום כי חפץ חסד הוא, ומחזיר בו גם הרשימו של המוחין שלו שנסתלק בכל לילה כנ"ל, ונעשית בו תפילין של ראש אח"כ. ובביאורינו למעלה יובנו כל אלו הדברים על מתכונתם וע"ש.

⁹⁸⁵ והנה נתבאר אצלינו כי כאשר לאה מתפשטת בכל אחורי קומת ז"א אחר הצות לילה, מאותו האור הגדול {יא ע"ד} לוקחת רחל מוחין בהיותה בבוקר למטה בעולם הבריאה. וגם לסיבה זו מניחין תפילין של יד בתחילה, לפי שנעשית מן ההארה הנז' אשר קבלה רחל מן לאה אחר הצות לילה. אבל התפילין דז"א של ראש, נעשים מכח ההארה הנמשכת ע"י ישראל הקמים בחצות לילה ועוסקים בתורה, ולכן נעשית אח"כ. ואחר היות שניהם זו"ן בבחי' התפילין, אז אומרים ק"ש כמו שית' לקמן בע"ה בענין הק"ש.

והנה ד' פרשיות דתפילין של יד הם כנגד ד' אותיות הויה, והבית כנגד אדני, וה"ם זו"ן. ובשעת הקשירה יכוין שקושר הנוקבא עם ז"א כדי לייחדם אח"כ בק"ש במלת אחד, ר"ל א"ח ד'⁹⁸⁶, שהם זו"ן קשורים יחד בשני קשרים, קשר יד וקשר יו"ד, וה"ם שני יודין שבשם יאהדונה"י, בסוד (&) פותח את ידך וקרנין ביה (&) יודיך. ע"כ הגיעו דרושי התפילין.

דרושי תפלת השחר דרוש א'

ונבאר עתה כללים שיש בסדר תיקון תפלת השחר.

- מאיר הכוונה -

⁹⁸² ועי' מול"מ ב' שלומד את זה על בינה ולא א"א, אמנם עי' שער לד פרק ב אות כב.
⁹⁸³ עי' זהר ח"א קנח ע"א שלומד את "הוא" על עלמא עלאה. ועי' שערי אורה (סז ע"ב): והשם העליון אה"ה, וכינויו בתורה הו"א, כמו והו"א רחום יכפר עון ולא ישחית (שם עח לח), כי חפץ חסד הו"א (מיכה ז יח), וכן כיוצא בזה.
⁹⁸⁴ היינו החסדים שבדעת, עי' שער כה &.
⁹⁸⁵ מכלן עד הסוף לא נמלא צפע"ח (ט"ז).

⁹⁸⁶ עי' זהר ח"ב קטז ע"א: ועליה אוקמוה מארי מתניתין בחגיגה על מה העולם עומד על עמוד אחד ששמו צדיק שנאמר (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם ובודאי איהו ברית דשבועה דעליה קיימין א"ח ד' דאינון שמיא וארעא דכתיב (ירמיה לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי א"ח שמים הדא הוא דכתיב (מ"א ח ל) ואתה תשמע השמים ד' הארץ הדא הוא דכתיב (ישעיה סו א) והארץ הדום רגלי

תרגום: ועליו בארו בעלי המשנה בחגיגה על מה העולם עומד על עמוד אחד ששמו צדיק שנאמר וצדיק יסוד עולם ובודאי הוא ברית של שבועה שעליו עומדים א"ח ד' שהם שמים וארץ שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי א"ח שמים זהו שכתוב ואתה תשמע השמים ד' הארץ זהו שכתוב והארץ הדם רגלי.

עי' זהר ח"ג רנז ע"א: איהו א"ח עמודא דאמצעיתא ואיהי ד' שלימו דיחודא דיליה לאשלמא ביה אחד א"ח כליל ט' ספיראן דאינון א' אין סוף ח' תמניא ספיראן מחכמה עד יסוד. ד' מלכות קוצא דילה בה אשתלימו לעשרה דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א ד' כלילא מד' אתוון יהו"ה. וכן הוא בתיקו"ז ע"א.

שעה"כ

דע כי מן תחילת התפלה עד ברוך שאמר הוא עולם העשיה, ומברוך שאמר עד יוצר אור הוא עולם היצירה, ומן יוצר אור עד סוף ברכת אבות הוא עולם הבריאה, ושאר כל העמידה הוא עולם האצילות.

וסדר העשיה הוא מתתא לעילא, וכדי ליחד את העשיה ביצירה. והנה יש בה קלי' קשות וחזקות, לכן צריך ליחד תחילה ראש היצירה בראש העשיה, ואח"כ שאר היצירה הוא מתתא לעילא, וכן הבריאה הוא מתתא לעילא. וברכת אבות הוא ראש הבריאה הנקרא היכל ק"ק דבריאה, עד סוף ברוך אתה ה' מגן אברהם⁹⁸⁷ ושאר כל העמידה כולה היא באצילות.

וזה ביאור כל הנז': כי הי"ח ברכות שיש מן על נמילת ידיים⁹⁸⁸ עד ברכת התורה הם ח"י ברכאן⁹⁸⁹ דיסוד דעשיה⁹⁹⁰. ומן הודו עד ברוך שאמר הוא רישא דעשיה, היכל ק"ק שלה. וברוך שאמר הוא היכל ק"ק ראש היצירה, ולכן הם י"ג ברוך כמנין אחד⁹⁹¹. והוא סוד י"ג מכילין דרחמי אשר בעולם היצירה⁹⁹². ולכן יש בברוך שאמר פ"ז תיבות ככתוב בנוסח שנעתיק לקמן בע"ה, לרמוז כי הוא ראש היצירה, שעליו נאמר (&) ראשו כתם פז⁹⁹³ ולכן צ"ל המהולל בפה עמו, שעולה בגימ' פ"ז, ולא ככתוב במחזורים בפי עמו. ואח"כ ח"י שמהן שיש באותם הפסוקים של יהי כבוד ה' לעולם עד תהלה לדוד, כנודע (&). והנה הם ח"י ברכאן דיסוד דיצירה, ולהיות כי נודע כי בכל עולם מארבע עולמות אבי"ע יש כל הי"ס וכל הפרצופים, שהם א"א ואו"א וזו"ן, ולכן בסוף היצירה אנו חוזרים להזכיר ח"י היות בשירת הים, וי"ג שבחים דישתבה, שהם שיר ושבחה הלל וזמרה כו'.

⁹⁹⁵ והנה בהיותו בסדר העשיה, שהוא מתחלת התפלה עד ברוך שאמר כנ"ל, יכוין לעלות כל הנפשות אשר שם אל עולם היצירה⁹⁹⁶. ובסדר היצירה יכוין לעלות כל הרוחין אשר שם אל עולם הבריאה. ובסדר הבריאה יכוין לעלות כל הנשמות אשר שם אל עולם האצילות ואז מלכות עילאה נכללת מכל אלו הנפשיין ורוחין ונשמתין, ועי"כ נעשין בה בחי' מ"ן⁹⁹⁷. וצריך לשתף גם את עצמו בכל חלקיו, דהיינו להעלות נפשו עם הנפשות דעשיה, ורוחו עם הרוחין דיצירה, ונשמתו עם נשמתין דבריאה, והבן זה היטב⁹⁹⁸. וכבר

- מאיר הכוונה -

⁹⁸⁷ עד סוף ברוך אתה ה' מגן אברהם נמחק בפע"ח ואין נ"מ?

⁹⁸⁸ עי' לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁹⁸⁹ עי' תיקו"ז ג ע"ב ועוד הרבה מקומות שיסוד היא חי עלמין, וח"י ברכות.

⁹⁹⁰ עי' אריכות בנהר שלום כב ע"ב.

⁹⁹¹ צ"ל וא"ו וכן הוא בפע"ח לז ע"ד (גלינות הלש"ו על פע"ח).

⁹⁹² עי' לקמן (יג ע"ב) ד"ה ודע כי כמו שנתבאר ב"ג מידות.

⁹⁹³ שהוא מעורר למעלה לז"א לאצילות המקנן ביצירה וכן עולם עשייה מעורר למלכות לאצילות וכן תיקוני עולם כריאה מעורר אמא לאצילות ותיקוני אצילות מעוררין לאצו"ל דאחנהיר ממזלח נמצא התעוררות זה מגיע למעלה צחלת רישין ומהן יוצאין שפע רב לזו"נ שיכינו עמם לזיווג אחר הנסירה (פע"ח).

⁹⁹⁴ עי' לקמן תפילת השחר א' לגבי ברוך שאמר.

עי' סוף נא ע"א פירוט בברוך שאמר, וצ"ע למה זה שם.

⁹⁹⁵ ונבאר כוונה אחרת כוללת ד' חלקי התפלה שצד' עולמות אבי"ע הנ"ל (פע"ח).

⁹⁹⁶ כי זה הוא עיקר כוונתנו להעלות מ"ן למעלה ואז תכוין לחצר נפשך ולכללה עמהם (פע"ח).

עי' לעיל הערה 688.

⁹⁹⁷ עי' ע"ח שער השמות פרק א: אמרו בתקונים (כד ע"ב) ג' ספירות עלאין מקננן בבריאה שהם הנקרא כורסייא כנודע. וזה שאנו אומרים שג"ר דבריאה מאירין, אינו רק על ג"ר דנוקבא דז"א דבריאה, כי גם היא כלולה מ"ס, כי כל הג' עולמות ב"ע הם דוגמת עולם האצילות כנ"ל. ועי' דע"ה ח"ב קיח ע"ב: כלומר הג"ר דנוק' דז"א דאצילות המתפשטים בבריאה. ועי' שער תיקון הנוק' ב' אות א' – שט"ת ירדו לבי"ע, ועי"ש שצריך להיות שגם מהז"א ירדו.

⁹⁹⁸ וכן ציריפת העולמות אחר עמידה עד עלינו לשבח תכוין ע"ד זה ג"כ (פע"ח).

שעה"כ

ביארנו⁹⁹⁹ ענין עליית העולמות¹⁰⁰⁰, שאינם עולים¹⁰⁰¹ רק בחינת הנפשות והרוחות והנשמות אשר בהם בלבד¹⁰⁰²¹⁰⁰³, אבל העולמות עצמן אינן עולים, וכן בירידת הנשמות אחר העמידה, תכלול נפשך ורוחך ונשמתך עמהם על דרך הנז' בעליה.

עוד דע בענין סדר תפלת שהרית, כבר נת"ל כי מן התחלת הי"ח ברכות עד ברוך שאמר הוא בעולם העשיה, ומשם עד יוצר אור עולם היצירה, ומשם עד תפלת י"ח הוא עולם הבריאה, ומשם עד קדיש שאומרים קודם אשרי יושבי הוא באצילות, ומן אשרי יושבי עד תפלה לדוד חוזר להיות עולם הבריאה, ומשם עד אין קדוש כה' חוזר להיות עולם היצירה, ומשם עד עלינו לשבח הוא עולם העשיה. והכונה היא שצריך בתחילה להעלות העולמות ממטה למעלה כנ"ל, ומתקשרים עולם התחתון בעולם העליון ממנו, עד שנמצאים כל העולמות כולם יחד קשורים בעולם האצילות בעת שמתפללין תפלת י"ח בעמידה, ואז נעשה שם הזווג העליון¹⁰⁰⁴. ואח"כ צריך לקבל שפע העליון הנמשך מן הזווג ההוא, וצריך להורידו למטה בעולמות התחתונים מעילא לתתא, ולכן באומרינו אשרי יושבי ביתך עד תפלה לדוד, אנו מורידין השפע מן (יב ע"א) האצילות אל הבריאה, ואין הכונה להוריד עולם הבריאה בעצמו. וכן עד"ז עד אין קדוש כה' כי אין בלתיך, כי אז אנו מורידין השפע מיצירה לעשיה. ואח"כ בעלינו לשבח אז יורדין העולמות הנז' כל א' במקומו כמ"ש שם בע"ה. גם נתבאר במזמור אשרי יושבי ביתך הנתקן אחר נפילת אפים, ושם נתבאר בכל הצורך, וע"ש היטב.

והנה כאשר תתחיל בח"י ברכות הנז' עד ברוך שאמר, תכוין תמיד¹⁰⁰⁵ בהויה דמילוי ההין, שהוא בעשיה¹⁰⁰⁶, ויוצא מאות ה' אחרונה של ההויה הכוללת, כנודע כי ה' אחרונה היא בעשיה, והויה זו דמילוי ההין ה"ם נשמת העשיה, הנק' בחי' נפש, והיא העולה ממקומה אל היצירה כנו'. גם תכוין אל שם א"ל אדני¹⁰⁰⁷ אשר בעולם העשיה¹⁰⁰⁸.

- מאיר הכוונה -

⁹⁹⁹ עי' ש"ש ז' לא מופיע לעיל.
¹⁰⁰⁰ עי' שער פ"ח ח: אין חיצוניות העולמות עולין, דא"כ היינו רואין בעינינו עלייתן, אך כיון שאין עולין רק הפנימית.
¹⁰⁰¹ עי' לקמן טו ע"ב וסח סע"א, ובע"ח שער מ' דרוש ג' ה' טו ושער נ' פרק ו' (לש"ו).
¹⁰⁰² נראה כי גם חיצוניות העולמות יכולין לעלות למעלה ממקומם¹⁰⁰² ע"י הכללות בפנימית העולמות שהם נפשין ורוחין ונשמתין כנזכר בנסח הקדמה הראשונה והנה שמעתי ממורי זלה"ה ענין זה פעמים רבות אלכא שיש בהם דברים הפכים ואיני זוכר תיכונם ותשובתם והנה בתפלת ר"ה כתוב כי דימי החול שלאחר החורבן אין העולמות החיצונים עולין כלל ע"י הזיווג שאנו עושין וזה הוא שכתוב הן ארכלים לעקו חוזה ר"ל מפני שנשארים בחוץ ואין להם יכולת לעלות עד המלכות מן העשיה¹⁰⁰² לליכה ולבריאה ועד האצילות (פע"ח).

¹⁰⁰³ מש"כ למעלה ממקומם ז"ל גליונות הלש"ו: אמנם נראה כי הכוונה הוא באמת רק על אור הפנימי שבהם, כי הן החיצוניות והן הפנימיות ישנם בכל א' אור פנימי ואור מקיף, כמ"ש לקמן בשער השבת פרק ו' וכן בשער הכוונות סד ע"ב.

כל העליות של הפרצופים אינן עליות כפשוטו, אלא כל העליות של הפרצופים אינן כי אם תוספת אור ומוחין מלעילא לאור התחתון [עי' לש"ו כללים ח"א לו ע"ג, שאם היה זה עילוי ממש וכפשוטו, הרי שהיה הדבר כעין מיתה שכן בעליה מעין זו חוזרת נשמתו לשורשה], ועל ידי זה נעשה התחתון עצמו להיות מעין מדריגת הפרצוף שעליו, ונקרא על שמו (ביאורים ח"א לד ע"ד).

¹⁰⁰⁴ אמנם שצבת בקבלת שצבת אנו מעלים החיצונות וזה ההפך שיש צבת מצחול (פע"ח).

¹⁰⁰⁵ דהיינו שזה כוונה כללי ולא בשעת אמרת שם השם.

¹⁰⁰⁶ עי' א ע"ג שזה בז"א דעשיה, שהיפנה ויטול הוא בנוק' דעשיה.

שם זה הוא נשמת עשיה כולה שהוא יוצא מאות ה' אחרונה של הו"ה הכוללת כל ד' עולמות אב"ע ונמצאת אות ה' אחרונה שבה שהוא בעולם עשייה ושם ב"ן זה היוצא מאות ה' זו היא נשמת דעשיה העולה עתה למעלה ביצירה וגם תכוין בשם אל אדני שהוא בעשייה כמבואר אצלינו (פע"ח ז ע"ב).

¹⁰⁰⁷ עי' לעיל הערה 591.

שעה"כ

פנימיות העולמות, שהם בחי' הנפשות של בני אדם דעשיה, והרוחות שביצירה, והנשמות שבבריאה כו'. וכל בחי' מהם יש לה בחי' אור פנימי ואור מקיף. והנה נודע מ"ש בזה"ק (פרשת ויקהל דף רא ע"ב¹⁰²⁰ ובפ' בהר קב ע"א קכ ע"ב¹⁰²¹) שבתחלה צריך לעשות התיקון בבחי' המעשה, שהם ד' תיקונים, והם אלו: יפנה ויתעמף בציצית ויניח תפילין של יד ואח"כ תפילין של ראש. וכנגדם הם סדר קרבנות של שחר, וסדר הזמירות, וסדר יוצר, וסדר תפילת י"ה, וצריך לבאר כל זה.¹⁰²²

- מאיר הכוונה -

תרגום: ביצים הם מצד של אופנים, האפרוחים מצד של הנער מטטרו"ן, הבנים מצד של הכסא שהיא סוכת שלום שהיא הקן של השכינה, שהאם העליונה מקנת בכסא בשלש הספירות העליונות, העמוד האמצעי כולל שש ספירות שמקנות במטטרו"ן, האם התחתונה מקנת באופן, שנאמר בו "והנה אופן אחד בארץ".

ע"י תז"ח (לב ע"ג): ועתה צריך אתה לדעת כיון שהאדם בה יפיק רצונו ובה משיג שם ה' שזהו סוד על זאת יתפלל כל חסיד ועל זאת ודאי לשם ה' שהוא על זאת למה תקנו בשחרית תפלה למדה ידועה וכן במנחה למדה ידועה וכן בערבית למדה ידועה וכן בשבת למדה ידועה וכן ביום טוב למדה ידועה וכן בעשרת ימי תשובה למדה ידועה אלא מה שאמר על זאת הוא מורה שיהיה הוא ככל ספירה וספירה כמה שאמר דוד לך ה' הגדלה והגבורה וכל ספירה אין לה פעלה בתחתונים אלא על ידי המלכות שנאמר בה ומלכותו בכל משלה אבל בזמן שצריך הקדוש ברוך הוא להצדיק צדיק ולעשות עמו צדקה שהוא מלכות עם התחתונים נכללים בו כל הספירות ונקראים צדיקים על שמו וה' נקרא על שמו צדיק שנאמר צדיק ה' {לב ע"ד} בכל דרכיו ומרחם על בריותיו בצדקה ואין צדקה אלא תפלה שהיא צ' תשעים אמנים ד' ד' קדשות בכל יום ק' מאה ברכות ה' חמשה חמשי תורה וזה וצדקה תרומם גוי ועליו נאמר לאברהם ויחשבה לו צדקה וכשהוא רוצה להגן בה נאמר בה (ישעיה נט) וילבש צדקה כשריון מצד ה' היא צדקה ומצד י' היא כובע על ראש צדיק אות ברית עטרה בראש כל צדיק ומצד ו' נאמר בה ארכה מארץ מדה מצד ה' עליונה ורחבה מני ים וכשרוצה הקדוש ברוך הוא להמשיך נבואה כל הספירות כלולים בה ונקראו נביאים ומלכות היא דמיון כלם שנאמר (הושע יב) וביד הנביאים אדמה כמה שנאמר ודברתי על הנביאים שהיא כמו אספקלריא שכל הפנים נראים בה וכן כל הספירות מראים בה כחם ודמיונם וצורותם לכל נביא כפי השגתו למעלה וכמו כן למטה היא מתלבשת בכסא הכבוד ובכל המלאכים והאופנים וחיות הקדש ובכל הרקיעים והכסאות¹⁰¹⁹ שבהם המלאכים התלויים מהם שיש מלאכים גבוהים עליהם שנאמר (קהלת ה) כי גבה מעל גבה שומר וגבוהים עליהם וכן בכל כוכב ומזל כמו שנאמר ומלכותו בכל משלה וזהו וביד הנביאים אדמה לכל אחד נדמה כפי כחו שהיא נשמתו והבן אמרם העונה אמן בכל כחו ה' הוא בכתר שהיה קדם שנברא העולם הוא ושמו לבד בכתר כשברא העולם במדת ראשית ירד עליו ולא היה חסר מלמעלה וכן בכל ספירה וספירה כמדליק נר מנר ואינו חסר מן הראשונה ולא מחברתה עד אין סוף ואין תכלית ומי שמכיר אותו בזאת כאלו מכיר אותו בעליונים ובתחתונים בעבור שהיא כלולה [פג ע"ב] מהעליונים והיא יחוד וקשר כלם והיא מתלבשת בכל התחתונים ועל זה אמר הנביא (ירמיה ט) כה אמר ה' אל יתהלל חכם כי אם בזאת וגו' השכל וידוע אותי היא נקראת נבואה מצד הנביאים חכמה מצד החכמים שכל הספירות נקראים חכמה.

¹⁰²⁰ דבעי ליה לבר נש כיון דאתקין גרמיה בפולחנא דעובדא בתקוני דמצוה וקדושה ליחדא לביה בתקונא דפולחנא פנימאה דמאריה ולשוואה לביה ורעותיה בההוא פולחנא דאינון מלין (ד"א דקאמר) דהא מלה סלקא

תרגום: שצריך לו לאדם שכיון שהתקין עצמו לעבודת המעשה בתקוני מצוה וקדשה ליחד לבו בתקון של העבודה הפנימית של אדונו ולשים את לבו ורצונו באותה עבודה של אותם דברים (שאומר) שהרי הדיבור עולה.

¹⁰²¹ זהר בדף קב מדבר על שעיר לעזאזל, ולכן נראה שכוונתו לדף קכ והוא לשונו בסוף הספר על א ע"ד.

¹⁰²² ע"י שער המצות לט ע"א: ונחזור לבאר ענין רחיצה ונטילה זו יותר בביאור רחב. הנה נת"ל שהרחיצה והנטילה כוונתם לגרש את הקלי' אשר שם. ואמנם [כא] כבר נתבאר בשער הכוונות בענין נט"י דשחרית דרוש זה בתכלית הביאור וע"ש [כב] ושם נתבאר כי כל בחינת מעשה הוא בעשייה ויש בו פנימיות וחיצוניות והנט"י היא לגרש הקלי' שבחיצוניות העשייה, אבל הוא בבחינת היצירה שבעשייה [מ"א פב] והוא בז"א דעשייה שהוא הנוטל ידיו להעביר הקלי' ההיא הנאחזת באצבעות ידיו כדי לאכול ולא יתאחזו באכילתו [כג] כמבואר אצלנו בדרושי ה"ט בשער הכוונות.

ע"י עולת תמיד ז ע"א: דע כי בכל ד' עולמות אב"ע יש שתי בחינות, הא' היא ענין חיצינותם שהוא כללות העולמות בחיצינותם, הב' הוא ענין פנימיות העולמות שהוא בחינת הנשמות שהם נפשות בעשייה ורוחין ביצירה וכו', וכנגדם יש שתי בחינות בתפלה, ונזכרו בזהוהר בפ' במדבר (דף ק"כ ע"ב) ובפ' ויקהל דף ר"א א', והם המעשה וסדר התפלה בעצמה. וכל בחינה מאלו השתים

שעה"כ

הנה בתחילה צריך בסוד המעשה לתקן בחי' חיצוניות כל העולמות במקומם אשר להם¹⁰²³, והוא כי ע"י אשר יפנה צרכיו¹⁰²⁴, הנה הוא מתקן עולם העשיה בבחי' הנקרא נפש¹⁰²⁵. וע"י ברכת אשר יצר, שהוא סוד הבל היוצא מן הפה בעת שמברך, הוא מתקן אור המקיף עולם העשיה. ואח"כ ע"י המלית שמתעטף בראשו הוא מתקן חיצוניות עולם היצירה הנקרא רוח¹⁰²⁶, ועל ידי כן יורד אור מן בחי' הנפש היצירה אל בחי' הרוח אשר בעשיה הנקי' יצירה שבעשיה. ובסוד הברכה שבציצית, נעשה אור מקיף אל היצירה. ואח"כ ע"י התפילה של יד נתקן עולם הבריאה, ואז יורד אור מן נפש דבריאה אל הנשמה שבעשיה. וע"י הברכה נעשה אור מקיף אל הבריאה. ואח"כ ע"י תפילין של ראש, נתקן עולם האצילות. האמנם בענין הברכה יש מחלוקת לפי שמר סובר כי גם בעולם האצילות צריך לעשות ע"י מעשינו אור מקיף שלו, ולכן צריך לברך גם על תפילין של ראש, לעשות אור מקיף אליו. ומר סבר דאור מקיף עולם האצילות שהוא בחי' נשמה לנשמה, אינו נעשה על ידינו, ומעצמו הוא נעשה, כי אין בנו כח לעשותו¹⁰²⁷.

והנה כל הדי' עולמות נתקנו בבחי' חיצוניותם שהוא כללות העולמות בעצמם בכללותם, בבחי' אור פנימי עם אור מקיף שלהם, ע"י אלו המצות מעשיות הנז"ל. אבל האדם בעצמו לא נתקן רק בחי' הנפש שלו בלבד, לפי שכל אלו הם מצות מעשיות, שהם מצד הנפש, ואפי' בברכה שלהם היא מצד מצות יב ע"ב} מעשיות בלבד, ולכן כדי לתקן בחי' שנית, צריך סוד הדבור בתפלה.

וזה פרטן: כי באומרו סדר קרבנות¹⁰²⁸ של שחר, יכוין לכלול העשיה ביצירה, אחר שכבר נכללו¹⁰²⁹ ונתקנו כל העולמות בכללותם. ואמנם כדי להעלותם למעלה ולכלול אותם ביחד, אי אפשר לעשותו אלא ע"י הכללות הנשמות¹⁰³⁰, שהם בחי' פנימיות העולמות כולם, ולכן אנו אומרים הקרבנות, שעל ידי כן אנו כוללים עולם העשיה בבחי' פנימיותו, שהוא סוד הנפשות שבו, עם אור מקיף שבהם ג"כ, הנעשה¹⁰³¹ ע"י הדיבור, ואז גם החיצוניות שהוא כללות עולם העשיה נכלל עמהם, ואז אנו מעלים עולם העשיה¹⁰³² אל עולם היצירה, וכוללים אותו עמו בבחי' הנפשות שבעולם העשיה, שהם פנימיות העשיה כנז', וזה ע"י הקרבנות, ואז נעשין מוחין דאור פנימי לבחי' הנפשות, וגם אור המקיף שלהם, ע"י הדיבור¹⁰³³.

- מאיר הכוונה -

נחלקת לד', כי המעשה נחלק לד' והם יפנה ויבדוק נקביו, ואח"כ ענין הציצית, ואח"כ תפלה של יד, ואח"כ תפלה של ראש. וכנגדם ד' חלקי סדר התפלה והם קרבנות שהוא מתחלת כל הברכות של שחר עד ברוך שאמר, ואח"כ הזמירות שהם מתחלת ברוך שאמר עד סוף ישתבח, ואח"כ יוצר וכל ברכות ק"ש עד העמידה, ואח"כ העמידה עצמה של י"ח ברכות:

¹⁰²³ תחלה ירחץ ידיו וע"י מתקן חיצוניות עשיה וע"י ברכה מקיף (פע"ח ה ע"א).

¹⁰²⁴ ויבדוק נקביו (פע"ח) - נטילת ידים ואח"כ יפנה (והם א' כי הם שניהם בעשיה כמ"ש למטה בסמוך) (גליונות הלש"ו על פע"ח). וע"י לעיל א ע"ג ד"ה ונבאר תחילה.

¹⁰²⁵ נפש דעשיה (פע"ח).

¹⁰²⁶ הנקרא רוח - נמחק בפע"ח.

¹⁰²⁷ ע"י דע"ה ח"ב קכג ע"ג: וכן מטעם זה כתב הרמ"ז ז"ל באיגרות הרמ"ז סי' ה' שאין לברך על תפילין דרבינו תם, משום שהם מוחין דאבא כמ"ש בדרושי תפילין (דרוש ו), ואין בנו כח לתקן את הענין אשר הברכה מרמז עליו ע"ש.

¹⁰²⁸ ע"י נהר שלום כה ע"א וע"ב

¹⁰²⁹ נמחק בפע"ח (ה ע"ד).

¹⁰³⁰ ע"י לעיל הערות 1000, 1001, 1002.

¹⁰³¹ היינו ההתכללות.

¹⁰³² פנימיות והמקיף (נוסף בפע"ח).

¹⁰³³ אחר אשר עשינו אל הנפשות האלו שהם פנימיות דעשייה בחי' מוחין פנימים וגם א"מ להם במקומם למטה ואחר כך עולין ונכללין ביצירה (פע"ח).

שעה"כ

ואח"כ ע"י הזמירות של ברוך שאמר עד היוצר¹⁰³⁴, אנו מעלים¹⁰³⁵ את הרוחין שבעולם היצירה, בבחי' מוחין דאור פנימי ובבחי' אור מקיף¹⁰³⁶ עד עולם הבריאה. ואז גם בחי' היצוניות העולם היצירה, אור פנימי שלו עם אור מקיף שלו, הם עולים ונכללים עמהם בבריאה.

ואח"כ ביוצר אור עד העמידה, אנו מעלים¹⁰³⁷ הנשמות שבעולם הבריאה בבחי' אור פנימי ואור מקיף שלהם עד¹⁰³⁸ עולם האצילות, ואז גם היצוניות עולם הבריאה אור פנימי שלו עולים ונכללים בהם.

והנה נתבאר כי ע"י תפילה של יד שהיא בבריאה וע"י התפילין של ראש שהיא באצילות, נעשים מוחין פנימיים דאור פנימי, וגם אור המקיף שלהם בבחי' היצוניות העולמות¹⁰³⁹. ואמנם עתה ע"י ק"ש שאומרים ביוצר, אנו ממשיכין ומורדין מוחין פנימיים דאור פנימי בבחינת פנימיות העולמות¹⁰⁴⁰, שהם הנשמות כנ"ל. ואח"כ בעמידה¹⁰⁴¹ אנו נותנים להם בחינת אור מקיף שלהם, ובביאור ברכת אבות דר"ה במלות אלהינו ואלהי אבותינו, יש סיוע לזה ע"ש היטב.

והנה עתה אשר עלו היצירה והעשיה בבריאה, שהם בחי' מלכות ות"ת, בני הבריאה, אנו צריכין עתה להעלותם בבריאה בסוד מ"ן, אל אמם, שהיא עולם הבריאה, כדי שיתנו להם מוחין פנימיים דאור פנימי בבחי' אותם הנשמות, שהם פנימיות של העולמות. וצריך שיתייחדו בתחילה ויזדווגו או"א דאצילות לתת מוחין לזו"ן דאצילות, ועי"כ יומשך שפע לאו"א דבריאה, שיזדווגו גם הם לתת מוחין לזו"ן אשר שם, שהם בחי' היצירה והעשיה שעלו ונכללו עתה שם כנו'.

וכדי להיות בנו כח לעשות הדבר הזה, נצטוינו במצות ק"ש, שהיא בחי' דיבור ואינה מעשית. וע"י מצוה זו, יהיה בנו כח לגרום הזווג הנז', כדי שיתנו מוחין אל זו"ן דבריאה כנו'¹⁰⁴². וכדי לבאר ענין זה, הוא מוכרח לבאר פה קצת מן כוונת ק"ש. והענין יובן במה שנתבאר אצלינו, כי יעקב יש לו שתי נשים לאה ורחל. והנה בחי' לאה היא בבחי' הקשר דתפילין של ראש שבעולם האצילות, ויש לה פרצוף שלם מי"ם כנודע. ואמנם עתה אנו מעלים את רחל, שהוא אותה הנקודה של מלכות אשר עומדת¹⁰⁴³ בהיכל ק"ק דבריאה, ועולה עד לאה¹⁰⁴⁴ הנז', שהוא סוד אות ד' דאחד, ונכללת עמה

- מאיר הכוונה -

¹⁰³⁴ יוצר אור. של ברוך שאמר עד היוצר - נמחק בפע"ח.

¹⁰³⁵ אנו מעלים נמחק בפע"ח ובמקומו איתא נעשין.

¹⁰³⁶ ואז עולים (נוסף בפע"ח).

¹⁰³⁷ אנו מעלים נמחק בפע"ח ובמקומו איתא נעשין.

¹⁰³⁸ ואז עולים (פע"ח).

¹⁰³⁹ אחר כך בקרבנות אנו מעלים עשייה ביצירה הפנימית והעולמות ובזמירות היצירה בבריאה הנשמות והעולמות אח"כ ביוצר אז עולים הבריאה באצילות נשמות ועולמות ואמנם עדיין הנשמות צריכין למוחין פנימיים ואז ע"י ק"ש מזדווגים או"א באצילות ועושין מוחין פנימיים לבד דנשמות דזו"ן דאצילות ואז נמשכין מוחין גם לאו"א דבריאה והם מורדין מוחין פנימיים ומקיפים דנשמות לזו"ן דבריאה כי כ"כ הוא פנימית דאצילות כפנימית ומקיפין דבריאה וא"כ בבריאה נגמרין מוחין דג"ר דפנימיים ונשמות לזו"ן דאצילות (פע"ח י ע"א)

¹⁰⁴⁰ ללא מקיפים (נוסף בפע"ח). זה סותר הקטע הקודם, ועי' בסוף הפרק שזה אורות דאצילות ולכן אין סתירה.

¹⁰⁴¹ לפני אבות או אחרי כן.

¹⁰⁴² עי' לקמן כג ע"ב וז"ל: הנה כוונתינו בתחילה היא לזווג זווג חיצון דאו"א, אמנם לפי שהוא נעשה מעצמו שלא ע"י העלאת מ"ן של זו"ן כנו', לכן אין אנו מכוונין אותו בענין היחוד דק"ש כי הנה הוא זווג תדירי ואינו נפסק ונעשה מעצמו, אבל כוונתינו היא להוריד הארה ושפע מן הזווג ההוא אל זו"ן לשיהיה בהם כח לעלות בסוד מ"ן אל צורך זווג האחר של הפנימיות במלת אחד, ע"כ.

¹⁰⁴³ ירדה בלילה (פע"ח).

¹⁰⁴⁴ האצילות ונכללת שם עם לאה העומדת שם בפרצוף שלם של י"ס והיא אות ד' דאחד (פע"ח)

שעה"כ

ומתחברת אז אותה הד' עם הז"א שהוא סוד אח"ד, א"ח ד'¹⁰⁴⁵, נעשין מ"ן אל או"א דאצילות, ואז מורידים ונותנים מוחין פנימין לז"א וללאה הנז'¹⁰⁴⁶. ואמנם המוחין של רחל אינם יורדין, לפי שעדיין היא בבחי' נקודה, ואין לה פרצוף לקבל מוחין. ולכן המוחין שלה נשארים למעלה עם הד' דאחד שהיא לאה.¹⁰⁴⁷ וכאשר אנו אומרים בשכמל"ו, הכל הוא בסוד בחי' לאה והבן זה.

ונמצא כי אז¹⁰⁴⁸, ע"י זוג דאו"א, יורדין מוחין פנימים לז"א ולאה, ומכח האור הזה הגדול, נעשה עשיה ויצירה ג"כ מ"ן אל הבריאה¹⁰⁴⁹, ואז יורדין להם מוחין גם דאור פנימי ואור מקיף, כי כ"כ הוא מוחין פנימים בלבד באצילות, כמו לתת מוחין פנימים ומקיפים בבריאה. נמצא עתה כי בבחי' העולמות בחיצוניותם, יש להם מוחין פנימים דאור פנימי ואור מקיף, ובבחי' הנשמות שהם פנימיות העולמות, יש להם ג"כ מוחין דאור פנימי ואור מקיף בג' עולמות ב"ע חוץ מעולם האצילות, כי אין שם לבחי' הנשמות רק מוחין דאור פנימי בלתי אור מקיף. ואח"כ ע"י העמידה בתפילת י"ה, נעשים להם ג"כ בחי' אורות המקיפין דמוחין כמשי"ת בע"ה בתפלת ר"ה ע"ש:

דרושי תפלת השחר דרוש ג'

על הנז' בסדר חילוק תפילת השחר דחול. הנה תחילה צריך לתקן ד' עולמות אבי"ע ע"י מצות מעשיות שאנו עושים למטה בעוה"ז, וכוונת התיקון הזה הוא לתקנם במקומם עצמם, שהקליפה אשר סביבותיהם שנתאחוז בהם בלילה¹⁰⁵⁰, יתפרדו עתה מהם, לפי שהוא יום ואין הקלי' גוברת. והנה תחילה נוטל אדם ידיו שחרית, ויכוין כי ע"י נטילה זו נפרדים הקליפה דג' אחרונות דעולם העשיה, ונפרדים מהם בבחי' החיצוניות. ואחר כך יפנה ויעשה צרכיו, ועל ידי כן יתקן גם הפנימיות ג' אחרונות דעולם העשיה הנז', כי הנה בעולם העשיה יש אחיזת הקלי' אפילו בפנימיותה, (וב ע"ג) כנודע כי בעשיה

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁴⁵ ז"א ולאה (פע"ח). ועי' לעיל הערה 985.

¹⁰⁴⁶ ולרחל אמנם אין כח ברחל לקבל מוחותיה לפי וכו' (פע"ח)

¹⁰⁴⁷ והנה כל הענין זה נעשה ע"י יחוד ק"ש שהיא מצוה בדיבור ואינה מצוה מעשית כמו התפילין וע"י הק"ש נעשין מוחין של פנימים ומקיפים לז"א דבריאה בבחי' נשמות ופנימיות בריאה כנ"ל אך ע"י התפילין שהיא מצוה מעשית נעשין מוחין דחיצוניות כללות העולם כנ"ל (פע"ח). ועי' בזהר במדבר קב [קט ע"ב - לש"ו*## נדצ"ל קכ ע"ב??] ענין פנימיות וחיצוניות העולמות והנשמות בכל הנ"ל.

ז"ל הזהר:

¹⁰⁴⁸ נראה ה' אלקינו ה'.

¹⁰⁴⁹ באחד.

¹⁰⁵⁰ כי הנה הקליפות אשר בסביבות כל העולם מהם הנה נתדבקו ונתאחוז בקדושה בלילה ויונקים משם כנודע כי אז הוא זמן יניקתן כנזכר פרשת ויחי בענין הני תרין צפרין כמבואר אצלנו ועתה ביום אנו צריכין להפרידן מן הקדושה ושלא יתאחוז בה ביום כמו שנאחוז בה בלילה וכל זה נעשה על ידי תיקון המעשה כנ"ל כמ"ש בע"ה (פע"ח ו ע"א).

ז"ל הזהר ריז ע"ב: כל יומא ויומא קלא דכרוזא אשתמע במאתן וחמשין עלמין תנא עלמא חדא אשתמודע לעילא¹⁰⁵⁰ וכד כרוזא נפיק ההוא עלמא מזדעזעא ומתחלחלא נפקי תרין צפרין¹⁰⁵⁰ דאסתלקו מההוא עלמא דמדוריהון תחות אילנא דחיזו דחיי ומותא ביה נפקא חד צפורא לסטר דרומא וחד צפורא לסטר צפונא¹⁰⁵⁰ וחד צפורא כד נהיר יממא וחד כד אתחשך יממא כל חד וחד קרי ומכרוזא מה דשמעין מההוא כרוזא לבתר בעו לאסתלקא לאתריהו ומשתמטי רגליהו בנוקבא דתהומא רבא ומתלכדן בגויה עד דאתפליג ליליא כד אתפליג ליליא כרוזא קרי (קהלת ט יב) וכצפרים האחוזות בפח כהם יוקשים בני האדם¹⁰⁵⁰:

תרגום: כל יום ויום קול הכרוז נשמע במאתים חמשים עולמות. שנינו, עולם אחד נודע למעלה, וכשהכרוז יוצא, אותו העולם מזדעזע ומתחלחל, יוצאות שתי ציפורים שעולות מאותו העולם, שמדורם תחת העץ שמראה החיים והמות. יוצאת צפור אחת לצד דרום, וצפור אחת לצד צפון, וצפור אחת כשמאיר היום, ואחת כשנחשך היום, וכל אחת ואחת קוראת ומכריזה מה ששומעים מאותו כרוז. אחר כך רוצות להתעלות למקומן, ונשמטות רגליהן בנקב תהום רבה, ונלכדות בתוכה עד שנחלק הלילה, וכשנחלק הלילה הכרוז קורא, "וכציפורים האחוזות בפח כהם יוקשים בני האדם".

שעה"כ

ויצירה יש תערובות טוב ורע¹⁰⁵¹, וע"י מה שנפנה גורם להפריד ולהוציא הקלי' מן פנימיות דעשיה. והנה ע"י ב' דברים אלו, שהם יטול ידיו ויפנה, נתקנו ג' אחרונות דעשיה בבחי' אור פנימי מבחי' היצונית ופנימיות שבהם¹⁰⁵², ואמנם ע"י שני ברכות שמברכין על נטילת ידים כשנוטל ידיו, ואשר יצר כשיפנה, נתקן אור המקיף שלהם בבחי' פנימיותם ובבחי' היצוניתם, כנודע כי כל מצוה הנעשית בדיבור ובהבל הפה הוא בחי' אור מקיף. והרי נתקנו ג' אחרונות דעשיה במקומם עצמם בבחי' היצוניתם ובבחי' פנימיותם, ע"י ב' מעשים הנז'.

ואח"כ ע"י ב' הטליתות, טלית קטן וגדול, הם שני תיקונים אל ג' אחרונות דעולם היצירה, כנודע כי סוד טלית היא במטטרו"ן אשר ביצירה כנו' בפ' פנחס (דף רכו ע"ב¹⁰⁵³) בר"מ. והנה מט"ט הוא מתלבש בטלית הזה, אבל הטלית קטן הוא כנגד פנימיות ג' תחתונות דיצירה, ולכן הוא נלבש על החלוק מתחת המלבושים, שלא כאותם הנוהגים ללבוש על המלבוש, שטעות הוא בידם. והטלית גדול הוא כנגד היצוניתם, ולכן הוא נלבש על כל המלבושים. ואמנם הפנימיות דיצירה אינו פנימיות גמור כמו פנימיות העשיה, אשר הוא בתוך הגוף ממש, בסוד יפנה כנ"ל, לפי שאין אחיות הקליפה ביצירה כמו בעשיה¹⁰⁵⁴. ואח"כ ע"י ב' ברכותיהם נתקן אור המקיף שלהם. והנה בהיותנו בעולם העשיה, לא נתקנו רק ג' תחתונות אשר שם, אבל עתה שנתקנו ג' אחרונות דיצירה, ממילא נתקנו כל הי"ס¹⁰⁵⁵ שבעשיה אשר הם למטה מג' תחתונות דיצירה. אמנם לא נתקנו רק בבחי' היצוניתם בלבד. נמצא כי עתה¹⁰⁵⁶ נתקנו ג' אחרונות דיצירה בבחי' פנימיות והיצוניות, וז' עליונות דעשיה בבחינת היצוניות בלבד, וג"ת דעשיה בבחי' פנימיות והיצוניות.

ואח"כ ע"י התפילה של יד נתקנים ג' תחתונות דבריאה, וע"י הברכה נתקן אור המקיף שלהם, וזה בבחי' היצוניות לבד, כי לבחי' הפנימיות שלהם אין צורך לעשות תיקון אחר, ע"ד הנז' ביצירה ועשיה. והטעם הוא שאין הקלי' נאחזות בפנימיות הבריאה רק בחצוניתה, ומכל שכן בעולם האצילות. וכנודע אצלינו, שבבריאה אין רע וטוב מעורבים והבן זה היטב¹⁰⁵⁷.

והנה עתה אשר נתקנו ג' אחרונות דבריאה, מכ"ש שנתקנו היצוניות בלבד של הז' עליונות דיצירה, אשר הם למטה מג"ת דבריאה, וגם נתקנו הפנימיות דז' עליונות דעשיה. אח"כ ע"י תפילין של ראש, נתקנין ג' אחרונות דאצילות בבחי' היצוניתם, אלא שהוא בסוד אור פנימי שלהם בלבד, ואין התפילין של ראש צריכה לברך עליה, לפי

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁵¹ ע"י שער מז פרק ד: והבריאה חציו טוב וחציו רע, אבל אינן מתערבין יחד. וביצירה חציו טוב וחציו רע והם מעורבים יחד. והעשיה רובו רע ומעוטו טוב ומעורבים יחד. אמנם בשער מח פרק ג איתא שהם מעורבים, וע"י דע"ה ח"ב ט ע"ד, תערובות הרע בטוב אשר בבריאה ויצירה וכן ערך כמות הרע אשר בעולם הבריאה היא תלוי במעשה האדם, ומש"כ כאן כי בהבריאה טו"ר מעורבים ר"ל כי שם אפשר להם להתערב על ידי מעשה בני אדם וכו"ש בו' ראשונות דיצירה משא"כ באצילות וכן בעולם העשיה שם הוה לעולם עד התיקון האחרון הרע מרובה וגובר על הטוב ומעורב שם.

¹⁰⁵² וכל זה בחיצונית.

¹⁰⁵³ ז"ל: סימנא חדא דיהא רשים בצלותיה בתכלת בכנפי מצוה ציצית דאיהו דמי לרקיע דאיהו מטטרו"ן דיוקנא דליה תכלת שבציצית ובגין דא שיעור הציצית אוקמוה רבנן טלית שהקטן מתכסה בה ראשו ורובו והאי איהו דאתמר ביה (&) ונער קטן נוהג במ תרגום: סימן אחד, שיהיה רשום בתפלתו בתכלת בכנפי מצוה ציצית, שהוא דומה לרקיע, שהוא מטטרו"ן, דמותו תכלת שבציצית. ומשום זה שיעור הציצית פרשוהו רבותינו, טלית שהקטן מתכסה בה ראשו ורובו, וזהו שנאמר בו "ונער קטן נוהג במ".

¹⁰⁵⁴ ע"י לעיל הערה 1051.

¹⁰⁵⁵ ז' עליונות (פע"ח ו ע"ב).

¹⁰⁵⁶ ע"י מעשים שביצירה (פע"ח).

¹⁰⁵⁷ ע"י לעיל הערה 1051.

שעה"כ

שאור מקיף שלהם נעשה מאליו, ואינו נעשה על ידינו. אך סברת חכמי אשכנז המברכים גם על התפילין של ראש, לפי שהם סוברים שגם אור המקיף שלהם, אעפ"י שהוא באצילות, הנה הוא נעשה על ידינו.

והנה פנימיות עולם האצילות אין צורך לתקנו כנ"ל, כי אפי' בפנימיות עולם הבריאה אין הקלי' נאחזות אלא בחיצוניות בלבד. והנה עתה אחר אשר נתקנו ג' התחתונות דאצילות בסוד החיצוניותם, מכ"ש שנתקנו גם חיצוניות דז' עליונות דבריאה אשר למטה מהם, וגם נתקן הפנימיות דז' עליונות דיצירה. ונמצא כי כבר נתקנו כל הי"ם דעשיה בבחי' חיצוניות ופנימיות, באור פנימי ואור מקיף, וכל הי"ם דיצירה ע"ד הנז' חיצוניות ופנימיות, באור פנימי ואור מקיף. אבל הי"ם דבריאה בבחי' חיצוניות לבד באור פנימי ואור מקיף, אבל בבחי' הפנימיות, אין צורך לתקנו כנ"ל. והג' תחתונות דאצילות בבחי' חיצוניותם לבד, ובסוד אור פנימי לבד, אבל אור מקיף שלהם, וגם כל בחי' הפנימיות שלהם דאור פנימי ואור מקיף, הוא נעשה מאליו, ואין צורך לתקנו. ומכ"ש הז' ראשונות דאצילות, שלא הוצרך בהם שום תיקון לשום בחי' מהם כלל ועיקר, והרי נתבאר כל בחינות המעשה.

ועתה נבאר בחי' הדיבור כנ"ל בשם הזוהר ויקהל (דף רא ע"א) ופ' במדבר (דף קב ע"ב¹⁰⁵⁸). והנה עד עתה, ע"י המעשה נתקנו העולמות במקומן, ונסתלקו מהם הקלי', כדי שאח"כ ע"י הדיבור של התפלה נוכל להעלות עולם בעולם ולקשרם ולהעלותם יחד¹⁰⁵⁹. ונתחיל לבאר סדר עלייתם. הנה ע"י הי"ח ברכות דשחרית מברכת ענ"י¹⁰⁶⁰ עד פרשת התמיד¹⁰⁶¹, אנו מורידים שפע גדול והארה גדולה אל הג' ראשונות דעשיה, כדי שהחיצוניות שלהם יזדכך ויחזור להיות בבחינת פנימיות, כנודע לעיל כי בכל עולם יש ב', חיצוניות העולמות ופנימיות העולמות, שהוא הנשמות אשר בהם. וע"י אלו הברכות דפנימיות מתברך חיצוניות, ומקבל הארה גדולה, וחוזרין בערך פנימיות. אח"כ ע"י פרשת קרבן התמיד, אנו מעלים פנימיות ג"ר דעשיה למעלה, ונעשין בחי' חיצוניות בלבד אל ג"ת דיצירה, וז"ם קרבן התמיד שהוא לקרב התחתון בעליון ולהעלותו עד שם למעלה¹⁰⁶². ונמצא כי ע"י קרבן התמיד עולים ויב ע"ד פנימיות ג"ר דעשיה, ונעשים חיצוניות אל ג' תחתונות דיצירה, ואז הפנימיות של שלשה התחתונות דיצירה מתעלה גם הוא יותר למעלה, ונשארו חיצוניותם בסוד פנימיות. ופנימיות ג"ר דעשיה נעשה להם בחינת חיצוניות¹⁰⁶³, ופנימיות ג"ת דיצירה עלו ונעשו חיצוניות לשלשה אמצעיות דיצירה, וחיצוניות שלשה אמצעיות דיצירה נעשים פנימיות להם, ופנימיות שלשה אמצעיות דיצירה עולים ונעשים חיצוניות אל שלשה ראשונות דיצירה, וחיצוניות שלשה ראשונות דיצירה נעשין בחינת פנימיות להם כנז', ופנימיות שלשה ראשונות דיצירה עולים ונעשים חיצוניות אל המלכות דבריאה. וחיצוניות מלכות דבריאה נעשים פנימיות להם, ופנימיות מלכות דבריאה עולה ונעשה חיצוניות אל הג"ת דבריאה, והחיצוניות ג' תחתונות דבריאה נעשה פנימיות להם, ופנימיות ג' תחתונות דבריאה עולים ונעשים חיצוניות אל הג' אמצעיות דבריאה, וחיצוניות ג' אמצעיות דבריאה נעשים פנימיות אליהם.

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁵⁸ ע"י לעיל הערה 73.

¹⁰⁵⁹ ע"י לעיל הערה 1002.

¹⁰⁶⁰ ע"י לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁰⁶¹ ע"י זהר ח"א רסו:

תרגום:

¹⁰⁶² והנה כבר הודעתך כי בכל העולמות יש פנימית וחיצונית א"כ צריך בתחלה להאיר בג"ר דחיצונית [דפנימיות – לש"ו] דעשייה כדי שיוכלו להזדכך ולהיות בחי' פנימית ממש כדי שאח"כ יוכלו לעלות מוחין [נמחק בעולת תמיד – לש"ו] פנימית ג"ר דעשיה אל היצירה כנזכר (פע"ו ח ע"ב).

¹⁰⁶³ ע"י לעיל הערה 1002.

שעה"כ

וכעד"ז עולים כסדר המדרגות הנז', עד שנמצא כי פנימיות ג"ר דבריאה עולים ונעשים היצוניות אל המלכות, נוקבא דז"א דאצילות, והיצוניות מלכות נוקבא דז"א דאצילות, נעשית פנימיות אליהם. ופנימיות מלכות דנוקבא דז"א דאצילות עולה ונעשה היצוניות אל ג"ת דילה שהם נה"י שבה, והיצוניות נה"י שבה נעשין פנימיות אליהם. וכעד"ז עולים כסדר המדרגות, עד שנמצא כי פנימיות ג"ר דילה עולים ונעשים היצוניות אל המלכות דז"א דאצילות, והיצוניות מלכות דז"א נעשים פנימיות אליהם, ופנימיות מלכות דז"א עולה ונעשה היצוניות אל ג' תחתונות דז"א, והיצוניות ג' תחתונות דז"א נעשים פנימיות אליהם. וכעד"ז עולים כסדר המדרגות, עד שנמצא כי פנימיות ג"ר דז"א עולים ונעשים היצוניות אל מלכות דא"א, והיצוניות מלכות דא"א נעשים פנימיות אליהם.

וכעד"ז עולים כסדר המדרגות עד עתיק יומין דאצילות¹⁰⁶⁴, ובזה ית' לך מ"ש בזוהר פ' צו (דף כו ע"ב¹⁰⁶⁵) ובסוף פ' פקודי (&¹⁰⁶⁶) כי רעותא דקרבינין סלקא עד א"ס¹⁰⁶⁷ לעילא לעילא. פירוש, כי ע"י קרבנות עולים העולמות ומתקשרים זה בזה, מדרגה למעלה ממדרגה עד א"ס. ובזה יתבאר לך מ"ש¹⁰⁶⁸, כי העולמות הנקרא היצוניות אינם עולים כלל, אמנם נשארים במקומם וחוזרים להיות בחינת פנימיות. ועתה צריך לתת טעם אל הנ"ל, איך המלכות דבריאה נעשית היצוניות בחינת פנימיות אל ג"ר דיצירה, כי היא א' והם ג', וכן איך פנימיותה עולה ונעשית היצוניות אל כל ג"ת שלמעלה ממנה. וכעד"ז תפול קושיא זו במלכות דנוקבא דאצילות ודז"א דאצילות כו' עד רום המעלות.

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁶⁴ יותר למעלה עד א"ס וז"ש בזוהר (פע"ח).

¹⁰⁶⁵ ז"ל: רבי אלעזר שאיל לרבי שמעון אבוי ואמר הא קשורא דכלא אתקשר בקדש הקדשים לאתנהרא אתדבקותא דרעוא דכהני ליואי וישראל לעילא עד היכן איהו סלקא אמר ליה הא אוקימנא עד אין סוף דכל קשורא ויחודא ושליומו לאצנעא בהווא צניעו דלא אתדבק ולא אתידע דרעוא דכל רעיון ביה

תרגום: רבי אלעזר שאל את רבי שמעון אבוי ואמר, הרי הקשר של הכל נקשר בקודש הקדשים כדי להאיר הדבקות של הרצון של כהנים ליום וישראלים למעלה, עד היכן היא עולה. אמר לו הרי בארנו, עד אין סוף, שכל קשר ויחוד ושלמות להצניע באותה צנעה שאינה מושגת ולא נודעת, שבה רצון כל הרצונות.

¹⁰⁶⁶ רס ע"ב: היכלא שביעאה אדני שפתי תפתח רזא דרזין בלחישו ולא אשתמע קלא הכא איהו רעותא דלוא לאתכוונא ולסלקא רעותא מתתא לעילא עד אין סוף ולקשרא שביעאה בשביעאה (וכלא חד באחד) דא בדא מתתא לעילא ולבתר מעילא לתתא לאמשכא ברכאן בכלהו עלמין ממקורא דחיי דאיהו שביעאה לעילאה (ודא שכינתא) ברעותא דלוא ובסתימו דעיינין ברזא דאתון דשבע שמהן עלאין קדישין

תרגום: ההיכל השביעי אדני שפתי תפתח סוד הסודות בלחש שלא נשמע הקול כאן הוא רצון הלב להתכון ולהעלות רצון ממטה למעלה עד אין סוף ולקשר שביעי בשביעי (וכל אחד באחד) זה בזה (ממטה למעלה) ואחר כך ממעלה למטה למשך ברכות לכל העולמות ממקור החיים (שהוא שביעי למעלה) שהוא ההיכל השביעי העליון (וזו השכינה) ברצון הלב ובסתימת העינים של סוד האותיות של שבעה שמות עליונים קדושים.

רסח ע"ב: חביתין וכל שאר מנחות לאתערא רוחא דקודשא ברעותא דכהנא ושירתא דליואי וצלותא דישראל ובהווא תננא ושמנא וקמחא דסליק מתרוון ומסתפקי כל שאר מארי דדינין דלא יכלי לשלטאה בהווא דינא דאתמסר לון וכלא בזמנא חדא תא חזי כלא אתעביד ברזא דמהימנותא לאסתנקא דא בדא ולאסתלקא לעילא מאן דאצטרין עד אין סוף

תרגום: חביתים וכל שאר המנחות לעורר רוח הקודש ברצון הכהן ושירת הלויים ותפלת ישראל ובאותו הענן והשמן והקמח שעולים נרוים ונהנים כל שאר בעלי הדין שלא יוכלו לשלט באותו דין שנמסר להם והכל בפעם אחת בא וראה הכל נעשה בסוד האמונה להנות זה בזה ולעלות למעלה מי שצריך עד אין סוף.

¹⁰⁶⁷ עי' גר"א בספד"צ. ועי' תציקו"ז שבפנימות נקרא א"ס ובחיצוניות נקרא כתר.

¹⁰⁶⁸ עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

שעה"כ

אבל סוד הענין הוא במה שהודעתך, כי שיעור קומת המלכות היא לעולם בסוד נה"י¹⁰⁶⁹, כי הם שלשה עדרי צאן רובצים עליה¹⁰⁷⁰, וה"ס¹⁰⁷¹ שלשה קוים אשר מהם נעשית המלכות. ולסיבה זו יש יכולת בחיצוניות המלכות להתלבש בתוך הפנימיות של ג"ר שלמטה ממנה, ויש יכולת בפנימיותה להלביש את חיצוניות הג"ת שלמעלה ממנה. ונמצא עתה, כי יש ב' מיני שינויים מעולם העשיה אל שאר העולמות: השינוי הא', הוא כי פנימיות ג"ר העשיה נעשית חיצוניות אל ג"ת דיצירה, אבל הג"ר דיצירה אינם מלבישין אלא אל המלכות דבריאה בלבד ולא לג"ת דבריאה. וכן בג"ר דבריאה כו', וכן בשאר עולמות העליונים כולם. וטעם הדבר הוא, לפי שסדר הקרבנות עד ב"ש, הכל הוא בתיקון עולם העשיה בלבד. והנה עולם העשיה ה"ס המלכות כנודע (&), ולכן כיון שאנחנו עתה בתיקון עולם העשיה, לכן נשלם כל תיקון עולם העשיה לגמרי, ויכולים לעלות עד מקום הראוים להם, שהוא בשלשה אחרונות, שהם נה"י דיצירה. אבל העולמות שלמעלה מן העשיה, אין עתה זמן תיקונם, כי בכרוך שאמר, הוא זמן תיקון היצירה, וביוצר אור הוא זמן תיקון הבריאה כנ"ל כו'. ואף אם תראה עתה כי גם עולמות העליונים נתעלו ממדרגתם כנ"ל, אינו אלא לצורך העשיה עצמה, לתת מקום פנוי אל ג"ר העשיה שיעלו ביצירה, ולסיבתה הוכרחו כל העולמות להתעלות מדרגה אחר מדרגה¹⁰⁷² על צד ההכרח אף ע"פ שאין עתה זמן עלייתם מצד עצמן. ולכן הלואי שהעולמות העליונים יתוקנו עתה אע"פ שאינו זמנם בבחי' חלק העשיה שבכל עולם מהם, שהוא מלכות שלהם, ויתוקן ע"י תיקון עולם העשיה התחתון, שהוא מן הסוג שלהם. ולכן אין כח בג"ר דיצירה לעלות אלא עד המלכות דבריאה בלבד, אשר היא לבדה נתקנה ע"י תיקון עולם העשיה התחתון, כי גם היא בחי' עשיה שבבריאה, אבל למעלה מזה אי אפשר להם לעלות. ואמנם כשיהיה זמן תיקונם אזי יהיו גם הם דומים אל תיקון העשיה¹⁰⁷³, והוא כי בתיקון ברוך שאמר, שהוא תיקון היצירה, יכלו ג"ר שבה לעלות עד שלשה אחרונות דבריאה ממש, וכן בתיקון יוצר אור, שהוא תיקון הבריאה, יוכלו ג"ר שבה לעלות עד ג"ת דאצילות, (וג ע"א) וכן בתפלת י"ח, שהוא תיקון עולם האצילות יהיה ג"כ ע"ד הנז'.

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁶⁹ המלכות עומדת אחורי נה"י (פע"ח ו ע"ג).
¹⁰⁷⁰ עי' זהר ח"א קנא ע"ב: וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה באר דרגא דאדון כל הארץ בשדה חקל תפוחין קדישין שלשה עדרי צאן תלת דרגין עלאין קדישין מתתקנן על ההוא בירא ואינן נצ"ח והר"ד ויסודא דעלמא ואלין משכין מיא מלעילא ומליין להאי בירא בגין דההוא מקורא יסודא דעלמא כד שארי בנו ההוא בירא עביד פירי ונביע תדיר ואתמליא ההוא בירא מניה כיון דאתמליא ודאי כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים אלין אינן כל אוכלוסין ומשריין קדישין דכלהו ושקין מההוא בירא וכל חד וחד כמה דאתחזי ליה:
"וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה". "באר" הדרגה של אדון כל הארץ, "בשדה", שדה התפוחים הקדושים. "שלשה עדרי צאן", שלש דרגות עליונות קדושות מתוקנות על אותה הבאר, והן נצח והוד והיסוד של העולם. ואלו מושכות מים מלמעלה וממלאים את הבאר הזאת. משום שהמקור הוא, יסוד העולם, כששורה בבאר הזו, הוא עושה פירות ונובע תמיד, ואותה הבאר מתמלאת ממנו. כיון שהתמלאה, ודאי כי מן הבאר ההיא ישקו העדרים, אלו הם כל האוכלוסים והמחנות הקדושים, שכולם משקים ושותים מהבאר ההיא, וכל אחד ואחד כראוי לו.

כלומר שלעולם מקבלת מלכות מנה"י (דע"ה ח"א כא ע"ג), והנה"י הוא בחי' בהמה (דע"ה ח"ב כב ע"ד). עיקר האדם הוא בחי' החג"ת שלו, והנה"י הם בחי' הב"ן ה"ה בחי' בהמ"ה וכמש"כ כאן (כללים ח"א לא ע"א). הנה"י נכללים בנוק' (ביאורים ח"ב יב ע"ג), גם הנה"י וגם המלכות המה לצורך התחתון ושורש לתחתון (ביאורים ח"ב סו ע"ד).

עי' שער כז פרק ב ושער ל פרק ב, ז"ל: פרצוף של המלכות אין פחות משיעור זה בסוד וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה שהם נה"י כנזכר בזוהר ופחות מג"ס אין נקרא פרצוף.

¹⁰⁷¹ שהם בחי' (פע"ח).

¹⁰⁷² זו אחר זו עד א"ס כנ"ל (פע"ח).

¹⁰⁷³ אך עתה הם בהשאלה לבד (פע"ח).

שעה"כ

ונלע"ד היים ששמעתי ממורי ז"ל, כי עד ברוך שאמר עלה הפנימיות דג"ר דעשיה והלביש לחיצוניות ג' אחרונות¹⁰⁷⁴ דיצירה¹⁰⁷⁵. אבל אחר ב"ש, נתקן היצירה ע"ד הנז', כי ג"ר שבה עולה פנימיות¹⁰⁷⁶, ומלביש לחיצוניות ג"ת דבריאה, ואז ממילא ניתוסף תיקון והארה בעשיה. והוא כי עלה גם החיצוניות דג"ר דעשיה ונתחברו עם¹⁰⁷⁷ הפנימיות שלהם שעלה בתחילה ביצירה כנ"ל. ונמצא עתה כי ג"ר דעשיה, חיצוניותם ופנימיותם, הם עומדים עתה במקום ג' אחרונות דיצירה. והיצוניות ופנימיות ג' אחרונות דיצירה, במקום ג' אמצעיות דיצירה כו'. וכן ביוצר אור¹⁰⁷⁸, נתקן ממילא גם עולם היצירה ע"ד הנז', וכן בעמידה נתקן ממילא גם עולם הבריאה ע"ד הנז'.

עוד יש שינוי שני מעולם העשיה אל שאר העולמות, והוא כי בשאר העולמות כאשר עולים ג"ר דיצירה בג"ת דבריאה, או ער"ו בשאר העולמות, הנה הם עולים ג"ר בד' תחתונות דכל עולם, כי המלכות דבריאה נכללת בג"ת שהם נה"י דבריאה, ואז באלו הארבעה תחתונות דבריאה, עולים הג"ר דיצירה ונכללים בהם. אבל בעשיה אינו כן, אמנם בעשיה, הג"ר עולים בג"ת שהם נה"י בלבד דיצירה, אבל המלכות דיצירה היא נשארת למטה בז"ת דעשיה¹⁰⁷⁹ לעולם וכמשי"ת בע"ה. וטעם הדבר הוא, לפי שכל בחינת המלכות הוא בחינת עשיה¹⁰⁸⁰ כנודע, ולכן צריך שהמלכות דיצירה הדבוקה עם העשיה, שתהא ממש למטה במקום העשיה עצמה ולא בעולם היצירה, ולכן מתקשרת עם הז"ת שבעשיה, ועומדת בעולם העשיה¹⁰⁸¹, ואינה נקשרת עם ג"ר דעשיה, לפי שכבר עלו ביצירה.

ונחזור עתה לעולם העשיה שעד עתה נתעסקנו בענין פנימיות ג"ר שבה, איך עלו אל היצירה כנ"ל, ואיך כל שאר העולמות נתעלו ממקומן בסדר מדרגתם, ועתה נבאר שארית עולם העשיה. כי הנה עתה חסרים ממנה פנימיות ג"ר שבה, וצריך עתה להשלים חסרונו ולהביאו ממקום אחר, והלא הוא אותו החיות אשר בתוך הקלי¹⁰⁸², והיא בחינת הקדושה המח"י הקליפה, וה"ס י"א סמני הקמורת, ולכן תיכף אחר פרשת התמיד, אנו אומרים סדר פטום הקמרת קודם פסוק (&) וערבה לה' מנחת כו', ולא כאותם הנהוגים לאומרו קודם פרשת התמיד, וטעות הוא בידם. וע"י פטום הקמרת הזה שאנו אומרים, גורמים לסלק חיות הקדושה אשר בתוך הקלי' העשיה שהם י"א יריעות עזים, ואנו מסלקים אותם ע"י סמני י"א קמרת¹⁰⁸³. ובתפלת ר"ה יתבאר לך ענין אלו י"א סמני הקמרת. גם בפ'

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁷⁴ דחיצוניות (נוסף בפע"ח).

¹⁰⁷⁵ היינו שזה מתחיל בפרשת התמיד (לעיל סוף יב ע"ג) ונגמר עד ברוך שאמר (ש"ש).

¹⁰⁷⁶ יעלו ג"ר שבה דפנימיות (פע"ח).

¹⁰⁷⁷ "ונתחברו עם" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "והלבישו את".

¹⁰⁷⁸ שהוא תיקון הבריאה (פע"ח).

¹⁰⁷⁹ בז"ת דעשיה נמחק בפע"ח ובמקומו איתא בעשיה עצמה.

¹⁰⁸⁰ שכל בחינת עולם העשיה היא בחי' מלכות (פע"ח).

¹⁰⁸¹ עצמה (נוסף בפע"ח).

¹⁰⁸² בסוד ומלכותו בכל משלה (פע"ח).

¹⁰⁸³ עי' מבר"ש ש"ב ח"ג פ"ח דף יח יט [טז ע"ב] (לש"ו על ע"ח שער ט פרק ב). וז"ל, והם הם י"א סמני הקטורת אשר בהקטירם אותם עולים למעלה ומסתלקים מתוך הסיגים הנקראים מות ואז מתבטלים הסיגים והמות והמגפה נעצרה והבן זה ואמנם שרשם אינם רק ט' לבד כנזכר ולכן נרמזו בשם ב"ן שהוא מקורם כנז' אשר הוא כנוי אל המלכות ולכן נקראו גם הם מלכים כנז"ל והנה מצינו בשם ב"ן במילוי ט' אותיות ומשם נרמזים ונאחזים וכמ"ש בפ' זה ויהי בימי אמרפל כו' ע"ש בליקוטים דף קיו ע"ב ודע כי כל הט' מלכים שהם י"א בחינות כנ"ל כולם נקראים בחי' אחת והוא בתוך עשרה קליפין בסוד ומלכותו בכל משלה והיא סוד ונגה לו סביב והיא קלי' נוגה הנזכר בכל מקום שהיא טוב ורע ולכן נקראו הקלי' י"א יריעות כי ה' הם קליפין והחיות המחיה אותם נק' הכל בחי' א' ואינם בתוכם רק בסוד דמקיף וחופף עליהם ולכן איהי בגרעו כנ"ל בפר' תרומה ע"כ.

כלומר לא האורות, אלא הניצוצין, דהיינו הרפ"ח ש"ך ושכ"ה ניצוצין (כללים ח"ב קלג ע"ג). ועי' פע"ח שער הזמירות ה' שרפ"ח ניצוצין יצאו מן ר"ה בסוד י"א סמני הקטורת.

שעה"כ

תרומה (דף קסד ע"ב¹⁰⁸⁴) ביארנוהו בסוד עשתי עשרה יריעות וע"ש, ומשם ית' לך כי י"א סמני הקטרת הם¹⁰⁸⁵ הי"ם דעשיה. והנה יש י"ם דקליפה ועוד כח א' קדוש המחיה אותם,

- מאיר הכוונה -

ונמצא כי כל מה שנפל מכל הבחינה שהם ז' מלכים ואחוריהם דד' פרצופים או"א וישכ"ת הם י"א בחינות, אשר מהפסולת שבהם נעשו הקל"י, ומה שלא נתברר מהם עדיין הם נתונים תוך הי"א קל"י, הלא הם סוד י"א סממני הקטורת שהם האורות שם תוך הקל"י כנז' בפרשת יתרו דף סט ע"א ובפרשת ואתחנן ובתיקונים תיקון יח דף לו דלית סטרא אחרא דלית בי הנהירו דקיק חד דנהיר סחרניה, כד"א ונגה לו סביב וכו', וז"ס ומלכותו בכל משלה, ובכל יום ויום אנו מבררים מהם ומעלים אותם, ולכן מועיל הקטורת למיתת המגפה כי המגפה מן הבירור כמ"ש בע"ה (מבו"ש ט ע"ב).

¹⁰⁸⁴ ז"ל: תו בזמנא דקודשא בריך הוא אתי לבי כנישתא (דאיהו מקדש מעט) וכל עמא אתיין כחדא ומצלן ואודן ומשבחן ליה לקודשא בריך הוא כדן הדורא דמלך איהו דמלך סתם דא מלכא קדישא (ד"א משיחא) דאתתקן בשפירו ובתקונא לסלקא לעילא

ובאפס לאם מחתת רזון וכד איהו אקדים לבי כנישתא ועמא לא אתיין לצלאה ולשבחא ליה לקודשא בריך הוא כדן כל ההוא שלטונתא דלעילא וכל אינון ממנן ומשריין עלאין כלהו אתברו (ס"א אתעברו) מההוא עלויא דמתתקני בתקוני ההוא מלך

מאי טעמא בגין דבההיא שעתא דישראל לתתא קא מסדרי צלותהו ובעותהו ומשבחן למלכא עלאה כל אינון משריין עלאין מסדרין שבחין ומתתקנן בההוא תקונא קדישא בגין דמשריין עלאין כלהו חברין אינון בישראל לתתא לשבחא לקודשא בריך הוא כחדא למהוי סלוקא דקודשא בריך הוא עילא ותתא כחדא

וכד אינון מזדמנן למהוי חברין בהו בישראל וישראל לתתא לא אתיין לסדרא צלותהו ובעותהו ולשבחא למאריהו כלהו משריין קדישין שלטונתא עלאה אתברו (ס"א אתעברו) מתקונייהו דהא לא סלקין בסלוקא ולא יכלין לשבחא למאריהו כדקא יאות בגין דשבחי דקודשא בריך הוא אצטריך למהוי כחדא עילא ותתא עלאין ותתאין בשעתא חדא ועל דא מחתת רזון ולא מחתת מלך

ואפילו דלא אסגיאו בבי כנישתא אלא עשרה באינון עשרה מזדמנן משריין עלאין למהוי עמהו חברין מאי טעמא בגין דכל תקוני דההוא מלך אינון בעשרה ועל דא די בעשרה אי לאו אינון יתיר:

תא חזי במשכן מה כתיב (&) ואת המשכן תעשה עשר יריעות עשר בגין דתקונא דמשכנא (נ"א דשכינתא) בעשרה איהו למהוי כדקא יאות עשר מאי טעמא עשר ולא עשרה אלא עשר בכל אתר איהו בלא שכינתא דלאו איהי בחושבנא כגוונא דא (מ"ב ז כח) עומד על שני עשר בקר שכינתא לאו איהי בחושבנא דהא איהי קיימא לעילא דכתיב (שם) והים עליהם מלמעלה ובאלין דוכתי דרמיזי לרזא דלעילא דחסר מנהו (ס"א ה') הא שכינתא יתיר על ההוא חושבנא דלאו איהי בחושבנא

לסטרא אחרא יהבי חושבנא יתיר ואיהי במניינא בגריעו (ד"א לא תימא חושבנא יתיר אלא תוספת את וחושבנא בגריעו) כגון עשתי והא אוקמוה ובכל אתר דאתון אתוספן כגוונא דא איהו לגריעותא כגון (ש"ב יג כ) האמינון אחיך דסגיא אמנון ובסטרא דקדושה גרע את ואיהו תוספת תרגום: עוד בזמן שהקדוש ברוך הוא בא לבית הכנסת (שהוא מקדש מעט) וכל העם הולכים כאחד ומתפללים ומודים ומשבחים את הקדוש ברוך הוא אזי הוא הדורו של מלך שמלך סתם זה מלך הקדוש (המשיח) שהתתקן ביפי ותקון לעלות למעלה.

ובאפס לאם מחתת רזון וכשהוא מקדים לבית הכנסת והעם לא באים להתפלל ולשבח את הקדוש ברוך הוא אז כל אותו שלטון שלמעלה וכל אותם ממונים ומחנות עליונים כולם נשברים (מעברים) מאותו עלוי שמתתקנים בתקוני אותו המלך.

למה משום שבאותה שעה שישראל למטה מסדרים תפלותיהם ובקשותיהם ומשבחים את המלך העליון כל אותם מחנות עליונים מסדרים שבחים ומתתקנים באותו תקון קדוש משום שכל המחנות העליונים כולם חברים עם ישראל למטה לשבח את הקדוש ברוך הוא כאחד להיות עליתו של הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה כאחד.

וכשהם מזדמנים להיות חברים עם ישראל וישראל למטה לא באים לסדר תפלתם ובקשתם ולשבח את אדונם כל המחנות הקדושים של השלטון העליון נשברים (מעברים) מתקונייהם שהרי לא עולים בעליה ולא יכולים לשבח את רבונם כראוי משום ששבחי הקדוש ברוך הוא צריכים להיות כאחד מעלה ומטה עליונים ותחתונים בשעה אחת ועל זה מחתת רזון ולא מחתת מלך.

ואפילו שלא התרבו בבית הכנסת אלא עשרה באותם העשרה מזדמנים המחנות העליונים להיות עמהם חברים למה משום שכל תקוני אותו המלך הם בעשרה ולכן די בעשרה אם אינם יותר.

ובא וראה במשכן מה כתוב ואת המשכן תעשה עשר יריעות עשר משום שתקון המשכן (השכינה) הוא בעשרה להיות כראוי עשר למה עשר ולא עשרה אלא עשר בכל מקום הוא בלי שכינה שאינה

שעה"כ

הרי הם י"א. וע"י אלו הי"א סממנים, שהם הי"ס דעשיה¹⁰⁸⁶ ועוד אותה נקודה קדושה העליונה המחיה את כולם, ואז ע"י כך נדחין הקל"י, ואנו מסלקים משם אותה הנקודה אשר היתה מחיה אותם, ואח"כ אנו ממיתין את העשר קליפות, ולכן כיון שהקדושה והחיות שבהם מסתלק מהם, אז נשארים הם מתים, וז"ס למה הקטרת מכפר על הנגף ומבטלה¹⁰⁸⁷, כמ"ש (&) ויתן את הקטרת וכפר על העם. והמעם שהקטרת ממית מלאך המות, ועי"כ אין בו כח להמית. והנה ע"י הקטרת נסתלק החיות והקדושה מתוך הקל"י, ועתה צריך לתקן מקום בעשיה, לחבר שם החיות הנה שיחול שם.¹⁰⁸⁸

ולחבין זה צריך שנתחיל לבאר מראש העשיה, הנה נת"ל כי המלכות דיצירה נשארה למטה בעשיה, והנה נחלקת לב' בחינות, והם הפנימיות והחיצוניות¹⁰⁸⁹. והנה אנו מעלים את החיצוניות ג"ר דעשיה אשר נשארו למטה בעשיה כנוז, ובהם אנו מלבישים את פנימיות מלכות דיצירה אשר ירדה בעולם העשיה, ונשארה החיצונית של מלכות דיצירה וחזרה לבחי' פנימיות. ואז עולים פנימיות ג' אמצעיות דעשיה ומלבישים חיצוניות המלכות דיצירה ונעשית חיצוניות אליה, והיא נעשית בבחינה פנימיות אליהם. והנה להיות כי שתי בחינות אלו, שהם חיצוניות ג"ר ופנימיות ג' אמצעיות, כל אלו הם עשי', והם נעשים חיצוניות לחיצוניות ופנימיות מלכות דיצירה, ונמצא כי העשיה חזרה להיות יצירה.

ולכן צ"ל תיקון שם בן מ"ב הרמוז באנא בכח גדולת כו' כנודע, והוא בעולם היצירה, ועל ידו אנו מעלים אותה¹⁰⁹⁰, אע"פ שכל זה הוא בעולם העשיה, אשר שם ירדה - מאיר הכוונה -

בחשבון כגון זה (מלכים א' ז) עמד על שני עשר בקר השכינה אינה בחשבון שהרי היא עומדת למעלה שכתוב והים עליהם מלמעלה ובמקומות הללו של רמזים לסוד שלמעלה שחסר מהם (ה) הרי שכינה יתרה על אותו חשבון שאינה בחשבון.

לצד האחר נותנים חשבון יותר והיא במנין בגריעות (לא תאמר חשבון יותר אלא תוספת אות והחשבון בגריעות) כמו עשתי והרי פרשוה ובכל מקום שנוספות אותיות כגון זה זה לגריעות כמו האמינון אחיך שמספיק אמנון ובצד הקדושה גורע אות והיא תוספת.

ועי' שער מאמרי רשב"י כ ע"ג: ואת המשכן תעשה עשר יריעות כו' הענין הוא כי הנה בסוד פטום הקטורת ביארנו ענין אחד עשר סמנין אשר בו שהם בחינת הקליפה אשר יש בה עשר ספירות בקליפ' ובתוכן יש כח אחד של קדושה המחיה אותם אמנם איננה מצטרפת עמהם ולכן נקראים עשתי עשר כי איננה מחוברת בהם. ונמצא שהיותם נמנין בחשבון יתר אדרבה גרעון הוא להם כי אינ' מצטרפ' עמהם אבל בקדושה אינו כך כי הנקודה אשר מחיה אותם בין בעשר ספיר' דעשיה ובין בי"ס דבריא כו' הנה היא נכללת ודבוקה עמהם ולכן היא והם נכנסין במנין עשרה בלבד ונמצא כי גריעות מספרם הוא עילוי ושבח להם.

¹⁰⁸⁵ י' פנימים ואחד עשר הוא האור המקיף עליהם (פע"ח)

¹⁰⁸⁶ ותחלה שמעתי ממורי זלה"ה ענין זה כי י"א סמני הקטורת הם י"ס דעשיה והנה יש י"ס דקליפה עוד לוקח כח א' של הקדושה המחיה אותה והם י"א ואלו י"ס דעשיה עם אותו הכח של הקדושה המחיה י"ס דקליפה הם י"א סמני הקטורת וכשאנו מסלקין הכח המחיה אותם אז אותן י"ס דקליפה נשארים מתים ואין להם חיות וזהו הטעם שהקטורת מבטל מותנא כי הוא שממית המלאך המות ואין לו עוד חיות ואין בו כח להמית אח"כ ולכן אנו אומרים אותו קודם כל תפלה בשחרית ובמנחה אך בערבית שהוא לילה אין בנו כח (פע"ח).

ועי' ע"ח שער יא פרק י שמזכיר שזה י' קל"י דנוגה.

¹⁰⁸⁷ וזהו הטעם שהקטורת מבטל מותנא כי הוא שממית המלאך המות ואין לו עוד חיות ואין בו כח להמית אח"כ (פע"ח).

¹⁰⁸⁸ ופ"א שמעתי ממורי זלה"ה כי אלו י"א סמני הקטורת הם עשר ניצוצי הקדושה של אור פנימי המחיה את הקליפות ויש ניצוץ א' שהוא אור המקיף ונודע כי א"מ כיון שמקיף מבחוץ אינו נחלק לעשר ונקרא אחד ונמצא כי זה המקיף עם י' דא"פ הם י"א סמני הקטורת (פע"ח).

¹⁰⁸⁹ כי הפנימית שבה מתלבשת בג"ר דעשיה דחיצונית ועולין שם להעשות חיצונית אל פנימית המלכות דיצירה ועולין פנימית ג' אמצעיות דעשיה ועושים חיצונית אל חיצונית מלכות דיצירה וחיצוניות שבה נעשין פנימית אליהם וכל זה למטה בז"ת דעשיה עצמה וכו' (פע"ח). ???

¹⁰⁹⁰ עי' לעיל טו ע"א: אין שום עליה בעולמות אלא ע"י שם בן מ"ב, ושם זה של מ"ב הוא אשר מעלה כל העליות שיש בכל העולמות, משום דאיהו סליק ולא נחית כנוז' פ' תרומה קל"ב ע"ב. אמנם שם מדובר על פשוט ומלא ומילוי דמילוי. הרב אמר שהשם מ"ב של עולם העשיה היא אנא בכח ושל אצילות היא מילוי דמילוי ושל בריאה אהיה יח"ו, ועי' קמן הערה 1319. עי' דרושי קבלת שבת דרוש א'.

שעה"כ

מלכות דיצירה כנ"ל. וז"ס מה שתקנו לומר אחר פטום הקמורת אנא בכח כו', שהוא מ"ב אשר ביצירה, ועל ידו יש יכולת בעשיה לחזור לבחינת יצירה, ולהלביש כנו'. הנה בכל יום ויום תכוין להעלותם ע"י כל הז' שמות הכלולים בשם מ"ב, אמנם (יג ע"ב) בהיותך ביום א', תכוין שאז גובר שם של אבנית"ץ על כולם, ובו נכללים כולם. וביום ב' נכללים כולם בשם קרע שט"ן, וכעד"ז בשאר הימים, עד שנמצא שביום השבת גובר שם של שקוצי"ת, ובו נכללים כולם.

וכבר נת' אצלינו בענין שם בן מ"ב אשר אומרים בעת השכיבה על המטה (לקמן נה ע"ב), כמו שאמר הכתוב (&) בשתיים יכסה פניו כו' כנו' שם. וכן עתה תכוין כוונה היא להעלות הפנימיות¹⁰⁹¹ בשתי אותיות הראשונות של השם הגובר כפי יומו כנו', ובשני אותיות האמצעיות תכוין לכסות רגלי העולים, ובשני אותיות האחרונות תכוין שבהם מעופפים ועולים. ואח"כ תאמר בשכמל"ו בלחש. גם תכוין כי המדרגות¹⁰⁹² הנכללים במלכות דיצירה הם ו' מדרגות, שהם חיצוניות ג"ר דעשיה בפנימיות המלכות דיצירה, ופנימיות ג' אמצעיות דעשיה בחיצוניות המלכות דיצירה.

ונודע שהמלכות דיצירה ה"ס שם אחרון שבשם מ"ב שקוצי"ת, ויש בו ו' אותיות, ותכוין כי ע"י ששה שמות¹⁰⁹³ דאבנית"ץ, קר"ע שט"ן, נג"ד יכ"ש, בט"ר צת"ג, חק"ב מנ"ע, יג"ל פז"ק, אנו מעלים ששה מדרגות הנז' של העשיה אל הששה אותיות שבשם שקוצי"ת שהוא המל' דיצירה, ולכן צריך לכוין ולשלב שם אבנית"ץ באות ש' של שקוצי"ת. ושם קרע שט"ן באות ק' של שקוצי"ת. וכן שאר ששה השמות בששה אותיות שקוצי"ת. אח"כ בשאר הסדר.¹⁰⁹⁴

ובפרק איזהו מקומן¹⁰⁹⁵, אשר כל זה אינו פסוקים של תורה אלא דברי רז"ל לבד, וע"י כל זה אנו מעלים שאר העשיה¹⁰⁹⁶. והוא כי עתה עלה פנימיות שלשה אחרונות

- מאיר הכוונה -

¹⁰⁹¹ הפנים (פע"ח).

¹⁰⁹² העולים עתה (נוסף בפע"ח).

¹⁰⁹³ הראשונות דשם מ"ב (פע"ח).

¹⁰⁹⁴ ועתה נבאר הכוונה שצריך לכוין בשם מ"ב הנה נודע כי יש ב' בחינות באצילות א' שהוא רוצה לעלות למעלה לשרשו אלא שיש להם יראה ג' גבורה וזהו יראה פנימית ויראה חיצונית היא שלא ירד שום בחינה למטה ממדרגתו וכ"ז ע"י שם מ"ב שמעכב שלא יעלה לשרשו כי מעיקרא קודם התיקון היו כל הבחינות בסוד גלגולת ופנים לבד ואח"כ בא התיקון ונתפשט ג"כ הגוף והוא רוצה לעלות לשרשו ושם מ"ב מעכבו

והנה שם מ"ב מתחלק לד' אותיות הפשוט שהם העיקר בכתר וי' אותיות המילוי הם בחו"ב וכ"ח אותיות מילוי המילוי בז"ת וזה בכל בחינה ובחינה ו' אותיות וז"ש בשתיים יכסה פניו וכו' כי מאלו ה' אותיות שבכל בחינה בב' אותיות מהם מכסה פניו כדי שלא יעלה למעלה למקום שהיה גלגולת בתחלה בהיותה סוד נקודה א' וצריך ב' אותיות א' לעכב א"פ והב' לא"מ

פניו ג' קמ"ו שהם ב' שמות ס"ג עם י' אותיות הם ב"פ ע"ג והם בב' פניו א' בימין וא' בשמאל והם כמנין פניו ואלו השמות הם פנים עליונים כמו שנבאר בסוד ואמת שב"ג מדות שהם הב' תפוחין שהם ז' שמות ס"ג שהם כמנין ואמת כי הפנים בסוד ס"ג ועולה עם כל ע"ג מאלו הפנים מילוי מ"ה שהוא י"ט גימטריא חוה והנה י"ט וע"ג כמנין צ"ב וזהו ר"ת "בשתיים" יכסה "פניו וב' אותיות מכסים הפנים "ובשתיים" יכסה "רגליו ר"ת ר"ו וז"ס אשר שמתו חול גבול לים חק עולם ב"פ חק גימטריא ר"ו וז"ס "קול" דודי "דופק" ר"ת גימטריא חק שדופק למטה והם ב' חק א' נגד המקיף וא' נגד הפנימי שלא יעבור מהגבול ובשתיים יעופף עד מקום הפנים שבנקודה לבד כלהבה זו שעולה למעלה אצל השרש ולכן אין יכולת לעלות רק למקום שהיה תחלה בחינת הפנים בהיותם סוד נקודה והם ב' אותיות א' של אלקים נגד הפנים וב' שם אה"ה דיודין נגד המקיף וזהו יעופף יע"ו ג' אלהים פ"ף ג' קס"א ע"ה ואלה"ם לעולם בסוד ראש כי אלהים ביוד"ן גימטריא ש' ואלהים דאחוריים גימטריא ר' ואלהים באחוריים דהה"ן גימטריא אלף הרי ראש וטעם שמעכב שם מ"ב לעלות הוא כדי שלא תבטל מתיקונה שלא תוכל לקבל האור (פע"ח כט ע"ג).

¹⁰⁹⁵ עי' זהר סוף ח"א רסו ע"ב:

שעה"כ

דעשיה ונעשים בחינת היצוניות ג' אמצעיות דעשיה, והיציוניות ההוא נעשה פנימיות אליהם. ועולה פנימיות מלכות דעשיה ונעשה היצוניות אל היצוניות שלשה אחרונות. ועולה אותו החיות של הקדושה שעלה ע"י י"א סמני הקמרת כנ"ל, ונעשה בחינת היצוניות אל היצוניות מלכות דעשיה. והרי ע"י כך נשלמו י"ס שלימות דעשיה, ע"י בחינת מלכות דיצירה שירדה בעשיה וע"י החיות הזה של קמרת. ויש עוד הפנימיות דג"ר דעשיה שעלו למעלה ונכללו למעלה ביצירה, אשר הוא סוד זעיר אנפין הנקרא תורה שבכתב, ולכן אנו אומרים עתה גם הברייתא דרבי ישמעאל אומר ב"ג מידות התורה כו', שה"ס העשיה שנעשית י"ג מדרגות כנו', יועלו ליצירה השלשה מהם, וע"י אלו הי"ג מדות התורה שהיא היצירה נדרשת בהם.

עוד יש טעם אחר למה שנהגו לומר פרק איזהו מקומן לא זולתו¹⁰⁹⁷, מפני שאין שום פרק בכל המשניות בלתי מחלוקת לבד פרק זה¹⁰⁹⁸, ונקרא הלכה פסוקה. והנה בעלית העולמות אנו צריכים אל השלום ולא אל המחלוקת, ולכן בחרו פרק זה כנו'. והנה לענין ברייתא דר' ישמעאל נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל שהוא באופן אחר, כי בעולם העשיה עצמה לבדה נשארו י"ג מדרגות¹⁰⁹⁹ זולת הפנימיות של ג"ר שבו שעלו אל היצירה, והוא כי הנה היצוניות המלכות עם י"א סמני הקמרת שנעשו היצוניות אליה, הרי ספירה א', ופנימיות המלכות עם היצוניות נה"י, הרי ג' ספירות אחרות. ופנימיות נה"י עם היצוניות הג"ת, הרי ג' ספי' אחרות. ופנימיות הג"ת עם היצוניות מלכות דיצירה, הרי שלושה ספירות אחרות. והיצוניות כח"ב עם פנימיות מלכות דיצירה, הרי ג' ספי' אחרות, הרי בין כולם י"ג ספירות שלימות בעשיה לבדה.

ודע כי כמו שנתבאר ב"ג מידות אלו שה"ס עולם העשיה, שנעשה י"ג מדרגות ע"י עליית ג"ר שבה אל היצירה, וכן עולם היצירה נעשה י"ג על דרך הנו', והם רמוזים ב"ג ברוך שבברוך שאמר. וכן ג"כ כבריאה יש י"ג שבחים שיש בישתבח שמך כו', שיר ושבתח כו' כנ"ל בס' הזוהר¹¹⁰⁰. וכן עד"ז בעולם האצילות עצמו, יש בו י"ג, וה"ס י"ג ברכות אמצעיות של שאלת צרכים שיש בין ג"ר וג' אחרונות דתפלת י"ה.¹¹⁰¹

- מאיר הכוונה -

אתה הוא קרוב של הקב"ה בתפילתך, שהוא קרבן של הקב"ה והשכינה ב"איזהו מקומן", ב"צו את בני ישראל וכו'" שתקנו בעלי המשנה קרבנות של תפילה מצד הימין, ששם כהן איש חסד, ותיקנו זמירות שהם שיר הלויים אחריהם מצד הגבורה. והוד היא מדרגת דוד שנקשר בשמאל של הגבורה. ואהרן שמדרגתו בהוד נקשר בחסד, זהו שכתוב "נעימות בימינך נצח".	אנת הוא קריבא דקב"ה בצלותא דילך דאיהו קרבנא דקב"ה ושכינתא באיזהו מקומן בצו את בני ישראל וכו' דתקיננו מארי מתניתין קרבנין דצלותא מסטרא דימינא דתמן כהן איש חס"ד ותקיננו זמירות דאינון שיר דלויים אבתרייהו מסטרא דגבורה" והר"ד דרגא דדוד אתקשר בשמאלא דגבורה ואהרן דדרגא דיליה בהוד"ד אתקשר בחס"ד הה"ד (תהלים טז יא) נעימות בימינך נצח
---	--

¹⁰⁹⁶ אמנם ג"ר שעלו ביצירה ממש היה ע"י תורה שבכתב שהוא פרשת התמיד כנ"ל (פע"ח).

¹⁰⁹⁷ שיש בו ענין הקרבנות מפני שהוא כולל כל מיני הקרבנות (פע"ח).

¹⁰⁹⁸ עי' ריטב"א (עבודה זרה דף יט ע"ב): וזה שבררו להם פרק איזהו מקומן יותר משאר הפרקים אומר מורי נר"ו מפני שכולו שנוי בלא שום מחלוקת כלל.

¹⁰⁹⁹ והם ג"ר שעלו עד ג"ת דיצירה כנ"ל וי"ס שלימות דעשיה עלו עם י"א סמני הקמרת ונלע"ד ששמעתי ממורי זלה"ה באופן אחר (פע"ח).

¹¹⁰⁰ עי' ח"ב קלב ע"א: כיון דמטי בר נש לישתבח נטל קודשא בריך הוא ההוא כתרא ושוי ליה קמיה וכנסת ישראל שריאת לאתתקנא למיתי קמי מלכא עלאה ואצטריך לאכללא לה בתליסר מכילן דרחמי עלאי דמנהון אתברכת ואינון תליסר בוסמין עלאין כמה דאת אמר (שיר ד יד) נרד וכרכום קנה וקנמון וגו' והכא אינון שיר ושבתח הלל זומרה עוז וממשלה נצח גדולה וגבורה תהלה ותפארת קדושה הא תריסר ולבתר לחברא לה בהדייהו ולומר ומלכות הא תליסר בגין דאיהי מתברכא מנייהו

תרגום: כיון שמגיע אדם לישתבח נוטל הקדוש ברוך הוא אותו הכתר ושם אותו לפניו וכנסת ישראל מתחילה להתתקן לבא לפני המלך העליון וצריך לכלל אותה בשלש עשרה מדות הרחמים העליונות שמהן מתברכת והם שלשה עשר בשמים עליונים כמו שנאמר (שיר השירים ד) נרד

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

וכרכם קנה וקנמון וגו' וכאן הם שיר ושבחה הלל וזמרה עז וממשלה נצח גדלה גבורה ותפארת קדושה הרי שנים עשר אחר כך לחברה עמם ולומר ומלכות והיו שלשה עשר משום שהיא מתברכת מהם.

1101 והנה אין ספק כי התורה התחתונה שנדרשת ב"ג מדות אלו שנמשכים אליה מ"ג מדות עליונות תורה שבכתב הנדרשת ב"ג מדות אלו דוגמת "ג אלו כי כל מה שיש בתחתונים יש בעליונים ומשם נתפשט בתחתונים והנה תורה עליונה שהיא ת"ת נחלקת בסוד ו"ק שבה כלולה מדין ורחמים וכללותה הרי "ג

מקל וחומר דרשא זו מצד המלכות שמקבלת מהת"ת פעם כך ופעם כך כי פעם תקבל מחו"ג שבת"ת וזהו מקל כי קל רמז לרחמים המקילים את הדין ומרחמים על העולם וחומר רומז אל הדין המחמיר לדון את העולם הרי מדה א' ומדה זו כשהעולם נידון קצת ממנו בדין גמור וקצת ממנו ברחמים גמורים ומרחם על העולם

מגזרה שוה לפעמים תקבל מת"ת שבת"ת שהוא מכריע בקו השוה בין החו"ג ואז יהיה העולם נידון בדרך ממוזג לא רחמים גמורים ולא דין גמורים אלא גזרה שוה לשניהם ממוצעת בסוד הת"ת מבנין אב מכתוב אחד לפעמים תקבל מצד הת"ת הנקרא אב בנטותו לצד הנצח או ההוד הנקרא כתוב אחד וזהו בנין אב מכתוב אחד

מבנין אב משני כתובים לפעמים בהכרעה בין שניהם נ"ה זו ב"א מב"כ שהם נ"ה מכלל ופרט לפעמים תקבל המלכות מכללות ת"ת מכל הו"ק וזהו מכלל ופרט כלל ואח"כ פרט ותהיה אז ההנהגה במדת המלכות כי אין בכלל אלא מה שבפרט

מפרט וכלל לפעמים תקבל המלכות מכללות הת"ת כנ"ל ומתגבר מדת הת"ת עליה ותתנהג העולם על ידו ומדת מלכות נכללת בו והוא יהיה עיקר בהנהגה כי פרט וכלל מתרבה הכלל ויהיה הכלל עיקר כי יתגבר ו"ק שלו על ו"ק שלה ולפעמים להיפוך וזה מכלל ופרט מפרט וכלל ופרט וכלל כי כלל הוא הת"ת שבו כלולים ו"ק ופרט היא המלכות דלית לה מגרמה כלום ועוד ששם הדברים נפרטים ומתפרשים בסוד ופרט כרמך לא תעולל לעני ולגר תעזוב אותם כי שם מקומם וכלל הוא היסוד הנקרא כל דכליל שית בקרטופא חדא ואז יתנהג העולם כפי הכרעת מדת מלכות וזהו אי אתה דן אלא כעין הפרט שהוא מדת המלכות

מכלל שהוא צריך לפרט וכו' כי לפעמים תעלה המלכות למעלה בסוד עטרת בעלה ותשפיע לת"ת ויתנהג העולם ע"י ברדתה למטה בבחינה זו וזהו מכלל שהוא צריך לפרט שהכלל הוא ת"ת הנזכר צריך לפרט שהיא מלכות שהיא למעלה ממנו ולפעמים תחסר אור המלכות ותצטרך לקבל מת"ת האור כדי להשלים עצמה ותתנהג העולם בבחי' זו הגרועה שאין לה אלא לצורך עצמה ולא להשפיע כי כל הבחינות שנזכר לעיל הם שמקבלת המלכות שפע לצורך העולם מלבד צורך עצמה אמנם מדה זו היא שצריכה לצורך עצמה ואין לה לצורך אחרים וזהו מפרט שצריך לכלל

וכל דבר שהיה בכלל וכו' לפעמים מקבלת מן הת"ת בסוד למודי ה' ע"י נצח או הוד ותהיה המלכות בהוד והת"ת בנצח בסוד שם הו"ה בנצח ואדנ"י בהוד והנה זו הנהגת תחלת בריאתו של עולם כי תחלה היו למעלה ד'ו פרצופים והמלכות שנקראת דבר היתה בכלל הת"ת הנקראת כלל ונכללה בו ויצא מן הכלל שהוא ת"ת ונדבקה בלמודי ה' וזהו כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד ע"ע יצא על המלכות לבד שתהיה היא לבדה בלמודי ה' למטה אלא ללמד על הכלל כולו יצא שגם הת"ת יזדווג עמה שם בלמודי ה' למטה כיצד ת"ת בנצח בימין בשם הו"ה והמלכות בשמאל בשם אדנ"י ויתחברו אז שניהם ע"י היסוד בסוד יאהדונה"י כנזכר בתיקונים נמצא שע"י ירידתה במקום הת"ת ירד הת"ת ג"כ עמה בלמודי ה' שהוא {ל ע"ב} נ"ה וזהו אלא ללמד כו' ועוד כאשר ירדה המלכות מאת פני המלך למטה לא לבד גרמה לת"ת שנקרא עצמו כמשארז"ל משה מפי עצמו אמרו שהוא המקום שהיתה שם תחלת אצילותה בין ב' זרועין כי יצטרך המלך כאשר ירצה לדבר עם הכלה לרדת למקומה בלמודי ה' כי זולת זה א"א להתדבק גופא בגופא אלא גם ראש המלך בסוד רישא ירד גם הוא למטה כדי שיהיה החיבוק שלם גופא בגופא אנפין באנפין דרועין בדרועין רגלין ברגלין וזהו ללמד על הכלל כולו יצא לומר שהת"ת כולו בכלל ירד בלמודי ה' ולא הת"ת בלבד שהוא בסוד גופא ועוד גם טרם רדתה למטה יצדק אומרו כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד כי נוקבא יצאה מאחוריו בין ב' דרועין דיליה לעומת החזה ומשם נעשה לה ראשה וזרועותיה שהם חו"ג שבה נגד נ"ה שבזכר ונ"ה שלה שהם למודי ה' יצאו מן הכלל שהוא ת"ת ואין להם על מה שיסמוכו בת"ת והוצרך הזכר העליון למשוך את רגליו למטה ג"כ להיות היא עזר כנגדו ולא חוצה לו וזהו כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד הם נ"ה שיצאו מן הכלל סוד הת"ת לא ללמד ע"ע כו' אלא ללמד על הכלל כולו יצא שהוצרכו למודי ה' הזכר העליון להתפשט למטה וכל זה בכלל מדה שמינית

וכל דבר כו' לפעמים יתנהג העולם בסוד עיבור המלכות להוליד למטה דוגמת עליונים בסוד תיבת נח שיצאו ממנה ג' גוונים שם חם ויפת שהן דין ורחמים וכללותם דמיון הת"ת הכולל דין ורחמים אלא שלפעמים תתעבר בסוד הרחמים בלבד ויהיו כל הג' גוונים נוטים לצד הרחמים וזהו כל דבר שהיה בכלל בסוד האצילות למעלה מת"ת ויצא לטעון טעון א' למטה בסוד עיבור

שעה"כ

ונחזור עתה לבאר קצת פרטים בפ' קרבן התמיד¹¹⁰² ובפטום הקמרת, ענין (&) צו את בני' כו', את קרבני לחמי כו'. כבר ביארנו כי כל אלו הקרבנות הם למטה בעולם העשיה, וכבר ידעת כי עולם העשיה ה"ם שם אל אדני, שהם בגימ' צ"ו, וזהו רמוז באומרו צו את בני ישראל¹¹⁰³, וכמ"ש בזהר בפ' צו (כו ע"ב¹¹⁰⁴) כי הקליפות הנאחזות בעשיה הם - מאיר הכוונה -

ונתעברה בג' גוונין הנז' כלולים זה בזה בסוד הרחמים שהוא כענינו כענין ו' הוא בסוד הת"ת נוטה לצד הרחמים ואזי יצא להקל בסוד הרחמים להוליד ג' גוונין כולם בסוד הרחמים ולא מצד הדין וכל דבר שהיה בכלל כו' ולפעמים בסוד דין ורחמים ביחד ולא כענין ו' שהוא ת"ת נוטה לצד הרחמים ואזי יצא להקל ולהחמיר ותתעבר ותלד למטה ג' גוונין דין ורחמים וממוזגים וכל דבר כו' ויצא לדון כו' ולפעמים מתנהג העולם במדת המלכות ברדתה למטה ממקום אצילותה עם הת"ת ותדר למטה ביצירה בסוד מטטרון שהוא נער חגור חרצין בסוד ס' פולסי דנורא שהם ס' גבורים מצד הדין וזהו ויצא לידון ולפי שמטטרון תמיד מתחדש כמד"א אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן יציץ כנזכר בזהר פינחס וזהו בדבר החדש ואז ברדתה למטה בסוד מטטרון הוא סוד הגלות בסוד אי לך ארץ שמלכך נער וזהו אי אתה יכול להחזירו לכללו כי הזווג הוא בטל בזמן הגלות ואין לה יכולת לעלות אצל בעלה עד שיחזירו הכתוב שהוא סוד נצח כמד"א למנצח על אילת השחר שחרין דאיילתא ולפי שההוד הוא בגלות כמ"ש כל היום דוה צריך נצח עם ת"ת להחזירה למקומה ותהיה החזרה נגלית לעיני כל חי ולא תהיה סתומה אלא מפורשת וזהו עד שיחזירו הכתוב לכללו בפירוש דבר הלמד מענינו כו' לפעמים יתנהג העולם הנקרא דבר סוד מלכות בנ"ה ונ"ה שבה מקבלים מת"ת וזהו הלמד מענינו מענין ו' הוא הת"ת או יהיו מקבלים נ"ה שבה מסוף הת"ת שהוא יסוד זה דבר הלמד מסופו סוף ו' הוא ת"ת וסופו הוא היסוד סוף הת"ת

וכאן שני כתובים וכו' ולפעמים מתנהג העולם ע"י נ"ה שבמלכות שהם ב' כתובים המכחישים זא"ז זה דין וזה רחמים וע"י היסוד שהוא הכתוב הג' המכריע ביניהם יתמזגו ויתנהג העולם ע"י מיזוג היסוד והכרעתו בתוך המלכות דידה וזהו המדה ה"ג ע"כ מדברי הרח"ו זלה"ה שמצא מכת"י האר"י זלה"ה בעצמו (פע"ח).

¹¹⁰² רבון העולמים וכו' ושחט אותו על ירך המזבח וכו' הפסוקים שנוהגים לומר עורי צפון ובואי תימן וכו' לא היה נוהג מורי זלה"ה לאומרם לפי שאין אנו ראוים עכשיו כ"כ שיעורר הצפון לקבל חלקם בקרבנות (פע"ח).

¹¹⁰³ כי הקליפות אשר בעשיה הם רעות וקשות מאוד ונקרא ע"ז וצריך לשרפם באש כמ"ש היא העולה על מוקדה על המזבח כו' כנזכר בזהר שם (פע"ח).

ע"י זהר ח"ג כו ע"א: תא חזי כתיב (ויקרא ו ב) זאת תורת העולה אמר רבי חייא האי קרא אוקימנא ליה בהאי גוונא (זאת תורת דא כנסת ישראל העולה דהיא סלקא ומתעטרא לעילא לעילא לאתקשרא כדקא יאות עד אתר דאקרי קדש קדשים) (דבר אחר) זאת תורת דא כנסת ישראל העולה דא מחשבה רעה דאיהי סלקא על רעותא דבר נש לאסטאה ליה מארח קשוט היא העולה היא דסלקא ואסטיאת ליה לבר נש ובעי לאוקדא לה בנורא בגין דלא יתייב לה דוכתא לאסטאה ובגין כך על מוקדה על המזבח כל הלילה מאן לילה דא כנסת ישראל דאיהי זאת בגין דאתי לדכאה לבר נש מההוא רעותא על מוקדה בגין דנהר דינור איהו אתר לאוקדא לכל אינון דלא קיימי בקיומיהו דהא עאלין לון בההוא נורא דדליק ומעברי שולטניהון מעלמא ובגין דלא ישלוט אצטרך על מוקדה על המזבח כל הלילה ואתכפיא ולא שלטא ועל דא כד אתכפיא האי סלקא כנסת ישראל דאיהי רוח קודשא דסלקא ואתעטרא לעילא דהא סליקו דילה כד אתכפיא האי חילא אחרא ואתפרש מנה ובגין כך בעינן ברזא דקרנא לאפרשא להאי סטרא מרוח קודשא ולמיהב לה חולקא בגין דרוח קודשא תסתלק לעילא.

תרגום: בא וראה כתוב זאת תורת העולה, אמר רבי חייא הפסוק הזה בארנוהו בצורה הזו, (זאת תורת, זו כנסת ישראל. העולה, שהיא עולה ומתעטרת למעלה למעלה להתקשר כראוי עד המקום שנקרא קדש קדשים.) (דבר אחר) זאת תורת, זו כנסת ישראל. העולה, זו מחשבה רעה שהיא עולה על רצונו של האדם להסיט אותו מדרך אמת. היא העולה, היא שעולה ומשטינה על האדם וצריך לשרוף אותה באש כדי לא לתת לה מקום להשטין, ולכן על מוקדה על המזבח כל הלילה. מי הלילה, זו כנסת ישראל, שהיא "זאת", משום שבאה לטהר את האדם מאותו רצון. על מוקדה, משום שנהר דינור הוא מקום לשרוף כל אלו שלא עומדים בקיומם, שהרי מכניסים אותם באותה אש בווערת, ומעבירים את שלטונם מן העולם. וכדי שלא ישלט, צריך על מוקדה על המזבח כל הלילה, ונכנע ולא שולט. ולכן כשה נכנע, עולה כנסת ישראל, שהיא רוח הקודש שעולה ומתעטרת למעלה, שהרי עלייתה כשנכנע הכח האחר הזה ונפרד ממנה, ולכן צריכים בסוד הקרבן להפריד את הצד הזה מרוח הקודש, ולתת לו חלק כדי שרוח הקודש תתעלה למעלה.

¹¹⁰⁴ ???עיי"ש כו ע"ב: רבי אלעזר שאיל לרבי שמעון אבוי ואמר הא קשורא דכלא אתקשר בקדש הקדשים לאתנהרא אתדבקותא דרעוא דכהני ליואי וישראל לעילא עד היכן איהו סלקא אמר ליה הא אוקימנא עד אין סוף דכל קשורא ויחודא ושלימו לאצנעא בההוא צניעו דלא אתדבק ולא

שעה"כ

קשות וחזקות מאד, וצריך לשרפם באש, כי זהו סוד מ"ש חז"ל (&) אין צ"ו אלא ע"ז, כמו שאמר הכתוב (&) כי הואיל אפרים הלך אחרי הצו. והטעם לפי שיונקים ונאחזים בשם אל אדני שהוא בעשיה.

גם בפ' (&) עולת תמיד העשויה כו'¹¹⁰⁵, תכוין במלת עולת אל מה שנת' אצלנו, כי יש תולעת בקדושה, וה"ם פסוק (&) אל תיראי תולעת יעקב, וה"ם שם אבנית"ן, שהוא

- מאיר הכוונה -

אתידע דרעוא דכל רעוין ביה אין סוף לא קיימא לאודעא ולא למעבד סוף ולא למעבד ראש דאין (נ"א ראש כמה דאין) קדמא אפיק ראש וסוף מאן ראש דא נקודה עלאה דאיהי רישא דכלא סתימא דקיימא גו מחשבה ועביד סוף דאקרי סוף דבר אבל להתם אין סוף לאו רעותין לאו נהורין לאו בוצינין בההוא אין סוף כל אלין נהורין ובוצינין תליין לאתקיימא בהו ולא קיימי לאתדבקא מאן דידע ולא ידע לאו איהו אלא רעו עלאה סתימא דכל סתימין אין וכד נקודה עלאה ועלמא דאתי אסתלקו לא ידעין בר ריחא כמאן דארח בריחא ואתבסם ולא דא ניחא (ס"א ניחח) דהא כתיב (ויקרא כו לא) ולא אריח בריח ניחחכם דהא ריח ניחח ריחא דרעותא דכל הני רעותא דצלותא ורעותא דשירותא ורעותא דכהנא דכלהו רזא דאדם כדן כלהו אתעבידו רעותא חדא והיא אקרו ניחח רעותא כתרגומו כדן כלא אתקשר ואתנהיר כחדא כדקא יאות כמה דאתמר ועל דא אתיהיבת האי סטרא אחרא בידא דכהנא דכתיב צו את אהרן ואת בניו לאמר (ויקרא ו ב) רזא הכא דהא אוקימנא לית צו אלא עבודה זרה והכא אתיהיבת ליה לאתוקדא ההוא מחשבה רעה ולאעברא לה מגו קודשא בהאי רעותא דסלקא לעילא ובהאי תננא ותרבין דאתוקדן בגין לאתעברא מן קודשא והאי צו ברשותיהו קיימא לאפרשא לה מן קודשא מגו האי קרבנא ואי תימא צו את בני ישראל הכי נמי דהא ברשותיהו קיימא לאפרשא לה מן קודשא כל זמנא דעביד רעותא דמאריהון דלא יכלא לשלטה עלייהו והאי קרא כלא אתיא לאחזאה רזא דמלה לאעטרא להאי רוח קודשא לעילא לעילא ולאפרשא לה לרא רוח טומאה לנחתא לה לתתא דא ברעותא ובצלותא כדקאמרן ודא בעובדא כלא כדקחזי ליה והאי קרא מוכחא עלייהו דכתיב צו את אהרן ואת בניו לאמר צו דא עבודה זרה רוח מסאבא לאמר דא אתתא דאקרי יראת יהו"ה כתיב הכא לאמר וכתוב התם (ירמיה ג א) לאמר הן ישלח איש את אשתו והא אוקמוה בגין כך כלא אתמר וכהנא קיימא לאתתקנא כלא ברזא דאדם ובהמה זכאה חולקהון דצדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי דאינון ידעי אורחי דאורייתא ואזלי בה בארח קשוט עלייהו כתיב (ישעיה לח טז) יהו"ה עליהם יחיו מאן עליהם אלין ארחי דאורייתא יחיו יתקיימון בעלמא דין ובעלמא דאתי:

תרגום: רבי אלעזר שאל את רבי שמעון אביו ואמר, הרי הקשר של הכל נקשר בקודש הקדשים כדי להאיר הדבקות של הרצון של כהנים ליום וישראלים למעלה, עד היכן היא עולה. אמר לו הרי בארנו, עד אין סוף, שכל קשר ויחוד ושלמות להצניע באותה צנעה שאינה מושגת ולא נודעת, שבה רצון כל הרצונות. אין סוף אינו עומד להודיע ולא לעשות סוף ולא לעשות ראש של אין (ראש כמו שאין). הראשון הוציא ראש וסוף, מי הראש זו הנקודה העליונה, שהיא ראש של הכל, הסתום שעומדת בתוך המחשבה, ועושה סוף שנקרא סוף דבר, אבל לשם אין סוף אין רצונות ואין אורות ואין נרות, באותו אין סוף כל האורות והמאורות הללו תלויים להתקיים בהם, ולא עומדים להשגה {להתדבק}, מי שיודע ולא יודע, אינו אלא רצון עליון סתום של כל הסתומים, אין. וכשהנקודה העליונה והעולם הבא התעלו, אינם יודעים פרט לריח, כמי שהריח ריח והתבשם, ואין זה נחת (ניחוח), שהרי כתוב ולא אריח בריח ניחוחכם, שהרי ריח ניחוח (הוא) ריח של רצון שכל הרצונות הללו, של תפלה ורצון, של שירה ורצון. הכהנים שכולם סוד של אדם, אזי כולם נעשים רצון אחד, וההוא נקרא ניחוח, רצון, כתרגומו. אז הכל נקשר ומאיר כאחד כראוי, כמו שנתבאר. ועל כן נתן הצד האחר ביד הכהן, שכתוב צו את אהרן ואת בניו לאמר. סוד כאן, שהרי בארנו אין צו אלא עבודה זרה, וכאן נתן לו לשרוף את אותה מחשבה רעה, ולהעבירה מתוך הקודש ברצון הזה שעולה למעלה, ובעשן הזה ובחלבים שנסרפים, כדי שיעברו מן הקודש. וה"צו" הזה עומד ברשותם להפרידו מן הקודש מתוך הקרבן הזה. ואם תאמר צו את בני ישראל, כך גם, שהרי ברשותם עומד להפריש אותה מן הקדושה, כל זמן שעושים רצון רבונם, שלא יוכל לשלוט עליהם. והפסוק הזה הכל בא להראות סוד הדבר, לעטר את רוח הקודש למעלה למעלה, ולהפריד את רוח הטומאה הזו ולהורידה למטה, וזה ברצון ובתפלה כפי שאמרנו, וזה במעשה, הכל כמו שראוי לו. והכתוב הזה מוכיח עליהם, שכתוב צו את אהרן ואת בניו לאמר, צו זו עבודה זרה, רוח הטומאה. לאמר, זו האשה שנקראת יראת ה'. כתוב כאן לאמר, וכתוב שם (ירמיה ג) לאמר הן ישלח איש את אשתו, והרי פרשוה, לכן הכל נאמר. והכהן עומד לתקן את הכל בסוד של אדם ובהמה, אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, שהם יודעים את דרכי התורה והולכים בה בדרך אמת, עליהם כתוב (ישעיה לא) ה' עליהם יחיו. מי עליהם, אלו דרכי התורה. יחיו, יתקיימו בעולם הזה ובעולם הבא.

¹¹⁰⁵ עולת תמיד וכו' יכוין כי עולת גי' אבנית"ן ונודע כי שם זה בחסד והוא מדת החסד המתגלה בכל בקר בסוד וישכם אברהם בבקר והוא סוד אל תיראי תולעת יעקב ויש כנגדו קליפה של תולע

שעה"כ

בג"י תולע. כי ה"ם החסד המתגבר ומתגלה ומאיר בכל בקר ובקר, כמבואר בזוהר (&). וכבר ידעת כי שם (יג ע"ג) הגז' הוא בחסד. אמנם להיות שרשו בגבורה, שהוא שם בן מ"ב, אלא שהוא בבחי' החסד שבגבורות, ולכן נקרא (&) תולעת שני, וכמבואר אצלנו¹¹⁰⁶ בפסוק (&) ותכלת וארגמן ותולעת שני בפ' תרומה (קלו ע"א קלט ע"א¹¹⁰⁷), כי גוון אדום בסוד תולעת שני, לפי ששרשו גבורה אבל הוא בחי' החסד שבגבורה^{1108,1109}. ולהיותו משורש הגבורה, לכן נק' ישראל על שמו, תולעת יעקב, לפי שהם מכלים את העכו"ם בסוד הגבורה, כדמיון התולעת הרך המרקיב ומכלה את הע"ץ הקשה והחזק. והנה כדמיון התולעת הזה שבקדושה, יש כנגדו תולע א' בקל"י בס"א, וגם הוא מתעורר בכל בוקר לכלות את העולם ח"ו, וה' ית' ברחמיו מגלה התולע שבקדושה, שהוא אור החסד הגז', בסוד (בראשית יט כז) וישכם אברהם בבקר, וז"ס ענין התמיד הנאמר בו, עולת תמיד, כי אותיות עולת הם היפוך תולע, וע"י עולת תמיד הנעשית בכל בוקר, היה נכנע התולע הטמא דס"א. ובפסוק (&) אל תיראי תולעת יעקב כו', ביארנו ענין התולע הזה¹¹¹⁰.

ואמנם ענין העולה של התמיד, דע כי כל עולה היא בחי' לאה¹¹¹¹ העליונה, אשר בה כל בחינת הדינין והגבורות החזקות כנודע. ולכן היו מקריבין כנגדה עולת תמיד, כדי למתק הדינין שבה, כדי שלא יגבר התולע הטמא הגז', וז"ס עולת תמיד. והנה תיבת תמיד הוא חסר יו"ד¹¹¹², כי כתיב תמד וקרינן תמיד, וכבר ידעת מ"ש בפסוק (&) ומדת ימי מה

- מאיר הכוונה -

שהוא מכלה הכל וכל בקר ובקר מתגלה אותו תולע הטמא לכלות כל העולם כולו כי כמו שמתגבר תולעת יעקב בכל בקר כן כנגדו מתגבר אותו תולע הטמא להרקיב ולכלות העולם ע"כ השי"ת ברחמיו צוה להקריב קרבן תמיד להתגבר תולעת שבקדושה על תולע שבקליפה כדי שלא תגבר בכל בקר ויתבטל (פע"ח).

¹¹⁰⁶ לקוטי תורה תרומה: דע כי תולע עולה שור גימ' אב"ג ית"ץ כי היא גבורה ראשונה ונוסף בו ת' תולעת גימ' שק"ו צי"ת שהיא אחרונה כי לעולם הגבו' הם ז' נגד ז' שמות שבאנא בכח הה' המתפשטים והכולל ביסוד וגם במלכות הרי ז' ולכלול כולם ביחד נרמזו בתולעת הגבורה ראשונה ואחרונה וכולם נכללים ביניהם:

דע כי המשכן רמז לי"ס שרשים מקורות דא"א והנה כבר ידעת כי סביב הקדושה יש ג' קליפות רוח סערה וענן גדול ואש מתלקחת וז"ס יריעות תכלת ועורות אילים ויריעות עזים והמשכן קודש הילולים לה' בתוכם ??? (ש"ש).

¹¹⁰⁷ ז"ל: תולעת שני ושש תרין גוונים כחדא דימינא ושמאלא חיוור וסומק ושש בוצא איהו דשית חוטינ מתחברין ודא איהו דכתיב (שם ו) וגויתו כתרשיש ובאלין תרין כלילין תרין אחרנין תרגום: תולעת שני ושש שני צבעים כאחד של ימין ושמאל לבן ואדם ושש הוא בוך שששה חוטים מתחברים וזהו שכתוב וגויתו כתרשיש ובשני אלה כלולים שני אחרים.
¹¹⁰⁸ וז"ס ללעת לעות את יעף דבר כמבואר אלכלינו (פע"ח).

¹¹⁰⁹ ז"ל הפסוק: (ישעיה נ ד) אדנ"י יהו"ה נתן לי לשון למודים לדעת לעות את יעף דבר יעיר בבקר בבקר יעיר לי אזן לשמע כלמודים:

(4) תנא דבי אליהו זוטא פרק יד

שנאמר (שם ט) לכו לחמו בלחמי ושתנו ביין מסכתי ואומר (ישעיה נ) ה' אלהים נתן לי לשון למודים לדעת לעות את יעף דבר יעיר בבקר בבקר יעיר לי אזן לשמוע כלמודים. הא למדת שאין דברי תורה נבלעים בלב האדם אלא במי שהוא עיף להם. וכך היתה רוח הקודש משרת את התלמידי חכמים

¹¹¹⁰ ביארנו ענין התולע הזה נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא וענין תולע צקקליפה יתבאר בענין י"א סמני הקטורת לקמן".

¹¹¹¹ ודע כי כל עולה הוא בחינת לאה שהיא העליונה ששם נאחזים כל הדינים הקשים ולכן היה בא עולת התמיד למתק הדינים והקליפות אשר בה כדי שלא ימשול וישלוט התולע הטמא ותולע יחזור לעולת (פע"ח).

¹¹¹² לא מצאתי כזה פסוק.

שעה"כ

היא¹¹¹³, כי לאה הנק' מדרת, שהם אותיות תמך, לפי שהיא לוקחת ד' אלפים מד' שמות אהיה שהם בגימ' מדרת¹¹¹⁴.

ובענין פטום הקטורת, ג"כ נודע מ"ש בזהר פרשת ויקהל (דף ריט ע"ב) וז"ל, ובג"כ עובדא דקטרת אצטריך לאקדמא לצלותא כו'¹¹¹⁵, הנה לעיל נתבאר עניינו, כי הלא יש בו י"א סממנים¹¹¹⁶, שהם סוד אותם אורות המחיים את הקלי'. וכונתנו בזה לסלק מתוכם, ולהעלותם למעלה¹¹¹⁷, וישארו הקליפות מתים. וז"ס מה שאנו אומרים פטום הקטרת בשחרית קודם התפילה אחר קרבן התמיד כנ"ל, וגם בתפלת המנחה קודם העמידה, כי כונתנו היא להעלות העולמות¹¹¹⁸ ע"י התפילות, לכן אנו אומרים אותו שלא יתאחזו הקליפות, ויעלו בעלית העולמות¹¹¹⁹, ולכן אנו אומרים אותו קודם שני תפלות הנז'. וכן בסוף תפלת שחרית, אנו חוזרים ואומרים אותו כנודע, והטעם הוא כדי שלא ינקו הקליפות מן השפע היורד ונשפע לעולמות כנ"ל. אבל בתפלת ערבית אין בנו כח לעשות כך.¹¹²⁰

והנה¹¹²¹ ענין י"א סמנים אלו, ה"ס עשרה ניצוצי הקדושה המחיה הקלי' בסוד אור פנימי, ויש ניצוץ א' שהוא בסוד אור המקיף להם, ואין המקיף הזה מתחלק לעשר כדמיון אור הפנימי, לפי שאור המקיף הוא אור פשוט אחד, ונקרא אור א' בלבד¹¹²². ונמצא שהאור הפנימי הנחלק לעשרה והאור המקיף שאינו נחלק, בין כולם הם י"א סממי הקטרת.

ונבאר התחלקותם בפסוק (&) קח לך סמים הרי ב', כמ"ש חז"ל בגמ' (כריתות ו ע"ב)¹¹²³, והם ת"ת ונצה. נטף ושחלת וחלבנה, ה"ס הוד יסוד ומלכות, והרי הם ה' תחתונות. ויען שהניצוץ האחרון שבמלכות הוא ניצוץ קדושה, נקודה קטנה, ומועט מאד יותר מכולם, ולכן הקליפה גוברת במקום ההוא, לכך החלבנה ריחה רע, עם היותה בכל

- מאיר הכוונה -

¹¹¹³ עי' שער לח לאה ורחל פרק א.

¹¹¹⁴ עי' כוונת ק"ש בכוונת בשכמ"ו (ק"ש ה ו).

¹¹¹⁵ ז"ל בשלימות: תא חזי קטרת איהו קדמאה תדיר קדים לכלא ובגיני כך עובדא דקטרת אצטריך לאקדמא לצלותא בשירין ותושבחן בגין דכל דא לא סלקא ולא אתתקן ולא אתקשר עד דאתעבר זוהמא מה כתיב (ויקרא טז טז) וכפר על הקדש וגו' בקדמיתא ולבתר ומפשעיהם לכל חטאתם ועל דא בעינן לכפרא על קודשא ולאעברא זוהמא ולאדכאה קודשא ולבתר שירין ותושבחאן וצלותין כלא כדקאמרן

תרגום: בא וראה הקטרת היא ראשונה תמיד לפני הכל ולכן מעשה הקטרת צריך להקדים לתפלה לשירות ותשבחות משום שכל זה לא עולה ולא נתקן ולא נקשר עד שעוברת הזוהמא מה כתוב וכפר על הקדש וגו' בראשונה ואחר כך ומפשעיהם לכל חטאתם ועל כן צריכים לכפר על הקדש ולהעביר הזוהמא ולטהר הקדש ואחר כך שירות ותשבחות ותפלות הכל כפי שאמרנו.¹¹¹⁶ עי' לעיל הערה 1086.

¹¹¹⁷ עי' דע"ה ח"ב קטז ע"ד: הז"ת דהנקודות עם הד' אחוריים, שהם ה"א אורות הנז', עדיין לא נבררו בשלימות כלל, ויש מהם עדיין ניצוצין הרבה הטבועים בעמקי הקליפות רח"ל. והנה הם מתבררים ומתתקנים תמיד ע"י התורה ומעש"ט, ובפרט ע"י ה"א סימני הקטורת, שהם סגולה גדולה לתיקונם.¹¹¹⁸ הרב שאל שאין עליית עולמות במנחה, ועי' הערה 1153.

¹¹¹⁹ לכן אנו אומרים אותו שלא יתאחזו הקליפות, ויעלו בעלית העולמות (נמחק בפע"ח).

¹¹²⁰ לכן בזמן המגפה ח"ו נוהגין לומר וטוב הוא ומורי זכה"ה היה נוהג בזמן המגפה לאומרו אחר חזות לילה כי אז נכנעת ממסלתן וזפרט אס יאמרו יו"ד אנקיס ציחד ויהיו יראי ה' ולפי שכונתנו להעלות העולמות (נוסף בפע"ח).

¹¹²¹ ופ"א שמעתי ממורי זכה"ה (פע"ח).

¹¹²² עי' ביאורים ח"ב קג ע"ב: משום שהמקיף אינו מצומצם נקרא אור אחד אע"פ שבאמת הוא כולל ג"כ י"ס מ"מ נקרא אחד לבד, ועי' עוד מבר"ש שער הקלי' פרק א.

¹¹²³ ז"ל: אמר רבי יוחנן י"א סממנין נאמרו לו למשה בסיני אמר רב הונא מאי קראה קח לך סמים תרי נטף ושחלת וחלבנה הא חמשה וסמים אחריני חמשה הא עשרה ולבונה זכה חד הא חד סרי

שעה"כ

י"א סממני הקטורת דקדושה כנו'. סמים הם ה' סמים אחרים, והוא כמ"ש חז"ל בגמרא (שם), והם ה' ספירות עליונות כסדרן¹¹²⁴, והם כח"ב ח"ג. ולבונה זכה, ה"ם אור המקיף לכולם, ולהיותו אור מקיף מבוהץ ואינו מוגבל תוך הקלי, לכן נקרא זכה, משא"כ באור פנימי המוגבל בתוך הקליפות, כי איננו נקרא זך כמוהו. ובוה תבין טעם נפלא אל כל המכשפים המקטירים אל הקליפות העליונות, אשר עיקר וראש הקטורתיהם היא הלבונה¹¹²⁵, והיא חביבה להם מכל שאר הקטרת, כדי ליהנות מאור המקיף הזה.¹¹²⁶

"בד בבד יהיה"¹¹²⁷, זה יובן במ"ש אצלינו בענין בגדי הבד אשר לכהנים, כי בד באתב"ש הוא ש"ק, כי הש"ק שהם הקלי¹¹²⁸, הם מתלבנים ונעשים בגדי בד לבנים. וגם בד הוא פשתן, אשר גם חלקו של קין מצד ס"א כנודע (&)¹¹²⁹.

והנה אלו הסמים היו מוחין לקלי, ועתה נכנסין במוחין דקדושה, וזמ"ש "יהיה", שהם שני שמות י"ה י"ה, כמ"ש במקום אחר¹¹³⁰, כי ב' מוחין דנוק' הם ב' שמות י"ה י"ה. ועתה נבאר התחלקותם בלשון הברייתא ואלו הם: הצרי כתר, והצפורן יסוד, והחלבנה מלכות, והלבונה אור מקיף. וכוונתנו היא לקשר המלכות, שהיא החלבנה, עם אור המקיף, שהוא הלבונה להאיר בה. ואין די לה בהארת הנמשכת אליה מהכתר. אבל הצפרן שהוא היסוד¹¹³¹, אנו מקשרים אותו עם הצרי שהוא הכתר, שיאירו בו מור הוא החסד בסוד אברהם הנקרא הר המור. וקציעה גבורה, ושבלת נרד הוא ת"ת, כי הוא קו

- מאיר הכוונה -

¹¹²⁴ סמים הם ה' סמים אחרים כמספר ה"ר (פע"ח).
¹¹²⁵ או חלזנה שהוא כנגד המלכות הקרוצה לליהם יותר מן הכל או לזנה זכה שהוא עליונה שצכולס (פע"ח).

¹¹²⁶ וכן כשמקטירין לפני ע"ז שלהם הוא לזנה (פע"ח).

¹¹²⁷ עי' תרגום שזה משקל, וכן הוא ברש"י. ועיי"ש ברש"י רש"י על שמות פרק ל פסוק לד בד בבד יהיה - אלו הארבעה הנזכרים כאן יהיו שוין משקל במשקל כמשקלו של זה כך משקלו של זה וכן שנינו הצרי והצפורן החלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה ולשון בד נראה בעיני שהוא לשון יחיד אחד באחד יהיה זה כמו זה:

בית עולמים - דף קלב ע"ב - ד"ה ומה

גמור ונק' א"א והוא סוד הלבנת לשון זהורית וסוד אם יהיו חטאיכם כשנים כו' והוא שלג לבושי' כתלג חיוור ונק' בגדי בד שבאים מע"ק שבו בחי' יחידה כמ"ש בד בבד כו' והוא סוד המתקת הגבורות ע"י חסדים כידוע שפשתן הוא סט' דשמאלא קרבנו של קין ¹¹²⁸ עי' תיקר"ז (פ ע"א): ומשה אתמר ביה של נעלך מעל רגלך דא בהפוכא דאחרנין דלא צריך לאתחזיא קדם שכינתא בקליפה ורזא דמלה כי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק ולגבי אבהן לא אתחזיא אלא בנעלים הה"ד מה יפו פעמים בנעלים בת נדיב אבל לגבי משה בלא כסויא כלל ורזא דמלה וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא"ל שד"י ושמי ה' לא נודעתי להם ומשה אתמר ביה ואמרו ל"י מ"ה שמ"ו מ"ה אומר אליהם

תרגום: ובמשה נאמר של נעליך מעל רגליך זה בהפך של אחרים שלא צריך להראות לפני השכינה עם קלפה וסוד הדבר כי אין לבא אל שער המלך בלבוש שק ולאבות לא נראה אלא בנעלים זהו שכתוב מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב אבל למשה בלי כסוי כלל וסוד הדבר וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא"ל שד"י ושמי יהו"ה לא נודעתי להם ובמשה נאמר ואמרו ל"י מה שמ"ו מ"ה אומר אליהם

ועי' שער לו פרק ג.

¹¹²⁹ *##?עי' שער המצות פרשת קדושים

¹¹³⁰ *##הש"ש ציין לשער מאמרי רשב"י באד"ז ומצאתי באד"ר ולא מצאתי הבנה בכלל

שער הכוונות - דרושי סדר שבת דרוש א ענין ויהי נועם דמוצ"ש העשיה למעלה בסוד תוס' קדוש' כנודע כי כל שם בן מ"ב סגולתו היא להעלות למע'. ידינו הוא נתינת מוחין בעשיה והנה העשיה היא שם אדני' והמוחין הם שם י"ה כי העשיה היא נוק' ואין בנוק' רק תרין מוחין חו"ב. והנה י"ה אדני' הוא בגי' פ' בגי' ידינו. כוננה הוא נתינו' כתר אל העשיה כנודע כי כתר המלכו' הוא ריבוע שם אדנות כזה א אד אדני והוא בגי' כונן וזהו כונן' כונן ה' כי

¹¹³¹ אמנם היסוד שהוא התחתון משאר קויות אצל הוא עליון יותר ממנה כדי שיאיר הכתר העליון לכן אנו מחזירים אלו ד' שנים בשנים עד"ז מור זה אברהם כמ"ש אלך לי אל הר המור (פע"ח).

שעה"כ

האמצעי בין שני ענפי קו הימין וקו שמאל, כדמיון השבלת עם ענפיו מן הצדדין. וכרכם הוא נצח, כי (וג' ע"ד) גם הוא יש לו ריח כדמיון המור, אע"פ שאינו כ"כ חשוב כמוהו, כי איננו חסד גמור כמו החסד. וקושט הוא חכמה, קלופה היא בינה, קנמון הוא הוד. והרי נשלמו כולם.

והנה נתבאר אצלינו (שבירה ב) כי אלו הי"א סממנים הם בחי' הז' מלכים דמיתו, ועוד יש ד' אהוריים עליונים דאו"א וישו"ת, שגם הם נפלו עמהם, וסך כולם הם י"א. והיותם שס"ח מנים נתבאר אצלינו לעיל בענין סוד השינין דתפילין של ראש, ע"ש (תפילין דרוש ד'), ואיך הם סוד המוחין דזמן הקטנות שהם שמות אלהים אשר במילואן ביודין בגימ' ש', ושיין במילואה היא בגי' ש"ס, ועם ד' המוחין וג' נה"י דאימא, שבהן מתלבשין המוחין¹¹³² כנו', ועם כללותם, הרי הם שס"ח. וז"ס מגין שס"ח מנים שהיו בקטרת, לפי שמן המוחין דזמן הקטנות נמשכין י"א סממני הקטרת, שהם רוחניות הקלי' כנו"ל. וזהו הטעם שכל בחי' הקלי' נאחזים בשם אלהים, והקלי' עצמם נק' אלהים אחרים. וגם ז' ראשין שיש בשתי השינין דתפילין של ראש, הי"ס ז' בחי' הארות המוחין דגדלות שהם ד' מוחין וג' נה"י כנו"ל, ואלו הן הארות עם שם אלהים העולה בגימ' שין, יהיה הכל גימ' שס"ח מנים שהיו בקטרת.¹¹³³ ולכן השם"ה לבדם היו העיקריים, כמנין ימות החמה, שהם המוחין עצמם דקטנות, שהם שיין. והמוחין דגדלות, שהם ד', והכולל הרי שס"ח¹¹³⁴. אבל הג' היתרים, הם כנגד נה"י דאימא, לבושי המוחין, ולכן אינם מכלל העיקריים, והם ג' מנים היתרים.

ונלע"ד חיים כי להיותם נה"י דאימא, לכך היו משמשין ליוה"כ, שגם הוא סוד אימא עליאה כנודע (&).¹¹³⁵

והנה צ"ל קלופה ג' ולא קליפה, כי כך שמו קלופה. גם צ"ל כל הברייתות הכתובות בסידור שלנו, עד פסוק (&) כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו כו'¹¹³⁶. ואח"כ תאמר ג' פסוקים אלו: (&) ה' צבאות עמנו כו' (&) ה' צבאות אשרי כו' (&) ה' הושיעה כו', מפני שהם מסוגלים מאד לאומרם אחר פטום הקטרת, וכן היה מנהג מורי ז"ל לאומרם בכל פעם שהיה אומר פטום הקטרת קודם התפלה ואחריה, וקודם תפלת המנחה, וכן בזמן המנפה ח"ו בר מינן.

- מאיר הכוונה -

¹¹³² וג' לבושיהם שהם ג' מוחין דקטנות (פע"ח).
¹¹³³ לכן תמצא כי עיקר ימות השנה הם כמנין שס"ה שהם המוחין דקטנות שהם שיין וד' מוחין דגדלות הם שס"ד וע"ה הם שס"ה אצל הג' היתרים הם נגד הג' נה"י דאימא שהם הלבושים (פע"ח).

1134 ???

¹¹³⁵ ושמעתי ממורי זלה"ה כאשר יש לו מוחין דאימא הם נקראים קטורת וכשיש בו מוחין דאימא נקרא שמן והענין כי שמן הוא בחשאי כנוצר בזוהר תזריע וכן אצל הוא בחשאי הנקרא מחשבה שהוא בחשאי ואז נקרא ז"א שמים גימטריא שמן וז"ס שמן וקטורת ישמח לב ולכן היו נעשים ביחד שהוא העלאת נרות המנורה וענין הקטורת
אמנם ענין הקטורת הם המוחין מלד אמא המלוכזשים צנה"י דאימא שהם המחיתה שבה היו נותנין (כט ע"ג) הקטורת ונודע כי נה"י דאימא הם ג' שמות אהיה ליודיין דא"לפין דה"ן שהם גימטריא מחתה ע"ה כמ"ש צענין נדב ואביהוא ע"ש.

גהה: צמהדורא בתרא כתב הרח"ו זלה"ה כי מוח אצל הם צסוד יה"ו והנה יה"ו דאלפיין עולה ט"ל והם סוד חז"ד דבינה דאימא כנו' צכוונת לינית והנה י"פ ט"ל גי' שמים וז"ס ויתן לך מטל השמים וז"ס כשמן הטוב כו' וכטל חרמון וכו' ע"כ (פע"ח).

¹¹³⁶ גם צ"ל כל הברייתות הכתובות בסידור שלנו, עד פסוק (&) כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו כו' - לא מופיע בפע"ח.

שעה"כ

תיקון אחד שיכוין בי"א סממני הקטרת¹¹³⁷, שהעשרה הם עשר ניצוצות הקדושה שירדו למטה בתוך הקליפה להכניעם, והא' הנוסף עליהם הוא אור מקיף לעשר הנזכר, ולכן התיקון הוא שיכוין לסלקם מתוכם, ועי"כ ישארו הקליפות מתים בלתי חיות. התיקון השני, הוא להחזיר לבני אדם בתשובה, כי בזה מכניע הקליפה.

¹¹³⁸ עוד יחוד אחר א"ל מורי ז"ל לזמן המגפה בר מינן, וזה עניינו, כבר הודעתך כי כל הנשמות של בני אדם הם ממה שמתברר מן ז' מלכי אדום דמיתו, וז"ס אומרם ז"ל¹¹³⁹ (&) כל ישראל בני מלכים הם¹¹⁴⁰. וכאשר בתוך הבירורים יש קצת פסולת שלא הוברר, זה הפסולת נעשה ארס וסם המות הממית לאדם בזמן המגפה¹¹⁴¹.
¹¹⁴² וה"ס פסוק (&) ידבק ד' בך את הדבר¹¹⁴³. והענין הוא, כי אותם הקלי' שיש באותם בירורים כנז', הם המכים ונוגפים לאדם בזמן המגפה, ואחר שהכו אותם, אינם נפרדים ממנו, ותמיד דבוקים עמו ומקיפין אותו מכל סביבותיו שיעור כמה אמות¹¹⁴⁴. ולא עוד, אלא אפילו באותה השכונה שעומד¹¹⁴⁵ שם המוכה, או אפילו איזה כלי ומלבוש שלו, צריך להתרחק ממנו, וכל ההולך ומתדבק שם, הוא מתדבק באותם הקלי' הנז', ויכול להנזק. וזהו טעם שבשאר החולאים והמכות שבפרשת כי תבוא, לא כתוב בהו "ידבק", כמו בענין הדבר והמגפה, לפי שבשאר החולאים אין הקליפה ההם מתדבקים שם. משא"כ במכת הדבר והמגפה, שהיא מבחי' קלי', הבירורים הנז' הם דבוקים בו ובמלבושיו ובשכונתו ובכל כליו.

- מאיר הכוונה -

¹¹³⁷ עי' לעיל הערה 1086.

¹¹³⁸ בספר הליקוטים כי תצא כח

¹¹³⁹ וז"ס אומרם ז"ל נמחק בספר הליקוטים, וצמקומו איתא "כמבואר אלכלינו וספר הליקוטים כי תצא כג]"

¹¹⁴⁰ עי' ספר הליקוטים כי תצא כג וכן טעמי המלות כי תצא: ע"י בינה המזכרת ולזה רמזו רז"ל כסף מטרה ממזרים כי כסף גי' קס"א ע"ה שהוא שם הבינה והיא המזכרת ומטהרת ממזרים שהם בחינת רפ"ח נילואין וז"ס משארז"ל כל ישראל בני מלכים הם פי' כי הם צירורים הנמשכים מזכור אותן הזמ"ל ולזה לא נאמר כל ישראל מלכים רק בני מלכים כי אינם המלכים עצמם במדרגתם הראשונה רק ממדרגתם אחר התיקון שלהם כי אז נצרכים מהם סוד הנשמות ולכן נקראו ני, ונלע"ד כי זה יודן צמה שידעת כי מזכור המלכים נעשה שם צ"ן אחר התיקון שהוא הנוקבא לשם מ"ה כמבואר אלכלינו ודע כי בהיכל ז' שצ"א שם צלותו היכל יס נשמות מעורבות מטוב ורע ואלו הם נשמות ממזרים ושם נאמר ומהכא נפקין כל אילין זיקין דמיתדעכו לאלתה משום דהכא נשארין מן הרפ"ח נילואין שנפלו מה שלא הוצרכו והם היו אור חזק דהיינו מן המלכים הראשונים: אמנם עי' זהר ח"א כז ע"ב ועוד ועי' לקמן סוכות ד' שזה מלך צחי' המלכות לאילנות, ולא המלכים קדמאים.

¹¹⁴¹ עי' הערה בסוף הספר.

¹¹⁴² שער היחודים פרק יג.

¹¹⁴³ עי' הערה בסוף הספר.

¹¹⁴⁴ גם מצורע וכן מי שחייב נידוי אסור להיות בד' אמות שלהם, והמתפלל יש ד' אמות לשכינה, ועי' רמ"ז (ח"ג קפז ע"א): בגילוייא דרישא ארבע אמות, תחום זה הוא של השכינה, וכדאמרין ארבע אמות בארץ ישראל, ארבע אמות של הלכה, שה"ס כחב"ד דידה המאירים מתנה"י דידיה. ועי' עוד לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹¹⁴⁵ שיושב (שער היחודים).

שעה"כ

11471146 וכבר הודעתך בענין פטום הקטרת, כי אותם י"א סממני הקטרת הם מה שנשאר בתוך הקלי, שלא יכלו להתברר, והם י"א אורות שבקדושה המחיים את הקליפות¹¹⁴⁸. וכאשר יעלו למעלה, יסתלקו מתוך הקליפות, וישארו בלתי חיות וימותו, ואינן מזיקים. וזה"ש הנז' בזה"פ וירא במדרש הנעלם (ק"ע"ב¹¹⁴⁹) שטוב לומר פטום הקטרת בזמן המגפה¹¹⁵⁰. וכן מצינו במגפת עדת קרה, שנעצרה ע"י הקטרת שהקטיר אהרן, ולכן טוב מאד בזמן המגפה בר מינן.

שבעת אומרו פטום הקטרת בתפלת שחרית ומנחה, יכוין בה באותה כוונה האמורה למעלה בסדר הקטורת. וג"כ כאשר האדם קם אחר הצות לילה לעסוק בתורה, אחר שיאמר תיקון הצות ככתוב במקומו¹¹⁵¹, אח"כ יאמר פטום הקטורת בכוונה ההיא, לפי שאחר הצות נכנעת ממשלת הקליפה¹¹⁵², ובפרט אם יתחברו י' אנשים יראי ה'¹¹⁵³, ויקראו סדר פטום הקטורת יחד בכוונה הנז', יעשה רושם גדול למעלה, אם יהיה אחר הצות לילה כנז'.

1154 ואמנם זהו מה שצריך (יד ע"א) לקרות בשעת הנז' אחר הצות לילה, אחר שתגמור הסדר הנז', תאמר פסוק (&) ויאמר ה' אל משה קח לך סמים נטף ושחלת וחלבנה סמיו ולבונה זכה בד בבד יהיה, ותאמר אותו ג' פעמים ישר, ואח"כ ג"פ הפוך כזה, יהיה בבר בד זכה ולבונה סמים ושחלת נטף סמים לך קח משה אל ה' ויאמר. ואח"כ תאמר ג"כ אותיות הפסוק למפרע ג"פ¹¹⁵⁵ ותנקד האותיות בנקודת תיבות אלו ה'¹¹⁵⁶, והם נטף שחלת וחלבנה ולבונה¹¹⁵⁷, וכשיושלמו תחזור מתחלתן לסופן וזה סדרן: הַיְהִי דְבָב־דָּב הַבֹּז הַנְּבִלָן מִיָּמֶס הַנְּבִלָהוּ תִלְחָשׁוּ פִּטְוֹן מִיָּמֶס כֹּל חֶק הַשֶּׁמֶ לֹא הוּהִי רְמָאִיו¹¹⁵⁸. ודע כי מורי ז"ל מסר לנו כמה כונות ושמות¹¹⁵⁹ בכל תיבה ותיבה, ¹¹⁶⁰ולכל אחד מן החברים שהיינו שם עמו אמר לו שיכוין במלה א' מזה הפסוק, כל א' וא' כפי שרש

- מאיר הכוונה -

1146 תחלה שמעתי ממורי זלה"ה ענין זה כי י"א סמני הקטורת הם י"ס דעסיה והנה יס י"ס דקליפה עוד לוקח כח א' של הקדושה המחיה אותה והם י"א ואלו י"ס דעסיה עם אותו הכח של הקדושה המחיה י"ס דקליפה הם י"א סמני הקטורת (פע"ח כט ע"א).

1147 פע"ח כט ע"א.

1148 ונדע כי א"מ כיון שמקיף מצחוץ אינו נחלק לעקר ונקרא אחד ונמלא כי זה המקיף עם י' לא"פ הם י"א סמני הקטורת (נוסף בפע"ח).

1149 עי' הערה בסוף הספר.

1150 כי הוא שממית המלאך המות ואין לו עוד חיות ואין בו כח להמית (נוסף בפע"ח כט ע"א).

1151 ומורי זלה"ה היה נוהג בזמן המגפה לחומרנו אחר חלות לילה (נוסף בפע"ח כט ע"א).

1152 "ממשלת הקליפה" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "ממשלתן".

1153 ולפי שכוונתינו להעלות העולמות ולכן בכל תפלה אנו אומרים אותו קודם כדי שלא יעלו עם העולמות וכן אחר תפלת שחרית אנו אומרים הקטורת כדי שלא יינקו מן השפע היוכל (נוסף בפע"ח).

1154 שער היחודים פרק יג (דף יח ע"א).

1155 נמחק בשער היחודים.

1156 נמחק בשער היחודים.

1157 "וכו" נוסף בשער היחודים.

1158 ואח"כ יכוין בשם נגף בניקוד הנ"ל (נוסף בשער היחודים).

1159 נמחק שער היחודים.

1160 מכאן נמחק בשער היחודים.

שעה"כ

נשמתי, ואיני זוכרם. ואלו ג' תיבות זכרתי שמסר אותם לג' חברים, כל א' תיבה הנכונה לו.

הא' היא סמים הראשון שבפסוק, תחלף אותה באי"ק בכ"ר, ויהיו אותיות מתק"י¹¹⁶¹, והוא שם קדוש, ואיני זוכר נקודותיו. ודע כי כשתרצה להוציא ולהחליפו באי"ק בכ"ר, לעולם צריך שתקח האות ההיא שאתה רוצה ותחליפנה באות שאחריה היותר סמוכה, כגון א' דאי"ק תחליפנה באות י', ואות י' תחליפנה באות ק', ואם היא אות אחרונה כגון ק', אות ק' תחזור לאות הראשונה ותחליפנה באות א'. ועד"ז בשאר אותיות של האלפא ביתא זו, וכן עד"ז בשאר האלפא ביתות שהם הג' אותיות, אח"ס בט"ע וכיוצא¹¹⁶².

והנה צריך שתכוין בשם הזה כוונה גדולה גמורה¹¹⁶³. וגם תכוין כי הוא בגימ' מילוי הויה דיודין אשר באבא, העולה ע"ב, ומילוי מ"ו. גם הוא בגימ' מילוי שם אהיה בריבועו דיודין אשר באימא, העולה תקמ"ד. ומילוי ת"ק, וזהו שם תקמ"ו הנז'.

¹¹⁶⁴הב' הוא נטף, תחליפנה באתב"ש, ויהיה שם קדוש סָנָו. ונלע"ד שנקודותיו יוצאים מן האותיות לְךָ פּ או מן בְּנָה וְ.

הג' הוא ושחלת, תחליפנה באלב"ם ויהיה שם קדוש, והוא שם פיק א"כ. ונלע"ד כי נקודותיו יוצאים מן אותיות הַלְךָ סָמָו.

ושאר שמות היוצאים מן שאר תיבות איני זוכרם, אך מה שאני זוכר, הוא שיודע אני שיוצאין שאר התיבות בחילוף אלפא ביתות הנז'.

¹¹⁶⁵גם טוב לכוין בזמן המנפה תמיד בכל רגע אל שם זה הקדוש גַנְגָו ותנקהו בתנועת האותיות שורק היריק צירי¹¹⁶⁶.

והענין הוא, כי סוד הדבר הוא, כי גם אחת מסבות מכת הדבר, הוא נמשך מזה, כי כאשר ארבעה הויות דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן אינם מאירים, אז מסתלקים אותיותיהם הפשוטות, ונשארים המלויים שלהם לבד, שהם מ"ו ל"ז י"ט כ"ו¹¹⁶⁷, סך ארבעתן קב"ח, ועם כללות ארבעתן קל"ב, וכללות כולם קל"ג, כמנין שם נג"ף, כי לסיבת הסתלקות הנז' מן המלויים, בא גנף בעולם. ולכן תכוין בשם הנז' לתקן הענין.

¹¹⁶⁸יאמר בכל יום קודם התפלה פסוק זה ג"כ ישר והפוך (&) ואני אשיר עוך וארנן לבקר חסדך כי היית משגב לי ומנום ביום צר לי. לי צר ביום ומנום לי משגב היית כי חסדך לבוקר וארנן עוך אשיר ואני.

- מאיר הכוונה -

¹¹⁶¹ והוא סוד זיווג או"א (נוסף צעור היחודים).

¹¹⁶² שְהַם הַג' אֹתוֹת, אַח"ס בְּט"ע וְכִוְלָא" נִמְחַק בְּסִפְר הַלִּיקוּטִים.

¹¹⁶³ וְהִנֵּה לְרִיךְ שְתִכּוּיִן בְּשֵׁם הַזֶּה כּוּוּנָה גְדוּלָה גְמוּרָה. נִמְחַק בְּסִפְר הַלִּיקוּטִים.

¹¹⁶⁴ מִכְלָן לֹא מִלְאָחִי בְּמִקּוֹם אַחֵר.

¹¹⁶⁵ שְׁעַר הַיְחוּדִים פֶּרֶק יג.

¹¹⁶⁶ צ"ע עומק הענין של תנועות האותיות. עי' שער השמות פרק ג' ששם הדעת היא מנוקדת בתנועת האותיות, והוא נקרא שם המפורש בכל מקום, וכן עי' בפע"ח ר"ה ז שזה שם של דעת. ועי' שער א"א פרק ד שכן הוא בשמות של רישא דא"א בפנימיות ובמקיף. ועי' תיקר"ז ט ע"א: מלאכין אית דמשמשין לאלין נקודין ואינון אתוון דאינון כסוסוון לנקודי וטעמי מנהיגי לון ואינון תנועות לגבייהו כגון על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו (במדבר ט יח) ואינון נקודין לגבי טעמי כעאנא בתר רעיין דאנהיגין לון לכל סטרא לסלקא ולנחתא עילא ותתא ולאנהגא לון לכל סטרא לימינא ושמאלא לקמא ולאחורא. אם כן יש מקום לחשוב שהסיבה שזה ניקוד הדעת שזה חיבור של נר"ג, ומובן למה זה יעזור נגד המגפה.

¹¹⁶⁷ עי' ע"ח אג"כ ב, שבעובר יש רק ניצוצין של המילויים של עס"מ, ולא השמות עצמם, שהמילוי הוא מדרגות השפלות.

¹¹⁶⁸ לֹא מִלְאָחִי בְּמִקּוֹם אַחֵר.

שעה"כ

¹¹⁶⁹משם הרב הגדול ז"ל גם יאמר אחר פטום הקמרת בכל יום, וכוונתו כנו"ל, אלו הפ' ג"פ ביושר¹¹⁷⁰, ואלו הן (במדבר יז יא-טו) ויאמר משה אל אהרן קח את המתתה כו'1171172, מעל המזבח ושים קמרת והולך מהרה אל העדה וכפר עליהם כי יצא הקצף מלפני ה' החל (יד ע"ב) הנגף, ויקח אהרן כאשר דבר משה וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם ויתן את הקמרת וכפר על העם ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה. וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד והמגפה נעצרה. ובכל פעם מהג"פ הנז' תכוין אל שם טפטפיה כתוב בצבע זהב¹¹⁷³, ויוצא מאלו התיבות שתציירם לפניך, ואלו הם: ט' של קמרת, פ' של וכפר, ט' של הקמרת, פ' של וכפר, י' מן ויעמד, ה' מן נעצרה¹¹⁷⁴.

¹¹⁷⁵גם טוב לכוין שארבע פסוקים הנז' הם ס"ג תיבות, ויכוין לשם ס"ג שהוא באימא עילאה, המבררת את הסינים של שבעה מלכי אדום, אשר ממותריהם ומן הפסולת שלהם נעשין המזיקין המכים את בני אדם כנו"ל.

¹¹⁷⁶גם יאמר בכל יום בכל עת שתמצא, או לפחות ג"פ ביום, דהיינו קודם תפלת שחרית ומנחה וערבית, אלו הפסוקים שבפרשת ויקהל (שמות לו יז-יט) ויעש את המנרה וקב טהור מקשה עשה את המנרה ירכה וקנה וביעיה כפתריה ופרחיה ממנה היו ושלשה קנים יצאים מצדיה שלשה קני מנרה מצדה האחד ושלשה קני מנרה מצדה השני שלשה גבעים משקדים בקנה האחד כפתר ופרח¹¹⁷⁷. כן לומר (שם יט - כד) הקנים היצאים מן המנרה ובמנרה ארבעה גבעים משקדים כפתריה ופרחיה וכפתר תחת שני הקנים ממנה - מאיר הכוונה -

¹¹⁶⁹אח"כ יכוין השם קר"ע שט"ן וזא"ת ז"ש לגזנ"ט ושניהם ניקוד שזא, ואח"כ שם מטטרו"ן וזא"ת ז"ש ינגפ"ט ושניהם בניקוד חטף קמץ, ואח"כ סגזגיא"ל בניקוד חולם, ומספרו [עה"כ] ס"ג וז"ן, ואח"כ נורטט"ם והוא מטטרו"ן למפרע, בניקוד חטף קמץ, ואח"כ שם יל"י וזא"ת ז"ש מכ"ס, ושם כוז"י ובשם טדה"ד, כל אלו השמות צלי ניקוד, ואח"כ יכוין הוי"ה פשוטה כריבוע ושם מ"ה כריבוע והכל בניקוד חטף קמץ, ואח"כ יאמר פסוק 'הפקד עליו רשע ושטן יעמוד על ימינו, ויכוין שבו שבע תיבות נגד ז' ספירות מכתר עד נלח, וינקדנו בניקוד הספירות, הפקד בקמץ, עליו כפתח, עד ימינו בחיריק, ואח"כ באותיות למפרע וימיני לע דומעי נטשו עקר וילע לקפה, וינקוד וימיני בקמץ, לע פתח, עד לקפה חיריק, ואח"כ ו' שמות ראשונות דע"ב, ישר הפך וישר, והו ילי סיט עלם מהש ללה, וינקוד ב' ווי"ן של והו כפתח ה' כרי, וב' יודי"ן של ילי חולם ול' פתח, וסיט סמ"ך פתח יו"ד חולם טי"ת כרי, עלם עי"ן למ"ד קמץ מ"ס כרי, מה"ש מ"ס ה"ה כרי שי"ן חיריק, ללה ב' למדי"ן קמץ ה' כרי, ואח"כ יאמר פסוקים [שמות י"ב] ויקרא משה אל כל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו וכו' עד ויקוד העם וישתחוו, כי הוא מסוגל מאד, ויכוין כר"ת של פסוק האחרון ויאמרתם זבח פסח הוא לי"י אשר פסח על בני ישראל במצרים כנגפו את מצרים ואת צהינו הציל ויקוד העם וישתחוו, [והם] וז"פ' ה'ל"א' פ'ע"ב' ב'י"ב' ב'א"מ' ו'ב"ה' ו'ה"י' (שער היחודים).

¹¹⁷⁰ וכוונתו כנו"ל, אלו הפ' ג"פ ביושר" נמחק בשער היחודים.

¹¹⁷¹ ויכוין בשם היוצא ממנו שהיא טפטפיה (נוסף בשער היחודים).

¹¹⁷² ותן עליה אש.

¹¹⁷³ כתוב בצבע זהב" נמחק בשער היחודים.

¹¹⁷⁴ להמתים (שער היחודים). ונוסף "ט' ראשונה קמץ, פ' חיריק, ט' שנייה חולם, פ' שנייה כרי, י' שזא, ה' חולם, והניקוד מספרו חלקים".

¹¹⁷⁵ לא מצאתי במקום אחר.

¹¹⁷⁶ לא מצאתי במקום אחר.

¹¹⁷⁷ המשך הפסוק: ושלשה גבעים משקדים בקנה אחד כפתר ופרח כן לששת.

שעה"כ

וכפתור תחת שני הקנים ממנה וכפתור תחת שני הקנים ממנה לששת הקנים היצאים ממנה כפתריהם וקנתם ממנה היו בלה מקשה אחת זהב מהור ויעש את נרתיה שבעה ומלקחיה ומחתתיה זהב מהור כפר זהב מהור עשה אתה ואת כל בליה. ותכוין ר"ת וס"ת פ' זו, והם ו"ה, ואח"כ פסוק א' בישעיה, והוא זה (לח כ) יהו"ה להושיעני ונגינותי נגנן כל ימי חיינו על בית יהו"ה, ותכוין כי ר"ת ס"ת פ' זה הם יה, והרי השם שלם בר"ת וס"ת פסוק זה הפסוק הנז', ולכן אמור זה הפסוק וזה הפסוק ז' פעמים, ובכל פעם תכוין אל הויה שלימה כנז'. אח"כ תחזור ותאמר הפ' הזה של ה' להושיעני, ופסוק א' מפרשת בהעלתך (&) וזה מעשה המנורה כו' כן עשה את המנורה, אשר גם ר"ת וס"ת פסוק זה הוא ו"ה, ומפסוק ה' להושיעני ר"ת וס"ת הוא י"ה, הרי הויה א' שלימה.

¹¹⁷⁸ גם יאמר בכל יום אחר פטום הקטורת קודם פסוק ה' צבאות כו'¹¹⁷⁹ פסוק (&) ויאמר אליהם ישראל אביהם, אם כן איפה זאת עשו קחו מזמרת הארץ בכליכם והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש נכאת ולט בטנים ושקדים. ותכוין תחילה לשם נעורירי' היוצא מר"ת¹¹⁸⁰ נ' מן כו', ע' מן עשו, ו' מן קחו, ר' מן מזמרת, י' מן בכליכם, ר' מן הארץ, ו' מן והורידו, נ' מן מנחה¹¹⁸¹. עוד תכוין בשם רוטא הנרמז באותיות ר' מן צרי, ו' מן ומעט, ט' מן ומעט¹¹⁸², א' מן נכאת. גם תכוין כי השם הנז' עולה בגימ' רי"ו, כמנין גבורה. גם תכוין בשם צדנלבש, והוא יוצא מר"ת, צרי דבש נכאת לט בטנים ושקדים¹¹⁸³. ודע כי כל אשר תוכל לכוין בכל רגע תמיד בשם נעורירי' הנז', יועיל מאד, ולכן יהיה תמיד נגד עיניך.

גם תאמר בכל יום אחר תפלת ערבית ומנחה ושחרית, אחר העמידה קודם אלהי נצור¹¹⁸⁴, מזמור ס"ז, והוא מזמור למנצח בנגינות מזמור שיר אלהים יחננו כו', ויכוין שיש בו ז' פסוקים זולת פסוק א', ויש בו מ"ט תיבות, וכונתם, מזמור נרמזה בכונת העומר¹¹⁸⁵. ועוד יכוין כי ר"ת ג' פסוקים הראשונים הם אל"י, ור"ת וס"ת פסוק האמצעי הם י"ה, ור"ת ג' פסוקים האחרונים הם יא"י, כמנין שם אהי"ה, וס"ת ג' פסוקים הראשונים הם, הכס, כמנין שם אדני. וס"ת ג' פסוקים האחרונים הם מוי"ץ¹¹⁸⁶, כמנין קול¹¹⁸⁷.

- מאיר הכוונה -

- ¹¹⁷⁸ שער היחודים פרק יג.
¹¹⁷⁹ גם יאמר בכל יום אחר פטום הקטורת קודם פסוק ה' לצבאות כו" נמחק בשער היחודים, ובמקומו איתא "גם טוב לומר".
¹¹⁸⁰ נמחק בשער היחודים.
¹¹⁸¹ גם תכוין בשם קר"ע ט"ז, ק' יולא מקחו, ר' מזמרת הארץ, ע' למעט, ט' מדבש, ט' דלוט, נ' לבטנים (נוסף בשער היחודים).
¹¹⁸² דלוט (שער היחודים).
¹¹⁸³ והנה תכוין בלוחות הקודמות שהם פגמכאל, ואח"כ בלוחות המאוחרות הקסמגת (נוסף בשער היחודים).
¹¹⁸⁴ "אחר העמידה קודם אלהי נצור" נמחק בשער היחודים.
¹¹⁸⁵ ויכוין שיש בו ז' פסוקים זולת פסוק א', ויש בו מ"ט תיבות, וכונתם, מזמור נרמזה בכונת העומר" נמחק בשער היחודים.
¹¹⁸⁶ גימט' ה' הויו"ת שהם" נוסף בשער היחודים.
¹¹⁸⁷ עי' הערה בסוף הספר.

שעה"כ

הרי נתבאר כי שבעה פסוקים הנז' הוא אלייאי, ועולה כמנין שם ע"ב. וס"ת כל הוי פסוקים זולת פסוק האמצעי, הם קו"ל אדני¹¹⁸⁸, ור"ת ס"ת פסוק האמצעי הוא י"ה.¹¹⁸⁹ נמצא קו"ל י"ה אדני ע"ב¹¹⁹⁰. גם תכוין כי מספר כל האותיות של זה המזמור הם רי"ו אותיות שבשם ע"ב הנז'.

גם ויד ע"ג אמור בכל יום מזמור (&) יושב בסתר כו' ותתחיל מפסוק הקודם לו, ויהי נועם ה' כו', וצריך לאומר¹¹⁹¹ ז"פ¹¹⁹², ובכל פעם מהם תכוין¹¹⁹³ בס"ת פ' כי מלאכיו יצוה לך, אל שם יוה"ך. ¹¹⁹⁴ גם תכוין באות כ' של, כי, ואות ל"ך מן מלאכיו, לשם כלך. ותזכור בפ"ך ב' שמות יוה"ך כל"ך אחר שתסיים הפסוק הנזכר, כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.

דרושי הקדיש דרוש א

סדר הקדיש בע"ה

ועתה נבאר סדר הקדיש של קודם הודו לה' קראו כו', ואגב נבאר סוד כל הקדישים בעזרת האל יתברך.

¹¹⁹⁵ דע כי הנה עד עתה נכללת העשיה ביצירה, אבל עדיין לא קבלו הג"ר דעשיה מן היצירה אלא בחי נפש של היצירה, ואנו צריכים לתת להם עוד בחי רוח ממש של היצירה, וזה נעשה ע"י הקדיש שאומרים קודם הודו לה'. וצריך לכוין בזה הקדיש כי יש בו ב' פעמים כ"ח וב' פעמים מ"ב, והכ"ח ומ"ב הראשונים הם של אותיות, ¹¹⁹⁶ כי כ"ח אותיות הם מן יהא שמיה רבא מברך כו' עד מלת עלמיא, שהם ז' תיבות, ובהם כ"ח אותיות. והמ"ב אותיות הם גימ' של ז' אותיות, והם ז' ווין שבר"ת וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שעולים מ"ב. ותכוין בשם הויה במילוי אלפין דמ"ה שהוא בעולם היצירה, שיש בו בחינת כ"ח אותיות דמילוי המילוי, וגם יש בו מ"ב אותיות בכל כללותו, שהם ארבע אותיות הפשוט, ועשרה דמילוי, וכ"ח דמילוי המילוי. וע"י זה הכ"ח והמ"ב תכוין להמשיך רוח דיצירה אל ג"ר דעשיה שעלו שם.

ואח"כ תכוין עוד בכ"ח של תיבות, שהם כ"ח תיבות שיש מן יהא שמיה רבא כו' עד דאמירן בעלמא ואמרו אמן. ותכוין גם במ"ב דתיבות, והם ז' תיבות עצמם של וישתבח כו' עד ויתהלל, ובכל תיבה מהם יש בה ו' אותיות, הרי מ"ב. והנה אלו המ"ב והכ"ח

- מאיר הכוונה -

¹¹⁸⁸ גימט' ר"ז שהוא אלף למ"ד אהי"ה עולה [עה"כ] כמנין ר"ז" נוסף צעור היחודים דפוס א'.

¹¹⁸⁹ ויש צעור המזמור אלקים יחנונו מ"ט תיבות כנגד סם מ"ב עם ז' שמהן עולה כמנין מ"ט" נוסף צעור היחודים דפוס א'.

¹¹⁹⁰ אהי"ה גימ' רחל (צעור היחודים).

¹¹⁹¹ היינו ויהי נועם (שער היחודים).

¹¹⁹² כנגד ז' אותיות אהי"ה יה"ו, וז' מרגלאין, ויכוין הכוונות הנזכר בסדר התפלה זויהי נועם דמואלאי שבת (נוסף צעור היחודים)

¹¹⁹³ ובכל פעם מהם תכוין נמחק צעור היחודים, ובמקומו איתא "וצפסוק אלכ"ך לא יגש" תכוין בס"ת שכ"א ועם ג' אותיות והכולל הרי שכ"ה, להעלות הש"ך נילואין על ידי סם יג"ל היואל מאלותיות הסמוכות לסופי תיבות הנזכר, והוא חלי סם משם יג"ל פז"ק"

¹¹⁹⁴ מכאן נמחק צעור היחודים, ובמקומו איתא "וכל"ך, שהם ב' מלאכים השומרים את האדם, ובאמרך על כפיים ישאונך, ישא את עצמך ויתנוענע, וצפרט אס הולך דדרך גם תאמר פסוק [תהלים ק"ו, ל'ן] זיעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה, גם תאמר פסוק זה, זיקרא משה אל כל ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם כאן וגו' צפ' זא, כי הוא מסוגל מאד מאד"

¹¹⁹⁵ פע"ח לא ע"א.

¹¹⁹⁶ זה לא מוצא בפע"ח כאן אלא ל ע"א אבל מוצא בצעה"כ לקמן, לכן לא הבאתי לשונו כאן.

שעה"כ

ההוא נכללו כל חלקיה וכל שיעור קומתה הראשונה¹²¹¹ שהיתה בתחילה באהורי נה"י דו"א דאצילות, הם עתה בזה ההיכל¹²¹² הכולל ג"ר בעולם הבריאה. והרי הם שלשה כנגד שלשה, כי תמורת שלשה ספירות נה"י¹²¹³ דו"א, לוקחת עתה ג"ס¹²¹⁴ ראשונות דבריאה. ומכאן נקיש אל שאר העולמות, כי כן המלכות דבריאה היא בהיכל ק"ק דיצירה, והמלכות דיצירה היא בהיכל ק"ק דעשיה¹²¹⁵.

¹²¹⁶וצריך שנקדים לך עוד הקדמה א', וגם בזה יובן מה שיתבאר לקמן בע"ה בענין עזרת אבותינו, וד' אמת שנתקנו בו, ע"ש (&), ובו יתבאר לך איך בהיכל הרצון יש בתוכו ששה היכלות אחרים¹²¹⁷, והיכל ק"ק יש בו ד' היכלות. והנה נתבאר במ"א (יג ע"ב) כי ארבע עולמות הם הנקראים אבי"ע, וכל א' מהם הוא בחי' עשרה ובהי' י"ג.¹²¹⁸ ונתחיל מן הבריאה, והנה הבריאה (יד ע"ד) היא מי"ס, והם נק' שית דרגין דכורסיא, וארבע רגלין דכורסיה הרי הם עשרה כו'¹²¹⁹, כנז' פרשה בא ברע"מ¹²²⁰ (דף מא מג ע"א¹²²¹) דשית דרגין וארבע רגלין אית לכורסיא, וכולם הם עשרה, וכלא איהו כורסיא. וצריך להבין המאמר הזה, שאם בחינת הי"ס הם הרגלין והדרגין, א"כ הכסא¹²²² עצמו מי הוא.

אבל הענין הוא, כי השית דרגין לכורסיא הם ששה היכלות שיש מן לבנת הספיר עד היכל הרצון מתתא לעילא, וארבע רגלין דכורסיא הם ארבע היכלות שיש בהיכל ק"ק, וזה ההיכל עצמו נקרא ארבע רגלין דכורסיא. והרי נשלמו י"ס דבריאה. האמנם ענין הכסא הוא ענין ג' אורות שנמשכין ויורדין מן אימא¹²²³ דמקנא בכורסיא בג"ס כנז' בתיקונים (כד ע"ב)¹²²⁴, ואותם השלש אורות הם נשמת הבריאה, והם הנק' כסא הכבוד, והם נקראים קודש קדשים, קדש חד, קדשים תרין, הא תלת¹²²⁵. ואלו הנ' אורות הנז' הנק' קה"ק מקנא ומתלבשן בזה ההיכל העליון דבריאה, הכולל ד' היכלין בתוכו, הנקרא ד' רגלין דכורסיא כנז', וע"כ נק' ההיכל הזה קה"ק, ר"ל בהיכל שבו מתלבשין ג' אורות עליונין הנקרא ק"ק. והרי נתבאר כי עולם הבריאה עצמו הוא עשר

- מאיר הכוונה -

¹²¹¹ ר"ל המלכות עצמה אשר ירדה באותן הד' אורות שנתהוו מתנה"י שלה היא נעשה נשמה לאותן הד' אורות ואותן הד' אורות הם נקרא כסא והם נשמה להבריאה ונמצא כי המלכות עצמה היא נשמה לנשמה להבריאה (לש"ו על הפע"ח).

¹²¹² אמנם אינה עומדת בזה ההיכל אלא רק ע"י שמתלבשת בהכסא שהיא הנשמה דההיכל הנעשה מהאורות שנתפשטו מהתנה"י שבה והם הכסא והנשמה דההיכל ובתוך אותה הכסא שם מתלבשת המלכות עצמה אחר שירדה שם בעת המיעוט (לש"ו).

¹²¹³ תנה"י (פע"ח).

¹²¹⁴ כחצ"ד (פע"ח).

¹²¹⁵ עי' עוד פרטבענין לקמן סוף יד ע"ד.

¹²¹⁶ פע"ח לז ע"א.

¹²¹⁷ עי' שער מו פרק א ב ה??

¹²¹⁸

¹²¹⁹ והנה בזה תצין מ"ס כזוהר פ' זל (פע"ח).

¹²²⁰ כזוהר (פע"ח).

¹²²¹ עי' הערה בסוף הספר.

¹²²² עי' ביאורים ח"ב סו ע"ד: אותו הד' הנמשך מן הבינה, הנה הוא רק בסוד הכסא, וכמו שהוא באצילות שמתפשטים ונמשכים ד' אורות מהד"ת דהמלכות דאצילות להעשות לסוד כסא, והמלכות עצמה הוא האדם היושב על הכסא ומתלבש שם להנהיג את העולמות ב"ע, ע' שער כסא הכבוד (פרק ה סמוך לסופו).

¹²²³ עילאה הוא מלכות לאצילות (נוסף דפע"ח).

¹²²⁴ עי' ע"ח בסדר אבי"ע סוף פרק ה וכסא הכבוד שם פרק א' (הגהות הלש"ו על הפע"ח).

¹²²⁵ ואלו הם נקראים ק"ק שהם מתלבשים בהיכל זה הכולל ד' (דרגין) [רגלין - לש"ו] פע"ח.

שעה"כ

היכלות הנז', והג' אורות עליונים שהם נשמה להם, הם הנק' כסא, והרי איך הבריאה היא עשרה והיא י"ג, והבן היטב כל זה.

והנה אלו הד' היכלות הנכללין בזה ההיכל העליון דבריאה הנק' ד' רגלין דכורסייא, הלא הם כחב"ד דעולם הבריאה, ובאלו הד' ראשונות דבריאה מתלבש בחי' הכסא הנז', שהוא כולל ג' אורות, שה"ם אימא עילאה מקננא בכורסייא כנז'. וזה ענינם, כי המלכות עליונה דאצילות, הנה ה"ם ד' כנודע¹²²⁶, והטעם הוא¹²²⁷ לפי ששיעור קומתה הוא ד"ם דז"א שהם תנה"י כנ"ל, והנה מן שיעור קומתה הנז' מתאצל אור אחד, והוא בסוד ד' אורות לסיבת הנז', ונגזזים בד' היכלי הבריאה העליונים הנק' כולם יחד בשם היכל א', הנק' היכל ק"ק.

והנה בזה תבין, כי כמו שהמוחין דז"א דאצילות הם ד', והם בחי' התנה"י דבינה העליונה, כן המוחין דמלכות דאצילות, נוקבא דיליה, הם ד', והם תנה"י דז"א דאצילות. וכן המוחין דעולם הבריאה הם ד' תנה"י דמלכות דאצילות. ונמצא כי ד' אורות האלו הם הם הכסא, והם הם ד' המוחין דבריאה, והם הם נשמת הבריאה, כי המוחין סוד נשמה הם, והבן זה היטב. ותכוין איך כל המדרגות והעולמות הם בסדר א' שוה. ואע"פ שבתיקונים אמרו דאימא מקננא בכורסיא בג"ס, ואנו אמרנו שהם ד', הענין הוא, כי ספי' הדעת איננה נכנסת לעולם בחשבון ה"ם כנודע (שער כסא הכבוד ו), לפי שהוא נעלם מאד ונגזז בין החכמה והבינה, ולכן לא הזכירו שם רק ג"ס בלבד, אבל ד' הם.

גם אל תחשוב כי התנה"י עצמן דמלכות דאצילות, הם הם היורדין ומתלבשים בסוד כסא¹²²⁸ בהיכל ק"ק דבריאה, אמנם הם אורות נמשכין מהן, ונעשין מוחין בעולם דבריאה כנז'. והרי איך מן התנה"י דז"א בה דאצילות¹²²⁹ נתהוו ד' אורות מוחין דנוקבא, וכל מציאות ה"ם אשר בה, ולפי שלעולם הוא שיעור קומתה בד' ספי' הנזכרות, לכן גם ממנה נתפשטו ונתהוו מתנה"י שבה ארבע אורות ונתלבשו בהיכל ק"ק דבריאה, ונעשו שם בחי' הכסא¹²³⁰ שהיא נשמת הבריאה כנז'. ואלו הד' אורות מאירים בד' ההיכלות שבהיכל ק"ק אשר ה"ם ד' מוחין של בריאה.

והנה הוי"ק דבריאה הם הו' היכלות תחתונים, שהם מלבנת הספיר עד היכל הרצון כנ"ל. ודע כי היכל לבנת הספיר איננו רק בחי' היסוד בלבד¹²³¹, המכריע וכלול מן נז"ה, וזהו לבנת הספיר, לובן וספיר. ואיננו כאשר טעו רבים וחשבו שהיכל זה כולל יסוד ומלכות, כי המלכות דבריאה איננה עומדת בעולם הבריאה, אבל היא בהיכל ק"ק דיצירה כמש"ל, כי סדר כל העולמות הוא כך, כי מלכות דעולם העליון היא בכתר דעולם שלמטה ממנה, כי כל זה הוא בסוד מעוט הירח, וירידתה למטה¹²³² להיות ראש לשועלים¹²³³

- מאיר הכוונה -

¹²²⁶ עי' ספר הדע"ה &

¹²²⁷ כנודע, והטעם הוא – נמחק בפע"ח.

¹²²⁸ ר"ל שאל תחשוב שהם עצמן נעשין הכסא (לש"ו).

¹²²⁹ ז"ה לאלילות" נמחק צפע"ח.

¹²³⁰ והרי הוה הכסא רק אותן הארבע אורות אשר נתפשטו מתנה"י שבה ובעת המיעוט הנה ירדה המלכות עצמה כנ"ל ונתלבשה באותה הכסא (לש"ו).

¹²³¹ עי' שער מו פרק ד: דע כי ז' היכלות דבריאה אין המלכות דבריאה בכללן, כי המלכות נקודה בכתר דיצירה, בהק"ק, וכן הוא בשאר עולמות. והנה ההיכל הא' הוא היכל לבנת הספיר, והוא ביסוד דבריאה, וז"ש (שמות כד ו) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, כי רגליו הם נז"ה, ותחתיהן הוא היסוד. וז"ש פרשה בראשית (דף מה ע"א) יוסף הצדיק נטל היכל לבנת הספיר, ואף על גב דכתיב ותחת רגליו בגין יקרא דמלכא. פי' כי היסוד הוא ענין שצריך להיותו מכוסה ונעלם, ולכן בגין יקרא דמלכא לא פרסמו בשמא רק ברמז ביאר את מקומו שהוא נתון תחת רגליו כנ"ל. והנה היסוד הוא זכר ונקבה לפי (שיש בחי' עטרה שבו כי) אין בחי' העטרה בחי' מלכות עצמה רק כללות מל' הזכר שיהיה כלול מ"ס, כי המלכות האמיתית היא רחל אשת יעקב ואיננה העטרה שביסוד, ואמנם מבשרי אחזה אלוה. לכן נקרא לבנת הספיר, לבנת עטרה נוקבה, הספיר יסוד זכר.

¹²³² עי' ביאורים ח"א כז ע"א: בשער או"א (סוף פרק ח וסוף פרק ט) ובמוחין דצלם (סוף פרק ד) ובפרטי עי"מ (סוף פרק ד), שרק המלכות דמלכות של המלכות דאצילות (והוא המלכות הג' ממנה

שעה"כ

לעולם שלמטה ממנה. אמנם דע כי יש חילוק א' בד' עולמות אבי"ע, והוא כי המלכות דאצילות, כל כללותה בכל הי"ם שבה¹²³⁴, הם מתלבשים באותם הד' אורות הנמשכים ממנה הנק' כסא הכבוד בראש הבריאה. ונמצא כי המלכות מתלבשת בכסא הכבוד, והכסא מתלבש בהיכל ק"ק, אבל אין הדבר כן בשאר העולמות, כי המלכות דבריאה אין כל הי"ם שבה מתלבשים בכסא אשר בראש היצירה, אמנן החלק העשירי שבה בלבד, היא היורדת ומתלבשת בהיכל ק"ק דיצירה, וכן מיצירה לעשיה.

ובזה תבין למה בין כל עולם ועולם תקנו לומר קדיש א', הוין מן עולם הבריאה לעולם האצילות, שהוא בין גאולה לתפלה, לפי (טו ע"א) שכל כללות מלכות דאצילות היא בראש הבריאה, ואין לך סמיכות גדול מזה, ואין צורך להעלות הבריאה באצילות, כי כבר הבריאה קשורה קשר אמיץ עם המלכות דאצילות בתכלית האחרון. וזהו טעם מאמרם ז"ל (&) שצריך לסמוך גאולה לתפלה, שהיא הבריאה במלכות דאצילות. ובזה תבין מה שאמר הכתוב (&) שבעה בשבעה מוצקות, מוצקים לא כתיב אלא מוצקות, וז"ל מ"ש בפ' פקודי (דף רסא ע"א) לאעלאה שביעאה בשביעאה¹²³⁵, ונקרא¹²³⁶ ז' ימים וז' ימים¹²³⁷. והענין הוא כי כל אלו הי"ד הם נוקבין, לפי שהם ז' דבריאה וז' דמלכות

- מאיר הכוונה -

הוא אשר) מתלבש בבריאה, וכן בכל ספירה וספירה כן והכוונה הוא על ההארה הנז', שהוא בחי' המלכות הג' שאמר.

¹²³³ מלשון המשנה באבות (פ"ד מט"ו), ועי' עי' זהר ח"ב קמח ע"א ותיקו"ז קיז ע"ב.
¹²³⁴ עי' ע"ח שער ג סוף פרק א שזה רק ז"ת ועי' לש"ו ביאורים ח"א טז ע"ב וע"ג: באמת לאמיתה אין התלבשות של ספירות כל עליון בתחתון, וכל עולם ועולם הוא עומד בפני עצמו הן בעיגוליו והן ביושר שלו. אלא שההתלבשות היא בטפה הזרעית הנמשכת מהנה"י דכל עליון [עי' ע"ח שער כג סוף פרק ד'], הרי הם כלל חלקי הפרצוף העליון הכלולים בטיפה הזרעית (דהיינו שעל אף שהטיפה נמשכת מכל הקומה, עיקר גילוייה והתהוותה נגמרת בנה"י), והן נעשות בתחתון לעצם מעצמיו.

יש מקומות בדברי רבינו שכתוב שהתחתון מלביש על הנה"י דעליון, ויש מקומות שכתוב שהתחתון מלביש על ב' שלישי ת"ת, ויש מקומות שכתוב שהוא מלביש על כל הז"ת. והנה הסדר של הדברים לאמיתם הוא כדלהלן: כל המציאות דהתחתון הוא רק מהנה"י דהעליון ובאופן זה: ג' פרקי הנצח דעליון המה שורש לחח"ן דהתחתון, וג' פרקי ההוד דעליון המה שורש לבג"ה דהתחתון וג' פרקי היסוד המה שורש לדת"י דתחתון. ושני שלישי הת"ת דעליון המה שורש לכתר דתחתון, והכתר נחלק לרדל"א גלגלתא ומו"ס, והגלגלתא נחלק לגלגלתא ואוריא, ובד' בחי' הכתר האלה נחלקו בדברי הרב עד היכן הם מתלבשים, שכן הרדל"א מתלבשים על השליש העליון דהת"ת, ואז התחתון כולל את כל הז"ת דהעליון, אך כללות הרישא תניינא (הרי הוא גלגלתא ואוריא) נמשכת מהשליש האמצעי דת"ת דעליון. ואז ההתלבשות היא מהחזה ולמטה, והרישא תניינא נחלק לב' והם גלגלתא ואוריא. לכן יש מקומות שנאמר שההתלבשות היא עד חצי הת"ת שהוא רק האוריא דהתחתון, וכללות רישא תליתאה הוא המו"ס, והוא מתחיל ונמשך מטבורא דגופא דעליון הרי הוא השליש התחתון דת"ת (ביאורים ח"ב פט ע"ד, כן דע"ה ח"ב צו ע"ד).

¹²³⁵ עי' הערה בסוף הספר

¹²³⁶ ונלמך (פע"ח).

¹²³⁷ עי' זהר ח"א רד ע"ב: זכאה איהו בר נש דאסתמר למיהך בארח קשוט ולאדבקה במאריה תדיר דכתיב (דברים י כ) ובו תדבק¹²³⁷ וכתיב (שם ו יג) את יהו"ה אלהיך תירא ואותו תעבוד ובו תדבק ובשמו תשבע¹²³⁷ ובו תשבע לא כתיב אלא ובשמו מאי תשבע כמה דאוקימנא למהוי מתדבק ברזא דמהימנותא שבעה דרגין לעילא¹²³⁷ עלאין על כלא¹²³⁷ רזא דשלימו דמהימנותא¹²³⁷ ורזא דשבעה דרגין דלתתא¹²³⁷ מנייהו¹²³⁷ דאינון חבורא חד וקשורא חד אלין באלין למהוי כלהו חד ובגין כך כתיב (מ"א ח סה) שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום וכלא חד וקשורא חד ועל דא כתיב (דברים ו יג) ובשמו תשבע מלעילא ומתתא¹²³⁷ זכאה איהו מאן דזכי לאתדבקה ביה בקב"ה כדקא יאות זכאה הוא בעלמא דין ובעלמא דאתי דקב"ה פתח ליה אוצרין טבין קדישין בשעתא דאצטרך לקבלא צלותיה <כד"א> [נ"א ומאן דמיחד אלין באלין עליה כתיב] (כדכתיב) (שם כח יב) יפתח יהו"ה לך את אוצרו הטוב את השמים אלין אוצרין¹²³⁷ דלעילא ותתא שבעת ימים ושבעת ימים כלהו חד¹²³⁷ דכתיב את אוצרו הטוב את השמים אוצרו חד ואיהו את השמים (זכריה ד ב) שבעה ושבעה מוצקות ואינון חד.

שעה"כ

דאצילות, והוא כי הנה בזה ההיכל העליון דבריאה הנק' היכל קה"ק, יש בו ד' היכלות שהם כחב"ד דבריאה כנ"ל, ובתוכם מתלבשים ג' אורות הנק' כסא, וגם נק' ק"ק כנ"ל, והם הם ז' דבריאה, וגם המל' דאצילות היא ז' לפיכך¹²³⁹¹²³⁸.

¹²⁴⁰ ונחזור לענין הקדישים שבתפלת שחרית. הנה מן התחלת התפלה עד הודו לה' כו' הוא בחי' ו' היכלות התחתונים דעשיה. ומן הודו עד ברוך שאמר הוא בחי' היכל ק"ק דעשיה, שמתהפך וחוזר להיות יצירה ממש ע"י המלכות דיצירה העומדת בהיכל הזה כנ"ל. וז"ס תוספת שבת בסוד¹²⁴¹ קלי' נוגה, שלפעמים נהפכת לקלי' ופעמים לקדושה¹²⁴². ונמצא כי בד' עולמות אבי"ע יש שני מציאות: הא', היא בחי' הו' היכלות שיש בכל עולם מהם, כי אלו הם נכללים למעלה זב"ז בחי'¹²⁴³ כללות בלבד¹²⁴⁴. והב', הוא בחי' ההיכל הו' העליון שנקרא היכל ק"ק, אשר הוא נכלל למעלה, וחוזר ונהפך להיותו במציאות העולם שלמעלה ממנו, משא"כ בו' היכלות התחתונים כנז'. וזהו טעם הדבר שאנו אומרים הודו לה' כו' בעולם העשיה, עם היות שכל המזמורים הם ביצירה¹²⁴⁵, אבל הטעם לפי שזה ההיכל הו' דעשיה חוזר להיות ממש בחי' יצירה. ובזה תבין כי אחר שנכללו ו' היכלות התחתונות דעשיה זב"ז וזב"ז בתיקון התפלה שיש מן התחלת התפלה עד הודו לה' כו' כנ"ל, אז אנו צריכין להעלות אותם בסוד עמוד

- מאיר הכוונה -

תרגום: אשרי האיש שנשמר ללכת בדרך אמת ולהדבק תמיד ברבונו, שכתוב "ובו תדבק". (וכתוב "את יי אלהיך תירא אותו תעבוד ובו תדבק"). "ובשמו תשבע", ובו תשבע לא כתוב אלא "ובשמו", מה זה "תשבע", כמו שבארנו, להיות דבק בסוד האמונה. שבע דרגות למעלה עליונות על הכל, הסוד של שלמות האמונה, והסוד של שבע דרגות שלמות מהם, שהם חיבור אחד וקשר אחד, אלו עם אלו, שכולם יהיו אחד. ולכן כתוב "שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום", והכל אחד וקשר אחד. ועל כן כתוב "ובשמו תשבע", מלמעלה ומלמטה. אשריו, (מי שזוכה להתדבק בקדוש ברוך הוא כראוי, אשרי הוא בעולם הזה ובעולם הבא. שהקדוש ברוך הוא פותח לו אוצרות טובים קדושים בשעה שיצטרך לקבלת התפלה, כמו שנאמר נ"א ומי שמיחד אלו עם אלו, עליו כתוב) "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים", אלו האוצרות שלמעלה ולמטה. שבעת ימים ושבעת ימים כולם אחד, שכתוב "את אוצרו הטוב את השמים". אוצרו אחד, והוא "את השמים", "שבעה ושבעה מוצקות", והם אחד.

והוא מע"ח שער כסא הכבוד ה.

¹²³⁸ כי היכל ק"ק כולל ד"ס וו' היכלות תחתונים הרי הם י"ס דמלכות דאצילות נחלקים לז' היכלות הרי ז' ז' (פע"ח שער הקדישים פרק א'). שכתוב ענינים (ע"ח שער מו פרק ז). עוד נשאר ז' ספירות עליונות דמלכות דאצילות שהם כחז"ל חג"ת, זהו הנקרא אלס יושב על הכסא, הרי ז' מתלבשות (ז' אלס) (ע"ח שס פרק ה).

¹²³⁹ שגם בהמלכות דאצילות יש גם כן ז' היכלות כי היכל ק"ק דילה כולל ג"כ ד"ס והששה היכלות התחתונים שלה הרי הם י"ס דמלכות דאצילות ונחלקים ג"כ לז' היכלות הרי כו' (כצ"ל מהגהת הר"ש שרעבי שללה"ה בשער הכוונות טו ע"א) ועי' בע"ח שער כסא הכבוד פ"ה ושם פ"ב (לש"ו שם).

¹²⁴⁰ פע"ח לא ע"ג.

¹²⁴¹ ע"י (פע"ח).

¹²⁴² עי' הערה בסוף הספר.

¹²⁴³ לרך (פע"ח).

¹²⁴⁴ היינו באותו עולם שונה מהיכל ז' (ש"ש).

¹²⁴⁵ עי' שער הגלגולים (הקדמה לט, וכן הוא בפע"ח קריאת התורה ה'): כל המזמורים הם בעולם היצירה, וכו', כי כל המזמורים הם בחי' גבורות כנודע. ועי' שער מאמרי רשב"י (&): תיקון דוד הע"ה שתיקן במזמורים הוא ביצירה הנקראים נופלים אבל בעשיה אינם נקראים נופלים כי שם הם עומדים ממש בתוך הקליפות והוא יותר ממדרגת נפילה. עי' זהר ח"ג רכג ע"ב שזמר היא בחי' הגבורה.

שעה"כ

א' שיש בין כל עולם ועולם, ובאמצע¹²⁴⁶ כל היכל והיכל, ודרך העמוד הזה עולה כל היכל והיכל בחבירו שלמעלה ממנו ונכלל בו, כנז' בפ' פקודי (רמז ע"ב¹²⁴⁷). והנה סוד הקדיש הזה הוא בחי' העמוד הנז' אשר באמצעות עולם העשיה¹²⁴⁸.

ואמנם אופן העלאתו אל עולם היצירה כבר נתבאר, איך יש בקדיש ב' בחי' כ"ח וב' בחי' מ"ב. והענין הוא כי יש כ"ח אותיות בז' תיבות של יהא שמיה רבה מברך לעלם ולעלמי¹²⁴⁹ עלמאי, גם יש כ"ח תיבות מן אמן יש"ר מברך כו' עד דאמירן בעלמא, וע"י כ"ח אותיות הנז' אנו מעלים הו' היכלות התחתונים דעשיה זכ"ז, לפי שכל בחי' אותיות הם בגבורה, כנודע בענין שם ע"ב שיש בו ע"ב תיבין ורי"ו אותיות, שהם גימ' גבורה, אבל התיבות הם ע"ב כמנין חסד¹²⁵⁰. ולכן ע"י כ"ח אותיות הגבורה¹²⁵¹, אנו מעלים הו' היכלות,

- מאיר הכוונה -

¹²⁴⁶ ש"ס 1246 זין כל עולם ועולם¹²⁴⁶, וזלמלע נמחק צפע"ח, וזמקומו אילתא כזכר זיכלות לפקודי כי יש עמוד א' זין.

¹²⁴⁷ ז"ל:

תרגום:

עי' זהר ח"א מב ע"א: ההוא רוחא סלקא לאתקשרא וההיא חיותא אסתכייא לעילא לגבי היכלא תניינא ואסתכין¹²⁴⁷ דא בדא באמצעיתא דהיכלא דא נעיץ חד עמודא דסלקא עד אמצעיתא דהיכלא אחרא ואיהו נקיב ונעיץ (נ"א נתיב נעיץ) מתתא לעילא לאתדבקא רוחא ברוחא וכן עד לעילא מכלהו למהוי כלהו רוחא חדא כמה דאת אמר (קהלת ג יט) ורוח אחד לכל¹²⁴⁷:
תרגום: אותה רוח עולה להתקשר, ואותה חיה מסתכלת למעלה אל ההיכל השני, ומסתכלים זה בזה. באמצע ההיכל הזה נעוץ עמוד אחד שעולה עד אמצע ההיכל האחר, והוא נקוב ונעוץ (נתיב נעוץ) מלמטה למעלה להדבק רוח ברוח, וכן עד למעלה מכולם להיות כולם רוח אחת, כמו שנאמר "ורוח אחד לכל".

¹²⁴⁸ הגהה: ולכך שזדע מ"ס צסוד הקדיש עולה כל העשיה זיכירה וכל היצירה זכריאה ול"ל שאין עוליס רק פנימיות העולמות לזדס אך החיצוניות לא עלו רק מה שהיו קודם הקדיש לזכד ורואיה שהיה העמוד שזין עולם לעולם כנקודה ואיך כל העולם יעלה דרך אותו העמוד אך יתורץ כנז' שאין עוליס רק הגשמות דרך העמוד כנז' בזוהר ויחי וצפ' ויקהל (נוסף צפע"ח).
¹²⁴⁹ הרב אמר שצריכך לגרוס לעלמי, שאם לא כן אין כ"ח אותיות.

¹²⁵⁰ עי' תיקו"ז (&): דרועא ימינא ושמאלא ויעב"ר חסד וגבורה דסלקין לחושבן ע"ב תיבין ורי"ו אתון דע"ב שמהן ודא רזא דויעב"ר עיבור כלל תרוייהו.
שער ההקדמות - דף מא עמוד ב

וענין הדדים, שהם שדי אימא, מקום החלב, סודם הוא, בסוד ויעבור ה' על פניו וכו', שביארנו במקומו, כי ויעב"ר אותיות, ע"ב ר"ו. שהוא, ע"ב חסד מימין אימא, ר"ו גבורה משמאלא יה"ה באמצעיתא, וג' אלו הם באימא, בחג"ת שלה, כי היא המניקה לזעיר, והנה ע"ב ר"ו ויה"ה הנזכר, הם בגימטריא שד"י, שהם השדים שלה:

שער מאמרי רשב"י - פירוש על זוהר שיר השירים

ידי שם בן ע"ב באותי ותיבותיו. כי ע"ב תיבות ורי"ו אותיות עולה רפ"ח זמשה"ה והנה פר"ח מטה אהרן לבית לוי כו' כי מטה אהרן הוא שם בן ע"ב סוד החסד סטרא דאהרן לבית לוי הוא אותיות סוד הגבורה סטרא דלוי הרי פר"ח וזהו הנה פרח וזהו סיבת דלית

(פ"ד מט"ז) שני אבנים בונות שני בתים, שלש אבנים בונות ששה בתים, ארבע אבנים בונות ארבעה ועשרים בתים, חמש אבנים בונות מאה ועשרים בתים, שש אבנים בונות שבע מאות ועשרים בתים, שבע אבנים בונות חמשת אלפים וארבעים בתים, מכאן ואילך צא חשוב מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע¹²⁵⁰.

ועי' שם בגר"א שזה דומה למש"כ בתיקו"ז ט ע"ב: ועוד מאן דאוליף אלין הוי"ן צריך לאולפא לון למבני בהון בנינא לקודשא בריך הוא דאתמר ביה וירפא את מזבח ה' ההרוס (מלכים א' יח ל) ורזא דמלה דיכלין למהרס באתווי דשמה הדא הוא דכתיב פן יהרסו אל ה' (שמות יט כא) ובגין דא דיהרסו לון בחובייהו צריך למבני לון בצלותהון דאת י' איהו אבן יסודא דבנינא י"י מן י"ק מן י"ו מן ו"י בהון אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלקי"ך (דברים כז ו) דא ה' ו' דא קורה ועמודא לסמוך עלה בית ובגין דא חבורא דתלת אתון בית ב' בנינא י' יסוד בנינא ת' תפארת ואינון ב' מלכות י' יסוד ספירה תשיעאה דאיהו סומך גאולה לתפלה וביה סומך ה' לכל הנופלים (תהלים קמה יד) ת' תפארת דאתמר ביה כתפארת אדם לשבת בית (ישעיה מד יג) וביה כל הזוקף זוקף בשם אבל לגבי יסוד כל הכורע כורע בברוך הדא הוא דכתיב ברכות לראש צדיק (משלי י ו)

שעה"כ

וע"י כ"ח תיבות אנו מעלים את היכל הז' הנק' ק"ק למעלה ביצירה. ומעם הדבר הוא, כי אין שום עליה בעולמות אלא ע"י שם בן מ"ב¹²⁵², ושם זה של מ"ב הוא אשר מעלה כל העליות שיש בכל העולמות, משום דאיהו סליק ולא נחית כנוז' פ' תרומה (קלב ע"ב)¹²⁵³. והנה בחי' הכ"ח הנזכר הוא הויה דמילוי מ"ה¹²⁵⁴, כנודע כי שם הויה דמ"ה דמילוי אלפין בפשוטו ומילוי מילוי הוא מ"ב אותיות, אך במילוי המילוי לבד אין בו רק כ"ח אותיות. נמצא כי גם הכ"ח הוא בחי' מילוי המ"ב, וגם לעולם אין עליה אלא בשם מ"ב. ולכן צ"ל הקדיש בנוסח זה כנ"ל: וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל, לפי יש בהם ז' וויז לרמוז אל שם מ"ב שהוא ז"פ ששה שמות, וכל שם מששה אותיות¹²⁵⁵, וכן תמצא ג"כ כי בכל תיבה מאלו של וישתבח כו' יש בה ששה אותיות¹²⁵⁶. והרי נתבאר איך נרמז בזה כל שם מ"ב, ולכן אותם האומרי' ישתבח יתפאר ביודין טועים הם, לפי שאז יעלו ז' יודין¹²⁵⁷ בחי' שם ע"ב, והנה אין עליה אלא בשם בן מ"ב, וגם כי לעולם כ"ח אותיות הם בסוד שם בן מ"ב. והנה אחר אשר העלינו היכל הז' דעשיה למעלה ביצירה ע"י כ"ח תיבות של הקדיש, הנה אח"כ יכול הוא להתהפך ולחזור ולהיותו הוא עצמו בחי' יצירה, וכנגד זה אנו אומרים הודו לה' כו'.

- מאיר הכוונה -

תרגום: ועוד מי שלומד את ההיות הללו, צריך ללמד אותם לבנות בנין לקדוש ברוך הוא, שנאמר בו "וירפא את מזבח ה' הרוס". וסוד הדבר שיכולים להרוס באותיות שמו, זהו שכתוב, "פן יהרסו אל ה'", ולכן כשיהרסו אותם בחטאיהם, צריך לבנותם בתפלותיהם. שאות י' היא אבן יסוד הבנין, "י מן י"ה מן י"ו מן ו"י בהם, "אבנים שלמות תבנה את מזבח יהו"ה אלקיך", זה ה'. ו' זו קורה ועמוד לסמוך עליה את הבית. ולכן חבור של שלש אותיות בית, ב' בנין, י' יסוד בנין, ת' תפארת. והם: ב' מלכות, י' יסוד, ספירה תשיעית שהוא סומך גאולה לתפילה, ובו "סומך יהו"ה לכל הנפלים", ת' תפארת שנאמר בו "כתפארת אדם לשבת בית". ובו כל הזוקף זוקף בשם (ברכות יב ע"א). אבל אל היסוד, כל הכורע כורע בברוך, זהו שכתוב, "ברכות לראש צדיק". וע"י שער מאמרי רשב"י בראשית ז ע"ב וזהו הרקיע שם שהר"ו הם מ"ן והע"ב הם מ"ד ע"י בהגר"א בתז"ח (&): ומאלין תלת כו' ואמר בחושבן חסד כו'. מורה שהם כוללין שם ע"ב דחסד מורה על התיבין וגבורה על האתוון שהם כלל ופרט וכלל דמים דרכן להתדבק וכל דבוק כגון קמח לעשות עיסה מתדבק במים ואש דרכו להתפרד שכל דבר שנשרף מתפרד וכן כל דבר לח¹²⁵¹ נמחק צפע"ח.

¹²⁵² ע"י לעיל הערה 103.

¹²⁵³ ז"ל: שמא דמ"ב אתוון רזא דיליה אבהן דקא מתעטרן בעלמא עלאה ועלמא עלאה במה דלעילא (ס"א וסלקא רזא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף) ועל דא סליק ולא נחית ואתעטר גו מחשבה עילאה זכאה חולקא דמאן דידע ליה ואזדהר ביה וכו' א"ת ב"ש סלקין ונחתין כמה דאתמר א"ל ב"ם סלקין ולא נחתין וסימניך דא שבת בלחודוי ודא שבת ויום הכפורים דסלקא רזא לעילא לעילא עד דמתעטרא כלא באין סוף

תרגום: השם של מ"ב אותיות הסוד שלו האבות שמתעטרים בעולם העליון והעולם העליון במה שלמעלה (ועולה הסוד שלמעלה למעלה עד שמתעטר באין סוף) ולכן עולה ולא יורד ומתעטר בתוך המחשבה העליונה אשרי חלקו של מי שמכיר אותו ונזהר בו. וכו' א"ת ב"ש עולים ויורדים כמו שנתבאר א"ל ב"ם עולים ולא יורדים וסימנך זו שבת לבדה וזו שבת ויום הכפורים שעולה הסוד למעלה למעלה עד שהכל מתעטר באין סוף.

ע"י שער המצות מ ע"א ז"ל: כל עליה היא בשם בן מ"ב, ותכוין כי ברוך הוא בגימ' קכ"ו וק"ב, פי' כי ע"י ג' המלויים דג' הויר"ת ע"ב ס"ג מ"ה שבחג"ת, שהם מ"ו ל"ז י"ט, הם בגימ' ק"ב הנז'. וגם ע"י ג"פ מ"ב שבג' הויר"ת הנז', שהם מ"ב אותיות שיש בפשוט ומילוי ומילוי המילוי דע"ב, וכן בס"ג, וכן במ"ה. וג"פ מ"ב עולים קכ"ו

וע"י נהר שלום (&): שם מ"ב הוא ביצירה שהוא פרצוף חג"ת והוא נקרא ז"א ו"ק דמקננן ביצירה. גם נודע כי כל מ"ב איהו ברישא.

¹²⁵⁴ הויה דמילוי מ"ה" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "מילוי דמלוי סם מ"ב"

¹²⁵⁵ שמות, וכל סם משקה אותיות" נמחק צפע"ח.

¹²⁵⁶ הרי נרמז סם מ"ב בלוחות [בתיבות - לך"ן] (נוסף צפע"ח.

¹²⁵⁷ ז' יודין" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא ו' יודין" וכו' ווי"ן.

שעה"כ

והנה כבר ידעת כי ארבע הויות הם בארבע עולמות אבי"ע, והם כסדרן מלמעלה למטה ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. והנה בג' הויות ע"ב ס"ג מ"ה, יש בכל אחד עשרה אותיות, ולכן יש בכל אחד מג' הנז' במילוי מילוי כ"ח אותיות, אבל בהויה דב"ן, שאין במילוייה רק ט' אותיות, א"כ גם במילוי מילוי ג"כ לא יש בה כ"ח אותיות, ולכן אין בו שום עליה ע"י, אבל ע"י כ"ח אותיות של שם מ"ה דאלפין¹²⁵⁸ אנו מעלין בתחילה את ששה היכולות התחתונים דעשיה אל היצירה, וע"י כ"ח תיבין (טו ע"ב) אנו מעלים אח"כ את ההיכל העליון הז' אשר הוא חוזר להיות יצירה ממש ע"י כ"ח דשם ס"ג אשר בבריאה, נמצא כי מקום הקדיש הזה הוא קודם הודו כו'.

כונת הקדיש השני שבין ישתבח ליוצר. הנה גם הוא דוגמת הקדיש הראשון שבעשיה בשני מיני הכ"ח, א' אל ששה היכולות, וא' אל היכל הז'. אבל הכ"ח אותיות הם משם ס"ג שבבריאה, והכ"ח תיבות הם משם ע"ב שבאצילות. ואחר שהעלינו היכל הז' דיצירה אל הבריאה, אז הוא חוזר להיותו בריאה ממש, כי גם בו נכללת מלכות דבריאה כנז', ולכן אחר הקדיש אנו אומרים ברכו, והוא כדוגמת מ"ש בהודו לה' כו'. וכבר נת"ל כי המזמורים הם ביצירה, ולהורות כי זה ההיכל הז' דעשיה נהפך ליצירה, לכן אנו אומרים מזמור היצירה. וכן הענין כאן, כי כל בחי' ברוך הוא בבריאה, כי שם הוא נקרא ברוך בכל מיני ריבויים דברכאן כנודע¹²⁵⁹. ולכן כאן אנו אומרים ברכו לרמוז כי היכל השביעי דיצירה חוזר להיות בריאה ממש, בין גאולה לתפלה, אע"פ שהם ב' עולמות בריאה ואצילות, לא תיקנו לומר בהם קדיש לסיבה הנ"ל (סוף יד ע"ד).

¹²⁶⁰קדיש ג' שלאחר העמידה קודם אשרי יושבי ביתך, הכונה לפי שבתחלה העלינו כל העולמות למעלה, כדי שכל העולמות יוכללו בעולם האצילות, לעשות שם זיווג עליון דת"ת ומלכות לבדם, ושאר כל העולמות הם נעשים להם כדמיון כנפים החופפים ומכסים עליהם, בסוד (&) אנן הסהר הנז' במאמר הזוהר בכ"י הנקרא סתרי אותיות של ה' ית' (&)¹²⁶¹, וע"ש¹²⁶². ואחר הזיווג אנו צריכים לחזור להעלות העולמות שיקבלו השפע

- מאיר הכוונה -

¹²⁵⁸ קבליירה סנוסף בפע"ח).

¹²⁵⁹ עי' לקמן ק"ש ח שמציין לזהר פקודי, ונ"ל שהוא:

עי' זהר ח"ב רסב ע"א: כתיב (משלי לא טו) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה מההוא רבוייא דברכאן וקדושה ותוספת קדושה דקא נטלא כמה דאת אמר (בראשית מט כז) ולערב יחלק שלל דפליגת חולקא לכלא ואפילו לסטרא אחרא חולקא בלחודהא תרגום: כתוב ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה וגו' מאותו רבוי של ברכות וקדשה ותוספת קדושה שנוטל כמו שנאמר ולערב יחלק שלל שמחלוקת חלק לכלם ואפילו לצד האחר חלק לבדו. ¹²⁶⁰ פע"ח לא ע"א.

¹²⁶¹ לא מצאתי בזו"ח ואולי הוא בתיקו"ז: עץ הדעת טוב דלית ביה רע מתתא לעילא כגוונא דא אדנ"י שכינתא תתאה יה"ה עמודא דאמצעיתא ואינון בתרין ירכין ענפין מתפרדין לימינא ושמאלא והכי בתרין דרועין מתפרדין ענפין לימינא ולשמאלא בצדיק אינון ביחודא חדא יאקדונק"י ודא רזא דחשמ"ל חיוון דאשא ממללן כל הכורע כורע בברוך דאיהי יאקדונק"י וכל הזוקף זוקף בשם בתרין שמהן ודא יה"ה אה"ה ובהון הוה משבח שכינתא בשיר השירים מתתא לעילא הה"ד מה יפו פעמיק בנעלים בת נדיב חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן שררך אגן הסהר שני שדיך צוארך ראשך הא הכא מתתא לעילא¹²⁶¹

תרגום: עץ הדעת טוב שאין בו רע ממטה למעלה, כמו זה אדנ"י שכינה תחתונה, יה"ה העמוד האמצעי. ובשתי ירכים הענפים שנפרדים לימין ולשמאל, וכך בשתי הזרועות נפרדים ענפים לימין ושמאל, בצדיק הם ביחוד אחד יאהדונה"י. וזה סוד החשמ"ל, חיות של אש מדברות. כל הכורע כורע בברוך (&) שהיא יאהדונה"י, וכל הזוקף זוקף בשם בשני שמות וזה יה"ה אה"ה. ובהם היה משבח את השכינה בשיר השירים ממטה למעלה, זהו שכתוב "מה יפו פעמיק בנעלים בת נדיב חמוקי ירכיך כמו חלאים מעשה ידי אמן שררך אגן הסהר", "שני שדיך", "צוארך", "ראשך" (שיה"ש ז ב - ו), הרי כאן ממטה למעלה.

שעה"כ

הנשפע מהמת הזווג שנעשה אז, ולכן אומרים עתה זה הקדיש כדי לכלול פעם אחרת הבריאה באצילות לקבל שפע הזיווג ההוא, ולכן כוונת זה הקדיש ע"י שם ע"ב, הויה דיודין כמ"ב אותיותיו בפשוט ומילוי ומילוי המילוי¹²⁶³, ואח"כ הבריאה מקבלת תוספת קדושה בקדושת ובא לציון.

קדיש ד', לכלול היצירה עם הבריאה ע"י הויה דס"ג וע"ב, ואח"כ היצירה, תפלה לדוד. ואח"כ קדיש ה', להעלות העשיה אל היצירה ע"י הויות ס"ג ומ"ה, ואח"כ העשיה היא פטום הקטרת, והרי נשלמה התפלה.

אמנם קדיש בתרא אינו מכלל הקדישים הנז', לפי שכבר עלו כל העולמות, אמנם זה הקדיש נקרא קדיש יתמא, ר"ל קדיש שאומרים אותו היתומים, והענין הוא שהקדיש הזה הוא בעולם העשיה, ששם בחינת המיתה,¹²⁶⁴ כדי להעלות כל הנשמות והנפשות¹²⁶⁵ בסוד תחית המתים, וע"כ אומרים אותו היתומים על מיתת אב ואם.

¹²⁶⁶ויש בקדיש הזה שם בן מ"ב, אלא שהוא באופן אחר, ונתבאר אצלינו בענין נטילת ידים, שה"ס יהוה אלהינו יהוה, כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, יהוה, יוד הא ואו הא, שה"ס ג' ידות כנ"ל (ב ע"א), וע"ש. ודע כי ע"י שם במוכס"ו יהיה ענין תחית המתים¹²⁶⁷, ולכן קדם אליו שם כוז"ו שהוא גימ' ט"ל, והוא הט"ל שעתיד הקב"ה להחיות בו את המתים, כמ"ש חז"ל (&).

ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל שטוב לומר הקדיש הזה על מיתת אביו ואמו כל השנה כולה אפילו בשבתות ויו"ט, לפי שאין הטעם כפי מה שהושבים המון העם, שמועיל להציל נפש המת מדינא של גהינם לבד, כי הגה עוד יש תועלת א', והוא להכניסו לג"ע ולהעלותו ממדרגה למדרגה, וכפי זה גם בשבתות ויו"ט יש לאמרו. ואני ראיתי למורי ז"ל שהיה אומר קדיש בתרא בכל שנה ושנה ביום שמת בו אביו בג' תפילות, והיה אומר בנוסח קדיש של בני ספרד כמו שנעתיקו לקמן בע"ה, לא כמנהג המוסתערבים המוספים בו דברים אחרים ע"ד מ"ש בהרמב"ם ז"ל¹²⁶⁸.

- מאיר הכוונה -

¹²⁶² עי' עולת תמיד (&): אגן הסהר חצי גורן עגולה ופניה למעלה לכסות ולהעלים הזיווג העליון מן החיצונים (כזה) כנזכר במאמר כתיבת יד של הזוהר בפ' בראשית הנקרא סתרי אותיות השי"ת (זוהר חדש א' ע"א) המתחיל ר"ש פתח מי ימלל גבורות ה' וכו':

¹²⁶³ ולכן כוונת זה הקדיש ע"י סס ע"ב, הויה דיודין כמ"ב אותיותיו בפשוט ומילוי ומילוי המילוי, נמחק בפע"ח.

¹²⁶⁴ וביאורו הוא (נוסף בפע"ח).

¹²⁶⁵ שצעולם העקיה (נוסף בפע"ח).

¹²⁶⁶ פע"ח לב ע"ב.

¹²⁶⁷ צדור אני למית ולחיה כי סס זה בגבורה וזמה שהקב"ה ממית בו צעלמו מחיה (נוסף בפע"ח).

¹²⁶⁸ עי' זהר ח"א סב ע"ב: ולא עוד אלא בזמנא דישראל אחיבו בקול רם אמן יהא שמיה רבא מברך קב"ה אתמלי רחמין וחייס על כלא ורמיז (למלאכא) [למלאכא] דממנא על תרעי דגיהנם סמריאל שמיה ותלת מפתחן בידיה ופתח תלת תרעין¹²⁶⁸ דבסטר מדברא וחמאן נהורא דהאי עלמא אתא תננא דנורא וסתים אורחין כדין תלת ממנן דתחות ידיהו¹²⁶⁸ תלת מגרופין¹²⁶⁸ מנשבן בידיהו ואתיבו תננא לאתריהו ורוחין לון¹²⁶⁸ שעתא ופלגות¹²⁶⁸ שעתא ולבתר תיבין לאשיהו וכן תלת זמנין ביומא ובכל זמנין דאמרי ישראל אמן יהא שמיה רבא מברך וכו'¹²⁶⁸ אינון רווחין לון זכאין אינון צדיקיא דאורחיהון מנהרא בהווא עלמא לכל סטרין כמה דאת אמר (משלי ד יח) ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום¹²⁶⁸ [עד כאן לשון התוספתא]¹²⁶⁸:

תרגום: ולא עוד, אלא בזמן שישראל עונים בקול רם אמן יהא שמיה רבא מברך, הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים וחס על הכל, ורומז למלאך הממונה על שערי הגיהנם ששמו סמריאל ושלשה מפתחות בידו, ופותח שלשה שערים שבצד המדבר, ורואים את אור העולם הזה. בא עשן של אש וסותם הדרכים. ואז שלשה ממונים שתחת ידיהם שלש מגרפות, מנשבים בידיהם

שעה"כ

- מאיר הכוונה -

ומחזירים עשן למקומם, ונותנים להם רוחה שעה וחצי. ואחר כך שבים לאש שלהם, וכך שלש פעמים ביום. ובכל זמן שאומרים ישראל אמן יהא שמיה רבא מברך וכו', מרויחים להם, אשריהם הצדיקים שדרכם מאירה באותו עולם לכל הצדיקים, כמו שנאמר "ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום". (עד כאן התוספתא)

ע"י ז"ח מט ע"א וע"ב ז"ל: ות"ח כל איניש דאיהו דל וחב קמי קב"ה לא חשיב ליה קב"ה חובה בגין דלאו איהו בדעתיה ומנא לון מאיוב דשעתא דאמר קב"ה לשטן מאין תבא כו' השמת לבך אל עבדי איוב אמר ליה השטן לקב"ה אית ב"נ בעלמא דיהיב ליה מאריה כספא ודהבא ומרגליות ובנים וכל טובא דעלמא ויהא ביש א"ל הנה כל אשר לו בידך רק אליו אל תשלח ידך יהב ליה בידוי וקטיל בנוי ולא נשאר בידוי כלום לבתר הדר ואמר וגע אל עצמו ואל בשרו עד דקב"ה אמר ליה הנו בידך אך את נפשו שמור בההיא שעתא נפק איוב מדעתיה ואמר הכי הטוב לך כי תעשוק הטוב זה העושק שתעשה לי אבי ואמי עשו הגוף ואתה התחברת עמהם בשותפות ונתת בי נפש ונשמה הנפש שהוא שלך אמרת אך את נפשו שמור והגוף שעשו לי אבי ואמי אמרת עשה בו כל מה שתמצא וכו' הוא טוב זה העושק שתעשה לי ד"א אשרי משכיל אל דל מהו דל אדם שימות בלא בנים יצאה נשמתו ממנו בשעת פטירתו מן העולם ראה מה אמר עליו הפסוק יד ליד לא ינקה רע ואם נשאר לו בן בעולם אם יחזיק בו א' וילמדנו תורה יעשה שלום לי וביום רעה ימלטנו ה' ות"ח גברא חד אזיל לבי טורי קרדונייא הוא ותרין עמיה וחמא גומין בקיעין דאשא ותננא נפיק מן גומין ושמע גברא חד דאמר ווי ווי אמר ודאי אתר חד מן דוכתי דגיהנם הכא אדמוך וחזא בחלמיה לאיניש חד והדא גדישא מן קוצין על כתפוי ותרין ממונין מן גיהנם עאלין נורא תחות גדישא דמן קוצין ואיתקד והוה צעיק והוה אמרין ליה תרין מלאכין קדישין שלוחין מן השופט דלעילא דדן ליה את שבקת להקב"ה ולמלאכין דיליה דהוה נטרין לך בעלמא דין ובעלמא דאתי ואת עבדת רעווא דקוצין דאינון רשעים דאינון מסטרא דסמאל ונחש הקוצין ישרפו אותך א"ל להווא חייבא דגיהנם מאן אנת אמר יודאי חייבא אנא וממונין דגיהנם לא מדכרין לי שמי ותלת זמנין דיינין לי ביומא ותרין בלילא אמר ליה שמא דדוכתך ידעית אמר ליה גלילא עילאה ושבקת בר בעלמא אמר ינוקא שבקנא ואנא קצבא הוינא ומן בישין סגיאין דעבידנא בקדמיתא הו דיינין לי מפי ומרגלי ומידי ומלאך שהוא ממונה על הקברות אומר לי בשעתא דדיינין לי אוי למי שנשבע לקיים את התורה ונשבע על שקר ווי לקרקפתא דלא מנחא תפלין מעולם ואו לידים ששמשו בהבלי העולם {מט ע"ב} ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם בשעתא שהיו מלקין אותי מכות מרדות אמרתי כל מה שעשיתי ובאה נשמתיה והמלאך שהיה ממונה על נשמתיה ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי ונשמתיה עשתה עדות עם המלאך ואמרו ע"פ שנים עדים או שלשה עדים יומת המת וע"ד משוכבת חיקך שמור פתחי פיך ומאן איהו דא נשמתא דהיא מעידה על בר נש בשעת מיתתו איתער משינתיה ההוא גברא אזיל לגלילא עילאה ואמר לגברא חד חזיתא לינוקא דאיהו בן קצבא דמית בזמן פלוני א"ל ינוקא דא דאת שאיל עליה אינו אזיל בבי מטבחיא ואיהו רשע כאבוהי כך וכך יהא ליה ולאבוה ולמיניקתא דיניקא ליה אזיל למדרשא חד שמע לינוקא דהוה אמר אם תבקשנה ככסף וגו' אזל לבי מטבחיא וחזא לינוקא דהוה משחק עם הנערים בבי מטבחיא א"ל ברי זיל עמי ואזל עמיה ואלביש יתיה ויהב ליה לרב חד דהוה אולף ליה אורייתא עד דרבא רביא וקרא ועבד ליה דיימר הפטרה בבית הכנסת ועבד ליה דיתפלל עד דקרא וזנה ואתחכם יותר עד דקרו ליה רבי ההוא ב"נ מית דהוה אבוהי דינוקא דהוה דיינין ליה אתא בחלמא לחכם דא ואמר ליה רבי כמה דנחמת לי ינחם לך קב"ה בשעתא דאמר בני ההפטרה בקהל אפקעי לי מן דינא בשעתא דעבר לתפלה ואמר קדיש קרעו לי גזר דין מכל וכל ובשעתא דאתחכם יהבו לי חולקא בגנתא דעדן ודא הוא חלק דאמרי חלק לעה"ב חלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו ועאלו לי עם הצדיקים בישיבה דילהון ובשעתא דאתחכם יותר וקרו ליה רבי אעטרו לי בכתרא דצדיקייא אתעטרין ביה ויהבו לי אכילה ושתייה מההיא שנהנין מזיו השכינה ודא הוא דאמרי צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה וכל גברא דנהנה מזיו השכינה כאלו אכל ושתייה ובשבילך רבי זכינא לכל האי יקר זכאה חולקך שבשביל דא אית לך חולקא עילאה יתיר בעלמא דין ובעלמא דאתי וזכאה איהו מאן דזכי דישבוק ברא בעלמא

תרגום: ובא ראה כל איש שהוא דל וחוטא לפני הקדוש ברוך הוא לא מחשיב לו הקדוש ברוך הוא חטא משום שאינו בדעתו ומנין לנו מאיוב בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לשטן (איוב א) מאין תבא כו' (איוב ב) השמת לבך אל עבדי איוב אמר לו השטן לקדוש ברוך הוא יש אדם בעולם שנותן לו אדונו כסף וזהב ומרגליות ובנים וכל טוב העולם ויהיה רע אמר לו הנה כל אשר לו בידך רק אליו אל תשלח ידך נתן אותנו בידו והרג את בניו ולא נשאר בידו כלום אחר כך חזר ואמר (שם) וגע אל עצמו ואל בשרו עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שם) הנו בידך אך את נפשו שמר

באותה שעה יצא איוב מדעתו ואמר כך (שם י) הטוב לך כי תעשק הטוב זה העשק שתעשה לי אבי ואמי עשו הגוף ואתה התחברת עמהם בשותפות ונתת בי נפש ונשמה הנפש היא שלך אמרת אך את נפשו שמר והגוף שעשו לי אבי ואמי אמרת עשה בו כל מה שתמצא וכו' הוא טוב זה העשק שתעשה לי

שעה"כ

¹²⁶⁹ודע כי בשבת נמשכת תוספת הקדושה כל היום, משא"כ בחול שאין תוספת קדושה אלא בשעת תפלה לבר, וזהו הטעם שאין תוספת נשמה רק בשבת בלבד, אבל עכ"ז ליראי ד' ולהושבי שמו, יש להם איזה קצת הארת קדושה גם בימי החול בשעת התפלה.

גם יש חילוק אחר, והוא כי בשבת נמשכת תוספת קדושה מעצמה כל¹²⁷⁰ מה שנעשה ע"י תפלתנו בימי החול, ולכן יש תוספת נשמה בשבת. גם יש חילוק אחר, והוא כי בשבת עולים כללות כל העולמות¹²⁷¹, משא"כ בחול שאין עולים בעת התפלה רק

- מאיר הכוונה -

דבר אחר (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל מה זה דל אדם שימות בלא בנים יצאה נשמתו ממנו בשעת פטירתו מן העולם ראה מה אמר עליו הפסוק (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע ואם נשאר לו בן בעולם אם יחזיק בו אחד וילמדנו תורה יעשה שלום לי וביום רעה ימלטהו ה' ובא ראה אם אחד הלך לבין הרי אררט הוא ושנים עמו וראה גמות ובקעים של אש ועשן יוצא מהגמות ושמע איש אחד שאומר וי וי אמר ודאי מקום אחד ממקומות הגיהנם כאן נרדם וראה בחלומו איש אחד וגדיש זה של קוצים על כתפיו ושני ממנים מהגיהנם מכניסים אש תחת הגדיש של הקוצים ונשרף והיה צועק והיו אומרים לו שני מלאכים קדושים שלוחים מהשופט של מעלה שדן אותו ואתה עזבת את הקדוש ברוך הוא ואת מלאכיו שהיו שומרים אותך בעולם הזה ובעולם הבא ואתה עשית הרצון של הקוצים שהם הרשעים שהם מצדו של סמא"ל ונחש הקוצים ישרפו אותך

אמר לו אותו יהודי לאותו הרשע של הגיהנם מי אתה אמר יהודי רשע אני והממנים של הגיהנם לא מזכירים את שמי ושלש פעמים דנים אותי ביום ופעמים בלילה אמר לו את שם מקומך ידעת אמר לו הגליל העליון והשארית בן בעולם אמר תינוק השארתי ואני הייתי קצב ומהרעות הרבות שעשיתי בראשונה היו דנים אותי מפי ומרגלי ומידי והמלאך שהוא ממנה על הקברות אומר

עד כאן לא מסודר התרגום

לי בשעה שדנים אותי אוי למי שנשבע לקים את התורה ונשבע על שקר אוי לקרקפת שלא הניחה תפלין מעולם ואוי לידים ששמשו בהבלי העולם ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם בשעה שהיו מלקים אותי מכות מרדות אמרתי כל מה שעשיתי ובאה נשמתי והמלאך שהיה ממנה על נשמתי ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי ונשמתי עשתה עדות עם המלאך ואמרו (דברים יז) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת ועל זה (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך ומי הוא זו הנשמה שהיא מעידה על אדם בשעת מיתתו

התעורר משנתו אותו איש הלך לגליל העליון ואמר לאיש אחד ראית תינוק שהוא בן של קצב שמת בזמן פלוני אמר לו התינוק הזה שאתה שואל עליו הוא הולך לבית המטבחים והוא רשע כמו אביו כך וכך יהיה לו ולאביו ולמינקת שהיניקה אותו הלך לבית מדרש אחד שמע תינוק שהיה אומר (משלי ב) אם תבקשנה ככסף וגו'

הלך לבית המטבחים וראה תינוק שהיה משחק עם הנערים בבית המטבחים אמר לו בני לך עמי והלך עמו והלביש אותו ונתן אותו לרב אחד שהיה מלמד אותו תורה עד שגדל התינוק וקרא ועשה אותו שיאמר הפטרה בבית הכנסת ועשה אותו שיתפלל עד שקרא ושנה והתחכם יותר עד שקראו לו רבי

אותו האיש המת שהוא אבי הילד שהיו דנים אותו בא בחלום לחכם זה ואמר לו רבי כמו שנחמת אותי ינחם אותך הקדוש ברוך הוא בשעה שאמר בני הפטרה בקהל הפקיעו אותי מן הדין בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש קרעו לי גזר הדין מכל וכל ובשעה שהתחכם נתנו לי חלק בגן עדן וזהו החלק שאומרים חלק לעולם הבא החלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו והכניסו אותי עם הצדיקים לשיבה שלהם

ובשעה שהתחכם יותר וקראו לו רבי עטרו אותי בכתר שהצדיקים מתעטרים בו ונתנו לי אכילה ושתייה מאותו תענוג שנהנים מזיו השכינה וזהו שאומרים צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה וכל איש שנהנה מזיו השכינה כאלו אכל ושתה ובשבילך רבי זכיתי לכל הכבוד הזה אשרי חלקך שבשביל זה יש לך חלק יותר עליון בעולם הזה ובעולם הבא ואשריו מי שיזכה שישאיר בן בעולם

¹²⁶⁹ פע"ח ל"ב ע"ב.

¹²⁷⁰ מכל (פע"ח).

¹²⁷¹ עי' לעיל יא ע"ד ולקמן נט ע"ב סח ע"א ובע"ח שער מ דרוש ג' ה' טו ושער נ פרק ו. (לש"ו).

עי' הערה 1000.

שעה"כ

בחינת נשמות לבר, שעולים עם השכינה להיות לה בסוד מ"ן כנודע. גם דע בענין תפלת החול, שענין העלאתם צריכה להעשות על ידינו קודם התפלה, אבל אחר שכבר קבלו השפע העליון, אין אנו צריכין להורידן, כי מעצמם הם יורדין אחר עלינו לשבח^{1272, 1273}.

(טו ע"ג) ¹²⁷⁴ונבאר כוונת הקדיש בעצמו.

הנה הקדיש נתקן בלשון תרגום וכנו' בזהר פ' תרומה (קכט ע"ב)¹²⁷⁵ וז"ל דאיהו מתבר שלשלאין דפרזלא כו', והענין הוא במה שהודעתך בשער המצות בפרשת ואתחנן¹²⁷⁶ איך התרגום ה"ם אחוריים דקדושה, והוא קדושה¹²⁷⁷ ג"כ, אלא שהחיצונים

- מאיר הכוונה -

¹²⁷² עולת תמיד (&): אח"כ אנו כוללין פעם אחרת עשיה עם היצירה ואז מקבלת שפע העשיה מן היצירה, וזה נעשה מן קוה אל ה' חזק וכו' אין קדוש כה' וכו' עד עלינו לשבח. ואח"כ בעלינו לשבח יורדים כל העולמות למטה כל א' וא' במקומו.

¹²⁷³ והנה ע"ד שביארנו באלו הקדישים של תפלת השחר כך הם הקדישים של תפלת מנחה וערבית כמ"ש במקומו ויש עוד קדישים שהם באמצע היום בקריאת ס"ת ועל הדרשה והוא נקרא קדיש דאגדתא וגם ענינו ע"ד הנז' אבל יש בו חילוק כי אם הקריאה היתה ביום במקרא שהוא בעשיה לכן הקדיש יהיה בכוונת ב' מ"ב וב' כ"ח א' של מ"ה דיצירה וא' של ס"ג דבריאה ואם הקריאה היתה של משנה ואגדה או הלכה שהם ביצירה ובבריאה הקדיש יהיה בכוונת ב' מ"ב וב' כ"ח א' של ס"ג וא' של ע"ב שהם מבריאה ואצילות ואם הקריאה היא של קבלה שהם באצילות הקדיש יהיה בכוונת ב' מ"ב וב' כ"ח א' של ע"ב דנוקבא דאצילות וא' של ע"ב דכורא דאצילות שהוא ז"א (פע"ח).

¹²⁷⁴ פע"ח לא ע"א.

¹²⁷⁵ ואי תימא הא קדושתא דקדיש דאיהו תרגום אמאי לאו איהו ביחיד תא חזי קדושתא דא לאו איהו כשאר קדושתא דאינון משלשין אבל קדושתא דא איהי סלקא בכל סטרין לעילא ותתא ובכל סטרי מהימנותא ותברא מנעולין וגושפנקן דפרזלא וקליפין בישין (ס"א ודא איהו שבחא דאסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא יתיר משבחא אחרא ואסתלקותא דא יתיר מכלא מאי טעמא בגין דאיהו לאתכפייא סטרא אחרא ולאסתלקא) לאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא על כלא ואנון בעינן למימר לה בלישנא דסטרא אחרא ולאסתלקא בחילא תקיף אמן יהא שמיה רבא מברך בגין דיתבר חילא דסטרא אחרא ויסתלק קודשא בריך הוא ביקריה על כלא וכד אתבר בקדושתא דא חילא דסטרא אחרא קודשא בריך הוא אסתלק ביקריה ואדכר לבנוי ואדכר לשמיה ובגין דקודשא בריך הוא אסתלק ביקריה בקדושתא דא לאו איהו אלא בעשרה

תרגום: ואם תאמר הרי הקדשה של הקדיש שהיא תרגום למה אינה ביחיד בא וראה קדושה זו אינה כשאר הקדשות שהם משלשים אבל קדושה זו היא עולה בכל הצדדים למעלה ולמטה ולכל צדדי האמונה ושוברת מנעולים וחותרות של ברזל וקלפות רעות (וזהו השבח שמתעלה בו כבוד הקדוש ברוך הוא יותר משבח אחר והתעלות זו יתרה מהכל למה משום שהוא גורם להרפות את הצד האחר ולהעבירו) להעלות את כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל ואנו רוצים לומר אותה בלשון של הצד האחר ולהשיב בכח חזק אמן יהא שמיה רבא מברך כדי שישתבר כחו של הצד האחר ויתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל וכשנשבר בקדשה זו כחו של הצד האחר הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו ונזכר לבנוי ונזכר לשמו ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו בקדשה זו אינה אלא בעשרה.

ועי' זהר ח"א קכו ע"א:

אמר לו, כל המעשים הללו וכל מה שידע בלעם, מאיזה מקום למד אותם. אמר לו, מאביו. אבל באותם הררי קדם, שהיא ארץ קדם, למד כל הכשפים וכל מיני קסמים, משום שבאותם ההרים הם המלאכים עז"א ועז"ל שהקב"ה הפיל אותם מן השמים, והם קשורים בשלשלאות של ברזל, ומודיעים כשפים לבני אדם. ומשם היה יודע בלעם, כמו שנאמר "מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם".

¹²⁷⁶ לו ע"א: מצות ת"ת כבר ביארתי ענין כונה שמו"ת וע"ש כי שנים מקרא הם הת"ת ויסוד וא' תרגום הוא באחוריים שלהם, ושמעתי מזולתי באופן אחר והוא כי א' תרגום הוא בנוק' דז"א כי היא בחינת האחוריים שלהם היושבת באחורי ז"א כנודע.

ונבאר עתה ענין כונת התרגום דע כי בכל פעם ופעם שתקרא איזה מקרא אפילו בשאר ימי השבוע צריך לקרותו שמו"ת והכוונה היא כי המקרא הוא בחינת פנים דהוי"ה של ב"ן ותרגום הוא

שעה"כ

יונקים משם. וכבר נתבאר שהקדיש נתקן להעלות את העולמות למעלה ממדרגתם, כגון העשייה ביצירה וכיוצא. והנה אנו מתיירים פן ח"ו ע"י עליית העולמות יעלו גם הקליפות¹²⁷⁸ עמהם, ויתאחזו בהם וינקו שפע מהם¹²⁷⁹, ולכן נתקן בלשון תרגום, דאיהו לישנא דלא משתמע למלאכין עלאין, כנז' בזוהר פ' נח (דף עח ע"ב)¹²⁸⁰ ובפ' לך לך (דף פט ע"א)¹²⁸¹. והטעם הוא לפי שהם מצד הפנים, והם מדברים בלשון הקדש שהוא בחינת

- מאיר הכוונה -

אחוריים שבקדושה. והענין הוא כי תרגום בגי' תרדמה כאשר הנביאים אינם מוכנים לדבר עמהם בלשון הקדש אלא בלשון תרגום אז נופלת עליהם תרדמה כמ"ש היה דבר ה' אל אברם במחזה וכו' וכתב בתריה ותרדמה נפלה על אברם. הרי כי במחזה שהוא תרגומו של במראה בו נגלה עליו ואז נפלה עליו תרדמה.

¹²⁷⁷ קדוש (פט"ח).

¹²⁷⁸ החילוניות (פט"ח).

¹²⁷⁹ ויתאחזו בהם וינקו שפע מהם" נמחק בפע"ח.

¹²⁸⁰ ז"ל:

אחר הדברים האלה היה דבר יהו"ה אל אברם במחזה לאמר וגו' (בראשית טו א) בכל אתר דכתיב באורייתא במחזה [דא] שמא דאתגלי לאבהן ומאן איהו שד"י שנאמר (שמות ו ג) וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי כמה דאת אמר (במדבר כד טז) אשר מחזה שדי יחזה ודא איהי חזו דכל חזוון עלאין אתחזין מגויה [[בהאי] <כהאי> מראה דכל דיוקנין אתחזין ביה] וכלא חד מראה מחזה חד הוא דא תרגום¹²⁸⁰ ודא לשון הקודש [אמר] רבי יוסי (אמר) סגיאין אינון באורייתא [ועל דא [הוה] <הוה ליה> רשו לאונקלוס לתרגם בהווא לישנא דגלי קודשא בריך הוא באורייתא]

"אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם במחזה לאמר וגו'". בכל מקום שכתוב בתורה "במחזה", זה השם שהתגלה לאבות. ומי הוא, שד"י, שנאמר "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי", כמו שנאמר "אשר מחזה שדי יחזה", וזה המראה שכל המראות העליונות נראים מתוכו. כמו המראה הזה שכל הדמויות נראות בו והכל אחד. מראה ומחזה הוא אחד, זה תרגום וזה לשון הקודש. אמר רבי יוסי, רבים הם בתורה, ועל כן היתה רשות לאונקלוס לתרגם באותה הלשון שגלה הקדוש ברוך הוא בתורה.

תרגום:

¹²⁸¹ ז"ל:

אשר מחזה שדי יחזה יחזה סתים הוה מלה מגו מלאכי השרת בגין דלא יאה לון פטרא¹²⁸¹ דקודשא בריך הוא ממלל בהווא ערל מסאבא¹²⁸¹ דהא מלאכי קדושי לאו [יקרון] [נזקקין] בלשון תרגום¹²⁸¹

"אשר מחזה שדי יחזה", "יחזה", [כלומר] הדבר היה סתום ממלאכי השרת כדי שלא יהיה להם פתחון פה שהקדוש ברוך הוא מדבר עם אותו הערל הטמא, שהרי המלאכים הקדושים אינם (קוראים) נזקקים ללשון תרגום.

(ו)אי תימא דלא ידעי והא גבריאל אוליף ליוסף ע' לשון ותרגום חד מע' לשון הוא אלא מנדע ידעי אבל לא נזקקין תנן דלא חיישי ולא משגיחין עליה דהא מאיס איהו קמייהו מכל שאר לשון

אם תאמר שלא יודעים, והרי גבריאל למד את יוסף שבעים לשון, והתרגום הוא אחד משבעים לשון. אלא ידוע יודעים, אבל שנינו שלא נזקקים, שאין חוששים ואין מתבוננים עליו, שהרי הוא מאוס לפניהם מכל שאר הלשונות.

ואי תימא הואיל ומאיס איהו ממלאכי עלאי אמאי תרגום אונקלוס אורייתא בהאי לשון ויונתן בן עוזיאל המקרא¹²⁸¹ אלא מאיס הוא קמייהו והכי אצטריך דלית¹²⁸¹ קנאה למלאכי עלאי בהדייהו דישראל יתיר ועל דא תרגום תורה ומקרא כך ולא מאיס איהו דהא בכמה דוכתי <קודשא בריך הוא> כתב <ב> אורייתא הכי ובגין כך סתים איהו מגו מלאכי עלאי קדישי

ואם תאמר, שהואיל והוא מאוס מן המלאכים העליונים, למה תרגם אונקלוס את התורה בלשון הזו, ויונתן בן עזיאל את המקרא. אלא מאוס הוא לפניהם, וכך צריך, שאין קנאה למלאכים העליונים עם ישראל יותר, ועל כן תרגום תורה ומקרא כך, ואינו מאוס, שהרי בכמה מקומות כתב הקדוש ברוך הוא בתורה כך, ולכן הוא סתום מתוך המלאכים העליונים הקדושים.

תרגום:

שעה"כ

הפנים. אך הקליפות הם נאחזים באחוריים והם¹²⁸² מבינים בלשון תרגום שהוא אחוריים¹²⁸³, ובהיותו אומרים השבח הגדול והקדוש הזה של הקדיש בלשון תרגום שהם מבינים אותו, אז הם נכנעים ואינם עולים למעלה¹²⁸⁴.

¹²⁸⁵ והנה הקליפות הם¹²⁸⁶ כולם נמשכים מסוד י"א סממני הקטרת¹²⁸⁷, שהם סוד עשתי עשרה יריעות עזים¹²⁸⁸, אשר סודם הם שני אותיות אחרונות דשם הויה, שהם ו"ה, שהם בנימ' י"א. והענין הוא במה שהודעתך, כי י"א סמנים הם אחוריים שלמעלה שירדו בעת מיתת המלכים וביטולם, וירדו אחוריים דאו"א במקום זו"ן¹²⁸⁹, שהם ז"ס האחרונות, וגם הם בחינת שני אותיות ו"ה הנז' של שם הויה. ואלו האחוריים נכללין בכלל זו"ן, ולכן תמצא כי אין שום פגם תחתון מניע אלא בזו"ן ולא באו"א, ולכן תקנו י"א אותיות בשני תיבות יתגדל ויתקדש כנגד הי"א הנז'. עוד ירצה, כי כבר ביארנו, כי יתגדל ויתקדש יש בהם אחת עשרה אותיות כנגד י"א סממני הקטרת.

וסוד הענין הוא כי שם הויה נרמוז בה ענין שני חיבורים דאו"א וזו"ן בד' אותיותיה. והנה בזמן הגלות, כביכול אין השם שלם (&), ואינו נק' אלא בשם י"ה, כמ"ש (&) כי יד על כס יד כו'. והענין הוא, כי הנה כל הקלי' יצאו מן הבידורים דז' מלכי אדום, והנה הם סוד י"א, לפי שה"ס זו"ן, שהם בחי' ז' מלכים דמיתו כנודע. אמנם באו"א לא היה בהם בחי' מיתת המלכים, והנה זו"ן ה"ס שני אותיות אחרונות של שם הויה, שהם ו"ה, שהם בנימ' י"א כנגד הקליפות שנתבררו ויצאו משם, ומן ב' אותיות אלו נמשכת להם הארה ומוזן, להיות שרשם משם כנו'. וזהו הטעם שאין אחיזה לקלי' בשני אותיות י"ה הראשונים, שהם או"א, רק בשני אותיות ו"ה האחרונות שהם זו"ן. וזהו הטעם שאין הקליפות יכולין לעלות מן בינה דאצילות ולמעלה¹²⁹⁰, כי בבי"ע ודאי שמתאחזים הקלי' בכל הי"ס שלהם¹²⁹¹, אבל באצילות אין להם אחיזה מבינה ולמעלה, לפי שאין שרשם ומקורם משם.

וז"ס מ"ש רז"ל (&) אין השם שלם ואין הכסא שלם, והוא לפי שהציו הראשון שהוא י"ה, שהם או"א, אין לקליפות אחיזה בהם, ונשארים למעלה. אבל שני אותיות האחרונות

- מאיר הכוונה -

¹²⁸² הקליפות הם נאחזים באחוריים והם" נמחק צפע"ת, וזמקומו איתא "החילונים שיונקין מן האחוריים לכן הם".

¹²⁸³ עי' ע"ח & שתרדמה בגימ' תרגום.

¹²⁸⁴ עם העולמות (נוסף צפע"ח).

¹²⁸⁵ פע"ח לא ע"ב.

¹²⁸⁶ י"א בחי' (נוסף צפע"ח).

¹²⁸⁷ עי' לעיל הערה 1086.

¹²⁸⁸ עי' לעיל הערה 1084.

¹²⁸⁹ עי' ע"ח שער ט פרק ב שפשטות הלשון היא שאחוריים דאו, ירדו למקום הזו"ן באצילות, אמנם עי' מב"ש נו ע"ד: ועיקר הדבר איך היו ז' ונעשו י"א הוא כי ד' אחוריים נשברו מן חו"ב וישסו"ת ונתחברו למעלה משבעה מלכים אלו עמהם והיו י"א. ואל תתמה איך מחו"ב כו' היו קליפות כי זהו מבחי' שמתלבשת בזו"ן למטה להיות להם מוחין ובאותה הבחי' נחשבת כזו"ן ממש וכמו שנעשו ראש לז"א כן נעשו סיגיהם ראש אל ז' מלכים והיו י"א סמני הקטרת כי כיון שירדו למקום זו"ן בעת שבירתם א"כ יחשבו כזו"ן ממש כמבואר בסוד הקדיש ועיין בפרק שלאחר זה פירוש אחר.

¹²⁹⁰ שער יעקב ולא סוף פרק ב ושער ל"ר פרק ז (לש"ו).@

אין לקלי' אחיזה באצילות עצמה בכלל שכתוב לא יגורך רע (ע' בהגר"א בסד"צ כו ע"א וענין הפרסה בשם הזהר בכ"מ), אלא כל החסרון היא היות שאין המאורות האצילות מאירים למטה מהם בכל פרטיהם, ונעשה מחיצה מבודלת ביניהם (פת"ש שער הקלי' פ"א). ועי' הגהות הלש, U בע"ח שער מח פרק א: כי הקליפות בעולם אצילות אינם אחוזים אלא בזו"ן לבד - ר"ל באור הזו"ן המתפשט למטה.

ע' לעיל שער ג' פרק ג' וז"ל לכן תראה שאפילו הקליפות שכנגד האצילות אינם שם אלא בבריאה.

¹²⁹¹ שער הקליפות פרק א' וע"ש פרק ב עש"מ (לש"ו). כללים ח"ב קלז ע"ד תחתון והלאה

שעה"כ

ו"ה, נאחזות הקליפות בהם, ויש להם אותו הרוחניות, שהם י"א סממני הקמרת הנמשך להם משם.

והנה כוונת הקדיש הוא לסלק ולהסיר אותו הרוחניות שהם הי"א סממנים משם, וזה נעשה ע"י העלאה¹²⁹²¹²⁹³ ב' אותיות ו"ה עד או"א, שהם י"ה, ואז יתחברו עמהם¹²⁹⁴, ועי"כ יתבטלו הקליפות. וזמ"ש יתגדל ויתקדש שמייה רבא, פי' כי השם של י"ה, הרמוז במלת שמייה, ר"ל שם י"ה, שהם או"א, יהיו שם י"ה רבא, וזה ע"י שנתחברו עם שני אותיות אחרונות ו"ה, ועי"כ יהיה השם גדול ושלם, כי בעוד שהאותיות אלו נפרדות זו מזו ח"ו, אין השם שלם וגדול¹²⁹⁵. ולכן יתגדל שמו של י"ה, ויעשה רבא¹²⁹⁶. ולכן יש י"א אותיות בב' תיבות ראשונות יתגדל ויתקדש, להורות על¹²⁹⁸ שני אותיות ו"ה, שהם גימ' י"א, שיעלו עד שני אותיות י"ה, ויתחברו ויהיו שם א' גדול ושלם. ואז בעלותם שם, לא יהיה כח בקלי' לעלות עד שני אותיות י"ה.

עוד ירצה, כי כבר נתבאר אצלינו כי י"א אותיות יש ביתגדל ויתקדש, לרמוז על ניצוץ א' של קדושה שיש בתוך י"ס דקלי' להחיותם. וכונתינו היא לסלק משם, כדי להכניע הקליפות¹²⁹⁹.

גם הבנת לשון יתגדל, ר"ל ירום ויתגדל ויסתלק ניצוץ החיות שבתוכו, ויכנס למעלה ויתחבר עם הקדושה, וזהו ויתקדש. ומקום עלייתו הוא למעלה, בז' היכלות הקדושה הנודעים הכוללים י"ס של הקדושה כנודע. וכנגד זה אומרים שמייה רבא, כי יש בהם ז' אותיות, ושם מקום העליה הנז'.

גם נתבאר אצלינו כי במילת י"ה"א רמוזים ג' מיני מילויים שיש בשם י"ה, והם דיודין דאלפין וההיין, ונמצא כי אות אלף של י"ה רומזת בדעת דומן הקטנות, וכבר ידעת כי הדעת כלול מהח"ו, עם היות שני בחי' (טו ע"ד) הדעת א'¹³⁰², ולכן בו נרמז אות

- מאיר הכוונה -

¹²⁹² שאנחנו מעלים (פע"ח).

¹²⁹³ דע"ה ח"ב קטז ע"ד תחתון

¹²⁹⁴ ואז אותן י"א סמני הקטורת יתחברו עם ז' אותיות ראשונות שהם י"ה הגז' (נוסף בפע"ח).

¹²⁹⁵ עי' ז'ח ג ע"ב: דא"ר יהושע, מאי דכתיב אני ה' הוא שמי. מלמד שהוא ושמנו אחד הוא. א"ר אבהו, הכל נתן, אבל שמו הגדול לא נתן, ולא אוזיף לאחרן [מלוה לאחרים], דכתיב אני ה', לבדי, מלמד דשם זה לא נתן לשום נברא.

¹²⁹⁶ פי' גדול.

¹²⁹⁷ וגם יהיה קדוש פע"ז יתבטל הטומאה הנאחז בקודש (נוסף בפע"ח).

¹²⁹⁸ י"א סימני הקטורת שהם (נוסף בפע"ח).

¹²⁹⁹ ונבאר עתה ענין הכנעת החילונים ז' הכוונות יחד שהן הכנעת הקליפות והעלאת העולמות כי זה גורם לזה והענין כי הנה נודע שכל אחיזת החילונים הוא מבחי' המוחין שהם אלהי"ם והנה הם ג'..... ע"כ מנאחי צמהדורא בתרא וה' יאיר עינינו בתורתו אכי"ר (נוסף בפע"ח). נמלא כי יס' ז' כוונות בקדיש א' הוא להעלות העולמות הז' להכניע הקליפות שלא יתאחזו בהם לעלות גם הם עמהם וז' הכוונות הם א' כמ"ס בע"ה וכו' ונבאר עתה ענין ז' מ"ז כי נת"ל ענינים שהם להעלות העולמות ונבאר ענין הכנעת החילונים איך נרמז בקדיש ואח"כ נחזור לבאר ז' כוונות ביחד כונה א' בענין הגדלת המוחין ועי"ז נכנעו הקליפות ויעלו העולמות אמנם הכנעת החילונים תחלה נרמז בד' תיבות יתגדל ויתקדש שמייה רבא (פע"ח לא ע"ז).

¹³⁰⁰ פע"ח לג ע"ז.

¹³⁰¹ סוד הקדיש כבר ביארנו כי יהא הם ג' מילואים של י"ה דשם אלהים (נוסף בפע"ח).

¹³⁰² עם היות שני בחי' הדעת א'" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא ושניהם דעת א'.

שעה"כ

א, אחת, אלא שיש בה שני מיני ציורים, ויי¹³⁰³ כנגד הסדים, יוד¹³⁰⁴ כנגד הגבורה. גם נתבאר אצלינו כי בנוסח הקדיש יש ב' פעמים י"ד: אחד דאותיות ואחד דתיבות. וב' פעמים כ"ה, א' דאותיות וא' דתיבות. וב' פעמים מ"ב, אחד דאותיות ואחד דתיבות¹³⁰⁵. וכל¹³⁰⁶ כונתנו למתק ג' אלקים דמוחין דקטנות, שבימי הגלות נעשה¹³⁰⁷ אל"ם, ועתה יגדל¹³⁰⁸ ע"י שם י"ה ויהיה אלקים.

והנה זה השם של י"ה שאנו ממשיכין עתה, בכל אחד מג' מוחין דקטנות, יש בו ג' מיליון דיודין ואלפיין וההיין. ואמנם אין שינוי המילויים רק באות ה', ולכן אין אנו מזכירין כי אם אות ה'. ואמנם כשתמלאם בשלשה מילויים, ה"י ה"ה ה"א, יהיו בהם ו' אותיות, ואם תחזור למלאם, הי יוד, הא אלף, הה הה, יהיו בהם י"ד אותיות, בשם י"ה מאלקים. ולכן תכוין להמתיק אלו הי"ד של י"ה דקטנות, ע"י י"ד אותיות דפשוט ומילוי הויה דע"ב, כזה יהוה יוד הי ויו הי. וז"ס מ"ש ב' פעמים י"ד דאותיות¹³⁰⁹ ותיבות שיש בנוסח הקדיש.

עוד יש שני פעמים כ"ה בקדיש כנו', והם כ"ה אותיות מילוי ומילוי דהויה דמילוי דע"ב, ותסיר מהם הי' אותיות שהם בחי' המילוי¹³¹⁰, אשר כבר נרמזו בבחינת י"ד הנז', וישארו בבחי' י"ה, ותמתיק בהם י"ה אותיות שיש באלקים פשוט ומלא כזה, אלקים אלף למד הי יוד מ"ם.

עוד יש ב"פ מ"ב בקדיש, ותכוין להמתיק ע"י¹³¹¹ הפשוט ומילוי ומילוי המילוי דהויה דע"ב, שבהם מ"ב אותיות אל אלקים הנז', להמתיקו ולהגדילו, כי הנה הוא מוח קמין¹³¹² דקטנות, וצריך להרחיבו ולהגדילו, כדי שיסכול בתוכו ההויה דגדלות, והיה¹³¹³ יב"ק כנודע אצלינו¹³¹⁴1315.

כלל כל הדברים הוא, שע"י הד' והי' והכ"ה והמ"ב אותיות, וכן של תיבות שיש בקדיש הזה, אשר הם כנגד הד' והי' והכ"ה והמ"ב של הויה דע"ב כנו', אנו מעלים את שני אותיות וא"ו ה"א של שם ההויה הרומזים אל זו"ן, אשר מהם נפלו י"א ניצוצין דסממני הקטרת בתוך הקלי', והם כמספר אותיות ו"ה עצמן, ואנו מעלים אותם עם ב' אותיות הראשונות י"ה דהויה, שה"ם או"א, ונעשה יהוה גדול. וזהו יתגדל ויתקדש שמה רבא, כי גדל ועלה אל הקדושה הנקרא יה, כי עד עתה היה שם י"ה לבד, ועתה שם י"ה נעשה גדול, וזהו שמי"ה רבא, ר"ל שם יה גדול, כי נעשה הויה שלימה.

¹³¹⁶ וכבר ביארנו לעיל שמציאות הקדיש הוא להעלות העולמות, וכבר הודעתוך כי כל העלאה היא ע"י שם מ"ב¹³¹⁷, שיש בו ג"פ י"ד¹³¹⁸, האוחזים בעולם ההוא ומעלים אותו,

- מאיר הכוונה -

 1303

 1304

¹³⁰⁵ וב' פעמים מ"ב, אחד דאותיות ואחד דתיבות " נמחק צפע"ת.

¹³⁰⁶ נמחק צפע"ח.

¹³⁰⁷ נשארים (פע"ח).

¹³⁰⁸ ימלא אותם (פע"ח).

¹³⁰⁹ עי' לעיל טו ע"א אמנם אופן שאותיות בגבורה ותיבות בחסד.

¹³¹⁰ י"ד הי וי"ו ה"י.

¹³¹¹ להמתיק ע"י נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא להוריד כל'

¹³¹² מוח קטן נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "מוחין".

¹³¹³ ונעשים (פע"ח).

¹³¹⁴ ועיין צביאורינו כי שם נצחאל היטב ענין צ' מ"צ וב' כ"ח אלו ע"ש (נוסף צפע"ח).

¹³¹⁵ עי' לעיל הערה 944, ותפילין ב' ד"ה וענין המעברתא.

¹³¹⁶ פע"ח לב ע"ג.

שעה"כ

ולכן כללות הקדיש הוא מ"ב תיבות. וכבר נת"ל כי כפי בחי' הקדיש כך היא כונתו, כי הקדיש של הודו יכוין בשם הויה דמ"ה באלפין במ"ב שלו כו', ונמצא כי שם בן מ"ב של כוונת הקדיש איננו שם בן מ"ב הנודע אצלנו בר"ת של אנא בכח כו'¹³¹⁹, רק הוא שם מ"ב היוצא מכל הויה והויה כפי מקומה באופן זה, כי ארבע אותיות פשוטות של הויה הם בחי' א', ואח"כ הם י' אותיות המלוי, הרי בחי' שנית. ואח"כ הם אותיות מלוי המלוי והם כ"ח, והרי בחי' ג'. והרי נרמז שם בן מ"ב בגימ' בחי' אלו, שהם ד' י' כ"ח, הרי מ"ב.

ולכן יתגדל ויתקדש שמייה רבא הם ארבע תיבות כנגד בחי' הראשונה שהם ארבעה אותיות דהויה פשוטה, ולכן בכאן צריך לענות אמן, כדי לעשות הפרש א'. ואח"כ יש י' תיבות מן תיבת בעלמא עד תיבת משיחיה, ואלו הם: בעלמא די ברא כרעותיה וימליך מלכותיה ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה, כי די ברא הם שתי תיבות, לא כאותם הקוראים דברא, והרי בחי' ב' דעשרה אותיות המילוי, ולכן צריך לחזור לענות אמן ג"כ פעם שנית, כדי לעשות הפרש ב'.

והנה בחי' וכו' וביומיו, הוא תפלה ואינה מכלל נוסח הענין¹³²⁰, אח"כ יש כ"ח תיבות מן יהא שמייה רבא עד בעלמא, ואלו הם: יהא שמייה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא, יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמייה דקב"ה, לעילא מכל ברכתא שירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, והיא בחי' הג' של מילוי המילוי, ולכן צריך לחזור ולענות אמן פעם שלישית.

וג' אמנים אלו הם זולת אמן יהא שמייה רבא כו', ואם העונה מסיים לומר עד דאמירן בעלמא, קודם שיאמר החזן שמייה דקב"ה, צריך לענות כאן פעם אחרת אמן, באופן שיהיו ה' אמנים.

גם צריך לכוין, כי הלא נתבאר שכונת הקדיש הוא להכניע הקליפות כנ"ל בפ' תרומה¹³²¹, והנה כל אחיות הקליפות היא במוחין דקטנות, שהם שמות אלקים כנודע (&), והם שלשה מוחין מלובשים תוך נה"י¹³²² דאימא, ועוד שלשה מוחין אחרים מלובשים¹³²³ בנה"י דאבא, הרי הם ששה מוחין, שהם ששה שמות אלקים, ומאלו האלקים (טז ע"א) יונקים החיצונים. ולכן צריך בראשונה לתקן המוחין אלו ולהמשיך המוחין דגדלות כדי שיסתלקו החיצונים משם ולא יתדבקו בהם.

והנה אלו המוחין הם מלובשים תוך נה"י דאימא כנז', והם ג' שמות אהיה, כי אהיה הוא באימא כנודע (&), ואמנם במוחין דגדלות הנה"י דאימא הם בסוד ג' מילוי אהיה דיודין ואלפין וההין, שהם גימ' תנ"ה. אבל במוחין דקטנות אינם אלא בבחי' מילוייהם לבד, שהם ק"מ קב"ב ק"ל שהם שצ"ב.

ותחילה אנו מזכירין נה"י דאימא להיותם חיצונים יותר קרובים ומושגים אלינו¹³²⁴ מנה"י דאבא, וכנגדם אנו אומרים יתגדל, שהם אותיות תג"י ד"ל, פי' כי תג"י הוא שצ"ב

- מאיר הכוונה -

¹³¹⁷ עי' לעיל הערה 103.

¹³¹⁸ עי' לעיל ב ע"א שזה: יהוה אלהינו יהוה, כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, יהוה, יוד הא ואו הא

¹³¹⁹ עי' דברי הרב בהערה 1090. ועי' ש"ש שאנא בכח הוא בבחי' החיצוניות העולמות ב"ע התחתונים, ומ"ב זו הם מבחי' ב"ע דאצילות.

¹³²⁰ ונלע"ך שזהו הטעם של האשכנזים שצנוסח שלהם יס"ד תיבות מן בעלמא די צרא כרעותיה וימליך מלכותיה כחייכו וכו' וכו' לכל בית ישראל בעגלא וצמן קריב הם י"ד תיבין אך אני לא קבלתי רק כפי נוסח הספרדים (פע"ח לג ע"ג).

¹³²¹ עי' לעיל הערה 1275.

¹³²² מלובשים תוך נה"י נמחק בפע"ל, ובמקומו איתא צנה"י.

¹³²³ נמחק בפע"ח.

¹³²⁴ יותר קרובים ומושגים אלינו נמחק בפע"ח.

שעה"כ

ואהיה, כי השצ"ב הם נה"י דאימא דקמנות כנז', וגם אנו מחברים עמהם שם אהיה, ויהיה הכל בגימ' תג"י, והם בחי' המוחין דקמנות דז"א.

ואמנם גם המוחין דקמנות דנוקבא דז"א, הם שמות אלקים, אבל הם לוקחים הארה מנה"י דאימא אשר בז"א כנודע, כי יוצאים הארות נה"י דאימא, וגם יוצאת הארת המוחין המלובשים בתוכם לחוץ אל הנוקבא, וא"כ נמצא כי הלבושין דמוחין¹³²⁵ דנוקבא אינם מילוי אהיה כמו דז"א, אבל יהיו בסוד תמורת וחילוף שם אהיה, שהוא שם בוכ"ו, כמבואר אצלנו בברכת אבות בענין מלך עוזר ומושיע ומגן. ונודע כי שם זה הוא בגימ' ד"ל, לפי שבבחי' זאת נק' המלכות דלה ועניה¹³²⁶, לפי שאינה לוקחת אלא תמורת שם אהיה ולא עצמותו. וז"ס יתגדל תג"י ד"ל, תג"י לז"א וד"ל לנוקבא.

והנה כיון שאנו רומזים שם בוכ"ו אל הנוקבא באותיות ד"ל, א"כ מוכרח הוא ששם אהיה הוא בדכורא, והוא שם אהיה שחברנו עם שצ"ב, ויהיה הכל סוד תג"י כנזכר. ונמצא כי תיבת יתגדל, הכונה לומר כי אלו המוחין דקמנות דנוקבא ודכורא שהם בגימ' יתגדל יוגדלו ויהיה להם מוחין דגדלות, וגם המוחין עצמם דקמנות הם בעצמם יוגדלו, וכמ"ש ענין הגדלתם במלת איש"ר זה.

ואח"כ אנו רומזים נה"י דאבא במלת ויתקדש. והענין הוא כמבואר אצלנו כי כל קדוש הוא באבא כנז' שלהי פ' האזינו בזוהר¹³²⁷, אבל הו' בבחינת המוחין אשר מלובשים תוך הנה"י דאבא¹³²⁸, ולכן כנגד אימא הנקרת עלמא אריכא (תיקו"ז ג ע"א ע ע"ב) כמ"ש חז"ל (קידושין לט ע"ב) לעולם שכלו ארוך, שהוא עוה"ב¹³²⁹, אנו אומרים יתגדל. וכנגד אבא אנו אומרים ויתקדש.

- מאיר הכוונה -

¹³²⁵ צמוחין (פע"ח).

¹³²⁶ עי' זהר ח"א כג ע"ב: מאן צלותא דעני דא צלותא דערבית דאיהי רשות בפני עצמה בלא בעלה ובגין דאיהי בלא בעלה איהי עניה יבשה. תרגום: מהי תפילת העני, זו תפלת ערבית שהיא רשות בפני עצמה בלי בעלה. ומשום שהיא בלי בעלה, היא עניה ויבשה.

עי' עוד תיקו"ז סה ע"א: וכל מאן דעביד צדקה במסכנא גרים ההוא נהר דיתמשך מעדן דאיהי אימא עלאה להשקות את הגן דאיהי דל"ת דלה מסכנא ועני איהו יום שבת ומאן דמקיים בה ענג שבת גרים לאשקאה ההוא דל"ת וההוא עני אתמלי ואתקרי נהר ומאן דאית ליה רשו למעבד ענג שבת ולא עביד אתהפך ליה ענג לנגע צרעת וחריב ביתיה וממוניה.

תרגום: וכל מי שעושה צדקה עם העני, גורם לאותו נהר שימשך מעדן, שהיא האם העליונה, להשקות את הגן, שהיא דל"ת, דלה, עניה. ועני הוא יום שבת, ומי שמקיים בה עונג שבת, גורם להשקות אותה הדל"ת, ואותו עני מתמלא ונקרא נהר. ומי שיש לו רשות לעשות עונג שבת ולא עושה, מתהפך לו ענג לנגע צרעת, ומחריב ביתו וממונו.

¹³²⁷ רצז ע"א: אר"א שירותא וסיומא דכלא אתכליל בקדש (ס"א א') וחכמה עלאה קדש אקרי וכד נהיר דא חכמה עלאה דשלמה נהיר כמה דכתיב (&) ותרב חכמת שלמה דקיימא באשלמותא והא אוקימנא וכד אתברכא מיסוד הכי קרינן לה קדש דאיהו אנהיר בשלימו תרגום: אמר רבי אלעזר התחלה וסיום של הכל נכלל בקדש (א') וחכמה עליונה נקראת קודש וכאשר מאירה החכמה העליונה הזו מאירה חכמת שלמה כמו שכתוב ותרב חכמת שלמה שעומדת הלבנה בשלמותה והרי בארנו וכאשר מתברכת מהיסוד כך קוראים לה קודש שהיא מאירה בשלמות.

¹³²⁸ אצל הו' בצחינת המוחין אשר מלובשים תוך הנה"י דאבא" נמחק בפע"ח, וצמוקמו איתא "והענין כי כל קדש הוא צמוחין ולכן אין להקשות אס נרמז מלת קדש בז"א או צמלכות אע"פ שכל קודש הוא צמחמה הוא צמוד המוחין".

¹³²⁹ עי' ע"ח שער טו פרק ה: וגם לסיבה זאת נקראת זאת תבונה ראשונה עולם הבא, והטעם כי הנקבות נקראות עולם כמ"ש בזוהר (ויחי קנח ע"א) על פסוק (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם. וזה התבונה נקרא עולם הבא, עלמא דאתי, לפי שהיא יורדת למטה ומתגלית תמיד. אבל בינה עליונה נשאר למעלה ואינה יורדת, לכן בינה נקראת לעתיד לבא, כי המוחין עליונים דז"א המלובשים בנה"י דבינה עליונה, הם עתידין לבא אח"כ כאשר יתגדל מעלתו, ויהיה לו מוחין עליונים יותר, מן בינה, ולא מן התבונה, ואז יהיה לע"ל. אבל מוחין דנצח הוד יסוד דתבונה הם נמשכין בו תמיד, ולעולם הם נמשכין ובאין, וזהו פי' עולם הבא, עלמא דאתי, כי תמיד נמשך ובא.

שעה"כ

ול להיות כי הנה"י דאבא מתלבשים תוך נה"י דאימא, ואין מתגלה מהם רק בחי' היסוד דאבא לבדו, מן החוזה דז"א ולמטה, כנודע (ע"ח שער הנסירה פרק ח) לפי שהיסוד דאימא קצר ודאבא ארוך, ולכן אין אנו מזכירין עתה רק בחי' היסוד דאבא לבדו המגולה, כי הנ"ה מכוסים הם, ואין שם שום אחיזה. וזהו ויתקדש שהם אותיות שד"י ת"ק. ונודע כי שדי הוא ביסוד כנז' בפרשת ויקרא (יא ע"ב). והנה מילוי שדי הוא בגימ' ת"ק, ונמצא כי יתקדש הוא שם שדי עם מילואו, והוא בחי' היסוד דאבא.

אח"כ אנו אומרים שמיה רבא¹³³⁰, פ"י כי הנה נתבאר אצלינו, כי המוחין דאלקים לפעמים נקרא אלם (ע"ח שער כח פרק ה), והוא כשקל"י נאחזות בהם, פ"י כי ב' אותיות י"ה מאלקים הם מתכסים ונעלמים, ונשאר אלם מן אלקים. ז"ס פסוק (&) נאלמתי דומיה כו', פ"י כי כאשר היא דומיה, פ"י דו"ס י"ה, ר"ל שאותיות י"ה משם אלקים הם דוממים בשביל החיצונים ואינם מתגלים, ואז נאלמתי, ושם אלקים נעשה אל"ם. ובפרט עתה בגלותינו זה המר¹³³¹, שחזר הז"א לבחי' קטנות, ובו נאמר נאלמתי דומיה, ולכן אנו מתפללין שאלו המוחין דקטנות שהם שמות אלקים, יוגדלו ויתקדשו, פ"י כי כל בחי' קדש הוא במוחין כנ"ל (ו ע"א), והענין כי עיקר ושרש המוח הוא¹³³² שני אותיות י"ה שבשם אלקים, שה"ס חו"ב הנקרא י"ה כנודע. וכאשר יסתלקו שרשי המוחין, נשאר אלם, וכשיחזרו לבוא שרשי המוחין הנז', שהם ב' אותיות י"ה מן אלקים, אז יתקדשו, כי ימשכו המוחין ושרשם ויגדלו, וזהו יתגדל ויתקדש.

ולפי שיש ב' מיני הגדלות בענין זה כמ"ש לקמן, לכן ביאר כי הגדלות והקדושה הזאת היא ממטה למעלה, כי הגדלה הראשונה היא באופן זה, כי עד עתה היו המוחין בבחינת אלם, ואח"כ נגדלו ונעשו בבחי' אלקים, אלא שעדיין הוא פשוט בלתי מילוי, ולכך צריך הגדלה שנית, והוא שיתמלאו אלקים האלה במילוייהם הנודעים שהם אלקים במילוי יודין במוח הנק' חכמה, ואלקים במילוי ההין במוח הנק' בינה, ואלקים במילוי אלפין במוח הנק' דעת.

והנה צריך להתחיל ממטה למעלה, והוא שמן אלם יעשה אלקים, והרי נגדלו שני אותיות י"ה, ונעשה שם גדול, וזהו מה שאומרים שמיה רבא, פ"י שיתגדל שמו של ז"א בבחי' המוחין שלו, ויעשה רבא ונגדל¹³³³, כי מאלם יהיה אלקים. וזה עצמו נרמז במלת שמיה, שהם אותיות שם י"ה, כי שם י"ה אשר בתוך שם אלקים יהיה רבא ויגדל ויתגלה פעולתו ושרשו. והנה רמזנו הלבושים שהם נה"י¹³³⁴ דאו"א.

ואמנם המוחין עצמן דאלקים נרמזו בר"ת וס"ת של יתגדל ויתקדש שמיה רבא, (טז ע"ב) שהם יוש"ר¹³³⁵, וה"ס מה שאמר הכתוב (&) ידין לאומים במישרים, וכנז' בזוהר (&)

- מאיר הכוונה -

וזהו הפרש שיש בין עולם הבא ובין לעתיד לבא, כי זהו בתבונה וזהו בבינה, בבחי' הנצח הוד יסוד שבהם הנעשין מוחין דז"א. וזהו מ"ש בס' הבהיר (אות קס) ששאלו התלמידים לר' רחומאי מהו עולם הבא, א"ל עולם שכבר בא, והדבר מובן עם הנ"ל שכתבתי.

¹³³⁰ וכו' (נוסף צפע"ח).

¹³³¹ בגלותינו זה המר נמחק צפע"ח ובמקומו איתא בגלות.

¹³³² קס י"ה (נוסף צפע"ח).

¹³³³ פ"י גדול (פע"ח).

¹³³⁴ "שהם נה"י" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "דנה"י".

¹³³⁵ ##* מה הקשר? אולי הכוונה לשם י"ה?

עי' זר"ח (&): כתיב אתה כוננת מישרים וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים כלהו ברזא דאלין אתון אינון דאקרון מישרים ואלין אתון כתרין גניזין גו עלמא דאתי אינון וכלהו נביעו בתר נביעו גו מחשבה בגליפו דרזין דשמהן קדישין בגליפו דכר ונוקבא לאסתכמא כחדא דהא לית בכל אתון אסכמותא אלין באלין למהוי דא בדא בר אלין תו מישרים אלין יה דרחימו דלהון לגבי ו' ואינון אסכמותא דכלא וברעותא חדא לגבי ו ועל דא משכני לגביך למהוי עמך דהא אתון קדישין עילאין

שעה"כ

כי הנבורה נק' מישרים¹³³⁶, וכן בווהר שיר השירים (זו"ח טו ע"ג) על פסוק (&) מישרים אהבוך כו' ביארוהו על ה' אותיות מנצפ"ך¹³³⁷. וכבר הודעתך, כי אלו האותיות הם ה'ג' @ הנודעות, ולהיות כי אלו המוחין דאלקים הם דינין וגבורה, לכן נק' יושר. גם הענין הוא, כי הנה ה'ג' מוחין דאימא וג' דאבא, הם ששה אלקים, והם בנימ' יושר.

@ וכבר ביארנו במ"א, כי כאשר באין המוחין דגדלות, אע"פ שאח"כ מסתלקין, אינן מסתלקין לגמרי, ובהכרח שנשאר רשימו דילהון תמן, והוא רישמו הוא ממתיק הנבורה דאלקים דקטנות, אבל בתחילה בהיותם בסוד אלם, אז אין הרשימו דמוחין

- מאיר הכוונה -

אינן יה אתחבר עמהון ו' ואיהו שמא קדישא עילאה ה דיתבא תחותיה ולית לה מגרמה כלום תיאובתה ידיה לסלקא לגביה לאתחבר בהדיה ולא סלקא אלא ברשו ואיהי אומרת משכני למהוי בהדך בחיבורא חדא הביאני במלך חדריו ואתקין לי בכל זיני תיקונין בשפירו עילאה בגין למהוי לגבך וע"ד נגילה ונשמחה בך אנא וכל תיקוניי כד אהא לגבך בחיבורא חדא נזכירה דודך כמה דאיתמר נרווי לכל חד וחד ונחדי לון מההוא יין דחדי כולא ולא נפסיק מלמחדי לון דהא מישרים אהבוך ולא יפסקון למיתן לך הואיל והם אהבוך למיתן לך ולאקרא בך ולאנהרא לך אר"ש אי ניחא קמי דמר הא כתיב אתה כוננת מישרים אי אינן יה מאן יכיל לאתקנא לון בר עתיקא דכל עתיקין דלא ידיע כלל וההוא דלא אתידיע טמיר וגניז לא אקרי אתה והיכי קאמר וכתבי אתה כוננת מישרים אמר ליה הא אתמר דלית דיוקנא לאתוון דגלימו דלהון עד דנפקי לבר כיון דנפקי לאתוון דגלימו ואתקנו ואתקרי בהו באינון אתוון קב"ה ובגין כך אתה כוננת מישרים כיון דמטו לההוא אתר דאקרי אתה כדן אתקנו מישרים

תרגום: וכתוב (תהלים צט) אתה כוננת מישרים (שיר ז) וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים כלם בסוד האותיות הללו אותם שנקראים מישרים והאותיות הללו הם כתרם גנוזים בתוך העולם הבא וכלם נביעה אחר נביעה תוך המחשבה בחקיקת הסודות של השמות הקדושים בחקיקת זכר ונקבה להסכים יחד שהרי אין ככל האותיות הסכמה אלו עם אלו להיות זה עם זה פרט לאלו

עוד מישרים אלו יה שאהבתם לו' והם הסכמת הכל וברצון אחד לו' ועל זה משכני לגביך להיות עמך שהרי האותיות הקדושות העליונות הן יה מתחבר עמהם ו' והוא השם הקדוש העליון ה' שיושבת תחתיו ואין לה מעצמה כלום תשוקתה לעלות אליו להתחבר עמו ואין עולה אלא ברשות והיא אומרת משכני להיות עמך בחבור אחד

הביאני המלך חדריו והתקין אותי בכל מיני תקונים ביפי עליון כדי להיות אצלך ועל זה נגילה ונשמחה בך אני וכל תקוניי כשאהיה אצלך בחבור אחד

נזכירה דודך כמו שנאמר נרוה לכל אחד ואחד ונשמח אותם מאותו היין שמשמח את הכל ולא נפסיק מלשמח אותם שהרי מישרים אהבוך ולא יפסיקו לתת לך הואיל והם אהבוך לתת לך ולהריק בך ולהאיר לך

אמר רבי שמעון אם נוח לפני מר הרי כתוב (תהלים צט) אתה כוננת מישרים אם הם יה מי יכול לתקן אותם פרט לעתיק כל העתיקים שאינו ידוע כלל וההוא שלא נודע טמיר וגנוז לא נקרא אתה ואין אמר וכתוב אתה כוננת מישרים

אמר לו הרי נתבאר שאין דיוקן לאותיות בהתגלמות שלהם עד שיוצאות החוצה כיון שיצאו התגלמו ונתקנו להקרא בהם באותן האותיות הקדוש ברוך הוא ומשום כך אתה כוננת מישרים כיון שמגיעים לאותו מקום שנקרא אתה אזי התקנו מישרים

¹³³⁶ עי' זו"ח (נא ע"א): וע"ד כתיב מישרים אהבוך מאי מישרים כד"א אתה כוננת מישרים ומאן אינן כד"א משפט וצדקה אלין איקרון מישרים ודאי כד"א צדיק וישר הוא ואתכליל דכורא עם נוקבא משפט אתכליל בצדק וצדקה איתערת בעלמין כלהו וע"ד מישרים אהבוך ודאי

תרגום: ועל זה כתוב (שיר א) מישרים אהבוך מה זה מישרים כמו שנאמר (תהלים צט) אתה כוננת מישרים ומי הם כמו שנאמר (שם) משפט וצדקה אלה נקראים מישרים ודאי כמו שנאמר (דברים לב) צדיק וישר הוא ונכלל הזכר עם הנקבה המשפט נכלל בצדק וצדקה מתעוררת בכל העולמות ועל זה מישרים אהבוך ודאי

¹³³⁷ ז"ל: מישרים אהבוך מישרים אינן שאר אתוון דאשתארו ומאן אינן מנצפ"ך דלית בכל אתוון דאיקרון מישרים בר אלין {סו ע"ד} ואינון דאתכפלו מישרים אלין באלין מ' בס' נ' בן' צ' בן' פ' בן' כ' בן' אלין מישרים אלין באלים ודא בדא

תרגום: מישרים אהבוך מישרים אותן שאר האותיות שנשארו ומי הם מנצפ"ך שאין בכל האותיות שנקראו מישרים פרט לאלה ואלו שנכפלו מישרים אלו באלו מ' בס' נ' בן' צ' בן' פ' בן' כ' בן' אלו מישרים אלו עם אלו וזה עם זה

שעה"כ

דגדלות ניכר. אבל כאשר הגדיל הגדלות ראשונה, ומן אלם נעשה אלקים, אז ניכר הרשימו של הגדלות. ונודע (ע"ח מוחין דקטנות ג) כי המוחין דגדלות הם בחי' הויות, ונמצא כי הרשימו דמוחין דגדלות, גם הוא יהיה בבחינת הויות, ואם תחבר הויה ואלקים יהיו בנימי' יב"ק¹³³⁸, בסוד (&) ויעבר את מעבר יב"ק, כמבואר אצלינו.

ונמצא כי ג' מוחין¹³³⁹ דקטנות שהם ג' אלקים, מתחברים עם שלש הויות¹³⁴⁰, וסך כולם הם בנימי' של"ו, כמנין ס"ת יתגדל ויתקדש שמייה רבא, והם בחי' שלשה אלקים דאימא הנמתקים עתה, עם¹³⁴¹ ג' ההויות דההוא רשימו דמוחין דגדלות כנו'. וכיון שרמוזו אלו המוחין דאימא במספר של"ו וכנו', אין צורך להזכיר גם המוחין דאבא, כיון שהם מלובשין בתוך של אימא, ובפרט כי גם המוחין דאבא נרמוזו בר"ת של יתגדל ויתקדש שמייה רבא, שהוא בנימי' יושר כנו"ל, ולכן אין צורך לחזור ולזכורם בס"ת.

עוד ירצה, כי כבר נתבאר לעיל שהכוונה היא למתק המוחין דקטנות דאלקים ע"י המוחין דהויות דגדלות, אבל אין כל הקדישים שוים, כי אם הקדיש שהוא בעולם העשייה, נמצא שתהיה הכונה בשמות אלקים והויות דעשייה כנו"ל באורך. והנה מה שצריך לכוין, הוא כי הנה בנוסח הקדיש מצאנו ב' פעמים י"ד, וב' פעמים כ"ח, וב' פעמים מ"ב¹³⁴², באופן זה, כי מן יתגדל ויתקדש עד משיחיה, הם י"ד תיבות¹³⁴³. וגם במילת ד"י ברא נרמוז י"ד אחרת, והרי הם ב"פ י"ד, אחד מן תיבות ואחד מן אותיות. וצריך לכוין בהם בענין ב' הויות הנ"ל, שצריך לכוין בכל קדיש, כי אם הוא בקדיש של הודו, אשר הכונה בו הוא בשני הויות דמ"ה וס"ג, תכוין בי"ד הראשונה של אותיות הנרמוזות במלת ד"י ברא כנו', אל בחינת הי"ד אותיות דהויה דמ"ה, שהם ד' אותיות הפשוט וי' אותיות המילוי כנו', ותכוין להמתיק בזה לאלקים דקטנות דאימא לכל כללותם, כי כולם נקרא בשם אלקים. וכן גם המוחין דגדלות, עם היותם ד' מוחין, אין אנו מכוונים בהם אלא בבחי' הויה א', ולכן תמתיק י"ד אותיות שבשם הויה דגדלות דמ"ה דאלפין, לאלקים דמוחין דקטנות דאימא, שהוא במלוי י"ג אותיות כנודע, ועם הכולל הם י"ד.

והי"ד הב' של תיבות, תכוין בי"ד דהויה דס"ג, להמתיק בהם את אלקים דקטנות דמצד אבא, שהוא ג"כ י"ד כנו'. וכבר ידעת שהאותיות הם מצד הבינה, והתיבות מצד החכמה¹³⁴⁴.

ואמנם אלו הי"ד צריך לחלקם לשנים, ותחילה תעורר את ארבע אותיות הפשוטות של ההויה, שהם ד' תיבות יתגדל ויתקדש שמייה רבא, ואח"כ תעורר את עשרה אותיות שבמילוי הויה, ב' תיבות שמן "בעלמא" עד "משיחיה" כנו'. ואח"כ צריך לעורר את הי"ד זולת החלוקות הנז', כי כן הכ"ח והמ"ב האחרים הם זולת אלו הי"ד¹³⁴⁵.
וכבר כתבנו לך (טו ע"ד) ש"בחיכון וביומיכון כו", הוא תפלה ואינו מן נוסח הקדיש.

ונחזור לענין, כי גם יש ב"פ כ"ח וב"פ מ"ב. והנה בכ"ח של ס"ג, תכוין להמתיק אלקים דקטנות דאבא, ובכ"ח דמ"ה תכוין למתק אלקים דאימא, ע"ד הנז'. וכן במ"ב דמ"ה, תמתיק אלקים דאימא, ובמ"ב דס"ג תכוין למתק אלקים דאבא. אמנם המיתוק הזה

- מאיר הכוונה -

¹³³⁸ עי' לעיל הערה 944, ותפילין ב' ד"ה וענין המעברתא

¹³³⁹ דאמא (נוסף בפע"ח).

¹³⁴⁰ דאמא (נוסף בפע"ח).

¹³⁴¹ ע"י (פע"ח).

¹³⁴² וב' פעמים מ"ב - נמחק בפע"ח.

¹³⁴³ כי מלת די ברא הם ב' תיבין (נוסף בפע"ח)?

¹³⁴⁴ מקור?

¹³⁴⁵ ונלע"ד שזהו הטעם של האשכנזים שבנוסח שלהם יש י"ד תיבות מן בעלמא די ברא כרעותיה וימליך מלכותיה בחיכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב הם י"ד תיבין אך אני לא קבלתי רק כפי נוסח הספרדים (פע"ח).

שעה"כ

לא קבלתיו אני ממורי ז"ל, אבל קבלתיו מאיש אחר¹³⁴⁶ שקבלו ממורי ז"ל¹³⁴⁷, והאיש
ההוא אמר לי שאיננו זוכר היטב ענייננו, אבל מה שהיה זוכר בכללות הוא כך, שצריך
לכוין להמתיק הי"ח אותיות של אלקים, שהם ה' אותיות הפשוטות וי"ג דמלוי, סך שניהם
י"ח אותיות, ותמתיקם בכ"ח אותיות דהוי"ה דגדלות¹³⁴⁸. ואע"פ שאלו הם כ"ח ואלו הם
י"ח, עכ"ז כבר העשרה היתרים אנו צריכין אל החשבון האחר, ואינו זוכר יותר מזה¹³⁴⁹.

גם במ"ב דהויה היה ממתיק המ"ב של אלקים, וגם זה אינו זוכרו היטיב. והנלע"ד
בזה כפי דברי האיש ההוא, הוא בב' פנים, או אם נאמר כי הנה בשם אלקים באחוריים
שלו יש בהם מ"א אותיות, ועם הכולל הם מ"ב, בזה האופן: אלף, אלף למד, אלף למד הא,
אלף למד הא יוד, אלף למד הא יוד מס, והכולל הם מ"ב דאלקים¹³⁵⁰.

ואמנם נראה דוחק בכאן להכניס בחינת האחוריים דאלקים, וגם שעדיין לא נתקן
בזה העשרה היתרים מן הכ"ח של הי"ח (מז ע"ג) כנוז, ולכן נלע"ד באופן אחר והוא יותר
אמיתי כפי דעתי, והוא שתקח הי"ח מן הכ"ח דהויה, ותמתיק בהם הי"ח דאלקים דפשוט
ומילוי, והי' היתרים מן הכ"ח של ההויה תחברם עם המ"ב של ההויה ויהיו ב"ן, ותמתיק
בהם הב"ן של אלקים, שהם ב"ן אותיות, שיש בפשוטו ה', ובמילוי י"ג, ובמילוי מילוי
ל"ד, סך הכל ב"ן שבשם אלקים כנודע. ובזה הפירוש יתיישב הכל, כי תחילה תמתיק ה'
אותיות הפשוטות משם אלקים בד' תיבות של יתגדל ויקדש שמייה רבא, אע"פ שהסרים
א, ואח"כ תמתיק בי"ד¹³⁵¹ תיבות שיש מן "בעלמא עד משיחיה" אל י"ג אותיות מלוי,
והרי באה הא' החסר. ואח"כ תצרף ותחבר פשוטו ומילוי, שהם י"ח אותיות בי"ח של
הויה, ואח"כ תחבר פשוטו ומילוי ומילוי במ"ב של הויה, שהם עשרה העודפים מן
הכ"ח כנ"ל.

עוד יכוין כנ"ל¹³⁵², כי יתגדל הם אותיות תג"י ד"ל כנוז' פירושו (טז ע"א), כי שם
בוכ"ו הוא תמורת שם אהיה אשר בבינה, והוא בנימ' ד"ל כנוז'. ותג"י הוא סוד התגין אשר
בספ"י הכתר דבינה כנוז' אצלינו בשער היחודים (&) וע"ש ושם¹³⁵³ הוא בחי' שם ד"ל כנוז'.
וזהו יתגדל ויתקדש, הם אותיות שדי ות"ק, כי שדי במילואו כזה: שין דלת יוד, הוא בנימ'
יתקד"ש. וגם כי שדי עצמו הוא רמוז באותיות יתקדש, ושאר אותיות יתקדש, הם ת"ק של
מילוי של שם שדי העולה ת"ק, והרי איך נרמז בו שם שדי בין באותיותיו בין במספר שלו
ג"כ.

ועתה נבאר ההגדלה השנית באומרו "אמן יהא שמייה רבא מברך". והענין הוא, כי
סוד אמן בנימ' צ"א, והוא סוד שלשה מילויי שם י"ה של אלקים הנ"ל, ביודין באלפין
בההין, יו"ד ה"י, יו"ד ה"א, יו"ד ה"ה, הם בנימ' צ"א, כמנין אמן. ולפי ששאר אותיות
המילוי דשם אלקים שהם אותיות אל"ם, הם שוים במילויים, בשלשה שמות אלקים, ואין
שינוי ביניהם רק בשני אותיות י"ה דאלקים בלבד כנוז', כי הראשון¹³⁵⁴ הוא ביודין, והב'
באלפין, והג' בההין, כנזכר¹³⁵⁵. לכן אין אנו רומזין רק מלוי שתי אותיות י"ה בלבד כפי

- מאיר הכוונה -

¹³⁴⁶ ממהר"ם (פע"ח לגע, ד)

¹³⁴⁷ בפע"ח לב ע"ב מובא לא בשם

¹³⁴⁸ נמחק בפע"ח. היינו במילוי דמילוי.

¹³⁴⁹ ואינו זוכר מה הוא גם במ"ב דהויות היה ממתיק המ"ב של אלהים ואינו זוכר גם זה היטב

(פע"ח).

¹³⁵⁰ הרי מ"ב דהויה נגד מ"ב דאלהים וכו' וזהו טענה נכונה אם לא מה ששכח בענין הכ"ח עם

י"ח העודפים עשרה לכן נלע"ד באופן אחר ויתיישבו כל דבריו היטב כי הוא דוחק להכניס בכאן

סוד אחוריים של אלהים (פע"ח).

¹³⁵¹ בי' (פע"ח).

¹³⁵² נמחק בפע"ח.

¹³⁵³ אשר שם (נוסף בפע"ח).

¹³⁵⁴ ראשונה?

¹³⁵⁵ כי הראשון¹³⁵⁵ הוא ביודין, והב' באלפין, והג' בההין, כנזכר – נמחק בפע"ח.

שעה"כ

ההפרש שבהם, ואנו מתפללים שיתמלאו עתה שלשה מוחין דאלקים דאימא. וכבר ביארנו, כי גם המוחין דאבא הם מתמלאים מאליהם, ואין צריך להזכירם גם הם, כי כונתנו היה בג' מוחין דאימא¹³⁵⁶, וגם כונתנו פעם ב'¹³⁵⁷ בשלשה מוחין דאבא במלת אמן, והנה זהו סוד אמן, ועיי"כ יהא שמיה רבא, ויתגדל הגדלה שנית זולת הראשונה, ואז ימתקו מתוק שני יותר. וזה עצמו נרמז במילת יהא, שהוא רמז אל שלשה שינוים שיש בשלשה שמות י"ה הנז', שהם במילוי דיודין¹³⁵⁸ בחכמה, ודההין¹³⁵⁹ בבינה, ודאלפין¹³⁶⁰ בדעת, וזהו יה"א כסדרן, יודין ההין אלפין¹³⁶¹. וביאר היכן הוא ענין יהא הנז', ואמר שהוא בשמיה רבא, פי' בשם י"ה כנו"ל, כי שלשה שמות י"ה יתמלאו בשלשה מילויין שסדרן יהא, ועיי"ז יהיה רבא וגדול במעלת אחרת יותר גדולה מן הראשונה¹³⁶².

גם תכוין במלת רבא שהם אותיות באר, שה"ס ד' שמות הויה אלקים, הויה אדני¹³⁶³, כי עיי' שלשה מילויים הנז', תחזור מן בור להעשות באר מים חיים¹³⁶⁴. וענין באר

- מאיר הכוונה -

¹³⁵⁶ כוונתנו בג' דאמא מספיק כי מלובשים באמא גם כוונתנו פעם ב' באמן הה' שהוא בעלמא (פע"ח לב ע"ד).

¹³⁵⁷ פיתוח הראשי תיבות על פי הפע"ח.

¹³⁵⁸ י' (פע"ח).

¹³⁵⁹ ה' (פע"ח).

¹³⁶⁰ א' (פע"ח).

¹³⁶¹ יודין ההין אלפין – נמחק בפע"ח.

¹³⁶² וגדול במעלת אחרת יותר גדולה מן הראשונה – נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "וגדל באופן אחר יותר מעולה".

¹³⁶³ גימ' באר (נוסף בפע"ח).

¹³⁶⁴ תחזור מן בור להעשות באר מים חיים – נמחק בפע"ח ובמקומו איתא מן בור נעשה באר. עיי' זהר ח"א ס ע"א: רבי שמעון אמר בשעתא דקב"ה מתעטר בעטרוי¹³⁶⁴ מתעטר מעילא ומתתא מעילא מאתר דעמיקא דכלא¹³⁶⁴ מתעטר מתתא במה בנשמתהון דצדיקיא כדין אתוסף חיים מעילא ומתתא ואתכלל אתר מקדשא מכל סטרין ובירא אתמליא וימא אשתלים וכדין ייב לכלא¹³⁶⁴:

כתיב (משלי ה טו) שתה¹³⁶⁴ מים מבורך ונוזלים מתוך בארך אמאי (הכא)¹³⁶⁴ בורך בקדמיתא ולבתר בארך דהא בור לא אקרי אלא ריקניא דלא נביע באר מיין דנבעין אלא כלא אתר חד הוא אלא אתר דמסכני (נ"א דמסכנותא) אחידן ביה אקרי בור דלית ליה מדיליה אלא מה דיהבין בגויה ומאן איהו דל"ת לבתר אתעביד באר דאיהו נביע ומליא¹³⁶⁴ (ד"א דמליא) מכל סטרין ומאן איהו ה"א אתמליא מעילא ונביע מתתא¹³⁶⁴ אתמליא מעילא כמה דאמרן ונביע מתתא מנשמתהון דצדיקיא¹³⁶⁴:

תרגום: רבי שמעון אמר, בשעה שהקדוש ברוך הוא מתעטר בעטרותיו, מתעטר מלמעלה ומלמטה, מלמעלה ממקום של עומק הכל. מתעטר מלמטה במה, בנשמות הצדיקים. ואז נוספים חיים מלמעלה ומלמטה, ונכלל מקום המקדש מכל הצדדים, והבאר מתמלאת והים נשלם, ואז נותן לכל.

כתוב "שתה מים מבורך ונוזלים מתוך בארך". למה (כאן) בתחלה [כתוב] "בורך" ואחר כך "בארך", שהרי בור לא נקרא אלא ריק שאינו נובע, ובאר מים שנובעים. אלא הכל מקום אחד הוא, מקום שהעניים (שהעני) אחוזים בו נקרא בור, שאין לו משלו אלא מה שנותנים לתוכו, ומיהו, דל"ת. אחר כך נעשה באר שהוא נובע ומלא (שמתמלא) מכל הצדדים, ומיהו, ה"א. מתמלאת מלמעלה ונובעת מלמטה, מתמלאת מלמעלה כמו שאמרנו, ונובעת מלמטה מנשמות הצדיקים.

ועיי' עוד שם רלה ע"א: רבי אלעזר שאיל שאלתא לרבי שמעון אמר הואיל וקב"ה גלי קמיה דבני נשא ימותון אמאי נחית נשמתין לעלמא ואמאי אצטריך ליה אמר ליה שאילתא דא קמיהו דרבנן שאילו כמה וכמה ואוקמוה אבל קב"ה יהיב נשמתין דנחתין להאי עלמא לאשתמודעא יקריה ונקיט לון לבתר אי הכי אמאי נחתו אלא רזא דא הכי הוא פתח ואמר (משלי ה טו) שתה מים מבורך ונוזלים מתוך בארך הא¹³⁶⁴ אוקימנא בור אתר דלא נביע מגרמיה ואימתי נבעין הני מיא בשעתא דאשתלים נשמתא בהאי עלמא¹³⁶⁴ כד סלקא לההוא אתר דאתקשר ביה כדין הוא שלים מכל סטרין מתתא ומעילא (ס"א ומכל סטרין) וכד נשמתא סלקא כדין אתער תיאובתא דנוקבא לגבי דכורא¹³⁶⁴ וכדין נבעין מיא מתתא לעילא ובור אתעביד באר מיין נביעאן וכדין אתחברותא (נ"א ויסודא) ויחודא ותיאובתא¹³⁶⁴ ורעוא¹³⁶⁴ אשתכח (להא)¹³⁶⁴ דהא בנשמתא¹³⁶⁴ דצדיקא אשתלים ההוא אתר ואתער חביבותא ורעותא לעילא ואתחבר כחד:

תרגום: רבי אלעזר שאל שאלה את רבי שמעון. אמר, הואיל וגלוי לפני הקדוש ברוך הוא שבני אדם ימותו, למה הוריד נשמות לעולם, ולמה הוא צריך את זה. אמר לו, שאלה זו לפני רבנן שאלו

שעה"כ

הזה, כי הגה המוחין האלו הם מלובשים תוך נה"י דאימא, שהם בחי' שם אהיה כנודע (&), וכאשר יוצאין¹³⁶⁵ המוחין לכנוס בנוקבא דז"א הנקרא אדני, הם מתחברים ב' שמות אהיה ואדני ונעשים אלקים. והז"א הוא שם ההויה, הרי לך בהדיא איך ע"י שם אדני ואהיה נעשים הויה אלקים הויה¹³⁶⁶ אדני.

ובעלמי עלמאי תכוין אל מה שנודע, כי בתחי' יש לו מוחין¹³⁶⁷ דקטנות דעיבור הא', ואח"כ מוחין דקטנות¹³⁶⁸ דיניקה, ואח"כ מוחין הגדלות העיקריים, וזה נרמז במלות אלו, כי מלת לעלם הוא עיבור הא', ולעלמי הוא היניקה, ועלמאי הוא הגדלות. והרי עתה נגדלו המוחין בכל צרכן, כי מוחין דעיבור נרמזו בתחילת הקדיש עד לעלם, ומוחין דיניקה נרמזו במלת לעלמי, ומוחין הגדלות נרמזו במלת עלמאי.

ולחיות שעיקר הכל הם המוחין הגדלות, לכן צריך לכלול כל הז' תיבות שיש מן אמן עד עלמאי בבחי' הגדלות באופן זה, כי הנה הם ד' מוחין, שהם חו"ב ודעת כלול מחו"ג, ובהתלבשם תוך נה"י דאימא, נעשין שלשה מוחין בלבד, כנודע (&)¹³⁶⁹, וכמבואר באדרא זוטא (&), והרי הם שבעה. וגם אם תחבר ד' המוחין עם ג' הלבושים, שהם עצמן נה"י דאימא, הרי הם שבעה, כמנין שבעה התיבות הנז'.

¹³⁷⁰ואמנם כבר הודעתך למעלה שיש שינוים בענין הקדישים כפי מקומם, כי בקדיש הודו תכוין אל מ"ב דהויה דאלפין דמ"ה, ואל הויה דס"ג, ובקדיש דיוצר תכוין אל מ"ב דס"ג, והויה דע"ב כו', וע"ש ושם ביארנו, כי לכך יש שני מיני מ"ב ושני מיני כ"ח בקדיש בזה האופן, שבעה וויין שיש מן וישתבח כו' (מז ע"ד) עד ויתהלל, הרי מ"ב, א' באותיות והוא מ"ב אותיות התחתון, שהוא בהויה דמ"ה דאלפין, ואח"כ ז' תיבות עצמן כל תיבה מו' אותיות שיש מן וישתבח עד ויתהלל, הרי מ"ב שני של תיבות, ולכן הוא מעולה ומשובח מן הראשון, והוא מ"ב דהויה דס"ג כנו' בסוד הקדיש דהודו.

ועד"ז הוא בשאר הקדישים, ועד"ז יש כ"ח תחתון דאותיות, וכ"ח עליון דתיבין, וגם הם כ"ח דמ"ה וכ"ח דס"ג. והנה עם הדרך שביארנו כאן שהם בחי' מוחין הגדלות, נבאר ג"כ עתה ענין שני כ"ח וב' מ"ב עם הדרך הנז', עם ששניהם אמתיים, וצריך לכוין ב' הכונות האלו ביחד.

והענין הוא כי מוחין הגדלות דאימא ויש מוחין הגדלות דאבא, והנה המ"ב הא' שהוא דאותיות, הם בחינת מוחין דאימא, כי הם היותר ראשונים ומתגלים בתחילה. וכבר ביארנו כונתם במלת אמן יהא שמיה רבא מברך כו' כנ"ל, אבל המוחין דאבא נרמזו בכ"ח האחרות, שהם התיבות שיש עד אמן האחרון, ולזה נאמר בהם מלת אלו על הסדר הזה, לעילא מכל ברכתא, לפי שאבא הוא לעילא מן אימא. ואנו חוזרים לומר באחרונה

- מאיר הכוונה -

כמה וכמה, ובארוה, אבל הקדוש ברוך הוא נותן נשמות שיוודות לעולם הזה להודיע את כבודו, ולוקח אותן אחר כך. אם כך למה ירדו, אלא סוד זה כך הוא, פתח ואמר, "שתה מים מבורך ונוזלים מתוך בארד". הרי פרשוה, "בור", מקום שלא נובע מעצמו. ומתי נובעים המים הללו, בשעה שנשלמה הנשמה בעולם הזה, כשעולה לאותו מקום שנקשרה בו, אז הוא שלם מכל הצדדים, ממטה וממעלה (ומכל הצדדים). וכשנשמה עולה, אז מתעוררת תשוקת הנקבה לזכר, ואז נובעים מים מלמטה למעלה, ובור נעשה באר, מים נובעים, ואז התחברות (ויסוד) ויחוד ותשוקה ורצון נמצאים (לזה), שהרי בנשמת הצדיק נשלם אותו מקום, ומתעוררת חביבות ורצון למעלה ומתחברים כאחד.

¹³⁶⁵ יורדים (פע"ח).

¹³⁶⁶ מוסגר ע"י הלש"ו אמנם מופיע בפע"ח, וצ"ע.

¹³⁶⁷ דאלה"ם (נוסף בפע"ח).

¹³⁶⁸ מוחין דקטנות נמחק בפע"ח ובמקומו איתא אלקים.

¹³⁶⁹ ע"י שער כה פרק א.

¹³⁷⁰ @@@@מכאן צריך לעושת פע"ח

אמנם כבר הודעתך לעיל כי הכל הוא כפי מציאות הקדיש

שעה"כ

הכ"ח והמ"ב שהוא עד מלת בעלמא, ואז אנו אומרים פעם אחת¹³⁷¹ אמן, ולכן צריך לכוין בו בבחינת מוחין דאבא ג"כ, ע"ד מ"ש באמן יהא שמיה רבא כו'. וצריך לכוין בג' שמות י"ה שיש בג' שמות אלקים, שיש בג' מוחין דאבא שיתמלאו בג' מלווים דיודין ההין אלפינ, שהם בנימא אמן כנ"ל.

וכבר ידוע שיש קדישין שחותמים בהם ואומרים יה"א שלמא רבא, וצריך לכוין במלת יה"א, דיהא שלמא רבא אל ג' מלווין שסדרן יה"א, כמו שכוננת באמן יהא שמיה רבא כו'. ובמלת שלמא, תכוין שהוא בחי' היסוד המגולה דאבא הנקרא שלום כנודע (עי' זחר ח"ג קטו ע"ב). ובשאר הקדישין לא קבלתי טעם ממורי ז"ל למה לא נזכר בו ענין יהא שלמא רבא כו', ע"ד שרמזוהו ביהא שלמא רבא כנו'.

והנה כל שאר מלות אמן שיש בקדישין, אין בהם כוונה זו, אלא באלו שני אמנים בלבד, שהם באמן יהא שמיה רבא מברך כו', ובדאמירן בעלמא ואמרו אמן. אבל בשאר האמנים, יש להם כוונה אחרת, וביארנו אותה בענין סדר כל האמנים והברכות, כנודע שיש חילוק בין ברכות התפלה והמצות וברכת הנהנין ע"ש (&).¹³⁷²

והנה הקדיש שיש בין השכיבנו לתפלת י"ה דערבית, משא"כ בשחרית שצריך לסמוך גאולה לתפלה, כבר נת"ל טעם לדבר הזה. גם מן הטעם ההוא עצמו צריך לומר קדיש בערבית, לפי שכבר ביארנו, כי בתפילת ערבית אין עולם הבריאה עולה למעלה, אמנם עולם האצילות הוא היורד למטה בהיכל הו' דבריאה כנ"ל, ולכן צ"ל אותו הקדיש קודם העמידה, להוריד האצילות למטה.

וגם במנחה אומרים קדיש קודם העמידה, לפי שלא זכרנו כלל ענין הבריאה כנודע, כי אין חיוב בתפלת המנחה רק לומר תפלת י"ה לבד, ושם ביארנו הטעם, לפי שאין בנו כח להעלות הבריאה למעלה, מפני שהדין שולט אז בעת המנחה, ומכ"ש שלא יעלו יצירה ועשיה.

והנה הקדישים שיש קודם העמידה ואחר העמידה, כולם הם מסוד ע"ב כמבואר אצלנו, וצריך שגם בהם יהיו ב' כ"ח וב' מ"ב. ודע כי הנה אנו¹³⁷³ מכנים הויה דע"ב אל האצילות, ודס"ג אל הבריאה, ודמ"ה אל היצירה, ודב"ן אל העשיה. והנה כל האצילות כללותם הוא שם ע"ב, ולכן צריך שתכוין מ"ב הראשון¹³⁷⁴ הויה דע"ב דיודין שבנוק' דאצילות, ואח"כ תכוין המ"ב הב' מן הויה דע"ב דיודין שבז"א דאצילות.

והנה ע"ד מציאות הקדישין שבתפלת שחרית, כן הם במנחה וערבית ובשאר היום, כי הקדיש אשר קודם העמידה דתפלת מנחה, תכוין אל הויה דע"ב דיודין, וכן בקדיש שאחר העמידה דתפלת מנחה, תכוין ע"ד שביארנו בתפלת השחר. ובקדיש שקודם יוצר דערבית, הוא ע"ב ס"ג, ושל קודם העמידה ואחר העמידה דערבית ג"כ הוא ע"ב וע"ב, ושל אחר ערבית הוא ס"ג ומ"ה. והקדישים שבשאר היום, כפי מה שתקרא כך תכוין, כי אם למדת מקרא הוא בעשיה, ולכן הקדיש הוא מ"ה וס"ג, ואם שנית משנה אשר היא ביצירה, תכוין בקדיש ההוא בס"ג וע"ב, ואם עסקת בחכמת הקבלה ג"כ תכוין ע"ד הנזכר בס"ג וע"ב, כי כל זה ביצירה¹³⁷⁵.

מורי ז"ל לא היה קם מעומד בענית אמן יהא שמיה רבא של הקדיש, ואמר לי כי הלשון הנז' בירושלמי¹³⁷⁶ דמשמע ממנו שצריך לקום מעומד, הוא מושעה, ואינו מתלמוד

- מאיר הכוונה -

¹³⁷¹ אחרת ?

¹³⁷² צריך לענות אמן בכל קדיש ד' אמנים והם יתגדל ויתקדש שמיה רבא אמן ויקרב משיחיה אמן אמן יהא שמיה רבא דאמירן בעלמא ואמרו אמן ואם העונה מסיים עד דאמירן בעלמא קודם שאומר שמיה דקב"ה צריך לענות כאן אמן ג"כ והם ה' אמנים (פע"ח לג ע"ד).

¹³⁷³ עי' שבירה ב'.

¹³⁷⁴ הראשונה

¹³⁷⁵ ?

¹³⁷⁶ דרכי משה על או"ח סימן נו

שעה"כ

ירושלמי עצמו, אלא הגהת איזה חכם היתה, והאחרונים הדפיסו אח"כ בתוך דברי הירושלמי. אמנם כשהיה בקדיש דאחר העמידה דשחרית או דערבית או דמנחה, וכן בקדיש תתקבל של אחר חזרת ס"ת להיכל, אז היה נשאר מעומד, וגומר ענית הקדיש ואח"כ היה יושב. גם מה שרגילין העם לומר פסוק (&) ועתה יגדל נא כח ה' בעת שהש"ץ אומר קדיש, וכנז' בספר התיקונים (יד ע"א)¹³⁷⁷, הנה מורי ז"ל מנעני (יו ע"א) מלאומרו, ולא גילה לי טעמו של דבר. ואולי¹³⁷⁸ שגם זה אינו מהתיקונים כנ"ל. גם בענין מה שנהגו האבלים לומר קדיש על מיתת אביהם ואמם בשנה ההיא, טוב לאומרו אפילו בשבת ויו"ט ור"ח, לפי שטעם הדבר הוא כדי להעלות נפש המת בג"ע עצמו ממדרגה למדרגה, ולכן נכון לאמרו אפילו בימים שאין בהם דינה של גהינם¹³⁷⁹, וכבר נתבאר לעיל זה ע"ש.

דרושי תפילת השחר דרוש א

ענין תפלת השחר

ונבאר עתה ענין הודו לה' כו', כבר ביארנו לעיל (&) כי כוונת הקדיש דקודם הודו הוא כדי להעלות היכל הו' דעשיה אל היצירה ע"י כ"ח תיבות שיש בקדיש הזה. והנה אחר אשר כבר עלה ע"י הקדיש, יש בו כח עתה לחזור הוא עצמו ממש בחינת היצירה, כנגד זה אנו אומרים הודו לה' כו'¹³⁸⁰. והענין הוא, כי הנה מן הודו לה' עד ברוך שאמר הכל הוא בתיקון ג"ר דעשיה שעלו ביצירה כנו'¹³⁸¹. ואמנם מנהג אשכנזים לאומרו אחר ברוך

- מאיר הכוונה -

[ה]:

וע"ל סימן נ"ט מי שמתפלל ביחיד מה יאמר במקום קדיש וברכו ואמן ובמהר"ל שהוא לא היה עומד בשעת קדיש וברכו אך כל קדיש שתפסו מעומד נשאר עומד עד שיסיים ובאמירת אמן יש"ר המנהג לעמוד וכן מצאתי בהגהת מרדכי בדפוס החדש פרק תפלת השחר בירושלמי קום כי ה' דבר אלך מכאן א"ר אליעזר כד עני אמן יהא כו' וכל דבר שבקדושה בעי למיקם ארגלוהי עכ"ל:
ז"ל: והמשכילים (דניאל יב ג) בהון אשתמודעין אתוון דאתמר בהון יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ ואינון כ"ח אתוון וארבע סרי אחרנין גניזין בהון ואלין אינון כ"ח אתוון בראשית ברא אלה"ם את השמים ואת הארץ (בראשית א א) ועליהו אתמר כח מעשיו הגיד לעמו (תהלים קיא ו) ובגלותא אסתלק האי כ"ח מנייהו ואתמר בהון וילכו בלא כח לפני רודף (איכה א ו) ובגין דא אמרין בקדיש ועתה יגדל נא כח אדנ"י (במדבר יד יז) לקבל כ"ח אתוון אחרנין דאית באלין שבע תיבין דאינון יהא שמיה רבא מברך לעלם לעלמי עלמיא ודא איהו העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו י"ד אחרנין אינון יהו"ה אלהינו יהו"ה וסימן אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר {יד ע"ב} ובאלין י"ד אתוון אומאה הדא הוא דכתיב כי י"ד על כס י"ה (שמות יז טז)

תרגום: "והמשכילים", בהם נודעים האותיות, שנאמר בהם יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ (ברכות נה ע"א), והם כ"ח אותיות, וארבע עשרה אחרות גנוזות בהן. ואלו הן כ"ח אותיות "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ", ועליהן נאמר "כח מעשיו הגיד לעמו", ובגלות הסתלק כ"ח זה מהם, ונאמר בהם "וילכו בלא כח לפני רודף", ולכן אומרים בקדיש "ועתה יגדל נא כח אדנ"י", כנגד כ"ח אותיות אחרות שיש באלו שבע התיבות שהן, אמן, יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא, וזהו העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו (שבת קיט ע"ב). י"ד אחרות הם, יהו"ה אלהינו יהו"ה. וסימן (פסחים ב ע"א) אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר, ובאלה הי"ד אותיות שבועה, זהו שכתוב "כי י"ד על כס י"ה".
¹³⁷⁸ ונלע"ד חיים (פע"ח)

¹³⁷⁹ קדיש יתום המ"ב אשר בזה הקדיש הוא ע"ד מ"ב אשר בני"י שהוא יהו"ה אלהינו י"ה ו"ה כוזו במוכס" כוזו יהו"ה יוד ה"א ואלו ה"א והענין זה כי הקדיש הזה הוא בעולם העשיה ששם בחינת המיתה כדי להעלות הנפש רוח נשמה בסוד תחיית המתים וע"כ אומרים היתומים שמתו אביהם או אחם (פע"ח).

¹³⁸⁰ לכן נעשו יצירה גמורה ויש בהם נשמה מיצירה (פע"ח על פי תיקון הגהות הל"א).

¹³⁸¹ לפי שאחר קדיש תעלה היצירה למעלה כמבואר דג"ר ליצירה חילונית ופנימיות שלהם עולה במקום ג' האלמנטים וכו' הכי חוזרים אז להיות עשיה כבדאשונה רק שהם במקום יצירה אך אינם בזקיס צלירה ממש כבדאשונה שהיו פנימית ג"ר דעשיה חילונית לג"ר ליצירה ואז ישארו בלי בחי'

שעה"כ

שאמר, ומעם סברתם הוא, לפי שעתה הוא כבר נק' אלו יצירה, וא"כ ראוי לאומרו באמצע תיקוני היצירה, שהם מן ברוך שאמר עד יוצר כנודע, אבל הספרדים אומרים אותו קודם ברוך שאמר, לפי שעדיין כל זה הוא בחי' תיקון עולם העשיה, כי יצירה עצמה עדיין אינה נתקנת, ואינה מקבלת אור אליה עצמה, רק מן ברוך שאמר ואילך, ולכן אין לאומרו רק בין העשיה ליצירה, שהוא אחר קדיש העשיה, וקודם ברוך שאמר שהוא תיקון היצירה, ומורי ז"ל נהג בזה כמנהג הספרדים.

והנה כוונת הודו כו' הוא זה, כי הנה בתחילה ע"י תיקון המעשה, שהוא לבישת הטלית קמץ ועיטוף בטלית גדול, נפרדו הקלי' דיצירה ונסתלקו משם כנ"ל. ואמנם מה שעשינו אז, הוא כדי שלא יתאחוזו קלי' היצירה ביצירה עצמה, ועתה אשר ג"ר של העשיה נעשים חיצונים אל ג' תחתונות דיצירה, והנה נודע כי בלי ספק שחיצוניות היצירה גדול מפנימיות העשיה, וא"כ עתה אשר החיצוניות דיצירה הוא תחתון כי הוא מן העשיה, א"כ יש פחד מן הקלי' עתה, פן יתאחוזו שם בג"ר דעשיה שעלו שם, ולכן אנו אומרים מזמור הודו לה' כו', פירושו, אתם מלאכי קדש¹³⁸² הודו לה' אשר בעולם היצירה, והודיעו בעמים עלילותיו, שהם הקלי', וע"כ מתפחדין הקלי' ואינם נאחזים שם בג' אחרונות דיצירה אשר עלו שם ג"ר דעשיה. וכמעט כל המזמור הזה וכל הפסוקים עד ב"ש, כולו מתעסק בסיפור שבחיו יתברך נגד העמים והקלי', שיכירו אלהותו וגדלותו ויתפרדו מעל הקדושה כנז.

ופקח עיניך וראה אופן הסתלקות הקליפות מעל הקדושה באיזה אופן הוא, והענין הוא, דע כי כדי שיסתלקו הקליפות מעל הקדש¹³⁸³, צריך שגם הקלי' עצמם יעלו ויוכללו זו בזו, ע"ד שנתבאר בענין הכחות של הקדושה, ויעלו הקלי' שכנגד ג' תחתונות דיצירה במקום ג' אמצעות דיצירה של הקלי', וע"י עליתם יתמתקו הקלי' יותר, וע"כ לא יתאחוזו בקדושה.

וזה"ש (&) הוד והדר לפניו כו', והענין הוא שפסוק שלפניו הוא, כי כל אלהי העמים אלילים, שהם בחי' הקלי', וכוונתנו לשבר כח הקלי' ולהכניעם, שלא יתאחוזו בג' אחרונות דיצירה, שהם נרמזות בפסוק שלאחריו, הוד והדר לפניו כו'. כנודע שהוד והדר הם גו"ה¹³⁸⁴, ועוז וחדוה הוא יסוד, שהוא עוז וחדוה דמטרוניתא¹³⁸⁵. והכונה היא כי ג' תחתונות דיצירה אלו, לא ישלטו בהם הקלי', אלא אדרבא יהיו הוד והדר עוז וחדוה.¹³⁸⁶ כי בא לשפוט את הארץ, תכוין כי ר"ת הוא לאה, כי משם נמשכין הדינין והמשפטים, כנודע כי לאה נקרא דינא קשיא (&).¹³⁸⁷

- מאיר הכוונה -

נשמה כי יצירה מסתלק למעלה לכן אומרים הודו קודם ב"ש שהוא תיקון יצירה כי אז מסתלק בחי' זו (פע"ח).

¹³⁸² מלאכים קדושים וכתות הקדושים קראו בשמו של הש"י (פע"ח).

¹³⁸³ עי' שער מב פרק ג' @

¹³⁸⁴ עי' זהר ח"ב סא ע"א: מאן לבושו דקודשא בריך הוא הוד ונצח (ג"א והדר) דכתיב (תהלים קד א) הוד והדר לבשת.

תרגום: מהו לבושו של הקדוש ברוך הוא הוד ונצח (והדר), שכתוב הוד והדר לבשת.

¹³⁸⁵ עי' זהר ח"ב פח ע"ב: אמר רבי אלעזר לאבוי אלן סעודתי¹³⁸⁵ היך מתתקנן אמר ליה ליליא דשבתא כתיב והרכבתיך על במתי ארץ¹³⁸⁵ ביה בליליא מתברכא מטרוניתא וכלהו חקל תפוחין ומתברכא פתוריה דבר נש ונשמתא אתוספת והוא ליליא חדוה דמטרוניתא הוי ובעי בר נש למחדי בחדותא ולמיכל סעודתא דמטרוניתא

תרגום: אמר רבי אלעזר לאבוי איך מתקנים את הסעודות הללו אמר לו ליל שבת כתוב והרכבתיך על במתי ארץ בו בלילה מתברכת המלכה וכל שדה התפוחים ומתברך שלחנו של אדם ונשמה נוספת ואותו הלילה שמחת המלכה הוא וצריך אדם לשמח בשמחה ולאכול סעודת המלכה.

¹³⁸⁶ וה' שמים עשה פי' פנימית חב"ד דעשייה שעלו לחיצונית נה"י דיצירה ישארו שם ולא יאחוזו בהם הקליפות (פע"ח).

¹³⁸⁷ וכן וישב משה "לשפוט" את "העם כי הוא ב"ד העליון שבבינה (פע"ח).

שעה"כ

והלל לה' תכוין לחבר אדני נוק' דו"א הרומזת במלת והלל, שהיא בנימ' ס"ה כמנין אדני, לחברה לה' שהוא ז"א, ולזה לא אמר ויהללו לה'.

נפשנו חתה לה', תכוין בהויה דההין העולה ב"ן, וגם תכוין אל ל"ו אותיות שיש בהויה הפשוטה הזו ומלוייה ומילוי מלוייה. והנה ב"ן ול"ו נימ' נח"ל, שהוא ר"ת נפשינו חתה לה'. ונודע שהויה זו היא בעולם העשיה הנקרא נפש.

¹³⁸⁸אל נקמות ה', הנה כונתינו עתה היא, שעל יד תפלתנו להעלות העולמות ולכלול אותם עד עולם האצילות, וללקט כל ניצוצות הקדושה שנתפזרו ונתערבו בין קלי' ג' עולמות ב"ע, ולהעלותם למעלה באצילות, וללקט הנשמות והניצוצות של המלכים שמתו, ואלו הניצוצות המתלקמות נעשה אח"כ בחי' מ"ן למלכות בעת נפילת אפים, וה"ם הנשמות המתערבות אז ברחם הנקבה ע"י זיווג נפילת אפים. ואמנם הניצוצות אשר נפלו בעולם העשיה, אינם דומים לאותם שנפלו ביצירה ובבריאה, לפי שבעשיה הקלי' עצומות וחזקות וגדולות, ואין כח להוציא אותם הניצוצות משם אלא (זו ע"ב) בכח עשרה הרוגי מלוכה, כמבואר אצלנו במאמר הזוהר פ' פקודי (דף רנד ע"ב)¹³⁸⁹ בענין גופין ורוחין דילהון דאתמסרו בידא דמלכות חייבא כו'¹³⁹⁰, וע"ש. ושם נתבאר אצלנו¹³⁹¹ כי הגופין

- מאיר הכוונה -

¹³⁸⁸@@פע"ח: אח"כ אנו אומרים אל נקמות ה' וכו' והוא כי הלא כוונתינו עתה ע"י תפילתנו להעלות

¹³⁸⁹ז"ל: תא חזי נשמתא דאלין לאשלמותא דרוחא קדישא דלהון עשרה רוחין מתתא כדקא יאות וגופא דילהון יתמסר למלכו חייבא כל חד נטיל חולקיה ברזא דקרבינין תרגום: בא וראה הנשמות של אלו להשלמת רוח הקודש שלהם עשר רוחות מלמטה כראוי וגופם נמסר למלכות הרשעה כל אחד נוטל חלקו בסוד הקרבנות.

¹³⁹⁰ע"ח שער מ"ד ומ"ן פרק א'.
¹³⁹¹שער מאמרי רשב"י לד ע"ב: ועתה אבאר לך לשון הזוהר וז"ל תא חזי נשמתא דאלין לאשלמותא דרוח' קדישא דליהוון עשרה רוחין מתתא כדקא יאות וגופא דילהון יתמסר למלכו אחרא כו' פירו' כי הנה ביארנו שעת' צריך שיתבררו מיין נוקבין של אימא שכבר היו מבוררי' ועתה נפלו בקליפות ונתערבו שם וגם צריך לברר מיין נוקבין של נוקבא דז"א אשר עדין לא נתבררו ותמיד היו נתונים בעמקי הקליפות. והנה הנשמות של אלו העשרה הם מעלים תמיד מאז ועד ביאת המשיח כנז' בחינת מיין נוקבין של אימא אשר נפלו למטה בקליפות. וזמ"ש תא חזי נשמתא דאלין רוצה לומר בחינת הנשמות של אלו העשרה הרוגי מלוכה הוא לאשלמותא דרוחא קדישא כלומר להשלים החסרון של רוחא קדישא עלאה סטרא דקדושה שהרי אותם המיין נוקבין שלהם הנתונים בעמקי הקצי' וכדי להעלותם משם. בעי דלהוון עשרה רוחין מתת' (ע"ג) כדקא יאות רוצה נומר שאלו העשרה דורות ונשמות של אלו הצדיקים הרוגי מלוכה שיהיו מתתא רוצה לומר שיעלו את המיין נוקבין מתתא לעילא כדקא יאות וזה מדבר בבחינת מיין נוקבין של אימא וכנגד העלת מיין נוקבין של המלכות אמר וגופא דלהון יתמסר למלכו' אחרא פירוש כי על ידי הצער שסבלו גופם ממש במה שנהרגו יש יכולת בגופם לעלות את המיין נוקבין של המלכות הנתונים ומוטבעים תוך הקלי' הנקראים מלכו אחרא שכנגד המלכות דקדושה וכיון שאותם (ע"ג) הגופים שלהם נמסרו ביד מלכות הרשעה של הקליפות היה יכולת בהם ללקט משם הנשמות הנק' מיין נוקבין הנתונים שם ולהעלותם אל המל' של הקדושה. וכמו שביארנו בפסוק עת אשר שלט האדם באדם לרע לו. וגם נתבאר בריש סבא דמשפט' כי סטרא אחרא אדם בליעל שלט באדם דקדוש' לחטוף ממנו הנשמות העשוקות וכל זה הוא לרע לו של אדם הבליעל כדוגמת ארון פלשתים וע"ש. ונמצא כי גופותם שהם המקבלים צער ההריגה ונמסרו ברשות מלכות אחרא לכן הם יכולים להוציא המיין נוקבין של המלכות המוטבעים שם במלכו' אחרא אבל נשמתא שהם יתיר רוחניות הם מעלין מיין נוקבין של הבינה העליונה ואל תתמה לומר איך אפשר כי גופתם יש בהם כח להעלות מיין נוקבין כי על ידי מעשיהם הגדולים ובפרט כאשר נהרגו אח"כ על קדוש השם אין ספק כי נזדככו גופם בתכלית הזיכוך ונעשה רוחני ממש כנודע כי לסיבה זו לא נזכרה מיתה בצדיקים ועוד ראה גמורה ממש ע"ה שעלה גופו למרום. ואלוהו ז"ל שעלה גופו בסערה השמימה וחנוך ז"ל וכן אותם העשרה שנכנסו חיים בגוף ונפש בג"ע הארץ כו' יהושע בן לוי וחבריו ומה גם אלו שנהרגו באותה ההריגה המשונה נוסף על גודל חסידותם ושרש נפשם היותם סוד השבטים בעצמן כי בלי ספק שנתעלו גופם יתיר מנשמו' שאר בני אדם והבן זה. אמר עוד ומהכא רזא דקרבינין זה תבין במה שביארנו בכונת התפילות בפרשת קרבן התמיד איך ע"י הקרבן ההוא היו מתקרבים העולמות ועולים ממטה למעל' ועולם העשיה נקשר בעולם היצירה ויצירה בבריאה כו' עד רזא דא"ס כנז' בסוף פרשה זו דרס"ח ע"ב. וכן הדבר הזה כי מעלים את המיין נוקבין מלמטה למעלה עד שגורמין התקשרות וזווג עליון כנז'. אמר עוד ות"ח רישא שירותא

שעה"כ

עצמן דילהון נעשו בחי' מ"ן אל המלכות, והם המלקטים את הנצוצות הנשמות שבעשיה, כי א"א ללוקטן בשום אופן אחר, זולתי ע"י אותם הנשמות של עשרה הרוגי מלוכה. וכל זה הוא בעשיה, משא"כ בשאר העולמות. וזהו הטעם שהוצרכו ליהרג אותם י' אבירי ישראל, כדי שיוכלו ללוקט אותם הנצוצות שבעשיה מיום שנהרגו עד ביאת המשיח כמ"ש אצלנו שם. וזהו מה שאנו רומזים ואומרים (&) אל נקמות ה' אל נקמות הופיע, שינקום נקמת אותם עשרה הרוגי מלוכה, וע"י הזכירה הזאת, הם מתגברים ולוקטים הנצוצות של הנשמות הנתונות תוך הקל"י דעשיה.

גם נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל, שצריך לכוין בפסוק (&) אשירה לה' כי גמל עלי, שבס"ת נרמז שם יל"י¹³⁹², כי שם זה מעלה נשמות דעשיה, כמבואר אצלנו בקבלת שבת (סו ע"ג) בפסוק (&) ה' למבול ישב, וע"ש. גם פסוק (&) העלית מן שאול נפשי, הוא סוד העלאת המ"ן מבחינת הנפשות שבקל"י העשיה, שאין שם אלא בחינת הנפש, וקל"י העשיה נקר' שאול, דרגא תתאה דגיהנם¹³⁹³, וזהו העלית מן שאול נפשי. גם כל שאר הפסוקים מכאן עד (&) ה' מלך, כולם מדברים בענין י' הרוגי מלוכה.

- מאיר הכוונה -

דמהימנותא כו'. כבר נתבאר לעיל ברחשית הדרוש הזה כי עתה בא לבאר בחינת המיין נוקבין שמעלין אלו הנשמות של עשרה הרוגי מלוכה מה עניינם וביאר כי הם סוד המלכים דארץ אדום שהם דינין תקיפין אשר בטש בוצינא דקרדינותא גו מחשבה עלאה מוחא סתימאה דעתיקא קדישא וזריק ניצוצין אלו של המלכים שהם דינין וניצוצות של אש ונזרקו לש"ך עיבר אשר ביארנו ענין מספרם למעלה ואלו הם עצמם סוד מיין נוקבין הנז' ואח"כ בירר הפסולת מתוך המחשבה ובאדרת האזינו ביארנו כי גבורה דעתיק יומין הגנוזה במוחא סתימאה דא"א היא הנק' בוצינא דקרדינותא זמ"ש בטש בוצינא דקרדינותא גו מחשבה עלאה כו' וע"ש היטב:

¹³⁹² ע"י זהר ח"א קח ע"ב שזה שם ע"ב ויסע ויבא ויט. וכן הוא בפע"ח לד ע"ג
¹³⁹³ ע"י עירובין יט ע"א: אמר רבי יהושע בן לוי שבעה שמות יש לגיהנם ואלו הן שאול ואבדון ובאר שחת ובור שאון וטיט היון וצלמות וארץ התחתית. מדרש תהלים (מזמור יא): שבע כתות הן שהן עתידין לעמוד לעתיד לבוא לפני חי וקיים קודשא ב"ה. וכו' וכל כת וכת יש לו מדור בפני עצמו בגן עדן. וכנגדם שבע בתי דירות בגיהנם, ואלו הן - שאול, ואבדון, גיא, דומה, וצלמות, וארץ תחתית, וארץ ציה. הרי שבע בתי דירות לרשעים ולצדיקים, לכל אחד ואחד לפי מעשיהן בתי דירתן.

זוהר חלק א דף סב ע"ב

נכון היום. (עד כאן לשון התוספתא) רבי אבא אמר, בגיהנם אית מדורין על מדורין, תניינין תליתאין עד שבע, והא אוקמוה חברייא, וזכאין אינון צדיקא דאינון מסתמין מחובי חייביא, ולא אזלי בארחייהו ולא מסתאבי בהו, וכל מאן דאסתאב כד אזיל להווא עלמא נחית לגיהנם, ונחית עד מדורא תתאה, ותריין מדורין אינון דסמיכין דא עם דא, שאול ואבדון, מאן דנחית לשאול דיינין ליה תמן ומקבל ענשיה, וסליקו ליה למדורא אחרא עלאה, וכן דרגא בתר דרגא, עד דאינון סלקין ליה, אבל מאן דנחית לאבדון לא סלקין ליה לעלמין, ובגין כך אקרי אבדון דהא אביד הוא מכלא. תא

לאבדון לא סלקין ליה לעלמין • כתב הרב כי שאול היא יסוד דנוקבא דקליפה ואבדון היא ת' דנוקבא דקליפה עכ"ל •

(מ"מ זהר ח"א סב ע"ב)

זוהר חלק ב דף רסב ע"ב

כפשע ביני ובין המות, דהא נחית בדרגוי עד דהוה ביה האי שעורא, וזכאה חולקיה מאן דאסתמר מההוא סטרא בישא, ומכל דרגין דההוא סטרא דמשתכחי בעלמא. דכמה סטריין ודרגין אית ליצר הרע, נחש עקלתון, שטן, מלאך זוהר חלק ב דף רסג ע"א

המות, יצר הרע, והא אוקמוה, דאף על גב דבשמהן אלין אקרי, שבע שמהן אינון ליה, שטן, טמא, שונא, אבן מכשול, ערל, רע, צפוני. אלין אינון שבע שמהן לקבל שבע דרגין דהיכלין דיליה, דכלהו מסטרא מסאבא כדקאמרן, לקבל אלין שבעה שמהן, אינון דאקרי בהו גיהנם, אתר דאתדנו ביה חייביא דעלמא, ואלין אינון, בור, שחת, דומה, טיט היון, שאול, צלמות, ארץ תחתית, כל אלין שבע מדורין דגיהנם, לקבל אלין שבע שמהן דאית ליה ליצר הרע. והא אוקימנא, דכמה דאית דרגין והיכלין לסטר קדושה, הכי נמי לסטר מסאבא, וכלהו משתכחי ושלטי בעלמא בסטר (ס"א

שעה"כ

ענין ה' מלך (תהלים י טז) ה' מלך (תהלים צג א) ה' ימלך (שמות טו יח)¹³⁹⁴, הנה פסוק¹³⁹⁵ זה עניינו הוא ענין המ"ן אשר העלינו באל נקמות ע"י עשרה הרוגי מלוכה כנ"ל, וקודם שנבא אל ביאורם נכתוב הקדמה קמנה על הנז' והיא זאת. כי כבר נתבאר אצלנו שבתחילה קבלו ג"ר דעשיה בחי' נפש, וע"י הקדיש עלו אל ג' תחתונות דיצירה, וקבלו בחי' רוח. ועתה באמרינו הודו כו', הנה הוא מזמור, ונודע שהמזמורים הם ביצירה¹³⁹⁶, ונמצא עתה כי ג"ר דעשיה שעלו אל היצירה, נעשו יצירה ממש, וקבלו בחי' נשמה מצד היצירה. גם טעם אחר אל נתינת נשמה זו להם, לפי שאח"כ באומרנו ברוך שאמר, תעלה היצירה בבריאה, כמבואר אצלנו שחיצוניות ופנימיות ג' תחתונות דיצירה עולים במקום שלשה אמצעיות יצירה, ונמצאו אלו הג"ר דעשיה בלתי יצירה הנעשית נשמה להם, ולכן אנו צריכין לתת לג"ר דעשיה אור מג' תחתונות דיצירה ממש, קודם שיסתלקו ג' תחתונות דיצירה ויעלו למעלה בבריאה בברוך שאמר כנ"ל, כי אז תסתלק הנשמה מן העשיה, כי אע"פ שהוא במקום היצירה, האמנם נפרדה מן היצירה כנז'. וגם לטעם הזה אומרים הודו קודם ברוך שאמר, שלא כמנהג האשכנזים כאמור, אח"כ יאמר ה' מלך ה' מלך כו', הנה פסוק זה ענינו הוא ענין המ"ן אשר העלינו באל נקמות ה' ע"י נשמות עשרה הרוגי מלוכה כנ"ל, הנה הם בחינת עשרה ניצוצות אשר בעולם העשיה. ולפי שעולם העשיה הוא סוד המלכות, לכן כל העשרה שלהם הם בסוד מלכים, וז"ס ה' מלך ה' מלך, שחזרו לחיות ונעשו מלכים גמורים כבתחילה קודם שנפלו ונתבטלו ממלכותם.

וזה סדר רמיזות אלו העשרה בפ' זה, הנה בפ' זה נזכרו ג"פ הוי"ה, וג"פ שם מלכות, ותכוין בזה אל ג"ר דעשיה, והם ג' הויות, וג' מלכים והם חב"ד, וגם באלו הג' הויות תכוין ג"כ אל הג' אמצעיות חג"ת¹³⁹⁷. ובאומרך לעולם ועד, תכוין אל בחינת המלכות הנקרא עולם כנודע (&). וגם ידעת כי גם בעשיה יש א"א ואו"א וזו"ן, ונוקבא דז"א דעשיה היא המלכות דעשיה, ואל זה המלכות אנו קורין בשם עולם. וכבר נתבאר לעיל אצלנו בענין מ"ש רז"ל בגמרא (כתובות &) האשה עולה עמו ואינה יורדת, כי יש ג' בחינת אל המלכות בהיותה דבוקה בז"א, וכמעט שהם שלשה בחי' פרצוף. וכבר נתבאר זה במ"א (ע"ח שעד תיקון הנוק' פרק ג), והם בשלשה מקומות בדעת ובת"ת וביסוד דז"א. ובדמיון מה שתכוין לכפול את שלשה הויות הנז' בסוד ג' ספירות ראשונות וג' אמצעיות כנז', כך תכפול לכוין תיבת לעולם ב' כונות בשני בחי' שיש אל המלכות, א' בדעת ואחד בת"ת. אח"כ כופלים פסוק הנזכר פעם שנית כנודע, ואז תכוין בשלש הויות אל ג' ספי' האחרות, שהם נה"י. ובתיבת לעולם, תכוין אל בחינת השלישי של המל', שהיא למטה תחת היסוד דז"א. אח"כ אומרים פסוק (&) והיה ה' למלך על כל הארץ, והוא סוד פרצוף י"ס דמלכות אחרונה, נוקבא דז"א, אשר בעשיה הרמוזה בכללות במלת לעולם כנזכר¹³⁹⁸. ועתה אנו מפרטים כל העשר ספירותיה.

- מאיר הכוונה -

שמאלא) מסאבא, שבעה היכלין אינון דאינון לקבל שבעה שמהן דאקרי בהו גיהנם (ס"א יצר הרע) וכלהו קיימי (לאסטאה דגיהנם, לית תמן עיטא וחכמה וסכלתנו לאשתזבא מן דינא: דבר אחר, כי אין מעשה וחשבון ודעת וחכמה בשאול. בגיהנם אית ביה מדורין על מדורין, מדורא תתאה שאול, מדורא תתאה מניה אבדון, ודא סמיך לדא, מאן דנחית לשאול, ידונון ליה, ומתמן יצפצף ועולה, הדא הוא דכתיב, (שמואל א ב) מוריד שאול ויעל, ומאן דנחית לאבדון, תו לא סליק לעלמין:

¹³⁹⁴ עי' תיקו"ז קנח ע"ב.

¹³⁹⁵ זה לא פסוק אלא פסוקים וצ"ע.

¹³⁹⁶ עי' לעיל הערה 1245.

¹³⁹⁷ ובאמרו ה' מלך וכו' צריך לכוין שהם נגד חג"ת וחב"ד דאצילות דעשיה שעלו למעלה עם ראשו כתם פז דב"ש שהוא כתר דאצילות דעשיה לכלול הכל ביצירה ומפני זה אנו עומדים (פע"ח).
¹³⁹⁸ וצ"ל ג' פסוקים אלו מעומד כי הם כל ה"ס דעשיה ובהם א"א ואו"א דעשיה וכבר ידעת כי בכל מקום תיקון א"א או או"א נאמר מעומד בהכרח כנזכר בזהר (פע"ח).

שעה"כ

ונחזור עתה לבאר בפרטות התיבות של הפסוק הנז'. הנה ניקוד הויה הראשונה שהוא ה' מלך, היא סגול באות יוד ובאות ואו, אבל בשני ההיז אין צריך נקודות, והם נקודות דמלת מלך, כזה יהיה מלך. והויה ב', בשני פתחים תחת היוד והואו, כניקוד מלך, כזה יהיה מלך. והויה ג' הוא נקוד ג"כ (יו ע"ג) בתיבת¹³⁹⁹ ימלוך, והיא היריק ביוד, שבא בהא, חולם בואו, ה' אחרונה בלתי ניקוד, כזה יהיה ימלוך.

ובתיבות לעולם תכוין בה אל מלכות תתאה דעשיה כנו', ותכוין שהיא הויה אחת נקוד בנקוד לעולם, שהיא שבא ביוד, וחולם בהא ראשונה, וקמץ בואו, והא אחרונה אין בה נקוד, כזה יהיה. והנה בהויה הנז' של ה' ימלוך, תכוין אז כי כל הנקוד של שלשה שמות הנז', שלשתם ביחד הם בגימ' יב"ק, שהוא סוד יהוה אלפים כנו' ברע"מ פרשת פנחס (דף ריו ע"א¹⁴⁰⁰). גם תכוין באומדן ה' מלך הראשון הנקוד בסגול, תכוין כי מלך הוא בגימ' כמנין מים, לרמוז אל הנז"ל, כי אלו המלכים הם המזין דעשיה. ובמלת ימלוך תכוין כי מלך ומלך וימלוך הנז' בפ' הראשון, שלשתם הם בגימ' מנצפ"ך, שהוא סוד הה"ג של המזין. ומלת ימלוך חסרה וא"ו, ובוה יעלו הכל למספר פ"ר, שהם מנצפ"ך. ואם תמלא ימלוך בו', צריך לחשוב כללות ה' אותיות מנצפ"ך והכולל לכולם, הרי פ"ר.

ועיין בתיקונים תיקון ע' (דף קלג ע"ב קנח ע"ב¹⁴⁰¹) ומשם יתבאר כל מה שכתבנו לעיל, כי שם אמרו בפירוש כי ה' מלך כו' אינו ראשון, פי' שהם ג"ר. ואח"כ אמר נקוד דילהון ה' מלך, פי' שצריך לנקוד את ההויה בנקוד מלך ומלך וימלוך. אח"כ אמר, והכי אינו לתתא בתרין שוקין ואמה, ובג"ד כפל לון תרין זמנין כו'. והנה שלשה האמצעיות חג"ת לא זכרם, והענין הוא כמ"ש, כי השלשה אמצעיות, כבר נרמזו גם הם בפעם הראשונה, כי שם צריך לכוין בג' ההויות אל ג"ר וג' אמצעיות, אבל השלשה האחרונות צריך לכפול הפסוק פעם שנית כדי לכוין בהם, וזמ"ש, והכי אינו לתתא בתרין שוקין ואמה ובג"ד כפל לון, פי' כי הכפל אינו רק בשביל ג' אחרונות בלבד. אח"כ אמרו שם לעולם ועד, שכינתא ונקודה דיליה כו', פי' כי בתיבת לעולם תכוין אל השכינה שהיא מלכות דעשיה כנ"ל, ותכוין שהיא הויה א' נקוד בנקוד לעולם כנ"ל. או אפשר לחברו למטה, והוא כי הי"ם דשכינתא רמוזות בפ' השני, שהוא והיה ה' למלך כו', ואמר כי סוד (&) כ"י ב"י חש"ק, שראשי תיבותיו הוא כתר בינה חכמה, והוא סוד פסוק והיה ה' מלך כו' על כל הארץ, כמ"ש שם. והיה הוא אבא, ה' אימא, יהיה ה' אחד כתר, הרי נרמז ג"ר שלה בפ' זה, ושאר הז' דידה כלולות בהם.

שני פסוקים אלו של ה' מלך והיה ה' למלך, צריך לאומדן מעומד, כי הוא סוד הי"ם של עולם העשיה, הכוללת אריך ואו"א וזו"ן. וכבר ידעת כי בכל תיקון דא"א או דאבא או דאימא צריך לאומדן מעומד. ואף גם זאת אם אדם אומר פסוקים אחרים או סדר הקרבנות, ושומע שאומרים ה' מלך, צריך לקום מעומד עמהם בעוד שהצבור אומרים אותו, ואף שהוא בסדר הקרבנות. ואין צריך להפסיק ולומר עמהם ה' מלך כו', כי אם לקום עמהם. בימי החול אומר (&) מזמור אלפים יחננו, ובשבת (&) השמים מספרים כו'.

- מאיר הכוונה -

עי' ריש אדרא שרשב"י עמד בתפילתו קודם אמירת האדרא רבא.
¹³⁹⁹ כתיבת?

¹⁴⁰⁰ עי' לעיל הערה 944, וכן לעיל תפילין ב' ד"ה וענין המעברתא
תרגום:

¹⁴⁰¹ ד"ל: ראשין יהו"ה מלך (תהלים י טז) יהו"ה מלך (תהלים צג א) יהו"ה ימלך (שמות טו יח) נקודה דילהון יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה ימלך והכי אינו לתתא בתרין שוקין ואמה ובגין דא כפל לון תרי זמנין ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד שכינתא ונקודה דיליה יהו"ה ודא רזא כ"י ב"י חש"ק ואפלטוהו ראשי רישין (תיבין) דאינון כתר עלאה חכמה בינה והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד (זכריה יד ט) והיה יהו"ה אבא ואמא יהיה ה' אחד ושמו אחד כתר עלאה.

תרגום:

שעה"כ

ענין ברוך שאמר. בהגיעך אל ברוך שאמר, תקום מעומד כמו שיתבאר, וגם תאחוז בידך הימנית שני הציציות של הטלית, אותם שהם כנגד פניך, ותכוין כי ברוך שאמר הוא בעולם היצירה, בבחינת הדיבור בערך חלק המעשה שהוא הציצית, שגם הוא ביצירה כמבואר לעיל (&)¹⁴⁰². וזה כוונתו, הנה נת"ל כי מן ברוך שאמר עד יוצר אור הוא בעולם היצירה, אמנם כבר הודעתך, כי בכל עולם מד' עולמות אבי"ע יש בו א"א ואו"א וזו"ן. והנה ענין ברכת ברוך שאמר לבדה עד ברוך אתה ה' מלך מהולל בתשבחות, הוא בא"א, דאיהו רישא בלא גופא, ולכן יש בה י"ג ברוכים כנגד י"ג תקוני דיקנא דא"א¹⁴⁰³. והנה שלשה ברוכים הראשונים הם כח"ב כסדר, ושאר הברוכים לא זכרם הרב, ולהיותם בא"א לכן צריך לקום מעומד ולברך ברכה זו להיותה ברישא דא"א. ואמנם גם הוא כולל שרשי זו"ן דנפק מן א"א, וביה תליין כנו' באד"ו¹⁴⁰⁴, ולכן הברכה הזו יש בה פ"ז תיבות כמבואר אצלינו לקמן בסוד נוסח ברכה זו. ומעם פ"ז תיבות אלו הוא כנגד י"ג תיקוני דיקנא דאריך דיצירה, וכנגד ט' תיקוני דיקנא דז"א, אשר אלו הם סוד שם כ"ב אתוון כנו' בפ' נשא (&) בענין ברכת כהנים, כנו' שם בזוהר, וכנגד שם אדני העולה ס"ה. ונמצא כי הנה שני שמות שהם כ"ב וס"ה עולים בנימ' פ"ז, אשר בהם נכללים א"א וזו"ן. אמנם הכל הוא בחי' א"א, כי משם נפקו זו"ן, וז"ס (&) ראשו כתם פ"ז. והנה שלשה שמות יש אל הת"ת, ושלשה אל המלכות, לפי שהת"ת והמלכות הם נקראים שמש וירח בעולם הבריאה, חמה ולבנה בעולם היצירה, חרס וסחר בעולם העשיה. והנה עתה אשר אנו בעולם היצירה, אשר (זו ע"ד) המלכות שלה נקרא לבנה, שהיא נימ' פ"ז, אנו אומרים פ"ז תיבות אלו. ונמצא כי המלכות שביצירה כוללת אלו הפ"ז תיבות, לכן נקרא לבנה, שהיא נימ' פ"ז.

אבל דע, כי הנה מה שנקרא פ"ז, הענין הוא כי הכ"ב¹⁴⁰⁵ תיקוני דיקנא שבא"א ושבו"א, העשרים בלבד הם בא"א ובז"א ולא בנוקבא, אבל השנים הם אפילו בנוקבא. והענין כי בחינת תיקון תרין תפוחין קדישין שבא"א ותריין תפוחין שבז"א הנה הם שני תיקונים מכלל הכ"ב אלו, ואלו השני תיקונים ישנן גם בנוקבא, כי גם היא יש לה בחי' הפנים, אבל שאר התיקונים שהם כולם בחי' השערות דזקן¹⁴⁰⁶, אינם רק בזכר שהם א"א וז"א¹⁴⁰⁷. ונמצא שהעשרים תיקונים הם זכרים, והבי' ישנם גם בנקבה.

וכן בענין שם ס"ה הגז' הרומז אל שם אדני, הנה הוא כנגד היסוד והמלכות, וזה נרמז בזוהר פרשה לך לך (דף צ ע"א)¹⁴⁰⁸ בפסוק (&) וה' בהיכל קדשו ה"ם מפניו כו' שיתין אינון וחמש אינון. והענין הוא כי ה"ם הם בבחי' היסוד הכולל ו"ק, וכל א' כלול מעשר, הרי ששים. והה' היא מלכות הנקרא ה' תתאה. נמצא שגם בשם ס"ה, ה"ם הם זכרים והחמש נקבות. ונמצא כי העשרים וששים הם זכרים, והם בנימ' שמונים, והבי' והה' הם נקבות, והם בנימ' ז', וז"ס פ"ז, פ' זכרים, וז' נקבות.

- מאיר הכוונה -

¹⁴⁰² וכ"כ בזוהר ח"ב דף ר"ב ענין ב"ש (פע"ח). ולא מצאתי שם רק בדף רטו ע"ב ולא מוזכר שום דבר שם.

¹⁴⁰³ זה מפורט בפע"ח, ובסוף - בתשבחות בחירק תחת התי"ו על משקל תפארת.

¹⁴⁰⁴ כנו' באד"ז - נמחק בפע"ח.

¹⁴⁰⁵ שם כ"ב אותיות דברכת כהנים כנודע בפרשת נשא (פע"ח).

¹⁴⁰⁶ בחי' השערות דזקן נמחק בפע"ח ובמקומו איתא בסוד הזקן.

¹⁴⁰⁷ קשה שהרי הבי' ארצין (תיקונים ג' וה'), וכן השפתיים (תיקון יב) הם ג"כ ללא שערות - אד"ר קלא ע"א ובהגר"אב ספד"צ יט ע"א, וזה בא"א וכן פשטות תיקון ז' דז"א [אד"ר קמא ע"א. ועי' ב"ע רכד ע"ב: הוא פה דז"א אשר בו גניזת הדעת, שבכל מקום שיש בו גילוי של הדעת אין שערות שכן השערות מעכבות את פעולתו. וכמו כן כאן בפה הרי הוא מקום להארות זיווגי הנשיקין והדיבור, וצריך שהשערות לא תפרענה (ב"ע)]

¹⁴⁰⁸ ז"ל:

תרגום:

שעה"כ

גם דע, כי ענין פ"ז הנז' הם בחי' החיצוניות שבו, שהרי הוא בחי' זקן ושערות שבו. ואמנם יש עוד כוונה אחרת בזה הפ"ז, בסוד פנימיות שבתוכו¹⁴⁰⁹, והוא זה, כי הנה יש הויה דמ"ה ביצירה, כנודע בענין כוונת מודים, בתפלת המנחה בערב שבת, ובמקומות הרבה גם כן. והנה הויה זו היא בנימטריא מ"ה. ואמנם חשבון אותיותיה הם מ"ב, שהם ד' אותיות הפשוט, וי' דמילוי, וכ"ח דמילוי המילוי הרי מ"ב אותיות. והנה מ"ב ומ"ה הם בנימטריא פ"ז.¹⁴¹⁰

מזמור לתודה – הוא בבחינת או"א שבעולם היצירה, והטעם הוא כי אמת שכל הקרבנות הם למטה בעולם העשיה, לתקן ולזכך קטרוג הקליפות שבעשיה, אבל קרבן תודה עולה על כולם, כי הוא ביצירה ועולה עד או"א דיצירה. וזהו טעם אומרם ז"ל (ויק"ד פ"ט ט"ז¹⁴¹¹) שלעתיד לבא כל הקרבנות יהיו בטלים חוץ מקרבן תודה¹⁴¹². וזה מה שאמר הכתוב (&) עבדו את ד' בשמחה בואו לפניו ברננה, כי עבדו¹⁴¹³ את ה' הוא אבא, ובשמחה היא אימא, ומלת עבדו היא במטטרו"ן, ו"ק דיצירה¹⁴¹⁴, ובעבד זה בסודו נעבוד¹⁴¹⁵ את או"א. גם ז"ס (תהלים ק ג) דעו כי ה' הוא אלקים, הוא חיבור או"א דיצירה, ה' ואלקים^{1416, 1417}.

ענין הי"ח פסוקים של יהי כבוד ה' לעולם כו' והנמשכין. הנה באלו הי"ח פסוקים עד תהלה לדוד יש בהם י"ח אזכרות, וה"ם מ"ט של מטטרו"ן. והענין הוא במה שנודע, כי שם אכתריאל הוא ביצירה¹⁴¹⁸, באופן זה, אכתריאל בא"א, י"ה באבא, ה' צבאות באימא, לפי ששם הוא סוד עונה בשם צבאות¹⁴¹⁹, כנז' בסבא דמשפטים (&¹⁴²⁰) בסוד (&) שארה כסותה ועונתה לא יגרע, עונה טמירא. אבל מטטרו"ן הוא בו"ק דיצירה, שהוא ז"א דיצירה בלבד, ולא בכח"ב, ולכן יש בו ששה אותיות כנגד ו"ק. והנה מ"ט מן מטטרו"ן הוא רישא דז"א, סוד ט' תיקוני דיקנא דיליה, אשר הם כפולים, ט' מעילא לתתא וט' מתתא לעילא, וכנגדם הם ח"י אזכרות אשר בפסוקים אלו, והם כנגד ח"י ברכאן דח"י עלמין כנודע (&).

- מאיר הכוונה -

¹⁴⁰⁹ עי' ביאורים ח"א נד ע"ב והוא בנוי על הע"ח ח"א כב ע"ב: האור הנמשך ויוצא דרך האזן הוא זך מאד, וכאשר נמשך האור הזה בפנימיות הא"ק עד הגיעו אל החוטם ויצא קצת דרך שם הוא מתעבה וקונה איזה עביות וגסות.
¹⁴¹⁰ גם צ"ל בתשבחות בחירק ולא בשורק גם צ"ל מרחם על הבריות ניקוד שב"א בב"ית בחירק הרי"ש חולם ביו"ד כנזכר בזה בסדר היכלות
(ניקוד היות של ב"ש בפתחה וסיום הכל בחולם נ"א יכוין לנקוד חולם בההין וי"ו בקמץ) (פע"ח).

¹⁴¹¹ רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם ר' מנחם דגליא לעתיד לבא כל הקרבנות בטלין וקרבן תודה אינו בטל כל התפלות בטלות ההודאה אינה בטלה הה"ד (ירמיה לג) קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול אומרים הודו את ה' צבאות וגו' זו הודאה ומביאין תודה בית ה' זה קרבן תודה וכן דוד אומר (תהלים נו) עלי אלהים נדריך אשלם תודות לך תודה אין כתיב כאן אלא תודות ההודאה וקרבן תודה:

¹⁴¹² (לפי שכל הקרבנות באו על חטא לכן הם למטה במקום שיש אחיזה לקליפות אבל קרבן תודה אינה באה על חטא לכן הוא למעלה ביצירה ואינו אלא שבח ותודה) (פע"ח).

¹⁴¹³ נמחק בפע"ח.

¹⁴¹⁴ נמחק בפע"ח.

¹⁴¹⁵ בסודו נעבוד נמחק בפע"ח ובמקום ואיתא בסוד עבודו.

¹⁴¹⁶ הוא חיבור או"א דיצירה, ה' ואלקים נמחק בפע"ח ובמקומו איתא הם או"א ונלענ"ד חיים כי דעו הוא לשון זיווג כמו שנא' וידע אדם את אשתו.

¹⁴¹⁷ מזמור לתודה הוא מ"ב תיבין מלבד מלת מזמור שאינו עולה בחשבון שבו נברא שמים וארץ (פע"ח).

¹⁴¹⁸ עי' שער מ דרוש טו שזה בעשיה (אמנם שם מנוקד בקמצים. יש סתירה אם זה בבריאה או ביצירה או בעשיה, והעיקר שזה בבריאה, ומש"כ עשיה היא טעות סופר (דע"ה ח"ב קיב ע"ד) ועי' שער מז פרק ו שזה בכלים דאו"א דבריאה, ועי' שם ז"ל: העצמות של יצירה הוא כי נשמת או"א דיצירה הוא מהכאת מסך ושבירת ובקיעה אכתריאל שלמעלה. ובפע"ח איתא בריאה.

¹⁴¹⁹ לפי ששם הוא סוד עונה בשם צבאות – נמחק בפע"ח.

¹⁴²⁰ ז"ל:

תרגום:

שעה"כ

וכבר ידעת מ"ש הז"ל (חולין ס ע"א) בפסוק זה דיהי כבוד, דשרו של עולם אמרו. ושר העולם הוא מטטרוון (&). והרי הדבר נכון על מקומו, הפסוקים של יהי כבוד ה' לעולם כו' שאומרים אחר מזמור לתודה, תמצא שהם ח"י פסוקים, ובהם ח"י אזכרות, הרומזים לח"י עלמין שמקבל חיות ושפע רב מאילנא דחיי, וז"ס (&) חי חי הוא יודך כו', וכל זה להטיל לחקל תפוחים קדישין, ולכן באלו ה"ח פסוקים יש קל"ז תיבות, וע"ה הרי חק"ל, כמנין חקל תפוחין. והשפע בא לו מד' הויות וג' אהיה, וז' שמות אלו הם בגימ' פות"ר, ועם הכולל תרפ"ו. והנה ר"ת פסוקים הנז' הם בגימ' תרפ"ו, ועם הכולל תרפ"ו, כמנין ז' שמות הנז'. ויוסף נק' פותר כנודע (&)¹⁴²¹. ובוה נעשה כתר לחקל תפוחין קדישין כנ"ל, ולזה ס"ת¹⁴²² עולה כתר¹⁴²³, לרמזו כי הוא סוף כל דרגין¹⁴²⁴, וזה הכתר הוא מכ"ב אתוון, ולכן אומרים תהלה לדוד אחריו מיד בלי הפסק, אפילו בשבת, שגרמזו בה הכ"ב אתוון, ולכן אין להפסיק בין הפסוקים האלו לתהלה לדוד בשום פסוק אחר כלל, להיות כי פוגם בכתר הנז' ח"ו, ולכן תיכף יתחיל לומר אשרי כו' תהלה לדוד כו'¹⁴²⁵, וה"ס הכתר דיצירה כנז' בתיקונים (&) שכל אשרי הוא בכתר. ויה ע"א) פסוק (&) להודיע לבני האדם גבורותיו ר"ת יכוין שהם שם לל"ה, והוא שם א' מע"ב שמות דויסע ויבא ויט¹⁴²⁶, וגם הוא בגימטריא אדני.

פסוק (&) פותח את ידיך, הנה מזמור הזה נתקן לאומרו ג' פעמים ביום, כנודע בסדר התפלה, ב' פעמים בתפלת השחר ופעם א' במנחה, בכל זמן מג' זמנים הנז' יש כוונה בפני עצמה, עם היותם דרך אחד. ונבאר עתה כוונה שבזמירות דתפלת השחר, הנה ר"ת פותח את ידיך, פא"י, והוא שם א' מע"ב שמות דויסע ויבא ויט, גם סודו הוא חיבור ב' שמות הויה ואדני, יאהדונהי, וכבר ידעת מ"ש בזהר ובתיקונים (ח ע"ב)¹⁴²⁷ פותח את

- מאיר הכוונה -

¹⁴²¹ מדרש אגדת בראשית - פרק פג

עסוקין בתורה וחביבין לפני הקב"ה כאילות שנאשר אילת אהבים ויעלת חן (משלי ה יט). בן פורת יוסף בן פותר יוסף כשראה פרעה את החלום שאמרת לו את הכל שמא שם היית שנאמר אין נבון וחכם כמות (שם מא לט). עלי עין (בראשית מט כב) בן שפרה ורבה ואין עין הרע שער הפסוקים - פרשת וישב

הגוף). והוא כי החלום הוא, בהיות המוחין דגדלות סתומים בגרון, תוך המוחין דקטנות. והפתרון הוא, בהיות המוחין דגדלות מתפשטים עד היסוד, ושם הם מגולים ומאירים, והם מפרשים מה שהיה סתום למעלה בהיותם בגרון, והפתרון הוא, לגלות ההויה"ת שהם החלום, ע"י הפתרון, שהם ז' שמות שביסוד, כמ"ש בעה"ת במלת פותר, ועל"ז מתמתקים דינים של אלהים, שגרמו השינה. ולכן יוסף היה פותר החלומות, כנזכר בפרשה. וז"ס (בראשית מ"ט כ"ב) בן פורת יוסף, כי פורת, הם אותיות פותר, כנז"ל בתחלת הדרוש:

והנה טעם קראתו פותר, ולא בשם אחר הוא, כי הנה המוחין דהויה"ת דגדלות, הם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, בסוד חו"ב ותרין עיטרין דחו"ג שבדעת, והם מלובשים תוך נה"י דאימא. שהם ג' שמות דאה"ה, ביוד"ן ואלפ"ן והה"ן, והנה ז' שמות הנזכרים הם בגימטריא תרפ"ז, כמנין פות"ר עם הכללות. נמצא, שיוסף בבחי' האורות דמוחין דהויה"ת ואה"ה דגדלות המתקבצים כלם בו כנודע, אז נקרא פותר, כי בו מתגלים ונפתרים האורות המכוסים. גם הוא בעל החלומות, כנזכר בפרשה, והוא מבחי' הויה"ת אשר בו, שמהם נמשך החלום כנז"ל, בהיותם בגרון גם אלהים דקטנות, הגורמים השינה, ושההויה"ת דגדלות יהיו בחי' חלום ילוו בהקיק, הם ביוסף, כנז"ל, כי בו יורדים גם המוחין דאלהים דקטנות. והרי הם ג' בחי' כלולות בו. ולזה אמר יוסף, הלא לאלהים פתרונים ספרו נא לי:

¹⁴²² דח"י פסוקים אלו (פע"ח).

¹⁴²³ עם ח"י עלמנו (נוסף צפע"ח).

¹⁴²⁴ ונקרא כתר צסוד אבן מאסו הצונים וצסוד אני ראשון ואני אחרון (נוסף צפע"ח).

¹⁴²⁵ אמנס נלע"ד כפי הגזכר ז"ל הפסוק של והוא רחום יכפר עון וכו' אפילו צצבת לאפוקי מקצת אנשים שאין אומרים זה הפסוק וא"כ אינס משלימים הענין הנז"ל (נוסף צפע"ח).

¹⁴²⁶ ע"י לעי להערה 1392.

¹⁴²⁷ ז"ל: ועוד רזא נקודי צריך לאחזרא עלייהו פתח בחושבן אותיותיו איהו יו"ד וכתוב פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (תהלים קמה טז) ואוקמוהו¹⁴²⁷ אל תקרי ידך אלא יוד"ך ואיננו י"י מן

שעה"כ

ידיך, אל תקרא ידיך אלא יודיך. והם שני יודיך של יאהדונה"י, ראשונה ואחרונה, וביניהם ו' אותיות כמנין ו', וצורת ו' היא נקודת פתח, וזהו פותח את ידיך יודיך כנז' בהקדמת התיקונים (ח ע"ב). גם ס"ת פותח את ידיך חת"ך, והוא שם קדוש המכונה בספרי המקובלים שם הפרנסה. גם תכוין כי שם הנז' בחילוף אתב"ש הוא סא"ל, והוא שם א' משמות ע"ב דויסע ויבא ויט. גם שם סא"ל הוא בנימטריא שם פא"י, כמנין יאהדונה"י כנז' בר"ת¹⁴²⁸ פא"י.

והנה כל הכונות שבפסוק הזה הם שוות בשלשה זמנים שאומרים אשרי, והחילוק שביניהם אינו אלא בכונת שם חת"ך בלבד, וזה ענינו, כי בזמירות דשחרית, תכוין כי שם חת"ך שרשו הוא יוצא מחילוף ותמורת ההויה שהיא בנימ' מצפ"ך, שהוא בנימ' ש', גם שם אלקים במילוי יודין הוא בנימ' ש'. וכבר נתבאר במ"א (&) כי שם מצפ"ך להיותו תמורת ההויה, לכן הוא רחמים מעורב בדין, ולכן הוא בנימ' אלקים דיודין. וזה סדרן: הויה ואח"כ מצפ"ך, ואח"כ אלקים, כי שם אלקים הוא יותר דין מכולם. והנה בזמירות שעדיין לא התפללנו תפלת השחר ולא ירד שפע עליון, אלא שעכ"ז הוא בחינת בקר, אשר בו שולט אברהם איש החסד, ולכן שם מצפ"ך שהוא ממוצע בדין הוא המאיר עתה. ונמצא כי שם זה הוא הנק' חת"ך, עם היות שמקורו הוא מג' שמות שהם הויה מצפ"ך אלקים, עכ"ז כל אחד הוא כפי הזמן והשעה כמו שיתבאר.

והנה עתה בזמן הזמירות לסבה הנז', הנה השם הזה יונק משם מצפ"ך הממוצע, והנה הוא באופן זה, כי מצפ"ך גימ' ש', כמנין אלקים דיודין, ואם תסיר שורש שם אלקים כפשוטו, שהוא פ"ו, שהוא שרש הדינין, ישאר בנימ' רוח, כמבואר אצלנו בפסוק (&) ורוח אלקים מרחפת כו'. והנה בבקר שעדיין זו"ן הם אחר באחור, ושני האחוריים הם בחינת דינין כנודע, וכל אחר הוא שם אלקים, ונמצא ששני האחוריים הם שני פעמים רוח, וב"פ רוח הוא גימ' חת"ך. גם פ"י חת"ך הוא לפי שכל האחוריים הם בסוד רבוע השמות כנודע (&), וכאשר תרבע שם אלקים כזה, א' א"ל אלה"י אלקים, בנימ' ר', ועם הי"ג אותיות דמילוי יודי"ן והכולל, הרי רי"ד, כמנין רוי"ח כנז'. והנה הם ב' אחוריים, שהם שני פעמים רוי"ח, שהם בנימ' חת"ך. גם זה עצמו הוא הבנת לשון חת"ך, כי בחי' האחורים, שם מקום החתוך, כי שם מתחתכין וננסרין לשנים בעת הנסירה כנודע. ונמצא כי שם חת"ך הנז' בס"ת ה"ס ב' האחוריים דזו"ן, הנקרא הויה אלקים, הנרמזים בר"ת פא"י העולה יאהדונה"י, שהוא חיבור זו"ן. אבל כוונת שם חת"ך בזמן המנחה, הוא נגזר משם אלקים, לפי שאז הוא זמן הדין, והכונות שוות אל הנז', כי כאשר תסיר ב' האחוריים דאלקים במילוי יודין, ב' שמות שרשי אלקים, שהם פ"ו פ"ו, ישארו חת"ך ע"ד הנז' ממש.

וכונת שם חת"ך באשרי שקודם ובל ציון, אשר אז כבר התפללנו תפלת שחרית, וירד השפע, וגם הוא בחינת בקר שהוא חסד גמור, אז הוא נגזר משם ההויה, שהוא רחמים, והיא הויה דע"ב, שהוא מבחינת החכמה, ששם הוא הויה דע"ב דיודין כנודע.

והנה נודע בסוד (&) והחכמה תחיה בעליה, כי כל המזון והפרנסה באה מן החכמה, כנז' בזוהר פ' בשלח (&) בענין המן, וה"ס פותח את ידיך יודיך, שהם הד' יודין שבהויה דע"ב דיודין כנז'. וכל אחד כלולה מעשר, וי' מ', הרי הארבע יודין הם ת', וכ"ח

- מאיר הכוונה -

יאקדונק"י ובאן אתר מתפתחין ברקיעא דאיהו פתח ואיהו מפתח כליל אקדונ"ק שית אתון באמצע י"י ותרין יודין עם רקיע דאיהו ו' סליק לחושבן יקוה. תרגום: ועוד הסוד של הנקודות צריך לחזר עליהם. פתח בחשבון אותיותיו, הוא יו"ד, וכתוב פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. ופרשוהו אל תקרי ידך אלא יוד"ך, והם י"י מן יאהדונה"י. ובאיזה מקום נפתחים, ברקיע, שהוא פתח, והוא מפתח הכולל אהדונ"ה, שש אותיות באמצע י"י, ושני יוד"ים עם רקיע שהוא ו' עולה לחשבון יה"ה.

###? 1428

שעה"כ

אותיות שיש במילוי המלוי שיש בהויה זו, הרי הכל נימ' חתך, ובוזה תבין היות השם הזה נקרא אצל המקובלים שם הפרנסה.

והרי נתבאר ג' חילוקים שיש בכונת שם חתך בג' זמניו הנז', אבל כל שאר הכונות שבפסוק (יח ע"ב) הוזה הם שוים בג' זמנים הנז'. הנה במלת ומשביע, ג"כ תכוין שהוא בנימטריא חתך הנזכר, ותכוין גם כן בו בענין כונות שם חתך הנז'. ובמלת רצון תכוין להמשיך מן הרצון העליון, שהוא הוי"ה העולה קפ"ד, שהם אחוריים דהויה דיודין שהוא ביסוד דאבא שבתוך רישא דז"א בדעת שבו כנודע (ע"ח מלכים ד' 1429).¹⁴³⁰ וגם הוא אהיה דיודין העולה בנימ' קס"א, שהוא היסוד דאימא, שגם הוא ברישא דז"א בדעת שבו כנודע. והנה קפ"ד וקס"א עם הכולל הם בנימ' רצון, ותכוין להמשיך מב' יסודות הנז', שפע ומזון וברכה אל כל העולם, ותכוין שעל ידם יתמתקו ב' כוחות של דין המונעים הפרנסה, שהוא סוד שני עינים הנזכר בפ' שקודם לזה, והוא עיני כל אליך ישברו כו'.¹⁴³¹ והנה בעינים יש שני דמעות, שמהן יוצא הדין כנו' בפ' שמות¹⁴³² והם למטה בנוקבא דז"א הנקרא רחל, אשר גם היא בנימ' דמעה שני פעמים, ולכן נרמזת רחל בר"ת לכ"ל חיי רצון. ותכוין להמתיק את רחל הנז', שהיא נוקבא תתאה, ואת שני דמעות שהם בנימ' ג"כ כמנין רחל, אשר אלו הדמעות הם יורדים בימא רבא¹⁴³³, שהיא הנוקבא כנו' שם בזוהר בפ' שמות, ותמתיקם ע"י הרצון הנז' שהוא קפ"ד וקס"א.

- מאיר הכוונה -

¹⁴²⁹ ספר עץ חיים - שער יא פרק ד

עד יסוד דאבא נעשו כל ה"ח חיבור חסד א' וכעד"ז באמא עטרה דגבורה ואח"כ כשנתלבשו המוחין תוך נה"י דא"א לכנוס ברישא דז"א אז נתלבשו נה"י בנה"י ואז יסוד אבא נתלבש ביסוד אמא ונתערבו שם יחד החו"ג כנודע לכן נקרא היסוד מערב כי שם הוא עירוב החו"ג יחד ועל עוד שער פנימיות וחיצוניות ח.

¹⁴³⁰ לגבי חתך: ונלע"ד חיים כי הראשון הוא צ' אחוריים ללאה וישראל וכו' נגד אחוריים לרחל וישורון (פע"ח).

¹⁴³¹ אינון צ' עיינין סל רחל לאינון דינא ומונעין את הפרנסה והס צ' דמעין דנחתין לימא רבא (פע"ח).

¹⁴³² אולי יט סוף ע"א

ז"ל:

תרגום:

¹⁴³³ עי' אד"ר קלז ע"ב: וזה לשון האדרא: תאנא, בהני עיינין בתרין גוויני מנייהו בסומקא ואוכמא שראן תרין דמעין, וכד בעי קודשא דקודשין לרחמא על ישראל, אחית תרין דמעין לאתבסמא בימא רבא, מאן ימא רבא, ימא דחכמתא עלאה, כלומר דיתסחון בנהרא (ס"א בחוורא) במבועא דנפיק מחכמתא רבא ומרחם להו לישראל [תרגום: למדנו, באלה שני העינים בשני צבעים, מהם באדום ושחור, שורות שתי דמעות. וכאשר רוצה קדש הקדשים לרחם על ישראל, מוריד ב' דמעות למתקם בים הגדול. מי הוא הים הגדול? זהו הים של החכמה העליונה. כלומר שיתרחצו בנהר, במעין היוצא מהחכמה הגדולה ומרחם על ישראל], עכ"ל. ועי' לקמן כב ע"א. וכן עי' זהר שמות יט ע"א ז"ל, אמר רבי אלעזר, בא וראה רחמנותו של הקדוש ברוך הוא, כשהוא מרחם על ישראל, כופה למדת הדין ומורידה ומרחם עליהם, והיינו דתנן שהקדוש ברוך הוא מוריד שתי דמעות לים הגדול, מאן אינון שתי דמעות, וכו' אית תרין דמעין לקודשא בריך הוא, והן שתי מדות דין שהדין בא משתיהן, וכו' וכשהקדוש ברוך הוא זוכר את בניו, הוא מוריד אותם לים הגדול שהוא ים החכמה להמתיקן, והופך מדת הדין למדת רחמים, ומרחם עליהן, עכ"ל. ועי' ב"ע קסו ע"ב ז"ל, שהב' דמעות ב' עיינין חו"ג יורדים לים הגדול נוק' ע"י הנסירה. ועי' לש"ו דע"ה ח"ב מג ע"ג, שהודת הדמעות היא מיתוק הדינים שנמתקו ברחמים ויוצאים ונפרדין ועי"ז מתכפין כל הדינים קשים. ועי' לש"ו דע"ה ח"ב צג ע"ב, שמ"ש שהקב"ה מוריד ב' דמעות היא ע"ד שכתוב אל גינת אגוז ירדתי וכו', כי האי ירידה עלייה הוא, שעולין הב' דינים למו"ס, ושם הם נמתקין. אם כן הם עולים למ"ס שהוא הימא רבא ושם הם נמתקין (מאור החמה). ועי' המשך צג ע"ג, שב' דמעות היורדים הם סומק ואוכם, הסומק נמתק, ואילו האוכם הוא דין קשה. ושניהם יורדים [עי' לקמן כב ע"ב שאוכם לא נמתק אלא נדחה] לחו"ב דבריאה, והחכמה דבריאה נקראת גם כן ימא רבא, ונמשכת משם ההנהגה בדינים מתוקין, והדין הקשה יורד בבניה דבריאה ונקרא תהום רבא, ונשאר שם. והנה בעת הזכות, תחילה הדין הקשה נכנס לחכמה למתקה, ואח"כ הוא יורד בתהום לנקמא נוקמין מאותן דמעיקין לישראל.

שעה"כ

פסוק ואנחנו נברך יה כו', מורי ז"ל היה נוהג לומר פסוק זה אחר סיום תהלה לדוד כו' בכל פעם מג' זמנים הנו', שלא כאותם הנוהגים שלא לומר פסוק זה אלא בשחרית בעת הזמירות בלבד.

תהלה לדוד, ובו תכוין לחתום המלכות בחותם אמת, כי תהלה היא המלכות כנודע (&)¹⁴³⁵¹⁴³⁴. והנה תהלה בנימי' אמת עם הכולל של תהלה, גם תהלה היא כמו תפלה בנימי' אלא שהתפלה עודף בנימי' על תהלה ע"ה, שהם ג"פ כ"ה כ"ה כ"ה, וה"ס¹⁴³⁶ מוחין של הנקבה, וכל א' נקרא כ"ה, וה"ס כ"ה א' שבברכת כהנים שאנו אומרים בבקר אחר ברכת השחר קודם הקרבנות, וכ"ה ב' כנגד ברכת כהנים דחזרת העמידה, וכ"ה ג' כנגד כ"ה שבקטרת. והכ"ה שבברכת כהנים נתבאר במקומו שם. והענין הוא בקיצור, כי עתה המלכות נקרא כ"ה, בסוד (&) כה תברכו כו', והם כ"ה אותיות שיש בפ' (&) ישא ה' פניו כו', וכ"ה שבקטרת לא מצאתי בהם רמז בדברי הרב ז"ל, ונלע"ד שיש כ"ה תיבות באלו שני הפסוקים (&) ויאמר ה' אל משה קח לך סמים כו' טהור קדש, ע"כ.¹⁴³⁷

כונת החמשה הללויות, הללויה הללי נפשי את ה' כו' (&), היא במלכות דיצירה הנקרא נפש. ופ' האחרון שבו, והוא ימלוך ה' לעולם אלקיך ציון כו', היא יסוד. הללויה כי טוב זמרה אלהינו כו' (&), הוא ביסוד דיצירה, בסוד (&) אמרו צדיק כי טוב, שהוא היסוד¹⁴³⁸. ואמנם הנו"ה, להיותם סוד הדינין כמבואר אצלינו, והנה עתה

- מאיר הכונה -

ושנים אלו הם קין והבל, שקין הוא שורש הקלי' והבל שורש הדינים (לקמן לא ע"א). ועי' בבגה"א על ת"ז צ' ע"ב ד"ה ואינון ז"ל, הם ב' אבנין אוכמא וסומקא דאתפרשין באסחותא דימא רבא, ואינון ב' דינין דב' אלקים, ה' עילאה וה' תתאה, אוכס וסומק, והן ב' אבנין דלוחות שהן ה' עילאה וה' תתאה כו' והן בית ראשון ושני בב' בתי לבא וכו' הכל מסט' דעץ הדעת טוב ורע כו' אבל בעה"ח א"צ הדמעין אלו דשם כולו חיים, עכ"ל.

עי' לקמן לא ע"א, שהדמעות הם הדינים הנאחזים בנו"ה, ועי' ב"ע נח ע"ב ז"ל, נו"ה נקראים אפיקי מים, ובנו"ה עילאין נדרשים כמין חומר שהם באמת מליין ממים של מו"ס, וז"ס גדול מ"ש רז"ל שהקב"ה מוריד ב' דמעות לים הגדול, והם סוד ב' עיינין דז"א, כשהם בגוון סומק ומלאים דין ורפואתם ע"י מים חיים, כמ"ש בגמ', והוא סוד מיתוק העינים ע"י שורשם בעינא דע"ק דמתסחאן בחלבא דנהיר, ומתמתקין בשורשם במו"ס, שכל הגבורות נמתקים בשורשם כמ"ש כמ"פ, והוא סוד ים הגדול שהוא כלול בבטישו דאוריא חסד עילאה שנק' גדולה, עכ"ל. כלומר תיקונם של הדמעות היא להוציא אותם החוצה על ידי השפע מהמו"ס שהוא תוספת מים לעין לנקותו.

¹⁴³⁴ עי' זהר ח"ג רכג ע"ב: כתר בתהלה מלכות.

אמנם עי' זו"ח (סג ע"א): כתיב שיר וכתיב לך דומיה תהלה וגו' דוד מלכא הוה ידע ברוח קודשא דאזדמן שיר דא לאתגליא בעלמא ואמר שיר דאזדמן לאתגלי לך דומיה איהו בחשאי דלית רשו לאתגלייא תושבחתא דא אלא תושבחתא ותהלה דא אלהים בציון כד אתבני בי מקדשא דאיהו לקביל מקדשא עילאה כדן לך ישולם נדר.

תרגום: כתוב שיר (תהלים סה) וכתוב (שם) לך דמיה תהלה וגו' דוד המלך היה יודע ברוח הקדש שהזדמן השיר הזה להתגלות בעולם ואמר השיר שעתיד להתגלות לך דומיה הוא בחשאי שאין רשות לגלות השבח הזה אלא שבח ותהילה זה אלהים בציון כשנבנה בית המקדש שהוא כנגד המקדש העליון ואז לך ישלם נדר. משמע שזה בינה.

¹⁴³⁵ תהלה ע"ה גי' אמת ויכוין לחתום את המלכות בחותם אמת (פע"ח).

¹⁴³⁶ ג' (נוסף צפע"ח).

¹⁴³⁷ דברושים סומך ה' לכל הנפלים כאשר תתפשט התבונה למטה אז גם הז"א מתפשט למטה ממקומו וגם הנוקבא תרד למטה ממקומה בסוד המדרכות ולהיות התבונה זו בסוד אחרויים לכן יפ' אחיזה לקליפות עד התבונה זו ואז כולם נקראים נופלים וכאשר נתעלו כל אלו אחרויים למעלה אזי תתעלה המלכות למעלה וגם הז"א יעלה למעלה וגם התבונה תחזור להיות כמו בתחלה ואחרויים דצינה נקראים ס' וסס אין מקום אחיזה לחימונים ואז ע"י זאת הסמך יהיה סומך ה' לכל הנפלים ע"פ (פע"ח).

¹⁴³⁸ עי' זהר ח"א ל ע"ב.

שעה"כ

אנחנו ביצירה, אשר שם תוקף הדין, בסוד עין הדעת טוב ורע, ולכן אין אנו מזכירין עתה את הנו"ה, אמנם נטפלו אל היסוד, ונרמזו עמו בסוד פסוק (&) לא בשוקי האיש ירצה כו', פי' שאינו מתרצה בשוקי האיש לבדם, שהם הנו"ה, להיותם דינין, אלא בהצטרפות היסוד. גם נרמזו במ"ש (&) כי נעים נאווה תהלה, שהוא הנצה, דכתיב ביה (&) נעימות בימינך נצח, וההוד נרמזו במ"ש (&) ומשפטיו לישראל, וכן (&) ומשפטים כל ידעום, והוא הוד, ששם המשפטים והגבורות. בפסוק (&) הרופא לשבורי לב, ר"ת לל"ה, והוא א' משמות ע"ב דויסע ויבא וימ, והוא בגימ' אדני.

הללויה הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים כו' (&), הוא ת"ת דיצירה, ופסוק (&) לבני ישראל עם קרובו הללויה, הוא בגבורה, מלשון (&) המלמד ידי לקרב. וז"ס (&) אשר לו אלקים קרובים, שהוא הגבורה, וקרובים מלשון כלי הקרב וכלי זיין. הללויה שירו לה' שיר חדש כו' (&) הוא בחדס דיצירה, וזה ש"ה¹⁴³⁹ (&) תהלתו בקהל חסידים. אבל הגבורה, להיותה דין, אנו כוללים אותה עם החסד למתקה עמו, וז"ש (&) וחרב פיפיות בידם לעשות נקמה בגוים כו'. לעשות בהם משפט כתוב (&), הוא בבינה, שהוא משפט וגבורה עלאה.

הללויה הללו אל בקדשו (&), הוא בשלש ראשונות דיצירה, ובאומרו הללו אל בקדשו, יכוין שהוא רמז בחכמה הנקרא קדש עלאה (זהר ח"ג סא ע"א¹⁴⁴⁰). ואני מסופק אם אלו הי"ס הרמוזים באלו החמשה הללויות, אם הם י"ס דיצירה, או אם עשר ספירות דמלכות (יה ע"ג) דיצירה, וכונת כל הנשמה תהלה, עיין בשער מאמרי רשב"י בזהר בשלח (דף כז ע"ג) וז"ל ובהיא שעתא כו' וז"ל שמעתי אומרים כו'¹⁴⁴¹, ע"ש.

ויברך דוד את ה' כו', צריך לקום מעומד מן ויברך דוד כו' עד אתה הוא ה' האלקים אשר בחרת באברם כו' ועד בכלל, להיות כי שם אהיה רמזו בר"ת את"ה ה"וא ה' האלקים כו', וכל אהיה הוא בכתר, ולכן צריך לקום מעומד עד סוף ארבעה תיבות הנז' בלבד. והנה כבר נתבאר כי בכל עולם ועולם יש כמה פרצופים, ולכך אל תתמה אם תראה שנוכיר הדברים כפולים ומכופלים, כי אע"פ שכבר רמזנו הי"ס דיצירה למעלה בחמש הללויות, עכ"ז אנו צריכין לחזור ולהזכירם בפסוק (&) לך ה' הגדולה כו', כגודע שבפ' הזה נרמזו הי"ס.

- מאיר הכוונה -

¹⁴³⁹ וזה ש"ה נמחק צפע"ח וצמקומו ליתא וזהו.

¹⁴⁴⁰ עי' לעיל הערה 604 ודף ו ע"א ד"ה וזהו הטעם שציץ של והערה 1327.

¹⁴⁴¹ ז"ל הזהר (נד ע"א): ובהיא שעתא דנפק¹⁴⁴¹ לנחתא לארעא בזרעא דלוי אתתקנו ארבע מאה ועשרין וחמש בוצינין¹⁴⁴¹ למלא¹⁴⁴¹ וארבע מאה ועשרין וחמש גליפין ממנן אוזפוהו לההוא רוחא לאתריה כד נפק לעלמא אתנהרא ה' באנפוי וביתא אתמליא מזיותיה ביה שעתא קרא עליה קודשא בריך הוא בטרם אצרך בבטן ידעתין ובטרם תצא מרחם הקדשתין נביא לגוים נתתיך רבי יצחק אמר ביה שעתא קטל (נ"א אפילו¹⁴⁴¹) קודשא בריך הוא לרברבא ממנא דמצראי וחמו ליה משה ובני ישראל כדין אמרו שירה הדא הוא דכתיב (&) וירא ישראל את מצרים מת (&) אז ישיר משה ובני ישראל.

תרגום: ובאותה שעה שיצא לרדת לארץ בזרע של לוי נתקנו ארבע מאות ועשרים וחמש נרות למלך וארבע מאות ועשרים וחמש חקיקות ממונים לוו את אותה רוח למקומה כשיצא לעולם האירה ה' בפניו והבית התמלא מזיוו באותה שעה קרא עליו הקדוש ברוך הוא בטרם אצרך בבטן ידעתין ובטרם תצא מרחם הקדשתין נביא לגוים נתתיך. רבי יצחק אמר באותה שעה הרג (הפיל) הקדוש ברוך הוא את השר הממונה של מצרים וראו אותו משה ובני ישראל ואז אמרו שירה זהו שכתוב וירא ישראל את מצרים מת אז ישיר משה ובני ישראל.

וז"ל השער מאמרי רשב"י (יה ע"א): שמעתי אומרי' משם מורי ז"ל בביאור לשון הזה כי הענין הוא רומז אל שם כה"ת היוצא מן ר"ת כ"ל ה'נשמה ת'הלל יה והוא יוצא מן שם י"ה באופן הזה יר"ד פעמים ה"י הם ש' ויר"ד ה"י עצמו הרי של"ה. ועוד יש בו גם כן שלשה מילויים שהם יוד הי יוד הא יוד הה. והם בגמטריא צ"א ועם של"ה הרי תכ"ח (א"ש עם הכולל). וכולו הוא משם יה וזהו כ"ל ה'נשמה ת'הלל יה כי מן יה יוצא ר"ת כ"ל ה'נשמה ת'הלל. ויען השם הזה נעשה על ידי הכאת יר"ד בה"י כנז' לכן נקרא גם כן כה"ת לרמזו שנעשה על ידי הכאות הנז'.

שעה"כ

גם צריך ליתן צדקה בכל בקר, בסוד (&) ואני בצדק אחזה פניך, קודם שיתפלל תפלת י"ח. וצריך לתת תחילה ביד הגבאי שני פרוטות ביחד, אחד כנגד לאה, ואחד כנגד מלכות דבינה שבתוך ראש ז"א, אשר ממנה יוצאת לאה כנוז. ולכן שני הפרוטות אלו ניתנים ביחד. ואח"כ נותן עוד ביד הגבאי פרוטה ג' כנגד רחל, נוקבא תחתונה דז"א. והענין הוא, כי שלש בחינות אלו, כל אחד מהן נקרא צדק, אשר זהו בסוד הפסוק (&) צדק צדק תרדוף כו', כנוז' בתיקונים (&) 1442 שהם צדק עילאה וצדק תתאה, שהם לאה ורחל. וגם מלכות דבינה נקרא בכלל צדק עילאה, אבל להיות שהיא עצמה היא בחינת לאה, לכן לא נזכרה גם היא בפסוק בפני עצמה בשם צדק שלישי כי אם ב' פעמים צדק בלבד. ותכוין כי הם צדק, שהם דינין כנוז' באדרת האזינו, וז"ל (&): כד אתער צדק בשלהובוי כו' 1443, וע"י צדקה זו שנותן, נעשית צדקה, כי צדקה היא רחמים כנודע (&) 1444. ולכן צריך ליתן צדקה עתה מעומד, והטעם הוא, לפי שהצדקה היא מצות עשה, וראוי לעשות המצות מעומד. עוד טעם אחר, כי כיון שהטעם הוא כדי לתת צדקה לעני שהיא השכינה והמלכות כנוז. והנה המלכות נופלת לארץ בעונותינו הרבים, ולכן צריך שיתננו מעומד, ויכוין להקימה ולהעמידה מעומד ע"י הצדקה, שהוא הת"ת דכורא, כמו שאמר הכתוב (&) משפט וצדקה ביעקב אתה עשית 1445. ולהיות שצדקה זו ניתנת מן הת"ת למלכות ע"י היסוד, לכן צריך ליתנה ביד הגבאי צדקה, שיסוד נקרא גבאי צדקה (זהו ח"א רז ע"א), שהוא היסוד דאימא, או יסוד דז"א, אשר הוא גובה כל הצדקה, בסוד (&) וילקט יוסף את כל הכסף, והוא נותן לעני שהיא השכינה, הנקרא עני 1446. ומזה הטעם עצמו צריך ליתנה בעת שאומר, כי כל בשמים ובארץ, שהוא רומז אל היסוד הנקרא כל 1447.

- מאיר הכוונה -

1442 לא מצאתי בתיקון"ז אמנם ע"י זוהר ח"ג רעד ע"א: חרב דקודשא בריך הוא, י' רישא דחרבא, ו' גופא דחרבא, ה"א ה"א תרין פיפיות דילה, צדק צדק תרדוף, חתכין תרין דינין, דינא מפי בית דין דלעילא, ודינא מפי בית דין דלתתא, ומהכא אשתמודע, אין אדם נוקף אצבעו מלמטה עד שניתן לו רשות מלמעלה, נרתקא דחרבא אדנ"י, תמן אשתכח דינא.

תרגום:

1443 ז"לב שלימתו:

תרגום:

1444 זוהר חלק ג דף רצב ע"א

תא חזי, כד מתבסמא האי צדק ממשפט, כדין אקרי צדקה, ועלמא מתבסמא בחסד, ואתמליא מניה, דכתיב (שם לג ה) אוהב צדקה ומשפט חסד יהו"ה מלאה הארץ: תיקוני זהר דף טז ע"ב

צ' בההוא זמנא אתמר בה צדקה תרומם גוי, ולית צדקה אלא צלותא, הא אוקמוהו, ואיהי אימא עלאה דנחתא לגבי צדק ואתעבידת צדקה (צדיק), ואתכליל י"ה בתרוייהו בצדיק וצדקה, ק', בההוא זמנא יסלקון ליה קלין דצלותין קלין דאורייתא, ובההוא זמנא יהא הקול קול יעקב: ע"י גר"א בתיקון"ז יח ע"א ד"ה מארי תורה - ר"ל שהלילה נחלק לב' חלקים פלגא דינא ופלגא רחמי והן ליל ולילה בתוס' ה' בסוד נער נערה דאנהר לה אימא ה"ג ממותקות והיא בזיווגא שאז נקרא ה' שד' דרגין באשה קטנה נערה בוגרת נשואה שנקראה ה' הוא חכם והיא חכמה והא עשיר והיא עשירה הוא איש והיא אשה והן ר"ת של נקב"ה ולכן דווקא בחצות והוא בסט' דעד"א שהוא בין חסד לגבורה והוא בחצות ממש וז"ש ואיהי שומר מה כו'.

1445 ע"י זוהר ח"ג רצב ע"א: ת"ח כד מתבסמא האי צדק ממשפט כדין אקרי צדקה ועלמא מתבסמא בחסד ואתמליא מניה דכתיב אוהב צדקה ומשפט חסד י"י מלאה הארץ. תרגום: בא וראה: כשזה הצדק מתמתק מהמשפט, אז הוא נקרא צדקה, ואז העולם נמתק בחסד ומתמלא ממנו. שנאמר "אוהב צדקה ומשפט חסד ה' מלאה הארץ". השערי אורה לומד את זה על יסוד.

1446 ע"י לעיל הערה 3.

1447 ע"י זוהר ח"א יז ע"א: לית זרעא דאזדרע בר ברזא דא ואתחבר כלא בעמודא דאמצעיתא ואפיק יסודא דעלמא ובגין כך אקרי כל דאחיד לכלא בנהירו דתיאובתא. תרגום: אין זרע שנזרע מלבד בסוד הזה. והכל התחבר בעמוד האמצעי והוציא יסוד העולם, ולכן נקרא 'כל', שאוחז את הכל באור ההשתוקקות.

שעה"כ

ופעם אחרת שמעתי ממורי ז"ל, שצריך שיתננה בעת שאומר, ואתה מושל בכל, שהיסוד נקרא כל, והוא גבאי צדקה. ונותן אותה למלכות, אשר גם היא נקרא בכל, זה כל וזה בכל. כמ"ש רז"ל (&) בת היתה לו לאברהם ובכל שמה, והוא כמה שידעת, כי הויה דמילוי ההין היא בגימ' בכל, שהיא במל'. והכונה היא שע"י צדקה זו שנותן לה היסוד, שהוא שם ב"ן כנו, יגדל פרצופה ושיעור קומתה.

והוא כי כבר ידעת, כי קו המידה דז"א, הם הנה"י דבינה, המתפשטים דרך קוים ומדות דז"א. והנה הם סוד אהיה, שהיא הבינה, והם ג' אהיה: א' דיודים, וא' דאלפין, ואחד דההין, כמבואר אצלנו שהם בנה"י דבינה הנז'. ואמנם ההארות הנמשכות מן הבינה אל המלכות, אינם משם אהיה ממש, אלא מהארות, והוא שם בוכ"י¹⁴⁴⁸, שהוא יוצא משם אהיה בחילוף אלפא ביתא דאבג"ד כמבואר אצלנו, ולכן נרמז שם זה בר"ת ב"כל ו"בידך כ"ח ו"גבורה, ולכן סמך לו אחריו, ובידך לגדל ולחזק לכל, בסוד הנז' בזוהר ובמאמר קו המדה (&) דכת"י, כי הנטיעות היה בוצינא דקרדינותא מכה בהם ואומר להם גדל¹⁴⁴⁹, וכן במלכות אשר היא נקבה, השם המכה בה ומגדל בסוד קו המדה, הוא שם בוכ"י הנז', וזהו ובידך לגדל ולחזק לכל, כי ע"י שם בוכ"י קו המדה שלה, בידו לגדלה ולחזקה, או לפחות ממנה כפי רצונו. וזהו ובידך לגדל ולחזק לכל, פי' אל המלכות הנקרא כל.

והנה שם זה של בוכ"י הוא קו המדה של המלכות, והוא המוסף חיות במוחין שלה, ואז ניתוסף בה כח המשכת חיות אל המ"ן שלה, שהוא ההויה דההין, שהוא בגימ' בכל, וזהו ואתה מושל בכל.

ואמרו ובידך כח וגבורה כו', הענין הוא בסוד מה שביארנו בפ' (&) כרוה נדיבי העם כו', בסוד מ"ש רז"ל (&) כל מועכות של בית רבי תמר שמן¹⁴⁵⁰, כי מן הבינה אשר ממנה נמשך שם בוכ"י הנז', הנה מן היד שלה נעשית כלי המלכות למ"ן שלה, כי יח ע"ד שם הה"ג בה' אצבעות היד, ודי בזה, ולכן בידך הוא בגימ' שם בוכ"י.

והנה יש כאן ב' פעמים ובידך, והם הא' ובידך כח וגבורה, והב' ובידך לגדל ולחזק כו', וה"ס שם ב"ן הנז', שהיא בגימ' בכ"ל המעלה מ"ן אשר בעולם היצירה, אשר אנו עתה בתיקונו. ובחי' המ"ן שבו הם חו"ג, שה"ס ה' אותיות מנצפ"ך הכפולות כנודע, וה"ס שני ידים ימין ושמאל, ובהם עשרה אצבעות, כנגד י' אותיות מנצפ"ך הכפולות. ועיין בפסוק (תהלים לא ו) בידך אפקיד רוחי כו', כי שם נת' ענין זה היטב.

ואתה מחיה את כולם (&), הנה המלכות נקרא אתה¹⁴⁵¹, והיא המחיה את כל העולם ע"י שם ההויה העולה ס"ג, כמנין מחיה. והענין הוא, כי מוח הנקרא בינה שמצד מוחין דאבא¹⁴⁵², נתחלף ונעשה מוח חכמה מצד אימא¹⁴⁵³, והיא הויה דס"ג כמנין מחיה, אשר משם נמשך כל בחי' החיות, וז"ס (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית כנו' בפ' תוריע (נג ע"א¹⁴⁵⁴).

- מאיר הכוונה -

¹⁴⁴⁸ עי' ע"ח שער ט"ל פרק יא אות ט וטו, שזה יד הבינה. ובעיקר עי' שער מיעוט הירח א' שזה בכפיפת הראש דבינה.

¹⁴⁴⁹ עי' מדרש

¹⁴⁵⁰ עי' ע"ח שער טז פרק ה: תמר שמן ע"ש שמעכו באצבע, ולא הוצרכו אלא ביאה ראשונה. והענין הוא כי הלא להיות כי א"א הוא זכר בלי נוק', והזווג הוא מקצתו אל קצתו בלי נוק', לא {פב ע"א} הוצרך לזה לעשות כלי, ומכח זה נמשך אל יעקב ולכל מעכות של בית רבי, ועכ"ז הוצרך להיות חצי היסוד דא"א באבא¹⁴⁵⁰ בסוד מ"ד, וחצי באמא בסוד מ"ן ביסוד שלה, אך לא הוצרך לביאה ב' לטעם הנ"ל.

¹⁴⁵¹ ש"ש לא מצא.

¹⁴⁵² עי' ציצית ג' ד"ה והנה סיבת התלבשות.

¹⁴⁵³ היינו אמא עלאה נהפכה ליש"ס*##.

¹⁴⁵⁴ אמר רבי אבא מה רבו מעשיך יהו"ה (&) כמה סגיאין אינון עובדוהי דמלכא קדישא וכלהו סתימין בחכמה הדא הוא דכתיב כלם בחכמה עשית כלהו בחכמה כלילן ולא נפקי לבר אלא בשבילין ידעון לגבי בינה ומתמן אתעבידו כלא ואתתקנו הדא הוא דכתיב (משלי כד ג) ובתבונה יתכונן ועל דא כלם בחכמה עשית

שעה"כ

פסוק (&) נ"הלת ב"עוך א"ל נ"וה ק"דשך, ר"ת עולה ב"ן קנ"א, והם ההויה דב"ן דההין ואהיה דההין, ושניהם בנימי עולים בא"ר.

ישתבח שמך לעד מלכינו כו', ענין הי"ג שבחים¹⁴⁵⁵ אלו, שהם: שיר ושבתה הלל וזמרה כו', שמעתי שהם ע"ד מש"ל בברייתא דרבי ישמעאל, ב"ג מדות שהתורה נדרשת בהם כו' כנז' שם (&). והוא כי עתה גם היצירה שהיתה י"ס, נעשית י"ג ספירות, בסוד ג"ר שבה שעלו למעלה בבריאה, וע"ש. גם שמעתי שהם כנגד י"ג ברוכים שבברוך שאמר. והח"י הויות שבשירת הים, הם כנגד ח"י הויות שבפסוקים של יהי כבוד כו', והוא בסוד הפרצופים שביצירה.

גם הקדיש הזה כבר נת"ל עניינו, בענין הקדישים בקדיש הקורבנות ע"ש (&). גם יתבאר עניינו היטב בברכו השני שאומרים אחר קדיש בתרא קודם עלינו לשבח, וע"ש היטב. וכשיתחיל הש"צ לומר ברכו, יאמר בלחש אותו הסדר הכתוב בסידורים, והוא ישתבח שמו של מ"ה הקב"ה כו'.

ברכת יוצר אור כו', הנה כשמתחיל ברכה זו, תמשמש בתפילין של יד אשר הוא בעולם הבריאה בסוד המעשה, כנגד תפלת יוצר שהוא בבריאה בסוד הדבור כמבואר לעיל.

והנה נת"ל (&) כי מן יוצר אור עד העמידה הוא בבריאה, ושם נכללים היצירה והעשייה. והנה בפ' פקודי (&) בענין אותם הז' היכלות, נתבאר בזוהר ענינם איך נרמזים באלו הברכות של יוצר אור, וזה ענינם בקיצור, דע כי אותם היכלות דפ' פקודי ודפ' בראשית (דף מה¹⁴⁵⁶) הם היכלות עולם הבריאה¹⁴⁵⁷. והנה ז' היכלות הם בבריאה, ואין

- מאיר הכוונה -

תרגום: אמר רבי אבא מה רבו מעשיך ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש, וכולם סתומים בחכמה. זהו שכתוב כולם בחכמה עשית, כולם כלולים בחכמה ולא יוצאים החוצה אלא בשבילים ידועים כלפי הבינה, ומשם נעשים הכל ונתתקנים, זהו שכתוב ובתבונה יתכונן, ועל זה כולם בחכמה עשית.

¹⁴⁵⁵ עי' בזהר פרשת תרומה קלב ע"א (לש"ו). ז"ל: כיון דמטי בר נש לישתבח נטל קודשא בריך הוא ההוא כתרא ושוי ליה קמיה וכנסת ישראל שריאת לאתתקנא למיתי קמי מלכא עלאה ואצטריך לאכללא לה בתליסר דרחמי עלאי דמנהון אתברכת ואינון תליסר בוסמין עלאין כמה דאת אמר (שיר ד יד) נרד וכרכום קנה וקנמון וגו' והכא אינון שיר ושבתה הלל וזמרה עוז וממשלה נצח גדולה וגבורה תהלה ותפארת קדושה הא תריסר ולבתר לחברא לה בהדיה ולומר ומלכות הא תליסר בגין דאיהי מתברכא מנייהו.

תרגום: כיון שמגיע אדם לישתבח נוטל הקדוש ברוך הוא אותו הכתר ושם אותו לפניו וכנסת ישראל מתחילה להתקן לבא לפני המלך העליון וצריך לכלל אותה בשלש עשרה מדות הרחמים העליונות שמהן מתברכת והם שלשה עשר בשמים עליונים כמו שנאמר (שיר השירים ד) נרד וכרכום קנה וקנמון וגו' וכאן הם שיר ושבתה הלל וזמרה עז וממשלה נצח גדולה ותפארת קדושה הרי שנים עשר אחר כך לחברה עמם ולומר ומלכות והיו שלשה עשר משום שהיא מתברכת מהם.

¹⁴⁵⁶ דמ"א (לש"ו).

¹⁴⁵⁷ לקמן לב ע"ד נב ע"ב סג ע"ב עג ע"א (לש"ו).

##* שער ההקדמות - דף נ עמוד א

הנוקבא כסדרם, מכתר שבה עד מלכות שבה. ועיין לקמן, כי היכלות של בראשית, הם דכורין. ושל פרשת פקודי, הם נוקבין. הנשמה ל"ס ספר לשם שבו ואחלמה - ספר הדע"ה חלק א - דרוש ו סימן ב

שבכל עולם. ומ"ש היכלות. אין כוונתו על העגולים הכלליים שבכל עולם שנקרא ג"כ בשם היכלות ובתים. וכמ"ש בדרושי אב"ע פ' ב' ג' ד'. אלא כוונתו הוא על היכלות דגן עדן אשר ישנם בכל עולם דהב"ע והם כל היכלות אשר נזכר בזוה"ק בראשית בד' מ"א ע"ב. ומשם ולהלאה. שהם היכלות דאור"א דבריאה וכן היכלות דפ' פקודי בד' רמ"ה. שהם היכלות דהזר"ן דבריאה. וכן היכלות אשר בפ' בראשית בד' מ"א ע"א. שהם היכלות דהיצירה. והם ג"כ היכלות אשר בפרקי היכלות דר' ישמעאל כה"ג הנדפס בספר ארזי לבנון. וכן היכלות אשר בפ' בראשית בד' ל"ח ובד' ט"ל והם היכלות דהעשייה אשר בגן עדן התחתון (כמ"ש הרב בשער כסא הכבוד פ"ב

שעה"כ

המלכות דבריאה במספרם, כמבואר לעיל (&) בענין הקדיש שאומרים קודם הודו לה' כו' וע"ש. והטעם הוא לפי שהמלכות דבריאה היא נקודה מתלבשת בכתר דיצירה אשר בהיכל ק"ק דיצירה, ועד"ז הוא בשאר העולמות. ונמצא כי היכל לבנת הספיר הוא ביסוד דבריאה, וזה מה שאמר הכתוב (&) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, כי היסוד הנקראת לבנת הספיר, הוא תחת רגליו שהם נו"ה, (וי"ס) [ו"ס] מ"ש בזהר בראשית (דף מה ע"א) וז"ל: לבנת הספיר יוסף נטל היכלא דלבנת הספיר, אע"ג דכתיב ותחת רגליו בגין יקרא דמלכא הוא, פי' כי היסוד הוא בחינה שראוי לכסותה ולהעלימה, ומשום כבודו ית' לא פרסמו רק באר מקומו, שהוא תחת רגליו כנו'. והנה היסוד עצמו כלול מזכר ונקבה, בסוד יסוד ועטרה שבו, כמו שהודעתוך (&) שהעטרה איננה סוד מלכות בפני עצמה, רק כללות הדוכרא בכל י"ס, והוא בחי' מלכות שבו. אבל המלכות העיקרית, היא רחל נוק' דו"א. וזה פשוט כי משרי אחזה אלוה, שהעטרה דבר א', והנקבה דבר א' בפני עצמה. ושני בחי' אלו שהם יסוד ועטרה, אשר בו נקרא לבנת הספיר, לבנת עטרה, הספיר יסוד¹⁴⁵⁸. למעלה ממנו הוא עצם השמים בהוד, היכל נוהג בנצח, היכל זכות בגבורה, היכל אהבה בחסד, היכל רצון בת"ת, היכל ק"ק בג"ר. וכבר נתבאר סדרן בפ' פקודי (&) איך מסודרים בתפלת יוצר אור, והוא כי בתחילת ברכת יוצר אור עד אל ברוך גדול דעה, הוא היכל לבנת הספיר, ומשם עד לאל ברוך נעמות יתנו, הוא היכל עצם השמים, ומשם עד המחדש בטובו כו', הוא היכל הנוהג, ומשם עד אהבת עולם הוא היכל הזכות, ומשם עד אמת ויציב הוא היכל אהבה, ומשם עד העמידה הוא היכל הרצון. ואדני שפתי תפתח הוא היכל ק"ק. ובתפלת ערבית נתבאר ענין אלו הז' היכלות, שהם היכלין דכורין דו"א (יט ע"א) דבריאה, וע"ש כי שם נתבאר אמיתות ענין זה.

ועתה נבארם דרך פרטות, ברכת יוצר אור היא בלבנת הספיר, ולכן נאמר בו "עושה שלום ובורא את הכל", כנגד היסוד, הנק' שלום (&), ונק' הכל (זחר ח"א יז ע"א). יוצר אור ובורא חושך, נודע הוא כי אור דכורא וחשך נוק'¹⁴⁵⁹, ולכן ביצירה שהוא דכורא, כתיב אור, ובבריאה שהיא נוק' כתיב חשך, ואע"פ שהבריאה למעלה מן היצירה, הטעם הוא שהיא הבריאה הגוברת על היצירה.

ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, כך צ"ל, ובטובו לפי שהדבר הזה גורם ענין קדימת הזרעת טיפת הזכר, אשר הנקבה גוברת על הזכר, בבית, ולא יאמר וטובו מחדש כו'. והענין הוא, כי המאציל העליון מחדש בכל יום מעשה בראשית ע"י טובו, שהוא החסד, כמו שאמר הכתוב (&) אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי. וזהו ובטובו, כי ע"י החסד הנקרא טוב, מחדש כו', בסוד (איכה ג נג) חדשים לבקרים¹⁴⁶⁰, שהחסד מתעורר בבקר, ומחדש כו', כמבואר אצלנו בברכת מלביש ערומים והנותן ליעף כח, וע"ש.

מה רבו מעשיך, תכוין אל מ"ש בזהר תזריע (דף מא ע"ב) וז"ל, כולם בחכמה עשית בבינה¹⁴⁶¹, ונתבאר אצלנו במקומו, וע"ש. והענין הוא, שהיסוד דאבא מתלבש תוך

- מאיר הכוונה -

ושם פ"ו ובמאמרי רשב"י בראשית ד' י"ט ע"ב) וכל אלו ההיכלות הם אינם בהעגולים אלא הם כולם רק בהיושר שבכל עולם ובספי' הבינה דהיושר. וכמ"ש

דע"ה ח"ב דף קט"ז ע"ב שליש תחתן

1458

1459 עי' שער מז פרק ד

1460 עי' לעיל הערה 167.

1461 עי' מב ע"ב: אשה כי תזריע רבי חזקיה פתח (תהלים קד כד) מה רבו מעשיך יהו"ה כמה סגי' עובדהי דמלכא קדישא בעלמא משל לבר נש דנטיל בידוהי כמה מקטורין כחדא זורע לון בזמנא חדא ולבתר נפיק כל חד וחד בלחודוהי כך קודשא בריך הוא עביד עובדהי בחכמה ובחכמה נטיל כלא כחדא זורע לון ולבתר נפקו כל חד וחד בזמניה הדא הוא דכתיב (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית אמר רבי אבא מה רבו מעשיך יהו"ה (&) כמה סגי' אינון עובדהי דמלכא קדישא וכלהו סתימין בחכמה הדא הוא דכתיב כלם בחכמה עשית כלהו בחכמה כלילן ולא נפקי לבר אלא

שעה"כ

יסוד דאימא, ויסוד דאימא תוך היסוד דו"א¹⁴⁶². ונודע הוא כי החכמה אומר והבינה עושה מאמרו כנז' בזוהר בראשית (&), בסוד ל"ב אלקים דמעשה בראשית, כי ל"ב נתיבות דאבא אומרים ול"ב אלקים דאימא עושין. וזהו ויאמר אלקים, ויעש אלקים. נמצא כי כל הדברים וכל הפעולות, כולם נמשכים מן החכמה, אמנם הם נעשים ע"י אימא שהיא מלבשת אותו, וזהו (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, כי כל מעשיך נמשכים מן החכמה, אלא שנעשים ע"י הבינה המלבשת את החכמה.

ותכוין אל כל מ"ש בזוהר בפרשת פקודי (&) בענין ברכה זו, שכולה מדברת בענין החיות והאופנים שבהיכל הזה, ועליהם הוא אומר, מלאה הארץ קנייך המלך המרום כו', נתבאר בפרשת פקודי (&) כי הוא שם יאהדונה"י, וביאורו הוא כי הנה נתבאר שההיכל הזה הוא ביסוד הבריאה. והנה כבר עתה עולים העשיה והיצירה והמלכות דבריאה, אשר עומדת בהיכל ק"ק דיצירה, אשר העשיה והיצירה כלולים בה, והיא עתה עולה להיכל זה, ומתחברת עם היסוד דבריאה. וז"ס היבור שם זה של יאהדונה"י, כנודע, כי שם זה הוא ביסוד¹⁴⁶³, בהתחבר עמו המלכות, כדי להעלותה אל הת"ת, כמו שאנו עתידים לעשות בעמידה. וכונת שם הנז' הוא במלת "מאז". כי אז הוא בנימ' ה' אותיות של שם הנז', ובכמה מקומות נתבאר, כי מלת אז רומזת אל השם הזה.

יוצר משרתים ואשר משרתיו, ר"ת מו"ם, והוא שם א' משמות ע"ב, דויסע ויבא ויט¹⁴⁶⁴, והוא האחרון שבכולם, והוא בנימ' פ"ו, אלקים. ולכן צ"ל, ואשר משרתיו, באות ו', שלא כאותם הטועים לומר, אשר משרתיו בלא ו'.

סוד קדושת יוצר ביארתי למה בקדושת העמידה.

המחדש בטובו בכל יום תמיד מ"ב, כבר נת"ל בברכת יוצר, כי צ"ל המחדש בטובו באות בית, שלא כאותם האומרים טובו בלא בית, כי מעשה בראשית מתחדש ע"י טובו שהוא החסד, בסוד (איכה ג נג) חדשים לבקרים¹⁴⁶⁵ כנ"ל.

¹⁴⁶⁶ ברכת אהבת עולם כו', אין ראוי לומר אהבה רבה, לפי שאהבה רבה היא בחדש שבעולם האצילות, ועתה אנו בהיכלות הבריאה, ולכן צ"ל אהבת עולם, שהיא

- מאיר הכוונה -

בשבילין ידען לגבי בינה ומתמן אתעבידו כלא ואתתקנו הדא הוא דכתיב (משלי כד ג) ובתבונה יתכונן ועל דא כלם בחכמה עשית בבינה מלאה הארץ הארץ דא כנסת ישראל דמתמן אתמליא מכלא כמה דאת אמר (קהלת א ז) כל הנחלים הולכים אל הים וגו' קנייך דהיא אפיקת לון לבתר הדא הוא דכתיב (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם בה' בראם בגיני כך מלאה הארץ קנייך:

תרגום: אשה כי תזריע, רבי חזקיה פתח מה רבו מעשיך ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש בעולם. משל לאדם שלקח בידו כמה קשרים [של זרעים] יחד זרע אותם בפעם אחת, ואחר כך יוצא כל אחד ואחד לבדו. כך הקדוש ברוך הוא עשה מעשיו בחכמה, ובחכמה נטל הכל יחד זרע אותם, ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו, זהו שכתוב כולם בחכמה עשית. אמר רבי אבא מה רבו מעשיך ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש, וכולם סתומים בחכמה. זהו שכתוב כולם בחכמה עשית, כולם כלולים בחכמה ולא יוצאים החוצה אלא בשבילים ידועים כלפי הבינה, ומשם נעשים הכל ונתתקנים, זהו שכתוב ובתבונה יתכונן, ועל זה כולם בחכמה עשית. בבינה מלאה הארץ, הארץ זו כנסת ישראל, שמשם מתמלא מהכל, כמו שנאמר כל הנחלים הולכים אל הים וגו'. קנייך, שהיא מוציאה אותם אחר כך, זהו שכתוב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם, לכן מלאה הארץ קנייך.

ע"י שער מאמרי רשב"י (לה ע"ג): הנה החכמה הוא האומר ובינה הוא העושה כנודע והענין הוא כי כבר ידעת כי יסוד דאבא נעלם ומתלבש תוך היסוד של בינה. כמבואר אצלינו בדרוש המוחין של ז"א ונמצא כי יסוד בינה הוא המתגלה והוא העושה כל הדברים ואם כן מ"ש כולם בחכמה עשית אין פירושו שהחכמה הוא העושה אלא שהחכמה בהיותה מתלבשת בבינה עושה הבינה כל המעשים וזמ"ש כולם בחכמה עשית בבינה כלומר בהיותה מלובשת בתוך הבינה.

¹⁴⁶² היסוד הז"ל נמחק כפ"ח וזמקומו איתא הז"ל.

¹⁴⁶³ והוא הפנימי שבו כמ"ש בשער השמות פרק ג (לש"ו).

¹⁴⁶⁴ ע"י לעי להערה 1392.

¹⁴⁶⁵ ע"י לעיל הערה 167.

שעה"כ

אהבה זוטא של המלכות הנק' עולם¹⁴⁶⁷, אשר היא עדיין למטה בעולם הבריאה. והנה נת"ל, כי אהבת עולם הוא סוד היכל אהבה, שהוא החסד שבבריאה.

מהר והבא עלינו ברכה ושלוש מהרה מארבע כנפות כל הארץ, בהגיעך כאן תתיר כנפות המלית המונחות על כתפידך, ותניחם שיפלו הציציות למטה, והוא מה שנו' בתיקונים (נו ע"ב) דבעידן קריאת שמע שמטי חיון גדפייהו כו'¹⁴⁶⁸. ופ"א שמעתי ממורי ז"ל באופן זה, כי בהגיעך אל מקום הזה, תשים שני צדדי המלית על כתפידך, כדרך שנוהגים קצת בני אדם, וה"ם (&) ויקח שם ויפת את השמלה וישימו על שכם שניהם. והוא מ"ש בביאור סוד הציצית לעיל, שבתחילה אין המלכות לוקחת רק שני הציציות שמצד פנים, ועתה צריך שיאירו בה כל הד' ציציות¹⁴⁶⁹. ובפרט מי שהוא משרש קין והבל, הם צריכים יותר אל הכונה זו, ולשים הציציות על כתפיהם, כיון שקין והבל הם בחי' שני הכתפים כמבואר במקומו. ולכן מי שהוא משרשם, ראוי לו לכיון בזה יותר משאר בני אדם.

ובאומרך מארבע כנפות כל הארץ, תכוין כי הם בחי' ד' כנפות הציציות של המלכות, הנקרא ארץ¹⁴⁷⁰, לקבצם יחד בהיותם מפוזרים, כדי שיאירו ארבעתם יחד במלכות. ולכן צריך שתעלה שני צדדי המלית ותשימם על שני כתפידך, ואחר כך תקבץ הארבע ציציות בידך שמאלית, לפי (יט ע"ב) שהמלכות בשמאלא אתאחדת¹⁴⁷¹, ושרשה משם¹⁴⁷². ותניה ירך השמאלית בהיותה אוחו ד' הציציות כנגד הלב¹⁴⁷³, שהוא בשמאל, כי משם מקבלת המלכות תדיר. ותעשה כך עד שתאמר, ודבריו חיים וקיימים ונאמנים כו' אחר אמת ויציב כו' כמשי"ת שם.

ובנו בחרת מכל עם ולשון כו', דע כי ארבעה מצות עשה צריך האדם לקיים בכל יום, שהם ענין זכירה, והם ארבעה זכירות הכתובים בתורה שתלויים בזכירת הלב, ואלו הם: א', היא זכרון מעמד הר סיני וקבלת התורה, וכמו שאמר הכתוב (&) יום אשר עמדת כו' בחורב כו', וכתוב בתריה (&) פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך כו', והיא א' מרמ"ח מ"ע להרמב"ן ז"ל. זכירה ב', זכור את אשר עשה לך עמלק, והיא מצוה שנית. זכירה ג', זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים, והיא מ"ע ג'. זכירה ד', זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים, והיא מ"ע ד'. והנה ד' מצות עשה וארבע זכירות אלו, הם כנגד ד' ימים טובים שיש בשנה. יציאת מצרים כנגד חג המצות, שבו יצאו ישראל ממצרים. מתן

- מאיר הכוונה -

¹⁴⁶⁶ פע"ח ק"ט ג.

¹⁴⁶⁷ עי' לעיל הערה 1329 וזהר ויחי קנח ע"א.

¹⁴⁶⁸ ואיהי כלילא מארבע פרשיין דקריאת שמע דאינון רמ"ח תיבין עם א"ל מלך נאמן ובגין דלא יעבדון הפסקה תקינו למהדר שליחא דצבורא ה' אלקיכ"ם אמת וכד ישראל אמרין שמע ודאי (נ"א מאר) חיוון שמטין גדפייהו באן אתר בכנפי מצוה דאתמר בהון על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה דאיהו כגוונא דמעיל האפוד דפעמונים ורמונים אינון לקבל חליין וקשרין שולי המעיל אינון לקבל כנפי מצוה

תרגום: והיא כלולה מארבע פרשיות של קריאת שמע, שהן מאתים ארבעים ושמונה תיבות עם אל מלך נאמן, וכדי שלא יעשו הפסקה תקנו שיחזיר השליח צבור יהו"ה אלהיכ"ם אמת. וכשישראל אומרים "שמע", ודאי (אדוני) החיות שומטות כנפיהם באיזה מקום, בכנפי מצוה, שנאמר בהם "על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה" (דברים כב יב) שהיא כמו מעיל האפוד, שהפעמונים והרמונים הם כנגד חוליות, וקשרים שולי המעיל הם כנגד כנפי מצוה.

¹⁴⁶⁹ עי' לעיל הערה 682.

¹⁴⁷⁰

¹⁴⁷¹ וזהר חלק א דף יא ע"ב

פקודא תניינא דא איהי פקודא דפקודא דיראה אתאחדת בה, ולא נפקא מינה לעלמין, ואיהי אהב"ה, למרחם בר נש למאריה רחימו שלים,

¹⁴⁷²

¹⁴⁷³ עי' לעיל הערה 552

שעה"כ

תורה כנגד חג השבועות שבו ניתנה התורה. זכירת עמלק כנגד חג הסוכות כמשחז"ל (&) שעמלק היה מזנב והורג כל הנחשלים אחריו, אותם שלא היו ענני כבוד מקבלן, וענני כבוד כנגד הסוכות. וזכירת מרים שדברה על משה דלטוריא, הוא כנגד ראש השנה, שאז כל המקטרגים והדילטורין מתעוררין. וכבר ידעת¹⁴⁷⁴ כי מרים היא סוד כל הדינים המרים והקשים, והיא בגימ' מנצפ"ך, שהם בגימ' פ"ר, והנה הם חמש אותיות כפולות שהם עשר, ועם פ"ר הרי ר"ץ, כמנין מרים.

ואמנם יוה"כ נקרא שבתון ואינו מכלל המועדים, כי אין בין שבת ליוה"כ אלא שזה זדונו בכרת וזה זדונו בסקילה כמ"ש רז"ל (&). וחנוכה ופורים הם מדרבנן, א"כ אינו רק ד' מועדים הנז', והנה ג' הזכירות אנו מזכירים עתה כאן, וזכירת יציאת מצרים נזכיר אותה בסוף פרשת ציצית, בפסוק (&) אני ה' אלקיכם כו'.

וזה סדרן: מתן תורה, צריך לרמוז אותה באומרך "ובנו בחרת מכל עם כו' וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול באהבה", כי ע"י התורה קרבנו לשמו הגדול, ובחר בנו מכל עם, וקבלנו אותו עלינו למלך, וזהו וקרבתנו מלכינו.

זכירת עמלק, נרמוז אותה במלת "לשמך הגדול", כנודע כי בעבור עמלק, אין השם שלם ואין הכסא שלם (&), ואנו מתפללין שיימחה זכרו של עמלק, ויהיה שמו גדול.

זכירת מרים, נרמוז אותה במלת "להודות לך", פירש כי הלשון והפה והשפתים הם כלי הדיבור, שיצר בנו הוא ית', נודה אותו בהם, ולא נשתמש בהם בסיפור לשון הרע ח"ו, ונזכור לשון הרע של מרים ולא נעשה כמו שעשתה היא. וזכירת יצ"מ תתבאר במקומה בע"ה.

כוונת ק"ש

דרוש א'

בענין דרוש זה צריך להרחיב בחזקת היר. ועיין בכוונת הב' הקצרה דברכת אבות שכתבנו אותה בסוף כל תפלת השחר (כוונת העמידה דרוש¹⁴⁷⁵), ושם נתבאר הקדמה אחת עצומה בתכלית בענין הק"ש ובענין העמידה והוא דרוש גדול מאד בענין המוחין דז"א.

- מאיר הכוונה -

¹⁴⁷⁴ ספר הליקוטים - פרשת שמות

דע כי המילדות העבריות הם סוד בינה ותבונה. ולפי שפעמים הם כלולים זו בזו, ולכן כתיב חסר, ולפי שהם בחינת אם ובת, כי תבונה היא סוד מלכות דבינה, ולכן יוכבד ומרים הם היו אימא וברתא, וכן יוכבד גי' מ"ב ע"ה, סוד אימא עילאה, ומרים סוד תבונה, ובה דינין תקיפין, וז"ס מ"ש בס"ה מינה דינין מתערין, היינו מבחינת תבונה ולא מן בינה. ולכן היא הו"ה בניקוד אלה"ם, כי היא גופא רחמים, אך תבונה היא דינים, ולכן מרים גופא היא דינים:

ספר לקוטי תורה - פרשת שמות

ויאמר מלך מצרים. דע כי מילדות העבריות הם בינה ותבונה ולפי שלפעמים נכללים זו בזו לכן המילדת כתיב חסר גם שהם בחי' אם ובת כי תבונה סוד מלכות דבינה לכן יוכבד ומרים אמא וברתא וכן יוכבד גי' מ"ב והוא אם ע"ה שהוא סוד אמא עילאה ומרים סוד תבונה ובה דינין מתערין וז"ש בזוהר ומינ' דינין מתערין היינו מבחי' תבונה ולא כן בינה לכן היא הויה בניקוד אלדים כי היא גופא רחמים אך תבונה דינים לכן מרים גימ' פ"ר דינים. וכבר ידעת שבאמא שם ס"ג יש ג' מלואי אהיה המלבישים בתוכן ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן לכן העברי"ת גימ' תרפ"ז כמנין כל השמות. ושם השנית פועה גימ' קס"א שבתבונה כי ס"ג באמא וקס"א במלכות דאמא תבונה כנודע. ושם האחת שפר"ה היינו אמא שופ"ר העליון כנודע וכוונת פרעה לבטל הארת מוחין דז"א לכן אם בן והמיתן אותו אבל הבת דהיינו הנוקבא תחיון כדי שיינקו ממנו השפע ויקח הוא כל השפע:

(5) מדרש רבה שיר השירים פרשה ב פסקה כח

(א) יא כי הנה הסתו עבר אלו ת' שנה שנגזרו על אבותינו במצרים הגשם חלף הלך לו אלו מאתים ועשר שנים ולא הוא הגשם ולא הוא הסתו אמר ר' תנחומא עיקר טרחותא מיטרא הוא כך עיקר שעבודן של ישראל במצרים שמונים ושש שנים היו משעה שנולדה מרים (פירושה שלכן נקרא שמה מרים על שום שנאמר (שמות א') וימררו את חייהם כי מרים לשון מירור הוא): (ש"ש).

¹⁴⁷⁵ עי' שמן ששון וז"ל: לקמן דף נט ע"א.***

שעה"כ

ואמנם ראינו לכתוב בתחילה דרך קצרה ענין מה שתקנו לומר הק"ש ד' פעמים, ומה חילוק יש ביניהם. ואח"כ נכתוב כוונות קצרות ששמעתי ממורי ז"ל בענין כוונת ק"ש, ואח"כ נבאר ענין הק"ש דשחרית באורך על מתכונתה.

בראשונה נבאר ענין הק"ש שתיקנו לאומרם בתפלת השחר ובתפלת ערבית ובעת ששוכב על מיטתו, וגם מדוע בתפלת מנחה אין בה ק"ש, וגם מדוע בשחרית ומנחה יש בה נפילת אפים ובערבית אין בה נפילת אפים. והענין יובן כמ"ש בהקדמת ביאור אדרת האזינו¹⁴⁷⁶ ענין העלאת מ"ן מה ענינה. והנה תפלת שחרית אז הזווג הוא בבחי' פב"פ, ולכן יש בו נפילת אפים וגם קריאת שמע, וכוונת אותה הק"ש הוא ליחד את או"א יחוד מעולה מאד כדי שימשך משם, שייחדו¹⁴⁷⁷ זו"ן פב"פ. ובמנחה אז הזווג הוא בבחי' אהור באהור¹⁴⁷⁸.

ונודע שהיום והלילה הם כ"ד שעות, ונחלקים לד' זמנים, כי היום מתחלק לב' זמנים שהם ב' הצאין, וכן הלילה מתחלק לב' הצאין. וממשלת עליון באלו ארבעה זמנים אינם שוין, כי אחר חצי היום מתעורר כח גבורת יצחק¹⁴⁷⁹. ואמנם אותם המוחין שנמשכו בתפלת שחרית אל זו"ן מיוחד או"א בעת הק"ש כנז', הנה נפסקו המוחין ההם וכבר הולידו והוציאו נשמות מתוספת המוחין ההם וכבר נפסקו. האמנם להיות כי הייחוד ההוא היה נעלם ומעולה מאד, עד שהועיל אל זווג זו"ן פב"פ, לכן נראה¹⁴⁸⁰ שהיה כחו גדול, והוא מספיק אל זווג המנחה, לפי שאינו רק זווג אהור באהור, (יט ע"ג) ולכן אין צ"ל קריאת שמע פעם אחרת במנחה.

אבל זה הזווג דמנחה, אע"פ שהוא אב"א, הנה הוא מעולה עד מאד¹⁴⁸¹, ואיננו כשאר הזווגים דאב"א, ולכן צריך בו נפילת אפים. והענין הוא, שעתה עולה המלכות¹⁴⁸² אב"א שיעור קומתו ממש¹⁴⁸³, אבל בערבית אין המלכות עולה¹⁴⁸⁴ רק אהור באהור מן

- מאיר הכוונה -

¹⁴⁷⁶ עי' הערה 923, והוא נה ע"ג, ועי' ע"ח שער הנסירה פרק ג' הנה נודע כי תמיד הבנים צריכין לעלות למ"ן¹⁴⁷⁶ אל אביהם ואל אמם בסוד התעוררות תחתון. והנה הצדיקים מעלים בנשמותיהן מ"ן אל המלכות והם¹⁴⁷⁶ בניה, והטעם כי סתם נשמה הוא מהבריאה. והנה¹⁴⁷⁶ עולם הבריאה הם בני מלכים¹⁴⁷⁶ דאצילות¹⁴⁷⁶, לכן נשמת הצדיקים הבאים מבריאה הם מעלין מ"ן אל המלכות דאצילות, אמנם זר"ן שהם בני או"א, הם מעלין מ"ן¹⁴⁷⁶, ז"א לאבא ונקבה לאמא כנודע. וכמו שנשמת הצדיקים מעלין מ"ן בכל לילה בעת השינה אל המל', והיא¹⁴⁷⁶ מחדשת אותן¹⁴⁷⁶ בסוד (איכה ג כג) חדשים לבקרים¹⁴⁷⁶. וביאור הענין חידוש הזה הוא שמאירה בהם בחי' מוחין דגדלות שהם הנקרא (נשמות) שמות¹⁴⁷⁶ בני אדם. כן הז"א בעלותו בסוד מ"ן מתחדש ג"כ ע"י או"א, וחידוש זה הוא ע"י¹⁴⁷⁶ לקיחת המוחין אלו דגדלות. והרי ידעת ענין עיבור זה הב' בז"א¹⁴⁷⁶ איך נמצא באדם התחתון, (בראשית ט ו) כי בצלם אלהים עשה את האדם¹⁴⁷⁶. {כב ע"א} כי נשמת האדם היושבת במוח שלו עולה בכל לילה בסוד מ"ן ומתעברת בתוך¹⁴⁷⁶ מלכות עיבור גמור, ומחדש לו נשמתו היושבת במוח שלו, כן הענין בז"א ג"כ¹⁴⁷⁶.

¹⁴⁷⁷ שיתייחדו (שער התפילה).

¹⁴⁷⁸ עי' נפילת אפים דרוש א' דף מו ע"ד (לש"ו).

הש"ש מקשה שהרי רואים שכל התפילות שוות, ובכולם אפילו ערבית יש זיווג פב"פ בשים שלום, ומתרץ ששחרית באב"ע הפנימי, ומנחה באב"ע האמצעי וערבית באב"ע החיצון (נה"ש יג ע"ד), וכלים האמצעים וחיצונים הם נקרא אב"א בערך כלים הפנימיים, שזה בחב"ד וזה בחג"ת וזה בנה"י. עי' ביאורים ח"א נו ע"א שאין שום זיווג אלא פב"פ.

¹⁴⁷⁹ עי' לקמן דרוש א' דף נא ודרוש ב' דתפילת מנחה והוא שם אלהים (שמן ששון).

¹⁴⁸⁰ כלומר לשון של רואים ולא לשון של ספק?

הקדו"ש דף ק"ב ע"ג שליש תחתון וע"ד
שליש עליון

1481

¹⁴⁸² עי' לקמן דף נא ע"ד סמוך לסופו, ודף נט ע"ג סמוך לסופו, ושם ע"ב וכן דרוש א' דנפ"א דף

מו ע"ד (לש"ו).

¹⁴⁸³ עי' לעיל הערה 1478.

שעה"כ

החזה שלו¹⁴⁸⁵ ולמטה בלבד, שהוא שיעור קומת תנה"י בלבד, ולכן אין צורך לנפילת אפים בערבית, כי מאחר שהיא אינה עולה למעלה במקום המוחין שלו עד או"א¹⁴⁸⁶, א"כ אין תועלת בעליית מ"ן של הנשמות בנפילת אפים. אבל במנחה שהיא עולה עד או"א כמוהו¹⁴⁸⁷, אע"פ שהיא אחור באחור, היא צריכה אל מ"ן מנשמות הצדיקים, וז"ס אומרם ז"ל (ברכות ו ע"ב) לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה שהרי אליהו לא נענה אלא בתפלת המנחה, והטעם שלא יש שום זמן שתהיה היא והוא אחור באחור, ותהיה שיעור קומתה שוה לו אלא במנחה¹⁴⁸⁸.

וטעם שלא נענה אליהו אלא בתפלת המנחה הענין הוא, דע כי אליהו ז"ל יש בו בחינות נשמות¹⁴⁸⁹ נדב ואביהו כנודע¹⁴⁹⁰, והנה הם מבחינת קין שהיא בחינת הנפש¹⁴⁹¹ הנקרא מלכות, בסוד (במדבר ט ז) אנהנו טמאים לנפש אדם¹⁴⁹². וא"ל נדב ואביהו הם בחי' מ"ן דמלכות, וזהו הטעם שזכה אליהו לאותה מעלה הרמה והנפלאה אחר שנתעברו בו נשמות נדב ואביהו, ולכן נשתנה שמו מפינחס לאליהו¹⁴⁹³, לפי שאלהו בגימ' ב"ן כמנין הויה דב"ן דהה"ן, והיא בחי' המ"ן דמלכות כנודע. ולכן אליהו נענה בתפלת המנחה, כי אז העלה מ"ן אלו, כי אז היא היתה צריכה לזה כנו'.

וכבר הודעתך במ"א (ע"ח שער מיעוט הירח פרק ג) כי מיציאת מצרים עד בנין בית המקדש תמיד היו זו"ן אחור באחור¹⁴⁹⁴, ואין קומתה שוה לו רק היא עומדת מן החזה שלו ולמטה ששם מקום לבו של ז"א. ונמצא שהמלכות הנקרא לבם היתה אחורנית עם ז"א, וראשה מגיע עד שם, עד מקום טיבורא דלבא דז"א בלבד לא למעלה מזה, וז"ש (מלכים א' יח לו) ואתה הסבות את לבם אחרונית, שע"כ הקל"י היו מתגברים בימים ההם, ובכל זמן שהיו ישראל עע"ז על אדמתם, וכיון שגברו הקל"י גרמו לישראל לחטוא, ולכן אליהו ז"ל תיקן הדבר הזה, כי ע"י תפילתו העלה אז מ"ן, ועי"כ עלתה הנקבה אחורנית למעלה עד רישא דז"א ממש ולא עד הלב בלבד כמו בתחילה.

ונחזור לעניננו, כי אע"פ שמחצות היום ואילך משתנה הזמן והממשלה, עכ"ז עדיין הוא מכלל ממשלת היום, ומשום הכי מספיק קריאת שמע דשחרית לצורך זווג המנחה. אבל בערבית שהוא מדת לילה, כבר נפסק וכלה המ"ן בב' הזווגים דשחרית ומנחה, ולכן צריך עתה ייחוד דק"ש אחר מחדש לצורך זווג אחור באחור דערבית¹⁴⁹⁵, ולכן קורין קריאת שמע בערבית. אבל להיות שאין זווגם עתה רק בבחי' אחור באחור ושיעור קומתה עד הלב בלבד כנזכר, ולכן אין צורך לנפילת אפים פעם אחרת עתה.

- מאיר הכוונה -

הקדו"ש דף ק"ב ע"ב שליש עלין

1484

1485 של ז"א.

1486 עד נה"י לאו"א (פע"ח לרוך ח').

1487 כמו ז"א.

1488 בתפילת שחרית אינם שוים בקומתם אלא היא עומדת עד החזה עי' ע"ח שער לו פרק א וב' (שמן ששון).

1489 בחינות נשמות נמחק בפע"ח וצמקומו איתא "סוד".

1490 עי' שער הגלגולים פרקים לא לב ולג.

1491 קל אלה"ר (נוסף בפע"ח לרוך ח').

1492 עי' סוכה דף כה ע"א תניא ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם וגו' אותם אנשים מי היו נושאי ארונו של יוסף היו דברי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקין בנדב ואביהו.

1493 עי' זהר ח"ב קצ ע"א וכן ז"ח פד ע"ב: אמר ר"א אליהו דא פנחס.

1494 עי' לעיל הערה 1483.

1495 עי' לקמן נט ע"ב (לש"ו).

שעה"כ

והנה זה היחוד דק"ש דערבית אינו מעולה כ"כ כמו הק"ש דשחרית¹⁴⁹⁶, כיון שאינו רק אחר באהור, וגם כי היא עד הלב כנוז, ולכן אין בו כ"כ כח כמו הק"ש דשחרית שהועיל אפילו למנחה, אבל זה הק"ש דערבית אינו מועיל אלא לבחי' חיבוק בלבד¹⁴⁹⁷. והענין הוא, שאחר הצות הלילה מתעורר השמאל לחבק את המטרוניתא לצורך היום מה שיהיה אח"כ, בסוד (שיה"ש ב ו) שמאלו תחת ראשי, וזה החיבוק נעשה ע"י היחוד דק"ש דערבית.

ואמנם הק"ש שעל המטה איננו מענין הנז' כלל¹⁴⁹⁸, אמנם הכוונה הוא כדי להמשיך ע"י היחוד ההוא אור חזק מן או"א אל זו"ן, כדי שהם יתחדשו ויחזקו את הנשמות העוליים שם בכל לילה, בסוד (איכה ג נג) חדשים לבקרים¹⁴⁹⁹. ונמצא כי הק"ש דערבית הוא לצורך החיבוק הנעשה אחר הצות, וזה היחוד דק"ש שעל המטה הוא לצורך חידוש הנשמות כנוז¹⁵⁰⁰.

קריאת שמע דרוש ב

בענין שינוי והפרש שיש בארבע בחינות של הק"ש שבכל יום, והם: הק"ש שאומרים בסדר הקרבנות, פסוק ראשון דשמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בלבד, וק"ש דשחרית, וק"ש דערבית, וק"ש שעל המטה¹⁵⁰¹. הנה לקמן (&) יתבאר ענין קריאת שמע דשחרית דיוצר באורך גדול, ומשם תלמד לכל אלו הד' קריאת שמע. והנה שם יתבאר, כי טרם שנאמר קריאת שמע דיוצר, כבר היו בז"א כל המוחין דקטנות¹⁵⁰² חוץ מן המקיף מצד אבא¹⁵⁰³, אשר זה נכנס במלת "ישראל"¹⁵⁰⁴. ואח"כ במלת "אחד", נכנסים

- מאיר הכוונה -

¹⁴⁹⁶ הקדוש, קב ע"ב עליון

¹⁴⁹⁷ הקדוש, קב ע"ד מספר פעמים

¹⁴⁹⁸ הקדוש, קב ע"ד אמצע

¹⁴⁹⁹ עי' לעיל הערה 167. לכן אנו כריכין אל יחוד ק"ש מחדש ולא יספיק אותו של ערבית רק לחבק אחר חרות אך זהו לחדש נשמות (פע"ח לרוש ח').

¹⁵⁰⁰ אמנם בקריאת שמע שעל המטה אנו כריכין לעשות מחדש מוחין ואינו מספיק בקריאת שמע דערבית כמו שהספיק ק"ש של שחרית אל זוג המנחה והטעם כשהוא יום אין המוחין מסתלקין לגמרי כנ"ל אך זלילה מסתלקין לגמרי ולכך כריך קריאת שמע מחדש לצורך זיוג שלאחר חרות וכו' עכ"ז להיותה לילה ממש יותר משל ערבית לכן הוא זיווג תחתון כי אינו מושכין רק מחיובנית או"א לבד (פע"ח פרק יז).

¹⁵⁰¹ עי' פע"ח פרק ה' וז"ל יש הפרש בין הד' פעמים שאנו אומרים ק"ש כנ"ל כי אין כולם שוים וסוד הדבר כי הלא כבר ביארנו כי מחמת הגלות והחורבן יש שינוי ופגם בג"ר מה שאין כן קודם כי תמיד היו זו"ן במוחין דגללות שלימים אמנם עתה אין השינויים שוים כי הלא יותר יש חסד בשחרית על העולם מצערב כי צערב הם דינין תקיפין.

¹⁵⁰² דהיינו פנימי ומקיף דאימא ופנימי דאבא, עי' לקמן הערה 1508.

¹⁵⁰³ עי' פע"ח פרק ה' וז"ל: בק"ש אנו כריכים תחלה להשלים מוחין דיניקה ואח"כ להמשיך מוחין דגללות, גם אנו כריכין אל דבר אחר והוא הנ"ל כי הנה כל המוחין דזו"ן שהם הבנים כולם נמשכים מהאבות שהם או"א, וא"כ אנו כריכים תחלה לזווג לאו"א, ועל ידי זיווג או"א יורדין המוחין הנ"ל אל הזו"ן. גם אנו כריכין אל דבר אחר והוא להעלות מ"ן אל או"א כדי שיזווגו. והנה כל אלו הדברים נעשים ביחד.

¹⁵⁰⁴ עי' פע"ח פרק י' וז"ל: ונבאר מלת ישראל פי' כי עתה מקבל הז"א מן אבא הארה כדי שיוכל לעלות מ"ן אח"כ דוגמת מלת שמע לנוקבא וזוהר ח"צ דקמ"ב אמרו כי זה ישראל הוא יס"ס וכו' ונקרא סבא בערך ז"א שנקרא ישראל זוטא.

וזה המשך לשון הפע"ח פרק י': אמנם סוד אלו המקיפים של אבא הם רמוזים במלת ישראל ותכוין באופן זה, כי הם סוד ב' אותיות י"ה מן אלהים ואלו הם מקיפים של אבא והם ג' מקיפין לג'

שעה"כ

המוחין דו"ק דגדלות¹⁵⁰⁵, לפי שכבר כל הקטנות נגמר לכנס בתחילה. ולכן אלו המוחין הנכנסים בו עתה בזו"ן במלת "אחד", הם מזווג או"א, אשר הם המשיכו אותם המוחין מלמעלה מן החיצוניות דעתיק¹⁵⁰⁶, כי מן הפנימיות דעתיק אי אפשר להמשיך עד זמן ביאת הגואל במהרה בימינו אמן.

והנה הקריאת שמע דסדר ויט ע"ד הקרבנות דשחרית, הוא גרוע מן הקריאת שמע דיוצר דשחרית, לפי שבמלת "ישראל" נכנסים יחד פנימי דאבא ומקיף דמצד אמא דקטנות¹⁵⁰⁷ ביחד¹⁵⁰⁹1508. ואח"כ במלת "אחד" נכנס מקיף דאבא¹⁵¹⁰ יחד עם המוחין דו"ק דגדלות¹⁵¹¹1512, ולכן אין כח באו"א או להמשיך מוחין הנו' ע"י זווגם, אלא מן פנימיות דאריך בלבד ולא מלמעלה דעתיק¹⁵¹³.

- מאיר הכוונה -

מוחין, א' הוא י"ה במלוי יודי"ן, והוא ע"י הכאה כילד אם תכה יו"ד בה"י, יהיה יו"ד פעמים ה"י גי' ט' מישראל, וזהו מקיף חכמה. הב' מקיף בינה הוא י"ה במילוי ההי"ן ע"י הכאה, כי יו"ד פעמים ה"ה גי' ר' מישראל. הג' מקיף הדעת הוא י"ה באלפי"ן בלתי הכאה כי אין צכאן דלעת דקטנות כח כדי להכות, כי הל"א צעיצור ל"א היה דעת כלל אך עתה י"ס צו אך אין צו כח כדי להכות. והוא גימטריא כ"ו, ועם ס"ס י"ה עלמנו אשר צו כל הג' מילואים הג"ל, הרי כ"ו וי"ה גימטריא מ"א, והס' ג' אותיות אל"י מישראל.

וז"ל בפרק יז: אמנם החילוק הג' שיש בין הד' קריאת שמע הוא זה. כי הל"א אע"פ שאנו אומרים כי בקריאת שמע נכנסו כל המדרגות עם הו"ק דאמא דגדלות דפנימים, עכ"ז אלו המדרגות שיש בינתיים י"ס הפרק ביניהן, כי י"ס פעם שנקנסין כולם ביחד, ופעם נכנסין בפירוד. וסוד זה תלוי במלת ישראל, פי' כי הל"א בארנו בקריאת שמע דיוצר כי כל סוד ק"ס הוא להעלות מ"נ מזו"נ לאו"א, ואז או"א מזדווגין ומורידין מוחין לזו"נ. אמנם קודם העלאת מ"נ אלו, עדיין הז"א אינו ראוי להעלותו, ונריך להביא לו הארה מלמעלה כדי שיוכל להעלותם. אמנם הארה זו ניתנת במלת ישראל כנ"ל בק"ס דיוצר.

אמנם ביאור הדברים הוא, כי הז"א כדי שיעלה מ"נ לעילא בהכרח נריך שיהיה לו לפחות מוחין דקטנות, כדי שיוכל להעלות מ"נ אחר כך כדי לקבל המוחין דגדלות. אמנם בשחרית במלת ישראל נגמרים כל המוחין דקטנות, אפילו המקיפין דאבא דקטנות כולם נכנסין במלת ישראל, וזה תוספת הארה שניתן לו אז כדי שיוכל אחר כך להעלות מ"נ במלת אחד כנודע, כדי לקבל אז מוחין דו"ק דגדלות כנ"ל.

¹⁵⁰⁵ ז"ל פע"ח פרק י: ואח"כ מעלה מ"ן במלת אחד ואז מקבל ו"ק דמוחין דגדלות.

וז"ל הפע"ח פרק טו: מלת אחד נכנסין ו"ק דגדלות, כי כל הקטנות נשלב, לכן גם אלו המוחין הנמשכין עתה אל הז"א ונוקבא.

¹⁵⁰⁶ איפה זה בסידור? בהורדת הטיפה ##* ע"י שם הלשון: ויכוין לזווג חב"ד דנה"י דעתיק

¹⁵⁰⁷ ולכן הם שמות אלקים ע"י לקמן כג ע"ד, ואיתא שם שזה יניקה, וכך נקרא בסידור.

¹⁵⁰⁸ וזה ל"ד ביחד אלא תחילה מקיף דאימא ואח"כ פנימי דאבא (שמן ששון, וכן משמע מסידור,

וע"י פיסקא הבאה לענין ערבית).

¹⁵⁰⁹ בז"א (פע"ח פרק ה'). וע"י פע"ח פרק י' וז"ל: סדר מעלתן הוא כך, תחלה פנימים דאמא ואחר כך פנימים דאבא ואחר כך מקיפין דאמא ואחר כך מקיפין דאבא. ואני מסופק אם הוא להיפך, כי הסדר הוא מקיפין דאמא ואח"כ פנימים דאבא (וכל זה במוחין דקטנות דאלהים).

¹⁵¹⁰ הוא המוזכר אחרי הצ' דאבא השני במש"כ ל"מ דיניקה דאמא.

¹⁵¹¹ ע"י פע"ח פרק ה' וז"ל: כל צחי' מוחין הם מתפשטין בכל הז"א, בג"ר ובג' אמנעים ובג"ת. וכשתחילין לכנוס, נכנסין תחלה ג' פרקין תחילין דאמא בג"ר דז"א, ואח"כ יורדין ג' פרקין תחילין הג"ל דאימא בג' אמנעים דז"א, ויורדים ג' אמנעים דאימא בג"ר דז"א. וכאשר נכנסין כל אלו הג"ל, אז נקרא מוחין דו"ק, כי הנה כל אלו עתידין לירד מחסד דז"א ולמטה. ואח"כ יורדין ג' פרקין תחילין דאמא בג' תחתונים דז"א, וג' אמנעים דאמנעים, והראשונים בראשונים, ואז הז"א נק' גדול ודעתו שלם במוחין דלילה. וכל זה עדיין במוחין דאמא. ואח"כ עד"ז במוחין דאבא. והנה

שעה"כ

והק"ש דערבית גרוע מק"ש דסדר הקרבנות, כי במלת ישראל אינו נכנס בז"א רק הפנימי דאבא דקטנות בלבד¹⁵¹⁴, כי המקיף דאימא¹⁵¹⁵ כבר היה בו בתחילה. ובמלת אחד נכנס מקיף דאבא עם המוחין דו"ק דגדלות¹⁵¹⁶, ואז אין או"א ממשיכין המוחין אלא מן החיצוניות אריך בלבד¹⁵¹⁷.

והק"ש שעל המטה גרוע מכולם, כי במלת ישראל אינו נכנס בז"א אלא המקיף דאימא דקטנות בלבד¹⁵¹⁸, כי כבר ביארנו, כי לעולם אי אפשר לז"א שיחסר ממנו הפנימי דאימא דמוחין דקטנות. ובמלת אחד, נכנסים בו פנימי ומקיף¹⁵¹⁹ דאבא דקטנות, עם ו"ק דמוחין דגדלות, ואז אין או"א ממשיכין להם מוחין אלא מחיצוניות או"א עצמן¹⁵²⁰, כי מפנימיות עצמן, אין שום זמן שימשכו מוחין. ושאלתי טעם הדבר ממורי ז"ל, והשיב לי כי כ"כ הוא פנימיות דאבא כמו חיצוניות דעתיק, ואיני מבין דבריו¹⁵²¹ אלה מה פירושים.

והרי לך סדר ד' מיני קריאת שמע מלמטה למעלה, בתחי' הגרועה מכולם, הוא קריאת שמע שעל המטה, ואחריו קריאת שמע דערבית, ואחריו קריאת שמע דקרבנות, ואחריו קריאת שמע דיוצר, וזה המעולה שבכולם. ולעולם אין הו"ק דגדלות נכנסים במלת אחד, עד שיכנסו כל המוחין דקטנות לגמרי. אמנם השינוי הוא בסדר כניסת המוחין דקטנות כנו'. והנה כפי ערך שלימות המוחין דקטנות שיש לו אז, טרם שיאמר קריאת שמע, כך כפי הערך ההוא מושכין או"א מוחין דו"ק מלמעלה. כי הנה הכלל הוא, שלעולם הזווג של או"א הוא להוריד אורות עליונים מן המדרגות שלמעלה מהם אל המדרגות שלמטה מהם, אבל לא כל הזווגים שווים כמ"ש.

כוונות קריאת שמע דרוש ג

בענין ד' מיני יהודי קריאת שמע: שעל המטה, ושל ערבית, ושל שחרית בסדר הקרבנות, ושל שחרית בתפלת יוצר. ולעיל בדרוש שקדם ביארנו כי כל השינוי הוא במלת ישראל בסדר כניסת המוחין דקטנות, ונבאר עתה הדרוש הזה יותר באורך בע"ה.

- מאיר הכוונה -

זיווג ק"ש אין נכנסין בז"א רק מוחין דו"ק דלמא לזכר, אך ג"ר דלמא וכל הט' דלזכר כולם נכנסים בצרכת לכות. והנה כל זה צביאכנו הוא צמוחין דגלות שהם מוחין של הויו"ת, אמנם קודם כל זה צריך שיכנסו המוחין דקטנות שהם המוחין של אלהים.

¹⁵¹² הוא המוזכר בסידור כ"ו"ק דג"ר דתבונה".

¹⁵¹³ בסידור כאשר הוא מזכיר ו' פעמים בהורדת הטיפה איהיהוה זה השני.

¹⁵¹⁴ דהיינו הצ' דצלם דאבא דיניקה.

הגרעון הוא רק ביחס לזה שרק מוריד מחיצוניות א"א שהרי עצם זה שרק נכנס פנימי דאבא נראה כמעלה, שכבר יש מקיף דאימא, וצ"ע.

¹⁵¹⁵ דהיינו ה"מ דצלם דאימא.

¹⁵¹⁶ כמו בק"ש של קרבנות, והוא הנקרא בסידור בשם ל"מ דיניקה דאבא וו"ק דג"ר דתבונה.

¹⁵¹⁷ בסידור כאשר הוא מזכיר ו' פעמים איהיהוה זה השני.

¹⁵¹⁸ ולא פנימים דאבא כנ"ל.

וז"ל פע"ח פרק יז: ק"ש שעל המטה: נמצא שקודם ק"ש אין לו לז"א רק פנימית דקטנות דאמא לבד, לכן כשאנו אומרים ישראל כדי להמשיך לו אז הארה מלמעלה כדי שיוכל להעלות אח"כ מ"נ לקבל גם המוחין דגדלות, והנה אז אינו יכול להמשיך הארה גדולה רק מדרגה אחד לבד יותר ממה שהיה לו בתחלה, כי בתחלה היו לו פנימית דקטנות דאמא, ועתה במלת ישראל הארה ניתוספת לו, אז הוא מקיפים דקטנות דאמא. נמצא עתה כשמעלה מ"נ במלת אחד כנודע, אין לו רק מקיפין דאמא, ועדיין חסרים ממנו אותן פנימים ומקיפים דאבא דקטנות כפי מה שהיה לו בשחרית במלת ישראל כנ"ל.

¹⁵¹⁹ לאמצאתי מקיף דאבא

¹⁵²⁰ בסידור כאשר הוא מזכיר ו' פעמים איהיהוה זה השני. @

¹⁵²¹ הם מובנים היטב ע"פ דברינו בספר הכללים כלל ח ענף ג' (לש"ו). כל הגילוי של נה"י דרדל"א הנ"ל היא רק עד ג"ר דאצילות ואינו מתגלה יותר למטה כלל, וזה דוגמת כל עולם ועולם, שיש לו ה' פרצופים למטה מאמיתו הנעלמה (א"א או"א וזו"ן), ורדל"א מרמז על אמיתו הנעלמה, ולכן הוא מתפשט עד או"א שהם הנסתר ולא עד ז"ן.

שעה"כ

דע כי ארבע מיני זווגים הם, ר"ל כי הנה נודע הוא, שכאשר מזדווגים זו"ן, כוונת זווגם הוא כדי להוריד נשמות לתחתונים בעוה"ז. וכבר נתבאר אצלנו כי טיפת הזווג אינה משלהם עצמם, אמנם הם צריכים לקחתה בתחלה ממי שלמעלה מהם¹⁵²². כיצד, הרי כאשר זו"ן מזדווגים, הנה הז"א הוא נוטל טפת הזווג ההוא מתחלה מן או"א, ואח"כ נותנה ז"א בנוקבא בעת הזווג. וכן אבא לוקח לצורך זווגו בתחלה מלמעלה ממנו כגון מא"א, ואח"כ נותנו לאימא בסוד זווג.

ונדבר עתה בענין זווג זו"ן. הנה פשוט הוא שאין זווגם שוים בכל הזמנים, וגם כמה מיני זווגים יש בו, אם בחינת זווג ישראל ורחל¹⁵²³, ואם זווג ישראל ולאה, ואם זווג יעקב ורחל, ואם זוג יעקב ולאה כו'. וגם נתבאר אצלנו סדר מעלת הזווגים, כי הנה יש זמן שהטפה של זווג דז"א נמשכת מן אבא בלבד, פי' ממה שהוא חלקו של אבא, ולפעמים מושך הטיפה יותר מלמעלה שהוא מן אריך, ולפעמים מושך יותר מלמעלה מן עתיק. והכלל הוא, כי כפי גודל מעלת הזווג דז"א, כך מעלת המשכת טיפת זרעו מלמעלה.

גם דע, כי הנה בכל פרצוף ופרצוף יש פנימיות וחיצוניות, ולפעמים נמשכת טיפה מן החיצוניות, ולפעמים מן הפנימיות. והוא כי לעולם כאשר ז"א ממשיך אותה טיפה מן אבא, אינו יונק אלא מן חיצוניות בלבד, כי הפנימיות דאבא הוא נחשב כאלו יונק מן עתיק הגנוז ומתלבש תוך א"א. והטעם הוא, כי כשנתקן עתיק, היו או"א אהור באהור, ונמצא, כי זווג או"א אהור באהור, הוא נמשך מתיקון עתיק יומין. אלו הם דברי מורי ז"ל ואיני זוכר הבנתם ופירושם, אמנם הכלל הוא כי אין המשכה לעולם אל ז"א אלא מחיצוניותו, אבל בא"א ובעתיק יש בהם המשכה מחיצוניותם ופנימיותם¹⁵²⁴.

והנה ד' זווגים אלו, כל אחד נמשך ממקום אחר, כיצד: זווג תפלת שחרית הוא הזווג המשובח מכל הזווגים¹⁵²⁵ שיש בימי החול, והוא זווג יעקב ברחל. והנה בזווג הזה הוא מושך הטפה מחיצוניות עתיק, ומשם נמשכין המוחין דז"א בעת קריאת שמע דיוצר¹⁵²⁶, ואז ז"א נותן אל יעקב אותה הטפה כדי שיזדווג הוא יעקב ברחל. ובק"ש של הקרבנות, גם אז נכנסין מוחין דגדלות בז"א כנודע, וגם המוחין ההם (כ ע"א) תכליתם הם לצורך הזווג הנז' של יעקב ורחל שבתפלת שחרית בזמן העמידה, כי הנה אין זווג אחר בעת הק"ש הזו של הקרבנות, ואותם המוחין נמשכין מפנימיות א"א, שהיא מדרגה למטה מחיצוניות דעתיק וניתנים בז"א, ומשם נמשך כח אל יעקב להזדווג ברחל בעת העמידה כנז'. ואח"כ נבאר צורך ב' קריאת שמע אלו לזווג א' למה הוצרכו שניהם.

והזווג דערבית בעת העמידה הוא זווג יעקב בלאה, בהיותם מן החזה דז"א ולמעלה¹⁵²⁷, והוא גרוע מזווג יעקב ברחל אשר בשחרית, וזווג הזה איננו ממשיך אלא מן המדרגה שלמטה מהשני מדרגות הנז', והוא מחיצוניות אריך.

- מאיר הכוונה -

¹⁵²² עי' ע"ח שער טל פרק ז.

¹⁵²³ שבת ביום.

¹⁵²⁴ דהיינו פנימיות א"א וחיצוניות עתיק (שמן ששון).

הקדו"ש דף ק"ב ע"ג באמצעיתו
הקדו"ש דף ק"ג ע"ג שליש עליון

¹⁵²⁵

¹⁵²⁶ טיפה ומוחין הם דבר א' (שמן ששון).

הקדו"ש דף ק"א ע"ד קרוב לאמצעיתו

¹⁵²⁷

שעה"כ

והק"ש שעל המטה הוא לצורך זיווג של הצות לילה שהוא יעקב¹⁵²⁸ בלאה למטה מן החזה, והזיווג ההוא איננו ממשיך אלא מחיצוניות או"א. הרי ביארנו ג' בחינות הזווגים, כי הזיווג הד' שהוא בתפלת המנחה, אין בו קריאת שמע, וכמו שנבאר עניינו בע"ה לקמן.

ונחזור לבאר הטעם למה הוצרכו שני מיני קריאת שמע לצורך זיווג א' דתפלת שחרית, משא"כ בשאר הזווגים. והטעם הוא, לפי שהמוחין של הצות לילה היו נמשכין מחיצוניות דאו"א, ואחר כך נסתלקו כל המוחין לגמרי, כנודע כי אחרי כל זיווג, חוזרין ומסתלקין כל המוחין לגמרי. וז"ס הגלות, כי בזמן החרבן, לא יש למעלה מוחין אלא בעת התפלה בלבד, ואח"כ הם מסתלקים שלא יגיע בהם הפגם. וגם טעם אחר, לפי שאין בידינו כח כדי לקיימם כל היום רק בעת התפלה בלבד¹⁵²⁹. והנה בזמן תפלת שחרית, אשר הזיווג ההוא הוא עליון מאד¹⁵³⁰, שהוא זיווג יעקב ברחל, ובפרט כי הם מושכין מן חיצוניות דעתיק, והנה הכל הוא ריקם וחסר, ואי אפשר להמשיך הכל בפעם א', שיושלם ז"א מכל המדרגות האלו עד עתיק, כי הנה כאשר כתבנו לעיל כי הוא מושך מן עתיק, אין ספק שמכל שכן שמושך מכל המדרגות האלו. האמנם צריך שיושלם בהם לאט לאט, וז"ס טעם מה שתיקנו קריאת שמע בבקר בעת הקרבנות זולת הק"ש השנית העיקרית אשר ביוצר. והנה בק"ש של סדר הקרבנות, אנו ממשיכין מן פנימיות א"א, ואח"כ בק"ש דיוצר אנו ממשיכין מן חיצוניות עתיק כנ"ל, שהוא מקום יותר גבוה ועליון. ואחרי אשר כבר המשכנו די סיפוקו החלק (הא') הראוי בזיווג הזה, אנו מזווגים אותם יחד בתפילה של עמידה. הרי לך בהדיא איך מוכרח הוא לומר ב' פעמים קריאת שמע לצורך הזיווג הנז' הזה. אמנם שאר הזווגים אשר אינם עולים רק מדרגה א', די להם בהמשכת קריאת שמע א' בלבד וכמ"ש בע"ה.

ובזה יתבאר לך ענין מעלת הותיקין שהיו נוהגין להתפלל קודם הגין החמה. וסוד הענין הוא, הנה האמת הוא, כי לא היה צריך אל הזיווג ההוא רק קריאת שמע אחד כשאר הזווגים, אבל הטעם למה היו בו ב' פעמים קריאת שמע הוא לטעם שנתבאר. כי כיון שנסתלקו כל המוחין לגמרי, לכן צריך להמשיכם בב' פעמים, כי לא יספיק פעם אחת. והנה טעם זה אינו אלא כאשר אנו מתפללים ואומרים קריאת שמע כאשר האיר היום וזרח השמש והוא יום ממש. והענין הוא, כי זיווג יעקב ולאה שלאחר הצות לילה¹⁵³¹, הנה הוא

- מאיר הכוונה -

¹⁵²⁸ ר"ל הזיווג דק"ש שעל המיטה הוא למטה מן החזה, וכמ"ש ג"כ לקמן ע"ד שורה ו' ז', אבל הזיווג דיעקב ולאה אשר אחר הצות הנה הם אז בכל אורך קומת ז"א כולו, וכמ"ש לקמן נד ע"א וע"ב עש"ה וכן הוא ג"כ לקמן נט ע"ד (לש"ו).

הקדו"ש דף ק"א ע"ד שליש תחתן
הקדו"ש דף ק"ב ע"ב שליש עליון

¹⁵²⁹ עי' לעיל ט ע"ג: כי אחר התפלה הם מתמעטין, אין הכוונה לומר מיעוט ממש, אלא כיון שאין נשאר בהם רק הרשימו בלבד

הקדו"ש דף ק"ג ע"ג שליש עליון

¹⁵³⁰

הקדו"ש דף ק"א ע"ד שליש תחתן
הקדו"ש דף ק"ב ע"א שליש עליון
ביאורים ח"ב דף מ"ז ע"ג שליש תחתן

¹⁵³¹

שעה"כ

מתמיד ונמשך כל הצות לילה עד אור הבקר¹⁵³², וז"ס (בראשית כט כח) ויהי בבקר והנה היא לאה, כי עד היות בקר ממש עדיין לאה עם יעקב בזווג יחד במקומה, ובפרט במה שנתבאר אצלנו (&) כי יש בחי' זווג ליעקב עם לאה בסוד אילת השחר¹⁵³³, שאז התחיל היום להאיר כדמשמע מן הזוהר (פרשת וישלח דף קע"ח ע"א¹⁵³⁴), ובוה לא יקשה¹⁵³⁵ בעיניך אם נראה מזוהר במקום הנז' שהזווג הוא בעת אילת השחר, ובמ"א מהזוהר משמע שהזווג הוא בעת נפילת אפים אחר העמידה, דע כי שני המאמרים הם אמיתים, כי זווג דקדרותא דצפרא הוא זווג יעקב עם לאה¹⁵³⁶, ודנפילת אפים הם יעקב ברחל. ונמצא כי המוחין שבאו מחצות לילה ואילך אינם מסתלקים עד אחר היות היום ברור, כי בעת אילת השחר עדיין לא נסתלקו המוחין, ולכן כשאומרים קריאת שמע של שחרית קודם הנץ החמה, אין טורח כל כך להחזיר המוחין, כי כמעט שלא עבר רגע קטן שנסתלקו, ולכן בקל אפשר להחזיר, וזהו הטעם שהותיקין היו גומרים אותה קודם הנץ החמה, ועי"כ לא היו צריכים לקרות קריאת שמע ב' פעמים בתפלת שחרית. אבל אנו כללות העולם, שאין אומרים הק"ש קודם הנץ החמה אלא עד אחר הנץ החמה ממש, הנה אז כבר נסתלקו המוחין לגמרי ולא נשאר מהם דביקות ברישא דז"א, ולכן אנו צריכין לקרות ב' פעמים קריאת שמע כדי להחזיר המוחין ע"י מדרגה אחר מדרגה, משא"כ כמנהג הותיקין לפי שהמוחין אשר באו אחר הצות לילה, אין צורך למרות להחזירם, וכמעט שהם הזורים מעצמם. וכאשר אומרים קריאת שמע אז באים מוחין אחרים חדשים מעולים מאותם (וכ ע"ב) שהיו מחצות לילה. אבל עתה אנו צריכין לק"ש הראשונה להמשיך אותם מוחין דחצות לילה, וק"ש הב' להמשיך המוחין האחרים היותר עליונים, וזהו הטעם שתיקנו לומר אותו הפ' דשמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דסדר הקרבנות למי שאינו נוהג כמנהג הותיקין.

האמנם אני ראיתי למורי ז"ל, שאפי' כשהיה מתפלל כמנהג הותיקין ולומר קריאת שמע קודם הנץ החמה, אפילו הכי היה אומר קריאת שמע ב' פעמים, והטעם הוא לפי שגם לזה צריך תנאי אחר, והוא שאותם שמתפללין תפלת הותיקין וקורין קריאת שמע עם הנץ החמה, צריך שיהיו חסידים גמורים שתועיל כוונתם ומחשבתם לקיים אותם המוחין שלאחר הצות לילה שיחזרו מעצמן. והנה אין כל אדם ראוי לכך בזמנינו זה, ולכן אפי' המתפללים תפלת הותיקין צריך שיקראו קריאת שמע ב' פעמים בתפלת השחר.

אמנם בתפלת המנחה הוא זווג ישראל עם לאה מן החוזה ולמעלה, ואין צורך לקרות קריאת שמע. והענין הוא כי הלא בשחרית כבר אמרנו קריאת שמע והמשכנו מוחין עליונים, ואע"פ שהם מסתלקים אחר התפלה, עכ"ז נודע כי מדת היום הוא חסד ומדת הלילה הוא נבורה, ולכן היום אשר הוא חסד ואין החיצונים שולטין בו כל כך, לפי שהוא יום והחסד גובר בעולם, לכן בבא עת תפלת המנחה אין צורך לקרות קריאת שמע

- מאיר הכוונה -

¹⁵³² מ, ש שהוא מתמיד עד אור הבוקר הכוונה רק שכל חצות לילה הוא הכל בזווג יעקב בולאה אבל באמת נעשה אז שני הזיווגים דיעקב ולאה כי באילת השחר הוא זווג שני והוא יורת מעולה כמ, ש בשער הגלגולים דף כז ע"א וסח ע"א (לש"ו).

ע"י לעיל ט ע"ד: וט"ס האחרות הם מתחברות עם פרצוף לאה, ועי"כ נגדלת בכל קומת ז"א, ונשארין כך עד אור הבוקר. ובאור הבוקר מתמעטת לאה וחוזרת לשיעורה הראשונה בלבד, ועומדת באחורי ז"א במקומה כנודע. ואז אותם הט"ס שלקחה מן רחל, הם יורדות למטה גם הם בעולם הבריאה להתחבר עם אותה הנקודה עצמית של רחל שירדה בחצות הלילה.

הקדו"ש דף ק"א ע"ד שליש תחתן

1533

1534

¹⁵³⁵ ע"י שמות דף י ע"א ובפרשת בשלח מו ע"א עש"ה כל הדיבור (לש"ו).

ז"ל שמות:

ז"ל בשלח:

¹⁵³⁶ ע"י לקמן נד ע"ב מ, ש בגליון שם (לש"ו).

שעה"כ

וליהד יחוד העליון, כי המוחין חוזרים לבא אז מעצמן. אבל עכ"ז צריך קצת התעוררות, והוא ע"י תפלת המנחה, כי הוא ענין זווג ישראל עם לאה. וכיון שאנו מתפללין כדי לזווגם, אז מתעוררין המוחין העליונים וחוזרין לבא מעצמן מבלתי שנצטרך להביא מוחין חדשים ע"י הק"ש.

ועיין בדרוש התפילין¹⁵³⁷ טעם למה זמן התפילין נהג ביום ולא בלילה, ושם יתבאר לך היטב ענין הדרוש הזה, איך ביום אין המוחין מסתלקים לגמרי, אבל הם נשארים על ראשו בסוד אורות מקיפין, אמנם בלילה הם מסתלקים לגמרי, וע"כ בתפלת ערבית צריך לומר פעם אחרת קריאת שמע כדי לעשות זווג אשר בעת ההוא, לפי שאז כבר הוא לילה והדינים גמורים שולטים, ולכן צריך לקרות פעם אחרת קריאת שמע מחדש¹⁵³⁸ כדי להמשיך מוחין לצורך הזווג ההוא.

גם טעם אחר קרוב אל טעם הנו', והוא, כי בתפלת המנחה סמכנו על הק"ש דשחרית, ומן השירים שנשתייר מן הזווג דשחרית, וכן מה שנשאר מן המוחין אחר שנעשה הזווג ההוא דשחרית מן השירים ההם אנו עושים זווג תפלת המנחה. אבל איננו מספיק גם לעשות בו זווג תפלת ערבית על סמך המוחין דק"ש דשחרית, כי כבר כלו ונפסקו בתפלת המנחה. ועם הטעם הזה ית' לך טעם אחר למה זווג המנחה אינו מעולה כל כך כתפלת שחרית אע"פ ששניהם ביום. אבל הטעם הוא כי זווג תפלת המנחה הוא מן השיורין דמוחין של תפלת שחרית. וגם בזה תבין למה הדינין מתגברין בתפלת המנחה, בסוד (ידמיה ו ד) כי ינמו צללי ערב, הטעם הוא לפי שהמוחין הולכין ומתמעטין, אבל עכ"ז עדיין נקרא מדת יום. אבל בתפלת ערבית שנפסקו כל המוחין לגמרי, ולכן כל שליטת החיצונים והמזיקין הוא בלילה, כנז' בר"מ (פ' פנחס &) בלילה אסתמו תרעי ג"ע ואתפתחו תרעי גהינם דאיהו מרה כו'¹⁵³⁹, כנודע שהדינין וגבורות של הלילה הם גדולים כמה מדרגות יותר מן הדינין שבשעת המנחה, כי שליטת וממשלת החיצונים האמיתית אינה אלא בלילה כנודע.

והק"ש שעל המטה אנו צריכין לעשותו מחדש, ואינו מספיק בק"ש דתפילת ערבית כמו שהספיק הק"ש דשחרית אל זווג תפלת המנחה, והטעם הוא כי כשהוא עדיין יום אין המוחין מסתלקין לגמרי, ולכן במנחה א"צ קריאת שמע פעם אחרת מחדש, משא"כ כשכבר נעשה לילה, שאז מסתלקין המוחין לגמרי, ולכן צריך קריאת שמע מחדש לצורך הזווג שיהיה אח"כ בחצות הלילה. והטעם שאנו מקדימין לקרות אותה קריאת שמע בעת השכיבה יתבאר במקומו לקמן בע"ה¹⁵⁴⁰. והנה להיות שעתה הוא לילה ממש יותר מבשעת תפלת ערבית, לכן הזווג הזה הוא גרוע ואינו כ"כ מעולה, ולכן אינו מושך אלא מחיצוניות או"א בלבד כנ"ל. והרי נתבאר שני חילוקים שיש באלו הארבעה מיני קריאת שמע, והחילוק הא' שביניהם הוא בענין המשכתן אשר אין המשכתן שוה, והחילוק הב' הוא בענין הזווגים הנמשכין מהם כי אינם שווים.

דרושי כוונות קריאת שמע דרוש ד

דרוש ד'

בענין ד' מיני יחודי קריאת שמע הנז"ל. עוד יש חילוק שלישי בענין ד' קריאת שמע, והוא כי הלא ביארנו בענין קריאת שמע של יוצר (לקמן דרוש ו'). כי ז"א יש לו מוחין

- מאיר הכוונה -

¹⁵³⁷ דרוש ה.

הקדו"ש דף ק"ב ע"א באמצעות

¹⁵³⁸

¹⁵³⁹ ז"ל:

תרגום:

¹⁵⁴⁰ נז רע"א (לש"ו).

שעה"כ

דקטנות ודגדלות, ובחינת המוחין דקטנות יש בה מוחין פנימיים ומקיפין, וכן בבחינת המוחין דגדלות, ושם אמרנו כי בכל קריאת שמע מאלו הארבע נכנסין בזעיר אנפין שש קצוות דמוחין פנימיים דגדלות דמצד אימא, ואי אפשר שיכנסו אלו עד שיכנסו כל מה שלמטה ממדרגתם, והם כל המוחין (כ ע"ג) דקטנות הפנימיים והמקיפין מצד אבא ומצד אימא, ואח"כ נכנסים ו"ק הפנימיים¹⁵⁴¹ דמצד אימא. וכל אלו המדרגות נכנסות בכל קריאת שמע מאלו הד' מיני קריאת שמע הנו', ובדבר הזה כולם שוים. האמנם החילוק שיש ביניהם הוא במדרגות הנכנסות מכאן ואילך כמשי"ת בע"ה.

והנה הזווג דשחרית¹⁵⁴² כבר ביארנו (&) שנכנסים בז"א קודם הזווג ההוא כל המוחין דגדלות הפנימיים והמקיפין דאו"א, ואח"כ נעשה הזווג ההוא בעת נפילת אפים, אבל בשאר הזווגים אין הדבר כן כמשי"ת בע"ה. וגם ענין זה תלוי טעמו במש"ל (&) שאין הד' זווגים שוים, לפי שבשחרית הז"א שלם וממולא בכל המוחין האלו כולם, לכן הזווג ההוא מעולה, והוא זווג יעקב ורחל. אבל בשאר הזווגים כפי ערך המוחין אשר הוא לוקח כך הוא ערך הזווג ההוא, או יהיה זווג ישראל עם לאה, או יעקב עם לאה, וכן כיוצא בזה. וגם הטעם הזה תלוי במש"ל (&) כי בשחר הוא חסד גמור, ולכן המוחין של אז הם מעולים, וגם הזווג ההוא גדול ומעולה, ובמנחה מתגברין הדינין מעט, ולכן המוחין והזווג אשר אז הם יותר ממועטים במעלה, ועד"ז הם מתמעטין בתפלת ערבית יותר וכיוצא בזה. והנה החילוק הזה שבארנו אינו אלא בזווגים עצמם, אבל בעת הק"ש כולם שוים, כי בכלם נכנסים בז"א עד המוחין דו"ק דגדלות ג"כ הפנימיים מצד אימא.

ואמנם החילוק הג' שיש בד' מיני קריאת שמע עצמם הוא זה, כי הנה אע"פ שאנו אומרים שבעת הק"ש נכנסים כל המדרגות עד הו"ק דמצד אימא דגדלות הפנימיים, עכ"ז אלו המדרגות שבנתים יש ביניהם הפרש, כי יש פעם שנכנסים כולם יחד, ויש פעם שנכנסים מפורדין ומפורדין, וסוד זה תלוי במלת "ישראל". פי' כי כבר ביארנו בק"ש דיוצר (דרוש ו'¹⁵⁴³) כי סוד הק"ש היא להעלות מ"ן מן זו"ן אל או"א, כדי שיזדווגו או"א ויורידו מוחין אל זו"ן. אמנם קודם העלאת מ"ן אל, אין הז"א עדיין ראוי להעלותם, וצריך להמשיך לו הארה מלמעלה כדי שיוכל להעלותם. והנה ההארה הזאת ניתנת אליו במלת ישראל כמשי"ת לקמן בק"ש דיוצר. וביאור הדברים הם, כי ז"א כדי שיוכל להעלות מ"ן למעלה, צריך שבהכרח יהיו לו לפחות מוחין דקטנות מצד אימא¹⁵⁴⁴ כדי שיוכל אח"כ להעלות מ"ן כדי שיקבל אח"כ מוחין דגדלות.

והנה בק"ש דשחרית במלת ישראל נגמרים לכנס בו כל המוחין דקטנות אפילו המקיפים דמצד אבא, וזו היא תוספת הארה הניתנת לו אז במלת ישראל, כדי שאח"כ יוכל להעלות מ"ן במלת אחד, כדי שיקבל אז מוחין דגדלות דו"ק כנ"ל. וכבר ביארנו בדרוש ו' דק"ש דיוצר, כי לעולם אי אפשר שיחסרו מן ז"א כל המוחין דקטנות, כי בהכרח שמוחין פנימיים דקטנות דמצד אימא לא יסתלקו כלל ממנו לעולם, לא ביום ולא בלילה, לפי שבהכרח צריך שתהיה לו איזה בחינה של מוחין כדי שיתקיים בהם, כי המוחין הם הם חיות וקיום האדם בסוד (קהלת ז יב) והחכמה תחיה את בעליה. אבל המוחין המקיפין דמצד אימא, והפנימיות והמקיפין דמצד אבא, ג' מדרגות אלו יכולות להסתלק לפעמים מן ז"א, כמו שגם מסתלקים המוחין דגדלות. אבל השינוי וההפרש הוא כפי ערך הזמנים כך סדר מדרגת הסתלקותם.

- מאיר הכוונה -

¹⁵⁴¹ דגדלות.

¹⁵⁴² של י"ח.

¹⁵⁴³ כך כתוב בשמן ששון, וצ"ע.

¹⁵⁴⁴ עי' בפיסקא הבאה שהרי אין שום זמן שאין לז"א מוחין דקטנות דאימא, ולכן צ"ע כוונתו.

ויש אותו קושיא על הסידור

שעה"כ

ונתחיל לבאר מן הק"ש שעל המטה, כי היא המדרגה התחתונה שבכולם, כי הנה בלילה ודאי הוא שאינם מסתלקים כל המוחין כנ"ל, ונשארים בהכרח המוחין הפנימיים מצד אימא כנז'. וכשאנו קורין קריאת שמע שעל המטה נמצא שקודם שנאמר קריאת שמע, הנה לא היו בז"א רק מוחין פנימיים דאימא בלבד, ולכן כשאנו אומרים "ישראל" כדי להמשיך לו הארה מלמעלה כדי שיוכל להעלות אחר כך מ"ן, כדי לקבל גם המוחין דגדלות, והנה אז איננו יכול להמשיך הארה גדולה, רק מדרגה א' בלבד יותר ממה שהיה לו תחילה. והוא, כי בתחילה היו לו מוחין פנימיים דקטנות דאימא, ועתה במלת ישראל ההארה שניתוספה לו עתה, היא מקיפין דקטנות דאימא. ונמצא, כי כאשר מעלה מ"ן במלת אחד כנודע, הנה אין לו עדיין רק עד מדרגת מקיפין דאימא, וחסרים ממנו פנימיים ומקיפים דאבא דקטנות, והוא השיעור של המדרגות שהיו בו כבר במלת ישראל בקריאת שמע דשחרית.

ובזה תבין טעם אמיתי למה אין הד' זווים והד' המשכות דק"ש שוות, והכל תלוי במה שנו', כי הנה כפי ההכנה שיש לז"א בעת שמעלה מ"ן במלת אחד, כך יש בו כח למשוך המשכה עליונה או תחתונה. וגם בענין זה תלוי כניסת המוחין דגדלות בו אח"כ, אם נכנסים כולם או מקצתם. וגם בזה תלוי הפרש מעלת הזיווגים אשר זוווג זה גדול מזה, וכל זה תלוי בהתחלה הנ"ל, כי אם ההתחלה היא מעולה בעת העלאת מ"ן, כך יש לו כח להמשיך (כ ע"ד) המשכות עליונות מלמעלה, ונמצא שהכל תלוי בענין זה.

ונחזור לענין כי עתה בעת קריאת שמע שעל המטה¹⁵⁴⁵ שאין לו רק מדרגה א' לבד מן הג' הנו', אשר היא מקיפין דאימא, לכן אין בו כח להמשיך רק מחיצוניות דאבא ודאימא בלבד כנז', ולכן אין נכנסין בו רק המוחין דו"ק דגדלות מצד אימא ולא יותר כמשי"ת בע"ה. ולכן גם הזוווג ההוא הוא תחתון, והוא יעקב ולאה בהיותם למטה מן החוזה בלבד. ודע כי אח"כ כשיורדין ונכנסין בו המוחין דגדלות במלת "אחד" כנודע, הנה אז נכנסין לו ביחד מחדש פנימיים ומקיפין דקטנות דאבא, וגם פנימיים דו"ק דגדלות דאימא. ולכן כיון שאלו המדרגות באים לו עתה ביחד, אין בו כח לקבל עוד מדרגות עליונות מאלו, ונשאר באלו המדרגות הראשונות לברם.

אמנם בתפלת ערבית, עדיין הוא התחלת הלילה, ולא נתחזקה שליטת החיצונים, לפי שעד אז היה יום והחסד והרהמים גברו בעולם, ולא נסתלקו כל המוחין דקטנות לגמרי, אבל נשארו בו שני מדרגות: הא', היא המוחין פנימיים דקטנות דאימא, אשר אלו קבועים בו תמיד ואינם מסתלקין בשום זמן כנ"ל, וגם נשארו בו המקיפין דקטנות דאימא. ולכן כשאומרים מלת "ישראל" כדי להביא לו תוספת הארה כנז', הנה אנו ממשיכין לו מדרגה אחרת יותר על הגז' והוא מוחין פנימיים דקטנות דאבא. ונמצא כי כאשר מעלה מ"ן במלת "אחד" לגבי או"א, הנה הוא כבר שלם וממולא יותר, ולכן הנה הוא מושך מן היצוניות א"א שהיא מדרגה מעולה יותר. ואח"כ במלת "אחד" נכנסין בו מוחין מקיפים דקטנות דאבא וו"ק פנימיים דגדלות דאימא. וכיון שלא קבל עתה מחדש הארות יתירות, לכן יש בו כח לקבל בתפלת ערבית מוחין אחרים גבוהים יותר, והם ו"ק פנימיים דגדלות דאבא כמשי"ת במקומו בע"ה. ולכן גם הזוווג ההוא הוא יעקב ולאה בהיותם למעלה מן החוזה.

והנה בק"ש של הקרבנות, אשר כבר הוא יום ומדת החסד מתעורר, ולכן הוא יותר מעולה מן מדרגת קריאת שמע שעל המטה, אמנם הוא שוה אל ערך קריאת שמע דערבית בבחי' א', עם היות שיש ביניהם חילוק, והוא, כי בתפלת ערבית נשאר בו הארת המוחין מן היום, אלא שזמנו ועונתו הוא לילה, אבל הק"ש של הקרבנות, הנה היא נמשכת מן הלילה אשר לא נשאר לו הארה, אבל יש לו יתרון אחר, והוא כי זמנו ועונתו הוא יום.

- מאיר הכוונה -

¹⁵⁴⁵ כלומר אחרי אמירת ישראל.

שעה"כ

ונמצא כי בבחי' אחת הוא שוה אל קריאת שמע דערבית, ובבחי' אחרת הוא גבוה ומעולה ממנה. והענין הוא, כי לפי שהוא בא אחר הלילה, שלא נשארו בו רק פנימים דקטנות דאימא בלבד, לכן צריך שבמלת "ישראל" נמשיך לו מדרגה אחרת, והוא מקיפים דקטנות דאימא. ובבחי' זו הוא פחות מן קריאת שמע דערבית, כי אז כבר היו בו מקיפים דאימא ממילא בלתי מעשינו, אבל להיות כי היום מעולה מן הלילה, כי כשנעריך ערך קריאת שמע דערבית עם קריאת שמע דקרבנות, ודאי שהק"ש דקרבנות הוא יותר מעולה מפאת עצמה, לפי שמעלת קריאת שמע דערבית אינה תלויה בה בעצמה רק מפאת מה שקדם אליה שהיא בחי' יום, אבל היא בעצמה איננה אלא מדרגה גרוע להיותה מדת לילה. אבל קריאת שמע של הקרבנות פחיתותה אינה מפאת עצמה, אלא מפאת מה שקדם אליה שהיא בחי' לילה, אבל היא בעצמה היא מעולה לפי שהיא מדת יום. וכשנעריך ב' ערכים אלו, ודאי שיותר גדול ערך המעלה הנמשכת מפאת עצמה מן ערך המעלה הנמשכת מפאת מה שקדם אליה, שהוא כח אחרים ואינו כח עצמו. ולכן יש בק"ש של הקרבנות כח ויכולת להמשיך שני מדרגות ביחד, והם מקיפים דקטנות דאימא ופנימים דקטנות דאבא. אך ודאי שבבחי' אחרת הם שוים, והוא כי במלת ישראל עדיין אין בז"א בק"ש דקרבנות יותר ממה שיש לו בק"ש דערבית, אבל עכ"ז גדול כח קריאת שמע דקרבנות שהמשיכה שני מדרגות ביחד, משא"כ בק"ש דערבית שלא המשיכה רק מדרגה א', ולכן להיות שיש לק"ש דקרבנות יתרון הזה על קריאת שמע דערבית, לכן יש בה כח להמשיך ממדרגה יותר עליונה, והיא מן פנימיות דא"א. ואח"כ במלת "אחד" נכנסים המקיפים דקטנות דאבא עם הפנימים דו"ק דגדלות דאימא.

והנה אם לא היה בשחרית רק קריאת שמע של הקרבנות בלבד, היה זווג שלו גרוע, דוגמת זווג דערבית, ולכן הוצרך פעם אחרת קריאת שמע של יוצר כדי לעשות זווג אחר יותר עליון, ולהמשיך המשכה יותר עליונה, והיא מחיצוניות עתיק, ואז יכנסו בז"א כל המוחין דגדלות פנימים ומקיפים דא"א. וגם כי הזווג ההוא היה יותר עליון, והוא זווג יעקב ברחל, לפי שבבקר הוא שעת החסד והרחמים יותר מכל שאר זמני היום והלילה, ולכן זווג הנעשה בעת ההיא צריך שיהיה הגדול והמשובח שבכולם.

והנה נת"ל כל החילוקים שיש בד' מיני קריאת שמע ובג' הזווגים באר היטב, ולכן ג"כ יש הבדל בשלשה מקומות מן הק"ש כפי חילוק (כא ע"א) הזמנים וראוי לכוין בהם. והנה שאר המשך ג' פרשיות קריאת שמע וגם המשך פסוק א' דשמע ישראל יתבאר לקמן, אבל עתה נבאר חילוקים אלו בלבד אשר ביניהם.

הנה החילוק הא' הוא במלת "ישראל", כי בק"ש של הקרבנות תכוין שעתה הם נכנסים בז"א המקיפים דקטנות דאימא, והפנימים דקטנות דאבא, לפי שכבר היו בו הפנימים דקטנות דאימא, ובכח אלו המוחין שבו יכול להעלות מ"ן במלת אחד.

ובק"ש דיוצר תכוין כי כבר יש בו פנימים ומקיפין דקטנות דאימא ופנימים דקטנות דאבא, ובמלת "ישראל" נכנסים מקיפים דקטנות דאבא, ובכח אלו המוחין הוא מעלה מ"ן במלת "אחד".

ובק"ש דתפלת ערבית תכוין כי כבר יש בו פנימים ומקיפים דקטנות דאימא, ובמלת "ישראל" נכנסים בו פנימים דקטנות דאבא, ובכחם מעלה מ"ן במלת "אחד".

ובק"ש שעל המטה תכוין כי כבר יש לו פנימים דקטנות דאימא, ובמלת "ישראל" נכנסים בו מקיפים דאימא בלבד, ובכחם מעלה מ"ן במלת "אחד".

החילוק הב' נמשך מן הקודם, והוא במלת "אחד". כי הנה ביארנו בק"ש דיוצר שצריך לכוין במלת "אחד" לשלב שם הויה בשם אהיה ביחד, אשר הוא סוד חיבור או"א, ושאח"כ תכוין בהויה דיודי"ן דע"ב אשר היא סוד טיפת הזרע היוצא מאבא לאימא, אשר בה כלולים המוחין דז"א ביחד באותה ההויה. והנה בכוננת ההויה זו הוא ענין זה החילוק השני, כי בק"ש של הקרבנות תכוון כי זו ההויה שהיא טפת זרע דאבא נמשכת שרשה

שעה"כ

מלמעלה מפנימיות א"א, ומשם המשיכוה או"א ע"י חיבורם וזווגם בעת הזו. ובק"ש דיוצר תכוין כי ההויה הנז' המשיכוה מן היצוניות ע"י. ובק"ש דערבית תכוין כי זאת ההויה המשיכוה מן היצוניות א"א. ובק"ש שעל המטה תכוין שהויה זאת המשיכוה אבא ואימא מחיצוניות או"א עצמן.

החילוק הג' הוא ג"כ במלת "אחד", והוא כי כבר ביארנו בק"ש דיוצר שאחר שתמשיך ההויה הנז' שהיא טפת זרע דאבא כנוכר, צריך שתכוין אח"כ כי אחרי שנצטיירה טפה זו במעי אימא כנודע ויורדין המוחין לז"א שהיא נחלקת לד' מוחין כמ"ש, ואלו המוחין הם המוחין דו"ק דגדלות דאימא כנז' שם. והנה בענין זה הוא החילוק הג' הנז', כי בק"ש דקרבתות תכוין כי כאשר יורדין אלו המוחין דגדלות, הנה ג"כ נכנסים עמהם בז"א המקיפים דקטנות דאבא אשר היו חסרים לו בתחילה במלת "ישראל". ובק"ש דיוצר תכוין כי כל הקטנות אפי' דאבא כבר היו בתחילה במלת "ישראל", ואין נכנסים בו עתה רק המוחין דו"ק דגדלות דאימא. ובק"ש דערבית תכוין כי נכנסים עתה עמהם המקיפים דקטנות דאבא אשר היו חסרים לו במלת ישראל. ובק"ש שעל המטה תכוין שנכנסים עמהם הפנימים והמקיפים דקטנות דאבא אשר היו חסרים בו בתחלה במלת ישראל.

ועתה נבאר הכונה שצריך לכוין בחילוק הא' הנ"ל שהוא במלת ישראל. והנה כוונת ישראל בק"ש דיוצר תבאר לקמן במקומו. והק"ש של הקרבנות אשר אז נכנסין המקיפים דקטנות דאימא והפנימים דקטנות דאבא, צריך ג"כ לכוין כוונה אחרת, שהיא ג"כ בנימ' ישראל, כדוגמת אותה כוונה דק"ש דיוצר, והיא זאת¹⁵⁴⁶, שתכוין אל שם שדי במילואו, אשר מילואו לבד עולה ת"ק. ואח"כ תכוין אל שם אהיה דמילוי אלפין בפשוטו ומילוי ומילוי מילוי, שהם מ"א אותיות ותחבר מ"א עם ת"ק יהיו בנימ' כמנין ישראל.

ובק"ש דערבית תכוין במלת "ישראל" לשם אלקים באופן זה, כי באות שין דישראל תכוין באלקים דיודי"ן שעולה ש'. ואות ר' דישראל תכוין אל רבוע אלקים העולה ר'. ובג' אותיות הנשארים מישראל שהם א' ל' י' גימ' מ"א, תכוין בהם אל אחוריים דאלקים במילואם, אשר אז יש בהם מ"א אותיות.

ובק"ש שעל המט' תכוין במלת "ישראל" אל שם אהיה דיודי"ן ברבועו הנקרא אחוריים, כי כשתקח המלויים בלבד יהיו גימ' ת"ק, ופשוטו ומלוי ומלוי דשם זה, אהיה דיודי"ן, יש בו מ"א אותיות, והנה ת"ק ומ"א הם גימ' ישראל.

ואמנם יש כמה חילוקים אחרים בין קריאת שמע שעל המטה לשאר קריאת שמע וכבר נתבאר לקמן במקומו, אבל בענין כללות כוונת קריאת שמע בעצמה כולם שוים, וכן בק"ש דערבית ודיוצר ודקרבתות כולם שוות, זולת בג' החילוקים הנז"ל. ואמנם החילוק האחד (כא ע"ב) שאמרנו שיש בין הזיוונים האלו אינם נוגעים אל הק"ש בעצמה רק בסוד המוחין דגדלות, ובמקומם יתבארו כולם בע"ה.

קריאת שמע דרוש ה

בענין הרמ"ח תיבין שיש בק"ש כנגד רמ"ח איברים שבאדם כמ"ש הז"ל (&). הנה כבר נתבאר כי בק"ש דשחרית וכן בק"ש דערבית, אינם נכנסים רק המוחין דו"ק דגדלות בלבד, והענין הוא, כי השית פרקין תתאין שיש בנה"י דאימא נכנסים בו"ר דז"א, ונשארים ג' אחרונות שבו בלתי מוחין, והג' פרקין קדמאין דנה"י דאימא נשארו למעלה ולא נכנסו תוך ז"א. אבל החילוק שיש בין קריאת שמע דשחרית לק"ש דערבית, הוא בענין תפלת י"ח, כי בברכת אבות דשחרית נכנסין כל הפרקין קדמאין באופן שנכנסין כל המוחין דאו"א, אבל בערבית אינם נכנסים רק ו"ק דאו"א בלבד, והפרקין קדמאין שלהם אינם נכנסין, באופן כי הפרקין אמצעים שהיו ראויים להיות בהג"ת דז"א הם עתה

- מאיר הכוונה -

¹⁵⁴⁶ בסידור נ"ל שזה כוונת של מילה "אחד".

שעה"כ

בכח"ב שלו. והנה בק"ש דשחרית אשר שם אתה מכוין במלת אחד באות ד' שבו אל הד' מוחין היורדין בז"א, והם ד' הויות דעסמ"ב כנודע¹⁵⁴⁷, ובגימ' הם רל"ב, ויש בהם י"ו אותיות בד' הויות ותצרפם עם רל"ב יהיו רמ"ה, שהם רמ"ח איברים הנכנסים בו. וכבר ביארנו כי אלו הו"ק הגדלות הם מוחין דגדלות, אמנם כאשר אלו נכנסין בז"א, כבר אז יש בז"א מוחין דקטנות, שהם מבחי' אלקים כמבואר אצלינו. והנה הם ג' מוחין דקטנות בנה"י דאבא, וג' מוחין דקטנות בנה"י דאימא, והם ששה שמות אלקים, וכשתחבר ו' שמות של אלקים אלו דקטנות עם הרמ"ח איברים דגדלות כנז' יהיו שניהם בגימ' רומ"ח, וז"ש בינוקא פ' בלק (&) כי הק"ש נקרא רומח. והנה רומ"ח הם אותיות חמור¹⁵⁴⁸] והם סוד (&) יששכר חמור גרם.

ואח"כ בהגיעך אל עזרת אבותינו כו', שירה חדשה שבחו גאולים כו', אשר השירה ההיא יוצאה מהגרון, וכמ"ש (&) וענו ואמרו ה' ימלוך כו', אז תכוין במלת גרון, כי הנה תחילה היה לנו ענין הרומ"ח הנז', ואם תוסיף עליו כללות ד' הויות הנז' דעסמ"ב, יהיו בגימ' גרון. והענין הוא, כי בתחילה בעת הק"ש, ירדו המוחין בראש ז"א, ועתה בשירה חדשה הם מתחילין להתפשט הטיפה שלהם עד הגרון, ויורדים שם ומתעכבים שם במקום צר, ואז שם נתוספה הארתם בכח ד' כוללים ונעשים גרון.

ואח"כ באתה קדוש כו', כבר הודעתך במקום אחר (&) כי עד עתה היה בחי' החיבוק בימינא ובשמאלא ובאמצעיתא, וכאשר הגיע החיבוק אל בחינת אמצעיתא, אז מתחילין המוחין להתפשט ולצאת ממוחין לגרון למטה אל הגוף, וזהו הטעם שתקנו ברכת אתה הונן אחר ברכת אתה קדוש, לפי שעתה כבר מוח הדעת התחיל להתגלות לצאת אל מקום מרחב ומגולה, ואז אנו שואלים אתה הונן לאדם כו'. גם בזה תבין, כי מן ברכת אתה הונן ואילך מתחיל תיקון י"ס דנוקבא כמבואר במקומו. והענין הוא, כי עתה אשר כבר התחילו המוחין להתפשט למטה מן הגרון, ושם הוא התחלת פרצוף הנקבה מהחזה ולמטה, ואנו מתקנין אותה. וגם טעם אחר, לפי שעל ידי הקדושה ניתן בחינת הדעת אל הנוקבא דז"א כמבואר במקומו, ולכן אנו שואלים עתה, אתה הונן לאדם דעת כו'.

ונחזור לענין ראשון, שצריך לכוין בברכת אתה קדוש כו' שהמוחין יורדין ויוצאין מן הגרון כדי להתפשט בגוף החסדים העומדים תוך יסוד דאימא, ובהיותם בגרון היו סתומים שם בסיתום גדול. ותכוין כי ענין גרון, הנה נתבאר אצלינו כי הוא ג"פ יב"ק, שהוא בחינת המוחין דקטנות שהם שם אלקים, ובחינת המוחין דגדלות הנקרא שם הויה. ובהיותם מתלבשין ביחד זב"ז בתוך הגרון, שהוא מעבר צר, אז נקרא הגרון מעבר יב"ק, שהוא מעבר של שם הויה ואלקים שעולים בגימ' יב"ק¹⁵⁴⁹. והנה הה"ח או ה"ג הנה הם עוברים בתוך המעבר האמצעי של יב"ק שהוא היסוד שהוא קו האמצעי. והנה כל בחינת חסד או גבורה היא הויה א', נמצא כי הה"ח או הה"ג הם ה' הויות שהוא בגימטריא ק"ל. וכן ה' הויות של גבורות גימטריא ק"ל, ולכן תכוין להוריד אותם הק"ל דרך מעבר היב"ק הנז', שיצאו משם למטה מן הגרון. והנה ק"ל ויב"ק הם גימטריא גר"ם¹⁵⁵⁰.

(כא ע"ג) והנלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל, שאלו הק"ל הם הה"ג היוצאין לעשות דעת הנקבה¹⁵⁵¹. והרי נתבאר שלש כוונות שהם רמ"ח ורומ"ח וגרון, ושלשתם בשחרית. אבל

- מאיר הכוונה -

¹⁵⁴⁷ האם זה בו"ק דג"ר דתבונה או שזה בד' מיתות ב"ד? @?

¹⁵⁴⁸ עיין ס' הליקוטים פ' ויחי (לש"ו). ז"ל:

¹⁵⁴⁹ עי' לעיל הערה 944, ותפילין ב' ד"ה וענין המעברתא

¹⁵⁵⁰ חמור גרם הנ"ל.

¹⁵⁵¹ עי' שער כה פרק ב' (ב) אות יב: בדעת דז"א יש ה"ח וה"ג, והם י' הויות גימ' ק"ל ק"ל, ב"פ עי"ן כמנין (שמות ג ד) ס"ר לראות, כי משם נמשכת ראייה אל העיניים היושבים ממש כנגד הדעת. אך בדעת דנוקבא יש ק"ל גבורות לבד. וכאשר מתפשטות בו"ק שהם בחי' חג"ת נה"י¹⁵⁵¹, נשארין בחי' ו' בכל אחד מה"ק שבה והם ל', ואלו נקראו (חגיגה טו ע"ב) מגדל הפורח באויר. ונשאר ק'

שעה"כ

בערבית הם משונים למעם הנז"ל, כי יש הפרש בין שחרית לערבית, וזה ביאורן, ענין הרמ"ח תכוין שהם ג' הויות סמ"ב, כולם בבחי' ע"ב באופן זה, ס"ג עם עשרה אותיותיו, ע"ב. מ"ה כ"ו, ע"ב. הויה דב"ן באחוריים הוא ע"ב¹⁵⁵². ונמצא שהם ג"פ ע"ב הם רי"ו, ותחבר עמהם ל"ב אלקים הרי רמ"ח, ואם תחבר עמהם ו' אלקים דקטנות הרי רומ"ח.

ואח"כ בברכת אתה קדוש תכוין אל גר"ם, ע"ד שכונת בשחרית שהוא ק"ל ויב"ק. אבל יש בזה הפרש אחר, והוא כי בשחרית אשר כבר נכנסו בברכת אבות כל הנה"י דאו"א, לכן כוונת גר"ם היתה בגרון, לפי שמקום הגר"ם הוא היסוד דאימא למטה בבחינת העטרה שבה, ושם הוא בחי' יב"ק כנוז', אבל עתה בערבית שאין בו אלא מוחין דו"ק נמצא כי זו העטרה דיסוד דאימא הוא למעלה בכתר דז"א, ולכן צריך שתכוין שם ענין הגרם הזה, כי שם בהיות היסוד שם למעלה יוצאין ממנו ק"ל הגבורות כנוז'. והרי נתבאר כוונת קריאת שמע דערבית.

וגם בק"ש שעל המטה קבלתי עניינה ושכחתי קצתה, וזהו הנז' אצלנו, כי ענין כוונת הגרון הנ"ל, צריך שתכוין אותו בעת שתאמר הפסוק (&) רוממות אל בגרונו, ושם תכוין כוונת הגרון הנ"ל. ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל, כי אין לכוין בגרון הנ"ל בק"ש דערבית, אבל תמתין עד קריאת שמע שעל השכיבה, ושם תכוין בפסוק רוממות אל בגרונו כנוז'.

אזהרות שקודם השמע.

קודם שתאמר היחוד דשמע ישראל, צריך שתכוין אל היחוד שביארנו בדרוש הציצית (דרוש ז' דף ז' ע"ב) בענין ד' כוונת שיש בד' אותיות הויה, והכונה הנוגעת אל יחוד דשמע ישראל היא שתכוין תחילה אל ה' תתאה, ואח"כ תחברה עם ו', ואח"כ תחבר י' עם ה' ראשונה, וע"ש ותמצא ביאור כוונה זו מה ענינה.

גם קודם שתאמר שמע ישראל תסגיר שני עיניך ביד ימינך¹⁵⁵³, ותכוין למ"ש בסבא דמשפטים (צד ע"ב) עולימתא שפירתא דלית לה עיינין¹⁵⁵⁴, ושם ביארנו¹⁵⁵⁵ שהכונה

- מאיר הכוונה -

מהק"ל דגבורות ביסוד שלה, ואח"כ כשמזדווגין נותן בה הזכר גם ק"ל ראשון דחסדים ומתחברים עם הק' שביסוד דילה, והנה ק' וק"ל גימטריא יר"ך כי היסוד נתון בין ב' הירכיים.

¹⁵⁵² עי' שער רפ"ח פרק ג.

¹⁵⁵³ עי' הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁵⁵⁴ צד ע"ב: רבי חייא ורבי יוסי אערעו חד ליליא במגדל דצור אתארוחו תמן וחדו דא בדא אמר רבי יוסי כמה חדינא דחמינא אנפי שכינתא דהשתא בכל ארחא דא אצטערנא בחדא סבא טייעא דהוה שאיל לי כל ארחא מאן הוא נחשא דפרח באורא ואזיל בפירודא¹⁵⁵⁴ ובין כך ובין כך אית נייחא לחד נמלה דשכיב בין שני שרי בחבורא וסיים בפירודא ומאי איהו נשרא דקא מקננא באילן דלא הוה בנוי דאתגזלו ולא מן בריין דאתבריא דאתר דלא אתבריא כד סלקין נחתין כד נחתין סלקין תרין דאינון חד וחד דאינון תלתא מהו עולימתא שפירתא ולית לה עיינין וגופא טמירתא ואתגליא איהי נפקת בצפרא ואתכסיאת ביממא אתקשטת בקשוטין דלא הו

תרגום: רבי חייא ורבי יוסי נפגשו לילה אחד במגדל צור התארוחו שם ושמחו זה בזה אמר רבי יוסי כמה שמחתי שראיתי פני השכינה שעכשיו בכל הדרך הזאת הצטערתי בזקן אחד סוחר שהיה שואל אותי כל הדרך. מי הוא נחש הפורח באויר והולך בפירוד ובין כך ובין כך יש מנוחה לנמלה אחת ששוכבת בין שני התחיל בחבור וסיים בפירוד ומה הוא נשר שמקנן באילן שלא היה בנוי שנגזלו ולא מהבריות שנבראו במקום שלא נבראו כשעולים יורדים כשיורדים עולים שנים שהם אחד ואחד שהם שלש מה זה נערה יפה ואין לה עיניים והגוף נסתר ומתגלה היא יוצאת בבוקר ונתכסית ביום ומתקשטת בקשוטים שלא היו.

¹⁵⁵⁵ שער מאמרי רשב"י ו ע"ד: אמנם נתינת עין שאמרו נותן עיניו בו הוא משו' דכוס של ברכה היא עולימתא שפירתא ולית לה עיינין דמסטררא דחשך קא אתיא וצריך ליתן עיניו בה להיות לה לעינים להאיר בה ועוד שהעיני' הם נצח והוד שבחכמה כי משם נמשך האור לעינים ושפתים הם בסוד נצח הוד שבבינה סוד פומא וצרי' להאיר ולהמשיך לה רחמי' מהחכמ' העליונ' למתק גבורותיה ולמזגם ולמשוך מאור נצח הוד שבחכמ' למטה.?

שעה"כ

היא על רחל¹⁵⁵⁶ שהיא העולה עתה בבחינת מ"ן לגבי או"א, ועי"ש בסבא דמשפטים. ובידך השמאלית תאחזו ד' ציציות ויהיו מונחים על לבך כמבואר לעיל (ציצית ב' ה ע"ב). גם קודם שתאמר קריאת שמע צריך שתכוין אל מ"ע שנצטוונו לקרות קריאת שמע ב"פ בכל יום.

כוונת יחוד קריאת שמע עד עזרת אבותינו.

דע כי הנה ברכת אהבת עולם ה"ם היכל אהבה הנז' בפ' פקודי (&)¹⁵⁵⁷. והנה היכל אהבה ה"ם החיבוק. והיכל הרצון הוא סוד הנישוק, והוא בברכת אמת ויציב. וכבר נודע כי אין נישוק אלא אתדבקתא דרוחא ברוחא (זהר ז"ב קנד ע"ב), וא"א זה אלא עד שירד ז"א שבאצילות אל היכל הרצון, וגם הוא איננו יכול לירד עד שיתוסף בו כח מן רוח או"א, ולכן אנו מייחדים את או"א בשמע ישראל כו', ואז מאירים בזו"ן בחי' מוחין, ואז הוא יורד למטה כנז'. ונמצא כי בעת זה היחוד נעשו מוחין לו ולה, וזה טעם משרז"ל שהק"ש מדאורייתא והתפלה מדרבנן¹⁵⁵⁸, והענין הוא במה שנודע, שנה"י דז"א מאירים בנוקבא בסוד ד' מוחין שבה, אמנם יורדין לה ג"כ בעת יחוד קריאת שמע ד' מוחין ממש מלמעלה מאו"א, וזה אומרם דתפלה מדרבנן, כי רבנן הם הנה"י בסוד מ"ש רז"ל בברכות (&) הני ברכי הרבנן דשלהי כו', כי ה"ם (&) ת"ח מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי ה' כו', שהם תרין לימודין, תרי ערבי נחל, נצח והוד¹⁵⁵⁹. ונמצא שבאותו הרגע של יחוד קריאת שמע יש יותר הארה בהם ממה שנעשה בתפלה, כי אין ניכר אח"כ אור זה, והוא מסתלק אחר זמן הק"ש. ואח"כ ברמ"ח תיבין דק"ש אנו מורידין סוד הז"א כולו ברמ"ח איברים שבו, ולכן אלו הרמ"ח תיבין דק"ש הם פרישיות תורה שבכתב, כנודע (&) כי ז"א נקרא תורה שבכתב, ולכן בין ויאמר לאמת ויציב לא יפסיק (&), כי אנו צריכין להוריד ז"א בהיכל הרצון הרמוז בברכת אמת ויציב, ולכן לא יפסיק בנתיים.

ודע כי בהיכל הרצון יש בתוכו ו' היכלות, והוא כולל ו' היכלין אחרנין, ושם יורד ומתלבש ז"א עם ו"ק, והנה עדיין חסרים ד' היכלות אחרים, כי יש בז"א י"ם, ולכן צריכין אנו להוריד שם בהיכל הרצון בחי' היכל הז' שהוא כללות ד' היכלות כמשי"ת בע"ה, ושם מתלבשים ד' ראשונות שהם כחב"ד דז"א, והרי נשלמו לירד כל י"ם. וז"ם שתקנו באמת ויציב (כא ע"ד) ד"פ אמת קודם עזרת אבותינו, כי שם נגנזים ומתלבשין תנה"י דז"א בד' היכלות אשר שם בהיכל הרצון. ואמנם עוד יש ב' היכלות אחרים שם, אשר בתוכם מתלבשים הו"ג דז"א, ולא תקנו לומר כנגדם ב"פ אמת, לפי שעיקר כוונתנו היא בתנה"י לבר, ולפי שהם מאירים בקומת המלכות נוק' דז"א, לכן לא תקנו רק ד' פעמים אמת בלבד. ואח"כ בעזרת אבותינו כו', אז הוא סוד הורדת היכל ק"ק למטה בהיכל הרצון כנז', וההיכל ההוא נק' עזרת אבותינו, ושם ג"כ תיקנו לומר ד' פעמים אחרים אמת, לפי ששם מתלבשים ד' ראשונות דז"א כנז'. והרי נשלמו ליכלל י"ם דז"א תוך היכל הרצון הכולל ו' היכלין בתוכו, מלבד ו' היכלין תתאין הנק' היכל אהבה היכל זכות כו', וגם נכללין בו ג"כ ד' היכלות עליונים אשר בהיכל קה"ק. והנה, ענין אלו ד' היכלות הכלולים בהיכל קה"ק, ואלו הו' היכלין הכלולים בהיכל הרצון, נתבארו לעיל באורך בסוד כוונת הקדיש שתקנו לומר קודם הודו ע"ש היטב, כי שם נתבאר כל הצורך.

כוונת יחוד קריאת שמע הוא, כי ג' שמות ה' אלהינו ה' הוא יחוד או"א ודעת, ובאחד תכוין להעלות הת"ת ומל' בסוד מ"ן, ואז יכוין שאז מזדווגים או"א ודעת ואז יורד

- מאיר הכוונה -

¹⁵⁵⁶ וכן זכ"מ הנוגע לתיקון רחל, וזמנחה כל העמידה ל"ל צעונים סגורות, וזערכית כל תפלת מעריב, היינו משהחיל המעריב ערבים עד תשלום העמידה (נוסף צפע"ח).

¹⁵⁵⁷ עיין נה"ש דף ח"י ע"א ד"ה עיקר הק"ש - לש"ו.

¹⁵⁵⁸ קשה עי' תיקו"ז נח ע"א דצלותא שקילא ככל פקודין

¹⁵⁵⁹

שעה"כ

השפע ההוא למטה בת"ת ומל', ואז יכוין כי נמשכין אל הת"ת אותם ג' שמות (אחרים) הראשונים שהם ה' אלהינו ה', שהם ג' מוחין הראשונים. וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שם תכוין אל המלכות ע"ד מ"ש במ"א. וענין ואהבת והיה ויאמר, הוא כי אחר שיורד השפע אל ג' מוחין שבת"ת, יורד אח"כ גם אל הג"ת שהם גופא ותריין דרועין.

כוונת יחוד שמע ישראל.

הנה יחוד זה הוא זווג או"א, כי זווג הנעשה בשים שלום הוא זווג ת"ת ומלכות, ולכן צריך להקדים זווג או"א העליון לתחתון. והנה כמו שלצורך זווג זו"ן אנו צריכים אל התעוררות מ"ן, שהם נשמות התחתונים הנקרא בנים לת"ת ומל', כמו שאמר הכתוב (&) בנים אתם לה' אלקיכם. כמו כן בזווג או"א, הם צריכים אל מ"ן של זו"ן בניהם, ולפי שהן צריכין בתחילה לתקן עצמן כדי שיוכלו לעלות ולהיות בסוד מ"ן, לכן אנו ממשיכין לשניהם שפע בסוד ב' תיבות שמע ישראל, כי שמע היא המלכות הנקרא שם ע"י¹⁵⁶⁰, שהמלכות נק' שם, בסוד שני שמות הויה ושד"י העולים בנ"מ ש"ם, ואנו ממשיכין אל המלכות שנקרא שם, שפע מן הע' שהיא מאותיות גדולות, שהוא סוד ע' שמהן על"אין דאילנא דחיי שהיא בינה¹⁵⁶¹. ואלו הע' הוא סוד ז"ס תחתונות דבינה, אשר כל א' כלולה מעשר שהם ע'. וז"ס ע' רבתי דשמע שהיא הבינה.

ואח"כ ישראל, ר"ל שי"ר א"ל, כי הבינה נקראת שיר, והחכמה נק' א"ל¹⁵⁶², והת"ת הנקרא ישראל מקבל עתה השפע משניהם.

ואחר שהמל' והת"ת קבלו השפע הנז' במלת שמע ישראל כנז', אז עולים בסוד מ"ן, ואז מזדווגים או"א בסוד הדעת המזווגים, וז"ס ה' אלהינו ה', שהם או"א ודעת כנ"ל. ואחר אשר כבר נזדווגו או"א, אז אנו מורידים שפע ג' מוחין הנז' אל הת"ת הנקרא א"ה דאחד, ואנו מכוונים שהג' מוחין הנז' נמשכין בסוד חב"ד אל ז"א, וחוזרים להיות בו ג"כ ג' שמות האלו בא"ה דאחד שהוא הז"א.

¹⁵⁶³ובד' דאח"ד תכוין אל המלכות המתיוחדת¹⁵⁶⁴ עם הת"ת הנק' א"ה, ולכן ד' זו היא גדולה להיות עתה למעלה במקום או"א¹⁵⁶⁵ בסוד מ"ן¹⁵⁶⁶.

ועתה בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד אנו ממשיכין המוחין אל המלכות¹⁵⁶⁷, וזה סדרן: "ברוך שם כבוד" חב"ד, "מלכותו" כתר גלגלתא דרישא דילה¹⁵⁶⁸, "לעולם" הם

- מאיר הכוונה -

¹⁵⁶⁰ עי' לקמן הערה 1713.

¹⁵⁶¹

¹⁵⁶² עי' לקמן כג ע"ד והערה 1755.

¹⁵⁶³ פע"ח ת ע"7.

¹⁵⁶⁴ זהר ח"א רנו ע"ב ועי' ח"ג צג ע"ב ורלו ע"ב (לש"ו).

¹⁵⁶⁵ עי' זהר ח"א קנט ע"ב: כגוונא דאינון אתון עלאין דעלמא עלאה הכי נמי אתון אחרנין לתתא אתון עלאין רברבין ואתון תתאין זעירין. עי' תיקר"ז קל"ד ע"א וז"ל, אמר ליה א' עלאה (נ"א אות א') לעילא מן א' דאית א' מאתון רברבן, ואית א' מאתון זוטרון, ואית א' מאתון בינוניים, אינון אדם דבריא, אדם דיצירה, אדם דעשיה, ועלייהו אתמר כי גבוה מעל גבוה שומר, עכ"ל, ועי' שם קנ"ח ע"ב, שמפרש שהם אימא ז"א ונוק'. ועי' שער רוח הקודש ג ע"ב: כ"ב אותיות של הנפש הם קטנות, וכ"ב אותיות שברוח הם בינוניים. וכ"ב אותיות של הנשמה הם גדולות ¹⁵⁶⁶ עי' לקמן כה ע"א שזה גדולה בגלל שהיא בלאה בבינה עצמה, וצ"ע. וכנראה שנותן טעם למה יש רחל ג"כ בד' רבתי.

¹⁵⁶⁷ עי' לשון הסידור: יכוין להאיר מחב"ד דז"א לחב"ד דלאה. עי' ש"ש שמביא מדרוש ו' וז' שזה לאה@. ועי' ש"ש עמדו כה ע"א אות לט שזה זיווג נשיקין, וכן הוא בפיסקא הבאה ואהבת וכו' והנה ביחוד ק"ש הוא סוד הנשיקין עליונים לכן הוא סמוך אל היכל אהבה אשר שם הנשיקין צריך ליחיד לכן ד' דאחד גדולה לרמוז על ה' עליונה דה' עליונה נמי ד' הויות כנזכר בזוהר ואנו מייחדין אותה בסוד נשיקין עלאין ובשכמל"ו הוא סוד נשיקין תתאין ת"ת ומלכות לכן צריך לכוין להמשיך לה מן א"ח לד' והוא אחד כדאיתא בזוהר תרומה ולעתידי תהיה אור הלבנה כאור החמה ואור

שעה"כ

ו"ק דידה, "ועד" מלכות העשירית שבה. ולכן תיבה זו מסיימת בד' שהיא בחי' תתאה דילה¹⁵⁶⁹.

אמנם דע כי בזווג ז"ן אנו אומרים נפילת אפים בסוד המיתה, שאנו נחשבים כמתים ומעלים שם נשמתינו, וזמ"ש (&) אליך ה' נפשי אשא, מלת אליך דייקא לרמוז שאנו מעלין נשמותינו¹⁵⁷⁰ עד ה' ממש שהוא הת"ת. אבל עתה בק"ש אנו כוללים עצמינו ג"כ בסוד המ"ן דז"ן¹⁵⁷¹, אבל אינו מספיק שנמסור נפשותינו בסוד מיתה אלא בסוד קידוש ה' שהוא מסירת נפשינו להריגה¹⁵⁷², ולכן צריך לבזוץ במלת אחד בשם יאהרונה¹⁵⁷³ ויכוין בד' מיתות כ"ד סקילה שריפה הרג וחנק ע"ד שידעת¹⁵⁷⁴, וז"ס הכתוב (&) כי עליך הורגנו כל היום, שלא אמר "אליך" אלא "עליך", פי' במי¹⁵⁷⁵ שהוא עליך, שהיא החכמה שעל הת"ת אשר עליו ממש, הורגנו¹⁵⁷⁶. וז"ס משרז"ל¹⁵⁷⁷ (מנחות כט ע"ב) על ר' עקיבא שעלה אל המחשבה שהיא חכמה¹⁵⁷⁸ בסוד מסירת נפשו להריגה ודי למבין.

והנה אחר שיחדנו הת"ת בג' מוחותיו בסוד א"ה דאחד דרך (כב ע"א) כללות, אנו חוזרים לפרטם דרך פרט, פרשת ואהבת, ופרשת והיה, ופרשת ויאמר, והם ג' מוחין דיליה¹⁵⁷⁹. ואל תתמה איך אל הת"ת לא יחדנו רק אלו הג'¹⁵⁸⁰ מוחין דיליה בלבד. ואף גם זאת לא היה בפירושו ובגילוי אלא בדרך נסתר, בשני אותיות א"ה דאחד, ולנקבה יחדנו כל עשר ספירותיה. והתשובה היא כי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד אינו כתוב בתורה, ולכן אנו אומרים אותו בלחש, אבל יחוד הת"ת הוא בפ' שמע שנכתב בתורה, אשר לכן נאמר בקול רם. ולכן אף אם אין בו יחוד אלא דרך רמוז, הנה הוא יותר נגלה מיוחד המלכות שלא נזכר בתורה, וגם אין אנו אומרים אותו רק בלחש.

עוד פי' כוונת פסוק שמע ישראל כו'.

- מאיר הכוונה -

החמה וגו' אז יהיה ה' למלך על כל הארץ ולא יהיה אחיזה לקליפות כלל זה שמלכות יהיה בסוד והיה ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד @@
¹⁵⁶⁸ עי' הערה הקודמת, ולפי זה צ"ל שזה לאה וצ"ע. אמנם עי' לקמן כב ע"ב שמשמע שזה רחל. ועי' סידור: לנמשיכם ללאה בפקודן לצורך רחל.

##*¹⁵⁶⁹

¹⁵⁷⁰ עצמינו (פע"ח פרק יט).

¹⁵⁷¹ של כללות ז"ן (פע"ח).

¹⁵⁷² וזהו כי עליך הורגנו כל היום וכו' (פע"ח). עי' כד ע"ב שזה בגלל הגלות.

¹⁵⁷³ לא נ"ל שזה מובא בסידור. אמנם עי' זהר ח"ג לג ע"א: וצריך למתודה לקודשא בריך הוא וכו' מקבל עליה מיתה ויסורין ובנשמתא מודה בכמה ודויין ומתחרט בנפש מקבל עליה מיתה שחיטה שריפה ואי צריך ארבע מיתות בית דין דאיון סקילה שריפה הרג וחנק מקבל ליה מאדנ"י בנפש דיליה ובנשמתיה מודה בכמה ודויין וחוזר בתיבתא לגבי אה"ה דאחיד בתרין שמהן יהו"ה יהו"ה במחשבתיה.

¹⁵⁷⁴ עי' דרושי הלילה דרוש ה'. עי' לקמן הערה 1815.

¹⁵⁷⁵ במה (פע"ח).

¹⁵⁷⁶ "אשר עליו ממש, הורגנו" נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "ועליו הורגנו ממש".

¹⁵⁷⁷ ז"ל: ראה ששוקלין בשרו במקולין אמר לפניו רבש"ע זו תורה וזו שכרה א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני. ועי' שעה"ג הק' כח: כאשר ר' עקיבא נהרג, נתעלה ועלה עד המחשבה העליונה, וז"ס מ"ש הקב"ה למרע"ה על הריגת ר' עקיבא, שתוק, כך עלה במחשבה, כדי לתקן הפגם. ועיי"ש הק' לח: כמו שנצוץ נפש ר' עקיבא, עלה באותה המדרגה הנקראת מחשבה. ועי' דע"ה ח"א א ע"ד שלומד את זה במו"ס דא"ק, וכן בח"ב עד ע"א.

¹⁵⁷⁸ וז"ס ר"ע שעלה במחשבה שהוא החכמה שהוא על הת"ת בסוד מסירת נפשו על ההריגה (פע"ח).

¹⁵⁷⁹ עי' לעיל כא ע"ד שזה חג"ת ולא חב"ד.

¹⁵⁸⁰ "אל הת"ת לא יחדנו רק אלו הג'" נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "איך לא יחדנו לת"ת רק ג'".

שעה"כ

שמע ישראל הוא הכנת קבלת אור ת"ת ומלכות¹⁵⁸¹ מלמעלה מהם, כדי שיוכלו לעלות בסוד מ"ן אל או"א, וזה הת"ת ומל' ה"ם לאה וישראל. וה' אלהינו ה' ה"ם הב"ד, כי ה' הוא הויה דיודי"ן באבא, ואלהינו ה"ם אהיה דיודי"ן באימא, וה'¹⁵⁸² הג' הוא הדעת המזווגת¹⁵⁸³ אשר הוא מתעורר עתה אל הזווג, ועתה הוא בסוד הויה דמילוי ס"ג¹⁵⁸⁴, ועדיין אל תחבר שם הויה עם שם אהיה¹⁵⁸⁵.

ובמלת אחד תכוין להעלות ישראל הנקרא א"ח¹⁵⁸⁶ בסוד הויה דמ"ה דאלפין, ואות ד' דאחד שהיא בחי' לאה¹⁵⁸⁷, תכוין בה בסוד שם אדני במילואו כזה אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, ותכוין לשתף נשמתך עמהם אחר שמסרת עצמך על קדוש ה'. וכל זה תעלהו ע"י¹⁵⁸⁸ שם הויה דס"ג למ"ן, ואז תתחבר¹⁵⁸⁹ ותשלב ב' שמות של הויה ואהיה בזה האופן יאההויה¹⁵⁹⁰. ואח"כ תכוין להוריד מ"ד בסוד הויה דע"ב דיודי"ן. ואח"כ תכוין להוריד מן הזווג הזה מוחין אל הז"א, והם ד"פ יה"ו¹⁵⁹¹, הראשון במילוי ע"ב, והב' במילוי ס"ג, והג' במילוי מ"ה, והד' במילוי ב"ן. ותכוין כי ד' שמות יה"ו הנז' הם גימ' מקו"ם, שה"ם: נ"ז ומ"ח וט"ל ומ"ב¹⁵⁹², והוא חשבון שם הויה בריבועו¹⁵⁹³ ו¹⁵⁹⁴, כזה שעולה מקום, י' פעמים י', ק'. ה' פעמים ה', כ"ה. ו' פעמים ו', ל"ו. ה' פעמים ה', כ"ה. סך הכל גימ' מקום.

וז"ס מ"ש רו"ל (מנחות לה ע"א) תפילין מרובעות הלמ"מ, כי התפילין הם אלו הד' מוחין הנז', וצריכים להיותם מרובעות כנגד שם הויה המרובע העולה בגימ' מקו"ם. והנה מאלו הד' שמות יה"ו הנזכרים חסרים ד' ההין והם לצורך המלכות¹⁵⁹⁵, והנה הד' ההין הנז' בארבע מילויי עסמ"ב הם בגימ' מ"ו, בזה האופן ה"י ה"י ה"א ה"ה, וז"ס פסוק (&) הנה מקום אתי¹⁵⁹⁶, שר"ת שלו¹⁵⁹⁷ מ"ו. והנה מקו"ם ומ"ו בגימ' רל"ב כמנין ד' שמות עסמ"ב. ואחר כך בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד תכוין להוריד המוחין של לאה¹⁵⁹⁸. והענין הוא כי הכתר דלאה אינו נעשה רק אחר ביאת המוחין, והוא כי המוחין הם ד'

- מאיר הכוונה -

1581 ת"ת ומלכות נמחק צפע"ח וצמקומו איתא ז'ו"ן.

1582 והקס (פע"ח).

1583 עי' לקמן כד ע"א: הוא בחי' מזלא דא"א הנקרא דעת.

1584 עי' לקמן דרוש ו' שזה מילוי ע"ב ועי' סידור שמכוונים לשניהם (ש"ש), ויתכן שזה פשוט, שהרי כל עלייה לס"ג היא כדי לעשות זיווג לע"ב.

1585 דהיינו שאין זיווג בין או"א עד מילת אחד, עי"ש בסידור.

1586 ר"ל כמ"ש לעיל פרק יב ע"ש (הגהות לש"ו לפע"ח), שהוא אח המלכות וכו' גימ' ט' כי הוא הז"א הכולל ט'.

1587 עי' לקמן דרוש ו' שזה רחל, ונראה דשניהם עולים למ"ן (ש"ש).

1588 צסוד (פע"ח).

1589 תחבר (פע"ח).

1590 עי' תיקר"ז לד ע"א: כד אינון באבא ובאימא לימינא ושמאלא כל חד איהו שם בפני עצמו וכד אינון בכתר עליון אינון ביחודא חדא כגוונא דא יאההויה"ה. ועי"ש שח ע"ב: י' רישא דחרבא ו' גופא דחרבא תרין פיפיות דילה ה"ה נרתקא דחרבא אה"ה והכי לתתא נרתקא דהאי חרבא אדנ"י ואיהו יאקדונק"י לתתא יאההויה"ה לעילא.

1591 צמילואס (נוסף צפע"ח).

1592 קה"ס: נ"ז ומ"ח וט"ל ומ"ב - נמחק צפע"ח.

1593 צהכאה (פע"ח).

1594 ריבוע של הויה גימטריא קפ"ד, ועי' שעה"ק נ ע"ב שקורא לזה רבועו במספר הנקרא הכאה. עי' תיקר"ז צא ע"ב: מקו"ם דסליק יה"ה בחושבנא כגוונא דא י' ק' ה"ה כ"ה כ"ה ו' ל"ו סליק כלא קפ"ו כחושבן מקו"ם. ועי' לקמן הערה 1768.

1595 ולריך להמשיך חליה הד' יה"ו הנ"ל והיא בחי' ה' וזכה נשלמו ד' הויו"ת (פע"ח).

1596 עי' תיקר"ז עה ע"א: ושכינתא בה אתמר הנה מקום אתי בההוא זמנא אתקיים בה קרא גדלו לה' אתי.

1597 בגימ'.

1598 וזהו צרוך חכמה קס צינה כבוד דעת ח"ג מלכותו היא סוד כתר קל לאה (פע"ח).

שעה"כ

שמות אהיה, והד' אלפין אשר בהם מתעלים ועולים על המוחין ונעשין כתר שלה¹⁵⁹⁹. והנה ד' אלפין במלואם עולים תמ"ד, וה"ם עולת תמיד, דמלת תמיד חסרה יו"ד וצ"ל תמ"ד לא תמיד¹⁶⁰⁰. וז"ם (בראשית כה כז) ויעקב איש תם¹⁶⁰¹, והד' הנשארת מן תמ"ד היא בחי' המלכות העשירית שבה שנכנסת תוך רחל¹⁶⁰² ומתלבשת בה.

ובמלת מלכותו תכוין מלכות ו', שהיא לאה הנקרא מלכות ז"א¹⁶⁰³ הנקרא וי¹⁶⁰⁴. לעולם, ה"ם ו"ק שלה, אשר כבר ידעת כי וי¹⁶⁰⁵ תחתונות שלה ה"ם שם ס"ג¹⁶⁰⁶. והנה במלואו ורבעו עולה קס"ו, ועם עשר אותיות הרי קע"ו כמנין לעולם. וועד" הוא בחי' היסוד שלה המתחברת עם המלכות שבה.

והנה בשם ס"ג הנז' העולה ברבעו ובמלואו קס"ו יש בו ח' יודי"ן, ותכוין כי וי יודי"ן הראשונים של שם¹⁶⁰⁷ הם עד הת"ת שלה, וזהו ו' של ועד, והיו"ד השביעית ביסוד שלה, ושם כלולים כל הז' יודין שהם בגימ' ע' של ועד, והיו"ד הח' במל' שלה, כי היא דלת של תמ"ד הנזכרת שמתפשטת ברחל.

כוונות אחרות קרובות אל האמור¹⁶⁰⁸.

¹⁶⁰⁹שמע אות ש', ה"ם מצפ"ן¹⁶¹⁰, והיא הויה באתב"ש. והנה ההויה הנז' יש בה יו"ד בתחילתה, ועם הר"ת של יהו"ה ישראל¹⁶¹¹, הרי בגימ' שם אהיה¹⁶¹³. גם בתיבת ישראל, כבר נת' שהוא שיר אל, והענין הוא כי אל הוא שם ייא¹⁶¹⁴ שבהויה דס"ג, והוא בחי' הה"ח דאבא שניתנו ביסוד דאימא. ושי"ר הם הה"ג דאימא עצמה.

שמע ישראל כו' כבר נתבאר בביאורינו שיכוין אל המל' שנקרא שם¹⁶¹⁵ מ"שמע", וה"ם שדי והויה. והענין הוא כי ה"ם הת"ת ויסוד, שהם שני שמות הנז', ומכחם נק' המל' ש"ם. גם יכוין בד' תיבות ה' אלהינו ה' אחד שהם ד' פרשיות דתפילין של ראש, והם ד' אותיות ההויה, וד' תיבות של ברוך שם כבוד מלכותו הם ד' אותיות ההויה, והם ד' פרשיות דתפילין של יד.

- מאיר הכוונה -

¹⁵⁹⁹ עיין לקמן דף כ"ה ריש ע"ב (לש"ו).

¹⁶⁰⁰ בחומשים שלנו כתוב תמיד מלא, וצ"ע. עי' לר"ר א, ח.

¹⁶⁰¹ עי' לר"ר ח': דע כי גם זה לעומת זה עשה אלהים, והנה המוחין של לאה הם ד' אה"ה: ב' דיו"ד"ן וא' דאלפ"ן, וא' דהה"ן. ולא נקרא מד"ת ע"ש ד' אלפ"ן, שהם בד' אה"ה הנ"ל. וזהו מדת ימי מה היא (תהלים לט ה) כנ"ל (שער לז פרק ד). ולעומת זה יש קליפה הנקרא מ"ת, כי שם סוד הקל"י כנודע. והענין כי שורש ד' אלפ"ן עצמו אנו מסירין מן הקל"י, שהוא החיות שלהם, וכשתסלק ד' מן מדת אשר אחזו הקל"י, ישאר מ"ת. אמנם בקדושה עצמה יש ב' בחי' אלו שהם מד"ת ות"ם, כי בקל"י מת ובקדושה ת"ם. ויעקב לא השיג בכל מדת רק בב' אותיות ת"ם, כי בשורש ד' אלפ"ן לא השיג. וזהו (בראשית כה כז) ויעקב איש תם.

¹⁶⁰² צסוד עקב ענוה ירלאת ה' (נוסף צפע"ח).

¹⁶⁰³ דז"א (פע"ח).

¹⁶⁰⁴ נמחק צפע"ח.

¹⁶⁰⁵ ז' (פע"ח).

¹⁶⁰⁶ השי"ש התקשה בזה עי' ע"ח שכ"ט פרק ב: הוא תבונה עצמה הנקרא ז"ת דאמא. ועי' לקמן הערה 1622.

¹⁶⁰⁷ הקס (פע"ח).

¹⁶⁰⁸ מכאן עד סוף הדרוש הוא מזולתו (הגוב"י), וי"ח (ש"ש).

¹⁶⁰⁹ פע"ח ק"ף ו'.

¹⁶¹⁰ גימ' ש'.

¹⁶¹¹ וצ"ע נדצ"ל הויה אלקינו.

¹⁶¹² ישראל ה' (פע"ח).

¹⁶¹³ משפט זה לא זכיתי להבין, ולא ראיתי בשער התפילה של חברת אהבת שלום, וצ"ע.

¹⁶¹⁴ עי' לעיל הערות 580, 581.

¹⁶¹⁵ עי' לקמן כג ע"ב.

שעה"כ

וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.¹⁶¹⁶ תכוין לב' בחי', (כב ע"ב) האחת היא לעשות התפשטות כל הפרצוף לאה מאחורי ז"א מחציו ולמעלה, והשנית לתת בחי' מוחין בלבד לרחל באחורי ז"א מחציו ולמטה¹⁶¹⁷¹⁶¹⁸. וזה ענינו, ברוך, חכמת לאה, והוא אהיה דיודי"ן. שם בינת לאה, והוא ג"כ אהיה דיודי"ן. כבוד, דעת לאה כלול מחו"ג, והיא אהיה דאלפי"ן ואהיה דההי"ן. מלכותו, יכוין להמשיך ד' אלפי"ן מן ד' אהיה הנז"ל לעשות ד' מוחין ברחל הנקרא מלכות¹⁶¹⁹.

גם יכוין להמשיך לה עשרה אהיה פשוטים שהם בגימ' ציק"י שהם לבושי של ה"ח וה"ג כגודע, כי עתה לא יש לרחל רק אלו הלבושים עד אח"כ בעמידה, שלוקחת גם המוחין שבתוכם וימשיכם לשם אלקים שבה מלא ביודי"ן, אשר השם הזה במילואו ומילוי השם והכללות עולה הכל בגימ' קדרה¹⁶²⁰. וז"ס מ"ש רו"ל (פסחים נו ע"א) משל לבת מלך שהריחה ציקי קדרה, והביאו לה בחשאי.

אח"כ הוזרין בפרצוף לאה, בתיבת לעולם תכוין לעשות כתר¹⁶²¹ אל לאה¹⁶²², והוא מאחוריים מלאין מהויה דס"ג העולה קס"ו¹⁶²³, ועם י' אותיות רבוע¹⁶²⁴ הרי קע"ו במנין לעול"ם.

- מאיר הכוונה -

¹⁶¹⁶ צ"ע על פסיק.

¹⁶¹⁷ לא מצאתי הזהר המוזכר בפע"ח.

¹⁶¹⁸ עתה תכוין בסוד ה' מוחין עלמון ללאה לע"פ שאינו רק הארת אור לצד כנ"ל אמנם כבר ביארו בזוהר כי ברוך וכו' (פע"ח ק"ש יד).

¹⁶¹⁹ גם תכוין עתה ברחל שגם היא נוק' והיא מלכות אמיתית ספירה העשירית והענין כמו שכתבתי לעיל כי לע"פ שרחל עלתה בסוד מ"ן אין לה כח עתה לקבל המוחין עד ברכת אבות רק שעתה אנו מכינין לה למעלה המוחין שלה וכאשר תבא בברכת אבות תטלם ועכ"ז איזה דבר יורד לה עתה מן הזיוג זה של מוחין אלו אשר באצילות עד היכל אהבה דבריאה שהיא עומדת שם והם סוד ציקי קדרה שהביאו לה עצדיה בחשאי והוא סוד י"פ אהיה שהם גי' ציק"י והענין כי הלך כבר נכנסו המוחין בז"א ונכנס שם הדעת שלו עם ה"ח וה"ג רק שהם מבחינת התפשטות בוק"י כי הג"ר עדיין לא נכנסו עד ברכת אבות וכבר ידעת כי אלו ה' חסדים וה"ג כשנכנסים להתלבש ביעוד אמא הנקרא אהיה כי כל אהיה הוא באמא הנה לוקחים משם עמהם הארת י' פעמים אהיה וכשיוצאין ומתפשטין למטה אף על פי שכבר כלה יסוד דצינה בחינה [בחזה - לש"ן] דזעיר על כל זה אותן ההארות הם יורדין ומתפשטין למטה עם החו"ג.

ועתה רחל אינה יכולה ליינק מן החו"ג עלמון רק מן לבושי אהיה שלהם שהם י"פ אהיה גי' ציק"י קדרה ואלו ציקי קדרה מציאין לה עצדיה למטה עד היכל אהבה דבריאה ע"י תפלתם וזווגם בחשאי כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים שעדיין לא נגמרה פרופה כי בהיותה נקודה יק קאת אחיזה אל החיצונים זה ואמנם המוחין אמיתים שלה הם נשארים למעלה והם מוכנים למעלה בלאה עד שתבא רחל ותטלם

אמנם סוד המוחין שלה הם הנשאר מד' אהיה הנ"ל במילואם כי אחר שנטלם לאה ה' אלפי"ן במילואם שהם מד"ת נשארו אורות לרחל כמנין עק"ב כי הלך ה' אהיה הנ"ל הם גי' תרי"ו תסיר מד"ת נשאר מנין עק"ב אורות לרחל ואלו הם המתפשטים בכל גוף רחל כמו שגודע כי רחל היא נקראת יראה והיא עקב אל לאה הנקראת ענוה כמ"ס עקב ענוה יראה ה' ואין כאן מקום ביאורו נמצא כי במלכותו יכוין אל כתר לאה ואז תיכף תכוין אל הגמשך לרחל שהוא עק"ב וכל זה הוא הכנה לצד כנ"ל אך הגמשך משם הוא ציקי קדרה (פע"ח).

¹⁶²⁰ אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם גימ' ש, ועוד ט' אותיות של ל"ף מ"ד י ו"ד ם ועוד א' של הכללות.

¹⁶²¹ ו"ק (ש"ש), ועי' הערה 1622.

¹⁶²² לעולם אח"כ במלת לעולם תחזור להשלים פרצוף לאה והם ז"ת שלה כי כבר הכתר שלה דרך כולל נעשה צד' לאחד והמוחין בצדו שם כבוד והכתר נעשה לגמרי במלת מלכותו ומשם נשאר עקב לרחל ועתה הז"ת ללאה הנקראת עולם תכוין להמשיך בהם עוד שם ס"ג של הצינה אחוריים

שעה"כ

וע"ד, בגימ' פ', כמנין ח' יודי"ן שיש באחורי הויה הנז', וח' יודי"ן אלו הם התפשטות שאר פרצוף לאה¹⁶²⁵.

גם במלת אחד כבר נתבאר אצלינו (&) שיכוין בשם א"ל כו', והענין הוא כי משם אדני במלואו הנרמז במלת ד', כי הוא מלשון דלת, ותרנומו תרעא, שהוא מילוי אדני¹⁶²⁶. ותסיר מתרע"א שם א"ל, ישאר בגימ' תמר, ויחבר עמו שם א"ל מן אותיות ייא¹⁶²⁷. שבהויה דס"ג שנשארו מקודם כנזכר אצלינו, ויהיו שניהם בגימ' עם הכולל הויה א' דס"ג ביסוד דאימא, ואז מזדווגים יחד.

ענין הק"ש דשחרית הוא, כי הגה כבר ע"י התפילין שהנחנו, נתנו תפילין לז"א דאצילות. ואמנם היחוד דק"ש הוא לתת התעוררות אל זו"ן שבבריאה שיזדווג.

גם ראיתי באופן אחר וזה עניינו, בתיבת יהוה אלהינו יהוה, יכוין שז"א דאצילות לוקח עתה ג' מוחין חב"ד, ויכוין כמו שזו"ן דאצילות עלו בסוד מ"ן אל אימא דאצילות¹⁶²⁸, כן עולם היצירה והעשיה שה"ס זו"ן עלו בסוד מ"ן אל הבריאה שה"ס אימא הנק' אמת.

- מאיר הכוונה -

שלה כי הפנים לקחם ז"א אך ללא אין לה רק אחוריים של אמא והם אחוריים של ס"ג שהם גי' קס"ו וי' אותיותיו כמנין לעולם והם נמשכין ב"ק שלה (פע"ח).

¹⁶²³ יר"ד, יר"ד ה"י, יר"ד ה"י וא"ו, יר"ד ה"י וא"ו ה"י.

¹⁶²⁴ ריבוע דהו"ה פשוט (ש"ש), ול"ג י' אותיות של ס"ג פשוט כמ"ש בפע"ח בהערה 1622.

¹⁶²⁵ ועד אח"כ במלת ועד תכוין להמשיך סוד המלכות הז' שבה וזהו ועד דתמן וועודא לכולא מקום כניסת הכל ולכך מסתיים ג"כ היחוד בצות ד' של ועד כנגד המלכות ללאה הנקראת דל"ת שהיא ללא ועניה ללא נהרא מגרמה (פע"ח).

אמנם מה שראוי שתכוין הוא כי הגה מלת ועד הוא סיוס ללאה שהוא במלכות שלה ואז שם הוא מקום התחלת פראוף רחל ולכן אנו מכוונים לתקן כתר דרחל ולהכינה מעתה והענין צמה שזדע בפסוק עקב ענוה יראת ה' כי כתר דרחל היא עקביים של ללאה לכן אנו מוכרחים מעתה לתקן כתר דרחל כי הלך עדיין לא נגמרו עקב רגליים של ללאה אך פראוף של רחל לא נזכר כאן כלל אמנם כתר דרחל נרמז במלת ועד הגה כי אחר אשר כיוונו במלת מלכותו דרך כולל להכין ולהניח עק"ב אורות מן הד' אהיה לרחל שהם ג' אותיות אחרונות מן הד' אהיה ממולאים הם גי' עק"ב אמנם כל העקב הם מתפשטים בכל הפראוף רחל דוגמת הד' אלפיין העולה מד"ת שצאנו שהם כללות כל הפראוף ללאה מראשו ועד סופו אך הכתר שלה אינה רק מן הד' אלפיין פשוטים אך מיולאם הוא בשאר פראוף אך להיות כי הכתר כולל כל הי"ס שלה שלמטה ממנה לכן אמרנו כי הכתר שלה נרמז במלכותו בסוד מד"ת אך עיקרו של דבר כי ד' אלפיין פשוטים הם צכתר נרמזו בד' של אחד ומלואם הם בשאר הפראוף וכן הענין ברחל כי ד' פשוטים הי"ה נשארו מלאה מד' שמות אהיה הגה אלו ד' פעמים הי"ה בפשוטים הם כתר של רחל והם גי' פ' כמנין ועד אך צמלואן הם עקב והם מתפשטין בכל פראוף רחל (פע"ח).

¹⁶²⁶ צ"ל אדני"י במילוי (ש"ש).

¹⁶²⁷ עי' ע"ח שער כט פרק ב שזה בפנימיות דס"ג. ועי' לעיל הערות 580, 581.

¹⁶²⁸ ג' שמות ה' אלהינו ה' הוא יחוד או"א ודע"ת וצאומרו אחד תכוין לעשות זו"ן מ"ן ואז יכוון כי אז הם מזדווגים או"א ודע"ת ואז נחית מנייהו שפע לתתא בזו"ן ואז יכוון כי נמשך אל הת"ת ג' מוחין הראשונים ג' שמות הנ"ל ובצדק שם כבוד תכוין אל המלכות הנ"ל וענין ואלהבת והיה ויאמר כי אחר דנחית השפע לג' ראשונות דת"ת נחית אח"כ אל חג"ת דז"א גופא וב' דרועין (פע"ח).

שעה"כ

וז"ם מה שרמזו בזה"ק (פ' שלח לך קטב ע"א¹⁶²⁹) כי ה' אלהינו ה' הם נקרא חותמא דגושפנקא אמת. והנה ע"י היצירה והעשיה שעלו בסוד מ"ן בבריאה, מזדווגים גם או"א דבריאה, ונותנים מוחין לזו"ן דבריאה כדוגמא הנעשה באצילות כנז' אצלנו, אבל יצירה ועשיה אינם בעלי זווג כלל כמבואר אצלנו¹⁶³⁰, כי אין להם מוחין. ונמצא כי ע"י זה היחוד דק"ש נעשים ב' בחי', כי נמשכין מוחין פנימים אל זו"ן דאצילות, וכן מוחין פנימים אל הבריאה, אלא שהפנימים דאצילות נעשים מקיפין לאותן של הבריאה¹⁶³¹. ואח"כ בעמידה נמשך מוחין מקיפים לזו"ן דאצילות כנז' אצלנו. וכבר נתבאר אצלנו, כי אלו הפנימים דאצילות הנמשכין בק"ש, אינה רק בחינת ו"ק מצד מוחין דאימא, וכל שאר בחינת המוחין נכנסין בעמידה עם המקיפין, וע"ש.

כונה אחרת.

הנה כמו שבשמע ישראל ביארנו שאז מקבלין זו"ן הכנה לשיוכלו להזדווג אח"כ בנפילת אפים, כן עד"ז צריכין או"א לקבל הכנה בתחילה לשיוכלו להזדווג אח"כ במלת אחד כמו שנבאר. ואמנם ההכנה הזו היא שמקבלים ג' הארות בג' תיבות אלו מן או"א כמו שנבאר. ואמנם הנה נודע כי בא"א יש בו הויה אחת הכוללת כל הי"ם שלו, ותכוין שהיא במלוי יודי"ן. והנה בשם הויה הראשון, תכוין שהיא דיודי"ן שמקבל עתה אבא מן י' של הויה או"א, ובאלהינו תכוין שהוא אהיה דיודי"ן שמקבלת עתה אימא מן ה' ראשונה של הויה או"א, ובהויה אחרונה תכוין הויה דס"ג והוא בחינת הדעת המזווגן לאו"א המקבל עתה הארה זו מן אות ו' של הויה או"א.

אח"כ במלת אחד תכוין להוריד הארה מן אות ה' אחרונה של הויה או"א אל זו"ן, שהם הויה אדני הנרמזים באחד, או"א ד' ¹⁶³², כדי שיעלו זו"ן עתה בסוד מ"ן אל זווג או"א. ואח"כ תכוין גם במלת אחד להמשיך מזווג או"א ד' מוחין לז"א שהם ארבע יה"ו וד' אה"י כסדר מלוי עסמ"ב, ותכוין כי ארבע יה"ו הנז' יוצאין מארבע יודין שיש בהויה דע"ב דיודי"ן דאריך כנז'. גם תכוין בד' דאחד שהיא בלאה ותכוין כי אלו המוחין הם בחינת אור פנימי אל לאה ובחי' אור מקיף אל ז"א, כי לא נכנסו המוחין במצחו.

אח"כ במלת "מלכותו" תכוין אל רחל שהיא מלכות ו' רומז אל הז"א, כי רחל היא (כב ע"ג) הנוק' העיקרית כנודע. ולזה רמזו רז"ל (פסחים נו ע"א) לבת מלך שהריחה ציקי קדרה, כנודע כי לאה היא דמיון אימא עלאה דאתכסיא (זחר ח"א קנב ע"א)¹⁶³³, אבל רחל היא בת ממש. ואומרו שהריחה כדמיון המריה מרחוק, כי המוחין הנז' נתעלמו ממנה, כי הרי לז"א עצמו אינם אלא בסוד אור מקיף נעלם, ולכן הצדיקים הנק' עבדיה, ע"י שמסרו נפשם על קדוש ה' במלת אחד כנז' (ד"ה ובמלת אחד תמין להעלות), יכלו להמשיך אליה הארה בעלמא בחשאי אל המוחין שלה ולא מוחין ממש. וזה נרמז במלת בחשאי, ולכן

- מאיר הכוונה -

¹⁶²⁹ אמרו ליה תו אמר תרין אינון וחדא אשתתף בהו ואינון תלתא וכד הוו תלתא אינון חד אמר לון אלין תרין שמהן דשמע ישראל דאינון י' י' אלהינו אשתתף בהו ואיהו חותמא דגושפנקא אמת וכדומתחברן כחדא אינון חד ביחודא חדא

¹⁶³⁰ ע"ח סדר אבי"ע סוף פרק ד ופרק ה (הגהות הלש"ו על הפע"ח), וכן בשעה"ק פח ע"ב. ז"ל סוף פרק ד: האמנם להיות כי שורש ב' זווגים אלו נמשך מזו"ן אשר שרשם לא היה רק ו"ק לבד בלתי מוחין, ולכן כאשר הוא מאיר ביצירה בסוד ו' ספיראן מקננן ביצירה, אינו מאירן ביצירה רק ו"ק לבד, ואין פרצוף בכל היצירה יותר מו"ק בלתי מוחין, לכן אין הולדה לזו"ן דיצירה וכ"ש בעשיה.

¹⁶³¹ ע"י שער המקיפים פרק ג ופרק ד.

¹⁶³² ע"י לעיל הערה 985.

¹⁶³³ ז"ל: תרין עלמין אחסין יעקב חד עלמא דאתגליא¹⁶³³ וחד עלמא דאתכסיא¹⁶³³ כגוונא דלהון ממש מחד נפקו (תרין) [שית] שבטין ומחד נפקו תרין שבטין עלמא דאתכסיא אפיק שית סטרין עלמא דאתגליא אפיק תרין ואינון תרין כרובין דתחותה ויעקב בין תרין עלמין אשתכח בדיוקנא דלהון ממש ובגין כך כל מלוי דלאה הוו באתכסיא ודרחל באתגליא. לאה נקראת עלמא דאתכסיא מאחר שכתר דז"א מכסה על בחינת האחוריים שלה (ע"ח שער כג פרק ד).

שעה"כ

בתיבת מלכותו צריך להשפיל ראשו מלמעלה למטה, להורות שממשיך ומוריד הארה הנז' למטה עד רחל כנז'.

גם באות ד' של ועד יכוין לגמור פרצוף רחל בפרטות כמו בלאה ממש, כי עד עתה כל הכוונות היתה בלאה כנז', ולכן גם בד' זו של "ועד" יכוין להמשיך ברחל בסוד אור מקיף, ולכן סמוך לו "ואהבת את", כי א"ת היא רחל נוק' דז"א, הנק' ה'¹⁶³⁴ אלקיך¹⁶³⁵.

והאהבה היא שתמשיך לה הארה הנז', וזמ"ש (&) ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך שני לבבות, והוא שיחבר ויכלול הימין שהוא החסד עם הנבורה, ואח"כ תכלול המלכות עמהם, וזהו ובכל נפשך, הוא המל' הנק' נפש, ואח"כ תכלול כולם ותעלם למעלה בחב"ד, וזהו ובכל מאדך.

¹⁶³⁶ודברת ב"ם תכוין אל מ"ב תיבות שבפרשת שמע¹⁶³⁷, וה"ס שם בן מ"ב שהוא בנ"ר הנק' רישא דז"א כנז' בתיקונים (תיקון ע קלז ע"ב¹⁶³⁸)¹⁶³⁹. וגם בפ' והיה אם שמוע עד ושמתם יש ע"ב תיבות, וה"ס שם ע"ב, והוא בשלשה אמצעיות דז"א. וגם זה תכוין במלת עש"ב, שהם אותיות ע"ב ש', כי ש' היא שלש אמצעיות, ג' קוי השי"ן, ובהם ע"ב שמות דויסע ויבא ויט¹⁶⁴⁰ המתחלקים בנ' אותיות כ"ד כ"ד לכל א', עד מלת ושמתם שהוא עד הטבור.

דרושי כוונות קריאת שמע דרוש ו
בענין כוונת יהוד קריאת שמע בארוכה בתכלית הביאור לגמרי.

¹⁶⁴¹ונתחיל מן ברכת אהבת עולם. דע כי הנה ענין ברכת אהבת עולם הוא בהיכל אהבה שהוא בחי' החסד. ונודע מה שאמר הכתוב¹⁶⁴² (ישעיה טז ה) והוכן בחסד כסא¹⁶⁴³,
- מאיר הכוונה -

¹⁶³⁴ נמחק צפע"ח.

¹⁶³⁵ ע"כ מהחזרים (פע"ח).

¹⁶³⁶ פע"ח ק"ץ כל.

¹⁶³⁷ עי' תיקו"ז (קנח ע"ב): רישא דאילנא משמשינ דיליה דאינון שופטים ושופטים אינון מ"ב תיבין מן ואהבת עד והיה גופא (נ"א נופא) דאילנא ממנן ושליחאן דיליה.
¹⁶³⁸ ועוד בראשית ברא אלה"ם ברא שית שית היכלין אימא עלאה היכלא שביעאה תא חזי שבע היכלין אינון דבניינא דילהון בשבע שמהן אבגית"ץ וכו' היכלא קדמא מרקמא בכל מה דאית ביומא קדמא דבראשית א' מן אבגית"ץ איהו כתר אמון מופלא ומכוסה את ב' איהו שני אלפים (יום) דהוה אורייתא טמירא בחיקו שעשועים יום יום.

¹⁶³⁹ עי' הוספה לקמן לות 2044.

¹⁶⁴⁰ עי' לעי להערה 1392.

¹⁶⁴¹ פע"ח ק"ץ 7.

¹⁶⁴² פיתחתי ראשי תיבות.

¹⁶⁴³ אור התיקון דימות המשיח, שהוא בעטרת היסוד, מלך הדר, מלכות דז"א, ועל המלכות נאמר (שם ה) והוכן בחסד כסא (ביאורים ח"א כא ע"ד),

זהו תרומה קלג סע"א ופקודי רכ ע"ב (לש"ו פע"ח) ז"ל הזהר פקודי: רבי אלעזר פתח ואמר (ישעיה טז ה) והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת וגו' והוכן בחסד כסא הא אוקימנא כד מחשבה¹⁶⁴³ סליק ברעו¹⁶⁴³ דחדוה מטמירא דכל טמירין דלא אתיידע ולא אתדבק מטי ההוא חדוה ובטש גו מחשבה וכדין עאל באתר דעאל¹⁶⁴³

עד דאתגניז בחד היכלא עלאה דאיהו טמיר לעיל ומתמן נגדין ואתמשכן כל נהורין דימינא דנטיל בקדמיתא ולבתר נטלי כלהו ומההוא סטר ימינא אתקן כרסייא לתתא דהא קודשא בריך הוא אתקין לההוא כרסייא בחסד וישב עליו באמת דאיהו תקונא דחותמא דכלא ולא יתיב על ההוא כרסייא אלא בחותמא דא דאיהו אמת באהל דוד דאיהו בי כרסייא לתתא

תרגום: רבי אלעזר פתח ואמר (ישעיה טז) והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת וגו' והוכן בחסד כסא הרי בארנו כשעלתה מחשבה ברצון של שמחה מטמיר כל הטמירים שלא נודע ולא נדבק הגיעה אותה שמחה והכתה לתוך המחשבה ואז נכנס למקום שנכנס.

עד שנגנז בהיכל עליון אחד שהוא טמיר למעלה ומשם שפעו ונמשכו כל האורות של ימין נסע בראשונה ואחר כך כולם נסעו ומאותו צד הימין נתקן הכסא למטה שהרי הקדוש ברוך הוא התקין

שעה"כ

וגם הפסוק אומר (&) ואיש כי יקח את אחותו בת אביו או כו' חסד הוא, לפי שמדת החסד הוא המתקן לזו"ן והמוזוג אותם¹⁶⁴⁴. והנה כבר ידעת כי כוונת התפלות הם לחבר ולזווג זו"ן, ובזמן שהיה בית המקדש קיים היו המוחזין שלהם תדירין ולא היו מסתלקין¹⁶⁴⁵, אבל

- מאיר הכוונה -

אותו הכסא בחסד וישב עליו באמת שהוא התקון של החותם של הכל ולא יושב על אותו כסא אלא בחותם שהוא אמת באהל דוד שבו הוא הכסא למטה.

. עי' מקורו בתיק"ז עד ע"ב: וה' דא רזא דאתקשר שביעי ביומא קדמאה ומאן שביעי דא צדיק אות דשבת ויומין טבין ורזא דמלה חי ה' שכבי עד הבקר (&) ודא בקר דאברהם ההוא דאתמר ביה וישכם אברהם בבקר (בראשית יט כז) ואיהו חסד דיליה בגין דבהאי חסד אתתקן כורסיא דאיהי נפילה הה"ד (ישעיה טז ה) והוכן בחסד כסא וביה תקום ורזא דמלה ובחסד עולם רחמתין וכל ספירן מתקשרין בימינא בגין דעליה אתמר מימינו אש דת למו מימינא אתייהב אורייתא בגין דא מוליק לימין משה זרוע תפארתו ובוקע מים דאורייתא מתמן מה' דאברהם למהוי ליה בה שם עולם ובה אשתלים ה' דמשה דאיהי במשכונא לגביה דאברהם במשה דאייתי אורייתא עד דיפרוק לבנוי ורזא דמלה כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

תרגום: וה', זה הסוד שנקשר השביעי ביום הראשון. ומי השביעי, זה צדיק, האות של שבת וימים טובים. וסוד הדבר "חי יהוה" שכבי עד הבוקר", וזה הבוקר של אברהם, אותו שנאמר בו "וישכם אברהם בבקר", והוא החסד שלו, משום שבחסד הזה נתקן הכסא, שהיא נפילה, זהו שכתוב "והוכן בחסד כסא". ובו תקום וסוד הדבר ובחסד עולם רחמתין וכל הספירות נקשרות בימין משום שעליו נאמר מימינו אש דת למו מימין נתנה תורה בגלל זה מוליק לימין משה זרוע תפארתו ובוקע המים של התורה משם מה' של אברהם להיות לו בה שם עולם ובה השתלמה ה' של משה שהיא במשכון לגבי אברהם במשה שהביא את התורה עד שיפדה את בניו וסוד הדבר כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות

ועי' ע"ח שער לה פ"ד: לעולם המגדיל המלכות הם החסדים (המתפשטים שם) שהם סוד המים המגדילין האילן ואת הנטיעות והוא סוד והוכן בחסד כסא.

¹⁶⁴⁴ עי' זהר ח"ג ז ע"א: ובוצינא קדישא הכי אמר הנה מה טוב ומה נעים וגו' כמה דאת אמר (ויקרא כ יז) ואיש אשר יקח את אחותו ובספרא דרב ייבא סבא ואיש דא קודשא בריך הוא אשר יקח את אחותו דא כנסת ישראל וכל כך למה חסד הוא חסד הוא ודאי והא אוקמוה ועל דא הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד קודשא בריך הוא וכנסת ישראל גם לרבות ישראל דלתתא כדאמרין דהא בשעתא דכנסת ישראל (ס"א באחותא) באחדותא בקודשא בריך הוא ישראל דלתתא שריין בחדוותא גם אינון בקודשא בריך הוא ובגין כך גם יחד כתיב

ובספרא דרב המנונא סבא גם יחד לרבות צדיק בה בכנסת ישראל דאינון זווגא חד וכלא מלה חד ותנינן בפרשתא דשמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד (דברים ו ד) מהו אחד דא כנסת ישראל דאחיד ביה בקודשא בריך הוא דאמר רבי שמעון זווגא דדכר ונוקבא אקרי אחד באתר דנוקבא שריא אחד אקרי מאי טעמא בגין דדכר בלא נוקבא פלג גופא אקרי ופלג לאו הוא חד וכד מתחברן כחדא תרי פלגי אתעבידו חד גופא וכדין אקרי אחד והשתא קודשא בריך הוא לא אקרי אחד

תרגום: והנה הקדוש כך אמר, הנה מה טוב ומה נעים וגו', כמו שנאמר (ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אחותו. ובספרו של רב ייבא סבא, ואיש זה הקדוש ברוך הוא, אשר יקח את אחותו, זו כנסת ישראל. וכל כך למה, חסד הוא. חסד הוא ודאי, והרי פרשוה, ולכן הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, גם לרבות ישראל שלמטה, כמו שאמרנו, שהרי בשעה שכנסת ישראל (באחיה) באחדות עם הקדוש ברוך הוא, ישראל שלמטה שרוים בשמחה גם הם עם הקדוש ברוך הוא, ולכן כתוב גם יחד.

ובספרו של רב המנונא סבא, "גם יחד" לרבות צדיק בה בכנסת ישראל, שהם זווג אחד והכל דבר אחד. ושנינו בפרשת שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, מהו אחד זו כנסת ישראל, שאחזה בקדוש ברוך הוא. שאמר רבי שמעון זווג של זכר ונקבה נקרא אחד, במקום שהנקבה שורה אחד נקרא. למה, בגלל שזכר בלי נקבה נקרא חצי גוף, וחצי אינו אחד. וכשמתחברים כאחד שני חצאי נעשים גוף אחד, ואז נקרא אחד, ועכשיו הקדוש ברוך הוא לא נקרא אחד.

ועי' בהגר"א בספד"צ יז ע"א: יום אחד שנתיהו שניהם ע"י יום אחד שהוא ת"ת¹⁶⁴⁴, וייחודם ע"י חסד¹⁶⁴⁴ כנ"ל, בסוד ואיש אשר יקח את אחותו חסד הוא (ויקרא כ יז) כידוע¹⁶⁴⁴, לכן נאמר יום אחד שהוא חסד יום ראשון, והוא יומא דכלהו יומין¹⁶⁴⁴ וזהו יום אחד, ע"כ. ועיי"ש י' ע"ד וז"ל, חסד בפום אמה כנ"ל, והוא אור יום הראשון שאדם רואה מסוף העולם עד סופו, שהוא יומא דכלהו יומין שכולל כל ה"ק שהן כל העולם.

¹⁶⁴⁵ עי' המשך הזהר הנ"ל ז ע"א: ורזא דמלה כנסת ישראל בגלותא וקודשא בריך הוא סליק לעילא לעילא וזווגא אתפרש ושמא קדישא לא אשתכח שלים ואחד לא אקרי ואימתי יתקרי אחד בשעתא דמטרוניתא תשתכח ביה במלכא ויזווגון כחדא הדא הוא דכתיב (עובדיה א כה) והיתה ליהוה המלוכה מאן מלוכה דא כנסת ישראל דמלכו בה אתקשר

שעה"כ

אחר החורבן המוחין באים לפרקין וחוזרין ומסתלקין מהם¹⁶⁴⁶. וזהו הטעם שנקרא ז'ון נופלים¹⁶⁴⁷ ואובדים¹⁶⁴⁸.

- מאיר הכוונה -

תרגום: וסוד הדבר, כנסת ישראל בגלות והקדוש ברוך הוא עולה למעלה למעלה, והזווג נפרד, והשם הקדוש לא נמצא שלם, ולא נקרא אחד. ומתי יקרא אחד, בשעה שהמלכה תמצא עם המלך ויזדווגו כאחד, זהו שכתוב (עובדיה א) והיתה לה' המלוכה, מי המלוכה זו כנסת ישראל, שהמלכות קשורה בה.

על אף ששמע שזה מדבר על לעתי דלבא מהמשך הזהר, אבל נראה כאן ראייה מפורש לדברי האריז"ל.

ע' מיעוט הירח פרק ב: ואח"כ כאשר נבנה בית ראשון ע"י שלמה, נתוסף עוד בה בחי' אחרת, והיא כי בין בשבת בין בחול לעולם היתה עמו פב"פ, בחי' ו¹⁶⁴⁵. אמנם הבחינת ז' שהוא היות (חולין ס' ע"ב) ב' מלכים משתמשין בכתר אחד כנ"ל, לא היתה כך לעולם¹⁶⁴⁵ עד לע"ל, ואילו היה כן בבית ראשון לא היתה אומה ולשון שולטת בנו כלל עוד.

ע' לעיל ט ע"ב: וראוי שתדע כי הענין אינו כפשוטו, לומר שהמוחין עצמן שבאים הם מסתלקים והם שחוזרים ובאים בכל תפילה, לכן דע לך שאין כן הדבר. אבל הענין הוא, כי בכל תפילה ותפילה באים מוחין חדשים גמורים לגמרי.

ע' דע"ה ח"ב נה ע"א

¹⁶⁴⁶ ע' זהר ח"ג ד ע"ב: רבי שמעון אמר כלא שפיר אבל רזא דמלה (שיר ה א) אכלו רעים לעילא שתו ושכרו דודים לתתא אמר ליה רבי אלעזר מאן אינון לעילא ומאן אינון לתתא אמר ליה יאות שאילתא דא אתר עלאה דאינון באחדותא בחדותא דלא מתפרשין לעלמין אלין אקרון רעים הדא הוא דכתיב (בראשית ב י) ונהר יוצא מעדן ועדן והוא נהר לא מתפרשין לעלמין ואשתכחו לעלמין ברעותא באחדותא בחדותא דודים אלין אינון לתתא דאקרון דודים לזמנין ידיען והא אוקימנא

תרגום: רבי שמעון אמר הכל יפה אבל סוד הדבר אכלו רעים למעלה, שתו ושכרו דודים למטה. אמר לו רבי אלעזר מי הם למעלה ומי הם למטה. אמר לו יפה שאלת, זה המקום העליון שהם באחדות ובשמחה שאין נפרדים לעולמים, אלו נקראים רעים, זהו שכתוב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן, ועדן ואותו נהר אין נפרדים לעולמים, ונמצאים לעולמים ברצון ובאחדות ובשמחה. שתו ושכרו דודים, אלה הם למטה שנקראים דודים, לזמנים ידועים, והרי בארנו.

וע' ע"ח שער הכללים פרק ב שדודים הם ז'ון ורעים הם אר"א.

¹⁶⁴⁷ ע' זהר ח"ב רמא ע"ב: ויקם משה את המשכן רבי יהודה פתח (מיכה ז ח) אל תשמחי אויבתי לי כי נפלת קמתי וגומר מאן אויבתי לי דבבו דמלכו חייבא במלכו קדישא והאי קרא כנסת ישראל אמר ליה אל תשמחי אויבתי לי נפלתי קמתי מה דלית לך הכי (נ"א לה הכי למלכו אחרא) דכיון דתפול לא תקום לעלמין אבל כנסת ישראל אף על גב דנפלת תקום וקמת שאר זמנין דכתיב (&) כי נפלתי קמתי

דהא כמה זמנין נפלת כנסת ישראל בגלותא ויתבא בין אינון מארי דבבו ושאר עמין קמו עלייהו דישראל לשיצאה לון מעלמא (ולא יכילו) כמה דאת אמר (תהלים פג ד) על עמך יערימו סוד וכתוב (&) כי נועצו לב יחדו וגומר אמרו לכו ונכחידם מגוי ועם כל דא אף על גב דשאר עמין קמו עלייהו קודשא בריך הוא לא אנח לון בידייהו ואי נפלו קמו דכתיב (&) כי נפלתי קמתי דהא קודשא בריך הוא אקים לה תדיר.

תרגום: ויקם משה את המשכן רבי יהודה פתח אל תשמחי איבתי לי כי נפלתי קמתי וגו' מי איבתי לי זו מלכות הרשעה ששונאת את מלכות הקדושה ופסוק זה אמרה אותו כנסת ישראל אל תשמחי איבתי לי כי נפלתי קמתי מה שאין לך כך (לה כך) במלכות אחרת שכיון שתפל לא תקום לעולמים אבל כנסת ישראל אף על גב שנפלה תקום וקמה שאר הפעמים שכתוב כי נפלתי קמתי. שהרי כמה פעמים נפלה כנסת ישראל בגלות וישבה בין אותם שאר בעלי יריבות ושאר העמים קמו על ישראל להשמידם מהעולם כמו שנאמר על עמך יערימו סוד וכתוב כי נועצו לב יחדו וגו' אמרו לכו ונכחידם מגוי ועם כל זה אף על גב ששאר העמים קמו עליהם הקדוש ברוך הוא לא הניח אותם בידיהם ואם נפלו קמו שכתוב כי נפלתי קמתי שהרי הקדוש ברוך הוא מקיים אותה תמיד.

נראה שהנפלתי היא הירידה לבריאה, וזה האיבוד מוחין.

¹⁶⁴⁸ ע' זהר ח"ג רסו ע"ב: ד"א ובאו האובדים מאן אינון אלין צדיק וכנסת ישראל דאקרון אובדים מנלן כנסת ישראל דכתיב (&) על מה אבדה הארץ אבודה או נאבדת לא כתיב אלא אבדה הארץ דא כנסת ישראל צדיק דכתיב (&) הצדיק אבד אבוד או נאבד לא כתיב (&) אלא אבד והא אוקמוה

תרגום: דבר אחר ובאו האובדים מי הם אלו הצדיק וכנסת ישראל שנקראים אובדים מנין לנו כנסת ישראל שכתוב על מה אבדה הארץ לא כתוב אבודה או נאבדת אלא אבדה הארץ זו כנסת ישראל הצדיק שכתוב אבד לא כתוב אבוד או נאבד אלא אבד והרי פרשוה.

שעה"כ

וזהו סוד תפלותינו כדי להחזיר בהם המוחין שנסתלקו מהם. והענין הוא כי הנה כוונתנו היא כדי לזווגם שיולידו שפע ונשמות בעולם¹⁶⁴⁹. והנה הורדת השפע¹⁶⁵⁰ הוא מן המוחין, ואם אין להם מוחין איך יולידו, כי כן מצינו כי ביאת הקטן אינה נקראת ביאה עד שיגדל, והטעם הוא לפי שאין המוחין באים בו עד היותו בן י"ג שנה, ולכן צריכין אנו לתת מוחין לזו"ן¹⁶⁵¹.

והנה המוחין הם בשני בחי', או מוחין דג"ר או מוחין דו"ק וכמשי"ת בע"ה.

והנה קודם שנזווגם בעמידה בתפלת י"ח, צריך שיהיו להם מוחין, ולכן בהיותנו עתה בהיכל אהבה, אשר בו סוד הימין, המכין בחסד כסא, נעשין בו בחי' המ"ן לעורר זווג עליון דאו"א שבעולם האצילות, כדי שע"י זווגם יולידו וימשיכו מוחין לזו"ן כדי שגם אלו יזווגו אח"כ בעת תפלת י"ח.

ונמצא כי ענין קריאת שמע הוא זווג או"א והורדת המוחין אל זו"ן, ואח"כ ענין העמידה הוא זווג זו"ן. וזהו הטעם גודל חומר הק"ש מהתפלה, כי הנה רשב"י וחבריו שהיתה תורתם אומנתם, לא היו הושישים להתפלל בזמנה¹⁶⁵²¹⁶⁵³, אבל כשהיה מגיע זמן קריאת שמע היו נזהרין מאד לקרות קריאת שמע בזמנה, דהיינו פסוק ראשון של שמע ישראל, כי בו הוא סוד זווג או"א, אבל שאר הק"ש הוא תיקון אל רמ"ח איברים דו"א כמשי"ת בע"ה¹⁶⁵⁴.

וזהו הטעם שצריך למסור נפשו בד' מיתות ב"ד כשאומר אחד משא"כ בעמידה¹⁶⁵⁵. ומן הראוי היה לקום מעומד בעת הק"ש להיות סוד זווג עליון דאצילות, אבל להיותנו עתה עדיין בעולם הבריאה אין אנו חייבין לאומרה מעומד כמו תפלת י"ח, לפי שאז אנו בעולם האצילות. אבל עתה בק"ש שאדרבא להיותו זווג עליון ונעלם מאד אין בנו כח לעוררו בהיותנו למעלה בעולם האצילות אלא בהיותנו למטה בעולם הבריאה¹⁶⁵⁶, ולכן אין אנו צריכין לקרות קריאת שמע בעמידה. וזהו טעם סברת ב"ה שאמרו (&) כל אדם קורא כדרכו בין עומד בין יושב.

- מאיר הכוונה -

¹⁶⁴⁹ כי א"א להוציא אורות אלא בכח זווג (מבר"ש ש"ב ח"א פ"ו).

¹⁶⁵⁰ ירילת טיפת הזלע (פע"ח).

¹⁶⁵¹ עי' שער מ"ד ומ"ן ז: והנה כאשר רוצין זו"ן להזדווג יחד מאז ואילך, הנה נודע שאין שום זווג בעולם לזו"ן אם לא שיקדים להם בתחלה זווג או"א¹⁶⁵¹. וטעם הדבר, שאלו ב' עטרין הנ"ל שלקחו זו"ן לצורך עצמן וגופם, אבל לחדש מחדש בנים אחרים אינן יכולים אם לא שיקחו התוספת ההוא מאביהם מלמעלה מאו"א, וגם או"א לוקחין מהיותר למעלה עד המאציל עליון¹⁶⁵¹, שהוא לבדו יש לו כח לחדש תמיד לפי שאין לו סוף, משא"כ בנאצלים, שאין להם אלא לעצמן מה שניתן להם מלמעלה, נמצא שאין זווג בעולם של זו"ן כלל אא"כ יהיה הזווג ההוא נמשך מלמעלה עד א"ס. וז"ס כוונת יחוד ק"ש באמתותה¹⁶⁵¹, שכבר נודע שהוא בחי' זווג או"א כדי לתת להם מוחין חדשים לזו"ן בניהם, כדי שיוכלו להזדווג גם הם להוליד בנים אחרים. וצריך לכונן בק"ש ולהשלים כל הזווגים עד א"ס, כי ז"א יקבל מאו"א, ואו"א מא"א, וא"א מעתיק יומין כו' עד א"ס. ואנו בעונותינו לא נמסר לנו תשלום ענין זה אצלינו.

נמצא כי אע"פ שכבר לקחו זו"ן בתחלת אצילות הב' עטרין, שהם תכלית ועיקר הזווג כנודע, כי אין קישוי אלא לדעת (יבמות נג ע"ב), בסוד (בראשית ד א) ואדם ידע את חוה אשתו וידע אלקנה, עכ"ז בכל פעם שצריכין להזדווג, הם צריכין ליקח מחדש ולחדש אותן הב' עטרין משרשם העליון כמ"ש.

¹⁶⁵² "חושקיס להתפלל בזמנה" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "מתפללים".

¹⁶⁵³ עי' שבת יא ע"א: חברים שהיו עוסקין בתורה מפסיקין לקריאת שמע ואין מפסיקין לתפלה אמר רבי יוחנן לא שנו אלא כגון רבי שמעון בן יוחי וחביריו שתורתן אומנותן אבל כגון אנו מפסיקין לקריאת שמע ולתפלה.

¹⁶⁵⁴ לעיל כא ע"ג.

¹⁶⁵⁵ עי' לעיל כא ע"ב.

¹⁶⁵⁶ עי' ש"ש: ולא זכיתי להבין דברי רבינו ולא קל וחומר הוא השתא בהיותנו בעולם האציל אין בנו כח כ"ש בהיותנו בברי' ועוד שבהיותנו בעולם האציל ג"כ אנחנו עושים בחי' זווגים היותר עליונים במילת באהבה של עמידה עד ע"ב וס"ג דא"ק וגו'.

שעה"כ

ולכן אנו צריכין לומר פסוק שמע ישראל שהוא מפסוקי התורה שבכתב בעולם הבריאה, לפי שפרשת¹⁶⁵⁷ שמע אינה אלא באצילות, אמנם נעשה הזווג הזה ע"י התעוררות מ"ן דהיכל אהבה שבבריאה. ונמצא כי סוד קריאת שמע הוא לזווג את או"א ולתת מוחין אל זו"ן. ואלו המוחין ירדו¹⁶⁵⁸ עד מקום¹⁶⁵⁹ היכל אהבה שבבריאה, (כב ע"ד) ואז תוכל המלכות לעלות בעולם האצילות להעשות פרצוף גמור מ"ם.

וסוד ענין זה הוא במה שנודע, כי המלכות נתמעטה בסוד חד נקודה בלבד, וירדה עד עולם העשיה. אבל ז"א לא נתמעט ממנו רק ג"ר שהם בחי' המוחין שבו, ולא נשארו לו אלא ו"ק כמספר ו' של הויה הרומזת אליו¹⁶⁶⁰. ולסיבה הנז' הם¹⁶⁶¹ יורדין אלו הבחינות של זו"ן שנמשכו¹⁶⁶² אליהם מן הזווג הנעשה ע"י הק"ש מן או"א, וירדו עד הבריאה, וע"כ¹⁶⁶³ יש בהם כח ויכולת לעלות אח"כ בעולם האצילות להודווג שם. ולהיות כי כוונתנו היא להמשיך ההמשכות האלה בבריאה, לכן אין אנו ממשיכין עדיין רק המוחין דו"ק¹⁶⁶⁴ כמ"ש עניינם, ואחר כך בתפלת י"ח בברכת אבות נמשכות ג"ר עצמן¹⁶⁶⁵ אל ז"א ג"כ כמו שית' שם.

ודע כי קודם שתאמר קריאת שמע צריך שתכוין לקיים מ"ע שנצטוינו לקרות קריאת שמע ב"פ בכל יום, ובכח מצוה זו תכוין כי ע"י כן תוכל להעלות המ"ן אלו ולהוריד¹⁶⁶⁶ המוחין כמ"ש בע"ה.

¹⁶⁶⁷ גם דע כי ד' פעמים תקנו לומר קריאת שמע בכל יום, והם ב' בבקר וא' בערבית וא' על המטה, וכבר נתבאר עניינם לעיל ע"ש (&). גם כבר הודעתך כי יש לז"א שני בחי' דמוחין, א' מסטרא דאבא וא' מסטרא דאימא. גם כבר הודעתך כי כל בחי' מוחין הלא הם מתפשטין בכל הו"א, בג"ר, ובג' אמצעיות, ובג' אחרונות. וכאשר הם מתחילין לכנס בו, בתחילה נכנסין ג' פרקין תתאין שלהם, דנה"י¹⁶⁶⁸ דאימא, תוך ג"ר דו"א, ואח"כ יורדין שלשה פרקין אמצעים בג"ר דו"א, וע"י זה¹⁶⁶⁹ יורדין הג' פרקין תתאין בג' אמצעיות דו"א. ובהיות אשר אלו הו' פרקין ירדו ונתלבשו בג"ר דו"א ובג' אמצעיות דידיה, אז הם נק' מוחין דו"ק, לפי שאין אלו אלא הו' פרקין תתאין של המוחין. ועוד¹⁶⁷⁰ כי הלא אלו עתידין אח"כ לירד יותר למטה בו"ק דו"א כמ"ש בע"ה.

- מאיר הכוונה -

¹⁶⁵⁷ פסוק (ש"ש).

¹⁶⁵⁸ יורדין (פע"ח).

¹⁶⁵⁹ נמחק צפע"ח.

¹⁶⁶⁰ עליהם (פע"ח).

¹⁶⁶¹ נמחק צפע"ח.

¹⁶⁶² הנמשכין (פע"ח).

¹⁶⁶³ ואז (פע"ח). וע"כ (שער התפילה).

¹⁶⁶⁴ לאמא (נוסף צפע"ח).

¹⁶⁶⁵ וכל הט' לאבא (פע"ח).

¹⁶⁶⁶ להוריד (פע"ח).

¹⁶⁶⁷ פע"ח ק"ש ה.

¹⁶⁶⁸ פלהם, דנה"י (נמחק צפע"ח).

¹⁶⁶⁹ וע"י זה (נמחק צפע"ח).

¹⁶⁷⁰ לפי שאין אלו אלא הו' פרקין תתאין של המוחין. ועוד - נמחק צפע"ח.

שעה"כ

וכאשר אח"כ יורדין גם הג"פ עלאין בז"א, או יורדין ג"פ תתאין בג' תחתונות דז"א, וג' אמצעים בג' אמצעיות, וג' עליונים בג' עליונות, ואז הז"א שלם במוחותיו ונק' גדול ודעתו שלימה בכל המוחין הראויים לו¹⁶⁷¹. והרי זה¹⁶⁷² בבחינת המוחין דאימא וכעד"ז בבחי' המוחין דמסטרא דאבא. והנה בזווג קריאת שמע אין נכנסים בז"א רק המוחין דו"ק דאימא בלבד, אבל כל המוחין דאבא וגם ג"ר דמוחין דאימא אינם נכנסין עד ברכת אבות כמשי"ת שם בע"ה.

והנה כל זה שביארנו¹⁶⁷³ הוא בבחינת המוחין דגדלות שהם מוחין דהויות. אבל נודע כי קודם שיכנסו אלו צריך שיקדימו לכנס בז"א המוחין דקטנות, שהם מוחין של שמות אלקים. ונודע מ"ש כי יש ג' מיני מוחין: א' מוחין דזמן העיבור, וא' מוחין דזמן היניקה, וב' בחי' אלו הם שמות אלקים, והג' הוא מוחין דגדלות שהם של הויות. ונמצא שעתה בק"ש אנו ממשיכין מוחין דגדלות דו"ק בלבד. גם הודעתך כי יש בכל בחי' מוחין ענין המוחין הפנימים והמקיפין, הן במוחין דעיבור הן במוחין דיניקה הן במוחין דגדלות. גם דע כי כמו שיש מוחין מסטרא דאבא ומסטרא דאימא בזמן הגדלות, כך יש מוחין דאו"א בזמן העיבור והיניקה אמנם הם שמות אלקים כנו' וע"ש.

ונבאר עתה ענין הק"ש.

כי הנה בזמן הק"ש עדיין אין הז"א שלם בכל בחי' המוחין דיניקה כולם, ולכן צריך בתחילה להשלים בו המוחין דיניקה, ואח"כ צריך להשלים לו המוחין דו"ק דגדלות. אמנם יש שינוי בין הד' פעמים שאנו אומרים קריאת שמע בכל יום כנו' ואין כולם שוים. ומעם הדבר הוא במה שנתבאר לעיל כי לסבת גלות וחורבן בית המקדש, היה¹⁶⁷⁴ שינוי ופגם ח"ו במוחין עלאין¹⁶⁷⁵ דז"א, משא"כ בזמן בהמ"ק, שאז תמיד היו זו"ן שלמים במוחין דגדלות שלהם, אבל אחר החורבן נחסרו. אמנם אין הזמנים שוים, כי הלא פשוט הוא שמדת החסד יותר מתפשטת בעולם בבקר מבערב, לפי שבערב הם דינין תקיפין¹⁶⁷⁶. ונמצא שהד' קריאת שמע הם משונים זו מזו, וגם לסבה זו נמשך שינוי אחר, כי גם ענין

- מאיר הכוונה -

¹⁶⁷¹ "הראויים לו" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "דיליה".

¹⁶⁷² וכל זה עדיין (פע"ח).

¹⁶⁷³ שער כג פרק ו

¹⁶⁷⁴ י"ך (פע"ח).

¹⁶⁷⁵ כג"ר (פע"ח).

¹⁶⁷⁶ עי' זהר ח"א קלב ע"ב: ותא חזי צלותא¹⁶⁷⁶ דמנחה אתקין ליה יצחק ודאי כמה דאתקין אברהם צלותא דצפרא לקבל ההוא דרגא דאתדבק ביה (וכן) [כך] יצחק אתקין צלותא דמנחה לקבל ההוא דרגא דאתדבק ביה¹⁶⁷⁶ ועל דא צלותא דמנחה מכי נטי שמשא לנחתא בדרגוי לסטר מערב דהא עד לא נטה שמשא לצד מערב אקרי יום מצפרא עד ההוא זמנא דכתיב (תהלים נב ג) חסד אל כל היום ואי תימא עד חשכה תא שמע דכתיב (ירמיה ו ד) אוי נא לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב¹⁶⁷⁶ כי פנה היום לקבל צלותא דצפרא דכתיב חסד אל כל היום דהא כדין שמשא איהו לסטר מזרח כיון דנטה שמשא ונחתא לסטר מערב הא כדין איהו זמן צלותא דמנחה וכבר פנה היום ואתו צללי ערב ואתער דינא קשיא בעלמא ופנה היום דאיהו דרגא דחס"ד ונטו צללי ערב דאינון דרגא דדינא קשיא וכדין אתחרב בי מקדשא ואתוקד היכלא ועל דא תנינן דיהא בר נש זהיר בצלותא דמנחה דאיהו זמנא דדינא קשיא שרייא בעלמא.

תרגום: ובא וראה, יצחק תיקן את תפלת מנחה ודאי, כמו שאברהם תיקן תפלת הבוקר כנגד אותה הדרגה שנדבק בה. וכן (כך) יצחק תיקן תפילת מנחה כנגד אותה דרגה שנדבק בה. ועל כן תפילת מנחה מאז שנוטה השמש לרדת בדרגתו לצד מערב, שהרי בטרם נטה השמש לצד מערב, נקרא יום מן הבקר עד הזמן ההוא, שכתוב "חסד אל כל היום". ואם תאמר עד חשכה, בא וראה, שכתוב "אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב". "כי פנה היום" כנגד תפילת הבוקר, שכתוב "חסד אל כל היום", שהרי אז השמש היא לצד מזרח. כיון שנטה השמש וירד לצד מערב, הרי אז הוא זמן תפילת המנחה, וכבר פנה היום ובאו צללי ערב והתעורר הדין הקשה בעולם. ופנה היום שהיא הדרגה של חסד, ונטו צללי ערב שהם הדרגה של הדין הקשה, ואז נחרב בית המקדש ונשרף ההיכל. ועל כן שינוי שיהיה אדם זהיר בתפילת המנחה, שהוא הזמן ששרוי הדין הקשה בעולם.

שעה"כ

הזווגים אינם שוים, כי כפי המוחין שיש בזמן הזווג ההוא, כך יהיה כחו ופעולתו. והנה שינוי הזווגים הם ד' כנגד ד' קריאת שמע. וגם לסיבה זו גם התפלות אין ענינם שוה. והנה מעם היותם ג' תפלות ולא ד' הוא כנגד ג' זווגים, כי הזווג הד' איננו צריך אל התפלה כמו"ש בע"ה.

והנה נמצא¹⁶⁷⁷ כי עתה בק"ש אנו צריכים להשלים בתחילה המוחין דיניקה, ואח"כ להמשיך בו המוחין הגדלות. גם אנו צריכין לדבר אחר שני, והוא מש"ל כי כל המוחין דזו"ן בני או"א, נמשכין מאבותיהם, אשר ע"כ אנו צריכים בתחילה אל זווג או"א, וע"י זווגם ימשיכו לזו"ן מוחין הצריך להם. גם אנו צריכים אל (כג ע"א) בחי' שלישית והוא להעלות מ"ן אל או"א כדי שיזדווגו, וג' בחי' אלו נעשות בבית אחת, ולכן נבאר ג' בחי' אלו על הסדר.

דע כי זו"ן נק' בנים דאו"א, ואנחנו עם בני ישראל¹⁶⁷⁸ נק' בנים לה' אלהינו שהם זו"ן¹⁶⁸⁰. והנה המ"ן אשר מעלה המלכות אל ז"א היא בחי' נשמות הצדיקים שהם הבנים שלהם כנז'. והמ"ן אשר מעלה אימא לאבא ה"ם המוחין הפנימים¹⁶⁸¹ דזו"ן בני או"א, ואלו המוחין שלהם ה"ם הנשמה הפנימית שלהם. ודע כי יש לאדם התחתון ד' בחי', והם נשמה לנשמה מצד אבא, ונשמה מצד אימא, ורוח מצד הת"ת, ונפש מצד הנוק¹⁶⁸²1683.

והנה הנפשיין והרוחין של הצדיקים הם המ"ן ומ"ד בזו"ן, והנשמה ונשמה לנשמה שלהם הם מ"ן ומ"ד לאו"א, יען כי משם נחצבו וכמבואר אצלי ביהוד מכ"י מורי ז"ל על ענין השתטחות על קברי הצדיקים לדבר עמהם (שער רוה"ק מז ע"ד יחוד יט¹⁶⁸⁴)¹⁶⁸⁵. ונמצא שכאשר מזדווגים או"א ועולים מ"ן דזו"ן לגביהם, הנה גם הנשמה ונשמה לנשמה של הצדיק עולה עמהם בסוד מ"ד ומ"ן שלהם. אבל עדיין לא זכיתי שיפרש לי מורי פרמי ב' בחי' אלו דנשמה ונשמה לנשמה, אבל דרך כללות אמר לי שאכוין להעלות הנשמה של האדם ביהוד קריאת שמע, ולא הזכיר לי בחי' נשמה לנשמה¹⁶⁸⁶.

- מאיר הכוונה -

¹⁶⁷⁷ נמחק בפע"ח.

¹⁶⁷⁸ עי' זהר ח"ג מח ע"א: תאנא בכמה דרגין אתקרי בר נש אדם גבר אנוש איש גדול שבכלם אדם (משום) דכתיב (בראשית א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו וכתוב (שם ט ו) כי בצלם אלהים עשה את האדם.

¹⁶⁷⁹ בני אדם גם בני איש היוצאים צעה"ז (פע"ח).

¹⁶⁸⁰ וזהו הענין מ"ש בזוה"ק ויקרא (ז ע"ב) כי בג' מיני שמות נקרא ישראל להקב"ה היינו עבדים ובנים ואחים, וכו' כי מצד שרשם הראשון הנעלם הרי הוה הבי"ע עם האצילות מפורש אחד ובזה הם נקראים אחים, אבל מצד התפשטות הב' שהוא מציאותם העיקרי אשר בזה הם נמשכים רק מהאצילות וכנז', הנה מצד זה הם נקראים בנים, ובחי' עבדים יתבאר למטה (כללים ח"ב צה ע"ג).

¹⁶⁸¹ המוחין שלהם סוד הנשמה הפנימית דזו"ן (פע"ח).

¹⁶⁸² מלכות (נוסף בפע"ח).

¹⁶⁸³ עי' זהר חדש עה ע"א: בא וראה כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא אלא ליקרא דיליה שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בארתיו יצרתיו אף עשיתיו. הקב"ה ברא בר נש בעלמא ויהיב ביה שמייה יוד. ה' נפש. ו' רוח. ה' נקראת נשמתא. י' נשמתא לנשמתא. וקראם י"ה אב ואם. ו"ה בן ובת.

¹⁶⁸⁴ ז"ל מט ע"ב: והנה מה שהוא תכלית כונת היחוד לענין של השתטחות הנז"ל הוא זה. כי בעת שתכוין להעלות זו"ן בסוד מ"ן ביסוד הבינה. צריך שתכוין למסור עצמך על קדוש השם בכל לבבך. ולקבל עליך ד' מיתות ב"ד סקילה שריפה הרג וחנק. בד' דאחד ע"י שם יאהדונה"י כמבואר אצלינו בק"ש דיוצר. ותכוין להעלות בחי' נשמתך כלולה בנשמת הצדיק ההוא. בכח מסירת נפשך.

¹⁶⁸⁵ ענין השתטחות על קברי הצדיקים לדבר עמהם – נמחק בפע"ח.

¹⁶⁸⁶ והנלע"ד שראוי לכוין ע"ד היחוד שמסר לי זכתי מורי זל"ה כי צריך להעלות שתיקן זו מ"ד לחז"ד ועי' לקמן בפרק יב ואולי ט"ס יש כאן – לש"ו וזו מ"ן להעלותן (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

1687 והנה כוונתנו היא להעלות זו"ן בסוד מ"ן לגבי או"א, אמנם מפני היות זמן הגלות והחורבן, אין בהם כח לעלות עד שנמשיך להם תחילה איזה הארה מלמעלה¹⁶⁸⁸ כדי שיהיה בהם כח אח"כ לעלות, ואז אח"כ יזווגו או"א. ואמנם ההארה הזו העליונה אי אפשר לקבלה מלמעלה בלתי זווג עליון¹⁶⁸⁹, וכיון שאין עדיין העלאת מ"ן, אי אפשר אל זווג עליון, ולכן לדעת הענין הזה איך אפשר להיות צריך לבאר לך הקדמה והיא זו.

דע¹⁶⁹⁰ כי למעלה באו"א יש ב' מיני זווגים, הא' הוא כדי לתת קיום והיות ומזון אל כל העולמות ולקיימם קיום ההכרחי להם, אמנם זווג הזה הוא תדירי ואינו נפסק שום רגע, כי אם יפסק רגע א' יתבטלו כל העולמות מקיומם והייתם¹⁶⁹¹. והב' הוא כדי להמשיך ולתת מוחין לזו"ן כדי להוליד נשמות¹⁶⁹² בני אדם התחתונים בעוה"ז. ונודע כי נשמות של הצדיקים הם פנימיות העולמות¹⁶⁹³1694, והזיווג הזה איננו מוכרח להיות תדירי ולפעמים נפסק¹⁶⁹⁵1696, ובוה ית' לך שינוי מאמרי רו"ל, כי במקום א' מהזוהר משמע שפגם התחתונים מטי האי פרודא עד או"א, וכדוגמא זו מצינו בדברי רו"ל (זהר ח"ג טו ע"ב) נשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלם של מעלה¹⁶⁹⁷, וה"ס זווג אבא באימא הנקרא ירושלם של מעלה, עד שיכנס בירושלם של מטה¹⁶⁹⁸, וה"ס זווג ז"א בנוק' הנק' ירושלם שלמטה. ומצינו בזו במ"א דלעילא באו"א לא מתפרשן לעלמין וזווגיהו תדיר, בסוד (&) ונהר יוצא מעדן יוצא תדיר ולא פסיק¹⁶⁹⁹. אך אמנם זה הזווג דלא פסיק הוא זווג היות העולמות כנ"ל.

והנה המ"ן דאימא אשר הם לצורך הנשמות שהם פנימיות העולמות, הנה הם זו"ן העולים בסוד מ"ן לצורך הזווג הנ"ל, ואם הם אינם עולים, אין הזווג נעשה למעלה, ולכן בזמן החורבן אשר זו"ן נופלים למטה, נפסק לפרקים הזווג העליון הנז' וכמ"ש בע"ה. וכבר הודעתך במ"א (&) בענין מציאות מ"ן מה עניינם, והוא כי בעת בעילה¹⁷⁰⁰ וביאה ראשונה שביק בה בעלה באתתיה רוחא חדא דיליה, והוא רוחא אשתאר תמן בה תדיר. וזהו הטעם שאין האשה מתעברת מביאה ראשונה, לפי שבתחילה בביאה ראשונה

- מאיר הכוונה -

1687 והנה כוונתנו להעלות זו"ן בסוד מ"ן רק שאין צדן כח להעלות מחמת הגלות ואנו לריכין לתת להם תחלה איזה הארה מלמעלה כדי שיוכלו אח"כ לעלות ואח"כ יזווגו או"א והנה אותה הארה איך תוכל לקבלם מלמעלה אם לא יש למעלה זיווג כי עדיין לא עלו מ"ן

1688 עי' כללים ח"א לו ע"ב שמציין למוחין דצלם ו: והנה הז"א, המוחין שבו אינם תמיד מתקיימין כנודע, כי הם מסתלקין וחוזרין בסוד תוספת, ע"כ. היינו שז"א לא יכולים לעשות שום דבר חדש, בשום זיווג (עי' לעיל הערה 1649) ללא מוחין, ורק מקבלים מוחין בזמן הגלות כאשר או"א מורידים להם.

1689 עי' לעיל הערה 1649.

1690 שער כ"ג סוף פ"ו

1691 מקיומם והייתם - נמחק צפע"ח.

1692 חדשות (נוסף בע"ח שער יד פרק ז).

1693 עי' ע"ח שער פ"ח פרק א: כי יש בהם ב' בחי': א', הוא בחי' העולמות עצמן, ובחי' זו נקרא חיצוניות הספי'. הב', הוא בחי' נשמות עצמן, ובחי' זו נקרא פנימיות הספי', ע"כ. וכל מה שיש בפנימיות יש בחיצוניות (דע"ה ח"א מה ע"א), וכל חיצוניות הוא בחי' עיגולים וכל פנימיות הוא בחי' יושר (דע"ה ח"א ס ע"ג)

1694 בני אדם התחתונים בעוה"ז. ונודע כי נשמות של הצדיקים הם פנימיות העולמות - נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "שהוא פנים העולמות".

1695 "מוכרח להיות תדירי ולפעמים נפסק" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "תדירי".

1696 עי' לעיל הערה 1646.

1697 כי ב' ירושלים הם סוד אמא ומלכות (פע"ח)

1698 עי' לקמן הערה 1795.

1699 זהר ח"ב צ ע"א.

1700 נמחק צפע"ח.

שעה"כ

צריך לעשותה כלי לקבל הטיפה העליונה, ולכן בביאה ראשונה עושה אותה כלי ומשם והלאה כל שאר הבעילות הם מצטיירות ונעשות בחי' נשמות וולדות ע"י ההוא רוחא דשביק בה בביאה קדמאה. וזהו משרז"ל (&) אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשהא כלי, והוא ההוא רוחא דשבק בה.

והנה כל הבנים הנולדים משם ואילך הם נעשים בכח ההוא רוחא דשבק בה בעלה, וכולם לוקחים דבר מועט ואיזה ניצוץ מן ההוא רוחא עד שנשלם ההוא רוחא. וכיון שנשלם ההוא רוחא ולא נשאר באשה כלום מן ההוא רוחא, אין האשה יולדת עוד¹⁷⁰¹. וזהו הטעם שאדם חייב בכבוד אחיו הגדול, כמ"ש רז"ל (&) את לרבות אחיך הגדול, והטעם הוא כי הנה אחיו הגדול הוא לוקח בתחלה עיקריות ההוא רוחא, והאח הב' נוטל מה שהשאיר אחיו הגדול. ונמצא שהשני טפל לראשון, ועד"ו האח הג' טפל לב' אחים הראשונים, לפי שלוקח השניים שנשארו ממה שלקחו. והנה זו"ן הם ב' אחים הגדולים, וכל¹⁷⁰² הנשמות הטהורות היוצאים מן זווג העליון דאו"א, הנה הם אחים אל זו"ן, וז"ם (&) למען אחי ורעי, (כג ע"ב) שקראם הקב"ה לישראל אחים ורעים, ולכן אל תתמה מגדולת מעלת נשמות הצדיקים כמה גבוה לאין קץ, ואין כאן מקום ביאורו. ואמנם זו"ן הם אחים הגדולים אשר כולנו חייבים בכבודם.

והנה כשנאצלו זו"ן ויצאו ממעי אימא נשאר תוך אימא השרש של ההוא רוחא דשבק אבא גו אימא. אמנם עיקריות ההוא רוחא הם זו"ן, ולסיבה זו כאשר רוצים או"א להזדווג לצורך¹⁷⁰³ הנשמות שהם פנימיות העולמות, אין זוונם רק ע"י עליית זו"ן עד או"א בסוד מ"ן. וזאת היא עיקר כוונתנו בענין¹⁷⁰⁴ התפללות והמצות לתקן את זו"ן, כדי שיכלו לעלות בסוד מ"ן אל או"א עתה בזמן החורבן אשר הם נופלים ואובדים¹⁷⁰⁵ בעו"ה, ואנו צריכים להקימם ולהעלותם ע"י מעשינו הטובים.

אבל הזוונג החיצון אשר הוא לצורך חיות העולמות ולכן¹⁷⁰⁶ אינו נפסק, אין לו צורך אל עליית מ"ן של זו"ן, כי אין זה נקרא זוונג גמור, לפי שאינו אלא בבחינת חיצונית, ולכן אין צורך לזו"ן שיעלו שם בסוד מ"ן ע"י מעשינו כנ"ל, אבל הוא נעשה מעצמו. גם יש טעם אחר¹⁷⁰⁷ למה זה הזיווג החיצון אינו נפסק, והוא כי אם היה מוכרח וצורך אל עליית זו"ן, לא היה יכול להיות תדירי, לפי שכאשר החטא גורם, ואז נופלים זו"ן לתתא¹⁷⁰⁸, אז היו או"א מתבטלים מן הזוונג הנז'. ולכן כיון שאינן צריכין אל עליית זו"ן בסוד מ"ן, לזה הטעם לא פסיק. ואמנם אותו השרש של ההוא רוחא הנשאר בתוך אימא, הוא המעלה את המ"ן אל צורך הזוונג החיצון הנז' שלא ע"י זו"ן. וכבר הודעתך מה הוא ענין ההוא רוחא דשביק בה בעלה, כי הנה הוא שם הויה דמילוי ההי"ן, שהוא בגימ' ב"ן, וז"ם (בראשית לה יח) ויהי בצאת נפשה כי מתה, ועיין ענין זה באורך בשער הפסוקים (בפ' וישלח¹⁷⁰⁹)¹⁷¹⁰.

- מאיר הכוונה -

¹⁷⁰¹ ודע שמזה הרוח קדמאה נמשך בה אורח נשים, וז"ם (בראשית יח יא) חדל להיות לשרה אורח נשים, כי אורח בא מהגבורות כנ"ל, והם אותן גבורות הראשונים הנקרא רוחא דשדי בגוה, וכאשר ילדה כל הבנים, וכל א' לקח חלקו משם, ונשלם ההוא רוחא, אז נפסק האורח, ואין האשה יולדת כי אם אין שאור אין עיסה (ע"ח שער ט"ל פרק ח).

¹⁷⁰² שאר (נוסף צפע"ח).

¹⁷⁰³ הבנים שהם (נוסף צפע"ח).

¹⁷⁰⁴ צסוד (פע"ח).

¹⁷⁰⁵ נמחק צפע"ח).

¹⁷⁰⁶ אקר (פע"ח) – לא ראיתי בזה נ"מ אצל איתא צק"ט.

¹⁷⁰⁷ יק טעם אחר נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא זהו הטעם.

¹⁷⁰⁸ החטא גורם, ואז נופלים זו"ן לתתא – נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא בזמן צזו"ן לתתא.

¹⁷⁰⁹ לא מצאתי אריכות שם, אמנם ע"י בפרשת וירא: וצריך שנבאר בחי' הנפש הזאת הנקראת רוחא דשבק בה בעלה כנזכר, כי הרי איך אפשר שעתה יכנס הנפש שבה בביאה ראשונה, והרי מעת שנאצלה יש בה נפש. והענין הוא זה, דע, כי תרין עיטרין שיש בדעת ד"א שהם חו"ג, והם

שעה"כ

ועתה נבא אל הכוונה לבאר ענין יחוד קריאת שמע. הנה כוונתינו בתחילה היא לזווג זווג היצון דאו"א, אמנם לפי שהוא נעשה מעצמו שלא ע"י העלאת מ"ן של זו"ן כנז, לכן אין אנו מכוונין אותו בענין היחוד דק"ש, כי הנה הוא זווג תדירי ואינו נפסק ונעשה מעצמו, אבל כוונתינו היא להוריד הארה ושפע מן הזווג ההוא אל זו"ן¹⁷¹¹ לשיהיה בהם כח לעלות בסוד מ"ן אל צורך זווג האחר של הפנימיות במלת אחד.

¹⁷¹²ונתחיל לפרש שמע ישראל כו'.

תחילה תכוין להמשיך הארה מן אבא אל ז"א, ומן אימא אל נוקבא דז"א הנקרא מלכות. וזהו ענין שמע ישראל, שמע לנוק' וישראל אל ז"א. ובתחילה תכוין דרך קיצור, כי שמע היא שם ע'¹⁷¹³, פי' כי המלכות הנקראת "שם", היא המקבלת עתה הארה מן השבע תחתונות דאימא, אשר כל א' מז' כלולה מ'י, ונמצא שהם ע', ולכן ע' זו של שמע הוא ע'.

- מאיר הכוונה -

שתי הויר"ת, הו"ה דמ"ה דאלפין, היא עטרא דחסדים. והו"ה דב"ן דהה"ן, היא עיטרא דגבורות. ונודע, כי תרין עיטרין אלו, הם עיטרא דחסדים לצורך הגדלת ז"א עצמו, שהוא הו"ה דמ"ה. ועטרא דגבורות, לצורך הגדלת נוקביה, שהיא הו"ה דב"ן. וחלקה נמשכת לה ע"י בעלה כנז"ל, ולכן הה' חסדים מתפשטים בגופא דזעיר. וה' גבורות הם יורדות ביסוד שלו, ואז עדיין נוקביה עומדת עמו אב"א מן החזה ולמטה, והדעת שלה מכוון כנגד היסוד דזעיר כנודע, והארת אותם הגבורות עוברות דרך מחיצת כלי יסוד דזעיר לחוץ, ונכנסת דרך מחיצת כלי הדעת דנוקביה, וע"כ מתפשטים אותם הארות דגבורות בגופה, ונגדל פרצופה, ע"ד הגדלת פרצוף זעיר ע"י החסדים. ואחר שנבנה פרצופה, חוזרת פב"פ, והם מזדווגים יחד, ואז נותן בה ה' הגבורות עצמם, שהיו ביסוד שלו, וניתנים ביסוד שלה בביאה ראשונה, ואלו נשארים שם תמיד, והם החיות שלה, ונפש שלה. אבל מה שנגדל פרצופה בתחלה, לא היה אלא ע"י הארתם בלבד, אבל עתה הם עצמות הגבורות ממש כנזכר. ובחי' זו נקראת רוחא דשבק בה בעלה בביאה א'. והנה אלו הגבורות הראשונות נשארות שם תמיד, כעין שאור המחמץ את העיסה, והוא, כי הנה כאשר חוזרים ומזדווגים פעם אחרת, אז האי רוחא מעלה בה את המ"ן לקבל מ"ד, ומשניהם נוצר הולד כמו שנבאר וכו'.

ואל תטעה לומר, כי כל החסדים הראשונים, או כל הגבורות הראשונים, נעשים מלבוש אל הנשמה ההיא, אבל הענין הוא, כי כל הבנים או הבנות שיוולדת הנקבה, כלם הם לוקחות חלק אחד קטן, מאותם החו"ג הראשונות, וכשנשלם כחם, ואין להם מה ליתן עוד לזולתם, רק החיות הצריך לעצמם לבד, אז אין האשה יולדת, ונפסק ממנה ארח כנשים, כנודע כי מן הכלים והלבושים של הגבורות הראשונות שבאשה, נמשך הדם של אורח הנשים, כמבואר אצלינו באורך, בדרוש ליל פסח ויציאת מצרים וע"ש. בסוד ה' דמים טהורים, וה' דמים טמאים. ואותם דמים שהם לבושי הגבורות, נעשים שאור לציר צורת הוולד, שהוא מן החדשות. כשכלה השאור, ואין בו כח להחמיץ, זולתו אין עיסה חדשה להתחמץ, ולא נשאר בה רק כח והרוחניות שצריכים לעצמה. ואם גם זאת היה יוצא ממנה, היתה מתה, כמ"ש לקמן על בצאת נפשה כי מתה, כי מבחי' השארית הזה, נעשה בנימין:; אמנם ע' ע"ח שער טל פרק ח.

¹⁷¹⁰ ועיין ענין זה ב"אורך צענר הפסוקים (צפ' ויטלח) – נמחק צפע"ת.

¹⁷¹¹ כזה שזה לא תדירי. אמנם ע' ש"ש "אפילו שנעשה הדבר מאליו צריך לכוין וכוונתינו היא שעתה בעת הזאת נעשה הענין מאליו על ידי אמירת מלת שמע ועקימת שפתים הביא מעשה והוא ג"כ מאליו, ע"כ. וצ"ע כוונתו.

¹⁷¹² פע"ח פרק ט

¹⁷¹³ ע'י' זהר ח"ב קס ע"ב: שמע ע' מאתוון רברבן איהי אמאי אלא רמז קא רמיז בכללא חדא לאכללא עילא ותתא כחדא ביחודא חדא שמע שם ע' הכא אתכליל האי שם באינון ע' שמהן עלאין לאכללא לון דהא שם אתברכא מנייהו ואתכליל בהו ואצטרך לאכללא לון כחדא ביחודא חד ולשואה רעותיה בהו. דהא ודאי ע' שמהן אינון ברזא דרתיקא עלאה ומהאי רתיכא עלאה אתברכא האי שם ואתכליל בגווייהו ולבתר ישראל בכלל.

תרגום: שמע ע' היא מהאותיות הגדולות למה אלא רמז הוא רומז בכלל אחד לכלל מעלה ומטה כאחד ביחוד אחד שמע שם ע' כאן נכלל השם הזה באותם שבעים שמות עליונים להכלילם שהרי השם מתברך מהם ונכלל בהם וצריך להכלילם כאחד ביחוד אחד ולשים רצונו בהם. שהרי ודאי שבעים שמות הם בסוד המרכבה העליונה ומהמרכבה העליונה הזו מתברך השם הזה ונכלל בתוכם ואחר כך ישראל בכלל.

שעה"כ

רבתי, לרמוז שהיא רומזת באימא, כנודע שאלפא ביתא רבתי באימא, ובינונית בת"ת, וזעירין ביסוד כנז' בתיקונים¹⁷¹⁴ (קכא ע"א¹⁷¹⁵) וע"ש. וביאור הענין הוא כי הנה המל' נק' "שם"¹⁷¹⁶, והטעם הוא במה שהודעתך כי כל האחוריים העליונים שנפלו בימי המלכים שמתו, הנה אותם הביטולים שנתבטלו הם בחי' המ"ן שאנו מעלים תמיד לתקנם כמבואר אצלינו.

וכל האחוריים ההם ירדו למטה עם המלכות ועתה עולים הם עמה. וחיבור אלו הבחינות הם הנקרא "שם", לפי שהאחוריים¹⁷¹⁷ כולם הם במספר רפ"ח¹⁷¹⁸, שהם הויה דיודין בגימ' ע"ב, והויה דס"ג אשר עם עשרה אותיותיה היא ע"ב, והויה דמ"ה עם מספר ההויה עצמה שהיא כ"ו הרי ע"ב עם הכולל, והאחוריים הויה דב"ן דההי"ן י יה יהו יהוה, הרי¹⁷¹⁹ ע"ב¹⁷²⁰. וסך ד' פעמים ע"ב הם רפ"ח ניצוצין הנז'. ואם תחבר בחי' הפנים הויה דב"ן דמילוי ההי"ן שהיא ג"כ גימ' ב"ן, יהיה הכל גימ' ש"ם, כי אלו הפנים הם הפנים של המלכות אשר גם הם ירדו. והנה¹⁷²¹ כל אלו הבחי' הצריכות להתמתק כולם מתחברים במלכות, ונקרא שם על שמם.

ותכוין להמשיך אל זה השם אור מן הע' העליונה הגדולה שה"ס הו"ת דאימא. והטעם הוא לפי שמלכות נקרא שביעית בערך הו' קצוות, ולכן היא צריכה לקבל מן ז"ת דאימא שאח"כ תוכל להזדווג עם ו"ק ז"א, שהם¹⁷²² סוד אות ו' כנודע. אבל ישראל שהוא ז"א איננו צריך לקבל רק מן שי"ר אל, שהם חו"ג דאבא¹⁷²³ שהם ב' קצוות הראשונים, כי כבר יש לו ו"ק, ולכן יספיק לו במה שיקבל שפע מן ב' קצוות ראשונות. אבל המלכות שהיא שביעית צריכה לקבל מכל השבע קצוות.

והנה ביאור זה הע' יותר מפורש יובן במש"ל כי היא מקבלת עתה מזווג או"א שהוא לחיות העולמות, הנה מ"ן של הזווג ההוא הוא שרש אל שם ההויה בגימ' ¹⁷²⁴ ב"ן אשר (כג ע"ג) מקומה בז"ת דאימא. ומן ההויה ההיא דב"ן היא מקבלת עתה כדי שיהיה לה כח אח"כ להעלות מ"ן, ולכן גם ההארה שלוקחת עתה היא מן מ"ן¹⁷²⁵ דוגמתה ג"כ, כפי מה שהיא עתה צריכה להעלות, כי כיון שהיא צריכה להעלות מ"ן לכן צריכה לקחת הארה מן שרש מ"ן העליונות. וכבר הודעתך בשער הפסוקים בפסוק (בראשית מז כד) וארבע

- מאיר הכוונה -

¹⁷¹⁴ ובינונית בת"ת, וזעירין ביסוד כנז' בתיקונים - נמחק בפע"ח.
¹⁷¹⁵ הבל הבלים דתליין מן ה"ה ואינן אתון רברבין ואתון זעירין. ועייש קלד ע"א: דאית א' מאתון רברבן ואית א' מאתון זוטרן ואית א' מאתון בינוניים (נ"א זה שייך לדף פג ע"ב ועוד נעשה אדם) אינן אדם דבריא אדם דיצירה אדם דעשיה.
¹⁷¹⁶ בסוד (שמואל ב' ח יג) וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם בְּשֵׁבוֹ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת אָרְם בְּגִיא מֶלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר אֶלֶף. ועי' זהר ח"א קטז ע"א: כתיב (ש"ב ח יג) ויעש¹⁷¹⁶ דוד שם דכל מאן דאשתדל באורייתא כאילו עביד ותקן האי עת לחברא לה בקב"ה. ועיי,ש קמב ע"ב וח"ג קיג ע"א וע"ב וז"ח יז ע"א.
עי' כללים (ח"א ג ע"ד): כי כל גילויי ית"ש אשר באצילות הוא ג"כ רק בשביל ישראל וע"י הצדיקים ועי' זוה"ק פ' בחקותי ק"ג סע"א בסוד הכתוב (שמואל ב ח) ויעש דוד שם. עי' לעיל כב ע"א ששם בינה, אמנם נראה שהעיקר שרק דרך הנוק' מתייחסים לאחר, והוא פי' שם, וצ"ע.
¹⁷¹⁷ ההם ירדו למטה עם המלכות ועתה עולים הם עמה. וחיבור אלו הבחינות הם הנקרא "שם",

לפי שהאחוריים - נמחק בפע"ח.

¹⁷¹⁸ שהם ד' ע"ב - נוסף בפע"ח.

¹⁷¹⁹ ד' פעמים (נוסף בפע"ח).

¹⁷²⁰ עי' כל זה בשער רפ"ח.

¹⁷²¹ הרי כי כללות (פע"ח).

¹⁷²² שהוא (פע"ח).

¹⁷²³ נמחק בפע"ח.

¹⁷²⁴ שרש אל שם ההויה בגימ' - נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "שם".

¹⁷²⁵ דוגמתן (נוסף בפע"ח).

שעה"כ

הידות יהיה לכם לאכלה¹⁷²⁶ כו'¹⁷²⁷, כי ה' ידות הם נרמזות בשם ב"ן, וז"ס (יבמות לד ע"ב) מיעוך באצבע¹⁷²⁸ שהיו הראשונים נוהגים למעך באצבע ולהוציא הבתולים¹⁷²⁹, כמבואר אצלינו במקומו (לקמן דרושי הלילה דרוש ג).

והנה הירד כלולה מה' אצבעות שהם חמש אותיות מנצפ"ך שהם המ"ן עצמן, וכל א' כלולה מה', הרי הם ה' פעמים ה'¹⁷³⁰, שהוא ה' ידות, ובהם חמש אצבעות בכל יד¹⁷³¹. וא"כ¹⁷³² נמצא שכולם נרמזות בשם הוי"ה דב"ן שהיא המעלה מ"ן והוא באופן זה, כי כאשר תצייר הוי"ה דב"ן בצורתו יהיה כך, כי יוד במלואה יש בה ב' אותיות י"ד ונשאר בה אות ו'¹⁷³³, ואח"כ תקח ב' ההי"ן במלואם שהם ד' ההי"ן, וכל אות ה' צורתה ד' י' כנודע¹⁷³⁴, הרי ד' ההי"ן הם ד' פעמים י"ד, ועם הי"ד ראשונה הרי ה' ידות. נשאר משם ב"ן ג' ווי"ן שהם אות ו' דמילוי יו"ד וב' הוי"ן האחרים, הרי ג' ווי"ן. והנה ה' ידות הם בגימ' ע', וז"ס ע' רבתי דשמע ישראל, שה"ס ה' ידות דמ"ן דאימא עלאה¹⁷³⁵. וג' הוי"ן הנשארים עם ההוי"ה דב"ן דההי"ן עצמה שהיא בגימ' ב"ן הרי ע' שנית. וז"ס (&) ותרב משאת בנימין ה' ידות, הם ה' ידות הנז' דהוי"ה דב"ן, שה"ס בנימין, שהם המ"ן¹⁷³⁶1737.

¹⁷³⁸ והסוד הזה נרמז בפ' (&) ובניהו בן יהוידע כו'. והוא במה שביארנו (ספר הליקוט'ים תהלים פרק פד¹⁷³⁹) כי יש צדיק תחתון וצדיק עליון¹⁷⁴⁰, יוסף הוא צדיק עליון שהוא

- מאיר הכוונה -

¹⁷²⁶ נמחק צפע"ח, ואינו מופיע צפסוק.

¹⁷²⁷ ז"ל: והנה עד"ז, יש עוד חמש ידות אחרות למטה, ואלו הם, כי היד החמישית, הם ב' ידות דאימא עלאה, שנכללו כאחד, ומהם נעשו כלי היסוד, למ"ן שבמלכות, שהיא נוקביה דז"א. וד' הידות יהיה לכם וכו', הם ד' הידות דז"ן. ונמצא, כי בחי' הידים הם בחי' הגבורות כנזכר, שהם ביסוד של הנקבה. ועיי"ש לעיל שיש גם בחי' ד' ידות דא"א ויד א' דא"א.

¹⁷²⁸ עי' ע"ח שער טז פרק ה': ארז"ל ביבמות שכל מעכות של בית רבי תמר שמן ע"ש שמעכו באצבע, ולא הוצרכו אלא ביאה ראשונה. והענין הוא כי הלא להיות כי א"א הוא זכר בלי נוק', והזווג הוא מקצתו אל קצתו בלי נוק', לא הוצרך לזה לעשות כלי, ומכח זה נמשך אל יעקב ולכל מעכות של בית רבי. ועיי' ביאורים ח"ב עד ע"ב, שם עה ע"א שבק"ש משלימים המוחין דיניקה, וצ"ע מקומו*##.

¹⁷²⁹ בינה פשטה ידיה ולקחה את סוד הבתולים דהמלכות ופתחה את פתחה ותיקן אותה לזווג, וזהו סוד חפירת הבאר, וע' הולדת א"א (פרק ה), ובתיקון הירח (פרק ג), ובשער הכוונות (דף כג רע"ג), ובמאמרי רשב"י (דף ח ע"ד, וט ע"א), ובפע"ח ראש השנה (פרק ג) (דע"ה ח"ב קכט ע"ג).

¹⁷³⁰ וכל ה' לורת ד"י (נוסף צפע"ח).

¹⁷³¹ ובהם חמש אלצבעות צכל יד – נמחק צפע"ח.

¹⁷³² ולאמנס (פע"ח).

¹⁷³³ הרי י"ד ח' (נוסף צפע"ח).

¹⁷³⁴ כי הלך רגל ה' קטן ואינו ו' ולורתו ו' קטנה שהיא לורת י' גדולה (נוסף צפע"ח).

¹⁷³⁵ עי' לעיל הערה 1715.

¹⁷³⁶ עי' ז"ח נא ע"א: ותרב משאת בנימין, מ"ט. בגין דשכינתא בחולקיה. ממשאות כלם חמש ידות, ת"ח, האי ה' בתראה, אקרי כלה, כד אתחבר כ"ל עמה, לא אתיישבו אלא בחולקא דבנימין. וע"ד חמש ידות קביל, כד קביל האי ה' דאקרי מנחה בחולקיה. וכל חמשין ברכאן, דאתיין מכל"ל להאי כל"ה, קביל בנימין. מ"ט. בגין דאיהו זעירא דכלהו.

¹⁷³⁷ וז"ס (&) ותרב משאת בנימין ה' ידות, הם ה' ידות הנז' דהוי"ה דב"ן, שה"ס בנימין, שהם המ"ן – נמחק צפע"ח.

¹⁷³⁸ כי בן הוא סס צ"ן

¹⁷³⁹ וז"ס שהיה לרחל ב' צדיקים, יוסף סוד צדיק עליון, ובנימין סוד צדיק תחתון. וז"ס מש"ה הנה ברכו את ה' כל עבדי ה', ואז בהיות הנשמה של הצדיק שהעלה מ"ן שם ביסוד שלה, היא מתבררת ממ"ד מה שנשפעים על רחל על ידו, וזהו יברכך ה' מציון, שהוא יסוד, סוד ירושלם העליון. ועי' תיקו"ז א ע"ב: על צדיק דלעילא קיימא עלמא דאתכסיא [א ע"ב] ועל צדיק דלתתא קיימא עלמא דאתגליא והיינו מצדיקי הרבים (דניאל יב ג) מההוא צדיקא דעלמא תליין. בהגר"א: על צדיק דלעילא - הוא יסוד: קיימא עלמא דאתכסיא - הוא מלכות דאצילות: ועל צדיק דלתתא - הוא מט"ט¹⁷³⁹: קיימא עלמא דאתגליא - הוא עולם היצירה, ששם ראה יחזקאל כדלקמן (ב ע"ב): ועי' לקמן הערה 1746.

שעה"כ

יסוד¹⁷⁴¹ דכורא הנותן מ"ד, וצדיק תחתון הוא יסוד דנוקבא הנותן¹⁷⁴² מ"ן, וגם הוא נקרא צדיק אלא שהוא תחתון, וה"ס בנימין הצדיק¹⁷⁴³ לפי ששרשו מן הזכר, כי הנה ההוא רוחא דשבק בה בעלה בביאה קדמאה הנה הוא הוא¹⁷⁴⁴, ולכן גם הוא נקרא צדיק, אלא שהוא תחתון, וה"ס בנימין הצדיק, פי' בן ימין, כי ב"ן ר"ל שם הוי"ה דב"ן הנו' במילוי ההי"ן, שהיא בגימ' ב"ן. ואמנם הוא נק' ימין לפי שניתן לה מן הזכר הנקרא ימין בביאה ראשונה כנודע, כי דכורא מימינא¹⁷⁴⁵ ונוק' משמאלא, שהיא עיטרא דגבורה. ועל ענין זה רמזו בפ' ויצא (קנג ע"ב) בענין רחל דיתבא בין תרין צדיקים בסוד וצדיקים ירשו ארץ כו'¹⁷⁴⁶.

והנה כל הצדיקים אשר הם מעלים מ"ן נקרא ע"ש בנימין, ואחד מהם הוא בניהו בן יהוידע, וז"ס ובניהו, ב"ן יה"ו, כי יה"ו הם שלשה אותיות ראשונות שהם ע"ב ס"ג מ"ה, ואות הד' ה"א תתאה היא שם ב"ן, וזהו ובניהו ב"ן יה"ו, וכבר ביארנוה במקומו (שעה"פ ח"י שרה¹⁷⁴⁷) ע"ש. ואומרו בן איש חי, פי' כי הוא ב"ן שהיא הוי"ה דמילוי ההי"ן שהיא בגימ' ב"ן, והוא בן איש חי¹⁷⁴⁸, פי' שהוא נמשך מן היסוד צדיק עליון הנקרא חי, וגם הוא נקרא חי כמוהו, צדיק תחתון. והנה ב"ן ח"י הוא גימ' ע', שהם ג' ווין הנשארים משם ב"ן העשוי בצירוף כנ"ל והם בנימטריא ח"י ועם ב"ן הרי ע'.

עוד תכוין באות ע' פירוש ג', והוא אל כללות ז"ת דאימא, והנה הם רמזים בשם ס"ג¹⁷⁴⁹ כי גם הוא סודו ע', דהיינו ס"ג עם י' אותיותיו הרי ע"ג, תסיר ג' ישאר ע'.

והרי נתבאר ג' כונות בסוד הע': האחד, היא בסוד מ"ן בעצמן שהיא ציור ה' ידות. והב', הוא בשם הוי"ה דמילוי ההי"ן המעלה את המ"ן כמו שהודעתך, כי המ"ן הוא דבר אחד, ויש ג"כ כה אחר המעלה אותם, וכל א' הוא דבר בפני עצמו. והג', הוא בז"ת דאימא אשר המ"ן עומדים בתוכם ובפנימיותם, אבל מן הז"ת עצמן צריך ג"כ לקבל הארה, וה"ס הוי"ה דס"ג אשר בז"ת שלה ועם י' אותיותיו הם ע"ג, ואם תסיר ג' ישאר ע'.¹⁷⁵⁰ וביאור

- מאיר הכוונה -

¹⁷⁴⁰ עי' זהר ח"א

¹⁷⁴¹ ציסוד (פע"ח). ונ"ל שזה לא נכון.

¹⁷⁴² הוא יסוד לנוקבא הנותן – נמחק בפע"ח ונ"ל שזה טעות.

¹⁷⁴³ וה"ס בנימין הלדיק – נמחק בפע"ח.

¹⁷⁴⁴ עי' לעיל הערה 1709.

¹⁷⁴⁵ סוד החסד (נוסף בפע"ח).

¹⁷⁴⁶ ז"ל: רחל אולידת תרין צדיקים והכי אתחזי <הא שמטה> דבין תרי צדיקי יתבא <לעלמין> (עלמא) דכתוב (תהלים לז כט) צדיקים ירשו ארץ צדיק לעילא וצדיק לתתא צדיק לעילא מניה נגדן מיין עלאין צדיק לתתא מניה נבעא נוקבא מיא לגבי דכורא בתיאובתא שלים צדיק מסטרא דא וצדיק מסטרא דא.

תרגום: רחל הולידה שני צדיקים, וכך ראוי, הנה שמיטה, לעולם יושבת בין שני צדיקים, שכתוב "צדיקים יירשו ארץ". צדיק למעלה וצדיק למטה. הצדיק למעלה, ממנו שופעים מים עליונים, הצדיק למטה, ממנו נובעת הנקבה מים לזכר בתשוקה שלימה. צדיק מצד זה, וצדיק מצד זה.

¹⁷⁴⁷ ז"ל: בן יה"ו, כי ג' אותיות ראשונות של הוי"ה, הם יה"ו, וה' אחרונה היא הוי"ה דב"ן, הנקראת מלכות, והיא הנקראת ב"ן של יה"ו. ונמצא כי בניהו, הוא בחינת המ"ן שבמלכות, הנקרא ב"ן, העולים לגבי דכורא הנקרא יה"ו, וזהו בניהו. ודע והבן, כי כל שרש נשמות אלו הצדיקים שנבאר עתה, שרשם מן בחי' המ"ן של המלכות, ולכן כל שמותיהם רומזים ומורים בחי' המ"ן.

¹⁷⁴⁸ פי' כי הוא צ"ן וגם איש ח"י (פע"ח).

¹⁷⁴⁹ כי ג"ר דצינה נקרא אהיה לודין וז"ת דצינה הוא שם ס"ג (פע"ח).

¹⁷⁵⁰ ופי' הדבר כי כבר הודעתך כי עיקרית שם ס"ג הוא שם אל שכתובו שם ג' יודין ואלף שכתובו שם ג' אל כמזכיר אלכלינו בסוד מלכות ליכית ע"ש והנה עתה בתחלה שאינו מעלה עדיין מ"ן א"ל לקבל הארה מן העיקרית השם רק מן שארית השם לכן כשתסיר ג' יודין ואלף הם ד' אותיות בכללותן אע"פ שצמספרם הם יותר אך לא תכוין להוציאם רק בכללותן וישארו ס"ט ועם כולל הרי ע' וזה סוד ד' רבתי לחד כמ"ס בע"ה

שעה"כ

הדבר במה שהודעתך כי עקריות¹⁷⁵¹ הויה דס"ג הוא שם א"ל היוצא ממנה שהם ג' יודיין וא' שבו שהם בנימ' א"ל כמבואר אצלנו בדרוש הציצית וע"ש (דרוש ג). והנה עתה בתחילה אשר עדיין איננה מעלה מ"ן, אינה צריכה לקבל הארה מן עיקריות ההויה שהוא שם א"ל, אלא משארית ההויה. והוא כי כאשר תסיר ג' יודיין וא' אשר בכללותם אינם אלא ד' אותיות, ואע"פ שבמספרם עולים לחשבון גדול, אל תכוין להוציאם אלא בחשבון אותיות שהם ד' אותיות בלבד, ונשארו ס"ט ועם הכולל הרי ע'. ואמנם ארבע אותיות הנז' נמשכים אח"כ בעת העלאתם מ"ן וז"ס ד' רבתי דאחד כמשי"ת בע"ה (כה ע"א).

¹⁷⁵²ישראל.

עתה מקבל הו"א מן אבא הארה כדי שיוכל (כג ע"ד) אחר כך להעלות מ"ן, כדוגמת מה שביארנו במלת שמע לצורך נוקביה. והנה בזוהר במקומות¹⁷⁵³ רבים וגם בפ' ואתחנן אמרו כי ישראל זה היינו יש"ס, וכבר הודעתך כי כמו שז"א מתחלק לב' פרצופים והם יעקב וישראל, וכן גם נוקביה נחלקת לשנים והם לאה ורחל. והנה גם עדי"ז מתחלקת אימא עלאה לב' בינה ותבונה, וגם אבא נחלקת לב' והם אבא ויש"ס. והטעם שנקרא יש"ס הוא משום דאיכא ישראל זוטא והוא הו"א, והנה עתה במלת ישראל מקבל ז"א הנק' ישראל זוטא הארה מן יש"ס פרצוף התחתון דאבא כנז', ולא מכולו אלא מבחי' חסד וגבורה¹⁷⁵⁴ שבו הנק' שיר א"ל, שיר משמאל א"ל מימינא, כנז' בתיקונים (ד ע"א¹⁷⁵⁵). וכבר ביארנו לעיל במלת שמע (כג סע"ב) למה נוקביה מקבלת מכל הו"ת דאימא וז"א מן הו"ג דאבא לבד¹⁷⁵⁶ והנה¹⁷⁵⁸ הארת ז"א אינה כהארת נוקביה, והוא מה שנתבאר לעיל שעדיין אנו צריכים להשלים לו מוחין דיניקה שהם שמות אלקים¹⁷⁵⁹. ואמנם יש הפרש בין הד' קריאת שמע אשר אנו קורים בכל יום, כי אין הזמנים שוים כנ"ל, וכבר נת"ל באורך עניינם.

- מאיר הכוונה -

¹⁷⁵¹ עי' לעיל הערה 580.

¹⁷⁵² פע"ח ק"ט י.

¹⁷⁵³ ח"ב קס ע"ב: לבתר ישראל בכלל אבל הא תנינן דא ישראל סבא למהוי ישראל בכללא חדא ההוא אתר דבקותא דכלא ועל דא שמע ישראל השתא אתדבקת אתתא בבעלה והוי כלא בכללא חדא ודא שמע ישראל דיחודא תרגום: ואחר כך ישראל בכלל אבל הרי שנינו זה ישראל סבא להיות ישראל בכלל אחד אותו מקום של דבקות הכל ועל זה שמע ישראל עכשיו נדבקה האשה בבעלה ונהיה הכל בכלל אחד וזה שמע ישראל של היחוד. ועי' עוד פ' בא דף מג ע"א, ויקהל דף רטז ע"א, ואתחנן דף רסב ע"ב. ¹⁷⁵⁴ חו"ג (פע"ח).

¹⁷⁵⁵ שיר משמאלא שיר דלויים אל מימינא דכהניא עמודא דאמצעייתא ישראל כליל תרוייהו.

בהגר"א: שיר דלויים - שהוא גבורה: אל מימינא - חסד:

ועי' כה ע"ב: עד דקראן לה ישראל לתתא בקריאת שמע דתיחות לגבייהו ובאן קראן לה בבן זוגה דאיהו ו' ישראל סבא ואיהו שיר א"ל שיר דיליה דאם לא קראן לה ביה לא נחתא עלייהו וכאן משמע כנוסח הפע"ח שזה חסדים וגבורות שהוא מציאות היש"ס. אמנם עי' לעיל כג סע"ב שקורא לזה ב' קצוות, וצ"ע.

¹⁷⁵⁶ עי' לקמן דרושי הלילה דרוש ח: נוק' דז"א מתחיל שיעור קומה מן הת"ת דז"א ולמטה ונמצא כי החסד והגבורה דז"א הם לבדם לז"א ולא לנוק' ולכן הם לבדם צריכין לקבל מן החסד והגבור' שבחכמ' עלאה.

¹⁷⁵⁷ והטעם נלע"ד כי ח"ג אלו כללות כל י' לאבא כי כאשר נחלק אבא לב' יהיה ח"ג הנ"ל רגלים שלו כי ישראל סבא מתחיל מת"ת של אבא ומשם הוא מקבל ז"א הארת הרגלים לאבא עלאה שהם ח"ג של כללות י' לאבא בלתי התחלקות לב' בחינות (פע"ח).

¹⁷⁵⁸ ונחזור לענין כי הנה (פע"ח).

¹⁷⁵⁹ למה לא לה? ומתרץ ש"ש שהיא עוד בעולם הבריאה.

שעה"כ

ואמנם עתה נבאר הק"ש דשחרית דיוצר ונחזור לענין, הנה בהכרח הוא שבקטנותו של ז"א שהוא זמן היניקה גם אז יש לו מוחין אלא שאינם שלימים¹⁷⁶⁰.

וכבר ביארנו לעיל כי לעולם אי אפשר שיחסרו לו לפחות המוחין הפנימים דשמות אלקים מצד אימא. והאמנם במה שיהיה יותר ממדרגה זו יש ארבע מדרגות ואלו הם: הא', שיהיו בו מוחין פנימים דאימא דקטנות. הב', הוא שיהיה בו גם מוחין מקיפין דקטנות מצד אימא. הג', שיהיו בו גם מוחין פנימים דקטנות מצד אבא. הד', שיהיה בו גם מוחין מקיפים דקטנות מצד אבא. וכל הד' בחי' אלו הם במוחין דקטנות בשמות אלקים.

והנה סדר מעלתם היא זו, שבתחילה נכנסין מוחין דאימא הפנימים, ואח"כ הפנימים דאבא, ואח"כ מקיפין דאימא, ואח"כ מקיפין דאבא, ואני מסופק בזה אם שמעתי להיפך ממורי ז"ל, אם מקיפין דאימא קודמין אל פנימים דאבא¹⁷⁶¹. והנה עתה בעת הק"ש דשחרית דיוצר יש בו כל ג' מדרגות הראשונות, ועדיין חסר ממנו המדרגה הד' הגדולה מכולם והיא מקיפין דאבא דקטנות. והנה אלו המקיפים הם הנתנים בו עתה במלת ישראל. וכבר עתה נשלם בכל הד' בחי' דמוחין דקטנות. ואח"כ נעשה בחי' מ"ן למעלה¹⁷⁶² במלת אחד, ואז מקבל המוחין דו"ק דגדלות.

וסדר¹⁷⁶³ רמיזת וכוונת אלו המוחין המקיפים דאבא דקטנות איך נכנסים¹⁷⁶⁴ במלת ישראל הוא¹⁷⁶⁵ באופן זה, שתכוין שהם ב' אותיות י"ה מן אלקים, ואלו הם המקיפין דאבא, והם¹⁷⁶⁶ מקיפין אל הג' מוחין. הא' הוא שם י"ה במלוי יודי"ן, והוא ע"י הכאה באופן זה, יו"ד פעמים ה"י, הם בנימטריא ש' מן ישראל. וזהו מקיף של מוח הכמה. הב' הוא שם י"ה במלוי הדי"ן, והוא ע"י הכאה באופן זה, יו"ד פעמים ה"ה, הם בנימ' ר' מן ישראל, וזהו מקיף של מוח הבינה.

¹⁷⁶⁷הג' הוא שם י"ה במלוי אלפי"ן והוא שם בלתי הכאה, והטעם הוא לפי שבמוח הדעת שבימי הקטנות אין בו כח כדי להכות ולהרבות אורות¹⁷⁶⁸1769, לפי שבזמן העיבור לא היה בו עדיין מוח הדעת כלל, ועתה בזמן היניקה נתוסף בו הדעת, אלא שאין בו כח להכות ולהרבות אורות¹⁷⁷⁰. והנה הוא בנימ' כ"ו ועם שם י"ה עצמו אשר הוא שרש אל כל הג' מלויים הנז' הנה הם בנימ' מ"א והם בנימ' ג' אותיות אל"י מן ישראל.

- מאיר הכוונה -

¹⁷⁶⁰ עי' פע"ח ק"ש יז (הערת לש"ו על הפע"ח).

¹⁷⁶¹ עי' לעיל הערה 1508.

¹⁷⁶² "נעשה בחי' מ"ן למעלה" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "מעלה מ"ן".

¹⁷⁶³ אמנם סוד (פע"ח).

¹⁷⁶⁴ איך נכנסים נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "הם כמוזים".

¹⁷⁶⁵ ותכוין (פע"ח).

¹⁷⁶⁶ ג' (נוסף בפע"ח).

¹⁷⁶⁷ הג' מקיף הדעת הוא י"ה צאלפי"ן צלתי הכאה כי אין צכאן צלעת דקטנות כח כדי להכות כי הלא צעיבור לא היה דעת כלל אך עתה יש בו אך אין בו כח כדי להכות והוא גימטריא כ"ו ועם קס י"ה עלמו אשר בו כל הג' מילואים הנ"ל הרי כ"ו וי"ה גימטריא מ"א והם ג' אותיות אל"י מישראל

¹⁷⁶⁸ עי' ע"ח אח"ף א בדרוש דר"ג שהכאה היא לשון של זיווג, וכן עי' עמק המלך (שי"א פט"ז וכן הוא בפירוש שני לספד"צ מהאר"ז): מתחבר י' עם ה' של אמא ונעשה ה"י של היכל. ואחר כך כשנכנסו ה' י' ביסוד של אמא אז נעשה הרבוע בהכאה, מכה יסוד אבא, ביסוד אמא, ותאמר י' פעמים ה' הרי כל, שכבר ידעת שיסוד נקרא 'כל', ולזה נקרא היכל. אמנם עי' (פת"ש יעקב ולאה יג): אורות לאה הם רק בסוד חיצוניות של מאורות חצי עליון דז"א מעור לבד שהם מספר רע"ו מאורות הבאים בהכאה משם הו"ה, משא"כ רח"ל מקבלת עיקר האורות. משמע שזה חיצוניות, ועי' לעיל כב ע"א שזה גימ' מקום, שהוא בחי' החיצוניות.

¹⁷⁶⁹ ולהרבות אורות – נמחק בפע"ח.

¹⁷⁷⁰ ולהרבות אורות – נמחק בפע"ח.

שעה"כ

ודע כי אני לא שמעתי ענין זה בפרטות ממורי ז"ל רק בדרך כללות באופן זה, וי"ד פעמים ה"י הם ש' מן ישראל, וי"ד פעמים ה"ה הם ר' מן ישראל, וי"ד ה"א עם י"ה הם אל"י מישראל, ואלו הם מקיפי אבא. אבל הנלע"ד לפרשו ע"ד הנזכר, אע"פ שלא קבלתי בפירושו, לפי שכבר נתבאר לנו (דרושי קדיש טו ע"ג) שהג' מוחין דאלקים במלוי שלהם הם ע"ד יה"א, ביו"ד"ן בההי"ן באלפ"ן, בחכמה בבינה וברעת¹⁷⁷¹.

וגם נלע"ד ע"ד שאמרנו בענין ד' כוסות דליל פסת, שהם המוחין דקטנות עצמם, והם ד' חו"ב וחו"ג, והם משונים זה מזה. וכנזכר שם ע"ש. וכן נלע"ד כאן, כי היודי"ן בחכמה, וההי"ן בבינה, והאלפ"ן בלי הכאה הוא בחסד¹⁷⁷², כי אינו מתגלה כל כך כמו הראשונים היותר מעולים¹⁷⁷³. וי"ה הפשוט בלתי מילוי הוא בגבורות, כי הגבורה נבלעת ונכללת בתוך החסדים כנודע, כי היסוד דאימא יש בו חו"ג, וגבורות נעלמים בתוך החסדים ואינם ניכרים, שאל"כ היה מוכרח להיות תרין חללין לתרין עטרין שבדעת¹⁷⁷⁴. והרי נתבאר מה היא ההארה שנתוספה עתה בז"א, והוא כי נקרא ישראל ע"ש הבחי' הנז'. והנה ההארה זו שהם אלו המוחין¹⁷⁷⁵ המקיפין (כד ע"א) דקטנות מצד אבא הוא מקבל עתה הז"א מן יש"ס, מן הזווג¹⁷⁷⁶ דחיצוניות העולמות כנ"ל כמו שהודעתך, כי שם אלקים הוא כללות כל חיצוניות העולמות, ושם הויה הוא¹⁷⁷⁷ פנימיות העולמות. וכן המוחין דגדלות הם שמות של הוי"ה.

¹⁷⁷⁸ יהוה אלהינו יהוה.

אחרי שקבלו זו"ן הארה מן זווג דחיצוניות שהוא לחיות העולמות בשמע ישראל כנ"ל, הנה עתה אנו מכינים ומזמנים¹⁷⁷⁹ את או"א שיזדווגו זווג הפנימי בבחי' נשמות לצורך מוחין דגדלות דזו"ן. כי הזווג הזה איננו תדירי, וצריך הוא אל מעשה התחתונים¹⁷⁸⁰, ולכן ע"י הזכרת ג' שמות האלו אנו רומזים ומכוונים שיוכנו ויזדמנו לצורך הזווג הזה. והנלע"ד בזה הוא כי הנה זווג חיצוני העולמות הוא מישסו"ת, וזווג הפנימיות מן חו"ב¹⁷⁸¹ וזווג¹⁷⁸² ולכן בשמע ישראל אנו מכוונים אל ישסו"ת¹⁷⁸³, וג' שמות אלו הם בחו"ב. ודבר זה קבלתי בפ"י ממורי ז"ל (ע"ח שער ז"א פרק ב'), כי המוחין דגדלות דז"א הנקרא

- מאיר הכוונה -

¹⁷⁷¹ לכן נלע"ד עתה לומר כי יודי"ן הם צמקיף לחכמה וההי"ן צבינה ויו"ד ה"א צלי הכאה וי"ה הכולל שלשתן הוא צדעת (נוסף צפע"ח).

¹⁷⁷² צחסדים (פע"ח).

¹⁷⁷³ היותר מעולים – נמחק צפע"ח).

¹⁷⁷⁴ ולכן גם הגבורות נתמעטו מתוך החסדים ואינה ניכרת זה המילוי רק י"ה פשוט (נוסף צפע"ח).

¹⁷⁷⁵ שהם אלו המוחין נמחק צפע"ח, וצמקומו "מוחין"

¹⁷⁷⁶ הכולל נוסף צפע"ח.

¹⁷⁷⁷ כוללת (פע"ח).

¹⁷⁷⁸ פע"ח ק"ש יא.

¹⁷⁷⁹ נמחק צפע"ח.

¹⁷⁸⁰ מעשיו ותפלותינו (פע"ח).

¹⁷⁸¹ עלאין (נוסף צפע"ח).

¹⁷⁸² ע"י שעה"ק צה ע"ב: גם תבין משם כי זווגא שלים דאו"א. ע"י הכללות בישראל סבא ותבונה בפרצוף א', אינו אחר החרבן, רק זווג חיות העולמות. וממנו אנו ממשיכים מוחין דגדלות בק"ש, וגם בעמידה לזו"ן דאצילות. ולאבא דבריאה, אבל זווג תחתון דישראל סבא ותבונה לבדם למטה, אז אינו רק לתת מוחין דיניקה לזו"ן דאצילות ומוחין דיניקה לאבא דבריאה. ומוחין דגדלות, לאימא וזו"ן דבריאה. וכן הוא בעולת תמיד שער התפילה.

¹⁷⁸³ לקבל מישסו"ת (פע"ח).

שעה"כ

עיבור ב' הוא ע"י שנכללים חכמה עם יש"ם ונעשים פרצוף אחד, ונכללת בינה עם התבונה ונעשים פרצוף אחד, ואז שני פרצופים אלו מזדווגים לצורך המוחין דגדלות. ונחזור לענין הנז', כי הנה יהוה הוא אבא¹⁷⁸⁴, ואלהינו הוא אימא¹⁷⁸⁵, ויהוה הוא הדעת המזווגם לאו"א כנו' בזוהר¹⁷⁸⁶ ובתיקונים, והוא¹⁷⁸⁷ בחי' מזלא עלאה דדיקנא דאו"א המזווג לשניהם. ויורד אור ממנו אל הדעת דאבא ואל¹⁷⁸⁸ היסוד דאבא¹⁷⁸⁹, ואז מזדווג עם אימא כמבואר אצלינו¹⁷⁹⁰ באדרת האינו (&). כי מזלא קדישא הוא המזווג לאו"א ואין כאן מקום ביאורו¹⁷⁹¹.

ותכוין כי הויה זו הוא במילוי יודי"ן ג"כ, והוא באבא. ואלהינו הוא שם אהיה במלוי יודי"ן והוא באימא. ויהוה הוא הויה דע"ב דיודי"ן¹⁷⁹² ג"כ והוא בדעת המזווגם. והנה ההכנה וההזמנה¹⁷⁹³ הזאת הוא סוד גדול, והענין הוא דע כי כל הי"ם כולם הם מזדווגות יחד, ואין התחתונות יכולות להזדווג זב"ז עד שיזדווגו גם העליונות זו בזו, ויאירו בתחתונות כדוגמא מה שנת"ל, כי אנו מקדימים זווג או"א בק"ש, ואח"כ נעשה זווג זו"ן בשים שלום. והנה א"כ יש לדעת כי גם או"א צריכין גם הם אל זווג גבוה ועליון מהם כדי שיקבלו אור משם בתחילה, הלא הוא הזווג העליון הנעלם והסתום של א"א, ובכח מה שמקבלים מאותו הזווג יש כח בהם גם הם להזדווג. וכעד"ז הולך סדר המדרגות זו למעלה מזו עד שאין הפה יכולה לדבר עמוק עמוק מי ימצאנו¹⁷⁹⁴.

וסוד הענין הוא כי הנה זווג החיצוניות של העולמות הנה הוא נמשך ממוחין דאו"א עצמם בלתי שיקבלו אור עליון, כי כיון שכל המדרגות אשר תחתם נמשך מהן, פשוט הוא שיש בהם כדי לחיות את כולם. אבל הזווג דאו"א של פנימיות העולמות, כדי להמשיך

- מאיר הכוונה -

¹⁷⁸⁴ צאצא (פע"ח).

¹⁷⁸⁵ צאימא (פע"ח).

¹⁷⁸⁶ ע"י זהר ח"ב קס ע"ב: יהו"ה אלהינו יהו"ה ודא הוא רזא דיחודא בתלת סטרין כמה דאוקמיה בוצינא קדישא ואתער ביה בכמה דוכתי ולית לן רשו לאתערא ביה יתיר. תרגום: יהו"ה אלהינו יהו"ה וזהו סוד היחוד בשלשה צדדים כמו שבארו המנורה הקדושה והתעורר בו בכמה מקומות ואין לנו רשות להעיר בו יותר. וע"י ח"ג רלא ע"א: תלת ענפי אבהן דאינון יהו"ה אלהינו יהו"ה תלת שמהן לקבל תלת ענפי אבהן

¹⁷⁸⁷ צ"ע כוונתו בזה, שהוא יכול להיות היחוד לש או"א ודעת, או הדעת עצמו, וע"י לש"ו כללים ח"א כח ע"ג שמסביר הענין אם המזלין היא דבר שונה מהדעת. וע"י אד"ז רפט ע"ב: כד אתנהיר [מרו"ס - מ"א נד]. נהיר ממזלא יקרא אתנהירו ג' רישין עלאין [דהיינו חב"ד דאתכלילן במזלא - בהגרא על ספד"צ ד ע"ב ד"ה אתקלו, ואז נתהוו בבחי' ג' רישין - מ"א נד. תרין רישין וחד דכליל לון, ובמזלא תליין ואתכלילן ביה. ומסס אל (פע"ח).

¹⁷⁸⁹ ע"י בהגרא בתיק"ז פא ע"א: כשזה נפתח זה נפתח, ודעת ויסוד הוא א'.

¹⁷⁹⁰ "כמבואר אצלינו" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "כנדע".

¹⁷⁹¹ ע"י ע"ח שער כט ספ"ג: אמנם אין כח מוחא עלאה עצמו יורד עד או"א כי גדלה מעלתו עד מאד, אבל זה המוח דאו"א כל גילויו הוא בדיקנא דאו"א כמ"ש במקומו. ושם נתבאר כי יש בו ב' מזלות, מזל הח' ומזל י"ג והם זכר ונקבה, ומהח' שהוא זכר נשפע כח באבא, ומי"ג שהוא נקבה משם נשפע כח באמא. ולכן זה המוח העליון משפיע ע"י הדעת שבו שהוא מזל ח' אל מזל י"ג, ואחר כך לוקחים הטפה או"א, ואח"כ הם מורידין הטפה בסוד מוחין לבניהן זו"ן. נמצא, כי מתעורר המזל הנ"ל בהתלבשות או"א, ואז מורישין או"א מוחין לבניהן.

¹⁷⁹² ע"י לעיל כב ע"א שזה ס"ג, וע"י סידור שמכוונים את שניהם, ונראה שזה ס"ג ולא אה"ה מאחר וע"י שער אח"ף פרק ג' שבינה היא אה"ה ותבונה היא ס"ג, וצ"ע.

¹⁷⁹³ "ההכנה וההזמנה" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "הכוונה".

¹⁷⁹⁴ אם כן יש לשאול למה לא מכוונים עד רום המעלות בתחילת ק"ש והתשובה שכל הזיווגים האלה הם תמידים, אבל הכוונה היא רק להמשיך הארה לזו"ן, וזה רק שייך מאו"א ולא בלמעלה מהם.

שעה"כ

נשמות חדשות של התחתונים¹⁷⁹⁵, צריכים לקבל הארה וכת מלמעלה מהם, וזכור כלל זה. ונמצא שעד עתה לא הוצרכו לקבל הארה, אבל עתה שרוצים גם הם להודווג, צריכים הכנה והזמנה¹⁷⁹⁶. וההכנה היא ענין קבלתם אור עליון מא"א כדי שאח"כ יודווגו במלת אחד. והנה מה שהם מקבלים ממנו הם ג' הויית במלוי יודי"ן, ושלתם רמוזים ג"כ בג' שמות יהוה אלהינו יהוה. וכבר ביארנו עניינם בביאור קריאת שמע שעל המטה (&), ושם נתבאר כי ה"ם י"ג תיקונים דיקנא דעתיקא, והם י"ג חוורתי דרישא דעתיקא¹⁷⁹⁷, ואין כאן מקום ביאורו. ואמנם לפי שזווג א"א נעלם מאד כי הרי אין בחינת נקבה נזכר אצלו בפירוש אלא בהעלם גדול, וע"כ נעלם זווג א"א במקום הזה ואין אנו מזכירין רק זווג דאוו"א לבר.

1798 אחד.

אחרי אשר נזדמנו והוכנו¹⁷⁹⁹ או"א, אנו מעלים עתה להם את המ"ן כדי לזווג במלת אחד. והנלע"ד שצריך לכוין להעלות עתה את ז"א לצורך מ"ד לחברם ולשלבם יחד, ולהעלות לנוקבא לצורך מ"ן, כדי להוריד אח"כ טיפת הדכורא בנוקבא ע"ד הנז' ביחוד כתיבת ידי מורי ז"ל בענין השמתחות על קברי הצדיקים¹⁸⁰⁰. אמנם לא קבלתיו כאן

- מאיר הכוונה -

1795 עי' שער ההקדמות (סג ע"א): יש עוד בחי' אחרות בענין הזווגים, אם הוא לברוא נשמות חדשות ממש. ואם הוא לחדש ולתקן ולהחיות נשמות ישנות שכבר נבראו ולחדש להם מוחין. וכ"ז הוא בזמן שבית המקדש היה קיים. אמנם אחר החרבן, אין שום זווג, לא לאבא עם אימא. ולא לז"א עם נוק', לברוא נשמות חדשות. וז"ס מ"ש רז"ל ולא אבא בעיר, נשבע הקב"ה, שלא יכנס בירושלים של מעלה, עד שיכנס בירושלים של מטה. שהוא הזווג העליון של אבא באימא, זווג התחתון, של ז"א בנוק'. באופן, שאחר החרבן אין שום זווג פנימי, לא שוה בשוה, ולא בהרכנת הראש. בין באו"א, בין בזו"ן, ואין זווג לנשמות חדשות, רק להחיות את הישנות חיות המוכרח להם, הנקרא מזון, וגם לחדש להם בחינת מוחין. ועי' דרושי הלילה פרק ג שעכ"ז זה נחשב חדשות, אבל זה מזווג אב"א. ועי' זהר ח"ב רנ"ג ע"א: ומימא דאתחבר בי מקדשא לא עאלו הכא נשמתין אחרנין וכד יסתיימון אלין היכלא קיימא בריקנייא ויתפקד מלעילא וכדין ייתי מלכא משיחא ואתער היכלא דא לעילא ויתער היכלא לתתא.

1796 נמחק בפע"ח.

1797 היינו כל י"ג כלול מג' פעמים הוי"ה ועוד א' הכוללם (עי' אד"ר קכח ע"ב לגבי ג' פעמים ד' בחוורתא), וצ"ע למה לא מוזכר ה"ג נימין דא"א (עי' אד"ר קכט ע"א). אבל כמובן שהזווג של החוורתי מוריד הארה לנימין, ומשם לדיקנא. ועי' כללים ח"א כטע"ג: עיקר עצמות א"א ורוממות מעלתו הנפלאה והנוראה הנה הוא רק הג' רישין שבו, גלגלתא ואורא ומ"ס, עם אורם המתפשט מהם שהם י"ג חוורתא וי"ג נימין וי"ג ת"ד¹⁷⁹⁷, והוא מ"ש באד"ז (רפח ע"א) בהאי עתיקא לא אתגלייא אלא רישיה בלחודו, כי רק זהו עיקר עצמותו ורוממותו מעלתו. עי' בהגר"ת בספד"צ ג ע"ג: שם (אד"ז דף רפט ע"ב) כמה דע"ק תלת רישין מתעטרין ביה כו' תרין מתרין סטרין וחד דכליל לון כו', והוא כליל כלא תרין רישין ביה כלילן, וזהו המתקלא כמש"ל (א ע"ב), ועיקר תקונוי במ"ס שמשם מאיר לתתאי בתקונוי ע"י שערות הראש והזקן כמ"ש שם (אד"ז רפט ע"א) ובא"ר (קכט ע"א - נימין, קלא ע"א - ת"ד), שזה עיקר התיקון כמ"ש שם (רפח ע"ב), תקונא דע"ק אתתקן בתקונא חד כללא דכל תקונוי, והיא חכמה עילאה סתימאה כללא דכל שאר, והאי אקרי עדן סתימאה והוא מוחא דע"ק כו'. ותקונוי דמשתכח ב"ג, שהן ג' הוי"ת, שהן ג' מוחין דכלילן בחד, שכל מוח הוא פרצוף שלם כמש"ל, וא' כולל את כל הג' מוחין, והוא ע"ק במקום מלכות כידוע, בסוד כתר מלכות (ת"ז יט ע"א), כמ"ש שם (דף רפח ע"ב) ב"ג מכילן דרחמי אשתכח בגין דהאי חכמתא סתימאה דביה מתפרש לתלת זמנין ארבע ארבע והוא עתיקא כליל לון כו', ועי' מ"ס יוצאין הנימין ודיקנא להאיר לכל הפרצופים כו', ואמר בא"ז (דף רפט ע"ב) וחסד עלאה אתפשט ואתקן ואתכליל כלא במ"ס כו' אתנהירו ג' רישין עילאין כו' ובמלא תליין, והן חב"ד, וכו' ונפקין ממ"ס ג' פעמים י"ג, א' בנימין וא' בארחין שע"י הנימין מתחלקין הארחין וא' בדיקנא, נגד ג' מוחין הכלולין ביה [היינו החב"ד דמו"ס - לש"ו כללים ח"א עט ע"ב].

1798 פע"ח ק"ץ יב.

1799 "נזדמנו והוכנו" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתח' "כבר הוכנו".

1800 עי' לעיל כג ע"א, והערה 1684.

1801 בענין השמתחות על קברי הצדיקים - נמחק בפע"ח.

שעה"כ

בפי', וזהו מה שקבלתי כאן, כי הנה צריך שבמלת אחד יכוין לג' דברים: הא', הוא להעלות תחילה מ"ן. והשני, הוא לזווג אח"כ את או"א. והשלישי, הוא להוריד אח"כ מוחין אל הזו"ן. וזה סדרן, יכוין תחילה במלת אחד אל שני אותיות א"ח כנגד ז"א, הנקרא א"ח של המלכות¹⁸⁰², ובאות ד' תכוין אל נוקבא, ותכוין להעלות את שניהם. גם תכוין ששניהם זו"ן הם אחדות נמור אחד. וזה תכוין בשטחיות פשט¹⁸⁰³ מלת אחד. גם תכוין כי א"ח הוא הז"א הכולל ט"ס כמנין א"ח, והמלכות היא העשירית הנקרא ד'¹⁸⁰⁴, ע"ש שמקומה הוא כנגד שיעור ד"ס דז"א שהם תנה"י, וכד ע"ב) ועומדת עמהם אהור באהור כנודע¹⁸⁰⁵.

גם תכוין באותיות א"ח בז"א אשר הוא שם הוי"ה דמלוי אלפי"ן שהוא בנימ' מ"ה¹⁸⁰⁶, ובאות ד' תכוין בנוק' אשר היא שם אדני במילואו עולה תרע"א¹⁸⁰⁷, כי עתה נתמלא שמה¹⁸⁰⁸. ודע כי זו המלכות שאנו מכוונים בד' דאחד הוא בחי' רחל¹⁸⁰⁹, לפי שהיא הספירה העשירית מן הי"ס עצמן, והיא מכללן כי לכן נקרא רחל עקרת של הבית עיקרא של בית, ולכן ויאהב יעקב את רחל. משא"כ בלאה שהיא בחי' האהוריים שנפלו מן אימא עלאה כנודע¹⁸¹⁰.

ודע כי הנה ע"י תפלתינו ומצות¹⁸¹¹ שאנו מקיימים לקרא קריאת שמע¹⁸¹² יש כח ותוספת גבורה ברחל לעלות עד מקום¹⁸¹³ ז"א דאצילות מן המקום אשר היא עומדת בו עתה, שהוא בהיכל אהבה דבריאה עד ז"א דאצילות. ואח"כ עולים שניהם יחד עד או"א להעלות להם מ"ן, לפי שז"א ונוק' רחל הם בניה ממש דאימא, משא"כ בלאה כנו'.

והנה בזמן הגלות אין כח ברחל לעלות כיון שהיא למטה בהיכל אהבה של עולם הבריאה כנו', ולכן אנו צריכין למסור נפשינו על קדוש השם באות ד' דאחד, וצריך לכוין ולקבל עליו ד' מיתות ב"ד סקילה שרפה הרג וחנק מן ד' אותיות אדני¹⁸¹⁴, כמבואר אצלינו בקי"ש שעל המטה (דרושי הלילה ה), וכבר ידעת מ"ש בתיקונים (סו ע"א¹⁸¹⁵) כי ד' מיתות ב"ד

- מאיר הכוונה -

¹⁸⁰² הנקרא א"ח של המלכות - נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא סהוא אח המלכות.

¹⁸⁰³ תכוין בטחיות פשט - נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "פירוש".

¹⁸⁰⁴ אמנם הד' דאדני הנה בבחי' גילוייה הנה הוא ע"ש תלייתה בז"א ויצאתה ממנו, שהנה הוא מהד' תחתונות שבו, מהתנה"י (כללים ח"ב עב ע"ד, ועיי"ש עוד).

¹⁸⁰⁵ ועומדת עמהם אהור באהור כנודע נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא מאהוריו.

¹⁸⁰⁶ סהוא סס הז"א (נוסף צפע"ח).

¹⁸⁰⁷ עולה תרע"א, נמחק צפע"ח ובמקומו איתא ולסלכן יחד ולהעלותן.

¹⁸⁰⁸ ענין מילוי שמה עי' לקמן כד ע"ג שזה תוספת א"ל לתמ"ר.

¹⁸⁰⁹ ולא לאה (נוסף צפע"ח).

¹⁸¹⁰ עי' זהר ח"א קנד ע"ב: וירא יהו"ה כי שנואה לאה מהכא דסאני בר נש עריין דאמיה, לאה היא מלכות אמא, דהיינו עריין דאימיה, והיא אחותו להיותה בת אמו, וגם כי יעקב הוא מאחוריה דאבא ולאה מאחורי אמא והות ליה אחותו (רמ"ז). לאה היא נמשכת מן מלכות דאימא כנז' שהיא אמו של יעקב, ולכן אמר עריין דאמיה. ועוד כי יסוד דאימא ויסוד דלאה, כאשר תחזור עם הז"א פב"פ להזדווג עמו מתחברים יחד שניהם ונעשים רחם א' להזדווג בו יסוד ז"א שכבר ידעת כי חצי העליון דת"ת דז"א היה בתחילה בחי' יסוד, כמבואר אצלו בענין הגדלת ז"א שחג"ת שלו נעשו חב"ד ונה"י שלו נעשו חג"ת הרי כי סוד נעשה ת"ת והיסוד הזה העליון הוא שמזדווג ברחם הזה (מ"מ מספר שעה"פ ויצא).

¹⁸¹¹ תפלתנו ומלות" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "המנוחה הזאת".

¹⁸¹² ועי' תפלתנו (נוסף צפע"ח).

¹⁸¹³ יסראל סנוסף צפע"ח.

¹⁸¹⁴ צמילואו כי סס סרסס (נוסף צפע"ח).

¹⁸¹⁵ בתלת אתון דשכינתא תתאה איהו דן ארבע מיתות בית דין איהי חניקת לחייביא והרג לון בשריפה וסקילה ובגין דא ראו עתה כי אני אני הוא הה"ד (ויקרא כו כח) ויסרתי אתכם אף אני וגו'. ועי' תז"ח לא ע"ב: ד' אתון דשם יהו"ה שלטין על ד' מיתות בית דין סקילה שרפה הרג וחנק י' עבידת סקילה בה"ו ה' עביד שרפה בתה"ו דאיהו קו ירק ואיהו תשובה ה' אתלבשת בה למעבד

שעה"כ

שרשם בד' אותיות אדני, ולכן תכוין לקבל מן ד' אותיות אשר כיוונת בהם בד' דאחד. וגם תכוין בד' של אחד בד' מיתות כנז'. ושאתה מוסר נפשך בד' מיתות אלו לקדש את השם בכל לבבך, ולקבל עליך עול מלכות שמים הוזה אשר בק"ש. ומעם הדבר הוא במש"ל, כי הנה אין כח ברחל לעלות עד כאן אלא ע"י מסירת נפשך כנז'. ומעמו של דבר הוא במה שהודעתך בענין היחוד של כתיבת ידי מורי ז"ל בענין השמתחות על קבר¹⁸¹⁷¹⁸¹⁶, כי יש באדם נשמה לנשמה ונשמה ורוח ונפש¹⁸¹⁸. והנה נשמה לנשמה באה מן אבא, ונשמה מן אימא, ורוח מן ז"א, ונפש מן נוקי. ונמצא כי הנשמה לנשמה ונשמה הם בנים לאו"א עצמם, והם אחים גמורים לז"א ונוקבי. וז"ש (&) למען אחי ורעי¹⁸¹⁹, וארז"ל (&) קראם הכתוב אחים ורעים, והוא בבחינת נשמה לנשמה ונשמה. אמנם הרוח והנפש הם בנים גמורים של ת"ת ומלכות, וכנגדם נאמר (&) בנים אתם לה' אלהיכם, שהם בבחי' הרוח והנפש.

- מאיר הכוונה -

דינא בחיביא ו' אתלבש בחשך למעבד בה חנק ה' אתלבש בתהום דאיהו המות למעבד בה הרג. ועי' לקמן נה ע"ב והערה **Error! Bookmark not defined.** שזה בהו"ה.
¹⁸¹⁶ עי' לעיל הערה 1684.

¹⁸¹⁷ צענין השתתחות על קבר - נמחק צפע"ת.

¹⁸¹⁸ כי הלל נשמה לנשמה היא צלה מאבא ונשמה מאמא ורוח מת"ת ונפש ממלכות הרי כי נשמה לנשמה ונשמה של אדם הם בנים של או"א ואחים גמורים של הת"ת ומלכות אמנם הרוח והנפש הם בנים גמורים של ז"י וזהו סוד למען אחי ורעי¹⁸¹⁸

¹⁸¹⁹ עי' זהר ח"א קפא ע"א [משמע שזה דווקא מתוך צער]: וכד סיהרא אתפגים בההוא סטרא דחויא בישא כדין כל אינון נשמתין דנפקין אף על גב דכלהו דכיין וכלהו קדישין הואיל ונפקו בפגיו כל אינון אתרי דמטו אינון נשמתין כלהו אתברו ואתפגמו בכמה צערין בכמה כאבין ואלין אינון (נשמתין ואתרין) >נ"א נשמתין דאתרין דפגמו < דאתרעי בהו קב"ה לבתר דאתברו ואף על גב דנשמתין בעציבו ולא בחדוון רזא דמלה שריין כגוונא דלעילא גופא אתפגים¹⁸¹⁹ ונשמתא לגו כגוונא דלעילא ודאי¹⁸¹⁹ כגוונא דדא ובגין כך אלין אינון דבעיין לחדתותי בחדתותא דסיהרא¹⁸¹⁹ ועל אלין כתיב (ישעיה סו כו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחות לפני אמר יהוה כל בשר ודאי דאלין יתחדתון בכלא ובעיין לחדתותי בחדתותא דסיהרא ואלין אינון¹⁸¹⁹ בשותפותא חדא בסיהרא פגימין בההוא פגימו דילה

ובגין כך איהי שריא בגווייהו תדיר דלא שבקא לון כמה דאת אמר (שם נז טו) ואת דכא ושפל רוח וכתוב (תהלים לד יט) קרוב יהוה לנשברי לב לאינון דסבלי עם סיהרא ההוא פגימו אינון קריבין לה תדיר ועל דא להחיות לב נדכאים באינון חיים דאתיין לה לאתחדתא יהא לון חולקהון אינון דסבלי עמה יתחדתון עמה ואלין אקרון יסורין של אהבה של אהבה אינון ולא מניה [דההוא] (מההוא) בר נש של אהבה אינון דאתפגם [נהורא] (נהוריה) של אהבה זוטא דאתדחיא מאהבה רבא (ו)בגין כך אלין אינון חברים משותפים בהדה זכאה חולקהון בעלמא דין ובעלמא דאתי דאינון זכו להאי למהוי חברים בהדה עלייהו כתיב (שם קכב ח) למען אחי ורעי וגו'¹⁸¹⁹

תרגום: וכשהלבנה נפגמת באותו צד של הנחש הרע, אז כל אותן נשמות שיוצאות, אף על גב שכולן טהורות וכולן קדושות, הואיל ויצאו בפגם, בכל אותם מקומות שהגיעו אותן הנשמות, כולם נשברו ונפגמו בכמה [מיני] צער וכמה כאבים, ואלו הם (נשמות ומקומות נ"א נשמות של מקומות של פגם) שהקדוש ברוך הוא רוצה בהם אחר שנשברו.

ואף על גב שהנשמות בעצבות ולא בשמחה. סוד הדבר שורים כדוגמא שלמעלה, הגוף נפגם, והנשמה בפנים כדוגמא שלמעלה, ודאי כדוגמת זה. ולכן אלו הם שצריכות להתחדש בהתחדשות הלבנה. ועל אלו כתוב "והיה מדי חודש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחות לפני אמר ה'". כל בשר ודאי, שאלו יתחדשו בכל. וצריכים להתחדש בהתחדשות הלבנה. ואלו הם בשותפות אחת עם הלבנה, פגומים באותו הפגם שלה.

ולכן היא תמיד שורה בתוכם, שאינה עוזבת אותם, כמו שנאמר "ואת דכא ושפל רוח", וכתוב "קרוב ה' לנשברי לב", לאותם שסובלים אותו הפגם עם הלבנה, הם קרובים לה תמיד. ועל זה "להחיות לב נדכאים", באותם החיים שבאים לה להתחדש יהיה להם חלקם, אותם שסובלים עמה יתחדשו עמה. ואלו נקראים יסורים של אהבה. של אהבה הם, ולא מאותו האדם, של אהבה אותם, שנפגם האור של האהבה הקטנה שנדחית מאהבה רבה. לכן אלה הם חברים משותפים עמה. אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא, שהם זכו לזה להיות חברים עמה, עליהם כתוב "למען אחי ורעי" וגו'.

שעה"כ

והנה עתה¹⁸²⁰ אנחנו בזווג העליון דאו"א, וכוונתנו עתה להעלות מ"ן אליהם מן בניהם שהם זו"ן, וגם נשמות הצדיקים, וכל אלו צריכים להעלות מ"ן לאימא עילאה. והנה הכתוב אומר (תהלים סד לה) תנו עוז לאלקים על ישראל גאותו. פי' כביכול השי"ת צריך עזר וסיוע וכח מן מעשה ישראל התחתונים. והנה המלכות נקרא סוכת דוד הנופלת¹⁸²¹, כי בעוונותינו נפלה ע"י מעשינו הרעים, וכן כאשר רוצה לעלות צריך שיהיה ע"י זכויותינו ומעשינו הטובים, כי עוונותינו מפילים אותה כביכול וזכויותינו מעלים אותה. וא"כ עתה א"א לה לעלות אם לא יהיה בנו צדיקים גמורים אשר נשמותיהם קדושות וטהורות, שיש להם כח לעלות עד מקום אימא, וע"י תעלה המלכות כנז' בתיקונים (&¹⁸²²), כי ישראל נק' גדפין דשכינתא להעלותה למעלה.

ולטעם זה הגלות מתעכב ומתארך¹⁸²³, כי אין בנו מי שיוכל לעלות במדרגה הזו, כי אם יהיה בינינו מי שיוכל לעלות שם נשמתו היה מעלה גם את המלכות, והיה הזווג נעשה בתיקונו, והיתה מתמהרת קץ הנאולה. אך עתה בזמנינו בעו"ה, אין יכולת לעשות זווג בתיקונו למעלה, ולסיבה זו הקץ מתארך, וכמעט רוב הרעות והצרות הבאות על האדם באות לסיבה זו.

אמנם עכ"ז יש קצת תיקון במה שנמסור נפשינו על קדוש השם בכל לב, כי ע"י בן אפילו אין בנו שום מע"ט והרשענו עד להפליא, הנה ע"י מסירת נפשינו להריגה מתכפרים עוונותינו כולם¹⁸²⁴, ויש בנו יכולת לעלות עד אימא עילאה, כמ"ש חז"ל (יומא 19 ע"ג) גדולה תשובה שמנעת עד כסא הכבוד, שנאמר שובה ישראל עד ה' אלקיך כו'. כי ענין התשובה מעלה את האדם ומגיעתו עד כסא הכבוד שהיא אימא עילאה הנקראת תשובה, וע"כ תוכל המלכות לעלות עמנו, כי אנחנו גדפין דשכינתא כנ"ל, ואז יעלו זו"ן ונשמותינו למעלה בסוד מ"ן אל אימא עילאה, וז"ס על קדוש השם שהיא אימא אשר למעלה על ז"א

- מאיר הכוונה -

¹⁸²⁰ כלומר במילת "אחד".

¹⁸²¹ נקרא סוכת דוד הגופלת – נמחק צפע"ה.

¹⁸²² ע"י ב ע"א: על מארי קבלה אתמר לא תקח האם על הבנים דלית סכלתנו לאשתמודע בשכינתא כאלין מארי קבלה ואלין עבדין לה דירה ולקודשא בריך הוא ופרחין עמה בכל אתר דאיהי פרכת כלהו מנדדין עמה בשליחותא דילה אבל אפרוחי לית גדפין דלהון שלימין דפרחין בהון דאינון פקודי דעשה כל שכן ביצים ובגין דא אתמר עליהו לגבי אימא שלח תשלח {ב ע"ב} את האם (שם ז). וצ"ע אם זה כוונתו.

לא מצאתי וצ"ע גדול ע"י תז"ח ד ע"ד: רוחא דקודשא דאתמר בה ורוח אלהים מרחפת על פני המים דאנון בני תורה מים דאורייתא אינטילת מעמודא דאמצעיתא האי סליקת בכל ליליא בד' חיון [עג ע"ד] דלכל חד ד' גדפין ובהון פרחין לעלא לגבי עמודא דאמצעיתא דאיהו כליל יאהדונה אמנם ע"י זהר ח"ג רכט ע"א: ע"ב עיינין דקב"ה נהרין ע"ב גדפין דשכינתא

¹⁸²³ ומתגבר ומתארך בעונותינו (פע"ח).

¹⁸²⁴ מתכפרים עונותינו כולם נמחק צפע"ה, וצמקומו איתא לנו לדיקים גמורים.

¹⁸²⁵ ע"י זהר ח"ג לג ע"א: ואי צריך ארבע מיתות בית דין דאינון סקילה שריפה הרג וחנק מקבל ליה מאדל"י בנפש דילה ובנשמתיה מודה בכמה ודויין וחוזר בתשובתא לגבי אה"ה דאחיד בתרין שמהן יהו"ה יהו"ה במחשבתיה יכוין לאפקא וידוי וקבלת מיתה עליה בלב אחד דאיהו שמא מפרש כגוונא דא י"ד ה"א וא"ו ה"א (כבוד) ביה כהנים כורעים ומשתחיים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כבוד איהו ל"ב בחושבן וביה היה מתכוין לגמור את השם (וא"ו איהו אחד בלב)

וע"י תלמוד בבלי מסכת פסחים דף נ ע"א

לכאן ותלמודו בידו ושמעתי שהיו אומרים שהיו אדם יכול לעמוד במחיצתן (ומאן [מאן] ניהו אילימא רבי עקיבא וחביריו משום הרוגי מלכות ותו לא אלא הרוגי לוד ביום ההוא יהיה על מצלות הסוס קדש לה' מאי מצלות הסוס אמר רבי יהושע בן לוי עתיד הקדוש ברוך הוא

שעה"כ

הנק' ה'1826. האמנם בזווג התחתון דו"ן אין צריך למסירת נפשינו להריגה, רק אל נשיאות נפש בסוד מיתה טבעית בלבד¹⁸²⁷, כמו שית"ל בע"ה בענין נפילת אפים. והנה צריך לכוין בהויה דס"ג, כי (כד ע"ג) הוא המעלה את הנשמות ואת המ"ן של אימא עלאה כנודע, כי שם ההויה דהה"ן דב"ן מעלה מ"ן למלכות, והויה דס"ג מעלה מ"ן דאימא. ואע"פ שגם באימא יש הויה דב"ן כנז' אצלנו, עם כ"ז ההויה דס"ג היא המעלה מ"ן כנז' ביחוד מכתובת ידי מורי ז"ל בענין השמתחות על הקבר¹⁸²⁸1829. ולכן אחר שמסרת נפשך וקבלת עליך ד' מיתות ב"ד, תכוין להעלות זו"ן ונשמתך אל אימא עלאה בסוד מ"ן ע"י הויה דס"ג.

ותכוין כוונה זו באות ד' דאחד באופן זה, כי הנה נת"ל (כג ע"ג) כי ע' דשמע תכוין בה אל הויה דס"ג עם עשר אותיותיה שהם ע"ג. וביארנו שאז עדיין לא היה זמן¹⁸³⁰ העלאת מ"ן, ולכך לא קבלה הארה אלא מחשבון ס"ט ועם הכולל הרי ע', וחשבון הד' הנשארים מן ע"ג לא קבלה הארה מהם להיותם יותר גבוהים, וה"ס ד' אותיות המעולות שבהויות ס"ג, והם ג' יוד"ן וא' שחשבונם א"ל. ועתה אשר היא ממש מעלה מ"ן צריכה לקבל הארה מארבע אותיות ייא"י¹⁸³¹ שחשבונם א"ל, וע"י הארה זו תוכל לעלות, ואלו הד' אותיות ייא"י תכוונם במלת אחד באות ד' דאחד¹⁸³².

ונבאר ענין זו ההארה אשר מקבלת עתה מחדש מאלו הד' אותיות. והוא, כי תחילה לא היתה היא רק שם אדני פשוט, ועתה נמלאת בסוד מלוי אלף דלת נון יוד כמ"ש (כד ע"ב), שצריך לכוין בד' דאחד אל שם אדני במלוי כנז', וצריך לכוין כי זה המלוי נתוסף בה עתה ע"י זו ההארה הנמשכת אליה מן ארבע אותיות ייא"י שבהויות ס"ג הנז'. וביאור ענין זה יותר בביאור הוא, כי הנה המל' היא דינין וגבורות, וז"ס משחז"ל (ירושלמי מגילה פ"ג מ"ב) תמר בתמרוריתה עומדת ובקשו חכמים למתקה כו'¹⁸³³. והענין הוא כי המלכות נק' תמר לפי שהיא בחי' הש"ך דינין כפולים כמו שהודעתך (ע"ז רפ"ח¹⁸³⁴), כי יש דינים

- מאיר הכוונה -

¹⁸²⁶ וז"ס על קדוש השם שהיא אימא אשר למעלה על ז"ל הנק' ה' - נמחק צפע"ח?
¹⁸²⁷ צסוד מיתה טבעית כלכד - נמחק צפע"ח. ובצער כוה"ק מט ע"ג איתא זה צכח מסירת נפשך למיתה ולא להריגה צסוד נפילת אפים.

¹⁸²⁸ צענין השטתחות על הקצר - נמחק צפע"ח.

¹⁸²⁹ ע"י לעיל הערה 1684.

¹⁸³⁰ נמחק צפע"ח.

¹⁸³¹ ע"י לעיל הערות 580, 581.

¹⁸³² "וע"י הארה זו תוכל לעלות, ואלו הד' אותיות ייא"י תכוונם במלת אחד באות ד' דאחד" נמחק צפע"ח, וצמוקמו איתא "ועתה שהוא המעלה מ"ן ממש הנה עתה כריך להאיר צה ד' אותיות ייא"י הנ"ל"

¹⁸³³ ע"י זהר ח"ג קנג ע"א: ועוד בפ' הרואה הרואה תמרים בחלום תמו עונותיו הה"ד (&) תם עונך בת ציון בגין דתמרים ביה תם דרגא דיעקב דאתמר ביה (&) ויעקב איש תם חובין מרים וע"ד תמרים תמן ת"ם ותמן מ"ר הכא רמיז וימתקו המים הה"ד (&) ויורהו יי' עץ וימתקו המים מהכא מאן דאשתדל באורייתא דאיהו עץ חובין דיליה דאתמר בהון (&) וימררו את חייהם בעבודה קשה קב"ה מחיל ליה ויתחזרון מתיקין.

תרגום: ועוד בפרק הרואה, הרואה תמרים בחלום תמו עונותיו, זהו שכתוב "תם עונך בת ציון", משום שתמרים בו, תם דרגת יעקב, שנאמר בו "ויעקב איש תם". עבירות מרות, ועל כך תמרים שם ת"ם ושם מ"ר. כאן רמוז "וימתקו המים", זהו שכתוב "ויורהו ה' עץ וימתקו המים", מכאן מי שעוסק בתורה שהיא עץ, עונותיו שנאמר בהן "וימררו את חייהם בעבודה קשה" הקדוש ברוך הוא מוחל לו, ויחזרו מתוקים.

¹⁸³⁴ ז"ל: והנה היותן מספר ש"ך ניצוצין הוא כי אלו הניצוצין הם מבחי' ז' מלכים שמתו, והנה הם מבחי' ז"א. והנה ז"א נקרא אדם לפי שהוא הו"ה במילוי אלפין גי' אד"ס, וכל מלך מאלו הוא אדם א' [לית ספירה דלא אתקריאת אדם - תיקו"ז קלח ע"א, מהמבר"ש לו ע"ג]. נמצא, כי ז"פ אדם הוא גי' שט"ו, אשר כולם הם ניצוצין של גבורה ודינין גמורים של מלכים שמתו. וכאשר נתקנו במעי אמם בינה, כבר נתבאר שהיה ע"י טיפת אבא שנתן בה מחדש, והיא כוללת ה"ח.

שעה"כ

באחוריים דז"א ובאחוריים דנוקביה, והם ש"ך ש"ך¹⁸³⁵. ואמנם כשנספרת, המלכות לוקחת כל שני בחי' הש"ך דינין הנז' ונעשית תמר, ולכן אמרו כי בתמרוריתה היא עומדת. ואמנם כדי למתקם צריך להמשיך אליה שם ייא' הנז' מהויה דס"ג הנז' אשר באימא עלאה העולה בנימי' א"ל, כי היא¹⁸³⁶ בסוד (&) חסד א"ל כל היום. ובהתחבר א"ל עם תמר יהיה הכל בנימי' תרע"א שה"ס שם אדני במלואו. והרי איך אין לה שם הזה במלואו עד שנמשך אליה שם ייא' כנז', כי מקודם היתה תמר¹⁸³⁷, ולכן ד' זו דאחד הוא רבתי בסוד אותיות גדולות, כי היא בסוד אימא¹⁸³⁸. והרי נתבאר ענין העלאת מ"ן במלת אחד.

ועתה נבאר ענין הזווג במלת אחד.

הנה אחר שכונת¹⁸⁴⁰ להעלות המ"ן אל אימא עלאה, תכוין לחבר יחד או"א, ותכוין בסוד יהוה אהיה, יהוה באבא ואהיה באימא, ותכוין לשלבם ביחד כזה יאהויה"ה, ועי"כ מזדווגים ונעשים אחד. אח"כ תכוין בסוד הורדת טפת הזווג מן אבא אל אימא, ושהטיפה ההיא היא הויה א' ביודין דע"ב¹⁸⁴¹ כנודע, כי הויה דיודין הוא באבא, ולכן גם הטיפה הנמשכת ממנו היא דיודין¹⁸⁴². וכח זה נמשך אליו מן א"א כנז"ל (כד ע"א)¹⁸⁴³. והנה עדיין הטפה הזו ברדתה ממוח אבא¹⁸⁴⁴, אין בה ציור, והיא בסוד כללות אחד, ולכן תכוין כי אח"כ ברדתה תוך מעוי דאימא או היא מקבלת הציור ומצטיירת¹⁸⁴⁵, ונעשים ממנה ד' מוחין אל ז"א, שהם חו"ב ודעת כלול מתרוייהו וה"ס חו"ג, ותכוין כי ד' מוחין אלו ה"ס ד' אותיות דהויה דיודין הנז', כי מן אות יו"ד נעשית מוח חכמה, ומן אות ה"י נעשה מוח בינה, ומן אות ו"י נעשה מוח החסד, ומן אות ה"י אחרונה נעשית מוח גבורה. והנה עתה אשר הם מוחים גמורים יש להם ארבע שמות גמורים.

וכבר הודעתך כי אלו המוחים הם בחי' אור פנימי של המוחין דז"א, כי המקיפים אינם נכנסין עד תפלת י"ח וכמו שיתבאר שם. גם הודעתך כי אלו המוחין הם מבחי' פנימיות ז"א אשר נקרא בחי' הנשמות, ואינם מבחי' חיצוניות הנק' בחי' העולמות. וב'

- מאיר הכוונה -

ואמא ג"כ נתנה בהם טיפת מ"ן, הכוללת ה"ג. וע"י נתקנו אלו השט"ו הנ"ל, ובין כולם הם ש"ך ניצוצין, כי ה"ח דאבא אינן ניצוצין רק חסדים, שהניצוצין הם גבורות בלבד, באופן שהשט"ו ניצוצין הם ישנות של המלכים, וה' ניצוצין אחרים הם חדשות, וסך כולם הם ש"ך בז"א. וכבר ידעת, כי גם נוק' דז"א שהוא מדה הז' שבמלכים, יש בה כללות כל הז' מלכים, כנודע דלית ספי' דלא אתכליל בה בחי' המלכות. ונמצא כי הם ש"ך ניצוצין אחרים בנוקבא דז"א*, ונודע, כי הגבורות והדינין הם כפולות, ונמצא, שיש ב"פ ש"ך בז"א [כלומר א' במלכין קדמאין וא' בתיקון המ"ה, וכן בנוק' וכן ברפ"ח (דע"ה ח"ב קמ ע"ד)], אשר לסבה זו נקרא הז"א שמ"ש (תיקו"ז י ע"א), שהם בחי' הניצוצין האלו. וב"פ ש"ך בנוק' אשר לסבתם נק' היא תמ"ר, שהם בחי' הניצוצין שבה, וכל אלו הניצוצין שלו ושלה הם מתערבים במעי אמא ומצטיירין ונתקנו שם.

¹⁸³⁵ יש ש"ך ניצוצין דב"ן שהם מחיים הכלים בשבירתם ויש ש"ך ניצוצין דמ"ה שהם המתקנים (דע"ה ח"ב קמ ע"ג).

¹⁸³⁶ כי היא נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא פהוא רחמים

¹⁸³⁷ והס חשזון הד' הנותרים מחשזון ע' פל שמע אך קודם זה היתה תמר (פע"ח).

¹⁸³⁸ עי' ליקוטי נוסחאות ועי' לקמן כה ע"א. עי' לעיל הערה 1565.

¹⁸³⁹ ולכן ד' זו דאחד הוא רבתי בסוד אותיות גדולות, כי היא בסוד אימא – נמחק בפע"ח.

¹⁸⁴⁰ אל פס זה כנ"ל – נוסף בפע"ח.

¹⁸⁴¹ הויה א' ביודין דע"ב – נמחק בפע"ח ובמקומו איתא פס אחד לע"ב דיודין.

¹⁸⁴² עי' הולדת או"א וזו"ן א': לעולם הטפה הוא משם ע"ב כנודע והוא בחי' חיה שבו תלוי זיווג (ביאורים ח"ב ט ע"ב), ועי' שער מ"ד ומ"ן פרק ה' וז"ל, בחי' הטפה עצמה של הזכר שהוא בחי' מוח הולד אינה אלא משם ע"ב דיודין לבד.

¹⁸⁴³ וכח זה נמשך אליו מן א"א כנז"ל – נמחק בפע"ח.

¹⁸⁴⁴ ברדתה ממוח אבא – נמחק בפע"ח.

¹⁸⁴⁵ אז היא מקבלת הציור ומלטיירת – נמחק בפע"ח.

שעה"כ

בחי' אלו נתבאר בדרוש א' של שני ימים טובים של ר"ה (&) וע"ש. גם תעיין בביאור ברכת אבות שביום ר"ה בתיבת אלהינו ואלקי אבותינו.¹⁸⁴⁶

גם הודעתוך כי עתה בק"ש אינם נמשכין כל המוחין דאור פנימי רק בחי' הו"ק שבהם בלבד. והענין הוא כי המוחין הם בחי' פרצוף א' כלול מ"ס המתלבשים תוך נה"י דאימא, כי הנצח דאימא נחלק לג"פ, והם כנגד קו ימין דז"א שהם חח"ן שבו. והוד דאימא נחלק לג' פרקין והם מתלבשים בקו שמאלי דז"א, והם בג"ה שבו. ומן היסוד דאימא נעשה ממנו קו האמצעי דז"א והם דת"י שבו.

והנה כאשר מתחילין לכנס תוך ז"א ולהתפשט בתוכו, נכנסים תחילה הפרקים תחתונים דנה"י דאימא בג"ס עליונות דז"א, ואח"כ נכנסין ג' פרקים אמצעים דנה"י דאימא בג"ס עליונות דז"א, ונרחין הג' פרקים תחתונים (כד ע"ד) בג"ס אמצעיות דז"א, וזהו מה שנעשה עתה בעת הק"ש, אבל מה שנכנס אח"כ בעת תפלת י"ח, הוא כי נכנסין ג' פרקים עליונים דנה"י דאימא בג"ס עליונות דז"א, וג' אמצעים בג' אמצעיות, וג' תתאין בג' תחתונות. והרי נשלמו המוחין דאימא, ואח"כ ע"ד הנו' נכנסין גם המוחין דאבא.

ופשוט הוא כי הבחי' העליונות אינם שוים אל מדרגות תחתונות מהם, ולכן אלו הט' פרקים שיש במוחין אין שמותיהם שוים, אמנם¹⁸⁴⁷ ג' פרקים תתאין יש¹⁸⁴⁸ להם ג' שמות, וג"פ אמצעים יש להם ג' שמות אחרים, ולשלשה עליונים ג' שמות אחרים, וכל זה במוחין דאימא, וכן יהיה במוחין דאבא¹⁸⁴⁹. וכ"ז הוא בבחינת הלבושים של המוחין שהן נה"י דאימא או דאבא, וגם במוחין עצמן המתלבשים בתוכם יהיה כן. והנה בדרושי הציצית (ו ע"ד) ביארנו זה היטב וע"ש.

אבל מה שצריך לך לכוין עתה¹⁸⁵⁰ בקצרה הוא זה, הנה כבר הודעתוך כי בד' אותיות ההויה יש ד' הויות אחרות, והם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ומתחלקים באופן זה, ע"ב באבא, ס"ג באימא, מ"ה בז"א, ב"ן בנוקביה. והנה גם אלו הד' מוחין דז"א הם עד"ז, כי מוח חכמה כנגד אבא, ומוח בינה כנגד אימא, ומוח חסד כנגד ז"א, ומוח נבורה כנגד נוקביה. כנודע כי תריין עטריין חו"ג הם החסד¹⁸⁵¹ לז"א והגבורה לנוקביה. ונמצא כי אלו הד' מוחין הם ד' הויות עסמ"ב. אמנם להיותם מוחין מצד אימא¹⁸⁵² אינם הויות נמורות כל אחד מד' אותיות, אבל הם כל הויה משלשה אותיות בסוד יה"ו כנודע (תיקו"ז מא ע"א¹⁸⁵³), כי יה"ו הוא בבינה שהיא בגימ' אהיה, וגם כל אהיה הוא בבינה, ולכן תכוין כי ד' מוחין אלו הם ד' שמות יה"ו במלוין כסדר, ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן.

וזה הענין תכוין בד' דאחד, איך עתה מוריד¹⁸⁵⁴ את הד' מוחין האלו הנו' אל ז"א הנק' א"ת. וזהו כללות מלת אחד, א"ת ד¹⁸⁵⁵, כי הז"א הנק' א"ת מקבל הד' מוחין האלו עתה.

והנה נתבאר איך הם באים מלובשים תוך נה"י דאימא, ולכן תכוין ג"כ בעניינם. והנה הם ד' שמות אהיה כנודע, כי כל אהיה הוא בבינה, אבל עתה לא תכוין בהם אלא

- מאיר הכוונה -

¹⁸⁴⁶ פסקא זו נמחק בפע"ח.

¹⁸⁴⁷ כי (פע"ח).

¹⁸⁴⁸ דנה"י לבינה יהיה (פע"ח).

¹⁸⁴⁹ ע"ד הנ"ל (נוסף בפע"ח).

¹⁸⁵⁰ סוד הד' מוחין (פע"ח).

¹⁸⁵¹ חסדים (פע"ח).

¹⁸⁵² בינה דאבא? עי' לעיל ה סע"ב.

¹⁸⁵³ עי' לעיל הערה 578.

¹⁸⁵⁴ "איך עתה מוריד" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "שאתה מוריד עתה".

¹⁸⁵⁵ עי' לעיל הערה 986.

שעה"כ

בד' שמות אה"י¹⁸⁵⁶, כל א' מג' אותיות בלבד, ותכוין לחבר כל מוח עם לבושו כזה, יוד הי וי"ו, אלף ה"י יו"ד, יוד הי וא"ו, אלף הי יו"ד, יוד ה"א וא"ו, אלף ה"א יו"ד, יוד הה וו, אלף הה יוד.

והרי הורדנו אל הז"א ב' מוחין הנקרא חו"ב שבו, שה"ס שני שמות יה"ו ואה"י במלואם כנז"ל בדרושי הציצית (ה ע"ב), אבל השני מוחין האחרים הנק' חו"ג הם שמות של אהוה כנז' שם (ה ע"ג¹⁸⁵⁷), ולכן צריך לכוין ג"כ אח"כ בד' אותיות אהוה בד' דאחד, ותכוין בהם במלוייהם דיודין אלף הי ויו הי ותכוין כי השם הזה הוא כללות החו"ג כי שניהם נק' בשם הזה.

ואני מסופק מעט בענין זה הנז' אם הד' שמות אה"י הנז' הם מוח בינה, והד' יה"ו הם חכמה, והראיה לזה הוא כי הרי שמות אהוה האלו הם בחו"ג, והרי נזכר כל הד' מוחין. אבל היותר מוסכם אצלי ששמעתי ממורי ז"ל¹⁸⁵⁸ הוא כי הד' יה"ו הם ד' מוחין בכללותם, והד' אה"י הם ארבעה לבושים בכללותם. ועי' לקמן בפסוק (&) והיו הדברים האלה כו', כי שם ית' ענין זה של החו"ג.

אח"כ תכוין להמשיך ג"כ מוחין אל נוק' דז"א במלת אחד, והנקבה הזו כבר ביארנו עניינה לעיל כי המעלה עתה מ"ן במלת אחד היא רחל ולא לאה. אמנם מצאנו ראינו¹⁸⁵⁹ בזוהר כי הד' דאחד היא מלכות הנקרא קשר של תפילין של ראש, גם אמרו כי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הוא במלכות¹⁸⁶⁰ וצריך לבאר הדברים האלה באר היטב שלא יחלקו יחד¹⁸⁶¹.

והענין הוא דע כי ב' נקבות יש לז"א לאה ורחל, וה"ס תרין נשין דיעקב דאיהו ז"א. ומצינו כתוב (&) ויאהב יעקב את רחל, ותמיד הוה דיוריה ומשכניה באהל רחל, וקצת טעמו של דבר נתבאר לעיל, והוא לפי שרחל נקרא עקרת הבית (זוהר ז"א קנד ע"א), עיקרו של בית, כי היא מכלל ה"ס¹⁸⁶², והיא ספי' עשירית שבהם, ויש לה בחי' פרצוף גמור, והפרצוף הזה יש לו פנים ואחור, ויש לו פנימי וחיצון כמו שאר הפרצופים שיש באצילות. אבל לאה אינה רק האחור דאימא לבד, וזהו הטעם שלאה היא כולה דינים תקיפין, לפי שאפי' אימא דינים מתערין מינה (זוהר ז"א ר"כ ע"ב), ומכ"ש¹⁸⁶³ באחוריים שלה.

- מאיר הכוונה -

¹⁸⁵⁶ בינה דאמא (לעיל ה ע"ג).

¹⁸⁵⁷ עי' לעיל הערה 564. וצ"ע ששם איתא שהמוחין דמצד אימא הם אה"ו.

¹⁸⁵⁸ מוסכסם אלכלי ששמעתי ממורי ז"ל – נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "צדק לז"ו".

¹⁸⁵⁹ מלאנו לאינו – נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא כתוב.

¹⁸⁶⁰ עי' זהר ח"ב קלג ע"ב: כיון דאמרי ישראל יה"ה אחד באתערותא דשית סטרין כדין כל אינון שית סטרין אתעבידו חד ועאלין בחד תיאובתא ורזא דא ו' חד פשיטו בלחודוי בלא דבקותא אחרא לגביה אלא איהו בלחודוי פשיט מכלא ואיהו חד

בהיה שעתא מטרוניתא מתתקנא ומתקשטא ועיילין לה שמשא בלחישו סגי לגבי בעלה ואמרי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דא איהו בלחישו דהכי אצטריך לאעלא לה לגבי בעלה זכאה עמא דידיעי דא ומסדרי סדורא עלאה דמהימנותא

תרגום: כיון שאומרים ישראל "ה' אחד" בהתעוררות ששה צדדים אז כל אותם ששת הצדדים נעשים אחד ונכנסים בתשוקה אחת וסוד זה ו' אחד פשיטות בלבדו בלי דבקות אחרת אליו אלא הוא לבדו פשוט מכל והוא אחד.

באותה שעה המלכה מתתקנת ומתקשטת ושמשיה מכניסים אותה בלחש רב אל בעלה ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד זהו בלחש שכך צריך להכניסה לבעלה אשרי העם שיודעים את זה ומסדרים סדור עליון של האמונה.

¹⁸⁶¹ עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

¹⁸⁶² עי' לעיל הערה 802.

¹⁸⁶³ וצפרטו (פע"ח).

שעה"כ

1864 וזהו טעם למה שביארנו בענין דרוש התפילין כי גם שם נרמזו ב' הנקבות האלו, והם בחי' קשר תפילין של ראש בסוד לאה, דכתיב (&) וראית את אחורי, שהיא עומדת באחור עם ז"א בחציו העליון באחורי ראשו בסוד קשר תפילין של ראש, אבל רחל נרמזה בסוד תפילין של יד, כי היא עומדת מחציו ולמטה של ז"א מכנגד הלב¹⁸⁶⁵. ושם ביארנו טעמו של דבר, כי רחל שהוא פרצוף גמור, יש לה בחי' תפילין של יד בפרשיות ובבתים, כדמיון ז"א ממש שיש לו תפילין של ראש. אבל לאה שאינה רק אחוריים דאימא, אינה רק בחי' קשר דתפילין של ראש שהיא עור (כה ע"א) לבד בלתי בתים ופרשיות כלל.

והנה עד"ז ג"כ נרמזו שתיהן לאה ורחל בענין הק"ש¹⁸⁶⁶. כי הנה ענין הק"ש הוא בחי' כניסת המוחין בז"א, ונודע כי התפילין יוצאין מן המוחין כנו' במקומו (לעיל י ע"ב¹⁸⁶⁷)¹⁸⁶⁸, ולכך כמו שבתפילין אנו מחברין לאה עם ז"א בסוד תפילין של ראש עם הקשר שלו, אבל¹⁸⁶⁹ רחל היא בפני עצמה בסוד תפילין של יד. כך עתה אנו בק"ש בפסוק א' של שמע אנו מחברים את לאה שהיא ד' דאחד, שהיא קשר תפילין של ראש¹⁸⁷⁰ עם יחוד ז"א עצמו, אשר הוא תפילין של ראש¹⁸⁷¹ בפסוק הא' דשמע ישראל. ואח"כ בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הוא יחוד בפני עצמו לרחל.

והוא לסיבת הטעם הנז' בענין תפילין, כי להיות שרחל היא פרצוף גמור בפני עצמו, לכן יש לה יחוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בפני עצמה. אבל לאה שאין לה אלא הארה מועטת מן הד' מוחין של ז"א, לכן היא טפלה אליו. ובוה הטעם יובן ג"כ למה אנו מתחילין בלאה קודם רחל¹⁸⁷², לפי שלאה היא עומדת למעלה במקום אחורי הראש, כי זהו הטעם שבזוהר (ח"א קנו ע"א) קוראים אל¹⁸⁷³ לאה עלמא עלאה. והראשונה המקבלת הארת המוחין היא לאה¹⁸⁷⁴. גם לסיבה זו נק' ד', לפי שהיא יוצאה ממש מאחורי הד' מוחין דז"א, גם נק' דלת לסיבת היותה¹⁸⁷⁵ דלה ועניה¹⁸⁷⁶, כי היא דינין תקיפין לסיבת היותה אחוריים דאימא עלאה, גם נקרא דלה ועניה לפי שאינה פרצוף גמור כמו רחל כנו', ואיננה רק עור בלבד, בסוד עור דקשר דתפילין של ראש כנו"ל. גם לסיבה זו היא ד' רבתי, לפי שכל אלפא ביתא רבתי היא באימא עלאה¹⁸⁷⁷, ולאה היא אחוריים דאימא עלאה, ולכן היא ד' גדולה.

ונחזור לענין, כי בד' זו דאחד תכוין להמשיך הארה מן ד' מוחין דז"א אל לאה. וסוד הענין הוא במה שביארנו, כי רחל היא עומדת עתה בהיכל אהבה דעולם הבריאה,

- מאיר הכוונה -

1864 ושם הארכנו בזה וזכרנו כי לכך הקשר של ראש אין צו פרשיות וכתיבות האותיות כי אינה רק עור לבד כי היא חילונית הבינה אך רחל שהיא פרצוף גמור יש לה בתים ופרשיות דוגמת זעיר אנפין ממש

1865 ולכן ניתנת נגד הלב (נוסף צפע"ח).

1866 והנה עד"ז ג"כ נרמזו שתיהן לאה ורחל צענין הק"ש - נמחק צפע"ח.

1867 ז"ל: התפילין נעשים מבחי' מוחין הפנימים שיוצאים מבחי' אור מקיף בבחי' התפילין כנודע.

1868 נמצא כי כל דרכי התורה ומלותיה סובבין על קוטב א' (פע"ח).

1869 ואח"כ (פע"ח).

1870 שהיא קשר תפילין של ראש - נמחק צפע"ח.

1871 אשר הוא תפילין של ראש - נמחק צפע"ח.

1872 היינו לאה בשמע ורחל בבשכמל"ו

1873 "כי זהו הטעם שבזוהר קוראים אל" נמחק צפע"ח וצמקומו איתא "כי לכן נקראת".

1874 והראשונה המקבלת הארת המוחין היא לאה - נמחק צפע"ח.

1875 יוצאה ממש מאחורי הד' מוחין דז"א, גם נק' דלת לסיבת היותה - נמחק צפע"ח.

1876 עי' לעיל הערה 1326.

1877 עי' לעיל הערה 1565.

שעה"כ

אלא שעתה עלתה¹⁸⁷⁸ למעלה בסוד מ"ן. ונודע כי בהיותה למטה בבריאה¹⁸⁷⁹ עומדת שם בסוד נקודה קטנה, ר"ל כי כאשר תעלה באופן ההוא¹⁸⁸⁰ אל האצילות, לא תראה שם רק בחינת נקודה קטנה, ואז היא צריכה לקבל מן הז"א הארה אחר הארה, מדרגה אחר מדרגה, עד שתחזור להיות פרצוף גמור כבראשונה כמשי"ת בברכת אבות¹⁸⁸¹. ונמצא כי עתה אשר עלתה למעלה בהכרח כדי להעלות מ"ן, עלתה בבחי' נקודה קטנה. וכאשר עתה בק"ש ירדו המוחין דז"א, אינה יכולה עדיין לקבל המוחין שלה, כי אפילו בחי' גופא אין לה, ואיך תקבל המוחין עתה, ואי אפשר לקבלם עד ברכת אבות כמשי"ת. אבל לאה יכולה עתה לקבל את המוחין שלה לפי שכבר נתבאר שרחל ירדה עד עולם הבריאה, אבל לאה שהיא אחוריים דאימא לא נפלה אלא בעולם האצילות¹⁸⁸², ונפילתה היתה שירדה למטה ממדרגתה¹⁸⁸³, דהיינו שירדה עד מקום רחל נוק' דז"א, ולכן כאשר עולה ז"א בסוד מ"ן למעלה, גם לאה היא עולה למעלה עד מקומה, ועלייה זו הוא התיקון שלה, ולכן יכולה לקבל בק"ש את המוחין שלה, אבל רחל אשר ירדתה ונפילתה הוא למטה בעולם הבריאה, לכן היא מתמעטת¹⁸⁸⁴ בבחי' נקודה קטנה, וצריכה תיקון מחדש כדי שתעשה פרצוף כמתחילה. ולכן עתה בק"ש שעדיין לא נעשית פרצוף אין בה כח לקבל את המוחין שלה עדיין.

וא"ת א"כ מה הוא התיקון שאנו מתקנים אותה עתה ביחוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. והתשובה היא כי אין זה רק הכנה אל העתיד כאשר נאמר ברכת אבות בתפלת י"ה, שימצא הכל מוכן ומוזמן ותקבלם. וז"ס מ"ש רז"ל (פסחים &) הביאו לה עבדיה בחשאי. ומ"ש אם תשאל גנאי הוא לה כו'. הענין הוא כי בהיותה בלתי תיקון יש לה גנאי¹⁸⁸⁵ אם תשאל, ולכן הביאו לה עבדיה בחשאי כמשי"ת בע"ה.

ואחר אשר ביארנו בדרך כללות בקיצור איך תכוין בד' דאחד ללאה ובברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד אל ו"ק ד¹⁸⁸⁶ רחל, נבאר עתה יותר בפרטות מה שצריך לכוין. דע כי על האמת הוא כי גם לאה יחודה¹⁸⁸⁷ היא בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד עם רחל, אלא שלהיותה נוק' עלאה¹⁸⁸⁹ עליונה, יש לה ג"כ יחוד למעלה בראש הזכר בסוד ד'

- מאיר הכוונה -

¹⁸⁷⁸ העלינו אותה (פע"ח).

¹⁸⁷⁹ מן האצילות (פע"ח).

¹⁸⁸⁰ צאופן ההוא – נמחק צפע"ח.

¹⁸⁸¹ ק"ש ר"ק דגדלות, ובי"ח ג"ר דגדלות.

¹⁸⁸² "אללך צעולם האצילות" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתלך "למטה מן האצילות לעולם אחר".

¹⁸⁸³ עי' ע"ח שבירה ב' ההבדל בין או"א שהיה להם ירידה בשבירה, לז"ת שהיה להם שבירה, ועי' אד"ר קלה ע"ב: כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוי ביה קרי ביה מיתה.

¹⁸⁸⁴ נתמעטה (פע"ח).

¹⁸⁸⁵ צ"ע אם כוונתו שהגנאי היא היותה בלתי מוחין, אבל בתיקון הגוף זה עוד בגדר גנאי. עי' לקמן מח ע"ג שזה נשיקין תחתונים. ע"י שמסרו נפשם על ק"ה במלת אחד, כמבואר אצלינו, הביאו לה משם הארה למוחין שלה בחשאי, הארה לבד (פע"ח ק"ש כד). י"י אחד ושמו אחד, והבן גם זה מאוד. והם הם ציקי קדרה שהריחה בת מלך, הכלה הכלולה, כי הריחה נשיקין עליונים, ורצתה להזדווג בחתן רוחא ברוחא בזיוג העליון הפנימי, ולא אמרו משה, כי הוא היה בסוד נשיקין, בסוד פה אל פה אדבר בו, ולא היה צריך לאמרו, כי הוא המזווג תו"מ רוחא ברוחא בסוד נשיקין, ומזווג חו"ב גופא בגופא בסוד הדעת הנ"ל. ויעקב הוא המזווג גופא בגופא לזו"ן, ורצה לייחדם בסוד נשיקין בשעת מיתתו, כי כמו שהמוסר עצמו על ק"ה מייחד חכמה ובינה בסוד נשיקין עלאין, כך המוסר עצמו למיתה מייחד תו"מ בסוד נשיקין תתאין. ומה גם המכוין לכך בשעת המיתה ממש, וז"ס מיתת צדיקים בנשיקה (פע"ח נפ"א ו).

¹⁸⁸⁶ ו"ק 7 – נמחק צפע"ח.

¹⁸⁸⁷ עי' נוסחאות, ועי' תיקו"ז טו ע"א שברוך שם היא שייך בפרט לשכינה, ולנוק'. וכן שם כח ע"ב שכל בחי' נוק' בבשכמ"ו.

¹⁸⁸⁸ נוקצל ויחודה (פע"ח).

¹⁸⁸⁹ נוק' עלאה – נמחק צפע"ח.

שעה"כ

דאחד. ונמצא כי בד' דאחד אנו מכוונים אל כתר דלאה בלבד¹⁸⁹⁰, ושאר התפשוטתה נרמזו בכרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד עם רחל ג"כ.

ונבאר עתה ענין הכתר הזה דלאה שאנו מכוונים בו בד' דאחד. דע כי בחי' לאה אינה רק אחוריים דאימא עלאה כנו"ל, אשר לכן איננה רק בחי' קשר דתפילין של ראש שהיא של עור בלבד. וכבר ביארנו ענין מלת עור מה עניינו¹⁸⁹¹, ואמרנו שהענין הוא שאין לאה לוקחת הארה מן המוחין עצמן דז"א, אלא מן הנה"י דאימא אשר הם הלבוש של המוחין דז"א כנודע. אבל רחל לוקחת הארה מן המוחין עצמן, לפי שהיא במקום החסדים המגולים, והחסדים הם מכים במוחין ומוסיפין בהם הארה ומוציאים אותם לחוץ. משא"כ בלאה העומדת מכנגד מקום¹⁸⁹² החסדים הסתומים, וכבר זכה ע"ב} ביארנו כי הלבושין של המוחין הם ד' שמות אהיה, ונמצא כי כל קבלת לאה הוא מאלו הד' שמות אהיה, ובתחלה היא מקבלת כללותם בלבד, ולוקחת הד' אלפין אשר בארבע שמות אהיה, אשר אלו הד' אותיות הם¹⁸⁹³ היותר מעולות, ומשם¹⁸⁹⁴ נעשה כתר שלה, וזה תכוין בד' דאחד שהם ד' אלפין הנו. אבל תכוין כי היא ד' גדולה, פי' כי כל מוח מאלו הד' מוחין כולל כולם¹⁸⁹⁵, כמבואר אצלינו בדרוש הציצית (ה ע"ג¹⁸⁹⁶). ונמצא שד' זו כלולה מן ארבעה, והם ד"פ ד' הם י"ו מוחין, ודבר זה נרמז בהיות ד' זו גדולה. וכן היה מורי ז"ל אומר שצריך לכתוב בתפילין ובמוזוזה שיעור ד' זו דאחד גדולה ועבה כשיעור עובי ד' דלתין קמנות, ולפי שעתה ה"ס הכתר דלאה. ונודע כי כללות ד' מוחין כלולים בכתר, ובארבע מוחין כלולים כל הי"ס, ונמצא כי מוכרח הוא שיהיה בכתר כללות כל הארבע מוחין.

¹⁸⁹⁷תיקון¹⁸⁹⁸ ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

הנה היחוד הזה נכלל בו יחוד תריין נוק' לאה ורחל וכמ"ש בע"ה, וזה ביאורו. ברוך שם כבוד, אחר שנתבאר כי בד' דאחד תכוין אל בחי' הכתר דלאה, תכוין עתה בד' מוחין

- מאיר הכוונה -

¹⁸⁹⁰ עי' הערה 1622.

¹⁸⁹¹ עי' ע"ח לר"ר ב' (לש"ו על פע"ח). וז"ל הע"ח: אמנם הסיבה הב' למה שנאמר ויאהב יעקב את רחל, הוא מובן במ"ש הפסוק (איוב ב ד) עור בעד עור וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו, פי' כי האיש הזה הוא ז"א, ויש לו תריין נשין, לאה ורחל. והנה לאה היא בחי' עור כמו שנבאר, אך רחל היא נפשו ממש וכו', כי רחל היא נוקבא האמיתית של ז"א, והיא בת זוגו ממש, לפי שהוא מכלל הי' ספי' הכוללים עולם האצילות, והיא מלכות האחרונה שבהם. אבל לאה עיקרה היא אחוריים דאמא שנפלו כאן למטה במקום הזה, ואיננה אשתו לז"א רק בדרך השאלה לבד, בהיותה נופלת כאן למטה נדבקת בעורו של ז"א. אבל רחל היא נפשו, כי המלכות נפש, וז"א רוח כנודע. עוד טעם אחר כי הנה מקום לאה היא למעלה במקום אורות הסתומים, כי יסוד אמא מגיע עד החזה, לכן הארה שלה אינה אלא בחי' עור לבד, ר"ל כמ"ש אצלינו בענין צורת ד' של קשר תפילין ש"ר שהיא לאה, וקשר אינו רק בחי' עור לבד. אבל רחל היא תפלה של יד, יש בה עור בחי' בתים של תפילין ש"י, וגם מוחין ממש בסוד פרשיות ע"ש. והענין בקיצור כי לאה היא נגד מקום הכסוי של האורות, עוברת הארה מועטת דרך עור דז"א לחוץ אליה מן המוחין שלו, ולא מן המוחין עצמן רק מהלבושים והכלים שלהם, שהם נה"י דאמא, ולכן נרמזת בד' של קשר תפילין ש"ר, כי היא דלה ועניה, ומה שלוקחת צורת ד', כנגד ד' מוחין, אינה רק הארה בעלמא דרך העור.

¹⁸⁹² "העומדת מכנגד מקום" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "שעדיין".

¹⁸⁹³ הראשונות (נוסף בפע"ח).

¹⁸⁹⁴ ומהם (פע"ח).

¹⁸⁹⁵ כולל כולם נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא כלולים מכולם.

¹⁸⁹⁶ בעיבור הזה של המוחין היה כך, כי נכללו אלו ד' מוחין אלו באלו. ונמצא כי מוח החכמה כלול מד' מוחין האחרים שהם חו"ב וחו"ג, ועד"ז ג' מוחין האחרים. ונמצא כי הם ד' מוחין, כל א' כלול מד' מוחין האחרים הם י"ו בחי', וכל ד' מוחין הכלולים במוח הא' נק' כולם חכמה, וד' הכלולים במוח הב' נק' כולם בינה, וכן השאר.

¹⁸⁹⁷ פע"ח ק"ט יד.

¹⁸⁹⁸ נמחק בפע"ח.

שעה"כ

דלאה עזמן אעפ"י שאינם אלא בסוד הארת עור¹⁸⁹⁹ בלבד כנ"ל. וכבר נתבאר בזוהר (ז"ב קסב ע"א¹⁹⁰⁰) כי ברוך רומז אל החכמה, ושם אל הבינה, וכבוד לחו"ג, והוא עצמו הד' מוחין עצמם שאמרנו, יען כי דעת כלול מחו"ג¹⁹⁰¹. גם תכוין כי אלו הם מסוד ד' אהיה הנז', ותכוין כי ג' תיבות אלו ברוך שם כבוד רומזים אל המוחין שהם ג' והם ד', פי' כי הם ג' חב"ד, והם ד' לפי שהדעת נכלל מחו"ג, ולכן עם היותם המוחין ד', נרמזו בג' תיבות ברוך שם כבוד בלבד.

גם תכוין כי ג' תיבות אלו עולים בגימ' ת"ר, והוא כי ד' שמות אהיה, ב' הראשונים במלוי יודין, והג' באלפין, והד' בההין, הם בגימ' תרי"ו. והנה בד' דאחד רמזנו אל הכתר שלה, אל מספר הי"ו, לפי שהיא ד' רבתי, והיא בגימ' ד"פ ד', נשאר ת"ר לד' מוחין שלה. גם ר"ת ב"רוך ש"ם כ"בוד הם שכ"ב, והם בגימ' כמספר שני שמות אהיה הראשונים דמלוי יודין, להורות כי כל אלו הבי' הראשונים הם העיקרים, ולכן ניתנו בר"ת, והם ב' מוחין חו"ב. ושאר האותיות של ג' תיבות דברוך שם כבוד הם בגימ' כמספר שני שמות אהיה, דאלפין וההין¹⁹⁰², אשר הם בחו"ג הכלולים בדעת.

מלכותו

תכוין לעשות הכתר דלאה כתיקונה, ותכוין כי מלכותו היא נוקבא דו"א הנקרא מלכות כנודע, ותכוין לנעוץ¹⁹⁰³ סופו בתחילתו¹⁹⁰⁴, כי עתה נעשה כתר מלכות בראשה, והם ד' אלפין מן ד' אהיה אשר לקחתם¹⁹⁰⁵ פשוטים בד' דאחד, ועתה במלת מלכותו הם מתמלאין, ואז הם בגימ' תמ"ד. וכבר ידעת כי לאה נק' מדת ימיו של דהע"ה, בסוד מ"ש¹⁹⁰⁶ (&) ומדת ימי מה היא כמבואר אצלנו (ע"ח שער לד"ר א. וכן לעיל יג ע"ג).

גם תכוין עתה ברחל שגם היא נוק' דו"א והיא מלכות האמיתית¹⁹⁰⁷ שהיא הספ"י העשירית שבאצילות, והענין יובן במש"ל (כב ע"ג), כי אעפ"י שעלתה רחל בסוד מ"ן, אין בה כח עתה לקבל המוחין שלה עד ברכת אבות כנ"ל¹⁹⁰⁸. אמנם עכ"ז מוכרח הוא שיוודת לה עתה איזה הארה מן הזווג הזה של אלו המוחין אשר באצילות עד היכל אהבה שבבריאה אשר היא עומדת שם, וזו ההארה קראוה רז"ל (פסחים נו ע"א) בלשון ציקי קדרה שהביאו לה עבדיה בחשאי, וה"ם י"פ שם אהיה שהוא בגימ' ציקי. והענין הוא כי כבר נכנסו המוחין בו"א ונכנס בו סוד הדעת הנכלל מן הה"ח וה"ג, רק שהיו מבחי' התפשטותם בו"ק, כי הג"ר לא נכנסו עד ברכת אבות כנ"ל. וכבר ידעת כי אלו ה"ח וה"ג כשנכנסים

- מאיר הכוונה -

¹⁸⁹⁹ אור (פע"ח).

¹⁹⁰⁰ ז"ל: ורזא דא ברוך דא רזא דנקודא עלאה דאיהו ברוך דכל ברכאן נבעין מתמן ואי תימא עלמא דאתי אקרי ברוך לאו הכי דהא נקודה עלאה איהו דכר עלמא דאתי נוקבא איהו ברוך ואיהי ברכה ברוך דכר ברכה נוקבא ועל דא ברוך איהו נקודא עלאה שם דא עלמא דאתי דאיהו שם גדול כמה דאת אמר (יהושע ז ט) ומה תעשה לשמך הגדול כבוד דא כבוד עלאה דאיהו ימינא ושמאלא. תרגום: וסוד זה ברוך זה סוד הנקדה העליונה שהוא ברוך שכל הברכות נובעות משם ואם תאמר העולם הבא הוא שנקרא ברוך לא כך שהרי הנקדה העליונה היא זכר העולם הבא נקבה הוא ברוך והיא ברכה ברוך זכר ברכה נקבה ולכן ברוך הוא נקודה עליונה שם זה העולם הבא שהוא שם גדול כמו שנאמר (יהושע ז) ומה תעשה לשמך הגדול כבוד זה הכבוד העליון שהוא ימין ושמאל.

¹⁹⁰¹ יען כי דעת כלול מחו"ג – נמחק צפע"ח.

¹⁹⁰² עם ו' כללות דמוחין האחרונים (לש"ו).

¹⁹⁰³ נעוץ (פע"ח).

¹⁹⁰⁴ עי' ס"י (פ"א מ"ז) עשר ספירות בלימה, נעוץ סופן בתחילתן¹⁹⁰⁴ ותחילתן בסופן, כשלהבת קשורה בגחלת. ועי' תיקו"ז סח ע"ב.

¹⁹⁰⁵ *##נכון?

¹⁹⁰⁶ ימיו של דהע"ה, כסוד מ"ש – נמחק צפע"ח.

¹⁹⁰⁷ עי' לעיל כד ע"ד.

¹⁹⁰⁸ רק שעתה אנו מנינין לה למעלה המוחין שלה וכאשר תבא בצרכת אבות תטלם (פע"ח).

שעה"כ

להתלבש ביסוד דאימא הנק' אהיה כנודע, כי כל אהיה הוא באימא, ואז הם לוקחים משם עמהם הארת י"פ אהיה, וכשיוצאים ומתפשטים למטה אע"פ שכבר נגמר יסוד הבינה במקום החזה דז"א, עכ"ז אותם ההארות הם יורדות ומתפשטות עם החו"ג.

והנה עתה רחל אינה יכולה לקבל הארה¹⁹⁰⁹ מן החו"ג עצמן רק מן העשר לבושים שלהם, שהם י"פ אהיה, שהם בנימ' ציקי קדרה, ואלו ההארות הם שמביאים לה ישראל עבדיה בחשאי למטה, עד היכל אהבה שבבריאה ע"י תפילתם, וזווגם בחשאי¹⁹¹⁰ הוא כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים, יען לא נגמר פרצופה. ובהיותה בבחי' נקודה חסירה התיקון, יוכלו החיצונים להתאחזו¹⁹¹¹ בה, וע"כ הביאו לה בחשאי כנ"ל. ואמנם המוחין האמתים העקרים שלה הם נשארם ועומדים¹⁹¹² למעלה בלאה עד שיבא זמן תיקון רחל בברכת אבות ותטלם.

והנה ענין המוחין שלה הם מה שנשאר מד' שמות אהיה הממולאים כנ"ל, כי אחרי אשר לקחה לאה הד' אלפין מהם במלויים, שהם עולים בנימ' מדת, נשאר בחי' עק"ב אורות לרחל, לפי שהד' אהיה במלוייהם כנ"ל הם בנימ' תרי"ו, וכשתסיר מהם מד'ת אורות ללאה ישארו עק"ב אורות (כה ע"ג) לרחל. ואלו העק"ב הם מתפשטים בכל קומת רחל כנודע, כי רחל נק' יראת ה' (ו ע"ב¹⁹¹³), דכתיב (&) עקב ענוה יראת ה'. ונמצא כי רחל הנקרא יראת ה' היא עקב אל לאה הנק' ענוה, כמבואר אצלינו בשער הפסוקים, בפסוק (&) ותגנוב רחל כו' ע"ש¹⁹¹⁴1915. ונמצא כי במלת מלכותו תכוין לב' כוונות: הא', הוא להמשיך¹⁹¹⁶ כתר אל לאה. וגם¹⁹¹⁷ תכוין אחר כוונה זו אל עק"ב אורות הנמשכין אל רחל, וכ"ז הם הכנה בלבד עד ברכת אבות, אבל מה שנמשך עתה ממש אליה הם עשרה אהיה הנקרא ציקי קדרה.

לעולם.

כאן תחזור לכוין להשלים פרצוף לאה, והם ז"ת שלה, כי כבר נעשה הכתר שלה דרך כלל במלת ד' דאחד, והמוחין שלה נעשו בברוך שם כבוד, ובמלת מלכותו נעשה הכתר שלה לגמרי, ומשם נשארו עק"ב אורות לרחל. ועתה במלת לעולם נעשים ז"ת אל

- מאיר הכוונה -

¹⁹⁰⁹ לקבל הארה" נמחק צפע"ח ובמקומו איתא ליינק.

¹⁹¹⁰ עי' לעיל הערה 1885.

¹⁹¹¹ חסירה התיקון, יוכלו החיצונים להתאחזו" נמחק צפע"ח ובמקומו איתא י"ץ קלת אחיזה אל החיצונים".

¹⁹¹² למעלה והם מוכנים (פע"ח).

¹⁹¹³ וענוה קטירא בדחילו הדא הוא דכתיב עקב ענוה יראת ה' (משלי כב ד) מאן דאית ביה יראת ה' אייתי ליה לידי ענוה דאיהי שכינתא עלאה דיראת ה' עקב לגבה ודא דרגא דמשה¹⁹¹³ דאתמר ביה והאיש משה ענו מאד (במדבר יב ג) ובגין דאיהי יראה עקב לגבה אוקמוה מארי מתניתין יראה מלתא זוטרתיה היא לגבי משה.

¹⁹¹⁴ כמבואר אצלינו בשער הפסוקים, בפסוק (&) ותגנוב רחל כו' ע"ש - נמחק צפע"ח.

¹⁹¹⁵ כבר הודעתך ענין לאה ורחל, שתי אחיות, איך שתיהם הם, זו למעלה מן החזה דז"א, וזו למטה מהחזה. גם הודעתך בפרשת שופטים במצות ולא ירבה לו נשים, ענין לאה מה עניינה, ואיך הם ד' בחי' של לאה. ושם נתבאר כי הנה בהיות אימא מתפשטת, מן חצי הת"ת שלה ולמטה בז"א. והת"ת שלה, היא בחי' הכתר של ז"א, והנה"י שלה, הם הכלים והלבושים של האורות והמוחים דחב"ד דז"א, כנודע. ואמנם המלכות של אימא, אינה משמשת כלום לז"א, והנה היא בחי' העטרה של היסוד דאימא כנודע. ואמנם מה שהיא משמשת שם, היא לצורך לאה. כי הנה מקום התלבשות העטרה הזאת, היא בדעת דז"א, ושם מקומה דבוקה עם היסוד שבאימא, ומכח הארתה, יוצאה לאה מחוץ ז"א, באחור הדעת שבו ממש, ושם מתחיל בנין קומת פרצופה, ולא יותר למעלה. ושם נעשה הכתר שלה, ומתפשט שאר פרצופה, עד כנגד החזה דז"א:

¹⁹¹⁶ נמשך צפע"ח.

¹⁹¹⁷ ואז תיכף (פע"ח).

שעה"כ

לאה הנק' עולם¹⁹¹⁸. ותכוין להמשיך בהם סוד¹⁹¹⁹ הויה דס"ג¹⁹²⁰ דאימא בבחי' אהוריים שלה, לפי שבחי' הפנים שלה לוקח אותם ז"א, ואהוריים לוקחתם לאה, והנה הם בגימ' קס"ו ועם י' אותיותיה בגימ' קע"ו כמנין לעולם, ואלו נמשכין בו"ק שלה.

ועד.

כאן תכון להמשיך המל' של לאה¹⁹²¹, וזהו "ועד", דתמן ויעודא דכלא כנו' בזהר (ח"א לד ע"א), ר"ל מקום בית ועד וכניסת כל האורות, ולכן נגמר ומסתיים ג"כ היחוד בד' של ועד כנגד המלכות של¹⁹²² רחל¹⁹²³ שנק' ד', כי היא דלה ועניה¹⁹²⁴, אספקלריא דלא נהרא מגרמא (זהר ח"א לג ע"ב). ובמ"א ביארתי יותר באורך כוונת לעולם ועד וע"ש.

גם תכוין¹⁹²⁵ כי מלת ועד רומזת אל לאה בסיומא שהוא במל' שבה כנו', אשר שם הוא התחלת פרצוף רחל, ולכן עתה אנו מכוונים במלת ועד לתקן ג"כ כתר דרחל ולהכינו מעתה. והענין הוא במה שנודע בפ' (&) עקב ענוה יראת ה', כי כתר דרחל הם העקביים של רגלי לאה, וע"כ אנו מוכרחים לתקן מעתה כתר דרחל, לפי שעדיין לא נגמרו ליתקן עקבי הרגלים של לאה, אבל שאר הפרצוף של רחל איננו נזכר עתה כלל. והנה כתר דרחל נרמז במלת "ועד", והענין הוא כי אחר אשר במלת "מלכותו", נרמז דרך כללות להכין ולהניח שם עק"ב אורות לצורך רחל, שהם ג' אותיות אהרונות שבכל שם אהיה מן הד' אהיה הנז', אשר הם בגימ' עק"ב כנ"ל. והנה כל עקב האורות מתפשטים בכל קומת פרצוף רחל כדוגמת ד' אלפין העולים מד"ת, אשר הם כללות כל פרצוף לאה מראשה עד סופה. אבל הכתר שלה איננו רק הד' אלפין פשוטות, אבל המלויים הם בשאר פרצוף. אלא שלהיות כי הכתר כולל הי"ם שלמטה ממנו, לכן אמרנו כי הכתר שלה נרמז במלת מלכותו בסוד מד"ת, אבל עיקרו של דבר אינו אלא שהד' אלפין פשוטות הם בכתר של לאה הנרמז בד' דאחד, והמלויים שלהם הם בשאר פרצוף. וכן הענין ברחל כי ד' פעמים הי"ה הנשארים מן לאה בכל שם אהיה, ונמצאים ד' פעמים הי"ה בפשוטם¹⁹²⁶ הם בגימ' "ועד", והם בחי' הכתר דרחל. אבל במלויים בגימ' עק"ב, והם מתפשטים בכל פרצוף רחל הנז'¹⁹²⁷, והרי כי גם במלת "ועד", נרמזו בה לאה ורחל. והענין הוא שרומזו ברחל שהיא שם אדני, ואם תחבר עמהם י"ו אורות שלוקחת כתר לאה כנ"ל בד' דאחד הרי הם בגימ' ועד¹⁹²⁸.

דרושי כוונות קריאת שמע
דרוש ז'

- מאיר הכוונה -

¹⁹¹⁸ עי' לעיל הערה 1329.

¹⁹¹⁹ עוד (פע"ח).

¹⁹²⁰ עי' לעיל הערה 1792.

¹⁹²¹ של לאה נמחק בפע"ח ובמקומו איתא הז' שבה.

¹⁹²² מוסגר על ידי הל"ס.

¹⁹²³ ללאה (פע"ח).

¹⁹²⁴ עי' לעיל הערה 1326.

¹⁹²⁵ גם תכוין נמחק בפע"ח ובמקומו איתא "אמנם מה שראוי שתכוין הוא"

¹⁹²⁶ צפשוטים (פע"ח).

¹⁹²⁷ הרי בארנו כוונת ק"ש בצלימותה (נוסף בפע"ח).

¹⁹²⁸ והרי כי גם במלת "ועד", נרמזו בה לאה ורחל. והענין הוא שרומזו ברחל שהיא שם אדני, ואם תחבר עמהם י"ו אורות שלוקחת כתר לאה כנ"ל בד' דאחד הרי הם בגימ' ועד. - נמחק בפע"ח.

שעה"כ

בענין קריאת שמע ע"פ דרך מ"ש בזהר במאמר הנקרא קו המדה (ו"ז נו ע"ד¹⁹²⁹), וז"ל והנה מורי ז"ל רצה לבאר לנו כוונת קריאת שמע ע"פ הזוהר במאמר הנקרא קו המדה, ונמצא אצלנו בכ"י¹⁹³⁰, והתחיל לבארו ולא זכינו לסיומו¹⁹³¹, ¹⁹³²ועכ"ז לא אסוף ידי מלכתוב זה המעט אשר קבלתי בו.

הנה נתבאר אצלנו (ע"ח שכ"ה פ"ג) איך בעת לידת התבונה את המוחין הגדלות דו"א מתקררין ומצטננין ירכותיה, בסוד מ"ש רו"ל (&) אין התורה מתקיים אלא במי שממית עצמו עליה, ושם נתבאר צינן והתקררות ירכותיה שהוא בחינת הסתלקות הארה פנימית שבהם¹⁹³³ למעלה בת"ת שבה, ועי"כ נשארים נה"י שבה שהם ירכותיה בלי הארה הפנימים שבהם, ונשארים בחי' חיצוניותם שבה בלבד¹⁹³⁴. וכאשר יולדת המוחין ההם, הנה הם הוזרין המוחין ההם לכנס בתוך נה"י דתבונה הריקניים, והאור האמיתי הפנימי שהיה בתוכם נסתלק למעלה בת"ת שבה כנו', ואז בהיות חיצוניות נה"י דתבונה מלבישים את המוחין דו"א הם נכנסים הכל ביחד תוך רישא דו"א, (כה ע"ד) ואז נחשבים הנה"י דתבונה בז"א כאלו הם גופא דו"א עצמו, וככה הוזה נעשית הגדלת ז"א כמבואר במ"א.

ובזה נבא אל ביאור שמע ישראל. הנה נת"ל כי במלת שמע נרמו ענין המלכות המקבלת אור מן היסוד דאימא, אשר שם הם בחי' המין שלה, וז"ס שמע שם ע' כנ"ל (נג ע"א). והנה צריך שתכוין כי במלת שמע מתחלת התבונה להכין עצמה לצורך המוחין דו"א, ומתחיל להסתלק מתוך נה"י שבה המוחין וההארה הפנימי' שבתוכה, ועולים עד הת"ת שבה, כדי להכין מקום פנוי וריקן לצורך הכנסת המוחין דו"א בתוכם כנו', ובתיבת שמע מצטנן היסוד שלה ואור פנימי שבתוכו מסתלק ממנו ועולה אל הת"ת שבה, כי מן היסוד שבה הוא התחלת הצינן והתקררות והסתלקות האורות.

וכדי שתבין הענין היטב נקדים ונאמר, כי הנה ביארנו לעיל שעתה בק"ש אינם נכנסין רק המוחין דו"ק הגדלות¹⁹³⁵ דו"א בלבד, ונמצא שעתה נכנסין אותם המוחין הראוים להיותם אח"כ בחג"ת ונה"י דו"א, והם נכנסין ומתלבשים עתה בחב"ד והג"ת דו"א. והנה כמו כן בענין הלבושים של המוחין אשר הם הנה"י דתבונה¹⁹³⁶ אינם נכנסין עתה רק הלבושים הראוים אל חג"ת נה"י דו"א. והענין הוא כי הנה נצה דתבונה¹⁹³⁸ אית ביה ג' פרקין והם כנגד הח"ן קו ימין דו"א, וג' פרקין בהוד דתבונה¹⁹³⁹ אשר הוא כנגד בג"ה קו

- מאיר הכוונה -

¹⁹²⁹ ד"ל: שיעורא דליה שיעורא למיעבד מדידן ושיעורין לסטרין כלהו יהו"ה אלקינו יהו"ה רזא דארביסר¹⁹²⁹ אתוון תלת שמהן פנימאין כללא דכלא רזא חדא עילא ואמצעיתא ותתא הכא כללא דכל סטרין מאתר דלית ביה שיעורא דאקרי אין סוף עד סייפי סטרא בתראה תתאה לכל דרגין חד לעילא אתר דשירותא דמתמן נפקין שבילין לכל סטרין חד באמצעיתא רזא דמשה אכליל גרמיה ביה בגו אברהם ויצחק חד כללא דדוד מלכא. לא ברור לי איזה חלק הוא רצה משם. עי' אריכות בבהג"א בתז"ח יח ע"א.

¹⁹³⁰ ונמצא אצלנו צכ"י - נמחק צפע"ח, אצל זה התואר ש"האריז"ל נותן לכחזי זו"ח צו נמצא המאמר קו המדה.

¹⁹³¹ לשמוע (פע"ח).

¹⁹³² פע"ח ק"ץ כד.

¹⁹³³ דכנה"י (פע"ח).

¹⁹³⁴ עי' ביאורים ח"ב נד ע"ד - נתרוקן אור בהעליון לצורך התהוות האור בהתחתון כי לולא זה אי אפשר להתחתון להתגלות על מדריגתו. אמנם צ"ע אם זה דרך מ"ן ומ"ד.

¹⁹³⁵ נמחק צפע"ח.

¹⁹³⁶ עי' נוסחאות, ועי' בפסיקא ד"ה והנה עתה שמוזכר אימא ולא תבונה.

¹⁹³⁷ נמחק צפע"ח.

¹⁹³⁸ נמחק צפע"ח.

¹⁹³⁹ נמחק צפע"ח.

שעה"כ

שמאל דו"א, והיסוד דתבונה¹⁹⁴⁰ אין בו רק ב' פרקין שהם היסוד והעטרה שבו, והם כנגד קו האמצעי דו"א, שהוא כנגד הדעת וכנגד שלישי העליון דת"ת דו"א.

ואמנם כנגד היסוד דו"א לא יש שום לבוש מצד התבונה¹⁹⁴¹ בפרטות, והמעם הוא לפי שגם בחי' מוחין אין לו, כי הרי הה"ח המתפשטים בגופא דו"א הנה הם מתפשטים עד ההוד שבו בלבד¹⁹⁴², בסוד מ"ש בתיקונים (ג ע"ב) בינה עד הוד אתפשטת¹⁹⁴³. אמנם כבר נתבאר כי עכ"ז מן הארת התפשטות ה"ח, מתקבצת הארתה ביסוד, ונק' כ"ל (זהר דו"א יז ע"א), ושם נת' כי כמו שמתפשטות בו הארת הה"ח, כמו כן הארת הלבושין שלהם שהם מבחינת נה"י דתבונה גם היא מתפשטת ביסוד שבו. ונמצא כי מכח היסוד דאימא אשר בתוכו מלובשים הה"ח ברישא דו"א בסוד הדעת, הנה ממנו ומן העטרה שבו נמשכת ויורדת הארתם עד היסוד דו"א.

והנה עתה בק"ש נכנסין ב' פרקין תתאין דנצח דאימא¹⁹⁴⁴ בחכמה ובחסד דו"א, וב' פרקין תתאין דהוד בבניה ובגבורה דו"א, ופרק ב' דיסוד שהוא העטרה בדעת דו"א. ואותה הארה שביארנו לעיל שנמשך משם אל היסוד דו"א, הנה הוא נכנס עתה בשלישי ראשון דת"ת דו"א, ונשארים ג' פרקין עליונים דנה"י דאימא למעלה בבחי' אור מקיף על ראש ז"א¹⁹⁴⁵.

¹⁹⁴⁶ וכבר ביארנו כי בברכת אבות נעשה זווג שני באו"א כדי להמשיך עוד¹⁹⁴⁷ ג' מוחין ראשונים דו"א בתיבת אלהינו ואלקי אבותינו כמבואר שם, ונמצא כי זאת הלידה דתבונה¹⁹⁴⁸ אינה עתה אלא בבחי' הו"ק התחתונות דמוחין דו"א¹⁹⁴⁹, וכל הסתלקות האור והצינון והקרירות דנה"י דתבונה איננו אלא בחלק אשר הוא לבחי' ו"ק דמוחין¹⁹⁵⁰ בלבד.

ובהקדמה זו נבאר עתה יחוד שמע ישראל.

"שמע" היא ההארה הנמשכת מן העטרה לצורך היסוד דו"א, ואמנם עתה הוא לצורך ת"ת שבו. "ישראל" הוא עטרת היסוד דתבונה¹⁹⁵¹ בדעת ז"א. והרי נגמר עתה¹⁹⁵² קו

- מאיר הכוונה -

¹⁹⁴⁰ נמחק צפע"ח.

¹⁹⁴¹ לאמא (פע"ח).

¹⁹⁴² אמנם נגד יסוד דו"א לא יש לו לבוש מצד אמא צפרטות והטעם כי גם חסדים אין לו כי הה"ח נסתיימו עד ההוד (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁴³ ז"ל: עמודא חדא מארעא עד רקיעא וימא מטי עד קרסולוי אלן נצח והוד דאימא עלאה איהי ימא דאתפשטת לחמשיין תרעין עד קרסולוי דההוא עופא כגוונא דא יו"ד איהו עשר ה' חמש עשר זמנין חמש אינון חמשיין עשר בכל ספירה מאלין חמש מחסד עד הוד¹⁹⁴³ יסוד נטיל לון כלהו ואיקרי כ"ל כליל מאלין חמשיין וכורסיא דלתתא ים המלח כסא דין

תרנום: עמוד אחד מהארץ עד לרקיע, והים מגיע עד קרסוליו, אלו נצח והוד, שהאם העליונה היא ים שמתפשט לחמישים שערים, עד קרסולי אותו העוף. כדוגמא זה, יו"ד הוא עשר, ה' חמש, עשר פעמים ה' הם חמשים, עשר בכל ספירה מחמש האלו מחסד עד הוד, היסוד לוקח את כולם ונקרא כ"ל, כלול מהחמשים הללו, והכסא שלמטה ים המלח, כסא הדין. עי' רע"מ פנחס רכג ע"ב.

¹⁹⁴⁴ יש להדגיש שבב' הפיסקאות הקודמות מוזכר תבונה כמה וכמה פעמים ולא כן הוא בפע"ח.

¹⁹⁴⁵ עדיין בסוד מקיף א' (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁴⁶ אינו עתה רק צו"ק לצד ואין אינה וקרירות והכנה ככל נה"י לילה רק צמה שהיא צחינת ו"ק לצד כנ"ל

¹⁹⁴⁷ נמחק צפע"ח.

¹⁹⁴⁸ לאמא (פע"ח).

¹⁹⁴⁹ התחתונות דמוחין דו"א - נמחק צפע"ח.

¹⁹⁵⁰ נמחק צפע"ח.

¹⁹⁵¹ לבינה (פע"ח).

שעה"כ

האמצעי אשר בו מתחיל הצינון והקריירות¹⁹⁵³. "יהוה" הוא פרק תחתון דנצח דאימא לחסד ז"א. "אלהינו" הוא פרק האמצעי דנצח לחכמה דז"א¹⁹⁵⁴, כי בתחילה מתקרב פרק התחתון ואח"כ העליון, והרי נגמר קו ימין¹⁹⁵⁵. "יהוה" פרק התחתון דהוד דאימא לגבורה דז"א. "אחד" הוא פרק אמצעי דהוד לבינה דז"א, והרי נגמר קו שמאלי דז"א גם כן.

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

הנה גם זה היחוד צריך לבארו בדרך הנז', ויובן במש"ל בענין הכנת¹⁹⁵⁶ התחלקות נה"י דתבונה הנכנסים בז"א, אע"פ שאינן נכנסין עד מלת אחד¹⁹⁵⁷. ואין זה רק הכנה וצינון, כדי שיהיו מוכנים לכנס במלת אחד. ועתה בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד צריך לבאר סדר כניסתם בז"א, וצריך לחלק ו"ק אשר בו, ויובן הענין במה שהודעת¹⁹⁵⁸, כי ז"א מתחילת אצילותו לא היה רק ו"ק בלבד, כי לכן נרמז באות ו' של הויה, אבל הדי הראשונים חסרים ממנו, ואינם נכנסים בו אלא ע"י מעשה התחתונים.

גם ביארנו ענין גדלותו, איך נגדל ונעשה בן י"ם נמורות באופן זה, כי הנה (כו ע"א) בתחילה לא היו בו רק הנ"ת נה"י בלבד, וכל ספי' מאלו מתחלקת לג' פרקין. ונתחיל לבאר מן קו הימין, שהם חסד ונצח, אשר בכל א' מהם יש שלשה פרקין, שית פרקים בתרווייהו, ושית פרקין בקו שמאלי שהם גבורה והוד, ושית פרקין בקו האמצעי¹⁹⁵⁹. ואופן הגדל' ז"א הוא באופן זה¹⁹⁶⁰, כי הו' פרקין שיש לו בקו ימין שבו, נחלקים אל ג' בחי', כי ב' פרקין עלאין דחסד שבו, מהם נעשית חכמה שבו, כי מתחברין ב' פרקין אלו עם פרק העליון דנצח דאימא, והרי הם ג' פרקין, ונעשית חכמה שבו¹⁹⁶¹.

ומן הפרק התחתון דחסד שבו, מתחבר עם פרק עליון דנצח שבו, הרי הם תריין פרקין, ומתחברין עם פרק אמצעי דנצח דתבונה, הרי הם שלשה פרקין, ומהם נעשה חסד דז"א.

וב' פרקין תתאין דנצח דז"א מתחברין עם פרק תחתון דנצח דאימא הנכנס בהם והם ג' פרקין¹⁹⁶³ ומהם נעשה נצח דז"א והרי נגמר קו ימין דז"א.

ועד"ז נעשה בקו שמאל ובקו האמצעי, כי כבר ביארנו טעם אל הנז', כי מאחר שהתבונה¹⁹⁶⁴ המיתה את עצמה, שהם הנה"י שבה בשביל ז"א, שהוא הסתלקות אור

- מאיר הכוונה -

¹⁹⁵² נגמר עתה - נמחק צפע"ח.

¹⁹⁵³ וההכנה (פע"ח).

¹⁹⁵⁴ הוא קו ימין (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁵⁵ והרי נגמר קו ימין - נמחק צפע"ח.

¹⁹⁵⁶ וקירור (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁵⁷ כי אז הוא כניסת המוחין (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁵⁸ עי' בהגר"א על ס"י ח ע"א וז"ל, וידוע שמלכות האחרונה נוק' דא"א לא חשיב בכלל הע"ס כמו שיתבאר לקמן, רק נכלל בבחינה ראשונה של כתר, לכן אמר שאל תחשוב מלכות נוק' והיו אחת עשרה, וכ"ה בספירות הפרטיות של כל פרצוף שמסתיים ביסוד, ומלכות נוקבא היא עטרת בעלה שעולה עמו ואינה יורדת, אבל בע"ס הכללים עתיק אינו מן המנין, אבל מלכות נוקבא דז"א היא המשלמת לעשר, ולכן אמר עשר ב' פעמים, עשר ולא ט' בפרטיות, עשר ולא י"א בכלליות. עי' ע"ח שער כג פרק ה' בסוף אות ד'.

¹⁹⁵⁹ עי' ע"ח שער לא פרק ג: והיסוד אין בו רק ב' פ' ¹⁹⁵⁹ בלבד, והם היסוד וראש העטרה שבו, ואע"פ שמתחלק לג' שלישים.

¹⁹⁶⁰ ואופן הגדל' ז"א הוא צלופן זה" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "והנה כסגנדל זה הקמן היה על דרך זה".

¹⁹⁶¹ עי' לקמן פיסקא והנה עתה שהוא מוחין דיניקה, ושל ו"ק.

¹⁹⁶² מדה גמורה (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁶³ מדה סלימה (נוסף צפע"ח).

שעה"כ

פנימי שבהם, ונכנסים¹⁹⁶⁵ במקומם אור פנימי אחרים, והם המוחין דו"א. ואח"כ הכל יחד מתלכשים תוך ז"א. א"כ מוכרח הוא שזה החיצוניות דנה"י דתבונ' נעשים עצם מעצמו ובשר מבשרו ממש וכגופו דמי, ונגדל ע"י ממש.

והנה עתה כשמתחילין המוחין דו"ק לכנס בו¹⁹⁶⁶, מוכרח הוא שכבר התחיל להגדיל, אלא שעדיין אין לו בחינת הראש, שהם ג"ר של הגדלות. ועדיין החג"ת שלו, הם עתה רישא דיליה¹⁹⁶⁷. ובהכרח הוא שבוה הראש שהם החג"ת שלו יהיה ניכר בהם הגדלות, לפי שכבר התחיל להתחלק החילוק הגז' באופן זה.

ונתחיל לבאר קו ימין, כי הנה הנצח שלו התחיל להתחלק, והפרק העליון שלו עלה ונתחבר עם הג' פרקין דחסד שלו, ולא נשארו בנצח שלו רק ב' פרקין בלבד, אשר עם הפרק התחתון דנצח דאימא נעשי' ג' פרקין, ונמצא כי הו' פרקין שהיו בנצח וחסד דו"א נתחלקו באופן זה: ד' פרקין בחסד, ושני פרקין בנצח. וכעד"ז בגבורה ובהוד בקו שמאל. וכעד"ז בת"ת ויסוד בקו אמצעי שבו.

והנה אלו הדי' פרקין שיש בכל א' מאלו הג' שהם חג"ת דו"א, הנה הם עתה אליו בבחי' רישא דיליה, וכבר יש כאן רושם הגדלת הראש דו"א, כי כבר הם כאן בכללות אעפ"י שאינן בפרטות. כי הרי יש כאן ד' פרקין אשר הם מוכנים, כי כאשר יכנסו ג' עלאין בברכת אבות, כבר אלו הם כאן מוכנים עתה כדי שיתחלקו, וינתנו¹⁹⁶⁸ ב' פרקין עלאין אל החכמה, ותרין תתאין אל החסד. אבל עתה שלא באו ג' מוחין עלאין, הם עדיין כלולים בחסד, נמצא שכבר יש לו בחי' ראש, אלא שאינו ניכר להיותו מתערב בחסד. וכעד"ז בגבורה, וכעד"ז בת"ת.

ונמצא עתה שצריך לחלק, ולתת ד' פרקים לכל אחד מאלו הג', שהם חג"ת דו"א, וב' פרקין לכל א' מאלו התתאין שהם נה"י שבו.

גם צריך שתדע כי ז"א כמו שיש לו בהיותו קמן¹⁹⁶⁹ בחי' מוחין והגדלה מצד אימא, כן יש לו מוחין והגדלה מצד אבא. ונמצא שיש לו בקטנותו מוחין דאו"א כגודע¹⁹⁷⁰. וא"כ כמו שאנו מתחלקים כח הז"א מצד אימא, כן צריך לחלקו מצד כח אבא אשר בו. ונמצא שצריך לחלקו ג"כ ד' פרקין מצד אבא וד' מצד אימא בחסד שבו, וכן בגבורה שבו, וכן בדעת¹⁹⁷¹ שבו, וב' פרקין מצד אבא¹⁹⁷² וב' פרקין מצד אימא בנצח שבו, וכן בהוד שבו, וכן ביסוד שבו.

אבל צריך שתדע, כי זה מה שהיה ראוי להיות, ואמנם עתה אין הדבר כן, והטעם הוא לפי שיחוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הוא יחוד הנקבה כנ"ל, וצריך לתת ג"כ חלק אל רחל נוק' דו"א, אשר היא חלק ממנו עצם מעצמו ובשר מבשרו. כי הנה היא

- מאיר הכוונה -

¹⁹⁶⁴ שְהַצִּינָה (פע"ח).

¹⁹⁶⁵ ולוקחה (פע"ח).

¹⁹⁶⁶ צַעַת ק"ץ (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁶⁷ עי' זהר ח"ג כג ע"ב: הנסתרות יראה ואהבה דאינון במוחא ולבא בחללא דגופא וברישא והנגלות התורה והמצוה דאינון בגופא וברישא לבר.

תרגום: הנסתרות יראה ואהבה, שהם במח ובלב, בחלל הגוף ובראש. והנגלות התורה והמצוה, שהם בגוף ובראש מבחוץ.

¹⁹⁶⁸ אח"כ אותן הדי' פרקין ויהיו (פע"ח).

¹⁹⁶⁹ כמו שיש לו בהיותו קטן נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "בהיותו קטן כמו שיש".

¹⁹⁷⁰ עי' מילת ישראל.

¹⁹⁷¹ צַעַת (פע"ח).

¹⁹⁷² וב' פרקין מאל אבא – נמחק צפע"ח.

שעה"כ

לוקחת אבר מן איברי ז"א ממש ולוקחת¹⁹⁷³ מבחינת צד אבא שבו ומבחי" צד אימא שבו. וז"ס ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהביאו לה עבדיה בחשאי. וצריך לבאר מהיכן היא לוקחת, דע כי המלכות אינה נבנית אלא מן השמאל שהוא עטרא דגבורה, ואין לה חלק בקו ימין¹⁹⁷⁴ כלל אם לא בעת הזווג, כי אז לוקחת טיפת הה"ת, ואין לה בקו ימין דז"א חלק כלל, לא מצד אבא ולא מצד אימא כלל, וכל אחיזתה בקו שמאל היא. ולהיות כי אימא בצד שמאל היא, ולכן החלק הזה אשר היא לוקחת מצד שמאל דז"א, הוא מצד אימא שבו ולא מצד אבא שבו. גם יש טעם אחר לזה, והוא לפי שאבא אתכסי תדיר גו אימא.

גם יש אל הנקבה אחיזה בקו האמצעי שבו ביסוד שבו, כי שם עיקר יניקתה כנודע. ולפי ששם מגולה כה אבא כנודע¹⁹⁷⁵1976, לכן אותו החלק שלוקחת משם הוא מצד אבא שבו כנודע¹⁹⁷⁷. וכללות הענין הוא שהמלכות לוקחת חלק שלה מן כה ההוד שבו ז"א מבחי" כה אימא (כו ע"ב) אשר בו, ומן היסוד דז"א מכא אבא אשר בו. והרי איך הז"א בגדלותו מסתלקין ממנו ב' פרקין תתאין דהוד שלו מצד אימא, ונותנם אל הנקבה, לפי שההוד הוא עיקר קו השמאלי בסוד כל היום דוה (אינה א יג, וזה ח"ג רמג ע"א), היפוך הוד כנודע, ולא נשאר אליו רק ב' פרקין תתאין מצד אבא, וגם מסתלקין ממנו מן היסוד שלו ב' פרקין תתאין דמצד אבא, ונותנם לנוק¹⁹⁷⁸, ולא נשאר אליו רק תריין פרקין תתאין דמצד אימא.

ונבאר עתה סדר הנזכר בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

אבל דע כי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד אינו ע"ד שמע ישראל, כי שם ביחוד שמע היה מתחיל הצינון והקיריות מן קו האמצעי, וגם שם היה מתחיל ממטה למעלה, כי כן דרך להצטנן התחתון ואח"כ העליון ממנו. אמנם בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שאינו אלא הגדלה והתחלקות הפרקין, לכן כאן מתחיל ההגדלה להגדל דרך מעלה¹⁹⁷⁹, ואח"כ נשאר השארית אל התחתון, ועוד חילוק אחר, כי כאן מתחיל ההגדלה מן קו ימין, ואח"כ בקו אמצעי, ואח"כ בקו שמאל, ע"ד חג"ת, וזה ביאורו: ברוך – הם ד' אותיות כנגד ד' פרקין עלאין דחסד, ותכוין¹⁹⁸⁰ שהם כפולין, ר"ל ד' מאבא וד' מאימא.

שם – הם ב' אותיות שהם כנגד ב' פרקין מאבא וב' מאימא אל נצח, ובוה תבין ג"כ איך¹⁹⁸¹ כל ברוך הוא בחכמה¹⁹⁸², שהוא קו ימין כנגד החכמה הכלולה בחסד כנז"ל, אשר לכן יש בו ד' פרקין.

כבוד – אמרו בזוהר (ח"ג רנו ע"ב¹⁹⁸³1984) שהיא בינה, וה"ס ארבע פרקין עלאין¹⁹⁸⁵ דגבורה, אשר שם כלולה הבינה. אמנם כאן לא תכוונם כפולים רק פשוטים שהם ד' מצד

- מאיר הכוונה -

¹⁹⁷³ ומחלקיו (פע"ח).

¹⁹⁷⁴ קל ז"א (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁷⁵ נמחק צפע"ח.

¹⁹⁷⁶ עי' לקמן כו ע"ב פיסקא ד"ה והרי הוא שלם, שעד החזה מכוסה באימא.

¹⁹⁷⁷ נמחק צפע"ח.

¹⁹⁷⁸ ונותנס לנוק' – נמחק צפע"ח.

¹⁹⁷⁹ דרך מעלה" נמחק צפע"ח ובמקומו איתא "למעלה".

¹⁹⁸⁰ ג"כ (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁸¹ מש"ל (פע"ח).

¹⁹⁸² עי' לעיל הערה 1900.

¹⁹⁸³ ל"ב נתיבות דאינון ל"ב אלהים מסטרא דאימא עלאה דאתקרי כבוד.

¹⁹⁸⁴ תרומה קכג (פע"ח).

¹⁹⁸⁵ נמחק צפע"ח.

שעה"כ

אימא, כי להיותם חסרים ב' פרקין תתאיין של ההוד שלקחתם הנקבה כנ"ל, לכן אינן מתערבין עם של אבא. ולכן אנו אמרים אח"כ מלכותו – לרמוז אל ההוד¹⁹⁸⁶ דז"א, אשר החלק הנוגע אל ההוד הזה לקחתו המלכות, הנרמזת במלת מלכותו. גם תכוין כי יש בו ו' אותיות כנגד ו' פרקין מצד אבא ד' לגבורה וב' להוד.

לעולם – הוא הת"ת דז"א, וד' אותיות לעו"ל' הם כנגד ד' פרקי מצד אימא.

ועד – שני אותיות ע"ד' הם ב' פרקין דאימא¹⁹⁸⁷ שביסוד דז"א.

והרי הוא שלם בקו אמצעי שלו מצד אימא. כי מצד אבא לקחתו המלכות¹⁹⁸⁸ כנ"ל, לפי ששם עומד אבא מגולה, כי גלויו דאבא הוא מן החוזה, נמצא כי אין מקום סתום ומכוסה מאבא אלא השליש העליון דת"ת דז"א¹⁹⁸⁹, וכל השאר מגולה אשר שם מקום אצילות המל¹⁹⁹⁰ מן החוזה עד סיום היסוד, ולכן כאן לוקחת כל הד' פרקים שבז"א מצד אבא. ואינם נשארים אליו מצד אבא רק ב' פרקים לבד, וניתנים בו בת"ת וביסוד שבז"א¹⁹⁹¹, ואלו הם שתי אותיות הנשארות "ס" של לעולם, "ו" של ועד. שהם ב' אותיות מ"ו הסמוכות זו לזו¹⁹⁹², אות מ' אל הת"ת, ואות ו' אל היסוד. וכבר ידעת (ע"ח א"כ ב) כי מ"ו הוא בנימ' מלוי ההויה דע"ב דיודין אשר הוא באבא כנודע. והענין הוא כי מילוי אבא בלבד שהם שתי אותיות מ"ו נשארים בת"ת ויסוד דז"א, אבל ההויה עצמה לוקחתה המלכות, ולכן תכוין בשני אותיות מ"ו הנז' אל מלוי הויה דע"ב דיודין.

והרי איך רחל לוקחת ב"פ תתאיין דמצד אימא שבהוד דז"א, וד' פרקין מת"ת ויסוד ז"א דמצד אבא שבו, והרי הם ו' פרקין, שהם מדה אחת¹⁹⁹³, כי כל מדה יש בה ג"פ מצד אבא וג"פ מצד אימא. ונמצא כי מה שהיתה רחל בתחילה בסוד נקו' א' קטנה, הרי הגדילה היא עתה ונעשית מדה אחת שלימה, אבל עדיין זה הוא בכח ולא בפועל, כי שם בברכת אבות אז נגמרת ונעשית תחילה מדה אחת שלימה בפועל, ואח"כ נעשית פרצוף שלם כמבואר שם, ע"כ ולא זכרתי תשלום הדרוש הזה¹⁹⁹⁴.

דרושי כוונות קריאת שמע דרוש ה

בענין הג' פרשיות עצמם בכללותם ובפרטותם ובענין מה שצוו הז"ל ליתן ריוח בין הדבקים ושיש בהם ס' אותיות ויש בכל הג' פרשיות רמ"ח תיבות כו'. בתחילה נבין מ"ש בתיקונים (כח ע"ב¹⁹⁹⁵) בענין לשום ריוח בין הדבקים, ושהם ס' אתוון בק"ש, דעלייהו אתמר (&) ששים גבורים סביב לה כו'. הענין הוא כי זו"ן דבוקים

- מאיר הכוונה -

¹⁹⁸⁶ כי הוא זהוד (פע"ח).

¹⁹⁸⁷ יסוד לאימא (פע"ח).

¹⁹⁸⁸ לקחתו המלכות נמחק בפע"ח, וזמקומו איתא "שהמלכות לוקחת משס"

¹⁹⁸⁹ שהוא דבר מועט (נוסף בפע"ח).

¹⁹⁹⁰ לעולם באמיתית כנודע (פע"ח)??

¹⁹⁹¹ וניתנים זו בת"ת וביסוד שבו" נמחק בפע"ח, וזמקומו איתא "ואלו הכ' פרקין נחלקין א' בת"ת וא' ביסוד"

¹⁹⁹² מ"ס שצסוף לעול"ס ו' שצחילת ועד (נוסף בפע"ח).

¹⁹⁹³ ?

¹⁹⁹⁴ והנה ביחוד ק"ש הוא סוד הגסיקין עליונים מז ע"ד והמשך הלשון לא הבאתי שני"ל שזה לקמן. ¹⁹⁹⁵ לקבל מנרתא דאיהי ו' ושית קני מנרתא דאינון ה' ה' שית וו"ן ורזא דמלה שבעה ושבעה מוצקות (זכריה ד ב) עד דסלקין ל"ד דאיהו יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א ודא איהו ודוד מנגן ביד (שמואל א' יט ט) י"ד לקבל י"ד וסלקא ה' (זעירא) באת ו' ולבתר סליק ו' בי' שית זמנין עשר עד דסליק לשתין ואינון אתוון הדבקות בקריאת שמע דבגינייהו אתמר כל המשים ריוח בין הדבקים מצננים [כח ע"א] ליה גהינם ושלמה עלייהו אמר הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה (שיה"ש ג ט) ואינון נטרין (נ"א נטלין) ערסיה ולקבלייהו (שיה"ש ו ח) ששים המה מלכות אלין

שעה"כ

יחד אחור באחור, ונודע שהנסירה שלהם הוא ע"י החסדים¹⁹⁹⁶ הנמשכים בז"א. והנה החסדים יורדים בו עתה בעת הק"ש, ואז מתחילין הזו"ן להפרד איש מעל אחיו קצת, וניתן ריוח בין הדבקים. ואח"כ בברכת אבות, אז נגמרים לפרד לגמרי¹⁹⁹⁷ ונראה לע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כי ענין היותם ס' אתון הוא בהיותה דבוקה בו"ק דז"א, וכל א' כלולה מ' הם ס' בסוד ששים גבורים סביב לה.

ענין שלשה פרשיות שמע בו'

¹⁹⁹⁸דע כי בחינת החסד המתפשט בת"ת דז"א¹⁹⁹⁹ הנה הוא מתפשט בראש המלכות, ולכן ראוי לכיין בפסוק ואהבת, כי פסוק זה (כו ע"ג) הוא בחסד דז"א, בסוד ואהבת חסד²⁰⁰⁰, ותכוין שע"י החסד הזה נמשך אל ראש הנקבה בשיתוף הדעת של ז"א, ונמצא שהדעת וחסד דז"א הם מכוננים²⁰⁰¹ ומתקנים איברי²⁰⁰² הראש של הנקבה²⁰⁰³. ובוה יובן איך פסוק ואהבת הוא בראש והוא בחסד כנז' בתיקון ע'²⁰⁰⁴ (2005), ולכן תמצא בפרשה זו ה' פסוקים, וכל פסוק מתחיל בו' ומסיים בכ', כמנין²⁰⁰⁶ כ"ו, שהוא שם²⁰⁰⁷ ההויה. והנה ה' הויות בגימ' ק"ל, לרמוז אל דעת הנקבה שהוא ק"ל²⁰⁰⁸, הנתקן ע"י דעת וחסד דז"א²⁰⁰⁹.

ובפ' והיה אם שמוע בו', תכוין שהיא גבורה דז"א, וע"י נתקן החסד שבה, שהוא²⁰¹⁰ במלכות, ובהיות חו"ג ביחד נכלל גם הגוף באמצעיתם, ולכן הפ' הזאת היא כללות²⁰¹¹ שם ע"ב, שהוא גופא ותרין דרועין כנז' בת"י ע'²⁰¹² (קנז ע"ב²⁰¹³),²⁰¹⁴

- מאיר הכוונה -

דכורין ואלין נוקבין אלין דקריאת שמע דתקין משה דכורין אלין דשלמה נוקבין ואלין בית קבול לאלין דרגין דשלמה אינון בית קבול לדרגין דמשה וכד מתחברין כלא כאחד שלמ"ה אתהפך למשה תרגום: כנגד המנורה שהיא ו', וששה קני המנורה שהם ה' ה', שש וי"ן. וסוד הדבר "שבעה ושבעה מוצקות", עד שעולים ל"ד, שהוא יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וזהו "ודוד מנגן ביד", י"ד כנגד י"ד, ועולה ה' (קטנה) באות ו', ואחר כך עולה ו' בי', שש פעמים עשר עד שעולה לששים, והם אותיות הדבקות בקריאת שמע, שבשבילם נאמר, כל המשים רוח בין הדבקים מצננים לו גיהנם (ברכות טו ע"ב¹⁹⁹⁵). ושלמה אמר עליהם "הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה" והם שומרים [ס"א נוטלים] את מטתו, וכנגדם ששים המה מלכות, אלו זכרים ואלו נקבות, אלו של קריאת שמע שתקן משה זכרים, אלו של שלמה נקבות, ואלו בית קבול לאלה. הדרגות של שלמה הן בית קבול לדרגות של משה, וכשמתחברים הכל כאחד שלמ"ה מתהפך למש"ה.

¹⁹⁹⁶ והגבורות (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁹⁷ ונרא' לע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כי ענין היותם ס' אתון הוא בהיותה דבוקה בו"ק דז"א וכ"א כלולה מ' הם ס' בסוד ששים גבורים סביב לה – נמחק צפע"ח.

¹⁹⁹⁸ פע"ח פרק כל ק"ש.

¹⁹⁹⁹ דע כי בחינת החסד המתפשט בת"ת דז"א" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ענין הק"ש הוא סוד החסד של הז"א".

²⁰⁰⁰ בסוד ואהבת חסד" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "כי האהבה היא חסד".

²⁰⁰¹ מכינים (פע"ח).

²⁰⁰² נמחק צפע"ח.

²⁰⁰³ מה שנוסף צפע"ח, עי' לקמן כו ע"ד פיסקא ד"ה הנה בפסוק ואהבת.

²⁰⁰⁴ כנז' בתיקון ע' – נמחק צפע"ח.

²⁰⁰⁵ ועי' לעיל הערה 1637, והערה 1638.

²⁰⁰⁶ הרי (פע"ח).

²⁰⁰⁷ כמנין (פע"ח).

²⁰⁰⁸ עי' לעיל הערה 1551.

²⁰⁰⁹ בפע"ח איתא כאן פיסקא ודברת במ דף כב ע"ג.

²⁰¹⁰ נמחק צפע"ח.

²⁰¹¹ כוללת (פע"ח).

שעה"כ

מן ושמתם עד פ' ציצית תכויין²⁰¹⁵ להוריד כל שאר בנין הת"ת מן הטבור ולמטה עד טבורא דמלכות ולתתא²⁰¹⁶.

ובפ' ציצית תכויין לב' פרקין תתאין דנ"ה דו"א, שבהם נתקנו כללות נו"ה של הנקבה, וגם היסוד שלה אשר בתוכם²⁰¹⁷.

והנה אלו הה' הויות הנרמזות בר"ת וס"ת של ה' פסוקים שיש בפ' ואהבת, עניינם הוא, כי הדעת שבין החו"ג הנק' ב' עטרין שבדעת דו"א, יש בו עשרה הויות, ה' מצד עיטרא דחסד וה' מצד עיטרא דגבורה, והם ה"ח וה"ג. וצריך לכוין כי בפרשה זו יש בה מ"ב תיבין, בסוד הראש. וצריך לכוין כי הם ה' הויות של חסדים בראשו, ומתפשטים ה' הויות דגבורה בראש הנקב²⁰¹⁸.

עוד דרוש אחר קצר על הגז' נוסף ביתר שאת.

²⁰¹⁹דע כי בתחילה היו זו"ן שני פרצופים דבוקים אהור באהור גופא בגופא. אמנם הזרועות והשוקים שלה בלבד היו נפרדים מאותם שלו וכנז' בתיקונים (&), והטעם הוא משום שהזרועות שלו יש להם מכריע המיוחדם, אבל הזרועות שלה אין להם מכריע, לפי שאין להם דעת. וכן השוקים שלה אין להם מכריע בה. ועוד כי הנז"ה שלו ג"כ אינם דבוקים, לפי שמזן ג' פרקים דנז"ה שלו הוא פתוח מלפניו וסתום מאחוריו. והנה בפרקים הראשונים שלו הם חו"ב שלה, ובפרקים האמצעים הם חג"ת שלה, ובאחרונים נה"י שלה. והענין הוא, כי הנה הנז"ה שלו הם חו"ב שלה, וביסוד שלו מתחיל חסד שבה, ועולה לה לדעת ולגבורה ולחסד שבה. בבחי' דעת הוא חסד, ובבחי' חסד הוא גבורה, הרי שזו בבחי' דעת עולה וזו בבחינת גבורה יורדת, וע"כ לא אתדבקן. ות"ת שבה יש בה בחי' זרוע וגבורה ובחי' גוף ת"ת. וע"כ בק"ש, שהיחוד הוא להנחיל להם עטרין לצורך הזווג שבעמידה בברכת שים שלום, ושם ביחוד לא נמשכו אליו אלא המוחין בלבד.

מן ואהבת עד ובשערך יש מ"ב תיבות, ואע"ג דפ' שמע היא חסד שהוא ע"ב, אהבת חסד, היינו שמאיר בה מחסד שבו לחסד שבה דהוי דעת, וע"ב הוי מ"ב²⁰²⁰, בסוד הראש דהוי חסד ודעת, הרי מ"ב וע"ב. ובפ' זו יש בה ה' פסוקים מתחילין בו' ומסיימים כך, ועולים ק"ל²⁰²¹, לפי שהמ"ב הם בסוד דעת ק"ל, דהוי חסד ודעת כנז', באופן שהוא חסד ע"ב, והוי דעת ק"ל, והוי מ"ב. גם תחלת הפרשה מתחלה באות ו' ומסיימת באות ד', וכשתמלא כך, וי"ו ד' יעלו בגימטריא מ"ב.

- מאיר הכוונה -

²⁰¹² כנז' צתי' ע' – נמחק צפע"ח.

²⁰¹³ קנח ע"ב: ידן אינון משמשין דגופא רגלין שליחן דגופא ועלייהו אתמר עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט ומשמשין דגופא תרין דרועין אינון ע"ב ענפין דויסע ויבא ויט אלין אינון ענפי דאילנא שרשא דאילנא אינון שליחן ואינון שבעין ותרין ע"ב עלאין לקבל שבעין ותרין תיבין דאינון מן והיה [קלה ע"א] אם שמע עד ושמתם.

²⁰¹⁴ וצפרקת והיה אס שמוע עד וקמתה ע"ב תיבין נגד חג"ת דז"א ג"פ כ"ד והוא עטרלא דגבורה לנוקבא וחיה אף ה' משס כח התפשטות ה"ג בגופא לנוק' (נוסף צפע"ח ק"ס פרק כה).

²⁰¹⁵ נוסף צפע"ח: נ' תיבין נגד צ' פליקים דת"ת דלכורא.

²⁰¹⁶ עי' תיקר"ז (קנח ע"ב): ושבעים ותרין אחרנין אינון דפרשת ציצית

²⁰¹⁷ וצפרקת לניית ע"ב תיבין נגד נה"י דלכורא ומהן כל צנין גופא לנוק' (פע"ח).

²⁰¹⁸ מה שהוא המשך דברי הפע"ח כאן תמלא לקמן כו ע"ד.

²⁰¹⁹ פע"ח ק"ס יח.

²⁰²⁰ ואע"ג דפ' שמע היא חסד שהוא ע"ב אהבת חסד היינו שמאיר בה מחסד שבו לחסד שבה דהוי דעת וע"ב הוי מ"ב – נמחק צפע"ח.

²⁰²¹ חסד ע"ב והוי דעת מ"ב והוי"ה כ"ז והוי ק"ל (פע"ח).

שעה"כ

בפ' והיה אם שמוע עד תיבת ושמתם, והיא בכלל יש ע"ב תיבות. ואע"פ שפ' זו היא גבורה שלו, המאירה בגבורה שלה, עכ"ז כיון שהגבור' שלה היא מבחי' 2022 הדעת, הוי חסד שהוא ע"ב. ולא הוזכר גופה, מפני שיש לה 2023 בחי' זרוע מבחי' 2024 הדעת, ועוד מפני שחוי"ג שלא 2025 היו לה, וצריך להמשיך לה מהם, לכן הוזכרו אבל הת"ת אשר היא היתה שם בראשונה בבחי' נקודה, אין צריך להמשיכו לה, כי שם ביתה ומקומה, ואין צריך לזכרו.

ותחילת הפרשה ו' דוהיה, וסוף הפרשה מ"ם מן ושמתם, הרי מ"ו. ועם כ"ו דפרשה ראשונה, הרי ע"ב. ומן "את דברי אלה" עד "הארץ", יש ו' תיבות, כנגד נ' שערי בינה, כי שם הוא מקום הבטן, בסוד (איוב לח כט) מבטן מי יצא הקרח 2026, וז"ס (שהי"ש ז ג) בטנך ערימת חטים, כי הטח בגימ' כ"ב, דהיינו הכ"ב אותיות הנרמזות בכטנו 2027, כי שם נרמזים הרל"א שערים, בסוד הגלגלים שהם בבטן. והכ"ב אותו' הם מן 2028 בינה הנק' מ"י, וע"ב יש ו' שערים 2029 בבטן 2030 הנז' בספר יצירה 2031.

ועוד כי בינה עד הוד אתפשטת 2032, ר"ל עד הוד דז"א. ודע כי בינה יש לה ב' בחי': אחת בחי' ס', והוא כד אסתלקת מעל בנין, ואז מזדווגת עם אבא. והבחי' הב': היא בחי' ס' סתומה והיא כד יתבא רביע' על בנין 2033 כי אז רישא דילה הוא בין ב' דרועין דאבא ולכן אין לה אז זווג עם אבא

והנה כשהיא מסתלקת מעל הבנים ע"י עון התחתונים נאמר ע"ז לא תקח האם על הבנים כי אז מתגלית ערותה לפי שכאשר היא רבוצה עליהם נכנס היסוד שלה ומתלבש תוך ז"א (כו ע"ד) ופתחה סתום, וכשמסתלקת מעליו נמצא פתחה פתוח ומתגלית 2034 ערותה, ואז הדינים מתעריין 2035, ולא נמצא אז הזווג להנחיל העישרין לבנייהו. והנה כשאימא מתפשטת למטה, כמו שנוק' דז"א רחל עומדין י"ם שלה כשיעור ד' תחתונות דז"א, כך הז"א, שהד' תחתונות דאימא מתפשט שיעורן בכל קומת ז"א עד ההוד

- מאיר הכוונה -

2022 "עכ"ז כיון שהגבור' שלה היא מבחי' נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "צבחי".

2023 לו (פע"ח).

2024 גבורה צבחי (פע"ח).

2025 שלה לז (פע"ח).

2026 עי' תיקו"ז לה ע"א: מסטרא דאימא עלאה אתקריאת שכינתא בטן הה"ד (איוב לח כט) מבטן מי יצא הקרח כעין הקרח הנורא גוף דילה עמודא דאמצעייתא בטן עליה אתמר בטנך ערמת חטים (שיה"ש ז ג). ועי"ש פב ע"א: מבטן מי יצא הקרח (יחזקאל א כב) הקרח הנורא מאי נורא דא עמודא דאמצעייתא. עי' זהר ח"א כט ע"ב.

2027 צבטנה (פע"ח).

2028 מן בינה נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "צבנה".

2029 ישנם כמה בחי' נ' שערים שבבינה שם ג"כ רק מהתפשטות החו"ג דהיסוד דבינה המתפשטים ומתלבשים בהזרין, ע' דרושי הצלם (דרוש ב כללי חו"ג כלל ו) וכן בכוונות ספי' העומר (כללים ח"ב נב ע"ג).

2030 צבנה (פע"ח).

2031 (פ"ב מ"ד) עשרים ושתים אותיות יסוד, קבען בגלגל כמין חומה ברל"א שערים, וחוזר הגלגל פנים ואחור, וסימן לדבר אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע. ועי' שם (פ"ג מ"ו) שלש אמות אמ"ש בנפש זכר ונקבה, ראש ובטן וגויה, ראש נברא מאש, ובטן נברא ממים, וגויה מרוח מכריע בינתים. בהגר"א: ג' אמות אמ"ש בנפש - וכל א' כלול מג', ראש כולל כח"ב, בטן נה"י ומלכות, וגויה חג"ת.

2032 עי' לעיל הערה 1943.

2033 עי' זהר ח"ב קכז ע"א ז"ל:

תרגום:

2034 ומגולה (פע"ח).

2035 עי' (זהר ח"א ר"כ ע"ב) תנינן [אף על גב דבהאי נחל דינא לא אשתכח ביה] (אפילו בהאי נחל דינא אשתכח) דינין מתעריין מניה, וצ"ע אם זה כוונתו לפרש את הזהר. ##*

שעה"כ

שבו, ואז נקר'ם סתומה, שה"ם ד' תחתונים שלה, שהם נעשין מוחין לז"א, ופתחה נסתם. וע"כ אימא עד הוד דז"א אתפשטת, שהוא שיעור ד' תחתונות שלה. ומכאן אור דאימא, הה' דיליה הם הה' דילה, ולכן חג"ת נו"ה שלה²⁰³⁶ הם ג' שערי בינה. ועוד כי בינה עד הוד אתפשטת, והוי הנו"ה שלו חכמה ובינה של הנקבה. והנה מן ההוד שלו, שהוא הבינה שלה, עד הוד שלה, הם ו', שהם בחי' ו' שערי בינה, ר"ל להוד שלה.

ופ' ויאמר, יש בה ע"ב תיבות מזולת תיבת ויאמר, גם עם ג' תיבות אלו ה' אלקיכם אמת שכופל הש"ץ²⁰³⁷, ואלו הם בנה"י של הנקבה²⁰³⁸.

²⁰³⁹ענין סדר רמ"ח תיבות שבק"ש כאשר נתחלקו בס' התיקונים בסוף תי' ע' (קנח ע"ב)²⁰⁴⁰. כבר נתבאר עתה איך נגדל ז"א ונעשים לו רמ"ח איברים שלמים²⁰⁴¹. כי פ' שמע, יש בה מן ואהבת עד ובשעריך, מ"ב תיבין, כנגד רישא דז"א. והוא²⁰⁴² בחי' עיטרא דחסדים דדכורא כי הם רישא²⁰⁴³ דנוק', לפי שמהם נעשים חו"ב דנוקבא כמו שנת²⁰⁴⁴.

²⁰⁴⁵ופ' והיה אם שמוע עד ושמתם²⁰⁴⁶ ע"ב תיבין, כנגד חג"ת דז"א²⁰⁴⁷, שהם ג"פ כ"ד כ"ד ועולים ע"ב והוא עיטרא דגבורה דנוק' כמו שאמר הכתוב וחרה אף ה' כו' ומשם כח התפשטות ה"ג בגופא דנוק'²⁰⁴⁸.

ומן ושמתם עד פ' ציצית, ו' תיבין כנגד שני שלישי הת"ת דז"א.

ובפ' ציצית, ע"ב תיבין כנגד נה"י דדכורא, אשר גם הם ג"פ כ"ד כ"ד, ומאם

נעשה כל בנין גוף הנקבה.

והנה המוחין הראויים אל נה"י דז"א עדיין לא ירדו למקומם עד ברכת אבות שיכנסו ג"ר, ואז יתפשטו במקומם כל א' כפי הראוי להם. אבל עתה המוחין של שלשה אמצעיות הם בג"ר, ושל ג"ת בשלש אמצעיות, ונמצאו ג"ת נה"י ריקניות מבלי מוחין שלהם. וכבר הודעתך פי' מ"ש בזוהר (זהר בראשית דף כא ע"ב) כי נו"ה נק' לבר מגופא,

- מאיר הכוונה -

²⁰³⁶ לילה (פע"ח).

²⁰³⁷ מזולת תיבת ויאמר גם עם ג' תיבות אלו ה' אלקיכם אמת שכופל הש"ץ – נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "עם הב' שמות שקריך לכפול בסוף"

²⁰³⁸ שלו (פע"ח).

²⁰³⁹ פע"ח ק"ש כה.

²⁰⁴⁰ עי' לעיל הערה 2013.

²⁰⁴¹ כי אחר שיעור השפע לג' מוחי ז"א אח"כ יורד לחג"ת ונה"י דז"א ועתה איך נגדל ז"א ונעשין לו רמ"ח איברים שלימים (פע"ח).

²⁰⁴² וגם הוא (פע"ח).

²⁰⁴³ לדכורא כי הם רישא נמחק צפע"ח ובמקומו איתא והם צרישא.

²⁰⁴⁴ והנה גם מ"ב זהו גבורה ואיך אמר שואהבת הוא חסד כנגד שם מ"ב הג"ל והוא גבורה והענין הוא כי גם יש שם מ"ב הג"ל שהוא בחסד והוא כי כבר בארנו בענין הדרוש דשמים ז"א לאילנות שיש בחסד דז"א שם אלו"ה והנה שם אלו"ה הוא כמנין מ"ב וזהו ואהבת את זהו אהבת חסד (נוסף צפע"ח).

²⁰⁴⁵ פע"ח ק"ש כד.

²⁰⁴⁶ שהוא הטבור (נוסף צפע"ח).

²⁰⁴⁷ וזה תכוין במלת עשז ע"ב ש' כי ש' הוא ג' אבות חג"ת ג"א ויש בהם ע"ב שמות דויסע ויבא ויט (נוסף צפע"ח).

²⁰⁴⁸ עיטרא דגבורה דנוק' כמו שאמר הכתוב וחרה אף ה' כו' ומשם כח התפשטות ה"ג בגופא דנוק' – נמחק צפע"ח ולאמנם מופיע צפרק כה, ובמקומו איתא "שהוא גבורה דז"א וע"י מתקן החסד שבה במלכות".

שעה"כ

ושם נת' הענין שהוא לפי שאלו הג' הם באים בסוד תוספת²⁰⁴⁹, ואינם נגמרים ונתקנים אלא ע"י ג' פרקין תתאין דנה"י דאימא, המתפשטים ויורדים שם. והנה עתה, אין להם מהם רק הארה בעלמא לבד, לפי שעדיין לא נתפשטו למטה במקומם, ולכן צריך לכפול פעם שנית ג' תיבות ה' אלקיכם אמת²⁰⁵⁰, להוריד אותה הארה נה"י דאימא אל נה"י דו"א, אשר אנו עסוקים בהם עתה בפ' ציצית כנוז', כדי שע"כ יושלמו כל הרמ"ח איברים דו"א.

וביאור זה יותר בפרטות הוא, כי הנה נודע איך הבינה נכנסת תוך ז"א, כי מן הנה"י שלה נתקן הז"א, כי הנה"י שלה הם מתפשטים בכל פרצוף ז"א, הכלול מן רמ"ח איברים. והנה עתה הם חסרים ממנו ג' איברים, שהם נה"י שלו כמש"ל (&), כי הג' שלו עלו ונעשו חב"ד, ונה"י שבו עלו ונעשו חג"ת, ונשאר ז"א בלתי נה"י, ולכן הוצרכה אימא עילאה להיות כונן שמים, שהוא ז"א, בתכונה²⁰⁵¹. ונמצא כי אמת הוא שיש לו"א תשלום רמ"ח איברים ע"י הבינה, שנתפשטו נה"י שלה בתוכו, אבל עדיין אין בו רמ"ח איברים מצד הנה"י שלו עצמו, שאין בו עדיין, ולכן חוזר הש"צ וכופל ג' תיבות אלו של ה' אלקיכם אמת, בסוד שלשה נה"י שבו החסרים ממנו²⁰⁵².

והנה אם היו חסרים ממנו לגמרי, ודאי שהיו חסרים ממנו איברים²⁰⁵³ רבים מאד הכלולים בנה"י שלו. אמנם כיון שישנם בו מצד אימא, לכן אין אנו מחשבים כל פרטות האיברים החסרים ממנו באלו הנה"י, ואינם מונים אותם רק במספר ג' איברים לבד, עם היות שחסרים ממנו איברים רבים הכלולים באלו הנה"י שבו.

עוד נכתוב כוונה כוללת מראש קריאת שמע עד סוף בפסוקים, ובאותיות כאשר עיניך תחזינה משרים בע"ה.

הנה בפסוק ואהבת, תכוין לקיים מ"ע שנצטוינו לאהוב את השי"ת, והיא מכלל הרמ"ח מ"ע. ²⁰⁵⁴ גם תכוין בפסוק זה להוריד ב"פ אור בכתר דרחל נוק' דו"א כמבואר אצלינו (ע"ח לו"ד ג) ²⁰⁵⁵, שהכתר דו"א הם ג"פ אור אור אור, כמנין כתר עם הכולל. והכתר

- מאיר הכוונה -

²⁰⁴⁹ עי' ע"ח בשער הולדת או"א (פרק ד ושם סוף פרק ו) בענין הנה"י דאו"א שהם נעשו בסוד תוספות ע"ש, וע' נסירה (פרק ח). וכן הנה"י דז"א הם נעשים בסוד תוספות כמ"ש בנסירה (פרק א בהמ"ק שם), ובשער העיבורים (פרק ד). וכן הנה"י דנוק' הם נעשים ג"כ ע"י תוספות, וכמ"ש הרב הכלל בזה בכל הפרצופים כולם, והוא בשער א"א (פרק ו) שאמר שם, והנה כל א' מן הפרצופים בין א"א בין או"א בין ז"ן כולם יש בהם י"ג, כי אחר שכבר ידעת שאין העליון מתלבש בתחתון רק ז"ת שבו, וצריך שיהיה בתחתון סוד ג' אחרים לקבל מג"ר איזה צד הארה כו', ע"ש. והנה עומק הכוונה בזה הוא ג"כ על הנה"י דכל פרצוף שהם מהארת הג"ר דהעליון, כי הנה"י הם התרין ביעין ואמה שהם בסוד תוספות אור ומוחין מה"ג ת"ד וכמ"ש בשער הנסירה (סוף פרק ג). וכן אמר הרב ג"כ בשער הולדת או"א (ריש פרק ד) (ביאורים ח"ב סה ע"ב).

²⁰⁵⁰ עי' הערה 2037, וצ"ע שהפע"ח משמע כאן ג' תיבות, ושם ב'.

²⁰⁵¹ פע"ח ק"ס כז: כי פסוק ויאמר הוא כנגד נה"י והם ילאו צסוד הצינה פי' כי הנה הת"ת הוא אות ו' ואין זו אלף ו' ספירות והם ג' מוחין וחו"ג"ת אמנם אח"כ האריכה הצינה שוקיה למטה והאלילה נ"ה וגם לפי שהצינה היא עלמא דלכורא ואית צה סיומא לנוק' נפיק מינה היסוד ואז נעשית נה"י וצוה תבין מ"ס צתיקונים ומצינה נביאים וזה פי' ה' צחכמה יסד ארץ כי אחורי הת"ת נה"י ה' יסד ארץ לנוקבא ע"י החכמה

²⁰⁵² וגם הועילה למוחין של הנוק' כי הם מוחי הנוקבא לכן אחר שאמרנו פעם א' ג' שמות אלו במקום שוקי הת"ת אח"כ על יד ש"ץ שכבר ידעת מקומו הנה על ידו נעשין גם הם מוחין לנוקבא (נוסף צפע"ח).

²⁰⁵³ רמ"ח איברים יותר מג' איברים כי יס' כמה איברים הנכללין צנה"י (פע"ח).

²⁰⁵⁴ פע"ח ק"ס כג.

²⁰⁵⁵ עי' ע"ח לו"ר ג: אמנם דע כי פעמים שרחל לוקחת כל מקום אותו שלישי אמצעי, ואין רגלי לאה מתפשטים בתוך רחל כשיעור שלישי ההוא, וז"ש אצלינו בכוונת ק"ש (פע"ח ק"ש פרק כג) בפ' ואהבת, צריך לכוין לתת ב' אורות לרחל כמנין ואהבת, שהם ב"פ או"ר, ורחל נקראת א"ת, כמ"ש למטה בע"ה, כמארז"ל (ירושלמי ברכות פ"ט מ"ה) אתין וגמין רבוין הם, וזהו ואהבת את, ר"ל שתאהב את רחל הנקראת את, והוציא בלשון אהבה, ע"ד (בראשית כט יח) ויאהב יעקב את

שעה"כ

דנוקבא אין בו רק שני פעמים אור אור בלבד, והם עולים בנימטריא ואהבת, לפי שמכאן מתחיל כתר רחל נוק' דז"א. וז"ס (&) ואהבת את ה', ר"ל שתאהב לרחל הנק' את²⁰⁵⁶, ואהבה זו תהיה בהשפיעך ובהמשיכך אליה ב"פ אור אור²⁰⁵⁷, שהם כמנין ואהבת, אל הכתר שבה.

ושמעת²⁰⁵⁸ בשם מורי ז"ל שיכוין להוריד אליה ב' מוחין, כי אין לה רק תריין מוחין בלבד, כנודע דדעתן קלה (שבת &²⁰⁵⁹). אבל אני לא שמעתי (כז ע"א) ממורי ז"ל אלא כפי מה שאמרתי לעיל, והדעת נוטה כן למה שכתבתי, לפי שאין מלת אור שייך אלא בכתר כנ"ל, כי ג"פ אור הם בנימ' כתר, והוא כתר דדכורא, כי כתר דנוק' אין בו רק ב"פ אור אור כמבואר אצלינו במקומו.

²⁰⁶⁰ גם תכוין ב' הוזה בעיטרא דחסד הנק' אהבה²⁰⁶¹ כנ"ל. וכבר הודעתך בדרוש הציצית (דרוש ג), וגם לעיל במלת אחד, כי עיטרא דחסד ועיטרא דגבורה²⁰⁶² נק' אהו"ה²⁰⁶³, ולכן תכוין עתה בר"ת של (&) והיו הדברים האלה אשר, אל שם אהוה כנז', שהוא עיטרא דחסד²⁰⁶⁴ והכונה היא כי לעיל במלת אחד ירדו המוחין והיו כלולים החסדים במוח החכמה והגבורות במוח הבינה ושם לא היו מתגלי' כלל אבל אח"כ התחילו²⁰⁶⁵ לירד ולהתפשט במקומם כי ב'פ' ואהבת כו'²⁰⁶⁶ והיו הדברים כו' יורדים החסדים מן מוח החכמה אל מוח הדעת אשר שם הם מקומם.

וכבר ביארנו לעיל (&) כי יש ה' פסוקים ב'פ' זו, והנה הם כנגד ה' חסדים, והם ה' הויות דב"ן דמלוי ההי"ן. ולכן תכוין ג"כ, כי ר"ת וס"ת של ה' פסוקים אלו, הם ה"פ כ"ו, שהם ה' הויות של החסדים. גם תכוין שה' הויות אלו, הם במלוי ההי"ן, והם כנגד ה"פ ב"ן שנרמוזו ב'פ' זו. והם: בכל לבבך (&), כי בכל בנימ' ב"ן, הרי ב"ן אחד. ובכ"ל מאד"ך והי"ו, ר"ת ב"ן בנימ'²⁰⁶⁷, ²⁰⁶⁸הרי ב"ן ב'. האל"ה א"שר אנכ"י מצו"ך היו"ם, ר"ת ב"ן, הרי ב"ן ג'. ב"ם בשבת"ך בבתי"ך ובלכת"ך, תכוין כי ב"ם גימ' מ"ב, ועם הר"ת בשבתך בביתך

- מאיר הכוונה -

רחל, כי אהבה יתירה הוא שנתן לה חלק יתר על לאה כנ"ל, והם ב' אורות אלו²⁰⁵⁵ כמנין ואהבת כנ"ל. והאורות הללו הנה הם בחי' הב"ש תחתונים של ת"ת כנ"ל, ולפי ששליש העליון הוא במקום הסתום, אבל אלו הב"ש הם במקום הגלוי שמאירין החסדים, לכן נקרא אור אור. וענין זה נת"ל בענין הכתר של רחל שהוא ב"ש דת"ת דז"א הנקרא ב"פ אור אור, בסוד (ישעיה נד יב) ושמתי כדכ"ד שמשותך. אבל כתר של לאה אין בו רק אור א' לבד כנ"ל שם באורך, ויתבאר לקמן. עי' שער לידת המוין פרק ב: ז"א יש לו ג' אורות בכתר שלו, ורחל ב' אורות מהם [בכתר שלה], ולאה אור א' מהם בלבד בכתר שלה.

²⁰⁵⁶ עי' זהר ח"א טו ע"ב: את רזא אדני והכי אקרי.

²⁰⁵⁷ "צ"פ אור אור" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "הכתר קלה".

²⁰⁵⁸ למהר"ס מינץ (נוסף בפע"ח).

²⁰⁵⁹

²⁰⁶⁰ פע"ח ק"ץ כה.

²⁰⁶¹ וז"ס ואהבת קהוא אהבת חסד (נוסף בפע"ח).

²⁰⁶² לחסד ועיטרא דגבורה – נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא דחו"ג.

²⁰⁶³ עי' לעיל הערה 564.

²⁰⁶⁴ לחסדים (פע"ח).

²⁰⁶⁵ מתחילין (פע"ח).

²⁰⁶⁶ ואהבת כו' – נמחק בפע"ח.

²⁰⁶⁷ צ"ן בנימ' נמחק בפע"ח ובמקומו איתא בנימ' צ"ן.

²⁰⁶⁸ צס צצנתך צציתך ובלכתך תכוין כי צ"ס גי' מ"ב והוא צרישא דז"א צג"ר שבו ועם ר"ת צצנתך צציתך ובלכתך הוא גי' צ"ן הרי ה' צנים וכוונת האלו הצנים טוב מאוד לכוין צק"ש שעל המטה צסוד מ"נ ועיקר כוונה זו היא צק"ש ההוא ולא כאן

שעה"כ

ובלכתך, הרי ב"ן רביעי. הדבריים האלה אשר אנכי מצו"ך, ר"ת ב"ן, הרי ב"ן המישי, והרי נשלמו ה"פ ב"ן. @

{שמן ששון לד ע"ג אות כה} 25% טוב מאד לכוון באלו ה"פ ב"ן בק"ש שעל המטה בסוד מ"ן ועיקר הכוונה הזאת היא בק"ש שעל המטה ולא בק"ש הזאת ובכל מאדך תכוין כי מאד גימ' מ"ה והוא הויה דמלוי אלפין שהוא גימ' מ"ה ותכוין בה אל הדעת שהם החסדים שהם הויה דמ"ה דאלפין כנודע ויען כי כל נשמות בני אדם יש מהן נמשכות מן זכר ויש מן הנקבה כנודע ולכן כאשר דברה תורה בלשון יחיד שהוא בזו הפ' הזכיר בה ובכל מאדך כי כבר ימצא איוה בחי' פרטית יחידי שתהא נשמתו מן דכורא הנק' מאד שהוא הויה דמ"ה כנז' אבל בפ' והיה אם שמוע שהיא מדברת בלשון רבים לכן לא הזכיר בה ובכל מאדכם לפי שרוב הנשמות באות מן הנקבה ולא מן הזכר הנק' מאד כנז' ובפרט טעם אחר לפי שפרשת והיה אם שמוע היא בגבור' שהיא עיטרא דנוקבא אבל פ' שמע היא בחסד שהיא עיטרא דכורא ובאומרך וקשרתם לאות ע"י תמשמש בידך בתפילין של יד ובתפילין של ראש כנז' בספרי הפוסקים והיה אם שמוע תשמעו כו' תכוין כי ר"ת א"ם שמו"ע תשמע"ו אשת לרמוז שפ' זו היא עטרא דגבורה שהיא נוקבא גם מלת א"ם היא נוקבא כנודע והכוונה היא כי עיטרא דגבורה זו הנמשכת מאימא עילאה הנקראת אם ולפי שהנקבה היא נמשכת מעיטרא דגבו' לכן נרמזה יציאתה והויתה בפ' זו במלת והיה והענין הוא כי מקום יציאתה הוא במקום החזה דז"א

וכבר נת"ל כי בפ' זו יש בה ע"ב תיבין שהם בחנ"ת דז"א ויציא המלכות הוא בת"ת שלו שהוא במקום החזה וענין זה יובן בדרוש המזוזה וע"ש והענין הוא כי אות ו' של והיה הוא החזה דז"א שהוא הת"ת אשר ה"ס ו' של ההויה שבו ושם מוצא הנקב' הנקרא היה כי המלכו' היא ה' אחרונה של ההויה ולכן הכתר שלה שהוא ספיר' ראשונה שבה נק' ה' וזהו ו"ה של והיה כי אות ו' הוא הת"ת דז"א אשר שם יוצא כתר הנקבה הנק' ה' וב' אותיות י"ה של והיה ה"ס תרין מוחין דידה חו"ב וזהו והיה ו' ה"ה ולכן פ' זו היא עיטרא דגבורה שהיא בנין הנקב' והנה אחר אשר נתגלו החסדי' בדעת שהוא מקומם בפ' ואהבת כנ"ל הנה עתה גם הגבורות מתגלות במקומם וכנגד' נרמז שם אהו"ה שהוא ג"כ עיטרא דגבו' הנרמז בר"ת את השמים ולא יהיה כי ר"ת הם אהו"י אבל תכוין שהוא שם אהו"ה ויש בו מספר ה' יתירה לרמוז כי שם אהו"ה הם ה' חסדים וצריך לכוללן עם החמשה גבורות למתק את הגבורות ונמצא כי שם אהו"ה עם כללות הה' חסדים הוא שם בנימ' אהו"י

ולחבין זה אודיעך הקדמה אחת דע כי לפי שאנו עומדים עתה בק"ש אשר עדיין לא ירדו רק המוחין דו"ק לכן אין כח בחו"ג להתפשט במקומם עד שיכנסו הגיר' של המוחין ואז {כז ע"ב} יתפשטו החו"ג במקומם כי אין יכולת להתפשט במקומם עד גמר כניסת כל המוחין אבל הם מחוברים למעלה עם שני מוחין חו"ב כנ"ל ונמצא כי מה שהם מתפשטים עתה אינו רק הארה בעלמא בלבד ולכן נרמזו בבחינת ר"ת בלבד כנז' ועדיין שרשם עומד למעלה כנז' עד ברכת אבות ולכן בפ' והיה אם שמוע אנו ממשיכין הארת החסדים עם הגבורות כדי למתקם יחד כנ"ל משא"כ אם כבר ירדו יחד כולם אל מקומם כי אז אין צורך אל הנז' לפי שכבר הם מחוברים יחד ובאומרך וקשרתם לאות כו' ג"כ תמשמש בתפילין של יד ותפילין של ראש ע"ד הנז"ל

ובהגיעך אל פרשת ציצית תכף בתחילה תקח כל ארבע ציציות בידך הימנית פי' כי כבר ביארנו לעיל שבהגיעך אל מהר והבא עלינו ברכה ושלוש תקופה שני צדדי הטלית על שני כתפותך באופן שישארו שני הציצית מאחור ושני ציציות לפנים ואח"כ תקבצם יחד שרשי ארבעתם בידך השמאלית ותניחם על לבך עד עתה וכשתחיל פ' ציצית אז תאחזו כנפי הציציות גם בידך הימנית ושרשיהם יהיו בידך השמאלית ותבט ותסתכל בהם בכל פ' ציצית ותכוין בהם הכוונה הנ"ל שידעת בדרוש הציצית ע"ש

שעה"כ

ובהגיעך אל פסוק וראיתם אותו וזכרתם אז תכוין כוונה אחרת והיא זו כי הנה תסתכל בהם בפי' זה ב"פ פעם אחר פעם ובכל פעם תכוין בהם אל שם ק"ל שהוא בגימ' עין וה"ם הרבוע של שם הויה דאלפין דמ"ה העולה ק"ל ותכלית כוונה זו היא כי רחל נק' עולימתא שפירתא דלית לה עיינין כמבואר אצלנו בתחלת הסבא דפי' משפטים (צד ע"ב)²⁰⁶⁹, והנה התכלת שבציצית ה"ם החשך שאין בו בחינת העינים והארה המכלה את הכל והוא בחי' הדין ולכן צריך לכוין כשמסתכל בציצית כאלו יש שם תכלת שבציצית ותסתכל כשתאמר וראיתם אותו ותכוין להמשיך שם בחי' העינים העליונים והראי' שבהם ותכוין בשני פעמים ק"ל שה"ם ב' עיינין עלאין להמשיך משם בחי' הארת ראייה עליונה אל התכלת החשך הוה שה"ם עולימתא שפירתא דלית לה עיינין כנז' וזה עצמה היא הכוונה שתקנו בכוס ברכת המזון באומרם ז"ל ונותן עיניו בו כמבואר במקומו וזה הטעם שאין הציצית נוהגת אלא ביום שאז יש כח בדינו להמשיך אליו ראייה העליונה משא"כ בלילה שאז הדינין גוברין ואין כח בדינו להמשיך שם ראייה העליונה

ובהגיעך אל ולא תתורו אחרי לבבכם כו' אז תנשק הציציות בפיך ותשימם ע"ג העינים שלך והנה צריך שיהיו ב' ידים אוהזים בציצית ע"ד הנז' עד הגיעך אל ודבריו היים וקיימים ונאמנים ונחמדים כו' כמשית"ל בע"ה ובאומרך ועשו להם ציצית תכוין אל אותו יחוד של הציצית שביארנו לעיל בדרוש הציצית איך יש ארבע מיני יחודים רמוזים בד' אותיות של הויה ויחוד הג' הנרמז באות ו' הוא יחוד הציצית והוא לחבר ב' אותיות י"ה אל אות ו' ואח"כ לחבר אות ו' עם ה' התאה וע"ש היטב ובאומרך ונתנו על ציצית תכוין בד' שמות יהו' במלויים כסדר ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ודד' שמות אה"י וב' שמות הראשונים יהיו במילוי יודין והג' במילוי אלפין והד' במילוי ההין וכולם בגימ' ציצית ויוסף כמבואר אצלנו לעיל בדרוש הציצית ובמלת הכנף תכוין אל שם אהיה במלוי ההין שעולה בגימ' הכנף עם הכולל והד' כנפות הם ג"כ גימ' ציצית מלת פתיל תכוין ג"כ אל מ"ש שם בדרוש הציצית כי הוטת התכלת ה"ם המלכות והנה היא כלולה מי"ם אשר בה והם עשרה היות כולם במלוי ההין שכולם בגימ' פת"ל ובמלת תכלת תכוין שהמלכו' מקבלת מן ז' שמות הרמוזים בשם מ"ב²⁰⁷⁰ שהוא אה"י יהו' העולים מ"ב ובו רמוזים שבעה שמות שהם יהוה ויהוה בניקוד אלקים ומצפץ ויה' ואדני ואל ואלקים ומצפץ וז' שמות אלו הם בגימ' תכלת וענין ז' שמות אלו נת' ענינם בזוהר בר"מ פ' יתרו דצ"ב גם ית"ל בדרוש קבלת שבת וע"ש ענינם ובפסוק אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מ"מ תכוין אל הזכירה הד' מן הד' זכירות שביארנו לעיל בדרוש אהבת עולם וע"ש והנה זכירת מצרים מ"ע מן התורה ולכן תכוין בפסוק זה לקיים מצוה זו של זכירת יציאת מצרים בק"ש דשחרית ובק"ש דערבית ענין ה' אלקיכם אמת אשר כופלה הש"ץ פ"ב כנז' בזוהר רות כבר ביארנו ענינם לעיל בדרוש ענין סדר רמ"ח תיבין שבסדר קריאת שמע וע"ש (כו ע"ג)

גם נתבאר פה כוונה אחרת והיא זו הנה פסוק ויאמר היא כנגד נה"י דו"א כנז"ל בדרוש הנז' והנה הם יצאו ונעשו מסוד אימא עילאה לפי שז"א הוא סוד אות ו' של הויה והטעם לפי שאין בו רק ו' ספירות בלבד והם ג' מוחין חב"ד וחג"ת אמנם אח"כ האריכה אימא עילא' והמשיכו את שוקיה נה"י שלה עד למטה והאצילה בחי' נה"י דו"א כי הנ"ה יצאו מב' ירכין שלה ולפי שאימא עלאה נק' עלמא דדכורא כנז' בזוהר פ' ויצא (לך לך דף צו ע"א) אבל יש בה סיומא דנוקבא ולכן יצא ממנה גם בחי' היסוד ואז נעשו נה"י בז"א וז"ם מ"ש בתיקונים ומבינה נביאים גם ז"ם פסוק ה' בחכמה יסד ארץ כי אחר הת"ת נעשה רישא דנוקב' הנק' ארץ ע"י החכמה ואח"כ כונן שמים שהם נה"י דו"א הנקרא שמים והם נק' מכוניה כמו שאמר הכתוב יסד ארץ על מכוניה כי השוקיים הם מכוני הגוף וכונניות זה נעשה ע"י התבונה ואז אלו הנה"י ששמשו לב' בחי' אם בבחי' נה"י דו"א ואם בבחי' ג' - מאיר הכוונה -

²⁰⁶⁹ עי' לעיל הערה 1554.

²⁰⁷⁰ הקדוש, ש צב ע"ד עליון

שעה"כ

מוחין דנוקבא כי הם הם מוחין דילה כמבואר אצלנו ולהורות שני בחי' אלו אנו כופלים בפסוק ה' אלקיכם אמת שהם בחי' נה"י הנז' אשר בתחילה נעשים בחינת נה"י דז"א עצמו ואח"כ ע"י הש"ץ שכבר ידעת מי הוא הנה ע"י נכפלים ונעשים גם הם ג' מוחין אל הנקב' ע"י חזרתו לכפול פעם שני ולהורות כי אלו הנה"י עצמם הם הם משמשים להיותם מוחין אל הנקבה ולכן אין בפי' זו רק ע"ב תיבות ע"י חזרת ג' תיבות אלו

ענין ד"פ אמת שנתקנו קודם עזרת אבותינו וד"פ אמת אחרים שנתקנו אחר עזרת אבותינו כנזכר בזוהר פרשת ויקהל הענין הוא כי ה"ס ד' מוחין הנקבה הנעשים לה ע"י הנה"י דז"א ובאים ונמשכי' אליה מבחינת הזכר עצמו וזהו ד"פ אמת הראשונים אמנם אח"כ הם ד' מוחין שלה עצמם בסוד היסוד שגם הוא כולל ו' אחרת כמו הת"ת בסוד ו"ו כפולה ומזו הוא השנית שהוא היסוד נעשים בה ארבע מוחין אחרים והב' הנשארים באות ו' הם אל היסוד בעצמו באופן כי הו' היסוד נחלקת לו' חלקים הארבע מהם אל המוחין דנקבה והשניים הנשארים מהם אל היסוד בעצמו גם ביארנו בזה כוונה אחרת לעיל בדרוש קצר ביחוד קריאת שמע עד עזרת אבותינו וע"ש איך שהם סוד ההיכלות הכלולים בהיכל הרצון הכולל שית היכלין בגויה ע"ש כי שם נתבאר כוונה זו ונבאר עתה כוונה א' עם שגם היא נקשרת עם הכוונה הנז' והכל עולה לסגנון א' וזה גורם את זה הנה נת"ל שעדיין עתה רחל עומדת למטה בעולם הבריאה בבחי' נקו' קמנה ואמנם בעת הק"ש העלינו אותה לצורך מ"ן כדי שע"י תקבל אור עליון וע"כ יתקן פרצוף ז"א ויושלם בי"ס גמורות אשר בתחילה לא היה אלא בסוד ו"ק לבד וגם נוק' דז"א תשתלם בפרצוף גמור מ"ס גמורות ואמנם כבר ז"א נתקנו רמ"ח איבריו מרמ"ח תיבין דק"ש כנ"ל וכבר הודעתך כי ד' מיני זווגים הם והיותר מובהר שבהם הוא זה הזווג דשחרית שהוא זווג יעקב ברחל ונודע כי יעקב ורחל עומדים אחר באחור וז"א הנק' ישראל מפסיק בין ב' אהוריים שלהם ובברכות אבות חוזרים יעקב ורחל פב"פ כמשי"ת שם והנה עתה אנו צריכים להמשיך הארה אל יעקב ורחל כדי שיוכלו לעשות אח"כ בברכת אבות פרצוף גמור והנה ב' מיני מוחין היו בק"ש הא' הם במוחין עצמם שהם ד"פ יה"ו במלוי עסמ"ב ותכוין להמשיך ולהוריד מהם הארה למטה וה"ס ד"פ אמת שיש מן אמת ויציב עד עזרת ונמצא כי באמת הראשון תכוין אל יה"ו דמלוי ע"ב וכבר נודע כי יה"ו פעמים יה"ו בנימ' אמת ובאמת הב' תכוין אל יה"ו דמלוי ס"ג ובג' אל יה"ו דמלוי מ"ה ובר' אל יה"ו דמלוי ב"ן אמנם ד' אמת האחרונים שיש מן עזרת אבותינו ואילך הם מבחינת הלבושים של המוחין הנז' שהם ד"פ אהיה אשר גם הם באו עם הד' מוחין הנז' בק"ש והנה גם אהיה פעמים אהיה הם גימ' אמת ונמצא כי באלו ד"פ אמת האחרונים תכוין בהם אל ד' שמות אהיה פשוטים ולא במלואם לפי שכיון שהם עצמם אינם רק בבחינת לבושים אין יכול לירד מהם הארה רק בבחינת פשוטים ולא מלויים עוד יש כוונה אחרת באלו ח' פעמים אמת והוא כי ד"פ אמת הראשונים הם כנגד ד' דאחד שהיא למעלה בלאה הנק' ד' קשר של תפילין של ראש והד' אמת האחרונים הם למטה בד' תחונה רחל והרי ביארנו כמה כוונות באלו הח' פעמים (כז ע"ד) אמת ולקמן נחזור לבאר דרך פרטות וע"ש למטה

ענין מ"ו וויין שיש באמת ויציב כו' תכוין בהם אל שם ההויה היוצא מהם באופן זה כי הנה הם מ"ו וויין כמנין י"ה ואם תכה י"ה פעמים ו' הם כמנין מ"ו וויין הנז' ועם ה' שבר"ת הדבר הזה הרי נשלמה יהוה אחד גם קבלתי כוונה זו הנז' באופן אחר והוא כי הנה מ"ו וויין הנז' הם ו' פעמים י"ה שהם תשעים והרי לך שתי אותיות י"ה בכל הוי"ק כמנין ו' וה"ס שם יה"ו ועם ה' שבר"ת הדבר הזה כו' הרי יהוה ולכן צריך לקשר מלת הדבר עם מ"ו וויין הנז' ולא להפסיק ביניהם כלל גם יש כוונה אחרת והיא נקשרת עם הכוונה הנז"ל והכל ענין א'

והוא כי ענין זאת ההויה הנז' שרמזונה במ"ו וויין ובה' של הדבר הנה מקומ' במלכו' והענין הוא כי כל אלו הארות אנו מורידין עתה אותם אל המלכות העומדת עתה בהיכל הרצון כדי שתוכל לעלות אח"כ בברכת אבות אל האצילות ונודע כי ההויה במלוי

שעה"כ

ההיז היא במלכות וכיון שלעולם כל בחי' מלוי ההיז הוא במלכות א"כ גם בחי' ההיז שבהויה זו יהיו מכוונים אליה בפרטות ולכן אנו לוקחים אלו הד' ההיז שיש בהויה זו דמלוי ההיז ואנו מציירים אותם בציור וויז עד"ז כי כל אות ה' היא צורת ג' וויז ונמצא שהד' ההיז הם י"ב וויז ותחבר עמהם ג' וויז שיש בהויה זו הרי הם ט"ו וויז בהויה זו דההיז הנז' והנה גם אות הד' אשר בזו ההויה היינו יכולים לציירה בציור ב' וויז אחרים ויהיו י"ז וויז אבל הטעם שאין אנו מציירים גם את הדלת הוא לסיבה הנז' כי עיקר מה שאנו מציירים עתה הם אותיות ההיז לפי שהם עיקר' של המלכות הנק' ה' בכל מקום והנה כוונה זו קשורה עם הכונה הראשונ' הנ"ל כי ענין הכאת אותיות י"ה באות ו' להיותם בגימ' צ' כמנין ט"ו וויז הוא הגורם אל הציור הנז' לצייר דההיז הנז' בציור וויז כדי שיהיו בין כולם ט"ו וויז כנז' וצריך שנבאר עתה ביאור אלו הט"ו וויז מה ענינם

הנה נתבאר כי כל בנין המל' נעשית ע"י הויה דמילוי ההיז הנ"ל ואנו עתה מתחילין להאיר אליה מן הגלגלתא והקדקד שלה והנה בגלגלתא דילה אית בה ג"כ נימין ושערין כמה דאית ברישא דז"א כנזכר בב' האדרות והנה מספר הנימין אשר בראשה הם ט"ו נימין כמנין ט"ו וויז אלו הנז' פה כנודע בתיקוני' תי' ע' דכל נימא איהו שיעור אות ו' ונימין אלו נמשכין בראשה על ידי הציציות אשר קדמו בפ' ציצית וכבר הודעתך איך בחי' הציציות הם נמשכין מן הנימין והשערות דברישא דז"א אשר מהם נמשכה הארה אל רישא דנוקבי' דז"א ומחמת ההמשכה ההיא נמשכו בה ט"ו נימין אלו בראשה ונלע"ד כי מעם היותם ט"ו נימין הוא לפי שהנימין יוצאין מן המוחין שבה ואין בה רק תרין מוחין כנז' באדרא זוטא בסופה והם חו"ב שבה שהם י"ה ולכן מספר הנימין הם ט"ו כחושבן י"ה והנה אחר שהמשכנו אליה אלו הט"ו נימין אח"כ נתקנה הקדקד שלה לפי שהנימין הם משני מוחין והקדקד הוא עצם הגלגלת אשר מוח הדעת ושאר המוחין הם בתוכו והנה כמו שהנימין נמשכו מן הויה דההיז הנז' גם הקדקד שהוא הגלגלת עצמו נעשה בהויה ההיז כי הנה הויה דההיז הוא בגימ' ב"ן וקדקד הם ד"פ ב"ן והטעם הוא כי הקדקד שלה נעשה מהגבורות ולכן יצחק שהוא נמשך מהגבורות נק' יצחק כי הוא בגימ' ד' הויות ב"ן כמנין קדקד ויובן זה עם מה שביארנו בהגדה כנגד ד' בנים דברה תורה גם ביארנוהו בדרוש הארבה שהוא ג"כ גימ' יצחק ואמרנו כי הה"ג נעשים ארבעה בנים לפי ששלשה מהם בלבד מתמתקות ביסוד דז"א ע"י הג' חסדים אשר שם וכל אחד מן החסדים או מן הגבורות הוא הויה אחת ונמצא כי הג' הגבורות המתמתקות עם הג' חסדים שהם ו' הויות שעולים בגימ' ג"פ ב"ן נשארו שני גבורות שלא נמתקו והנה הם שני הויות שהם בגימ' ב"ן והרי הם ארבעה בנים ואין להאריך כאן בענין זה והנה מכת עיטרא דגבורה נעשה הקדקד שלה כי חסדים אין בה ומאותם ד' בנים נעשה הקדקד שלה גם צריך שתכוין כי קדקד זה נעשה ג"כ מן הויה דההיז בציורה ע"ד הנז' בענין הט"ו וויז וזה ביאורה כי תצייר ד' ההיז שיש בזאת ההויה בבחינת וויז יהיו י"ב וויז ועם ג' וויז שיש בזאת ההויה הרי ט"ו וויז ונשארו בזאת ההויה ב' אותיות י"ד ותחבר י"ד עם ט"ו וויז ויהיה הכל בגימ' ק"ד והנה נכת ע"א מהויה אחרת דההיז יהיו ק"ד שני ע"ד הנז' נמצא כי מב' הויות דההיז נעשה קדקד שלה שהוא כנגד ב' מוחין שבה שהם ב' הויו' וענין ב' הויות אלו ששתיהם בציורן הם בגימ' קדק"ד תכוין אליהם בשני פעמים לעד שנו' כאן והם אלו הראשון ומלכותו ואמונתו לעד קיימת והב' הוא ודבריו חיים וקיימים ונאמנים ונחמדים לע"ד הם בגימ' קדק"ד שהם שני הויות דההיז שכל אחד מהם בציורה הוא בגימ' ק"ד כמנין לעד והנה אחר שאמרת ודבריו חיים וקיימים ונאמנים ונחמדים לעד כו' שאז כבר נשלם הקדקד שלה שכל זה נעשה ע"י הציציות וזהו הבנת פי' ודבריו חיים וקיים כו' כי הם חיים בסוד היסוד וקיים בסוד נו"ה תרין קיימי גופא ונודע כי מג' נה"י אלו נבנית המלכות הנק' דבר ולכן נה"י האלה נק' דברים וזהו ודבריו חיים וקיימים כו' ואלו הם סוד הציציות כמש"ל כי פ' ציצית היא בנה"י דז"א ונמצא כי מן הציציות הנז' נעשו הנימין והקדקד שלה ולכן בהגיעך כאן

שעה"כ

תנשק הציציות בפוך ותשימם על עינך ותתירם ותניחם מידך יורדין ומשולשלין מאליהן ואל תאחזם ותקחם עוד בידך ובאומרך פודינו ומצילנו מעולם הוא שמך תכוין לשני שמות אלו כי פודינו ומצילנו ר"ת הוא בגימ' אלקים ור"ת מעולם הוא שמך הוא מה"ש והוא שם א' קדוש משמות ע"ב דויסע, ויבא, ויט כנודע גם באומרך עזרת אבותינו תכוין כי הויה פעמים הויה הם בגימטריא עזרת

ונחזור לבאר ענין ח' פעמים אמת שנזכרו מן אמת ויציב עד התחלת העמידה וכבר נת"ל בדרך כללות ונשלים עתה ביאורם דע הקדמה א' כוללת בענין כל העולמות של הקדושה כי כל בחי' אשר בהיותה למטה היא גדולה הנה בעלותה למעלה תהיה קטנה המשל בזה בענין המלכות דאצילות אשר בהיותה למטה היא גדולה הנה בעלותה למעלה היא קטנה והענין הוא אשר בהיותה למטה בעולם בי"ע היא שם בבחינת פרצוף שלם הנה כאשר תעלה במעלה בעולם האצילות באחורי ז"א כי שם ביתה ומקומה האמיתי ושם איננה אלא בבחינת נקודה קטנה כי כל בחי' פרצופה בהיותה למטה איננה מספיק לה להיותה נקודה בהיותה למעלה וצריכה פעם אחרת להעשות פרצוף שם בהיותה אחורי ז"א ואח"כ תוכל לחזור עמו פב"פ ואחר שתחזור עמו פב"פ תחזור היא אז פעם אחרת להיות נקודה קטנה לפי שאור הפנים הוא גדול מאד לאין קץ על אור האחוריים ואז צריכה פ"א להעשות פרצוף אחר כדי שתוכל לעמוד עמו פב"פ כנגד נה"י שלו כנודע ואם תרצה לעלות מדרגה אחרת עד חג"ת שלו אשר ז"ס ענין חזרת העמידה שחזור הש"צ בקול רם כמו שיתבאר במקומו בע"ה הנה אז גם הזכר צריך לעלות עמה בהכרח ואז היא צריכה לחזור עמו אחור באחור פ"א מפני גבהו ומעלתו של ז"א ואז חזרת לחזור פ"א פב"פ ולהעשות פרצוף אחר מחדש

ובזה תבין היות בשחרית דשבת ארבע תפילות ב' בקול רם וב' בלחש שהם תפלת שחרית ומוסף כל א' כפולה לב' ובכל עמידה מהם עולה הז"א מדרגה אחת ובכל עליה מהם צריכה לחזור ולהיות נקו' קטנה ואח"כ חוזרת להעשות פרצוף גמור מחדש בכל עליה ועליה וצריך בכל עמידה מהם לומר ברכת אבות כדי לחזור ולתקנה בבחי' פרצוף בהיותה אחור באחור ואח"כ להחזירה פב"פ ולעשותה פרצוף שלם אמנם לא ראי זה כראי²⁰⁷¹ זה כי לא התפלות שוות כי כפי עליית המדרגות כך יהיה סדר ההארות וכונת הפרטיות לכל אחת ואחת ושמותם הפרטיות בכל א' וא' ולכן בכל עמיד' יש כוונה מיוחדת בפני עצמה בשחרית או במוסף או במנחה או בערבית או בחול או בשבת או ביו"ט או בחנוכה או כפורים או בר"ח ובה יש חילוקים רבים לאין קץ

ואחר שהקדמנו לך הקדמה הנז' נחזור למקומנו כי הנה עתה יושבת המל' בהיכל הרצון של עולם הבריאה ושם ה"ס הנשיקין כנו' בהיכלות דפ' פקודי כי להיות היכל הרצון מכונה אל יעקב בסוד הת"ת בסוד וישק יעקב לרחל ולכן שם הם ענין הנשיקין ולכן מכאן הוא מתחיל הארת המלכות להעשות פרצוף שלם בכאן כדי שע"כ תוכל לעלות אל עולם האצילות לעמוד שם עמו אחו' באחור והלואי שם תהיה בבחי' נקודה קטנה ואז תצטרך לחזור להעשות שם פרצוף שלם בהיותה אחור באחור ואם לא הקדימה להעשו' כאן בהיכל הרצון פרצוף שלם לא היה לה מציאות כלל לעלות אל עולם האצילות כיון שהיא עתה נופלת למטה בעו"ה אבל כיון שהתחילה (וכח ע"ב) להאיר ולהעשות כאן פרצוף שלם יש לה יכולת לעלות בברכת אבות באחורי ז"א בעולם האצילות ותהיה שם בבחי' נקודה קטנה כנו' ונמצא שעתה אנו צריכין להמשיך לה הארה מן המוחין עלאין דז"א שנמשכו לה ע"י הק"ש כדי שתעשה כאן פרצוף שלם ותוכל ע"כ לעלות אח"כ אל עולם האצילות ולכן אנו מורידים עתה אלו ההארו' שהם ח' פעמים אמת שהם ענין הד' מוחין והד' לבושים שלהם כנ"ל והענין הוא כי אנו מורידים אלו ההארות מלמעלה מז"א הנק' ישראל אשר

- מאיר הכוונה -

²⁰⁷¹ ע"י לקמן נט ע"א הקדמה לשבת.

שעה"כ

בעולם האציל' למטה בהיכל הרצון דבריאה ואיננו ישראל עצמו היורד אלא ההארות הנמשכות ממנו והיא בחי' הנק' יעקב שה"ס האחוריים דאבא שנפלו ממקומם בעת מיתת המלכי' עד מקום מל' דאצילות כמבואר אצלינו ואע"ג שאמרו בזוהר פ' ויקהל דנחית ישראל לקבלה בהיכל הרצון בעת שאומרי' ישראל תהלות לאל עליון גואלם כו' כמשי"ל בע"ה איננו ישראל עצמו אלא זו ההארה הנז' וביאור אלו ההארות הוא באופן זה כי הנה הם ח' פעמים אמת ד' קודם עזרת אבותינו וד' אחר עזרת אבותינו וכבר נת"ל כי הד' ראשונים הם ללאה וד' אחרונים לרחל גם נתבאר כי הד' ראשונים הם כנגד ד' מוחין וד' אחרונים כנגד ד' לבושים דמוחין והכל א' כי הנה ארבע אמת הראשונים הם ארבע אורות ראשונות הנמשכות מן ד' שמות יה"ו במלוי עסמ"ב ונמשכות אל לאה שהם המוחין עצמן וד' אמת האחרונים הם ד' הארות שניות הנמשכות מן ד' שמות אהיה פשוטין שהם לבושי המוחין ונמשכות אל רחל ואמנם בתחילה כל ח' הארות אלו נמשכות כולם אל יעקב ואח"כ מהצייין יוצאת לאה ומהצייין יוצאת ונעשית רחל והרי כל הכונות נקשרות ביחד ונמצא כי ע"י הארות של ח' פעמים אמת נתקנה רחל כי בתחילה היתה סוד נקו' בלבד בהיותה למטה בהיכל הרצון דבריאה ועתה ע"י אלו ההארות נתקנת ונעשית פה בחי' פרצוף גמור אחור באחור עם יעקב ואח"כ בתהלות לאל עליון גואלם חוזרת להיות עמו פב"פ למטה בבריאה כמשי"ת בע"ה ובאומרך עוזר דלים העונה לעמו ישראל כו' תכוין לעשות עצמך עני עם השכינה הנקראת עניה בהיותה כאן למטה כדי שבהעלות' תזכה לעלות עמה כנו' בזו' פ' בלק וצריך למעבד גרמיה עני בהדי שכינת' כו' ובאומרך תהלת לאל עליון גואלם צריך להגיה ולומר תהלות בלשון רבים כמ"ש בע"ה והוא מנהג אשכנז גם צריך לקום מעומד כשמתחיל לומר תהלות כו' וטעם שני דברים האלה ית' בכלל דברינו אלה

והענין הוא כי כבר נת' שבתהלות לאל עליון מתהלת הכלה ליתקן ולחזור פב"פ עם יעקב וכבר נת' בברכת אבות שהתחלת בנין המל' במלת אל עליון גומל כו' כי שם מתחיל להעשות בנין הכתר שלה ע"י שם זה הנקרא אל עליון והנה ע"י שם זה אל עליון הנז' נחית מלכא לקבל הכלה ולתקנה כנוכ' בזוהר ולכן באומרו עתה תהלות לאל עליון גואלם צריך לקום מעומד לכבוד מלכא קדישא המתגלה ונחית לקבל הכלה ולתקנ' לפי שעתה בתהלות לאל עליון גואלם אז הוא התחלת עליית יעקב עם לאה ורחל בהיכל ק"ק דבריאה ועתה מתחילין לעלות שם וחוזרים אפי' באפי' ונשקין דא לדא כנו' בזו' פ' פקודי ואח"כ באדני שפתי תפתח אז הוא גמר כניסתם בהיכל קה"ק

ונבאר עתה ביאור מלות תהלות לאל עליון כו' הנה בזוהר אמרו שבתהלות לאל עליון כו' כדין נחית מלכא לקבל כו' וביאור דבר זה הוא במה שנת' אצלינו לעיל כי לא נכנסו בק"ש רק המוחין דו"ק בלבד והג"ר נשארו למעלה בראשו דו"א בסוד אור המקיף והנה פשוט הוא שהיסוד דאבא המלוכש בתוך דעת דו"א כיון שהוא זכר הוא ארוך ומתפש' יותר למטה ממה שמתפש' יסוד דאימא הנתון ג"כ שם והוא יושב במקום המוח הנק' דעת בין תרין מוחין חו"ב והנה קצה היסוד בעצמו כיון שהוא ארוך הנה הוא מתפשט ונמשך עד תרין פרקין אמצעיים דנ"ה ואל תשיבני ממה שביארתי במ"א כי שיעור היסוד דאבא הוא מתפשט עד סיום יסוד דו"א כי הנה אין זה אלא אחר גמר כניסת כל המוחין כי אז יורד ומתפשט היסוד דאבא עד סיום יסוד דו"א וכמ"ש בחזרת העמידה איך מתגלי' ג' אמצעיות חג"ת דו"א ושם נת' שאין היסוד דאבא מגיע למטה רק כאשר האם רובצת על האפרוחים אמנם כאשר איננה רובצת עליהם אלא זקופה ועומדת עליהם מבשרינו נחזה אלוה שאין היסוד מגיע רק עד מקום שבין ב' פרקין עלאין דנ"ה בלבד והנה עד עתה עדיין לא נכנס היסוד דאבא ברישא דו"א כלל (כח ע"ג) אמנם עתה מתחיל היסוד ההוא לסבת היותו יותר ארוך משל אימא ליכנס קצת בתוך הדעת דו"א והארה הזאת נמשכת דרך קו האמצעי דו"א עד היסוד שבו ומשם מאיר אל המלכות העומדת עתה בבריאה כנ"ל וז"ש

שעה"כ

בזוהר דכדין מלכא עלאה נפק לקבלא כו' כי יוצא ממחיצתו ויורדת הארתו אל הכלה העומדת בבריאה ועיי"כ יש בה יכולת לעלות לנגדו ובתחילה מכה זו ההארה חוזרת עם יעקב פב"פ למטה ומתחלת לעלות עמו אל היכל קה"ק שבבריאה מכה ההארה הנז' וכבר ידעת כי כל תכלית הזוונים אינם אלא להמשיך החו"ג שבדעת הזכר אל הנקבה ולכן בהראות עתה היסוד הנז' דאבא יש יכולת ביסוד דז"א להעלות אותה בסוד החו"ג אשר בו בסוד והוכן בחסד כסא כו'²⁰⁷², ונמצא כי מלכא עלאה הנז' בזוהר דנפק לקבלא הוא היסוד דאבא כי הוא נק' מלכא עלאה באמיתות וז"ס תהלות לאל עליון גואלם כי תהלות הם ב' תהלות לאה ורחל וה"ם שתי הארות של ד"פ אמת הראשונים וד"פ אמת האחרונים שביארנו כי ב' הארות האלה מתחברין יחד ועולים כנגד אל עליון ופי' כי אל עליון אל שהוא היסוד דבינה אשר היא הויה דס"ג שבה נרמות שם ייא"י²⁰⁷³ שהיא נימטריא א"ל כמבואר אצלינו במקומות רבים

ועליון הוא יסוד דאבא המתלבש תוך יסוד דאימא ובערך היסוד דאימא נק' עליון וחיבור אלו היסודות הנקרא אל עליון בהם תלוי סוד הגאולה וזמ"ש גואלם כי הוא המעלה אותם וגואל אותם מיד החיצונים אשר למטה בבי"ע שלא יתאחוזו בהם ועיי"כ יכולים לעלות ונודע כי כל גאולה הוא ביסוד גם תכוין במלת גואלם שהוא חיבור ג'ו אל"ם ר"ל תוך אל"ם והענין הוא כי האותיות אשר תוך מלוי אותיות אלם הם ל"ף מ"ד ס' והם בגימ' צדק שהיא המלכות שנזכרה במלת תהלות הנקרא ג"כ צדק וכמ"ש בפסוק האמנם אלם צדק תדברון כו' כי צדק הוא אותיות מלוי אל"ם ועיי"ש וז"ש ג"כ ברוך הוא ומבורך כו' כי תיבות ברוך הוא כנגד יסוד דאבא לפי שכל ברוך הוא ביסוד כנז' בזוהר ובפרט ביסוד דאבא הנקרא ברוך מצד עצמו ונקרא הוא לשון העלם יען כי הוא נעלם תוך היסוד דאימא אבל היסוד דז"א הוא המקבל ברכה ממנו נק' ומבורך כנ"ל כי להעלות את הכלה למעלה צריך להוריד הארת יסוד דאבא ביסוד דז"א ויסוד דז"א הוא המעלה אותה מן הבריאה אל האצילות וכנגד שני יסודות הנז' נאמר ברוך הוא ומבורך וכבר הודעתך שרש מרע"ה שהוא ביסוד דאבא וזמ"ש כאן תכף משה ובני ישראל לך ענו שירה כו' כי משה הוא יסוד דאבא ובני ישראל הם ג"ה

והנה בזה יובן ענין סמיכות גאולה לתפלה הנז' בדברי רז"ל כי דבר זה צריך ביאור לפי שנודע כי כל גאולה הוא ביסוד וכל תפלה במל' וא"כ קשיא היאך אפשר לומר שהגאולה שהיא ביסוד היא למטה בהיכל קה"ק אשר עתה הוא מקומו בתהלות לאל עליון כנז' והתפלה שהיא המלכות היא למעלה באצילות כי כל עמידה היא באצילות אמנם ביאורו יובן עם הנז"ל כי הגאולה הזו היא למעלה באצילות ביסוד הנז' אמנם הוא מוריד הארתו למטה בבריאה אל המלכות הנק' תפלה אשר שם למטה ועיי" סמיכות הזה עולה המלכות הנק' תפלה מן הבריאה אל האצילות כנ"ל והנה העליה הראשונה של המלכות הנק' תפלה היא במלת ברוך שבברכ' אבות כמו שית' והנה זה הברוך הוא ביסוד דז"א כמשי"ת שם והרי נתבאר היטב ענין סמיכות גאולה לתפלה ממש ועוד כי הנה גם היכל קה"ק דבריאה נקרא ברוך ברבויא דברכאן כנז' בזוהר פ' פקודי²⁰⁷⁴ וכמשי"ת בע"ה כי נתרבה בברכאן עיי' הברכות הנמשכות שם מן יסוד דז"א דאצילות הנקרא ברוך ג"כ²⁰⁷⁵ ובזה יובנו דברי רז"ל שאמרו כל הסומך גאולה לתפלה כו' והיה צ"ל

- מאיר הכוונה -

²⁰⁷² עיי' לעיל הערה 1644.

²⁰⁷³ עיי' לעיל הערות 580, 581.

²⁰⁷⁴ עיי' לעיל הערה 1259.

²⁰⁷⁵ עיי' זהר חדש (מרגליות) דף סז ע"א

כתיב, והמלך שלמה ברוך. אמאי איקרי הכי. אלא והמלך שלמה, מלכא דשלמה דיליה. דהא בכמה אתרי כתיב המלך סתם, ולא כתיב המלך שלמה. אלא המלך סתם, על בית דוד קאמר. המלך שלמה, על מלכא דשלמה דיליה קאמר:

שעה"כ

כל הסומך תפלה לגאולה שכן הוא האמת שצריך לסמוך ולעלות ולחבר את התפלה שהיא המלכות למעלה עם הגאולה שהוא היסוד אמנם יובן עם הנז' שהנה בחילה אנו מורידין הארת היסוד הנקרא גאולה למטה אל המל' הנקרא תפלה העומד' בבריאה וזהו ממש סמיכות גאולה לתפלה ואח"כ עולה התפל' למעל' עם הגאולה באצילות ואז איננו סמיכות והארה בלבד רק גאולה עצמיות ולא סמיכות לבד וכבר נת"ל בדרוש הקדיש של הודו לה' כו' ענין סמיכות גאולה לתפל' היטב ושם נתבאר כי לסיבה זו לא נתקנו לומר קדיש כאן כיון שהוא באמצע הבריאה אל עולם האצילות וא"כ (כח ע"ד) היה ר"ל קדיש ע"ד שתקנו לומר קדיש בין עולם ועולם ושם נתבאר באורך טעמו של דבר וקיצור של דבר הוא כי בכל עולם ועולם המלכות ש"ע העליון מתלבשת החלק העשירי התחתון שבה שהיא המל' של המל' בכתר שבעולם שלמטה ממנו אבל המלכו' שבעול' האצילות כל הי"ס שבה כולם יורדים ומתלבשים בכסא הכבוד שהוא בראש הבריאה בהיכל קה"ח שבה ואין לך סמיכות גדולה מזה ולכן אין צ"ל כאן קדיש כדי להעלות את הבריאה בעולם האצילות כי הרי היא נקשרת עם המל' דאצילות לגמרי וז"ס סמיכות גאולה לתפלה שהיא עולם הבריאה במלכות דאצילות.

20772076@

- מאיר הכוונה -

ברוך, דהא כדין נביעו דברכאן לא הוו פסקין עילא ותתא. ברוך, דכל ברכאן נביעין מתמן, לאתברכא כל עלמין, וכל אתוון אתנהרין, כלהו בחבורא חדא, בשלימו חד:

2076 ע"כ חלק א'

2077 ע"כ חלק א'

שעה"כ

א ע"ב:

(1) עי' שעה"פ שמות: ועתה נבאר עניינם בקצור, הנה נתבאר לעיל, בפסוק לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו, כי צפה ברוח הקדש, שהיו ניצוצות קרי של נשמות קדושות, שהוליד אדה"ר בק"ל שנים הראשונים, הנקראים נגעי בני אדם, ר"ל, אדה"ר. וע"י ענוג שהיה מתענג בהוצאתם, בסוד (קהלת ב ח) ותענוגות בני אדם שידה ושידות, הם לילית ונעמ"ה וכו'. ונתהפכו ונעשו נגעים, תמורת ענוגים. ולכן גיירם, ומהל אותם. והנה הענין הוא, במה שנתבאר אצלינו, בענין קין והבל בפרשת בראשית שרוב הנשמות באות, מבחי' חו"ג המתפשטות בגופא דז"א, ולא מן הדעת עצמו. אמנם הטפות הנזרקות ע"י שכבת זרע לבטלה, הם מתאוות הזכר לבדו, שנתעורר דעתו אל הזווג, והוציא הטפות ההם מלמעלה, מן הדעת עצמו העליון, ולא מצא את נוקביה מוכנת לכך בעולם האצילות, כי ירדה למטה ע"י הפגם, ואז יצאו לחוץ, ולקחום הנקבות של הקליפות, ונצטיירו בגופם והולידום, והם שדין ורוחין ולילין, ונקראים נגעי בני אדם, כמבואר אצלינו באורך, בענין הק"ש של זמן השכיבה, וע"ש היטב. נמצא, כי כל אותם השדין ורוחין, שנבראו באותם ק"ל שנה שפירש אדם מחוה כנודע, כלם נשמות עליונות קדושות מבחי' הדעת, ונתערבו בקליפות, וצריכות גלגולים רבים לצרפם וללבנם, עד תום חלאתם מהם, ע"י גלגולים רבים. ולכן תמצא, כי לא נולדה אומת ישראל, עד יעקב ואילך, כי כל רוב הנשמות היו מעורבות בקליפות, והיו הולכות ומתבררות, ומתגלגלות מדור לדור, ולא התחילו תיקונם, עד יעקב בחיר שבאבות, שתקן את אדה"ר, וגם אז התחיל תקון בניו, הם הנשמות הנזכר, והיו מתבררים והולכים בגלות מצרים, עד שיצאו ישראל ממצרים.

(2) עי' זהר ח"ב קסה ע"א: ועלזו לפניו מלפניו לא כתיב אלא לפניו דהא לית מאן דינדע ביה כלום אבל לפניו מאן דעייל לקמיה דהאי רקיע אצטריך למיעל בחדוה ולא בעציבו כלל בגין דהאי רקיעא גרים דתמן לא שריא עציבו ורוגזא כלל דהא תמן כלא איהו בחדוה ועל דא כהן גדול דקיימא לקמיה לא הוה עאל לבי קודשא בר בחדוה ולאחזאה חדוה דהא אתרא גרים ועל דא כתיב (שם ק ב) עבדו את יהו"ה בשמחה באו לפניו ברננה דהא אצטריך דלא לאחזאה בה עציבו

ואי תימא אי הכי האי מאן דאיהו בצערא ובדוחקא דלא יכיל למחדי לביה ומגו דוחקיה אית ליה למתבע רחמין קמי מלכא עלאה אי הכי לא יצלי צלותא כלל ולא ייעול בעציבו כלל דהא לא יכיל למחדי לביה ולאעלא קמיה בחדוה מאי תקונא אית ליה להאי בר נש אלא ודאי הא תנינן כל תרעין ננעלו ואסגירו ותרעין דדמעין לא אסגירו ולית דמעא אלא מגו צערא ועציבו וכל אינון דממנן על אינון תרעין כלהו מתברין גזיזין ומנעולין ועיילין אינון דמעין וההיא צלותא עאלת קמי מלכא קדישא

כדין ההוא אתר אית ליה דוחקא מההוא עציבו ודוחקא דההוא בר נש כמה דאת אמר (ישעיה סג ט) בכל צרתם לא צר תיאובתיה דההוא עלמא עלאה לגבי האי אתר כדכורא דתיאובתיה תדיר לגבה דנוקבא כד מלכא עאל לגבי מטרוניתא אשכח לה בעציבו כדין כל מה דאיהי בעאת בידהא אתמסר וההוא בר נש וההיא צלותא לא אהדר בריקניא וקודשא בריך הוא חייס עליה זכאה חולקיה דההוא בר נש דאושיד דמעין קמי קודשא בריך הוא בצלותיה תרגום: ועלזו לפניו לא כתוב מלפניו אלא לפניו שהרי אין מי שידע בו כלום אבל לפניו מי שנכנס אצל הרקיע הזה צריך להיכנס בשמחה ולא בעצב כלל משום שהרקיע הזה גורם ששם לא שורה עצב ורגז כלל שהרי שם הכל בשמחה.

ועל זה כהן גדול שעומד לפניו לא היה נכנס לבית הקדש רק בשמחה ולהראות שמחה שהרי המקום גורם ועל זה כתוב עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה שהרי צריך שלא להראות בו עצב.

ואם תאמר אם כך מי שהוא בצער ודחק שלא יכול לשמח את לבו ומתוך דחקו יש לו לבקש רחמים לפני המלך העליון אם כך לא יתפלל תפלה כלל ולא יכנס בעצב כלל שהרי לא יכול לשמח את לבו ולהיכנס לפניו בשמחה מה התקון שיש לאדם הזה. אלא ודאי הרי שנינו כל השערים ננעלו ונסגרו ושערי דמעות לא נסגרו ואין דמעא אלא מתוך צער ועצב וכל אותם הממנים על אותם השערים כולם משברים חתיכות קשות ומנעולים

שעה"כ

ומכניסים אותן דמעות ואותה תפלה נכנסת לפני המלך הקדוש.
ואז לאותו מקום יש דחק מאותו עצב ודחק של אותו אדם כמו שנאמר בכל צרתם לא
(לו) צר תשוקת אותו העולם העליון למקום הזה כזכר שתשוקתו תמיד אל הנקבה כשנכנס המלך
למלכה ומוצא אותה בעצב אז כל מה שהיא רוצה נמסר בידיה ואותו אדם ואותה תפלה לא
חוזרת ריקם והקדוש ברוך הוא חס עליו אשרי חלקו של אותו אדם ששופך דמעות לפני הקדוש
ברוך הוא בתפלתו.

משמע שיש ב' סוגי תפילות, א' של צער וא' של שמחה.

ע"י זהר ח"א דף קסט ע"א: קב"ה תאיב לצלותהון דצדיקייא {בחדוותא – אור יקר}
בשעתא דאצטריך לון בגין דידיעי לרצויי למריהון מה כתיב ביה ביעקב אלה"י אבי אברהם
ואלה"י אבי יצחק יהו"ה האומר אלי שוב <וגו'> אעטר ואקשר קשורא בקשירו חד כדקא חזי
אלה"י אבי אברהם לימינא ואלה"י אבי יצחק לשמאלא האומר אלי הכא תלי מלה לאתעטרא
לאתריה בינייהו שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך.

תרגום: הקדוש ברוך הוא תאב לתפלות הצדיקים בשעה שצריך להם, משום שיודעים
לרצות את רבונם. מה כתוב ביעקב, "אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק ה' האומר אלי שוב"
וגו'. התעטר ונקשר קשר בקשר אחד כראוי. "אלהי אבי אברהם" לימין, "ואלהי אבי יצחק"
לשמאל, "האומר אלי" כאן תלה הדבר להתעטר למקומו ביניהם, "שוב לארצך ולמולדתך"
ואיטיבה עמך".

כאן משמע שזה בעיקר זיווג, וזה רק שייך ברצון, וצ"ע.

וע"י לקוטי הש"ס (חגיגה): בתי בראי ובתי גוואי. דע כי הנצח והוד נקראים בחי' בראי
אבל פנימיותם עצמם נקראים גוואי כי שם הבכיה על העדר עליית הפנימיות אך למעלה הוא עוז
וחדוה במקומו. וע"י ב"ע (קכג ע"ב): וז"ס הגלות שנק' לילה שבגלות ההוא גננא לא עאל
בגינתו' ואז כל חדו לא אשתכח כמ"ש רז"ל מיום שנחרב בהמ"ק אין שמחה לפני הקב"ה וכו'
ואמרו כאן בבתי גוואי כאן בבתי בראי ר"ל בע"ק כתיב עוז וחדוה במקומו ששם אין פגם כלל
ואין שם שינוי שאינו תלוי בעבודת התחתונים וז"א נקרא בתי בראי שעומד לבר מפרסה ולמטה
דע"ק וכמ"ש בס"ד ריש פ"ב.

א ע"ג:

ע"י זהר ח"ב קצ ע"ב: אמר רבי אבא כל אלין חברייא דלא רחימין אלין לאלין אסתלקו
מעלמא עד לא מטא זמנייהו כל חברייא ביומוי דרבי שמעון רחימו דנפשא ורוחא הוה בינייהו
ובגין כך בדרא דרבי שמעון באתגלייא הוה דהוה אמר רבי שמעון כל חברייא דלא רחימין אלין
לאלין גרמין דלא ליהך בארח מישר ועוד דעבדין פגימו בה דהא אורייתא רחימו ואחוה וקשוט
אית בה אברהם רחים ליצחק יצחק לאברהם מתחבקן דא בדא יעקב תרווייהו אחידן ביה
ברחימו ובאחוה יהבין רוחייהו דא בדא חברייא כהווא דוגמא אצטריכו ולא למעבד פגימו
כיון דחמא סימן באנפייהו ואמר לון הכי אמרו ליה ודאי רוח נבואה שרא על בוצינא
קדישא והכי אצטריך לן למנדע בכה רבי שמעון ואמר חד מלה מאינון מלי דלחישו לי מגו ריש
מתיבתא דגנתא דעדן דלא אמרו באתגליא מלה דא סתרא איהי ואימא לכו בני רחימאי בני
רחימין דנפשאי מה אעביד אמרו לי בלחישא ואנא אימא באתגלייא ולזמנא דנחמי אנפין באנפין
כל אנפין יסתמכון בדא

תרגום: שאמר רבי אבא כל החברים הללו שאין אוהבים זה את זה מסתלקים מהעולם
טרם שהגיע זמנם כל החברים בימיו של רבי שמעון אהבת נפש ורוח היתה ביניהם ולכן בדורו
של רבי שמעון היו בגלוי שהיה רבי שמעון אומר כל החברים שאין אוהבים אלה לאלה גורמים
שלא ללכת בדרך ישרה ועוד שעושים בה פגם שהרי בתורה אהבה ואחוה ואמת יש בה אברהם
אהב את יצחק ויצחק את אברהם היו מתחבקים זה בזה ביעקב שניהם אחוים באהבה ובאחוה
נותנים רוחם זה בזה גם החברים באותה דוגמא הם צריכים ולא לעשות פגם.

כיון שראה סימן בפניהם ואמר להם כך אמרו לו ודאי רוח נבואה שורה על המנורה
הקדושה וכך אנו צריכים לדעת בכה רבי שמעון ואמר דבר אחד מאותם דברים שלחשו לי מתוך
ראש הישיבה של גן עדן שלא אמרו בגלוי דבר זה סתר הוא ואמר לכם בני אהובי בני אהובי
נפשי מה אעשה אמרו לי בלחש ואני אמר בגלוי ולזמן שנראה פנים בפנים כל הפנים יסתמכו
בזה.

שעה"כ

ועי' שעה"ג (הקדמה לט): ונחזור לענין, כי א"ל מורי ז"ל, כי אני מוכרח להשתדל שאלו החברים שלי, יתקנו מעשיהם, לפי שאני יש לי רוחא בהם, ונמשך לי ריוח אם הם יהיו צדיקים, אבל הם אין להם רוחא בי, ואין להם תועלת במעשי, באופן שבכל המצות שהם עושים, יש לי חלק בהם ע"י ההוא רוחא שלי שבהם. וברור הענין כך הוא, דע, אין לך צדיק וצדיק שאין לו ב' נשמות, כנזכר בזוהר בריש פרשת נח בתוספתא על נח נח, משה משה, שמואל שמואל. וזה פירושו, כי הנה יש בחי' נשמה פנימית, וזו באה עם האדם. ויש נשמה מקפת, וזו עומדת על ראש האדם בעולם העליון למעלה, וזו בחי' צנור שיש לאדם לעלות למעלה, ע"י אותה הנשמה. וכאשר ח"ו אותה הנשמה הפנימית של האדם היא חוטאת, היא יורדת למטה בקליפות מעט מעט, עד שתרד כלה, והכל כפי גדר הענין של העונות. וכאשר ירדה כלה למטה בקליפות, אז הנשמה המקפת יורדת בתוך פנימיות האדם, ונמצא כי שתיהם ירדו ממעלתם. וגם נמצא, שאין עתה אל האדם רק נשמה אחת, כי האחרת ירדה אל הקליפות. וז"ס פסוק ונכרתה הנפש ההיא, כי היא נכרתת ונכנסת בקליפות. אבל הצדיק, יש לו ב' נשמות קיימות, אחת בבחי' מקיף, ואחת בבחי' פנימית. וז"ש פרשת נח ענין נח נח וכו', שכל צדיק יש לו ב' נשמות. והנה דרך אותה הנשמה המקפת שיש לי, משם נמשך כל אור ושפע הנמשך לאלו החברים, מצד ההוא רוחא די הוא בגוייהו, והכל עובר דרך שם, ואז מאותו האור שלהם, הנמשך להם דרך שם, נמשך אלי גם כן מאותו האור שלהם וחלק שלהם, אל נשמתי הפנימית. ולכן אני צריך ומוכרח להשתדל שיתקנו על ידי, וילמדו על ידי. אבל בנשמה הפנימית שלי אין להם שתוף בה, ולכן אינם יונקים מן המצות שלי.

א ע"ד:

ז"ל: ת"ח רזא דמלה אע"ג דצלוחא תלייא במלולא ודבורא דפומא כלא תלייא בעקרא דעובדא בקדמיתא ולבתר בדבורא ובמלולא דפומא מאן עובדא אלא ההוא עובדא דעביד בר נש בקדמיתא כגוונא דצלוחא הוא ולא יצלי בר נש צלוחא עד דיתחזי עובדא בקדמיתא כגוונא דצלוחא עובדא דקדמיתא (ס"א בקדמיתא עובדא) בשעתא דבר נש קאים בעי לדכאה גרמיה בקדמיתא ולבתר יקבל עליה האי עול לפרשא על רישיה פרישו דמצוה לבתר יתקשר קשורא דיחודא דאינון תפלין (מהו תפלין) תפלה של ראש ושל יד ולא תקנא לון בקשורא חדא בשמאלא ועל לבא כמה דאוקימנא שמאלו תחת לראשי וגו' וכתוב שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך והא אוקימנא ודא הוא עובדא בקדמיתא לבתר בשעתא דב"נ עאל לבי כנישתא ידכי גרמיה בקדמיתא בקרבנין במלולא דפומא לבתר יקבל עליה האי עול מלכות לפרשא על רישיה (פרישו דמצוה) בשבחי דדוד מלכא כגוונא דעובדא דפריש על רישיה פרישו דמצוה ולבתר צלוחא דמיושב לקבל תפלה של יד לבתר צלוחא דמעומד דהיא לקבל תפלה דרישא ודא כגוונא דדא עובדא כגוונא דדבורא ודאי בעובדא ומלולא תלייא צלוחא ואי פגים עובדא מלולא לא אשכח אתר דשריא ביה ולאן איהו צלוחא ואתפגים ההוא בר נש לעילא ותתא (ולא עוד אלא) דבעינן לאחזאה עובדא ולמללא מלולא עליה ודא הוא צלוחא שלים ווי ליה לבר נש דפגים צלותיה פולחנא דמאריה עליה כתיב כי תבאו לראות פני וגו' גם כי תרבו תפלה אינני שומע דהא בעובדא ובמלולא תליא מלתא:

תרגום: בא וראה סוד הדבר, אף על גב שתפלה תלויה במלל ודיבור הפה, הכל תלוי בעיקר המעשה בתחלה, אחר כך בדבור ובמלל הפה. איזה מעשה, אלא אותו מעשה שעושה האדם בתחלה, כדוגמת תפלה הוא, ולא יתפלל אדם תפלה עד שיראה מעשה בתחלה, כדוגמת התפלה מעשה ראשון/בתחילה (בראשונה מעשה) בשעה שאדם קם, צריך לטהר עצמו בתחלה ואחר כך יקבל עליו עול זה, יפרש על ראשו פריסת מצוה, אחר כך יקשר קשר היחוד שהם תפלין, (מהו תפלין) תפלה של ראש ושל יד, ולתקנם בקשר אחד בשמאל ועל הלב כפי שבארנו, "שמאלו תחת לראשי וגו'" וכתוב "שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך", והרי בארנו, וזהו המעשה שבתחלה. אחר כך בשעה שאדם נכנס לבית הכנסת, יטהר עצמו בתחלה בקרבנות בדבור הפה, אחר כך יקבל עליו עול מלכות, זה לפרש על ראשו (פרישת מצוה) בשבחי דוד המלך, כדוגמת מעשה שפורס על ראשו פרישת מצוה, אחר כך תפלת מיושב כנגד תפלין של יד, ואחר תפלת מעומד שהיא כנגד תפלין של ראש, וזה כדוגמת זה מעשה, כדוגמת דיבור, ודאי במעשה ודיבור תלויה התפלה. ואם פוגם את המעשה, הדבור לא מוצא מקום ששורה בו, וזו לא תפלה, ונפגם האיש ההוא למעלה ולמטה. (ולא עוד אלא) שצריך להראות מעשה ולמלל דיבור

שעה"כ

עליו, וזוהי תפלה שלמה, אוי לאיש שפוגם בתפלתו עבודת רבונו, עליו כתוב "כי תבאו לראות פני וגו' גם כי תרבו תפלה אינני שומע" שהרי במעשה ודיבור הדבר תלוי. לדכאה גרמיה היא יפנה.

ועי' תיקו"ז עג ע"א: שימני כחותם דא נשמתא דאיהי חקוקה בכורסיא בזמנא דאיהי אתערא לתתא בצלותא כורסיא אתער לעילא כחותם דא רוח דאיהו ציורא (דיש) (נ"א דש') חקיקא במלאכיא בזמנא דאיהי אתערא לתתא מלאכיא אתערון עמיה לעילא על זרועך דא נפשא דאיהי חקיקא בארבע סטרין דעלמא בזמנא דאתערא איהי בצלותא לתתא ארבע סטרין דעלמא מתערין עמה.

תרגום: "שימני כחותם", זו הנשמה שהיא חקוקה בכסא, בזמן שהיא מתעוררת למטה בתפלה, הכסא מתעורר למעלה. "כחותם", זו רוח, שהיא ציור (של יש) (של ש) החקוק במלאכים, בזמן שהיא מתעוררת למטה בתפלה, המלאכים מתעוררים עמה למעלה. "על זרועך", זו הנפש, שהיא חקוקה בארבעת הצדדים של העולם, בזמן שהיא מתעוררת בתפלה למטה, ארבעת הצדדים של העולם מתעוררים עמה.

ב ע"ב:

עי' פע"ח יג ע"ג: אוזר ישראל בגבורה היינו הנוקבא שיצאה במקום המתניים שלו מקום אחורי האיזור דהיינו הת"ת שלו מאחוריו וזהו אוזר ישראל דהיינו הזעיר בגבורה היינו שנוטל הגבורות מסטרא דלכא בינה עוטר ישראל בתפארה הכתר שלו ידוע שהוא מתפארת דאמא וזהו בתפארה ה' דהיינו תפארת ה' וזהו שלא אמר בתפארת אלא תפארה

ג ע"א:

עי' זהר ח"ב רע ע"ב: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' (&) ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך וגו' (&) פקודא דא לברכא ליה לקב"ה על כל מה דאכיל ושתי ואתהני בהאי עלמא ואי לא בריך אקרי גולן לגבי קב"ה דכתיב (&) גוזל אביו ואמו והא אוקמוה חברייא בגין דברכאן דברייך ב"נ לקב"ה אתי לאמשכא חייך ממקורא דחיי לשמיה דקב"ה קדישא ולאקא עליה מההוא משחא עלאה ואתי לאתמשכא מתמן לכל עלמא וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך ואינון ברכאן אריק ב"נ באינון מלין מההוא מקורא עלאה ואתברכאן כל אינון דרגין ומקורין ואתמליין לארקא על כל עלמין ואתברכאן כלהו כחדא וע"ד אצטריך ב"נ לשואה רעותיה ברזא דברכאן בגין דיתברכון אבהן ובנין כלא כחדא ומאן דמברך לקב"ה אתברך ונטיל חולקיה מאינון ברכאן בקדמיתא דכל עלמא לתתא כיון דשמא דקב"ה מתברך מתמן נחית ושרא על רישיה חולקא קדמאה והא אוקימנא דכתיב (&) בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך (אזכיר כד"א (&) יזכור כל מנחותיך) כיון דההיא ברכה אתיאה ושרייא על רישיה מתמן אתפשט בכל עלמא בשעתא דאינון ברכאן נחתין מתערין גו חקל תפוחין קדישין ופגעי בהו כמה דרגין דממנן בעלמא ונחתי בהו ואמרי ומכריזי דא איהו דורונא דשדר פלוני לקב"ה מאן אתר נחתי לבתר דנחתי מאתר רישא חדא דצדיק תמן סלקין מתערי לנחתא אחרנין מלעילא ואתמלייא מלעילא ומתתא הה"ד (&) ברכות לראש צדיק כיון דהאי דרגא אתמלייא אריק להאי כלה ומתמן נגדין ואתמשכן לתתא:

כד סלקין אינון ברכאן מתתא לית פתחא ופתחא לעילא ולית ממנא לעילא דלא פתח כל אינון פתחין ומכריזי ואמרי בכל אינון רקיעין דא איהו דורונא דמלכא דשדר פלוני דא הוא דורונא בקיומא כדקא יאות ומאן איהו ברכה דאתיבו עליה אמן דכל ברכה דאתיבו עליה אמן דא איהו בקיומא כדקא יאות וכיון דהאי ברכתא סלקא כל דרגין דלעילא כלהו זמינין לגבי ההוא נהורא דלא נהיר בגין לאנהרא לגבה וכל שכן אי היא ברכתא דסגיאין מברכין לה ומעטרין לה בעטרין קדישין ברזא דאמן אמן הוא רזא דקשרי דכל יחודא וקדושה ברזא דמאריה ומעטר לההיא ברכתא בעטרין עלאין כדקא יאות וקב"ה אתרעי בהו באינון דמברכין ליה ותיאובתיה בברכתא דלתתא דההיא ברכתא סלקא ואנהיר בוצינא דלא נהיר ואתקיף לה בתוקפא תקיפא לסלקא לעילא ועל רזא דא כתיב (&) כי מכבדי אכבד אלין אינון דמברכין ליה לקב"ה ובוזי יקלו אלין אינון דלא מברכין ליה לקב"ה ומנעין ברכתא מפומיהו:

שעה"כ

רזא דרזין לאינן דידעי חכמתא דמאריהון למנדע רזא דברכאן בפקודי אורייתא ובכל הנאין וכסופין דהאי עלמא לארקא ברכאן מעילא לתתא כד (ס"א בר) ברכאן דצלותא דאינן תקונא דמאריהון מתתא לעילא ומעילא לתתא ברכאן דלאו אינן בצלותא סלקין מתתא לעילא עד דמטו גו נהורא דלא נהיר ומתערי (לעילא) בתוקפא לההוא נהורא דלא נהיר בההיא ברכה וסלקא אתערעו לעילא עד דמטו לכרסייא עלאה מקורא דכל חיין כדין נפקו מההוא מקורא עלאה ברכאן אחרנין ואערעו אלין באלין ונשקי אלין לאלין ואתאן ושריין לריש צדיק לארקא לתתא וכד נחתין אתברכין אבהן ובנין וכל שרגין דלהון:

ורזא דאלין ברכאן לאתערא מעילא לתתא ברזא דא ברוך דא רזא דמקורא עלאה מכלא לארקא ולאמשכא ולאנהרא כל בוצינין ואיהו ברוך (נ"א בריך) תדיר דלא פסקין מימיו ומתמן שירותא דאקרי עלמא דאתי ואיהו קצה השמים דההיא קצה עלאה איהו בגין דאית קצה כגוונא דא לתתא ואיהו עלמא תתאה ואקרי אוף הכי ברוך לקבל תתאי לארקא לתתא ולאתערא מתתא לעילא בברכאן דצלותא וברוך (קדמאה) דא אקרי הכא ברזא דחכמתא עלאה דאמלי לההוא אתר בהדי שביל דיק דאעיל ביה:

אתה לבתר שארי לאתגלייא דהא האי ברוך סתים איהו ובג"כ אקרי בארח סתים ברוך מקורא עלאה דלא אתגלייא אתה שירותא לאתגלייא לבר ובג"כ אקרי אתה ומאן איהו דא רזא דימינא ואקרי כהן לגבי ההוא אתר ורזא דא (&) אתה כהן לעולם מאן כהן לההוא עולם אתה ודא איהו ימינא עלאה דהא אשתכח לאתגלייא:

יהו"ה דא רזא דאמצעיתא רזא דמהימנותא בכל סטרין

אלהינו דא סטרא דשמאלא דכליל בימינא וימינא ביה ואתכלילו דא בדא למהוי חד ועד הכא אתקשרו ברכאן דכיון דאלין אתברכאן כלהון דלתתא אתברכאן לבתר דאינן אתברכאן ונטלי ברכאן לגרמייהו אתהדרו כלילן כחד לההוא מקורא דאינן לא יכלין לאתהדרא לגבי ההוא אתר עד דאתברכין כיון דאתברכין בקדמיתא אתהדרו ועאלין לגבי ההוא אתר לנטלא ברכאן יתירין אחרנין לארקא לתתא ועד דאינן אתברכין לא עאלין ולא תאבין לגביה ורזא דא (&) ולא יראו פני ריקם וכד תבין לגבי ההוא אתר ועלין תמן כדין אקרי ההוא אתר מלך ומלך לא אתקרי בר כד אינן מתקרבין לגביה מתברכין ומלכא אימתי אקרי מלך כד רברבנוי אתיין לגביה עתירין מסתפקן בכל מה דאצטריכו בלא חסרונא כדין איהו מלך מלך לתתא כד אלין מעטרין ליה בספוקא בעטרין קדישין והכי אקרי מלך ומאן איהו העולם אשר קדשנו וצונו ובגין דאיהו עלמא דלא אתגלייא לבר ואיהו סתים קרי ליה הכי בארח סתים ועל דא לא אקרי אלא בארח סתים:

ולעולם ימינא אתה כמה דאתמר ועל דא כהן כפיף לגבי ההוא אתר ברישא ובסופא ועלמא תתאה כד אתקשר לימינא ואתדבק ביה קרי מתתא לעילא ברוך ולא אקרי ברוך בר ברזא דמקורא דאתדבק ביה ועייל ביה ואמלי ליה אתה רזא דההוא כהן לאתדבקא בהדיה וע"ד בצלותא ב"נ כורע בברוך דאיהו עלמא כפוף לגבי עלאה ודא איהו שנוי בין ברוך דצלותא ובין ברוך דשאר ברכאן וכלא ברזא עלאה איהו לארקא ברכאן לכל עלמין ברוך דצלותא ב"נ כורע ביה בברוכי וגחין רישא באתה בגין דאתה אקרי ראש וע"ד כהן נטיל בראש ואיהו ראש תדיר ובג"כ כריעה בברוך וגחין דרישא באתה וכהן ככל אתר דאקרי אתה גחין בצלותא מלך בתר דגחין תו לא זקיף מ"ט קב"ה אמר לה לסיהרא זילי אזעירי גרמיך תו לא זקפא ובג"ד ברכתא דב"נ בריך לקב"ה אתער לארקא ברכאן מעילא לעלמין כלהו כמה דאתמר זכאין אינן ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי כתיב (&) כי אתה אבינו כי אברהם וגו' תנינן לזמנא דאתי אמרין ליה ליצחק וכו' בגין דשמאלא אתכליל בימינא אבל ימינא מנלן דאקרי אב דכתיב (&) וישמהו לו לאב ולכהן ואע"ג דלעילא אקרי רב ואפילו לנהורא דלא נהיר בשעתא דאתדבק בימינא אקרי אתה כד"א (&) אתה יי אבינו גואלנו וגו':

תרגום: והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה וגו' ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו' מצוה זו לברך את הקדוש ברוך הוא על כל מה שאוכל ושותה ונהנה בעולם הזה ואם לא ברך נקרא גזלן לקדוש ברוך הוא שכתוב גזל אביו ואמו והרי פרשוה החברים משום שהברכות שמברך אדם את הקדוש ברוך הוא באות להמשיך חיים ממקור החיים לשמו של הקדוש ברוך הוא הקדוש ולהריק עליו מאותו השמן העליון ובא להמשיך משם לכל העולם. וכתוב ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך ואותן הברכות מוריק אדם באותם הדיבורים מאותו המקור העליון ומתברכים כל אותן הדרגות והמקורות ומתמלאים להריק על כל העולמות וכולם מתברכים כאחד. ועל זה צריך אדם לשים רצונו בסוד הברכות כדי שיתברכו אבות ובנים הכל

שעה"כ

כאחד ומי שמברך את הקדוש ברוך הוא מתברך ולוקח חלקו מאותן הברכות בתחלה של כל העולם שלמטה כיון ששמו של הקדוש ברוך הוא מתברך משם יורד ושורה על ראשו החלק הראשון והרי בארנו שכתוב בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך (אזכיר כמו שנאמר יזכר כל מנחותך) כיון שאותה ברכה באה ושורה על ראשו משם מתפשטת בכל העולם. בשעה שאותן הברכות יורדות מתעטרות בתוך שדה התפוחים הקדושים ופוגשות בהן כמה דרגות של ממונים בעולם ויורדות עמן ואומרות ומכריזות זהו הדורון ששלח פלוני לקדוש ברוך הוא מאיזה מקום יורדות לאחר שיורדות ממקום ראש אחד של הצדיק שם עולות מתעוררות להוריד אחרות מלמעלה ומתמלא מלמעלה ומלמטה זהו שכתוב ברכות לראש צדיק כיון שדרגה זו מתמלא מוריקה לכלה הזו ומשם שופעות ונמשכות למטה.

כשעולות אותן הברכות מלמטה אין פתח ופתח למעלה ואין ממונה למעלה שלא פותח את כל אותם הפתחים ומכריזים ואומרים בכל אותם הרקיעים זהו דורון של המלך ששלח פלוני זהו דורון בקיום כראוי ומי הוא הברכה שהשיבו עליה אמן שכל ברכה שהשיבו עליה אמן זוהי בקיום כראוי. וכיון שהברכה הזו עולה כל הדרגות שלמעלה כולם מזומנות לאותו האור שלא מאיר כדי להאיר לה וכל שכן אם היא ברכה שרבים מברכים אותה ומעטרים אותה בעטרות קדושות בסוד של אמן אמן הוא סוד הקשרים של כל יחוד וקדושה בסוד של רבוננו ומעטר אותה הברכה בעטרות עליונות כראוי. והקדוש ברוך הוא רוצה בהם באותם שמברכים אותו ותשוקתו בברכה שלמטה שאותה ברכה עולה ומאיר הנר שלא מאיר ומחזק אותה בתוקף חזק לעלות למעלה ועל הסוד הזה כתוב כי מכבדי אכבד אלה אותם שמברכים את הקדוש ברוך הוא ובוזי יקלו אלה אותם שלא מברכים את הקדוש ברוך הוא ומונעים ברכה מפיהם.

סוד הסודות לאותם שיודעים חכמת רבונם לדעת את סוד הברכות במצוות התורה ובכל ההנאות והכסופים של העולם הזה להוריק ברכות מלמעלה למטה. כאשר (פרט/חוץ) ברכות התפלה שהן תקון של רבונם מלמטה למעלה ומלמעלה למטה הברכות שאינן בתפלה עולות מלמטה למעלה עד שמגיעות לתוך האור שלא מאיר ומתעוררים (למעלה) בתוקף לאותו האור שלא מאיר באותה הברכה ועולה התעוררות למעלה עד שמגיעים לכסא העליון מקור כל החיים ואז יוצאות מאותו המקור העליון ברכות אחרות ופוגשות אלה באלה ונושקות אלה לאלה ובאות ושורות על ראש הצדיק להריק למטה וכשיורדות מתברכים האבות והבנים וכל נרותיהם. וסוד הברכות הללו לעורר מלמעלה למטה בסוד זה ברוך זה הסוד של המקור העליון מהכל להריק ולהמשיך ולהאיר את כל המאורות והוא תמיד ברוך (מברך) שלא פוסקים מימיו ומשם הראשית שנקראת העולם הבא והוא קצה השמים שאותו קצה הוא קצה עליון משום שיש קצה כדוגמא זה למטה והוא העולם התחתון וגם הוא נקרא ברוך כנגד התחתונים להריק למטה ולהתעורר מלמטה למעלה בברכות התפלה והברוך (הראשון) הזה נקרא כאן בסוד החכמה העליונה שממלא אותו המקום בשביל אחד דיק שנקנס בו.

אתה אחר כך מתחיל להתגלות שהרי הברוך הזה הוא נסתר ולכן נקרא בדרך נסתר ברוך המקור העליון שלא התגלה "אתה" הראשית להתגלות בחוץ ולכן נקרא אתה ומיהו זה סוד הימין ונקרא כהן אצל אותו מקום וזה סוד אתה כהן לעולם מי הכהן לאותו עולם אתה וזהו הימין העליון שהרי נמצא להתגלות.

יהו"ה זה סוד האמצע סוד האמונה בכל הצדדים

אלהינו זה צד השמאל שכולל בימין והימין בו ונכללים זה בזה להיות אחד ועד כאן נקשרו הברכות שכיון שאלה מתברכים כולם שלמטה מתברכים. לאחר שהם מתברכים ולוקחים ברכות לעצמם חוזרים כלולים כאחד לאותו המקור שהם לא יכולים לחזור לאותו המקום עד שמתברכים כיון שהתברכו בתחלה חוזרים ונכנסים לאותו מקום לקחת ברכות יתרות אחרות להריק למטה ועד שהם מתברכים לא נכנסים ולא תאבים אליו וזה סוד ולא יראו פני ריקם. וכששבים לאותו מקום ונכנסים לשם אז אותו מקום נקרא מלך ומלך לא נקרא רק כשהם מתקרבים אליו ומתברכים ומלך מתי נקרא מלך כשגדוליו באים אליו עשירים מספקים בכל מה שהצטרכו בלא חסרון ואז הוא מלך מלך למטה כשאלו מעטרים אותו בספוק בעטרות קדושות וכאן נקרא מלך ומיהו העולם אשר קדשנו וצונו ומשום שהוא עולם שלא התגלה בחוץ והוא נסתר קורא לו כך בדרך נסתר ועל זה לא נקרא אלא בדרך נסתר.

ולעולם אתה זה ימין כמו שנתבאר ועל זה כהן כפוף לאותו מקום בראש ובסוף והעולם התחתון כשנקשר לימין ונדבק בו קורא מלמטה למעלה ברוך ולא נקרא ברוך רק בסוד המקור

שעה"כ

שדבק בו ונכנס בו וממלא אותו אתה הסוד של אותו הכהן להדבק איתו ועל זה בתפלה האדם כורע בברוך שהוא העולם שכפוף אל מעלה וזהו השנוי בין ברוך של התפלה ובין ברוך של שאר ברכות והכל הוא בסוד עליון להריק ברכות לכל העולמות. בברוך של התפלה אדם כורע בברכו וגוחן ראשו באתה משום שאתה נקרא ראש ועל זה כהן לוקח בראש והוא תמיד ראש ולכן כריעה בברוך וגחנית הראש באתה והכהן בכל מקום שנקרא אתה גוחן בתפלה המלך אחר שגוחן שוב לא זוקף למה הקדוש ברוך הוא אמר ללכנה לכי והקטיני את עצמך ושוב לא זקפה ולכן הברכה של אדם מברך לקדוש ברוך הוא מתעוררת להוריק ברכות מלמעלה לעולמות כולם כמו שנאמר אשריהם ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. כתוב כי אתה אבינו כי אברהם וגו' שנינו לעתיד לבא אומרים ליצחק וכו' משום שהשמאל נכלל בימין אבל הימין מנין לנו שנקרא אב שכתוב וישמהו לו לאב ולכהן ואף על גב שלמעלה נקרא אב ואפילו לאור שלא מאיר בשעה שנדבק בימין נקרא אתה כמו שנאמר אתה ה' אבינו גואלנו וגו'.

ז ע"ג:

כאן מה שחסר משעה"כ ומופיע בפע"ח:

(יד ע"ב): ויסמן אותו החוט בקשר א' שיקשור בסופו כדי שלעולם יכרוך בו החוליות כולם גם ישים סימן בד' חוטין שהם מצד א' של הנקב שלעולם יהיו באותו צד כאשר קושר קשר גדיל וכו' צריך לטוות החוטין שיהיה בכל חוט ד' חוטין נגד אותיות הויה נמצא שהם ח' וח"פ ח' בכל כנף הם ס"ד כנפי כל ד' חיות וכללותן הם רנ"ו כמנין רנ"ו כנפי חיות והם סוד שערות של רחל המקולעים והמשוורים היוצאים משולי טלית תשלום מקיף זעיר אנפין המסתיים בחזה (ע"ג) והנה אופן העיטוף צריך שיהיה כעטיפת ישמעאלים וכמו שנוהגים בני אשכנז ועטיפת ערביים שהם מעטפים ראשם בטלית וכורכים קצה הב' של הטלית סביב גרונם וצוארם ומחזירים הציצית כולם לצד א' וכמ"ש כוונתו בע"ה והענין הזה הוא בין בט"ג ובין בט"ק וימתין וישהה כדי הילוך ד' אמות ואחר כך יחזירנו כמנהג שאר בני אדם בלתי עטיפת הצואר גם צריך לכסות תפלה של ראש עם הטלית גדול וטעמו יתבאר בענין לבישת הט"ג בליל יה"כ וע"ש (מע"ח צריך שיקף הראש וכל גוף האדם פנים ואחור עד החזה) והענין הוא כמ"ש עתה בענין שיש בין ט"ג לט"ק ע"כ

ענין חילוק בין ציצית גדול לקטן הוא זה ובו נתבאר מ"ש לעיל כי ציצית קטן הוא ביצירה ואמנם אנו רואים כי ציצית קטן אינו רק בעשיה אך הענין הוא זה כי לעולם בחי' הטלית הוא א"מ של הבינה אשר מקפת לז"א ויש בה ב' בחי' א' בזמן קטנות דזעיר אשר הוא בסוד עיבור בתוכה כי אז הוא בבחינת תלת כלילין בתלת ואז היא מקפת עליו והוא בתוכה בבחינת עיבור ואז נקרא ציצית קטן שמקפת אותו בזמן דקטנותו ואז הוא כנגד העשיה כי אז אין בזעיר אלא בחי' עשיה בלבד ונמצא א"כ כי הטלית קטן הוא ביצירה אלא שהוא בהיותו בקטנות בסוד עשיה לבד אבל הבחי' הב' הוא טלית גדול שאז הוא בבחינת יצירה דגדלות ממש אך התפילין הם מקיף על המוחין והטלית מקיף על מקיף דמוחין דזעיר שהם התפילין ועיין בענין הדרוש²⁰⁷⁸ שביארנו בענין ג' כלים שיש בכל ספירה וספירה ושם תבין ענין שם שדי ממש²⁰⁷⁹ בו' צירופיו שהם בחי' ז"א דיצירה ואמרנו שזהו ציצית דמטטרו"ן וגם (יד ע"ד) עיין בסוף שער הציצית ע"כ.

אין טלית וציצית בלילה כי הטלית והציצית הוא אור מקיף של הבינה לז"א הנקרא מדת יום אך המלכות מדת לילה זמן שליטתה אינה מוקפת משם אך הט"ק צריך שישכב עמו אפילו במטה כי בלילה הז"א ישן בסוד עיבור שחוזר להתעבר תוך בינה בבחי' קטנות ג' כלילין בג' לעולם לא יתבטל וזה אפילו בלילה אינו נפסק רק של גדלות לבדו הוא שמתבטל אבל ציצית דג' כלילין בג' לעולם לא יתבטל אפילו בלילה לכן נקרא ט"ג וט"ק ולכן ראוי ליזהר שלא להסיר מעליו ט"ק בשום זמן אפילו בהיותו ישן רק בכניסתו למרחץ לכך ראה דוד עצמו ערום במרחץ ולא בהיותו ישן כי אז היה לו ט"ק כנ"ל

(טו ע"א) למהרח"ו זלה"ה נלע"ד מש"ל כי ציצית הוא מקיף אמא לזו"נ נ"ל חיים שזהו חצי תפארת דתבונה ונ"ה החדשים היורדין ומקיפין מחוץ לראש עד כתר רחל כי עד שם מגיעין עד החזה וזהו ענין מציאת הטלית אך לכתר רחל אז הם ד' ציצית היוצאין מיסוד תבונה והענין כי

- מאיר הכוונה -

²⁰⁷⁸ שער השמות פ"ה ופ"ז (לש"ו).

²⁰⁷⁹ נמחק בעולת תמיד (לש"ו).

שעה"כ

גם אין זה בחי' תכונה עצמה אלא מקיף חיצון דז"א והבן זה מאד ואם כן יסוד דתכונה זו תוך יסוד מקיף דז"א ומשם יוצאין להאיר לרחל ויש מקיף יותר פנימי כנודע כי הם ג' מקיפין וגם יש שם נה"י דתכונה חדשים והם בחי' התפילין והרצועות מכסים ללאה קשר של תפילין ויורדין ועושין כתר לרחל לתפלה של ראש והרצועות כעין ציצית ע"כ

(טו ע"ב) ונחזור עתה אל הענין כי הנה נתבאר אצלינו בענין האורות והמקיפים כי יש ב' מקיפים אל ז"א הא' הוא מקיף החיצון העליון מכולם {טו ע"ג} שמעולם לא נכנס בפנים תוך ז"א אלא נשאר בחוץ ומקיף לכל כללות ז"א והב' הוא מקיף יותר קטן ממנו שאחר שנכנס אור הפנימי תוך ז"א חוזר ובוקע ועולה מאור המוחין הפנימים למעלה בבחי' שערות הראש ושם הם בבחי' א"מ חוזר בג"ר שבו לבד שהוא מקום הראש (א) ונמצא שכל מה שיש בפנים שהם ג' מוחין פנימים ג"כ עד"ז ממש בחוץ בבחי' א"מ חוזר והם בחי' שערות הראש כנזכר ונמצא כי זה א"מ של שערות הראש הוא מקיף פנימי שברישא דז"א בלבד ואלו הם בחי' הציצית של הטלית כמ"ש ב"ה אמנם הטלית עצמו הוא אור מקיף עליו והוא אור יותר חיצון ממנו והוא יותר גדול ממנו והוא מקיף לכל כללות ז"א כולו

(טו ע"ג): והנה ביארנו איך הטלית הוא מקיף חיצון כולל כל ז"א אך הציצית הם מקיפים הפנימים שהם השערות שאינם מקיפים רק הג"ר לבד וכו' ונחזור אל הנ"ל כי ענין הציצית הם עצמן בחי' הקוצין היוצאין מן המוחין הפנימים של הקטנות דעיבור של ז"א והם ד' מוחין וכנגדן ד' ציצית ולהיותן הם מתחברים ארבעתן יחד דרך אחורי ז"א כנ"ל לכן נקרא חד קוצי דשערי בלבד והבן זה מאוד אם לבחי' ז"א אם לבחי' א"א

(טז ע"ג): והנה הארבע ציצית שאנו נוהגין אחר החורבן היוצאים מכללות הד' מוחין אשר במוח הבינה דאימא והם ד' שמות אהי"ה כנ"ל במילואיהן ובכל א' מהם יש ח' אותיות המילוי שהם ד' ציצית ובכל א' ח' חוטין שלימים וכולם לבנים כי א"צ לחבר עמהם את התכלת שהוא בחינת המלכות ע"ד שנתבאר לעיל ולכן אין תכלת {טז ע"ד} נוהג בזמן הזה

(טז ע"ד): הנה הציצית צריך שיהא בה חוליות קשרים כריכות וסימנם חק"ך עם חי חוליות עם הקשרים וד' כנפות גימטריא כנף²⁰⁸⁰ כי כל כנף י"ג חוליות וחמשה קשרים הרי ח"י וז"ס כנף ר"ל כמנין כנף יש בין הכל וזהו דרך כלל אבל דרך פרט בכל כנף ט"ל כריכות ד"פ ט"ל כריכות הם קנ"ו כמספר יוסף וס' גודלים יש בכל הכנפות כי ג' קשר אגודל בכל כנף וי"ב גודלים בכל ציצית שלישי גדיל וב' שלישי ענף הרי ט"ו בכל כנף וד"פ ט"ו הם ס' וז"ס הנה בנך יוסף בא אליך כמנין הנ"ה גודלים וכמנין בנ"ך חוליות וקשרים ויוסף חשבון כל {יז ע"א} (במצת שמורים כתב וז"ל הרי ב"ן חוליות וכ' קשרים בכל הכנפות הרי כמנין בנ"ך עכ"ל) הכריכות יחד ט"ל בכל כנף והחוטין הם ל"ב והם שזורין הרי ס"ד כמנין בא אליך והכל רמז ליעקב

ודע כי יוסף בו ס' גבורות סביב והם מסבבים למלכות שהיא מטתו שנאמר ששים גבורים סביב לה וג"כ עוד סוד בנ"ך גי' ע"ב הוא חסד המתגלה בפום אמה והוא י"ח בכל כנף בסוד ט"ט דמטטרו"ן שהוא שדי וד' ציצית שהם כנגד ד' חיות המרכבה דכתיב והחיות רצוא ושוב גימטריא שדי וכנגדן הוא אור שבא בתוכם והוא ד"פ יה"ו שהם מוחין של ו"ק וכל א' יש בו ח"י אותיות בסוד ו' צירופים והם בסוד ע"ב ד"פ ח"י וגם סוד ח"י אלף עולמות סביב הכסא ומילוי כ"א עולה ט"ל וד"פ ט"ל עולה יוסף כנ"ל וזהו "הנה "בנך "יוסף ור"ת הוא י"ז גימטריא גי"ד והכולל הוא ח"י לזה בן ח"י לחופה כי נשלם לו עת הזיווג ועיין בנע"ח זוהר פרשת בראשית בדרוש המתחלת יש ב' חללים

(יז ע"ב): וכבר ביארנו לעיל בציצית דתכלת ענין ל"ב חוטין ול"ט כריכות שבהן אמנם באלו הציצית דלכן ג"כ יש בהם ל"ב וט"ל כריכות והוא כי כבר ביארנו כי כל א' מהם נקרא 'כנף ע"ש אהי"ה דההי"ן והנה בשם זה בפשוטו ומילוי ומילוי דמילוי יש בו ט"ל אותיות וכנגדן הם ט"ל כריכות בכל ציצית

(יז ע"ג): והטעם שישים הציצית בכנף ולא יותר למעלה מג' אצבעות מפני שהגבורות הם ה' וג' מהם ממותקים לבד ע"י גילוי החסדים פ"י התחתונים של ת"ת נ"ה והב' שלמעלה של חו"ג הם בלי מיתוק והיינו דאמרינן דינין דדוכרא תקיפין ברישא ונייחין בסופא לכן לא יותר מג' אצבעות שלא יפגעו בגבורה הד' שהוא בלא מיתוק

(יז ע"ג): כדי שירד הארה לפחות מהפרק שיש ממנו רשימו בראש ז"א שאם עושין הנקב בפחות מן גודל ירד הארה מפרק שאין ממותק כנ"ל {יז ע"ד} ואין בו הארת מתוק כלל שהרי

- מאיר הכוונה -

²⁰⁸⁰ ר"ל האותיות ח' ק'ך עם הח"י חוליות וקשרים והד' כנפות (לש"ו).

שעה"כ

עדיין לא הגיע שם שום פרק מנה"י אמא לכן במקום הזה שיש בו קצת רשימו שם נקב הציצית שיהיה בהם קצת הארה (ה)

הגהה (ה) ונלע"ד חיים שלא הבין מי שכתב זה לדברי מורי זלה"ה והטעם מבואר אצלי כתוב בע"ה וז"ל ולהיות כי תסתלק הרשימו מאותן פרקים כנ"ל ולא נשאר כ"א הארת פרק אמצעי לכן לא יפחות מקשר אגודל שהוא פרק אמצעי

(יז ע"ד): ועתה נבאר כוונת הציצית הנה נתבאר לעיל שהוא ביצירה וגם שם ביארנו שהוא ביצירה דעשיה ועיין שם ענין ב' טליתות טלית קטן וטלית גדול קודם שתברך על הציצית תכוין כוונה זו להוריד ולחבר תחלה או"א שהם ב' אותיות י"ה עם אות ו' שהוא ז"א ונותנין לו מוחין שהם א"מ של הטלית כנ"ל אח"כ תחבר אות ו' עם ה' תתאה שהיא רחל וניתן לה בחי' הציצית הנוטפין ונתלין עד רישא דילה כנ"ל ויחוד זה גימטריא ל"ב שהם ל"ב חוטי הציצית שהם ל"ב נתיבות החכמה והם עד"ז יהווה גימטריא ל"ב

הגהה (א) ראוי לומר פסוק מה יקר חסדך אלהים כו' ובצל כנפיך יחסיון בקול ערב אחר עטיפת הציצית עם ג"פ שלאחריו יריון מדשן כו' כי עמך מקור חיים וכו' משוך חסדך וכו' ויש נוהגין לומר קודם עטיפת הטלית ברכי נפשי וכו' עוטה אור כשלמה וכו' כשילבש טלית קטן יכוין הוי"ה בניקוד י' בפת"ח ה' ציר"י ו' פת"ח ה' ציר"י כי הציצית מוחין דאו"א פתח צירי ביי"ה ובט"ג יכוין הוי"ה בסגול וי"א בחולם י"ה בקמ"ץ ו"ה בחולם ובשבת י' קמץ ה' חולם ו' צירי ה' אחרונה בלי ניקוד וי"א בשבת כולו קמץ ונ"א מצאתי בחול יכוין ניקוד הוי"ה זכרים קמץ נקבות חולם ובשבת כולו בקמץ

(יח ע"א) והענין הוא כי תכלת של הציצית הוא סוד החושך שאין בו עינים לכן הוא דין לכן צריך להסתכל בציצית ולכוין כאלו יש שם תכלת ואז יסתכל ב"פ בוראיתם אותו ותכוין להמשיך אליה סוד עינים עליונים וראיה עליונה ותכוין ב' פעמים ק"ל שהם ב' עינים עליונים להמשיך הראיה משם לסוד התכלת שהוא עולימתא שפירתא דלית לה עיינין דוגמת הכוס שנותן עיניו בו ולכן ביום נוהגין הציצית שאז יכולין להמשיך הראיה משא"כ בלילה שהדינין גוברין ואז אין בידינו כח להמשיך ראייה

(ב) הזהיר בציצית משמשין לו לעתיד לבא אלף ות"ת עבדים והענין זה מספר הדרושים כי שם שדי בו' צירופים עולה אלף ת"ת דהיינו ו"פ אות ש' לבדה ונשאר ד"י לבד והנה ו' פעמים ד"י גימטריא חנוך והסוד הוא כי זהו ציצית של מטטרו"ן כי הלובש ציצית של מטטרו"ן הוא בסוד עבד ישמשו לו עבדים כמנין אלף ת"ת ע"כ בשם האר"י זלה"ה מספר הדרושים

יג ע"ד:

ע' ספר היחודים פרק יג: תחילה במלת משה תכוין בשם הקדוש מהש במילואו מם הא שין גימט' השם מה"ש קפ"ד קס"א, היוצאים מר"ת מעלי שמרי החומות, וניקוד כמו שהוא ניקוד בפסוק, אח"כ יכוין במילואו, והה"א במילוי א', והפשוט נקוד כנו"ל, והמילוי, ניקוד הם (סתומים) [סתומה] בפתח, והיו"ד במילוי ש"ן בצירי, וסגולתו לעצור המגפה, שהיא במילואו גימט' מות למתק המות בסוד ד' אלפין דבמד"ת, וניקודו [קמץ סגול] גימט' מ"ו מילוי ע"ב, ותכוין להמשיך אל"ף מתיקון [באמת] [ואמת] שבפני דא"א להופכו ממות לאמת, והם אהי"ה פעמים אהי"ה או יה"ו פעמים יה"ו, וזה טוב לסלק המות מכל חולי [עד כאן מדפוס לבוב]:

(1) רבי פנחס פתח קרא דכתיב (במדבר יז יא) והנה החל הנגף בעם וכתוב (שם) ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה וגו' וכתוב (שם יג) ותעצר המגפה כתיב הכא מהר וכתוב התם מהרי שלש סאים מה להלן קרבן לאשתזבא אף כאן קרבן לאשתזבא

אמר רבי פנחס זמנא חדא הוינא אזלי בארחה וערעית ביה באליהו אמינא ליה לימא לי מר מלה דמעלי לברייתא אמר לי קיים גזר קודשא בריך הוא ועאלו קמיה כל אלין מלאכיא דממנן לאדכרא חובי דבר נש די בעדנא דיכרון בני אנשא קרבניא דמני משה [ושוי לביה ורעותיה בהו דכלהו דיכרון ליה לטב ועוד בעדנא דיערע מותנא בבני אנשא קיימא] אתגזר וכרוזא אעבר על כל חילא דשמיא דאי ייעלון בנוהי בארעא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ויימרון ברעות נפשא ולבא עניינא דקטרת בוסמין²⁰⁸¹ דהוו להו לישראל דיתבטל מותנא מנייהו

- מאיר הכוונה -

²⁰⁸¹ ע' תיקו"ז סב ע"ב: מאי קטרת דיליה שכינתא תתאה דאיהי סלקא בכמה ריחין ובוסמין טבין וכו'. ועי' שעה"פ פרשת שמיני: מוחין דאימא נקראים קטורת, וכו' להקטיר קטורת, כדי

שעה"כ

אמר רבי יצחק בא וראה מה כתיב ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת אמר לו אהרן למה אמר כי יצא הקצף מלפני יהו"ה וגו' מה כתיב (שם יב) וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם וכתיב (במדבר יז יג) ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה ולא יכיל מלאכא דמחבלא²⁰⁸² לשלטאה ונתבטלה מותנא. תרגום: רבי פנחס פתח פסוק שכתוב "והנה החל הנגף בעם", וכתוב "ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה וגו'", וכתוב "ותעצר המגפה". כתוב כאן מהר, וכתוב שם מהרי שלש סאים, מה להלן קרבן להנצל, אף כאן קרבן להנצל.

אמר רבי פנחס, פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגשתי את אליהו. אמרתי לו, יאמר לי מר דבר שמועיל לבריות. אמר לו, ברית גזר הקב"ה, ונכנסו לפניו כל המלאכים שממונים להזכיר חטאי האדם, שבזמן שיזכירו בני אדם הקרבנות שצוה משה, ומכוון לבו ורצונו בהם, כולם יזכירו אותו לטוב. ועוד בזמן שיארע מגפה בבני אדם, הברית נגזרה, והכרוז עובר על כל חיילות השמים, דאם יעלו בניו בארץ בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ויאמרו ברצון נפש ולב ענינים של קטורת בשמים שהיו להם לישראל, שיתבטל המות מהם.

אמר רבי יצחק, בא וראה מה כתוב, "ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטורת". אמר לו אהרן, למה, "כי יצא הקצף מלפני ה' וגו'". מה כתוב, "וירץ אל תוך הקהל והנה החל הנגף בעם", וכתוב "ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה". ולא יכל מלאך חבלה לשלוט ונתבטל המגפה.

יד ע"ב

- מאיר הכוונה -

להמשיך מוחין דאימא בנוקבא, ועל ידי כן תחזור פב"פ להזדווג עם זעיר. וזהו לשון קטרת, לשון התקשרות הנוקבא בבעלה. עי' שעה"כ תפלת השחר ג: "א סממני הקטרת שהעשרה הם עשר ניצוצות הקדושה שירדו למטה בתוך הקליפה להכניעם והא' הנוסף עליהם הוא אור מקיף לעשר הנזכר ולכן התיקון הוא שיכוין לסלקם מתוכם ועי"כ ישארו הקליפות מתים בלתי חיות (עי' עוד שער המלכים פרק י).

²⁰⁸² עי' ז"ח כא ע"א שזה הפיך של מלאכי דקדושה.

שעה"כ

ולאלה הוא עשה שמשים סמא"ל וכל הכיתות שלו שהם כמו עננים לרכוב בהם לרדת לארץ והם כמו סוסים להם. ומנין לנו שעננים נקראו מרכב זהו שכתוב הנה ה' רוכב על עב קל ובא מצרים וזהו ממונה של מצרים ומיד שראו (ממונה) שאלוה שהוא (אלוה) ממונה שלהם ראו אותו כמו סוס תחת מרכבתו של הקדוש ברוך הוא מיד ונעו אלילי מצרים מפניו ולבב מצרים ימס נעו מאמונה שלהם ולבם נמס כדונג מאותה אמונה ואומרים וכי עד עכשיו אמונה ממונה שלנו כמו סוס היה נע לב שלהם מהאמונה שלהם ונמס כדונג ומנין לנו שימס לשון נמס כדונג הוא כמו שנאמר היה לבי כדונג נמס בתוך מעי.

טו ע"א :

א) ז"ל רס ע"ב: היכלא שביעאה אדני שפתי תפתח רזא דרזין בלחישו ולא אשתמע קלא הכא איהו רעותא דלבא לאתכוונא ולסלקא רעותא מתתא לעילא עד אין סוף ולקשרא שביעאה בשביעאה (וכלא חד בחד) דא בדא מתתא לעילא ולבתר מעילא לתתא לאמשכא ברכאן בכלהו עלמין ממקורא דחיי דאיהו שביעאה לעילאה (ודא שכינתא) ברעותא דלבא ובסתימו דעיינין ברזא דאתוון דשבע שמהן עלאין קדישין היכלא שביעאה עילאה דא דאיהו מקורא דחיי דא איהו ברכתא קמייתא ודא איהו היכלא קדמאה שירותא דכלא מעילא לתתא ולנטלא שביעאה מתתא לאתחברא דא בדא שביעאה בשביעאה דהא מהאי דלתתא עייל מאן דעייל להיכלא עלאה תרגום: ההיכל השביעי אדני שפתי תפתח סוד הסודות בלחש שלא נשמע הקול כאן הוא רצון הלב להתכון ולהעלות רצון ממטה למעלה עד אין סוף ולקשר שביעי בשביעי (וכל אחד באחד) זה בזה (ממטה למעלה) ואחר כך ממעלה למטה למשך ברכות לכל העולמות ממקור החיים (שהוא שביעי למעלה) שהוא ההיכל השביעי העליון (וזו השכינה) ברצון הלב ובסתימת העינים של סוד האותיות של שבעה שמות עליונים קדושים ההיכל השביעי העליון הזה שהוא מקור החיים זוהי הברכה הראשונה וזהו ההיכל הראשון ראשית הכל ממעלה למטה ולטל השביעי מלמטה לחבר זה בזה שביעי בשביעי שהרי מזה שלמטה נכנס מי שנכנס להיכל העליון.

ועי' עוד ח"א מה ע"א: דהא כד מתחברן כלהו רוחי דא בדא ואשתלימו דא עם דא כדקא חזי כדין אתער רוחא עלאה נשמתא דכלא לגבי עילא סתימא דכל סתימין לאתערא על כלא לאנהרא לון מעילא לתתא ולאשלמא לון לאדלקא בוצינין וכד כלא נ"א איהו) בשלימו בנהירו דכלא ונחית נהירו עלאה כדין האי היכלא שביעאה איהו היכלא סתימא בסתימו דכלא לקבלא ההוא קדש הקדשים נהירו דנחית ולאמליא מתמן כנוקבא דמתעברא מן דכורא ואתמלייא ולא אתמלייא אלא מהאי היכלא דמתתקנא לקבלא ההוא נהירו עלאה ורזא דא היכלא שביעאה איהו אתר דחבורא דזווגא לאתחברא שביעאה בשביעאה¹ למהוי כלא חד שלימו (ד"א חד)¹ כדקא חזי ומאן דידע לקשרא יחודא דא זכאה חולקיה רחים לעילא רחים לתתא קב"ה (איהו)¹ גזיר ואיהו מבטל סלקא דעתין דאיהו מקטרגא במאריה¹ לאו הכי אלא בגין דכד איהו קשיר קשירין וידע ליחדא יחודא וכל אנפין נהירין וכל שלימו אשתכח וכלא אתברכא כדקא יאות כל דינין מתעברין ומתבטלין ולא אשתכח דינא בעלמא זכאה חולקיה בעלמא דין ובעלמא דאתי דא הוא לתתא דכתיב ביה (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם דא הוא קיומא דעלמא בכל יומא קארי עלוי כרוזא (ישעיה מא טז) ואתה תגיל ביהו"ה בקדוש ישראל תתהלל:

תרגום: שהרי כשמתחברים כל הרוחות זה בזה ונשלמים זה עם זה כראוי, אז מתעורר רוח עליון נשמת הכל כלפי מעלה נסתם כל הסתומים להתעורר על הכל ולהאיר להם מלמעלה למטה, ולהשלים אותם להדליק נרות. וכשהכל (הוא) בשלמות באור של הכל, ויורד אור עליון, אז ההיכל השביעי הזה הוא היכל בסיתום הכל סתום כנגד אותו קדש הקדשים אור שיורד, ולהתמלא משם כמו נקבה שמתעברת מן הזכר ומתמלאת, ולא מתמלאת אלא מהיכל זה שמתקן לקבל אותו אור עליון. וזה סוד ההיכל השביעי, הוא מקום של חבור הזווג להתחבר שביעי בשביעי, להיות הכל אחד שלמות (אחת) כראוי. ומי שידע לקשר יחוד זה, אשרי חלקו, אהוב למעלה ואהוב למטה, הקדוש ברוך הוא (הוא) גוזר והוא מבטל. היעלה על דעתך שהוא מקטרג ברבוננו, לא כך, אלא משום שכשהוא קושר קשרים ויודע ליחד יחוד וכל הפנים מאירות, וכל השלמות נמצאת, והכל מתברך כראוי, כל הדינים מסתלקים ומתבטלים ואין דין נמצא בעולם. אשרי חלקו בעולם הזה ובעולם הבא. זהו למטה שכתוב בו "וצדיק יסוד עולם", זהו קיום העולם. בכל יום קורא עליו הכרוז "ואתה תגיל בה" בקדוש ישראל תתהלל". זהר בראשית מובא בע"ח שער כסא הכבוד ב

שעה"כ

וע"י זו"ח סב ע"ב: ואלין תרין כתרין מוצקות לנרות חד מסטרא דא וחד מסטרא דא ואע"ג דאינון במניינא דאינון נרות ועל כל דא שבחא מאלין תרין דאינון שבעה ושבעה דמוצקות לגבייהו דאינון נרות דקא נהרין על רישא דההוא מנורה וההוא מנורה קא מנהרא מחילא דילהון לסלקא לגביה עילא וכד סלקא סלקא מדרגא לדרגא ומכתרא לכתרא עד דאתאחדא כלא לעילא ורזא דא שיר השירים אשר לשלמה

תרגום: ושני הכתרים הללו מוצקות לנרות אחד מצד זה ואחד מצד זה ואף על גב שהם במנין של אותם הנרות ועם כל זה השבח מאלו השנים שהם שבעה ושבעה (למוצקות) שמוצקות אליהם שאותם הנרות שמאירים על ראש אותה המנורה ואותה מנורה מאירה מכחם לעלות אליו למעלה וכשעולה עולה מדרגה לדרגה ומכתר לכתר עד שהכל מתאחד למעלה וזה סוד שיר השירים אשר לשלמה

(ב) ע"י זהר ח,ב רג ע"א: תא חזי ביומא שתיאאה בשעתא דמטי זמנא דערב כדין כוכבא חד מסטרא דצפון נהיר ועמיה שבעין כוכבין אחרנין וההוא כוכבא בטש באינון כוכבין אחרנין ואתכלילו כלהו בההוא כוכבא ואתעביד חד כללא דשבעין וההוא כוכבא אתפשט ואתעביד כמדורא חדא להיטא בכל סטרין כדין אתפשט ההוא מדורא סחרייהו דאלף טוריין וקיימא כחד חוטא דסחרא

תרגום: בא וראה (ביום הששי בשעה שמגיע) בשעה שביום ששי מגיע הערב אז כוכב אחד מצד צפון מאיר ועמו שבעים כוכבים אחרים ואותו כוכב מכה באותם הכוכבים האחרים וכולם נכללים באותו כוכב ונעשה כלל אחד של שבעים ואותו כוכב מתפשט ונעשה כמדורה אחת ליהטת בכל הצדדים אזי מתפשטת אותה מדורה סביב אלף הרים ועומדת כחוט אחד שמקיף. וע"י שער מאמרי רשב"י (לב ע"ב): דע כי השבעה ספירות שהם חסד גבורה ת"ת נצח הוד יסוד מלכות הם משפיעין בעולם ושולטין בשבעת ימי השבוע כסדרן חסד ביום ראשון גבורה ביום שני כו' מלכות ביום השבת. ולכן בהתקרב זמן השבת בין הערבים של יום ששי רואים הקליפות כי מתקרב זמן שליטת מלכות שהיא סיום וסוף הקדושה והנה הם קרובים אליה ואז הם רוצים לעלות כדי להתאחד במלכות כדי להתעלות עמה. ואז הוא יתברך זורקן ומשליכן למטה אל נוקבא דתהומא רבא המבואר אצלנו בפ' ויחי בדף ר"ז.

וע"י זהר שם ע"ב: בהאי נגה מפתי לאתתא לנטלא נהורא ועל דא כתיב (משלי ה ג) וחלק משמן חכה שוי ההוא נהורא לקבליה דברית ובגיני כך מפתי ליה ונטלא נהוריה ודא איהו פתויא דמפתי לאתתא דכתיב (שם) נפת תטפנה שפתי זרה וגו'

תרגום: בנגה הזו מפתה את האשה ליטול את אורה ועל כן כתוב (משלי ה) וחלק משמן חכה שם את אותו האור כנגד הברית ולכן מפתה אותה ונוטלת את אורו וזהו הפתוי שמפתה את האשה שכתוב נפת תטפנה שפתי זרה וגו'.

וע"י,ש במאמרי רשב"י: עיין בפ' נשא בדקצ"ח ע"ב בביאור האדרא במ"ש יתיב על כרסייא דשביבין לאכפייא לון כו' ושם ביארנו ענין זה. ודע כי בחינת קליפה זו הנקרא נוגה רמזו אותה רז"ל בפ"ב דמס' מציעא וז"ל וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה כו'. והענין הוא כי הירדן הוא סוד קליפת הנוגה הסובב לארץ ישראל שהוא סוד הקדושה ולפעמים קליפת הנוגה חוזרת ומתהוות קצת בקדושה ופעמים מתהפכת ויוצאת אל הקליפה והיא כדמיון הירדן אשר בעת שמימיו מתרביין לוקח קצת חלק מקרקע ארץ ישראל וכאשר מימיו חסרים מתמעט ואדרבה ארץ ישראל ניתוספת ונוטלת חלק ממנו ונכנס קצתו בתחום קרקע ארץ ישראל. וזה עצמו הוא בחינת תוספת שבת בסוד מיעוט וחסרון הירדן כי אז ניתוספה קדות השבת.

שם דע כי בכל מקום דביקות עולם בעולם יש בו תוספת שבת פירוש כי היכל קדש הקדשים העליון של העשיה חוזר להיות בחינת יצירה בערב שבת והיכל קדש הקדשים דיצירה מתהפך להיות בריאה וכיוצא בזה בכולם ואותה הבחינה אשר מתהפכת אל עליוי בדמיון מה שלמעלה ממנו הוא סוד תוספת שבת בעצמו.

נט ע"א

ע"י פע"ח שער התפילה פרק ז: ענין כללות צורך התפילה בכללותיה מה עניינה.

שעה"כ

דע כי אין לך דבר שאין מבחי' אותן המלכים הז' שמתו בארץ אדום, וכל העולמות כולם הם מבחי' אלו המלכים²⁰⁸³. והנה אם אלו המלכים לא היו מתים ומתבטלין ונעשין קליפות מהם, היו הם עצמם מבוררים ומתוקנים, ולא היו צריכין להתברר לשום תיקון כלל. אמנם כיון שמתו ונתבטלו ונעשה מהם בחי' הקליפות, וע"כ צריך שיתקנו ויתבררו ויצרפו ויתלבנו כל הקדושה אשר בהם, וישארו הסיגים למטה, שהם הקליפות. וכשיושלם הבירור והצירוף הזה לגמרי, ולא ישאר שום ניצוץ קדושה למטה, וכל הניצוצות של הקדושה יעלו, אז ישארו הסיגים לברם למטה בלתי חיות כלל, ואז יתקיים הפסוק (&) בלע המות לנצח, וזה יהיה אחר ביאת המשיח ב"ב.

והנה אי אפשר שיתבררו הניצוצין מאליהן אם לא ע"י מי שיבררו אותם, והוא כי על ידי התפלה והמצות כולם של בני אדם התחתונים, נעשה הבירור הזה, וע"י סיוע הי"ס עליונות דאצילות²⁰⁸⁴. כי הנה התחתונים צריכין לסיוע עליון להספיק דברים אלו שיעשו על ידם. וגם העליונים צריכין למעשה התחתונים, וכמ"ש (&) תנו עוז לאלהים. והענין הוא כמ"ש לעיל, כי אין דבר בעולם שלא נעשו מאלו המלכים. ויש בהם בירור הצריך אל ד' עולמות אבי"ע הם בעצמן, ויש בהם בירור לצורך נשמות התחתונים. כי מה שנשאר אחר הבירור הצריך לעולמות הנ"ל, משם יסודם של הנשמות. ומלבד זה, אפילו כל ענייני העולם הזה השפל, הצמחים וב"ח וכל הנבראים כולם, הם מבירור אותן המלכים, אחר בירור הנשמות כנזכר. וכל זה נעשה ע"י תפלות ומצות התחתונים בעוה"ז, וזהו בכח סיוע העליונים כנ"ל.

והענין, כי ע"י מצות של אדם בעולם הזה, ובפרט מן תפלות התחתונים בעה"ז, שהם עיקר ושורש לכל זה, ואין דבר גדול יותר לענין זה כמו התפלות²⁰⁸⁵, וע"כ קראו רז"ל אל התפלות (&) דברים העומדים ברומו של עולם. וע"י התפלות גורם אדם זיווג עליון, ואז מתבררים המלכים הנ"ל, ועולין למעלה בבחינת מ"נ²⁰⁸⁶, ושם הם מתוקנים ומתבררים לגמרי, כנזכר אצלינו בדרוש תיקון המלכים ובדרוש מ"נ וע"ש. גם יתבאר ענין זה בדרוש השבת ובספר טעמי המצות פרשת בהר.

והנה קודם שחטא אדם הראשון היו כל העולמות העליונים למעלה במקומן כמו שהיו בעת האצילים ובריאה ראשונה. ואחר שחטא אדם הראשון, ירדו כל העולמות ממקומם. וענין הירידה הזאת, תכליתה היא כדי לברר בירור המלכים הנ"ל, שהם למטה. ואין ענין זה נעשה רק בימי החול, כי אז הותרו כל המלאכות, והוכר [והותר – עולת תמיד] הבירור והתיקון בכל ענינם, ובכל מיני מלאכות. ואז יורדין כל העולמות העליונים כדי לברר ולתקן בירורים הנ"ל, והם מתלבשים במדרגות התחתונים אשר למטה מהם. וזה הטעם שירדה זו"ן דאצילות, ומתלבשות

- מאיר הכוונה -

²⁰⁸³ חלק הראוי לכל הנבראים שצכל העולמות הכל נהאו מאותן הציוריים שנתצרכו מהם, ומתפסולת של אותן ז' מלכים נהאו כל הקלי' (ספר הגלגולים פרק א).

²⁰⁸⁴ בספר הגלגולים פרק א' וב' מבואר דהוא בחי' השכינה ע"ש (לש"ו)##* לא מצאתי, ועי' ספר הליקוטים (פרשת ויצא - פרק לו): והנה כל מעשה המצות אשר אנו עושים כל ימי חיינו, וגם המיתה, הכל לצורך הביורין הללו, ואחר שיושלם כל הבירור אז יבא משיח בע"ה. וזהו ענין המטר היורד מלמעלה, וגורם להוציא הצמחים. כי מי נתן אותם הצמחים שיוצאים מן העפר העכור הזה, אלא הם ניצוצות הקדושה המעורבים בתוך הקליפה, ויוצאים לחוץ. והנה ענין הבירור הוא, כי יורד אור עליון מן הקדושה של מעלה, ואז הניצוצות של הקדושה אשר בעמקי הקליפות, עולים לקראת האור היורד ומתדבקים ועולים ומתבררים. והנה המטר הוא האור העליון היורד מלמעלה, שהם מ"ד, וכנגדם עולים אלו המ"ן, שהם הניצוצות כאמור. וזמ"ש רז"ל שאין טיפה יורדת מלמעלה שאין טיפים עולות מלמטה, משום שניצוצות אלו שהם מן הקדושה, והם אסורים בכבלי ברזל בעמקי הקליפה, והם מתאווים וחושקים לעלות אל מקורם, ואין לאל ידם עד שיהיה להם סיוע מן העליונים, ואז עולות בחשק גדול טיפיים כנגד טיפה אחת. ולהיות כל טובתינו תלויה בזה הבירור, כי כשיושלם כל הבירור יבא משיחנו בע"ה, והבירור תלוי במטר, לכן לא נזכר עונש גדול בתורה כמו מניעת המטר, והשכר היותר גדול (דברים י"א) ונתתי מטר ארצכם, משום שבמטר תלויה ביאת המשיח. וז"ש ז"ל גדול יום הגשמים כיום קבוץ גליות, כי מה שייכות לזה עם זה, אלא קבוץ הגליות עצמן, הוא קבוץ כל הניצוצות הללו שהם שבויים בגלות. ולכן גדול יום הגשמים, כי הוא קבוץ גליות עצמו. וז"ש בגמ' (תלים קכ"ו ד') שובה ה' את שבותינו כאפיקים בנגב, שהוא המטר.

²⁰⁸⁵ ולא לימוד התורה ##*?

²⁰⁸⁶ צ"ע פירוש הדבר שהתפילה עולה למעלה, וגורם ירידת מ"ד ואז זה גורם לתיקון המלכים הוא עוד פעם עליית מ"ן.

שעה"כ

למטה בששת ימי המעשה, ימי החול, כדי לברר בירורין הנ"ל על ידי זיווגם שהם מזדווגים שם, בהיותם למטה במקומן. והנה אין כח בזה רק בז"א בלבד, לפי שהוא הזכר, ויש בו כח לברור הבירור הנ"ל ע"י זיווגם, ולכן הם ו' ימי החול בלבד, כי הו"ק דז"א מתלבשים בהם, והם המבררים בלבד.

אמנם ביום השבת, שהוא נגד המלכות, והיא נקבה, ואין בה כח לברר. ואדרבה ע"י מה שנתקן בימי השבוע, היא עולה ביום השבת, שהוא יום שלה, ומתחברת עם ז"א. ואז כל העולמות ההם עולין למעלה, במקומן כמו שהיו בתחלת האצילות. ואז לא יש בירור כלל ועיקר כנ"ל, כי לסבת זה, הם עולין למקומן²⁰⁸⁷, ואז מוציאים נשמות חדשות ביום השבת²⁰⁸⁸.

כלל העולה כי כל ימי החול, העולמות כולם הם למטה ממדרגתן. והיה זה כדי לברר בירור המלכים בסוד מ"ן. ומה שאנו עושין בתפילתנו בימי החול כנ"ל, הוא ב' הכנות: א', הוא לתקן תחלה את זו"ן במקומן למטה, כי בתחלה שלא בשעת התפלה היו חסרים, כי ז"א לא היה לו רק ו"ק, והמלכות נקודה אחת. ואח"כ ע"י תפילתנו נתקנו שניהם בפרצוף גמור, כל אחד מהם כלול מי"ס שלימות. וכל זה בהיותן עדיין אחר באחור. ואח"כ ההכנה הב', היא להחזירם פב"פ, ואז ע"י ב' תיקונים אלו הם מזדווגים זה בזה, ומבררים בירור המלכים, ומעלין אותן בסוד מ"ן כנ"ל. ואחר התפלה חוזרין ומתמעטין כבראשונה, וזה עושין תמיד בכל תפלה ותפלה של ימי החול כמו שכתבתי בע"ה כל דבר ודבר במקומו.

וגם כל זה התיקון אינו רק בהיותם למטה במקומן האמיתי, שהיו בשעת הבריאה שנבראו. ובמקומו נבאר בע"ה ענין ירידה אחרת שיש להם יותר מזו, והוא אחר התפילה, שחוזרין ומתעטין התפלה. ב', ירידה אחרת יותר תחתונה, והיא שלא בשעת התיקון, ובליילה כמ"ש כל הענין במקומו בע"ה.

אמנם ביום השבת, תיכף בלילה בתחלתה, נעשין מאליהם ב' התיקונים שאנו עושין בתפלת החול, וחוזרין פב"פ במקומם למטה. ואחר כך ע"י תפלתנו ביום השבת, אז חוזרין מעלה אחר מעלה, עד מקומם שהיו בשעת האצילות. ועומדים שם פב"פ, ואז כל בחי' זיווגם שם למעלה, הוא לברא נשמות חדשות, לא מבירור המלכים.

ומ"ש למעלה, כי אחר כל תפילה ותפילה מסתלקין המוחין מזעיר ונוקבא וחוזרים ומתמעטין, אל תטעה בזה ותחשוב, כי אותן המוחין עצמן אשר נסתלקו, הם עצמן החוזרים אחר כך בבחינות מוחין בתפילה אחרת. וכן על דרך זה בכל תפלה ותפלה. אמנם אין הענין כן. אמנם בכל תפלה ותפלה מתחדשים מוחין²⁰⁸⁹ חדשים גמורים לגמרי, ואין לך כל תפלה ותפלה שלא יתחדשו אז אורות חדשים גמורים, לא ראי זה כראי זה²⁰⁹⁰.

- מאיר הכוונה -

²⁰⁸⁷ עי' לעיל הערה 686.

²⁰⁸⁸ עי' זהר ח"א יד ע"א.

²⁰⁸⁹ עי' לעיל הערה 875.

²⁰⁹⁰ ובכל דור ודור יולאין הנשמות הטוב מתוך הרע ההוא ובלאין לעולם הזה ע"י מלות פריה וריבה שזונו הקב"ה לטעם זה והבינהו. וכפי שהוא אותו דור כן כפי ערך ההוא יולאין הנשמות מהקלי', פעמים מאד הראש, ופעמים מהרגלים, והענין כי כפי בחי' אבר השכינה המתלבצות שם אז בזמן ההוא כן יהיו בחי' הנשמות המתבררות ויולאות משם בזמן ההוא עד שימלא כי בדור הזה האחרון שאנחנו בו הגה השכינה ברגלי' עומדת וכל הנשמות היוולאים הם בחי' הרגלים, של אדה"ר וכשיגמרו אלו להתברר כדן ייתא משיחא, וכו' וכאשר נגמרו (ספר הגלגולים פרק א).